

ЛЕТОПИС

НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

2015

ISSN 0589-4981

Л Е Т О П И С
НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
2015

СКОПЈЕ
2016

У р е д у в а ч к и о д б о р:

акад. Леонид Грчев, претседател
доп. член. Марјан Марковиќ
Лидија Симовска

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВО

акад. Владо Камбовски
претседател

акад. Љуйчо Коцарев
потпретседател

акад. Владо Маџевски
секретар

акад. Блаже Ристиовски
секретар на Одделението за лингвистика и литературна наука

акад. Гоце Петрески
секретар на Одделението за општествени науки

акад. Владимир Серафимоски
секретар на Одделението за медицински науки

акад. Томе Бошевски
секретар на Одделението за технички науки (до 31.10.2016)

акад. Глигор Јовановски
секретар на Одделението за природно-математички и биотехнички науки

акад. Луан Сиџарова
секретар на Одделението за уметност

акад. Милан Ѓурчинов
избран член на Претседателството

акад. Влада Урошевиќ
избран член на Претседателството

ИЗВРШЕН ОДБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО

Извршниот одбор го сочинуваат претседателот,
потпретседателот и секретарот

СЕКРЕТАРИЈАТ И СТРУЧНИ СЛУЖБИ НА АКАДЕМИЈАТА

Лидија Симовска, секретар на Секретаријатот

Соња Тодоровска, раководител на Секторот за правни, стручно-административни и општи работи

Нада Георѓиева, раководител на Библиотеката

Љубомир Ѓоревски, раководител на Архивот

Зорка Пановска, раководител на Секторот за финансиски прашања

Нада Хаџи-Николова, раководител на Одделот за научни и уметнички проекти, за научни собири и за меѓународна соработка

Виолетта Јовановска, раководител на Одделот за издавачка дејност (до 30 јуни 2015 година)

Александар Сџојановски, шеф на Одделот за безбедност и техничка организација

Љубица Минџиковска, административен секретар на Претседателството

СОДРЖИНА

I. СОСТАВ НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

Членови на Академијата во 2015 година

I. Одделение за лингвистика и литературна наука	13
II. Одделение за општествени науки	18
III. Одделение за медицински науки	23
IV. Одделение за технички науки	27
V. Одделение за природно-математички и биотехнички науки	30
VI. Одделение за уметност	32
Почесни членови	37
Починати членови	38

II. РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА АКАДЕМИЈАТА

Македонската академија на науките и уметностите во 2015 и во 2016 година: континуитет и нови предизвици (Експозе на претседателот на МАНУ, акад. Таки Фити, поднесено на Четирисет и деветтото годишно собрание на МАНУ)

55

Излагање на секретарот на Академијата акад. Леонид Грчев за годишните сметки на Академијата за 2015 година и за финансиските планови на Академијата за 2016 година

64

I. Собрание	69
II. Претседателство	72
III. Извршен одбор	76
IV. Совети, одбори, комисии и други тела на Претседателството	78
V. Фондови	80

III. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

III.1. Табеларен преглед на проектите што се реализираа со финансиска поддршка од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ во 2015 година	88
III.2. Табеларен преглед на проектите што се финансираа од странски и домашни извори во 2015 година	92
III.3. Табеларен преглед на проектите што се реализираа во рамките на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките	94
III.4. Научни и други собири и уметнички приредби	182
III.5. Дејност на истражувачките центри	
1. Истражувачки центар за енергетика и одржлив развој	196
2. Истражувачки центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“	201
3. Лексикографски центар	212
4. Центар за стратемиски истражувања	214
5. Истражувачки центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“	217
6. Истражувачки центар за културно наследство	220
7. Истражувачки центар за компјутерски науки и информатички технологии	221
8. Истражувачки центар за животна средина и материјали	224

IV. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

231

V. МЕЃУАКАДЕМИСКА СОРАБОТКА И СОРАБОТКА СО ДРУГИ НАУЧНИ И УМЕТНИЧКИ УСТАНОВИ

239

VI. БИБЛИОГРАФИЈА И АКТИВНОСТ НА ЧЛЕНОВИТЕ НА АКАДЕМИЈАТА

243

VII. СТРУЧНИ ЕДИНИЦИ И СЕКРЕТАРИЈАТ

1. Библиотека	397
2. Архив	400
3. Секретаријат на Академијата	401
VIII. РАЗМЕНА НА ПУБЛИКАЦИИ	
Република Македонија	407
Други земји	409
IX. БИОГРАФИИ НА НОВОИЗБРАНИТЕ ЧЛЕНОВИ	
Александар Димовски	427
Драги Ѓоргиев	431
Изет Зеќири	435
Сашко Кедев	439
Марјан Марковиќ	443
Клемент Клод Абу	447
Васа Антуновиќ	449
Стефан Воденичаров	451
Рос Геген	453
Димитар Ефремов	455
Златко Крамарик	457
Реџеп Меидани	459
Предраг Пипер	461
Јан Соколовски	463
Шашти Хермансон	465
Андраж Чарни	467
Сашо Џероски	469
Георги Константиновски	471
Владимир Костов	473
X. A SUMMARY OF THE ACTIVITIES OF THE MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS IN 2012	
	475

I.
СОСТАВ
НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

ЧЛЕНОВИ НА АКАДЕМИЈАТА ВО 2015 ГОДИНА

Во 2015 година Академијата во својот состав имаше 42 редовни членови, 5 дописни членови, 68 членови надвор од работниот состав и тројца почесни членови.

На 31 декември 2015 година Академијата го имаше следниов состав:

I. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИКА И ЛИТЕРАТУРНА НАУКА

а) Редовни членови

Д-р Милан Ѓурчинов

Роден на 28 јули 1928 година во Белград; редовен професор во пензија на Филолошкиот факултет во Скопје – филолошки науки (историја на руската литература и компаративна книжевност). Член на Медитеранската академија (од 2002 година).

За дописен член е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 21 април 1994 година.

Адреса: Караорман, бр. 22 – Скопје; дом. тел. 3178–503;

e-mail: <milgjurc@manu.edu.mk>.

Д-р Виџомир Миџевски

Роден на 14 октомври 1951 година во Куманово; редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, Институт за класични студии (античка литература, филозофија, епика, историографија, византиска книжевност).

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Бул. Крсте Мисирков, бр. 13-1/14 – Скопје; моб. тел. 070 366–579;

e-mail: <vitomir.mitevski@gmail.com>.

Д-р Ѓорѓи Пој-Аџанасов

Роден на 10 ноември 1940 година во с. Елешница; редовен професор во пензија на Православниот богословски факултет во Скопје – средновековна македонска книжевност, библистика, херменевтика, црковна химнографија.

За редовен член е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Бул. Јане Сандански, бр. 35-4/13 – Скопје; моб. тел. 077 729–591;

e-mail: <popatanasov@yahoo.com>.

Д-р Блаже Ристиовски

Роден на 21 март 1931 година во с. Гарниково; научен советник во пензија во Институтот за старословенска култура, Прилеп – филолошки, книжевноисториски и историски науки.

За дописен член е избран на 7 октомври 1988, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Булевар Партизански одреди, бр. 3/1–7, Скопје; дом. тел. 3130–405;

e-mail: <bpristovski@yahoo.com>.

Д-р д-р h.c. Зузана Тојолињска (Zuzanna Topolińska)

Родена на 2 јануари 1931 година во Варшава; д-р хабилитиран, редовен професор во пензија на Институтот за полски јазик во Полската академија на науките, професор-гостин на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, почесен доктор на

Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје, лингвист, славист. Член на Полската академија на науките и уметностите од Краков (од 1991 година), странски член на Српската академија на науките и уметностите (од 1997 година).

За член надвор од работниот состав е избрана на 22 декември 1976, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Ленинова, бр. 44/12 – Скопје; дом. тел. 3129–215;

e-mail: <zuzana@manu.edu.mk>.

Д-р Каџа Кулавкова

Родена на 21 декември 1951 година во Велес; редовен професор во пензија на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје – теорија на книжевноста и книжевна херменевтика. Член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2004 година);

За редовен член е избрана на 27 мај 2003 година.

Адреса: Дрезденска, бр. 15–III/14 – Скопје; дом. тел. 3064–509;

e-mail: <kkulavkova@gmail.com>.

б) Дописни членови

Проф д-р Марјан Марковиќ

Роден на 7 февруари 1967 година во Скопје; редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, македонист, славист и балканист.

За дописен член е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Бул. „Партизански одреди“, бр. 93/2-14 – Скопје; дом. тел. 5111-213;

e-mail: <marjan@manu.edu.mk>.

в) Членови надвор од работниот состав

Д-р Кшишиџоф Вроцлавски (Krzysztof Wroclawski)

Роден е на 28 септември 1937 година во Радом; редовен професор во пензија на Варшавскиот универзитет – Институтот за западна и јужна славистика.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Radna 17 m. 5, 00-341 Warszawa, Polska;

e-mail: <wroclawscy@w.pl>.

Д-р Кајетан Ганџар (Kajetan Gantar)

Роден на 11 октомври 1930 година во Љубљана; редовен професор во пензија на Филозофскиот факултет во Љубљана; редовен член на Словенчката академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Novi trg 3, Si-1000 Ljubljana, Republika Slovenija.

Д-р Иван Доровски (Ivan Dorovský)

Роден 1935 година во с. Чука; виш научен соработник во Кабинетот за балканистика и унгаристика на Универзитетот во Брно.

За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година.

Адреса: Velkopavlovická, br. 2, Brno, Česká Republika.

Д-р Радомир Ивановиќ (Радомир Ивановиќ)

Роден на 28 август 1936 година во с. Смоница; редовен професор на Филозофскиот факултет во Нови Сад.

За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година.

Адреса: Нехрцова, бр. 242/II – Нови Београд, Република Србија.

Д-р Горан Калоѓера (Goran Kalodera)

Роден на 20 март 1951 година во Дубровник; редовен професор по македонистика и кroatистика на Универзитетот во Риска.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Kumičićeva br. 57, Rijeka, Republika Hrvatska;

e-mail: <gkalogjera@uniri.hr>

Д-р Кристијана Крамер (Christina Kramer)

Родена на 3 август 1954 година во Хартфорд, Конетикат; САД; редовен професор и шеф на Катедрата за славистика на Филолошкиот факултет на Универзитетот „Торонто“, Канада.

За член надвор од работниот состав е избрана на 27 мај 2009 година.

Адреса: Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto, 121 St. Joseph Street, Toronto, Ontario, Canada M5S 1J4.

Проф. Предраг Маџејевиќ (Predrag Matvejević)

Роден во 1932 година во Мостар; редовен професор на Универзитетот „La sapienza“ во Рим.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Д-р Нуло Миниси (Nullo Minissi)

Роден во 1921 година во Витербо; редовен професор на Ориенталниот универзитетски институт во Неапол.

За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година.

Адреса: Istituto Universitario Orientale – Napoli, Via Mezzaconnone, no 99, 80134 Napoli, Italia;

e-mail: <num@iuo.it>.

Акад. Олексеј Семјонович Онишченко (Олекси́ Семенович Они́щенко)

Роден на 17 март 1933 година во с. Рудка, во Полтавската област; член на Националната академија на науките на Украина; генерален директор на Националната библиотека на Украина „В. И. Вернадски“.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, проспект 40-річчя Жовтня, 3, м. Київ, 03039, Україна.

Проф д-р Предраг Пијер

Роден на 20 август 1950 година во Белград; редовен професор на Филозофскиот факултет во Белград; редовен член на Српската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Вучедолска, бр. 4, ст. 15 – 11000 Београд, Република Србија;
e-mail: <predrag.piper@ya.ru>.

Д-р Влоџимјез Пјанка (Włodzimierz Pianka)

Роден во 1937 година во Воломин кај Варшава; професор во пензија на Варшавскиот универзитет.

За член надвор од работниот состав е избран на 26 јуни 1997 година.

Адреса: Instytut Filologii Słowiańskiej, Uniwersytetu Warszawskiego, Krakowskie Przedmieście 26/28, PL00-927, Warszawa, Poland (Pulawska 30 m. 38, PL-02-512 Warszawa, Jahngasse 34/5, A – 1050, Wien, Österreich).

Д-р Зденка Рибарова (Zdenka Ribarova)

Родена е на 13 јуни 1945 година во Прага; самостоен научен соработник во Одделението за палеословенистика и византологија во Словенскиот институт при АН ЧР во Прага.

За член надвор од работниот состав е избрана на 27 мај 2009 година.

Адреса: Slovanský ústav AV ČR, Valentinská 1, 10000 PRAHA 1, ČR;
e-mail <zribarova@yahoo.com>.

Проф д-р Јан Соколовски (Jan Sokolowski)

Роден на 14 октомври 1944 година во Тарногура; редовен професор на Универзитетот во Вроцлав.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: ul. Bacciarellego 51/8, 51-649 Wrocław, Polska.

Рина Павловна Усикова (Рина Павловна Усикова)

Родена на 11 март 1933 година во Москва; шеф на Меѓуфакултетската катедра за словенски јазици на Московскиот универзитет „Ломоносов“, во пензија.

За член надвор од работниот состав е избрана на 14 мај 1979 година.

Адреса: Марии Уляновой 11, кв. 54, 117331 Москва, Россия.

Д-р Викџор Фридман (Victor Friedman)

Роден е на 18 октомври 1949 година во Чикаго, Илиноис; редовен професор по славистика и балканистика на Универзитетот во Чикаго.

За член надвор од работниот состав е избран на 21 април 1994 година; e-mail <zvfriedm@uchicago.edu>.

Адреса: 5538 S. Blackstone, Chicago, IL 60637, USA.

Проф. д-р Генаџ Аџанасович Цихун (Генадзь Апанасавіч Цыхун)

Роден на 30 октомври 1936 година во с. Кунцовчина, Гродненско; член на Националната академија на науките на Белорусија; редовен професор на Белорускиот државен универзитет.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Вул. Сурганова 1 корп. 2, 220072 Минск, Беларусь; e-mail <zhenadz.cychun@gmail.com>.

Проф. д-р Илија Чашуле

Роден на 27 јули 1957 година во Скопје; 27 јули 1957 година; професор по македонски јазик на Универзитетот Маквори во Сиднеј, Австралија

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Department of Linguistics, Faculty of Human Sciences, Macquarie University, NSW 2109, Sydney, Australia; e-mail <ilija.casule@mq.edu.au>.

Д-р Ала Геннадјевна Шешкен (Алла Геннадјевна Шешкен)

Родена на 30 март 1952 година во Лепел, Витебска област, Белорусија; доцент на Катедрата за словенска филологија на Филолошкиот факултет на Московскиот универзитет „М. В. Ломоносов“.

За член надвор од работниот состав е избрана на 10 мај 2006 година.

Адреса: ул. Раменки, 9, кор. 1 кв. 103, 119607 Москва, Россия.

II. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ

а) Редовни членови

Д-р Абдулменаф Беџети

Роден на 2 јули 1959 година во Мала Речица; редовен професор на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово, макроекономија – јавни финансии.

За редовен член е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Илинденска, бр. ББ – Тетово; тел. 070 364-169; e-mail: <a.bexheti@seeu.edu.mk>.

Д-р Dr. h.c. Вера Биџракова Грозданова

Родена на 19 јули 1939 година во Охрид; редовен професор во пензија на Филозофскиот факултет во Скопје – историја на уметноста на старите народи (класична археологија и античка археологија на Балканот).

За редовен член е избрана на 27 мај 2009 година.

Адреса: Даме Груев, бр. 1-5/16 – Скопје; дом. тел. 3239-270; e-mail: <vbitrakova@yahoo.com>.

Д-р д-р h.c. Цвејџан Грозданов

Роден на 5 март 1936 година во Охрид; редовен професор во пензија на Филозофскиот факултет во Скопје – историја на уметноста (средновековна и византиска уметност). Странски член на Српската академија на науките и уметностите (од 2003 година); дописен член на Црногорската академија на науките и уметностите (од 2007 година); почесен доктор на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Софија и почесен доктор на Универзитетот „Шевченко“ во Киев.

За дописен член е избран на 7 мај 1991, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Даме Груев, бр. 1-5/16 – Скопје; дом. тел. 3239-270; e-mail: <grozdanov@manu.edu.mk>.

Д-р Владо Камбовски

Роден на 5 јануари 1948 година во Битола; редовен професор на Правниот факултет во Скопје – правни науки (казнено право и криминологија); странски член на Академијата на науките и уметностите на Република Српска (од 2013 година).

За редовен член е избран на 10 мај 2006 година.
Адреса: Ѓуро Ѓаковиќ, бр. 48 – Скопје; дом. тел. 3130–099; e-mail:
<vladok@unet.com.mk>.

Д-р Иван Каџарџиев

Роден на 6 јануари 1926 година во с. Пlosки; научен советник во пензија во Институтот за национална историја во Скопје – историски науки (културно-национално и национално-револуционерно движење на македонскиот народ од почетокот на XIX до крајот на XX век).

За редовен член е избран на 27 мај 2003 година.
Адреса: Самоилова, бр. 22 – Скопје; дом. тел. 3132–225; e-mail:
<ivan.katardziev@yahoo.com>.

Проф. д-р Гоце Пејрески

Роден на 31 август 1953 година во Крушево; редовен професор на Економскиот факултет во Скопје – економски науки (економски развој, инвестиции, економија на работната сила, меѓународни економски проблеми).

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.
Адреса: Васил Ѓоргов, бр. 28/46 – Скопје; дом. тел. 3239-057; e-mail:
<gpetreski@ukim.edu.mk>.

Д-р Таки Фиџи

Роден на 7 ноември 1950 година во Крушево; редовен професор на Економскиот факултет во Скопје – економски науки (макроекономија).

За редовен член е избран на 27 мај 2003 година.
Адреса: Булевар „АВНОЈ“, бр. 18–3/3 – Скопје; дом. тел. 2464–110; Економски факултет 3286-800/843; e-mail: <fiti@manu.edu.mk>.

б) Дојисни членови

Проф. д-р Драѓи Ѓорѓиев

Роден на 28 април 1963 година во Струмица; научен советник во Институтот за национална историја во Скопје – историски науки (османлиски период).

За дописен член е избран на 17 јуни 2015 година.
Адреса: Булевар „АВНОЈ“, бр. 94–3/3 – Скопје; дом. тел. 2458–106; e-mail:
<gjorgiev.dragi@yahoo.com>.

Проф д-р Изеј Зеќири

Роден на 2 јануари 1967 година во с. Цепчиште; редовен професор на Факултетот за бизнис и економија во Тетово – економски науки (менаџмент).

За дописен член е избран на 17 јуни 2015 година.
Адреса: ул 131, бр. 7 – Тетово; e-mail: <i.zeqiri@seeu.edu.mk>.

б) Членови надвор од работниот состав

Исак Адигес (Isac Adizes)

Роден на 22 октомври 1937 година во Скопје; вонреден професор на Универзитетот во Лос Анџелес, Калифорнија и претседател на „Адигес институтот“ во Санта Барбара, Калифорнија, САД.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Adizes International Headquarters, Street Address, 1212 Mark Ave, Carpinteria CA, 93013, USA; <ichak@adizes.com>.

Роберт Баденџер (Robert Badinter)

Роден на 30 март 1928 година во Париз; редовен професор на Правниот факултет во Париз.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Conseil constitutionnel 2, rue de Montpensier 75001 Paris, France.

Д-р Џозеф Брада (Josef C. Brada)

Роден на 10 октомври 1942 година во Прага; редовен професор по економија на Државниот универзитет во Аризона, САД.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Arizona State University, Department of Economics, Tempe, Arizona, USA; e-mail: <Josef.Brada@ASU.EDU>.

Д-р Џејмс Р. Вајсман (James R. Wiseman)

Роден на 29 август 1934 година во Норт Литл Рок во Арканзас; редовен професор по археологија, историја на уметноста и класични јазици на Универзитетот во Бостон.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Boston University, Department of Archeology, 675 Commonwealth Ave. Boston, Massachusetts 02215, USA; e-mail: <jimw@bu.edu>.

Д-р Михајло Дика (Mihajlo Dika)

Роден на 11 февруари 1943 година во Скопје; редовен професор на Правниот факултет во Загреб.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Pravni fakultet, Zagrebački Univerzitet, Trg Maršala Tita 14, Zagreb, Republika Hrvatska.

Д-р Момир Ѓуровиќ (Momir Đurović)

Роден на 7 мај 1941 година во Даниловград; редовен професор на Факултетот за електротехника во Подгорица; член на Црногорската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Црногорска академија наука и уметности, ул. Риста Стијовиќа, бр. 5, Подгорица, Република Црна Гора.

Д-р Екмеледин Ихсаноџлу (Ekmeleddin Ihsanoğlu)

Роден на 26 декември 1943 година во Каиро; редовен професор по историја на науката на Истанбулскиот универзитет; генерален секретар на Организацијата на исламската конференција.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Yildiz Sarayı, Seyir Kosku, Barbaros Bulvarı, Besiktas 34349, Istanbul, Turkey; e-mail <ircica@ircica.org>.

Д-р Илбер Орџајли (Ilber Ortaylı)

Роден во 1947 година во Бреген; редовен професор на Универзитетот во Анкара, Република Турција; директор на Музејот „Топкапи“ во Истанбул.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Topkapı Palace Museum, 34122 Sultanahmet-Istanbul, Turkey; e-mail <topkapisarayi@munet.com>.

Д-р Слободан Перовиќ (Слободан Перовић)

Роден на 10 септември 1932 година во Прокупле; редовен член на Академијата на науките и уметностите на Република Црна Гора; член на Академијата на науките и уметностите на Република Словенија, член на Академијата на науките и уметностите на Република Српска; редовен професор по граѓанско право на Правниот факултет во Белград.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Крунска, бр. 74, – Београд, Република Србија. e-mail <urj@eunet.rs>.

Д-р Ендрју Росос (Andrew Rossos)

Роден на 28 февруари 1941 година во В’мбел, Костурско; редовен професор на Катедрата по историја на Универзитетот во Торонто.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: 18 Braecrest Ave., Toronto, Ontrio, Canad M9P 1Z4; Department of History, University of Toronto, 100 St. George St., Toronto, Ontario, Canada M5S 3GE; e-mail <zecilliarossos@victorus.ca>.

Д-р Владо Сџруѓар

Роден на 28 декември 1922 година во Цеклин; полковник во пензија; редовен член на Црногорската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 23 ноември 1981 година.

Адреса: Краља Петра, бр. 38 – Београд, Република Србија и Бокешка бр. 12 – Херцег Нови, Република Црна Гора.

Д-р Гојко Субојиќ (Гојко Суботиќ)

Роден на 11 август 1931 година во Босанска Градишка; научен советник во пензија на Византолошкиот институт на САНУ; редовен член на Српската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Француска бр. 16 – Београд, Република Србија.

D-r Razvan Teodorescu (Răzvan Theodorescu)

Роден на 22 мај 1939 година во Букурешт; историчар на уметноста; редовен член на Романската академија на науките.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Academia Romana, Calea Victoriei 125, București, Romania.

III. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

a) Редовни членови

Д-р Момир Х. Поленаковиќ

Роден на 26 април 1939 година во Скопје; редовен професор во пензија на Медицинскиот факултет во Скопје – интерна медицина. Странски член на Српската академија на науките и уметностите (од 1994); почесен член на Медицинската

академија при Српското лекарско друштво (од 1998); член на Њујоршката академија на науките, САД (од 2002 година); дописен член на Academia Scientiarum Medicinarum Croatica (од 2002 година); член на Светската академија за уметност и наука (од 2006 година); член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2006 година); член на Друштвото за наука „Лајбниц“ од Берлин (од 2007 година).

За редовен член е избран на 26 јуни 1997 година.

Адреса: Булевар Кочо Рацин, бр. 14, IV/22 – Скопје; дом. тел. 3114–101; e-mail: <maknerfro@t-home.mk>.

Д-р Нада Пој-Јорданова

Родена на 17 март 1947 година во Скопје; редовен професор во пензија на медицинскиот факултет во Скопје – педијатрија.

За редовен член е избрана на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Орце Николов, бр. 75/2-4 – Скопје; дом. тел. 3238–338; e-mail: <nporjordanova@ymail.com>.

Д-р Живко Појов

Роден на 23 јуни 1950 година во Кавадарци; редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје – урологија.

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Народен фронт, бр. 5/2/4 – Скопје; дом. тел. 3114–112; e-mail: <zivkorporov2000@yahoo.com>.

Д-р Владимир Серафимоски

Роден на 3 јуни 1948 година во Гостивар; редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје – интерна медицина.

За редовен член е избран 10 мај 2000 година.

Адреса: Њу Делхиска, бр. 62б/10 – Скопје; дом. тел. 3063–936; e-mail: <vserafimoski@yahoo.com>.

Д-р Илија Филиџе

Роден на 28 јули 1946 година во Охрид; редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје – оториноларингологија.

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Питу Гули, бр. 53 – Скопје; дом. тел. 3178–038; e-mail: <nino923@hotmail.com>.

б) Дојшени членови

Проф д-р Александар Димовски

Роден на 18 октомври 1962 година во Скопје; редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје – биомедицински науки.

За дописен член е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Бул. „Партизански одреди“, бр. 97/21 – Скопје; дом. тел. 3072-330; e-mail: <adimovski@ff.ukim.edu.mk>.

Проф д-р Сашко Кедев

Роден на 6 јули 1962 година во Штип; редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје – интерна медицина; кардиологија.

За дописен член е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Мајка Тереза, бр. 17 – Скопје; e-mail: <skedev@mt.net.mk>.

в) Членови надвор од работниот состав

Проф д-р Клементиј Клод Абу (Clement Claude Abbou)

Роден на 5 февруари 1943 година во Мокнин; професор по уролошка хирургија, Hôpital Americaine, Service d'Urologie, Hôpital Henri Mondor, Франција.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: 59 ter rue Dame Blanche, 94300, Vincennes, France, e-mail: <claude@abbou.com>.

Проф д-р Васа Антиновиќ (Васа Антуновиќ)

Роден на 15 јануари 1949 година во Срнетици, општина Дрвар; неврохирургија.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Интернационална бригада, бр. 008, Београд, Србија.

Д-р Ендрију Дворк (Andrew Dwork)

Роден на 10 август 1951 година во Њујорк; професор по патологија и невропатологија и директор на Одделот за патологија и невропатологија на Психијатрискиот институт на Универзитетот Колумбија во Њујорк.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: NYS Psychiatric Institute, Room 2913 Unit/Box:42, 1051 Riverside Drive, New York, NY 10032, USA, e-mail <ajd6@columbia.edu>.

Д-р Димитриј Ефремов

Роден на 26 декември 1960 година во Скопје; молекуларна хематологија, раководител на Одделението за молекуларна хематологија, ИЦГЕБ, Трст, Италија.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: International Center for Genetic Engineering and Biotechnology, Padriciano 99, 34149 Trieste, Italy, e-mail: <efremov@icgeb.org>.

Д-р h.c. Хорст Клинкман (Horst Klinkmann)

Роден на 7 мај 1935 година во Тетеров; интернист, редовен професор на Универзитетот во Росток, Германија, декан на International Faculty of Artificial Organs, член на Берлинската академија на науките и на Германската академија за природни науки „Леополдина“.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Schliemannstrasse 7, D-18059, Rostock, Germany; e-mail: <hocliro@compruserve.com>.

Д-р Ферид Мурад (Ferid Murad)

Роден на 14 септември 1936 година во Ваитинг, Индијана; фармаколог, професор по фармакологија на Department of Medicine, University of Texas, Houston School of Medicine.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2000 година.

Адреса: 3324 Notingham West University Place, Houston, TX 77005, USA; e-mail <Ferid.Murad@uth.tmc.edu>.

Д-р Рајнер Инго Пејер Коц (Rainer Ingo Peter Kotz)

Роден на 28 февруари 1941 година во Виена; директор на Клиниката за ортопедска хирургија во Виена.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Medizinische Universität Wien, Unkl Fuer Orthopädie, Währinger Gürtel 18–20, Wien, Östetereich.

Д-р Љубиша Ракиќ (Ljubiša Rakić)

Роден на 11 април 1931 година во Сараево; редовен член на Српската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Српска академија наука и уметности, Кнез Михајлова 35, Београд, Република Србија.

Д-р Горазд Росоклија

Роден на 21 април 1949 година во Скопје; заменик-директор на Одделот за невропатологија на Клиниката за психијатрија на College of Physicians and Surgeons of Columbia University, New York.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Columbia University, College of Physicians & Surgeons, 1051 Riverside Drive, Room 2913, New York, NY10032, USA.

Д-р Феликс Унџер (Felix Unger)

Роден на 2 март 1946 година во Клагенфурт; претседател на Европската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: European Academy of Sciences and Arts, St.-Peter-Bezirk10 A-5020, Salzburg, Austria; e-mail <presidential.office@euro-acad.eu>.

Д-р Анџоније Шкоклев

Роден 1923 година во Костур; началник на Одделот за максилофацијална хирургија при ВМА; редовен професор во пензија на ВМА во Белград.

За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година.

Адреса: Браќа Недиќ, бр. 5 – Београд, Република Србија.

IV. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧКИ НАУКИ

а) Редовни членови

Д-р Алајдин Абази

Роден на 1 ноември 1942 година во Тетово; редовен професор, во пензија на Универзитетот на Југоисточна Европа – електротехнички науки (нови електротехнички материјали и апликативна електростатика); надворешен член на Косовската академија на науките и уметностите (од 2012 година).

За редовен член е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Ѓорче Петров, бр. 74 – Тетово; дом. тел. (044) 356-110; e-mail: <a.abazi@seeu.edu.mk>.

Д-р Леонид Грчев

Роден на 28 април 1951 година во Скопје; редовен професор на Факултетот за електротехника и информатички технологии во Скопје – електротехнички науки (електроника).

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Васил Главинов, бр. 18 – Скопје; дом. тел. 3127-274. e-mail: <lgrcev@feit.ukim.edu.mk>.

Д-р Рајко Јанев

Роден на 30 март 1939 година во Сандански; научен соработник во пензија во Меѓународната агенција за атомска енергија во Висна – електротехнички науки (нуклеарна физика, теориска атомска физика, контролирана термонуклеарна фузија). Член на Њујоршката академија на науките, САД (од 1994 година), странски член на Српската медицинска академија на науките (од 1996 година).

За член надвор од работниот состав е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 16 октомври 2000 година.

Адреса: Булевар Партизански одреди, бр. 83, влез II – Скопје; дом. тел. 3066–362; e-mail: <ratkojanev@gmail.com>.

Д-р Глигор Каневче

Роден на 3 јануари 1946 година во Охрид; редовен професор во пензија на Техничкиот факултет во Битола – термодинамика.

За редовен член е избран на 10 мај 2000 година.

Адреса: Илинденска, бр. 14 – Охрид; дом. тел. (046) 263–256; e-mail: <canevce@manu.edu.mk>.

Д-р Љубчо Коцарев

Роден на 25 февруари 1955 година во Скопје; редовен професор на Факултетот за електротехника и информациски технологии – Скопје и научен советник во Институтот за нелинеарни науки при Универзитетот на Калифорнија во Сан Диего, САД.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003, а за редовен член на 1 мај 2007 година.

Адреса: Востаничка 86 – Скопје; дом. тел. 3178–804; e-mail: <lkocarev@manu.edu.mk>.

Д-р Јордан Пој-Јорданов

Роден на 23 ноември 1925 година во Велико Градиште; редовен професор во пензија на Електротехничкиот факултет во Белград – електротехнички науки. Член на Њујоршката академија на науките, САД (од 1981 година), член на Европската академија на науките и уметностите (Салцбург, Австрија), член на Медитеранската академија – Неапол; член на Светската академија за уметност и наука (од 2005 година).

За дописен член е избран на 25 декември 1969 година, а за редовен член на 26 декември 1974 година.

Адреса: Орце Николов, бр. 75/2/4 – Скопје; дом. тел. 3238–338; e-mail: <jrj@manu.edu.mk>.

б) Членови надвор од работниот состав

Проф. д-р. Стефан Воденичаров

Роден на 1 септември 1944 година во Софија; редовен член на Бугарската академија на науките.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: ул. Лозенец бр. 16, 1421, Софија, e-mail <stvims@ims.bas.bg>.

Д-р Јурџен Курџиц (Jürgen Kurths)

Роден на 11 март 1953 година во Арендсе; редовен професор по нелинеарна наука на Универзитетот Хумболт во Берлин.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: 14532 Stahnsdorf, Friedensallee 7, Germany.

Акад. Реџеј Мејдани (Rexhep Meidani)

Роден на 17 август 1944 година во Тирана; физичар, член на Албанската академија на науките.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година;

Адреса: Bulevardi Zogu I, Pall. Diplomeve, Shk.1, Ap. 12, Tirana, Albania, e-mail: <rmeidani@gmail.com>.

Д-р Симеон Ока (Simeon Oka)

Роден на 3 октомври 1935 година во Белград; редовен професор во пензија на Машинскиот факултет на Универзитетот во Белград.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Гандијева, бр. 49 б/11, 11070 Нови Београд, Република Србија.

Д-р Момчило М. Ристиќ (Момчило М. Ристиќ)

Роден на 27 јули 1929 година во с. Мрчаевци кај Чачак; редовен професор на Универзитетот во Белград (Центар за мултидисциплинарни студии); редовен член на Српската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година.

Адреса: Рудо, бр. 2/57 – Београд, Република Србија.

Д-р Сашо Цероски

Роден на 31 мај 1968 година во Охрид, научен советник во Институтот Јожеф Штефан во Љубљана и редовен професор на Меѓународната подипломска школа Јожеф Штефан (хабилитиран на Универзитетот во Љубљана)

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Jožef Stefan Institute, Department of Knowledge Technologies, Jamova cesta 39, 1000 Ljubljana, Slovenia.

V. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
И БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ

а) Редовни членови

Д-р Дончо Димовски

Роден на 1 октомври 1954 година во Битола; редовен професор на Природно-математичкиот факултет, Институт за математика во Скопје – математика (алгебра, геометриско-комбинаторна топологија).

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Гиго Михајловски, бр. 2-2/14 – Скопје; дом. тел. 3068–323, ПМФ 3249–656; e-mail: <donco@iunona.pmf.ukim.mk>

Д-р Глигор Јовановски

Роден на 17 јули 1945 година во с. Нистрово, Гостиварско; редовен професор во пензија на Природно-математичкиот факултет – хемиски науки (структурна хемија).

За редовен член е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Народен фронт, бр. 23/15 – Скопје; дом. тел. 3225–444; e-mail: <gligor@iunona.pmf.ukim.mk>.

Д-р Владо Маџевски

Роден на 4 декември 1953 година во Г. Црско, Кичевско; редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје – ботаника (систематика и филогенија на виши растенија и фитоценологија). Член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2013 година).

За редовен член е избран на 27 мај 2009 година.

Адреса: Коста Новаковиќ, 44 – I/16-б – Скопје; дом. тел. 2469–085; e-mail: <vladom@iunona.pmf.ukim.edu.mk>.

Д-р д-р h.c. Ѓорѓи Филиповски

Роден на 6 мај 1919 година во с. Сорович; редовен професор во пензија на Земјоделскиот факултет во Скопје – земјоделски науки (педологија). Член на Академијата на науките и уметностите на Босна и Херцеговина, почесен доктор на Универзитетот во Брадфорд, Англија.

За редовен член е избран на 18 август 1967 година.

Адреса: Питу Гули, бр. 40 – Скопје; дом. тел. 3178–315.

Д-р Бојан Шойџрајанов

Роден на 26 јануари 1937 година во Чачак; редовен професор во пензија на Природно-математичкиот факултет во Скопје – хемиски науки. Член на Европската академија на науките и уметностите во Салцбург, Австрија (од 2008 година).

За дописен член е избран на 21 април 1994, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Булевар Партизански одреди, бр. 97/9, Скопје; дом. тел. 3071–773; e-mail: <bojan@manu.edu.mk>.

б) Членови надвор од работниот состав

Д-р Рос Геџен (Ross Geoghegan)

Роден 1944 година во Даблин; професор на Државниот универзитет на Њујорк во Бингамтон, САД – математика (геометриска теорија на групи).

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Д-р Хару М. Сривастава (Hari M. Srivastava)

Роден на 5 јули 1940 година во Карон, Утар Прадеш, Индија, редовен професор на Одделот за математика и статистика на Универзитетот во Викторија, Канада.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: University of Victoria, Victoria, British Columbia – Canada. e-mail: <hmsri@uvvmUVic.CA>.

Д-р Душан Хаџи (Dušan Hadži)

Роден на 26 август 1921 година во Љубљана; редовен професор во пензија по физичка и органска хемија на Универзитетот во Љубљана; редовен член на Словенечката академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Nacionalen inštitut za hemijo, Hajdrihova 19, POB 660, SI-1000 Ljubljana, Republika Slovenija.

Д-р Шашџи Хермансон (Kersti Hermansson)

Родена на 14 февруари 1951 година во Мастерас; професор по неорганска хемија на Одделот за хемија – Ångström Laboratory, Uppsala University, Sweden.

За член надвор од работниот состав е избрана на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Dept. of Chemistry – Angstrom Laboratory, Uppsala University, Box 538, S-75121 Uppsala, Sweden, e-mail: <kersti@kemi.uu.se>.

Д-р Андраж Чарни

Роден на 11 август 1962 година во Љубљана; ботаника (фитоценологија); научен советник во Биолошкиот институт „Јован Хаџи“ при Научноистражувачкиот центар на Словенечката академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: Institute of Biology, Scientific Research Center of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Novi trg 2, SI 1001 Ljubljana p. box 306; e-mail: <carni@zrc-sazu.si>.

Д-р Иво Шлаус (Ivo Šlaus)

Роден на 26 септември 1931 година во Сплит; редовен професор во пензија по физичка и органска хемија на Универзитетот во Загреб; редовен член на Хрватската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Institut Ruđer Bošković, Vijenička cesta 54, P.O.Box 180, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska.

VI. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА УМЕТНОСТ

а) Редовни членови

Газанфер Бајрам

Роден на 17 март 1943 година во Приштина; академски сликар.

За редовен член е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Бул. Партизански одреди, бр. 17/1-17 – Скопје; дом. тел. 3223-920; e-mail: <gazanfer.bayram@aimc-macedonia.org>.

Бојомил Ѓузел

Роден на 9 февруари 1939 година во Чачак; писател.

За редовен член е избран на 4 јуни 2012 година.

Адреса: Иван Цанкар бр. 113а – Скопје; дом. тел. 2043 634; e-mail: <bgjuzel@gmail.com>.

Мајтеја Мајевски

Роден на 13 март 1929 година во Истанбул; писател, редовен професор во пензија на Факултетот за драмски уметности – историја на светската драма и театар. Член на Северноамериканската академија на шпанскиот јазик – Њујорк, член на

Европската академија за наука и уметност во Салцбург, член на Норвешката академија за литература и за слобода на говорот (од 2005 година), почесен член на Албанската академија на науките (од 2006 година), дописен член на Словенечката академија на науките и уметностите (од 2007 година).

За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 21 ноември 1983 година.

Адреса: Партениј Зографски, бр. 49 – Скопје; дом. тел. 3177–829; e-mail: <matevski@manu.edu.mk>.

Мишко Маџунков

Роден на 19 март 1943 година во Струмица; писател.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003, а за редовен член на 1 мај 2007 година.

Адреса: ул. Стив Наумов, бр. 2 – Струмица; моб. тел. 071 486–315; e-mail: <mitkomadzunkov@manu.edu.mk>.

Боро Миџриќески

Роден на 10 мај 1927 година во Прилеп; академски скулптор.

За редовен член е избран на 26 јули 1997 година.

Адреса: ул. „17“, бр. 5, Уметничка населба „Сарај“, тел. 2057–969.

Божин Павловски

Роден на 7 јануари 1942 година во с. Жван; писател.

За дописен член е избран на 7 октомври 1988, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Боро Петрушевски, бр. 3, Долно Водно – Скопје; дом. тел. 3176–429; e-mail <bozin@westnet.com.au>.

Радован Павловски

Роден на 23 ноември 1937 година во Ниш; писател.

За редовен член е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Народен фронт 23/1-1 – Скопје; дом. тел. 3233–112.

Томе Серафимовски

Роден на 14 јули 1935 година во с. Зубовце; академски скулптор. Странски член на Српската академија на науките и уметностите (од 2003) и член на Светската академија за уметност и наука (од 2006 год.).

За дописен член е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 21 април 1994 година.

Адреса: Орце Николов, бр. 756–13 – Скопје; дом. тел. 3118–119.

Д-р Георѓи Сџарделов

Роден на 28 август 1930 година во Гевгелија; редовен професор во пензија на Филозофскиот факултет во Скопје – филозофски науки (естетика). Член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2008 година).

За дописен член е избран на 24 јуни 1986 година, а за редовен член на 7 мај 1991 година.

Адреса: Партениј Зографски, бр. 55 – Скопје; дом. тел. 3177–718; e-mail: <stardel@manu.edu.mk>.

Д-р Луан Сџарова

Роден на 14 август 1941 година во Подградец; редовен професор во пензија на Филолошкиот факултет во Скопје – историја на француската книжевност. Надворешен член на Албанската академија на науките (од 2006 година); член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2014 година);

За редовен член е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Бул. Св. Климент Охридски, бр. 54/14 – Скопје; дом. тел. 3132–121; e-mail: <starova@manu.edu.mk>.

Васко Ташковски

Роден на 31 август 1937 година во с. Нижеполе; академски сликар.

За дописен член е избран на 21 април 1994, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Адреса: Благој Давков, бр. 19/3 – Скопје; дом. тел. 3120–011.

Д-р Влада Урошевиќ

Роден на 17 октомври 1934 година во Скопје; редовен професор во пензија на Филолошкиот факултет во Скопје – филолошки науки (општа и компаративна книжевност). Странски член на Српската академија на науките и уметностите (од 2006 година); член на Европската академија на науките и уметностите, Салцбург, Австрија (од 2014 година).

За редовен член е избран на 26 јуни 1997 година.

Адреса: Ловќенска, бр. 1 – Скопје; дом. тел. 3085–687.

Глиѓор Чемерски

Роден на 9 март 1940 година во Кавадарци; академски сликар.

За редовен член е избран на 4 јуни 2012 година. Почесен член на Руската академија на уметностите (од 2013 година).

Адреса: Бул. Партизански одреди, бр. 80/5-14 – Скопје; дом. тел. 3075–767 и 2452–479; e-mail: <ecemerski@yahoo.com>.

б) Членови надвор од работниот состав

Д-р Али Алиу

Роден на 1 април 1934 година во с. Крани; редовен професор во пензија по теорија на книжевноста на Филозофскиот факултет во Приштина, редовен член на Академијата на науките и уметностите на Косово.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Населба Арбриа, ул. „Едуард Лир“, бр. 7, Приштина, Косово; e-mail: <alialiu@hotmail.com>.

Ристио Василевски

Роден на 31 јануари 1943 година во с. Наколец; поет.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: И.П. „АРКА“, Караѓорѓева, бр. 1, 11300 Смедерево, Република Србија; e-mail: <ristovas@ptt.yu>.

Владимир Величковиќ (Владимир Величковиќ)

Роден на 11 август 1935 година во Белград; сликар.

За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.
Адреса: 16, Avenue, V.I. Lenine, 94 110 Arcueil, France.

Думиџру М. Јон (Dumitru M. Jon)

Роден на 26 септември 1947 година во с. Братешти, покрај Куртеа де Арден; писател.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2000 година.
Адреса: Str. Bibescu Voda no 1, P-4, sec. 1, etage 4, București, Romania; e-mail:
<faciorientoccident@yahoo.com>.

Проф д-р Злајко Крамарик

Роден на 5 февруари 1956 година во Осиек; македонист.
За член надвор од работниот состав е избран на 17 јуни 2015 година.

Љубомир Левчев

Роден на 27 април 1935 година во с. Тројан; поет.
За член надвор од работниот состав е избран на 4 јуни 2012 година.

Иван Минаџи (Ivan Minatti)

Роден на 22 март 1924 година во Словенске Коњице; поет. Редовен член на Словенската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 21 април 1994 година.
Адреса: Zvonarska 7, Ljubljana, Republika Slovenija.

Едџар Морен (Edgar Morin)

Роден на 18 јули 1921 година во Париз; современ француски филозоф, социолог и есеист.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.
Адреса: 7 Risaint Claude 75003, Paris, France.

Миодраџ Павловиќ (Miodrag Pavlović)

Роден на 28 ноември 1928 година во Нови Сад; поет и писател. Редовен член на Српската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.
Адреса: Булевар Деспота Стефана, бр. 95/IV, 11108 Београд, Република Србија.

Среџен Перовиќ (Sreten Perović)

Роден на 15 февруари 1932 година во Горња Горица (Подгорица); поет, критичар и историчар на литературата. Редовен член на Дукљанската академија на науките и уметностите.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година.
Адреса: Bul. Sv. Petra Cetinjskog 115, Podgorica, Republika Crna Gora. <sreten@t-com.me>.

Хусѝо Хорхе Падрон (Justo Jorge Padrón)

Роден на 1 октомври 1943 година во Лас Палмас де Гран Канарија на Канарските Острови; писател.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Capitan Naua, 60-6-6, 28020 Madrid, Espana.

Филиј Робертс-Џонс (Philippe Roberts-Jones)

Роден на 8 ноември 1924 година во Брисел; поет, универзитетски професор, историчар на уметноста. Редовен член на Кралската академија на науките, на литературата и на уметностите на Белгија.

За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Rue Roberts-Jones, 66 , B-1180 Bruxelles, Belgique.

Горан Сѝефановски

Роден на 27 април 1952 година во Битола; драмски писател и професор по драматургија.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: 18 Martyrs Field Road, Canterbury, CT1 3PT, Great Britain; e-mail: <debarmaalo@aol.com>.

Киро Урдин

Роден на 12 мај 1945 година во Струмица; академски сликар.

За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година.

Адреса: Zeejdek, 818 Dique de mer, B – 8300, Knokke-Zoute, Belgique.

ПОЧЕСНИ ЧЛЕНОВИ

Проф. арх. Георѓи Консѝанѝиновски

Роден на 29 јули 1930 година во Крагуевац; архитект.

За почесен член е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: ул. 6 бр. 15, с. Бардовци.

Владимир Косѝов

Роден во 1932 година во Битола; писател.

За почесен член е избран на 17 јуни 2015 година.

Адреса: ул. Ал. Турунѝиев бр. 1-20, 7000 Битола.

Борис Евѓеневич Паѝон

Роден на 27 ноември 1918 година во Киев; претседател на Националната академија на науките на Украина.

За почесен член е избран на 10 мај 2006 година.

Адреса: Володимирска, бр. 54, 01601 Киѝв, Украина.

ПОЧИНАТИ ЧЛЕНОВИ

Почесни членови

Јосип Броз Тито (Josip Broz Tito)

Роден на 25 мај 1892 година во Кумровец. За почесен член е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 4 мај 1980 година.

Едвард Кардељ (Edvard Kardelj)

Роден на 27 јануари 1910 година во Љубљана. За почесен член е избран на 27 декември 1974 година. Починал на 10 февруари 1979 година.

Д-р Пејтар Хаџи Бошков

Роден на 1 јуни 1928 година во Скопје. За почесен член е избран на 27 мај 2009 година. Починал на 22 март 2015 година.

Коле Чашуле

Роден на 2 март 1921 година во Прилеп; писател. За почесен член е избран на 27 мај 2003 година. Починал на 22 септември 2009 година.

Редовни членови

Ристио Аврамовски

Роден на 20 август 1943 година во с. Селце, Струшко. За редовен член е избран на 10 мај 2006 година. Починал на 8 јули 2007 година.

Д-р Блаја Алексова

Родена на 24 јануари 1922 година во Тетово. За редовен член е избрана на 26 јуни 1997 година. Починала на 12 јули 2007 година.

Д-р Александар Андреевски

Роден на 9 февруари 1922 година во с. Кожле. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 24 јуни 1986 година. Починал на 28 октомври 2005 година.

Пејтре М. Андреевски

Роден на 25 јуни 1934 година во с. Слоештица. За редовен член е избран на 10 мај 2000 година. Починал на 25 септември 2006 година.

Д-р Михаило Ајосџолски

Роден на 8 ноември 1906 година во Ново Село. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 7 август 1987 година.

Д-р Димитр Арсов

Роден на 28 септември 1908 година во Крива Паланка. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 2 јули 1974 година.

Д-р dr. h.c. Ксеније Боџоев

Роден на 20 октомври 1919 година во с. Леуново. За дописен член е избран на 26 декември 1974 година, а за редовен член на 14 мај 1979 година. Починал на 20 април 2008 година.

Д-р Томе Бошевски

Роден на 8 октомври 1937 година во Битола. За дописен член е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 21 април 1994 година. Починал на 31 октомври 2015 година.

Д-р Илија Васков

Роден на 21 октомври 1934 година во Велес. За редовен член е избран на 10 мај 2000 година. Починал на 11 декември 2014 година.

Д-р dr. h.c. Божидар Видоески

Роден на 8 ноември 1920 година во с. Звечен. За дописен член е избран на 25 декември 1969, а за редовен член на 26 декември 1974 година. Починал на 16 мај 1998 година.

Ташко Георѓиевски

Роден на 15 март 1935 година во с. Кронцелево; писател. За дописен член е избран на 21 ноември 1983 година, а за редовен член на 7 октомври 1988 година. Починал на 11 април 2012 година.

Јордан Грабулоски

Роден на 19 март 1925 година во Прилеп. За дописен член е избран на 23 ноември 1981 година. Починал на 26 мај 1986 година.

Д-р Пенчо Давчев

Роден на 15 јуни 1922 година во Велес. За дописен член е избран на 21 ноември 1983, а за редовен член на 7 октомври 1988 година. Починал на 25 ноември 1995 година.

Иван Дејанов

Роден на 6 јануари 1932 година во Ќустендил. За редовен член е избран на 26 јуни 1997 година. Починал на 10 јули 2001 година.

Евџени Димитров

Роден на 1 јануари 1919 година во Плевен. За дописен член е избран на 26 декември 1974 година, а за редовен член на 23 ноември 1981 година. Починал на 13 декември 2010 година.

Ханс Ем

Роден на 6 јуни 1898 година во Марибор. За дописен член е избран на 4 мај 1972, а за редовен член на 22 декември 1976 година. Починал на 9 јули 1992 година.

Д-р Георѓи Ефремов

Роден на 8 декември 1932 година во Кратово. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 21 ноември 1983 година. Починал на 6 мај 2011 година.

Д-р Данчо Зоѓрафски

Роден на 23 април 1920 година во Велес. За дописен член е избран на 23 ноември 1981 година, а за редовен член на 24 јуни 1986 година. Починал на 9 јануари 1997 година.

Д-р Пејтар Хр. Илиевски

Роден на 2 јули 1920 година во с. Горно Бигор – Доленци. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 21 ноември 1983 година. Починал на 31 мај 2013 година.

Васил Иљоски

Роден на 22 декември 1902 година во Крушево. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 1 ноември 1995 година.

Славко Јаневски

Роден на 11 јануари 1920 година во Скопје. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 30 јануари 2000 година.

Д-р Оливера Јашар-Насијева

Родена на 25 ноември 1922 година во Белград. За дописен член е избрана на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 21 ноември 1983 година. Починала на 9 јануари 2000 година.

Д-р Никола Кљусев

Роден на 2 октомври 1927 година во Штип. За дописен член е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 20 јуни 1996 година. Починал на 17 јануари 2008 година.

Димитр Кондовски

Роден на 30 септември 1927 година во Прилеп. За дописен член е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 10 август 1993 година.

Др. н.с. Блаже Конески

Роден на 19 декември 1921 година во с. Небрегово. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 7 декември 1993 година.

Др. н.с. Димче Коџо

Роден на 10 октомври 1910 година во Охрид. За редовен член е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 17 март 1993 година.

Ванџел Коџоман

Роден на 14 февруари 1904 година во Струга. За редовен член е избран на 23 ноември 1981 година. Починал на 28 септември 1994 година.

Љубен Лаиџе

Роден на 11 октомври 1910 година во Прилеп. За редовен член е избран на 22 декември 1976 година. Починал на 24 ноември 1985 година.

Д-р Ристио Лозановски

Роден на 3 април 1925 година во Битола. За дописен член е избран на 7 октомври 1988 година, а за редовен член на 20 јуни 1996 година. Починал на 22 октомври 2011 година.

Никола Марџиноски

Роден на 15 август 1903 година во Крушево. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 7 февруари 1973 година.

Д-р Александар Маџковски

Роден на 30 мај 1922 година во Крушево. За редовен член е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 14 април 1992 година.

Д-р Кирил Миљовски

Роден на 27 мај 1912 година во Ресен. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 27 април 1983 година.

Д-р Димитр Митрев

Роден на 14 октомври 1919 година во Деде Агач. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 24 февруари 1976 година.

Д-р Кирил Мицевски

Роден на 29 април 1926 година во Скопје. За дописен член е избран на 26 декември 1974 година, а за редовен член на 14 мај 1979 година. Починал на 6 февруари 2002 година.

Власимир Николовски

Роден на 20 декември 1925 година во Прилеп. За дописен член е избран на 22 декември 1976 година, а за редовен член на 23 ноември 1981 година. Починал на 28 март 2001 година.

Д-р Манол Пандевски

Роден на 3 септември 1925 година во с. Габрово. За дописен член е избран на 22 декември 1976 година, а за редовен член на 23 ноември 1981 година. Починал на 21 мај 1998 година.

Д-р Михаил Петрушевски

Роден на 2 јули 1911 година во Битола. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 27 февруари 1990 година.

Д-р Хараламџие Поленаковиќ

Роден на 17 јануари 1909 година во Гостивар. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 15 февруари 1984 година.

Д-р Благој Појов

Роден на 17 јануари 1923 година во Кочани. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 30 октомври 2014 година.

Аниџе Појовски

Роден на 3 јуни 1931 година во с. Лазарополе. За редовен член е избран на 10 мај 2000 година. Починал на 1 октомври 2003 година.

Д-р Милчо Рисѿов

Роден на 5 ноември 1931 година во Радовиш. За дописен член е избран на 21 ноември 1983 година, а за редовен член на 7 октомври 1988 година. Починал на 7 август 2005 година.

Д-р Љуѿчо Серафимов

Роден на 9 февруари 1930 година во Охрид. За дописен член е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 11 јуни 1995 година.

Д-р Пеѿар Серафимов

Роден на 28 мај 1915 година во Охрид. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 5 октомври 2001 година.

Тодор Скаловски

Роден на 21 јануари 1909 година во Тетово. За дописен член е избран на 4 мај 1972 година, а за редовен член на 22 декември 1976 година. Починал на 1 јули 2004 година.

Д-р Александар Сѿасов

Роден на 18 август 1925 година во Скопје. За дописен член е избран на 4 мај 1972 година, а за редовен член на 22 декември 1976 година. Починал на 27 мај 2003 година.

Д-р Исак Таѿер

Роден на 24 декември 1916 година во Софија. За дописен член е избран на 25 декември 1969 година, а за редовен член на 26 декември 1974 година. Починал на 17 ноември 2005 година.

Д-р Гане Тодоровски

Роден на 11 мај 1929 година во Скопје. За редовен член е избран на 26 јуни 1997 година. Починал на 22 мај 2010 година

Димо Тодоровски

Роден на 11 декември 1910 година во Солун. За редовен член е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 27 април 1983 година.

Крум Томовски

Роден на 21 декември 1924 година во Скопје. За дописен член е избран на 26 декември 1974 година, а за редовен член на 14 мај 1979 година. Починал на 7 јули 2010 година.

Д-р Никола Узунов

Роден на 12 август 1930 година во с. Емборе. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 24 јуни 1986 година. Починал на 2 ноември 2010 година.

Д-р Александар Хрисѿов

Роден на 27 јули 1914 година во Неготино. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 24 јуни 1986 година. Починал на 2 август 2000 година.

Д-р Ѓорѓи Чуџона

Роден на 10 април 1930 година во с. Маловиште. За дописен член е избран на 14 мај 1979 година, а за редовен член на 21 ноември 1983 година. Починал на 16 декември 2009 година.

Ацо Шоџов

Роден на 20 декември 1923 година во Штип. За редовен член е избран на 18 август 1967 година. Починал на 20 април 1982 година.

Членови надвор од работниот состав

Д-р Стјепан Анџолјак (Stjepan Antoljak)

Роден на 29 август 1909 година во Добој. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 2 септември 1997 година.

Д-р Конѕијаниќин Ајосџолов

Роден на 17 април 1933 година во Кочани. За член надвор од работниот состав е избран на 21 април 1994 година. Починал на 16 август 2008 година.

Анџо Бабиќ (Anto Babić)

Роден на 3 јануари 1899 година во с. Граховик. За член надвор од работниот состав е избран на 4 мај 1972 година. Починал на 12 јануари 1974 година.

Д-р Милан Барџош

Роден на 10 ноември 1901 година во Белград. За член надвор од работниот состав е избран на 4 мај 1972 година. Починал на 11 март 1974 година.

Д-р Хенрик Бајшовски (Henryk Batowski)

Роден на 12 мај 1907 година во Лавов. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 28 март 1999.

Д-р Самуил Борисович Берншиќејн (Самуил Борисович Бернштейн)

Роден на 3 јануари 1911 година во Баргузина. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал во октомври 1997 година.

Д-р Роберт Блиќ (Robert Blinc)

Роден на 31 октомври 1933 година во Љубљана. За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година. Починал на 26 септември 2011 година.

Д-р Томо Босанац (Томо Bosanac)

Роден на 15 мај 1918 година во Стари Плавници. За член надвор од работниот состав е избран на 21 април 1994 година. Починал на 12 август 2003 година.

Д-р Ѓурѓе Бошковиќ (Ђурѓе Бошковић)

Роден на 11 април 1904 година во Белград. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 29 ноември 1990 година.

Д-р Реџиналд Џорџ Арџур де Бреј (Reginald George Arthur de Bray)

Роден 1912 година во Санкт Петербург. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 28 мај 1993 година.

Д-р Далибор Брозовиќ (Dalibor Brozović)

Роден на 28 јули 1927 година во Сараево. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 19 јуни 2009 година.

Д-р Јулијан Владимирович Бромлеј (Алиан Владимирович Бромлей)

Роден на 21 февруари 1921 година во Москва. За член надвор од работниот состав е избран на 23 ноември 1981 година. Починал на 4 јуни 1990 година.

Д-р Андре Вајан (André Vaillant)

Роден на 28 јули 1890 година во Суасон. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 23 април 1977 година.

Јосип Видмар (Josip Vidmar)

Роден на 14 октомври 1895 година во Љубљана. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 11 април 1992 година.

Д-р Воислав Вузовски

Роден на 17 април 1932 год. во Кладово. За член надвор од работниот состав е избран на 26 јуни 1997 година. Починал на 6 октомври 1999 година.

Д-р Милуџин Гарашанин

Роден на 11 септември 1920 година во Белград. За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2000 година. Починал на 4 април 2002 година.

Велибор Глиѓориќ (Велибор Глигорић)

Роден на 28 јули 1899 година во Рипањ. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 3 октомври 1977 година.

Д-р Збигњев Голомб (Zbigniew Gołęb)

Роден 1923 година во Нови Тарг. За член надвор од работниот состав е избран на 4 мај 1972 година. Починал на 24 март 1994 година.

Рудолф Горник

Роден на 1 април 1898 година во Сремска Митровица. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 11 април 1980 година.

Жак Гошрон (Jacques Gaucheron)

Роден во 1920 година во Шартр. За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година. Починал на 30 октомври 2009 година.

Д-р Бранислав Ѓурѓев

Роден на 4 август 1908 година во Сремски Карловци. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 26 февруари 1993 година.

Д-р Киро З'мбов

Роден на 31 јануари 1931 година во Кочани. За член надвор од работниот состав е избран на 7 октомври 1988 година. Починал на 6 септември 2009 година

Д-р Павле Ивиќ (Павле Ивић)

Роден на 1 декември 1924 година во Белград. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 19 септември 1999 година.

Д-р Борис Каменар (Boris Kamemar)

Роден на 20 февруари 1929 година во Сушак (Риска). За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година. Починал на 12 јули 2012 година.

Д-р Мирослав Каршулин

Роден на 4 април 1904 година во Пшемишљ. За член надвор од работниот состав е избран на 4 мај 1972 година. Починал на 12 февруари 1984 година.

Д-р Зоран Констiанiиновиќ (Зоран Константиновић)

Роден на 5 јуни 1920 година во Белград. За член надвор од работниот состав е избран на 7 октомври 1988 година. Починал на 27 мај 2007 година.

Д-р Браiќо Крефiи (Bratko Krefit)

Роден на 11 февруари 1905 година во Марибор. За член надвор од работниот состав е избран на 4 мај 1972 година. Починал на 17 јули 1996 година.

Д-р Викiјор Никиiиич Лазарев

Роден на 3 септември 1897 година во Москва. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 1 февруари 1976 година.

Д-р Хорас Г. Ланiу (Horace G. Lunt)

Роден на 12 септември 1918 година во Колорадо Спрингс. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 11 август 2010 година.

Д-р Владимир Мајер (Vladimir Majer)

Роден на 14 септември 1922 година во Сисак. За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 4 февруари 2012 година.

Д-р Франiишеќ Вацлав Мареш (František Václav Mareš)

Роден на 12 декември 1922 година во Бенешов. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 3 декември 1994 година.

Д-р Милош Маџура

Роден на 20 јануари 1916 година во Виена. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 29 август 2005 година.

Д-р Сергеј Василевич Медведев (Сергей Васильевич Медведев)

Роден во 1910 година во Москва. За член надвор од работниот состав е избран на 22 декември 1976 година. Починал на 15 ноември 1977 година.

Д-р Јанез Милчински (Janez Milčinski)

Роден на 3 мај 1913 година во Љубљана. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 28 јули 1993 година.

Д-р Драгослав Миџриновиќ (Драгослав Митриновић)

Роден на 23 јуни 1908 година во Смедерево. За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 2 април 1995 година.

Д-р Владимир Мошин

Роден на 9 октомври 1894 година во Ленинград. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 3 февруари 1987 година.

Д-р Лешек Мошињски (Leszek Moszyński)

Роден во 19 февруари 1928 година во Лублин. За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2003 година. Починал на 16 април 2006 година.

Д-р Душан Недељковиќ (Душан Недељковић)

Роден на 18 мај 1899 година во с. Исаково. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 29 јуни 1984 година.

Д-р Грга Новак (Grga Novak)

Роден на 2 април 1888 година во Хвар. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 7 септември 1978 година.

Д-р Фанула Пајазоџлу

Родена на 3 февруари 1917 година во Битола. За член надвор од работниот состав е избрана на 21 април 1994 година. Починала на 26 јануари 2001 година.

Д-р Хрвое Пожар (Hrvoje Rožar)

Роден на 5 јули 1916 година во Книн. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 30 јуни 1991 година.

Д-р Херберт Појкерт (Herbert Peukert)

Роден на 29 април 1907 година во Рајхенау. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 24 ноември 1987 година.

Д-р Евџениј Максимович Примаков (Евгений Максимович Примаков)

Роден на 29 октомври 1929 година во Киев. За член надвор од работниот состав е избран на 27 мај 2009 година. Починал на 26 јуни 2015 година.

Д-р Алфред Рој (Alfred Roth)

Роден на 21 мај 1903 година во Ванген. За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 20 октомври 1998 година.

Д-р н.с. Павле Савиќ (Павле Савић)

Роден на 10 јануари 1909 година во Солун. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 30 мај 1994 година.

Д-р Леонид Иванович Седов

Роден на 14 ноември 1907 година во Ростов на Дон. За член надвор од работниот состав е избран на 7 октомври 1988 година. Починал на 5 септември 1999 година.

Д-р Роберт Б. Солтер (Robert B. Salter)

Роден на 15 декември 1924 година во Стратфорд, Онтарио. За член надвор од работниот состав е избран на 21 април 1994 година. Починал на 10 мај 2010 година.

Д-р Паскал Соџировски

Роден на 23 ноември 1927 година во с. Врбен. За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 20 февруари 2003 година.

Младен Србиновиќ

Роден на 29 ноември 1925 година во с. Сушица. За член надвор од работниот состав е избран на 26 јуни 1997 година. Починал на 12 мај 2009 година.

Д-р Синиша Сџанковиќ (Синиша Станковић)

Роден на 26 март 1892 година во Заечар. За член надвор од работниот состав е избран на 25 декември 1969 година. Починал на 24 февруари 1974 година.

Д-р Борис П. Стојчев (Boris P. Stoicheff)

Роден на 1 јуни 1924 година во Битола. За член надвор од работниот состав е избран на 23 ноември 1981 година. Починал на 18 април 2010 година.

Кензо Танџе (Kenzo Tange)

Роден на 4 септември 1913 година во Имабари. За член надвор од работниот состав е избран на 23 ноември 1981 година. Починал на 22 март 2005 година.

Никиџа Илич Толстој (Никита Ильич Толстой)

Роден на 15 април 1923 година во Вршац. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 27 јуни 1996 година.

Д-р Јосип Хам (Josip Hamm)

Роден на 3 декември 1905 година во Гат. За член надвор од работниот состав е избран на 14 мај 1979 година. Починал на 23 ноември 1986 година.

Д-р Виџолд Хензел (Witold Hensel)

Роден на 29 март 1917 година во Познањ. За член надвор од работниот состав е избран на 22 декември 1976 година. Починал во 1993 година.

Сџојан Христиџов (Stoyan Christowe)

Роден на 15 август 1897 година во с. Кономлади. За член надвор од работниот состав е избран на 24 јуни 1986 година. Починал на 27 декември 1995 година.

Д-р Титус Х. Ј. Хуисман (Titus H. J. Huisman)

Роден на 1 септември 1923 година во Лееварден. За член надвор од работниот состав е избран на 7 мај 1991 година. Починал на 1 јуни 1999 година.

Д-р Едхем Чамо

Роден на 30 декември 1909 година во Требиње. За член надвор од работниот состав е избран на 26 декември 1974 година. Починал на 25 ноември 1996 година.

Д-р Климентиј Цамбазовски

Роден на 7 октомври 1919 година во Охрид. За член надвор од работниот состав е избран на 10 мај 2006 година. Починал на 28 септември 2006 година.

II. РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА АКДЕМИЈАТА

МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ ВО 2015 И 2016 ГОДИНА: КОНТИНУИТЕТ И НОВИ ПРЕДИЗВИЦИ

ЕКСПОЗЕ НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА МАНУ, АКАД. ТАКИ ФИТИ, ПОДНЕСЕНО НА ЧЕТИРИЕСЕТ И ДЕВЕТТО ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МАНУ

Нацрт-извештајот за работата на МАНУ во 2015 година, доставен за усвојување на денешното Годишно собрание содржи детален приказ на целокупното работење на МАНУ во минатата година со фокус на основната дејност на Академијата – научните и уметничките проекти врз кои се работеше во 2015 година, разделени според различни критериуми (домашни, билатерални, меѓународни, раководители и научни тимови, извори на финансирање и сл.), научната дејност на одделенијата и на научните единици, научната дејност на секој академик одделно, издавачката дејност, изложбите и уметничките колонии, наградите и признанијата доделени на академици, меѓународната соработка на МАНУ итн. Затоа, во ова експозе ќе биде даден само најсинтетички приказ на работењето на МАНУ во 2015 година и валоризација на нејзината дејност.

Во 2015 година во МАНУ се работеше врз 89 научно истражувачки и уметнички проекти, од разни области, од кои 64 започнале да се реализираат во 2014 година, а 25 во 2015 година. Во рамките на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките продолжи реализацијата на 32 проекта. Времетраењето на истражувачките проекти во просек изнесува три години, а одделни проекти траат и подолго време. Притоа, во рамките на одделенијата на МАНУ се работеше на 55 научни проекти, а во рамките на истражувачките центри на 34 проекти.

Во оваа пригода посебно сакам да ја потенцирам растечката научноистражувачка работа и уметничката и творечка дејност на академиците. Имено, членовите на МАНУ во 2015 година објавиле 62 *монографии*, од кои 49 на македонски јазик и 13 на други јазици, и приредиле 11 монографии, од кои 8 на македонски јазик и 3 на други јазици. Понатаму, членовите на МАНУ објавиле вкупно 209 научни статии/трудови – 144 во списанија (и тоа: 97 трудови во меѓународни списанија, од кои дури 74 со *импакт фактор* и 47 трудови во домашни списанија) и 65 трудови во зборници (и тоа: 33 трудови во зборници од научни и стручни собири одржани во земјата и 32 трудови во зборници од научни и стручни собири одржани во странство). Членовите на МАНУ во 2015 година учествувале на 114 научни и стручни собири (од кои дури 61 во странство) и одржале 36 предавања или презентации. Во сферата на *уметничката дејност* членовите на МАНУ учествувале во 30 *литературно-книжевни или уметнички проекти* (од кои 18 во странски институции), превеле 8 научни или стручни дела, објавиле 47 раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови, понатаму, академиците со свои дела учествувале на 6 самостојни изложби, 13 групни изложби и на 3 уметнички колонии. Бројот на создадени *мозаици и слики* (во акварел, маслена и комбинирана техника) и *скулптури*, исто така, е импозантен – 97 мозаици и слики и 39 скулптури. Посебно треба да се одбележи и фактот дека членовите на МАНУ се главни уредници, заменици – уредници или членови на уредувачки одбори на 16 домашни и на 36 странски зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста. За својата плодна и успешна научноистражувачка и творечка уметничка дејност членовите на МАНУ во 2015 година добиле 11 домашни или странски награди и признанија, а двајца академици беа избрани за членови на странски академии – акад. Владо Камбовски за странски член на Бугарската академија на науките и акад. Томе Серафимовски за странски член на Црногорската академија на науките и уметностите.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година беа одржани повеќе од 20 научни и свечени собири, 3 изложби, 5 пристапни предавања, 4 предавања на гости, 16 промоции, 2 концерта и 3 прикажани филмови за животот и делото на наши академици.

Во рамките на научноистражувачката дејност на МАНУ во 2015 година се објавени 14 периодични изданија и 27 посебни изданија, 2 изданија од Фондацијата „Трифун Костовски“, како и повеќе каталози за одржани изложби. Вкупниот обем на објавените изданија на МАНУ во 2015 година изнесува 15.385 печатени страници.

Во текот на 2015 година се интензивираше меѓународната и научната соработка на МАНУ со академиите со кои имаме склучено договори за соработка, со асоцијациите на академиите во кои членува МАНУ, како и со други странски научни институции и организации. Во овој контекст, посебно е интензивирана и продлабочена соработката со академиите од соседните земји, а конкретни форми на соработка во 2015 година беа реализирани и со Австриската академија на науките, Германската национална академија на науките Леополд Дина, Полската, Украинската, Руската академија на науките и др., како и со научни институции од Германија, Турција, Шведска, Романија итн.

Годината 2015 беше изборна година во МАНУ. На Осумнаесеттото изборното собрание на МАНУ, беа избрани 5 дописни членови, 12 членови надвор од работниот состав и двајца почесни членови. Враќањето на категоријата дописни членови придонесе за подмладување на членството на Академијата и за зајакнување на нејзиниот работен карактер.

Паралелно со порастот на обемот на основната дејност на МАНУ, расте и квалитетот на научноистражувачкиот процес, како и квалитетот на уметничкото творештво на МАНУ. Во прилог на ваквото тврдење ќе ги наведат следниве аргументи:

Прво, членовите на МАНУ во својата научноистражувачка дејност се повеќе ја инкорпорираат меѓународната димензија во творештвото – повеќе од 60% од научните трудови објавени во списанија се однесуваат на меѓународни списанија, а во нивни рамки најголемиот дел се објавени во списанија со импакт фактор, 50% од трудовите објавени во зборници од научни и стручни собири се однесуваат на собири одржани во странство, од вкупниот број списанија и зборници во кои членови на МАНУ се појавуваат како главни уредници, заменици на главните уредници или членови на уредувачки одбори, 70% се однесуваат на странски списанија и зборници итн.

Второ, расте бројот на билатерални и меѓународни научноистражувачки проекти, а видлива е и тенденција на пораст на апликациите на МАНУ за добивање на научни проекти од европските фондови и од други меѓународни институции и организации.

Трето, нашите два истражувачки центри – Истражувачкиот центар за енергетика и одржлив развој и Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“, кои во годините наназад се стекнаа со висока репутација во регионот и пошироко, продолжуваат успешно да ја одржуваат стекнатата позиција. Од друга страна, радува и фактот што новоформираните истражувачки центри започнаа значајни научни проекти, а се чувствува зголемена активност и на другите истражувачки центри. За тоа свој придонес веќе даваат новопримените дописни членови на МАНУ, како и нововработените млади научни работници и истражувачи (во последните две години) во одделните истражувачки центри како организациони единици на МАНУ.

Профилирањето на Програмата за работа на МАНУ во 2016 година поаѓа од два основни постулата. *Прво*, да се следи континуитетот во работењето на МАНУ и *второ*, да се бараат одговори на новите предизвици на времето, т.е. перманентно да се зголемува квалитетот на научноистражувачкиот процес, да зајакне советодавната функција на МАНУ и да се продлабочува и збогатува меѓународната соработка на МАНУ заради зголемување на нејзината меѓународна репутација и афирмација на научниот и креативен потенцијал на Република Македонија.

Во овој контекст и во 2016 година е предложена обемна и богата работна програма. Во научната програма за 2016 година се вклучени 107 научноистражувачки и уметнички проекти од разни области. Од нив 65 се започнати минатата година, а 42 се

новопредложени, кои ќе се реализираат оваа година. Од вкупниот број научноистражувачки проекти, 74 ќе се реализираат во рамките на одделенијата на МАНУ и 34 во рамките на истражувачките центри на Академијата. Во рамките на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките оваа година ќе продолжи работата врз 31 научен проект. Овие проекти оваа година влегуваат во завршна фаза, односно ќе бидат финализирани до крајот на 2016 година. Двете академии ќе ги објавуваат резултатите од овие проекти во заеднички зборници на македонски и на бугарски јазик, а некои од нив и на англиски јазик. Со Српската академија на науките и уметностите оваа година започнува реализацијата на 13 заеднички научноистражувачки проекти од различни области, а во тек е договарањето за покренување на заеднички проекти и со Косовската академија на науките и уметностите, како и со другите академии од соседството, но и пошироко.

Програмата на МАНУ за 2016 година предвидува одржување на 29 научни собири (домашни и меѓународни), 18 свечени собири, 12 изложби, 12 пристапни предавања на новопримените дописни членови и членови надвор од работниот состав, 3 предавања на гости од странство, 14 промоции на изданија на членовите на МАНУ, како и богата издавачка дејност – 15 зборници на трудови, 50 посебни изданија и сл. МАНУ редовно ќе ги публикува и периодичните изданија на одделенијата и на центрите како и нејзините информативни изданија. Издавачката дејност и другите настани и оваа година ќе бидат поддржани од Фондацијата на МАНУ „Трифун Костовски“. Дел од настаните и содржините на Програмата за оваа година ќе се одвиваат во рамките на *Научната и уметничката визита* во Куќата на Уранија во Охрид.

Во текот на 2016 година значаен дел од активностите на МАНУ ќе бидат посветени на одбележувањето на 1100 годишнината од упокојувањето на св. Климент Охридски, како и на подготовките за одбележувањето на големиот јубилеј – 50 години (1967–2017) постоење на Македонската академија на науките и уметностите. Чествувањето на св. Климент, нашиот и сесловенски првоучител и просветител, според Програмата на МАНУ за 2016 година, опфаќа организирање на бројни културни, уметнички и научни настани: Свечена академија што ќе се одржи во Охрид на 9 август, Меѓународна научна конференција за делото на св. Климент Охридски; Изложба на портрети и оригинални икони на св. Климент Охридски во избор на акад. Цветан Грозданов, Промоција на неколку изданија на МАНУ посветени на св. Климент; Изложба на стари ракописи итн. Бројни настани поврзани со чествувањето на св. Климент ќе се одвиваат во Охрид, град кој е колевка на златната епоха на словенството од крајот на IX и почетокот на X век, показ и доказ за нашите корени длабоко во историјата и за нашиот опстој на турбулентните простори на Балканот. Со оглед на величината на делото на св. Климент, МАНУ за неговото чествување, посебно во научниот дел, очекува финансиска поддршка и од UNESCO – апликацијата до UNESCO е веќе поднесена.

Во пресрет на големиот јубилеј – 50 години постоење на МАНУ, уште во текот на оваа година ќе започнеме со сериозни подготовки за достоинствено одбележување и чествување на јубилејот. Имено, во тек е формирањето на Организационен одбор за прослава на 50 години МАНУ, кој ќе конципира и осмисли Програма, т.е. настани (научни, уметнички, културни, церемонијални) за прославата, ќе усвои финансиски план и ќе побара дополнителна поддршка од Министерството за финансии за реализација на предвидените настани и содржини. Овде посебно сакам да нагласам дека во текот на 2016 година МАНУ ќе започне со работа врз проектот *Приоритетни насоки на идниот развој на Република Македонија* во кој академиците и другите научни работници што ќе бидат ангажирани ќе ги изнесат своите погледи и мислења и своите препораки за креирање на политики во неколку клучни сфери: (1) економскиот раст и развој, (2) образованието, науката, научноистражувачката работа и иновациите, (3) институциите, а во тој контекст посебно демократизацијата на општеството, судскиот систем и човековите права, (4) евроинтеграциите и (5) состојбите и предизвиците во областа на јазикот, уметноста и културата. Во спомнативе области МАНУ има сериозни истражувања, а бројните научни

расправи што ќе се одвиваат оваа и следната година ќе бидат во функција на нивно понатамошно актуелизирање и продлабочување.

Живееме во тешки и турбулентни времиња. И минатата и оваа година земјата проаѓа низ тешка политичка и општествена криза којашто се заканува со сериозни негативни импликации во сите сфери на општественото живеење – во економијата, во сферата на демократијата, човековите права, судскиот систем, функционирањето на клучните институции на земјата, евроинтеграциските процеси и сл. Во овој контекст, пролонгирањето на кризата нè соочува со сериозни, би рекол, опасни предизвици во сферата на економијата. Неколку пати сум потенцирал дека се неоправдани, да не кажам дури и наивни, верувањата на одделни економски аналитичари дека постојнава криза не може многу да ѝ наштети на нашата економија, дека нашата економија е витална и отпорна на ваквите нарушувања. Економската наука одамна докажала дека кога во општеството ќе преовладеат „лошите времиња“, кога, како што велеше таткото на модерната макроекономска наука Џон Мејнард Кејнс, т.н. *animal spirits* ќе се трансформираат во својата негативна варијанта, односно кога песимизмот ќе преовлада пред оптимистичките очекувања, тогаш фирмите се воздржуваат од инвестирање, домаќинствата ја намалуваат сопствената потрошувачка на добра и услуги и речисијата, т.е. понатамошниот пад на економската активност, влегува на широка врата. Ние сме веќе во ваква ситуација, поради што и ни се случува коригирање на очекуваната стапка на раст на нашиот БДП надолу, а сè почести се и најавите од македонскиот деловен сектор за воздржување од инвестирање, т.е. за одложување на инвестирањето за подобри времиња. Општопознат е фактот дека во вакви услови, владите настојуваат да ја компензираат смалената инвестициска активност на бизнис-секторот со претерано инволвирање во сите пори на економската активност – владите стануваат најголеми инвеститори, најголеми работодавачи и сл. Но владите, по дефиниција, се лоши стопанственици и, од причини кои економската наука одамна ги утврдила, тие нерационално ги користат расположливите ресурси на економиите. Република Македонија не е исклучок од ваквата законитост. Овде е излишно да се зборува дека продолжувањето на состојбите што сега преовладуваат во сферата на политиката и во сферата на креирањето и имплементацијата на економските политики може да имаат крајно неповолни последици за идниот развој на нашата земја – поради прекумерната и нерационална јавна потрошувачка, недозволивата динамика на пораст на јавниот долг, креирањето услови за појава на економска криза детерминирана од политички избори (феномен што не е непознат во економската наука) и заострување, понатамошното комплицирање, наместо разрешување на проблемите во другите сфери дијагностицирани во низа научни трудови објавени во земјата, во јавните настапи на дел од академците и научните работници од академската заедница, но и во извештаите на меѓународните финансиски институции, во Извештаите на ЕК и во Извештајот на Прибе.

Во оваа пригода сакам посебно да предупредам на фактот дека раководствата на политичките партии носат историска одговорност за надминување на тешката политичка и општествена криза со којашто е соочена Република Македонија. Тие мораат да разберат дека граѓаните на Македонија, и покрај сите проблеми поврзани со уставното име на земјата и неоправданото пролонгирање на почетокот на преговорите со ЕУ за членство во Унијата, сè уште силно го поддржуваат процесот на евроатлантските интеграции. Оттука, апсурден е фактот што Република Македонија, 24 години по осамостојувањето, поради несоодветните политики и недемократското владеење, е втурната во ситуација организирањето фер и демократски избори, кои ќе бидат меѓународно верифицирани, допрва да се поставува како услов за нашето понатамошно напредување во евроатлантските интеграциски процеси. И понатаму, мислам дека уште е поапсурден фактот што 10 години по добивањето статус кандидат за членство во ЕУ, Македонија денес се перципира како земја што назадувала во политичкиот дел на критериумите од Копенхаген, кои налагаат изградба на стабилни

институции што ќе гарантираат и ќе испорачуваат демократија, владеење на правото и заштита на човековите права и на правата на малцинствата.

Имајќи го предвид претходново, неопходно е, во рамките на политичкиот дијалог, политичките партии, клучните институции на земјата и сите други релевантни фактори да дејствуваат во правец на смирување на состојбите, на релативизирање на анимозитетот помеѓу политичките партии, кој се заостри до апсурдни и несфатливи размери, кој ја продлабочува поларизацијата во сите сегменти на општеството, и во правец на изнајдување на разумни решенија со „ладни глави“. Во спротивност, секој несоодветен чекор, сеедно од која страна доаѓа (каков што беше случајот со иницијативата на Уставниот суд за утврдување на уставноста на Законот за помилување на сторители на кривични дела поврзани со изборите) значи само „дотурање бензин на огнот што гори“ и го доведува во прашање мирното разрешување на кризата преку изнаоѓање решенија што ќе ги респектираат основните демократски начела и европските вредности, критериуми и стандарди.

Политичката и општествената криза низ којашто проаѓаме нужно се рефлектира и врз МАНУ. Сведоци сме на бројни упатени критики до МАНУ, некои оправдани и добронамерни, некои тенденциозни и корелирани со лични интереси и незадоволства, а некои и од недоволното разбирање на природата и функциите на академиите во општествата. Се разбира, факт е дека МАНУ не смее и не може да биде индиферентна во однос на збиднувањата во општеството. Меѓутоа, при третманот на значајни прашања и проблеми со кои денес е соочена Република Македонија, сакам повторно да нагласам дека не треба да се очекува дека МАНУ ќе се обраќа со говор на политиката и политичарите и дека МАНУ ќе се инволвира во дневнополитички прашања. Таквата практика би била погубна за институцијата. Околу ова прашање постои консензус не само во нашата академија, туку и во академиите воопшто. Ова е разбирливо, бидејќи ова прашање е поврзано со самостојноста на академиите како врвни научни институции, со нивниот дигнитет и интегритет.

Проблемите со кои денес се соочуваме во најизострена форма нема да се разрешат преку ноќ. Илузија е да се мисли дека ако успееме да организираме коректни избори што ќе бидат меѓународно признати и ќе овозможат избор на политичка влада, со полн капацитет на одлучување, наместо сегашните хибридни решенија, проблемите ќе исчезнат сами од себе. Напротив, проблемите што сега се во фокусот на нашата реалност ќе бараат крупни реформи, многу знаење, енергија и политичка волја за нивно надминување.

МАНУ во оваа сфера ќе го преземе својот дел од одговорноста, особено преку реализација, синтетички гледано, на три видови активности кои, инаку, се иманентни за академиите како врвни научни институции. Прво, МАНУ, преку зголемување на нивото на научноистражувачкиот процес, публикување на резултати од реализацијата на научните проекти и нивно преточување во јасни насоки, сугестии и препораки за креаторите на политиките, ќе дава придонес во надминувањето на отворените предизвици и проблеми со кои сме соочени. Во оваа смисла, МАНУ оваа година ќе организира бројни научни расправи за прашања поврзани со економскиот раст и развој; со проблемите во сферата на иселувањето на младите и губењето на најкреативниот човечки потенцијал; со поставеноста и функционирањето на клучните макроекономски политики и во овој контекст со прашањето за фискалната одржливост; со статусот на образованието, науката, истражувањето и развојот; со претприемништвото и иновативноста; со бегалската криза; со заштитата на животната средина, со националното богатство и културното наследство, и пошироко со состојбите во културата. Значаен дел од овие теми се и порано елаборирани, во рамките на научните проекти на МАНУ, а ќе бидат и во функција на реализација на спомнатиот научен проект *Приоритетни насоки на идниот развој на Република Македонија*. Второ, поаѓајќи од воспоставената практика во многу национални академии во светот, МАНУ во текот на 2016 година ќе формира постојани и ад хок групи, составени од академици, но и од компетентни кадри надвор од академиите, од кои Владата, нејзините ресори, владини тела и сл. можат да иницираат и да побараат реализација на научни проекти и расправи за значајни прашања од одделни научни области, од сферата на уметностите и пошироко за круцијални општествени прашања и проблеми, повторно во функција на

добивање совети, мислења и препораки за креирање политики во соодветните области. Заради операционализација и конкретизација на советодавната функција на МАНУ, неодамна, во соработка со Секретаријатот за европски прашања на Р. Македонија, го формиравме Советот за евроинтеграции, составен од академици и научни работници надвор од МАНУ, чиј научен интерес се евроинтеграциите, којшто ќе претставува еден вид форум за дебатирање за клучни теми од процесот на евроинтеграцијата на земјата, за предизвиците и проблемите со кои се соочуваме при спроведувањето на реформите и можните пристапи за нивно надминување. Истовремено, одделенијата на МАНУ, во соработка со соодветните научни организациони единици (центрите на МАНУ), и научни институции надвор од МАНУ, ќе преземат обврска за реализација на научни проекти и научни расправи од делокругот на нивното работење, чии резултати, исто така, ќе им бидат корисни на креаторите на политиките. Притоа, МАНУ е свесна за фактот дека науката нуди алтернативни пристапи и решенија и дека политиката е таа што одлучува, но и дека тоа не ја амнестира ниту науката ниту политиката од одговорноста за отсуство на заемна соработка. Трето, МАНУ и понатаму ќе ја интензивира својата меѓународна соработка со академиите од соседните земји, но и со сите други академии со кои соработува. Овде посебно сакам да нагласам дека нашата соработка со академиите од соседството е заснована врз принципите на заемно почитување, разбирање и отвореност. Ние, со раководствата на академиите од соседните земји се договоривме дека нема прашања, вклучувајќи ги и оние што ги сметаме за спорни, сензитивни (на пример, прашања од историјата, јазикот, идентитетот и сл.) за коишто академиците и научниците не можат да расправаат – се разбира, со силата на научните аргументи, факти, со нивно соочување, а ослободени од идеолошките и политичките стеги и предубедувања и стереотипи, кои се продукт на тешкото историско наследство на балканските турбулентни простори. Тоа е траекторијата по којашто се движи МАНУ, трагајќи по објективната вистина. Ние сме свесни за фактот дека во науката, посебно во општествените науки, не може секогаш да се постигне општа согласност. Но битно е да се расправа, да се комуницира, да се гледа напред. Тоа треба да го правиме и заради нашите малади генерации кои сакаат да живеат во обединета Европа и во демократски и економски просперитетни земји. Ваквиот наш приод веќе дава плод. Со Бугарската академија на науките, на пример, како што споменав и претходно, реализираме бројни научни проекти, а неодамна во Софија го промовиравме првиот зборник на трудови, од заедничкиот научен проект *Европски вредности во творештвото на бугарските и македонските литературни творци – сличности и разлики*, раководен од акад. Милан Ѓурчинов, од наша страна, и од доц. д-р Александар Јорданов од бугарска страна. Зборникот е објавен на македонски и на бугарски јазик, а во претстојниве месеци тој ќе биде промовиран и кај нас. Неодамна, во списанието *Прилози на Одделението на МАНУ за лингвистика и литературна наука* се објавени трудови кои се дел од заедничкиот проектот на МАНУ и БАН *Културната интеграција и стабилноста на Балканот* во нивната оригинална верзија – на македонски и на бугарски јазик. На овој начин, науката и МАНУ ѝ отвараат врата и на политиката за полесно да се справува со проблемите што нè оптоваруваат. Бугарија е земја-членка на ЕУ. Македонија е земја со статус кандидат за членство во ЕУ. Овој факт ги обврзува политичарите од двете земји, владите на двете земји, без оглед на нивната политичка провениенција, меѓусебно да соработуваат, да ги решаваат проблемите со почитување на европските вредности и постојано да ги унапредуваат добрососедските односи. Ваквиот пристап МАНУ ќе го негува и ќе го практикува и со другите академии од соседството и пошироко. Мислиме дека на овој начин, МАНУ не само што ќе придонесува за зајакнување на нејзиниот меѓународен углед и угледот на Република Македонија, туку ќе се афирмира и како иницијатор на меѓусебно разбирање, почитување и толеранција меѓу балканските народи.

Еве, според моето мислење, ова се можните пристапи и начини МАНУ, како врвна научна и уметничка институција, да го дава својот придонес, не само во разрешувањето на постојанава криза, туку и во изградбата на Република Македонија како демократска, економски просперитетна и мултикултурна европска земја.

ИЗЛАГАЊЕ НА СЕКРЕТАРОТ НА АКАДЕМИЈАТА, АКАД. ЛЕОНИД ГРЧЕВ, ЗА
ГОДИШНИТЕ СМЕТКИ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2015 ГОДИНА
И ЗА ФИНАНСИСКИТЕ ПЛАНОВИ
НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2016 ГОДИНА

Во моето обраќање ќе поднесам образложение за годишните сметки на Македонската академија на науките и уметностите за 2015 година и за финансиските планови на Академијата за 2016 година.

Во текот на 2015 година Академијата оствари приход по три основи, едниот е од Буџетот на Република Македонија, вториот дел од самофинансирачки активности и третиот од донации.

Од остварениот вкупен приход, најголем дел е од Буџетот: 52%, 24% е од самофинансирачки активности и 24% од донации.

Средствата издвоени од Буџетот на Република Македонија за Академијата во 2015 година изнесуваа 92.352.733 денари. Тоа е за 5,5% повеќе од претходната 2014 година. Значи, тука постои позитивен тренд. Расходите во 2015 година се во рамките на одобрените буџетски средства.

Во текот на 2015 година Академијата оствари средства од самофинансирачки активности во износ од 42.981.693 денари. Тоа е на ниво како и во претходната 2014 година. Приходите се остварени, пред сè, од апликативна дејност (главно од здравствени услуги – 70%), а другото е во рамките на склучените договори со Министерството за култура, со Министерството за економија, со странски институции за научноистражувачки проекти и други извори. Најголемиот дел од приходите се остварени во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија *Георги Д. Ефремов*.

Расходите изнесуваат 42.293.855 денари (тие се во рамки на приходите, претставуваат 98% од остварениот приход). Овие средства овозможува, покрај остварување на апликативната дејност, редовно одвивање на предвидените активности, пред сè, во научноистражувачките дејности, научните собири, уметничките изложби и издавачката дејност. Вишокот од 2% од приходите (кој намален за делот за пресметаниот данок на добивка изнесува 528.927 денари) се пренесува како приход во 2016 година и ќе се користи наменски за предвидените активности.

Третиот дел на приходите се нарекува Донации, но само мал дел се донации (на пример од фондот на Трифун Костовски и донацијата Зенделски), сето останато се средства од научноистражувачки проекти за кои се конкурира, обично, пред странски институции. Во 2015 година во рамките на овој дел се остварени 42.985.011 денари. Тоа е големо зголемување во однос на 2014 година, кога биле остварени само околу 13.000.000 денари. 51% од приходите се остварени во Истражувачкиот центар за компјутерски науки и информатички технологии, а 40% во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија *Георги Д. Ефремов*.

Расходите во овој дел изнесуваат 33.286.832 денари и се искористија за предвидените активности во рамките на соодветните проекти, како и за други програмски активности на МАНУ. Преостанатиот дел од средствата во износ од 9.698.179 денари се префрлаат како приход во 2016 година и наменски ќе се трошат за предвидените активности.

Вкупните расположливи средства, главно, ги задоволува основните потреби на функциите на МАНУ.

Во предлогот на Финансискиот план на МАНУ за 2016 година, изработен од Извршниот одбор и утврден од Претседателството на крајот на минатата година, се предвидуваат буџетски средства во износ од 96.653.000 денари, одобрени од Буџетот на Република Македонија за 2016 година. Тоа е за 4.5% повеќе од износот во 2015 година. Овој позитивен тренд продолжува и оваа година.

Распределените средства, според Финансискиот план, со рационална и штедлива употреба, планирано е да овозможат остварување на основните функции на Академијата и на Програмата за работа на Академијата за 2016 година.

Во однос на предвидените самофинансирачки активности што ќе се остварат како сопствени приходи за 2016 година, планиран е износ од 32.980.000 денари. Тоа е за 10.000.000 денари помалку од оствареното претходната година, но во случај да дојде до остварување на поголеми приходи од планираните, ќе се изврши проширување на планот на Буџетот за расходи на самофинансирачките активности.

Во однос на предвидените донации (тоа се, пред сè, приходи од меѓународните научноистражувачки проекти) за 2016 година, планирано е да се реализира износ од 16.000.000 денари. Тоа е значително помалку од 2015 година (кога беа реализирани речиси 43.000.000 денари). Причина за тоа е што неколку проекти завршија минатата година и планираните средства се однесуваат само на средствата од фондацијата Трифун Костовски, донацијата Зенделски и активните проекти што располагаат со средства оваа година (тоа се три проекти во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија и еден во Истражувачкиот центар за компјутерски науки и информатички технологии). Во случај да дојде до остварување на поголеми приходи од планираните ќе се изврши проширување на планот на Буџетот за расходи од донациите.

Годишните сметки за 2015 година, расходите на основниот буџет, расходите од самофинансирачките активности, расходите од донациите, како и распределбата на средствата што се пренесуваат од 2015 во 2016 година и Предлогот на финансиските планови за 2016 година се упатени тука на усвојување на Собранието на Македонската академија на науките и уметностите.

I. СОБРАНИЕ

Собранието на Македонската академија на науките и уметностите во периодот од 1 јануари до 31 декември 2015 година одржа седум седници.

*

На седницата одржана на 12 февруари 2015 година Собранието на МАНУ размени мислења околу наводите за прислушување и заклучи да упати *Соопштение од Собранието на МАНУ до средствата за јавно информирање за ставови на Академијата по повод наводите за прислушување*. Исто така, ги усвои и: Финансискиот план на МАНУ за 2015 година (буџетски средства), Финансискиот план на МАНУ за 2015 година (самофинансирачки активности) и Финансискиот план на МАНУ за 2015 година (донации); донесе одлука за изменување и дополнување на Статутот на МАНУ; се запозна со ставовите на одделенијата на МАНУ за поконкретни критериуми за избор на нови членови на МАНУ и избра избран член на Претседателството на МАНУ.

*

На 27 февруари 2015 година се одржа 48-то годишно собрание, на кое беа усвоени: Извештајот за работата на МАНУ во 2014 година; Програмата за работа на МАНУ за 2015 година; Годишната сметка на МАНУ за 2014 година (буџетски средства); Годишната сметка на МАНУ за 2014 година (самофинансирачки активности) и Годишната сметка на МАНУ за 2014 година (донации).

Експозе на тема *Македонската академија на науките и уметностите во 2014 и 2015 година* поднесе претседателот на Академијата, акад. Владо Камбовски, а воведно излагање за годишните сметки на МАНУ за 2014 година поднесе секретарот на Академијата, акад. Владо Матевски.

По завршувањето на седницата на Собранието на МАНУ, претседателот, акад. Владо Камбовски, свечено го отвори и го прими мозаикот *Четири елементи – Универзум*, подарок на Македонската академија на науките и уметностите од акад. Газанфер Бајрам и му врачи благодарница за подарокот.

*

На третата седница на Собранието, одржана на 9 март 2015 година, членовите на МАНУ разменија мислења околу претстојните избори за дописни членови, членови надвор од работниот состав и почесни членови на МАНУ.

*

На 15 јуни 2015 година се одржа работен состанок на членовите на Македонската академија на науките и уметностите на кои беа разменети мислења околу актуелната политичка криза и патиштата за нејзино надминување.

*

На 17 јуни 2015 година се одржа Осумнаесеттото изборно собрание на Македонската академија на науките и уметностите.

За дописни членови на Македонската академија на науките и уметностите се избрани:

– проф. д-р Марјан Марковиќ, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје. Избран е во Одделението за лингвистика и литературна наука;

– проф. д-р Драги Ѓоргиев, научен советник во Институтот за национална историја – Скопје. Избран е во Одделението за општествени науки;

– проф. д-р Изет Зекири, редовен професор на Факултетот за бизнис и економија – Тетово. Избран е во Одделението за општествени науки;

– проф. д-р Александар Димовски, редовен професор на Фармацевтскиот факултет – Скопје. Избран е во Одделението за медицински науки;

– проф. д-р Сашко Кедев, редовен професор на Медицинскиот факултет – Скопје. Избран е во Одделението за медицински науки.

За членови на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав се избрани:

– акад. Предраг Пипер, редовен професор на Филозофскиот факултет во Белград; редовен член на Српската академија на науките и уметностите. Избран е во Одделението за лингвистика и литературна наука;

– проф. д-р Јан Соколовски, редовен професор на Универзитетот во Вроцлав. Избран е во Одделението за лингвистика и литературна наука;

– проф. д-р Клемент Клод Абу, професор по уролошка хирургија. Избран е во Одделението за медицински науки;

– проф. д-р Васа Антуновиќ, неврохирург. Избран е во Одделението за медицински науки;

– проф. д-р Димитар Ефремов, Меѓународен центар за генетски инженеринг и биотехнологија – Трст. Избран е во Одделението за медицински науки;

– акад. Стефан Воденичаров, редовен член на Бугарската академија на науките. Избран е во Одделението за технички науки;

– акад. Реџеп Мејдани, член на Албанската академија на науките. Избран е во Одделението за технички науки;

– проф. д-р Сашо Џеровски, научен советник во Институтот „Јозеф Штефан“ во Љубљана и редовен професор на Меѓународната подипломска школа Јозеф Штефан. Избран е во Одделението за технички науки;

– проф. д-р Рос Геген, професор на Државниот универзитет во Њујорк. Избран е во Одделението за природно-математички и биотехнички науки;

– проф. д-р Шашти Хермансон, професор по неорганска хемија на Универзитетот во Упсала. Избрана е во Одделението за природно-математички и биотехнички науки;

– д-р Андраж Чарни, научен советник во Биолошкиот институт „Јован Хаџи“ при Научноистражувачкиот центар на Словенчката академија на науките и уметностите. Избран е во Одделението за природно-математички и биотехнички науки;

– проф. д-р Златко Крамариќ, македонист. Избран е во Одделението за уметност;

За почесни членови на Македонската академија на науките и уметностите се избрани:

– проф. арх. Ѓорѓи Константиновски, редовен професор на Архитектонскиот факултет во Скопје, во пензија; архитект;

– Владимир Костов, професор на Педагошката академија при Универзитетот „Свети Климент Охридски“ во Битола; писател.

*

На седницата одржана на 30 ноември 2015 година Собранието избра ново Претседателство на Академијата, чиј четиригодишен мандат, во согласност со Законот и со Статутот на Македонската академија на науките и уметностите, ќе започне на 1 јануари 2016 година.

За членови на Претседателството се избрани: акад. Таки Фити – претседател; акад. Владо Матевски – потпретседател; акад. Луан Старова – потпретседател; акад. Леонид Грчев – секретар; акад. Витомир Митевски – секретар на Одделението за лингвистика и литературна наука; акад. Вера Битракова Грозданова – секретар на Одделението за општествени науки; акад. Илија Филипче – секретар на Одделението за медицински науки; акад. Алајдин Абази – секретар на Одделението за технички науки; акад. Дончо Димовски – секретар на Одделението за природно-математички и

биотехнички науки; акад. Глигор Чемерски – секретар на Одделението за уметност и акад. Георги Старделов – избран член на Претседателството.

На седницата на Собранието беше усвоен Извештајот за работата на Македонската академија на науките и уметностите за периодот 2012–2015 година, а експозе за работата на Академијата во овој период поднесе акад. Владо Камбовски, претседател на МАНУ.

*

На седмата седница, одржана на 4 декември 2015 година, Собранието на МАНУ донесе Предлог за пристапување кон измена на Статутот на Македонската академија на науките и уметностите.

II. ПРЕТСЕДАТЕЛСТВО

Претседателството на Академијата во текот на 2015 година одржа 13 седници.

На седниците Претседателството беше информирано за активностите на Извршниот одбор на Академијата, расправаше за поголем број прашања што произлегуваат од дејноста на Академијата и, во согласност со Статутот на Академијата, утврди и донесе повеќе акти и заклучоци.

Претседателството ги утврди текстовите на предлозите на актите донесени од Собранието на Академијата: предлогот за пристапување кон изменување и дополнување на Статутот на Македонската академија на науките и уметностите, Предлог-одлуката за изменување и дополнување на Статутот на МАНУ, Извештајот за работата на Македонската академија на науките и уметностите во 2014 година, Програмата за работа на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година, Годишната сметка на Македонската академија на науките и уметностите за 2014 година (буџетски средства); Годишната сметка на Македонската академија на науките и уметностите за 2014 година (самофинансирачки активности); Годишната сметка на Македонската академија на науките и уметностите за 2014 година (донации); Финансискиот план на Македонската академија на науките и уметностите за 2015 година (буџетски средства), Финансискиот план на Македонската академија на науките и уметностите за 2015 година (самофинансирачки активности); Финансискиот план на МАНУ за 2015 година (донации).

Претседателството усвои Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за плати и надоместоци на плати на вработените во Македонската академија на науките и уметностите.

Освен тоа, во 2014 година Претседателството донесе повеќе одлуки: Одлука за свикување на 48-то годишно Собрание на МАНУ; Одлука за закажување на Осумнаесеттото изборно собрание на МАНУ; Одлука за свикување на собрание за избор на Претседателство на Академијата, со став дека Претседателството што треба да се избере треба да има двајца потпретседатели; Одлука за распределба на средствата за финансирање на научноистражувачката дејност на Академијата за 2015 година; Одлука за прифаќање на годишните извештаи за научноистражувачките и за уметничките проекти финансирани од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ, чија реализација завршила во 2014 година; Одлука за прифаќање на годишните извештаи за научноистражувачките проекти финансирани од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ во 2014 година што се реализираа во рамките на меѓународната проектна соработка меѓу МАНУ и БАН; Одлука за прифаќање на годишните извештаи за научноистражувачките проекти финансирани од други извори во 2013 година; Одлука за утврдување на критериумите за распределба на средствата за финансирање на научноистражувачките и на уметничките проекти финансирани од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ за 2015 година; Одлука за прифаќање на завршните извештаи за научноистражувачките и уметничките проекти

финансирани од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ, чија реализација завршила во 2014 година; Одлука за усвојување на нови научноистражувачки и уметнички проекти што ќе се финансираат од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ во 2015 година; Одлука за распределба на средства на научноистражувачките проекти што ќе се реализираат во рамките на проектната соработка со Бугарската академија на науките (БАН) со финансиска поддршка од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ во 2015 година; Одлука за определување раководител на научноистражувачкиот проект „Процеси на модернизација на Балканот под османлиска власт во 19 век“, кој се реализира во рамките на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките; Одлука за доделување на меѓународното признание „Блаже Конески“ за 2014 година; Одлука за продолжување на мандатот на Управниот одбор на Фондацијата *Трифун Костовски* до крајот на 2015 година; одлука за продолжување на мандатот на Управниот одбор на Фондацијата „Трифун Костовски“ до 30 јуни 2016 година и Одлука за прифаќање на *Леѓаџиџиџи на акад. Хараламџиџиџи Поленаковиќ*; Одлука за изменување и дополнување на Правилникот за организација и систематизација на работните места во Македонската академија на науките и уметностите и Одлука за зголемување на висината на месечната награда на членовите на Академијата.

Во согласност со Законот за јавни набавки, Претседателството го усвои Годишниот план за јавни набавки на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година – буџетски средства и самофинансирани активности.

Претседателството го распиша Конкурсот за поднесување предлози за финансирање нови и тековни научноистражувачки и уметнички проекти од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ во 2016 година.

Претседателството донесуваше одлуки за организирање на научни и свечени собири и други уметнички приредби – изложби, промоции и предавања, одлуки за дополнувања на Програмата за работа на МАНУ, за именување членови на организациските одбори и за нивно дополнување и ги усвојуваше извештаите за одржаните научни собири; одлуки за објавување публикации на Академијата, за именување уредувачки одбори, односно уредници и за определување на тиражите на изданијата на Академијата, како и одлука за висината на продажните цени на изданијата на Академијата објавени во 2014 година.

Во согласност со Статутот на Академијата, Претседателството донесе одлуки за именување: Комисија на МАНУ за завештанија, подароци, легати и фондови; Работна група за оформување Збирка уметнички дела, сопственост на МАНУ, за трајна поставка во Научниот и уметнички центар „Уранија“ во Охрид; Комисија за формирање *Галерија на МАНУ*, како посебна стручна единица на МАНУ; Работна група за изработка на Нацрт-правилник за плати, додатоци на плати и надоместоци на плати на вработените во Македонската академија на науките и уметностите; Работна група за подготовка на предлог за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и начинот на исплата на средства од режиските трошоци од научноистражувачките и уметнички проекти финансирани од други извори; потврдување на именувањето на акад. Вера Битракова Грозданова за претседател и на д-р Александра Николоска за секретар на Националниот комитет за проучување за Југоисточна Европа; на акад. Момир Поленаковиќ за раководител на Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“; на акад. Владо Камбовски за раководител на Центарот за стратески истражувања.

Претседателството се запозна со ставовите на одделенијата на МАНУ за поконкретни критериуми за избор на нови членови на Академијата и му ги упати на Собранието на МАНУ; се запозна со предлозите за избор на дописни членови поднесени од: сенатите на универзитетите, наставно-научните совети на факултетите и советите на научните установи и за предлозите што се поднесени во согласност со Законот за Македонската академија на науките и уметностите, Статутот на Македонската академија на науките и уметностите и Известувањето за избор на

дописни членови на МАНУ, и ги распредели по одделенијата на МАНУ; Претседателството вршеше и пренасочување на предлозите од едно во друго одделение.

Претседателството се запозна со предлозите од одделенијата на МАНУ за избор на дописни членови; размени мислења околу двојните иницијативи за избор на дописни членови и им сугерираше на поднесувачите на иницијативите да се договорот во кое одделение да продолжи постапката, во зависност од тоа кон кои области на науките, односно на уметностите, им се поблиски научните трудови и уметничките творби на кандидатите за кои се поднесените иницијативи за избор за дописни членови; се запозна со предлозите на одделенијата за избор на членови надвор од работниот состав, за кои утврди позитивни мислења; и со предлозите од Одделението за уметност за избор на почесни членови, на кои им даде поддршка.

Претседателството го утврди Известувањето за ставање на јавен увид на билтените на Академијата за Осумнаесеттото изборно собрание и на научните трудови, литературните и музичките творби и се запозна со информацијата за завршениот јавен увид на билтените, на научните трудови, на литературните и музичките творби на кандидатите за избор на членови на МАНУ.

Претседателството донесуваше и одлуки за патувања во странство, за посети на странски академии, за одобрување учество на научни собири и уметнички приредби во странство и за усвојување извештаи. Претседателството ги потврдуваше изборите во звања од советите на центрите на Академијата.

Врз основа на Правилникот за научноистражувачка и уметничка дејност, Претседателството даваше согласност за пријавување за научноистражувачки проекти што ќе се финансираат од други извори.

Претседателството го поддржа предлогот за номинација за Нобелова награда за литература на академик Матеја Матевски

Претседателството постојано ја следеше и ја поттикнуваше соработката на Академијата со други академии на науките и уметностите и со соодветните меѓународни асоцијации и организации. Во 2015 година особено внимание беше посветено и на соработката со универзитетите во Република Македонија, со Бугарската академија на науките, со Српската академија на науките и уметностите, со Косовската академија на науките и уметностите и со Турската академија на науките.

Претседателството ги разгледуваше поканите од странските академии, донесуваше одлуки за составот на делегациите за посета на академиите, ги усвојуваше извештаите и информациите од посетите и упатуваше покани до членови на други академии на науките и уметностите и до истакнати научни работници од странство за посета на Академијата, учество на научни собири и одржување предавања.

Претседателството постојано се информираше за актуелните состојби и проблеми во функционирањето на Македонската академија на науките и уметностите и за финансиската состојба и дискутираше за начините за обезбедување дополнителни средства за реализација на научноистражувачката, на издавачката и на програмската дејност на МАНУ.

Информациите и предлозите за подобрување на состојбата и за надминување на финансиските и, особено, на кадровските проблеми, потврдени од Претседателството, постојано беа доставувани до Владата на Република Македонија, до Министерството за образование и наука, до Министерството за култура и до Министерството за финансии, со конкретни барања за разрешување на проблемите и за интервенирање во буџетот на МАНУ.

Претседателството размени мислења околу актуелната состојба во Република Македонија и, изразувајќи крајна загриженост поради продолженото траење и продлабочување на кризната состојба, се обрати до македонската јавност со „Согледби на МАНУ за актуелната состојба во Република Македонија“.

III. ИЗВРШЕН ОДБОР

Во текот на 2015 година Извршниот одбор одржа 36 седници, на кои разгледа и одлучи по голем број прашања од својата надлежност.

Извршниот одбор ги подготвуваше материјалите за седниците на Претседателството и редовно го следеше извршувањето на одлуките и на заклучоците.

Извршниот одбор ја координираше работата на одделенијата, ги разгледуваше предлозите на одделенијата и на работните тела на Академијата, постапуваше по нив или ги подготвуваше за седниците на Претседателството.

Извршниот одбор ги разгледуваше и решаваше по барањата на членовите на Академијата и ги спроведуваше решенијата за нивно учество на научни собири и уметнички приредби во земјата и во странство.

Извршниот одбор ги координираше активностите околу организацијата на научните и на уметничките манифестации во Академијата и во Научниот и уметнички центар „Уранија“ во Охрид – научни и свечени собири, изложби, промоции, предавања и други манифестации.

Континуирано го следеше извршувањето на Финансискиот план, се грижеше за решавање на проблемите поврзани со финансирањето на Академијата, за обезбедувањето дополнителни средства за реализација на Програмата за работа на Академијата, особено за одржувањето на меѓународните научни собири и за реализација на меѓународната проектна соработка, и ги преземаше неопходните мерки, упатувајќи информации и барања до Владата на Република Македонија и до ресорните министерства на Владата.

Извршниот одбор посвети особена грижа и за обезбедување нови работни места во истражувачките центри и во Секретаријатот на МАНУ. Во текот на 2015 година беа обезбедени 11 вработувања. Во согласност со Законот за трансформација во редовен работен однос, работниот однос на 7 лица се трансформира во работен однос на неопределено време, од кои на 6 лица во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“ и на 1 лице во Архивот на МАНУ. За потребите на Секретаријатот, по долгогодишно барање, се доби согласност од Министерството за финансии за 3 вработувања.

Извршниот одбор навремено ги разгледуваше тековните финансиско-материјални потреби и законските обврски во однос на Законот за јавни набавки и донесуваше одлуки за набавка на опрема и други средства за работа, за пренамена на средствата и за тековно одржување на зградата. Извршниот одбор водеше грижа за соработката со академиите во странство, интензивирајќи ја соработката особено со академиите од соседството и од Југоисточна Европа, и реализираше повеќе билатерални средби. Извршниот одбор одобруваше и патувања во странство, ги организираше билатералните средби со претставници на странски академии и на други научни организации и ги подготвуваше материјалите за соработката и програмите за престој на делегациите на странските академии и на странските научни работници во Македонија.

Извршниот одбор водеше особена грижа и за соработката со универзитетите во земјата, подготвуваше договори за соработка и реализираше повеќе работни средби со претставници на научните институции.

За поефикасно разрешување на програмските активности и на финансиските проблеми, членовите на Извршниот одбор реализираа и повеќе работни средби со претставници на државните органи: со министерот за култура, со министерот за образование и наука, а реализираа и повеќе средби со идните амбасадори на Република Македонија.

Извршниот одбор редовно ја следеше и работата на стручните единици и на Секретаријатот на Академијата и даваше упатства и насоки за поефикасно извршување на нивните задачи.

IV. СОВЕТИ, ОДБОРИ, КОМИСИИ И ДРУГИ ТЕЛА НА ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО

1. Одбор за научни и уметнички дејности

Во 2015 година Одборот за научни и уметнички дејности работеше во состав: акад. Љупчо Коцарев (претседател), акад. Глигор Каневче, акад. Живко Попов, акад. Блаже Ристовски, акад. Горѓи Филиповски, акад. Таки Фити и акад. Влада Урошевиќ. Секретарските работи на Одборот ги вршеше Нада Хаџи-Николова. Одборот одржа две седници на кои беа разгледувани годишните и завршните извештаи за научно-истражувачките и за уметничките проекти финансирани од Фондот на МАНУ и предлозите за истражувања во областа на науките и уметностите во 2015 година. Врз основа на усвоените критериуми беше направена распределба на средствата за нивна реализација во 2015 година. Одборот ги утврди критериумите за распределба на средствата за научноистражувачките и за уметничките проекти од Фондот на Академијата во 2015 година.

2. Одбор за меѓународна соработка

Во 2015 година Одборот за меѓународна соработка работеше во состав: акад. Алајдин Абази, акад. Милан Ѓурчинов (претседател), акад. Владо Матевски, акад. Гоце Петрески, акад. Момир Поленаковиќ и акад. Луан Старова.

Консултациите меѓу членовите од Одборот за меѓународна соработка продолжија и во текот на 2015 година и членовите редовно беа информирани за меѓународните активности на МАНУ.

3. Уметнички совети на Ликовниот салон на МАНУ

Состав: акад. Боро Митриќески, акад. Томе Серафимовски, акад. Луан Старова, акад. Васко Ташковски и акад. Влада Урошевиќ.

Во текот на 2015 година Уметничкиот совет одржуваше консултативни седници на кои ги разгледуваше подготовките за изложбите што беа поставени во Ликовниот салон на Македонската академија на науките и уметностите и во Куќата на Уранија во Охрид.

4. Комисии за јавни набавки

Во согласност со Законот за јавни набавки („Службен весник на РМ“ бр. 136/07, 130/2008, 97/2010, 185/2011, 15/2013, 148/2013, 28/2014, 43/2014, 130/2014, 180/2014, 78/2015 и 192/2015), за реализација на јавните набавки во Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година, врз основа на Планот за јавни набавки за 2015 година, се донесуваа одлуки за набавки и се именуваа комисии за спроведување на конкретната јавна набавка. Стручните и административно-техничките работи околу набавките ги извршуваа раководителот на Секторот за правни, стручно-административни и општи работи, Соња Тодоровска.

Комисиите ги усвојуваа текстовите на тендерската документација; во присуство на претставници на понудувачите ги отвораа пристигнатите понуди, ја утврдуваа комплетноста и согласноста на приложената документација и на понудите со објавените огласи и со тендерската документација; ја спроведуваа електронската аукција, вршеа евалуација на понудите и на секретарот на Академијата, односно на раководителите на центрите, им предлагаа донесување одлуки за избор на најповолни понудувачи за набавките.

Во зависност од вредноста на набавката се спроведуваа соодветна постапка, утврдена во Планот за јавни набавки за 2015 година, а во согласност со Законот за јавни набавки.

Во постапките за набавка на стоки посебно внимание му се посвети на истражувањето на пазарот, како во Републиката така и во странство, како претходна, но и како задолжителна постапка. Во согласност со Законот за јавни набавки, пред да се објави огласот за јавна набавка на стоки се доставуваШе барање за добивање согласност до Советот за јавни набавки со образложение за потребата од набавка за која нема најмалку:

- три производители на пазарот во Република Македонија и три производители на пазарите во странство Што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај постапките со барање за прибирање понуди со проценета вредност до 5.000 евра во денарска противвредност, без вклучен ДДВ.

- четири производители на пазарот во Република Македонија и четири производители на пазарите во странство Што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај постапките со барање за прибирање понуди со проценета вредност над 5.000 евра во денарска противвредност, без вклучен ДДВ.

- пет производители на пазарот во Република Македонија и пет производители на пазарите во странство Што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации за поединечен дел кај отворената и кај ограничената постапка.

Кон секое барање се доставуваШе и комплетната тендерска документација.

На секое негативно реШение на Советот се врШеШе усогласување на тендерската документација во согласност со укажувањата од Советот. По изврШеното усогласување повторно се доставуваШе ново барање до Советот за добивање согласност за спроведување на постапката за набавка.

Во текот на 2015 година, со одлуки на ИзврШниот одбор, повеќепати се врШеШе проШирување на Планот за јавни набавки, најчесто поради непланирани потреби или, пак, поради инцидентни, новонастанати ситуации (непредвидени поправки и санации на објектот на зградата на МАНУ и во него, и сл.).

Во извештајниот период се спроведоа 54 постапка за набавки, од кои 5 постапки се поништија, додека 49 се спроведоа целосно со склучување на договори и тоа:

- за набавки со вредност над 20.000 евра во денарска противвредност се спроведоа 9 постапки;

- за набавки со вредност до 20.000 евра во денарска противвредност се спроведоа 20 постапки; и

- за набавки со вредност до 5.000 евра во денарска противвредност се спроведоа 20 постапки.

Сите постапки се спроведоа со објавување оглас за доделување на договор за јавна набавка, спроведени во хартиена форма, кои завршија со електронска аукција.

Во согласност со член 17 став 1 алинеја 2 од Законот за јавни набавки, по пат на спроведување постапка за доделување договор за јавна набавка на услуги, изврШена е набавка на услуги од агенција за привремени вработувања, обезбедување услуги од авторска агенција, периодичен преглед на вработени, печатење публикации, хотелски и угостителски услуги и набавка на авионски билети.

V. ФОНДОВИ

1. Фонд „11 Март 1943“

Одборот на Фондот *11 март 1943* во 2015 година работеше во состав: акад. Влада Урошевиќ, претседател, акад. Боро Митриќески, акад. Ката Ќулавкова и Соња Тодоровска, како секретар.

На 11 март 2015 година претставници на Одборот положија свежо цвеќе на споменикот на жртвите од холокаустот на Евреите.

2. Фондација „Трифун Косиџовски“

Управниот одбор на Фондацијата, на почетокот од 2015 година, работеше во следниов состав: акад. Томе Серафимовски, претседател, акад. Леонид Грчев, акад. Момир Поленаковиќ, акад. Луан Старова, акад. Таки Фити, г-ѓа Олга Костовска и проф. д-р Димитар Бојациоски, членови.

Со одлука на Претседателството на Академијата, а по барање на фондаторот, г. Трифун Костовски, мандатот на членовите на Управниот одбор, кој истекуваше во февруари 2015 година, е продолжен до 30.6.2016 година.

Управниот одбор во текот на извештајниот период ги усвои: Извештајот за реализираните активности на Фондацијата *Трифун Косиџовски* во 2014 година; Финансискиот извештај на Фондацијата *Трифун Косиџовски* за 2014 година и Програмата за работа на Фондацијата *Трифун Косиџовски* во 2015 година.

Во согласност со усвоената Програма, во 2015 година се остварени следниве активности на Фондацијата:

I. Издавачка дејност

1. *Македонија на Македонциџе! Земјата на земјоделциџе!* од Коста Новаковиќ.

2. *Собрани текстови од Кирил Пејчиновиќ.*

Со договор за заедничко издавање на монографијата на акад. Васко Ташковски: „Ташковски – цртежи, скици, графики“, склучен меѓу Македонската академија на науките и уметностите и Книгоиздателството „Матица македонска“, Фондацијата *Трифун Косиџовски* учествуваше со средства во износ од 30.000,00 денари.

Со финансиска поддршка во износ од 200.000,00 денари Фондацијата учествуваше во печатењето на монографијата „Жената како неисцрпна инспирација“ од акад. Томе Серафимовски.

II. Опикуј на уметнички дела

Во согласност со досегашната практика за правење и откуп на портрети на претседатели на Академијата, изготвен е портретот во масло на претседателот на Академијата, акад. Владо Камбовски, чиј мандат истече на 31.12.2015 година.

III. Промоции на книџи

На 14 мај 2015 година, на традиционалното одбележување на денот на Фондацијата, беа промовирани изданијата:

1. *Македонија на Македонциџе! Земјата на земјоделциџе!* од Коста Новаковиќ. Промотивна беседа одржа акад. Владо Камбовски.

2. *Собрани текстови од Кирил Пејчиновиќ.* Промотивна беседа одржа акад. Катица Ќулавкова.

Свечениот чин со пригодна реч го отвори г-ѓа Олга Костовска, а на присутните им се обрати акад. Владо Камбовски, претседател на МАНУ и, во исто време, промотор на изданието *Македонија на Македонциџе! Земјата на*

земјоделциџе! од Коста Новаковиќ и акад. Катица Ќулавкова, промотор на изданието *Собрани џексџови* од Кирил Пејчиновиќ.

На промоцијата фрагменти од книгите *Македонија на Македонциџе!* *Земјатиа на земјоделциџе!* *Собрани џексџови* читаа актерите Магдалена Ризова-Черних и Борче Начев.

III.
НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА
И УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Во Извештајот за работата на Македонската академија на науките и уметностите се наведени реализираните активности од Програмата за работа на Академијата за 2015 година, при што главен акцент е ставен на реализирањето на основните функции на Академијата: поттикнување на развојот на науките и уметностите; следење на состојбата во науките и уметностите и залагање за нивно унапредување, како и оспособување и усовршување на научноистражувачките и на уметничките кадри; разгледување на состојбата во областа на културното наследство и на природното богатство; соработка во утврдувањето на политиката на Република Македонија во науките и уметностите, обезбедување услови за научна работа и уметничко творештво на членовите на Академијата, воспоставување и развивање на меѓународната соработка во областа на науките и уметностите итн.

Во обезбедувањето услови за научна работа и уметничко творештво на членовите на Академијата, Претседателството на МАНУ постојано се обраќаше до Владата на Република Македонија и до соодветните министерства со информации и барања за зголемување на средствата за научноистражувачка работа, издавачка дејност и за меѓународна соработка на Академијата. Во 2015 година продолжително беа обезбедени дополнителни средства за реализација на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките и беа пополнети седум работни места во истражувачките центри на МАНУ и три работни места во Секретаријатот на МАНУ.

*

На седниците на одделенијата се разгледуваа суштинските прашања што произлегуваат од функцијата на Академијата, како што се: предлози за научноистражувачки и уметнички проекти што се финансираат од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ и од други извори, како и годишни и завршни извештаи за нив.

Во 2015 година одделенијата на МАНУ беа особено ангажирани околу изборите на нови членови на Академијата: запознавање со предлозите за кандидати поднесени од сенатите на универзитетите, од наставно-научните совети на факултетите и од советите на научните установи, реферирање за поднесените предлози; поднесување предлози за избор на дописни членови; поднесување предлози за избор на членови надвор од работниот состав и поднесување предлози за избор на почесни членови на МАНУ.

Одделенијата, исто така, планираа и организираа научни собири, свечени собири, предавања, изложби, концерти и промоции; се грижеа за подготвувањето и издавањето на списанието „Прилози“; даваа предлози за објавување посебни изданија од научноистражувачките проекти, зборници со реферати од одржаните научни собири, свечени собири и предавања. Одделенијата даваа предлози и за конкретизирањето на научната соработка со странски академии и други научни и уметнички институции и организации и учествуваа во нивната реализација.

Основната функција на Академијата – поттикнување на развојот на науките и уметностите; следењето на состојбата во науките и уметностите и залагање за нивно унапредување, како и оспособување и усовршување на научноистражувачките и уметничките кадри се реализираше преку одделенијата и преку истражувачките центри на Академијата. Нивната работа се реализираше, главно, преку научноистражувачката и преку уметничката дејност на членовите на Академијата, прикажана во делот III – Научноистражувачка и уметничка дејност, во која се опфатени: проектите на МАНУ финансирани од Фондот за научни и уметнички дејности на Академијата, реализирани преку одделенијата и истражувачките центри на МАНУ; проектите финансирани од странски и домашни извори, реализирани преку одделенијата и истражувачките центри на МАНУ; научните собири и другите уметнички приредби и дејноста на истражувачките центри; и во делот IV – Издавачка дејност, каде што е прикажана издавачката активност на Академијата.

Воспоставувањето и развивањето на меѓународната соработка во областа на науките и уметностите е прикажана во делот V – Меѓуакадемиска соработка и соработка со други

научни и уметнички установи.

Активноста на членовите на Академијата е прикажана во делот VI – Библиографија и активности на членовите на Академијата.

*

Научноистражувачката и уметничката дејност на Македонската академија на науките и уметностите се реализира од членовите на Академијата преку соодветните одделенија и истражувачките центри.

Во научната програма се вклучени предлозите за 88 научноистражувачки и уметнички проекти од разни области. Тие се поделени на две категории: проекти започнати во минатите години (64) и новопредложени проекти (24), чија реализација започна во 2015 година.

Поголемиот дел од проектите се финансираат од наменските буџетски средства на Македонската академија на науките и уметностите и 10 проекти од странски извори. Два проекти се без финансиска поддршка.

Во рамките на меѓународната проектна соработка со Бугарската академија на науките продолжи реализацијата на 32 проекти.

Времетраењето на истражувачките проекти во просек изнесува три години. Одделни проекти траат и подолго.

A.	Распределба на проектите по одделенија	Фонд	Други извори	МАНУ–БАН	Вк.
1.	Одделение за лингвистика и литературна наука	6		2	8
2.	Одделение за општествени науки	3		9	12
3.	Одделение за медицински науки	4	1	1	6
4.	Одделение за природно-математички и биотехнички науки	6		3	9
5.	Одделение за технички науки	6		2	8
6.	Одделение за уметност	12			12
	Вкупно А	37	1	17	55
B.	Распределба на проектите по истражувачки центри				
1.	Истражувачки центар за енергетика и одржлив развој – ИЦЕОР		2	1	3
2.	Истражувачки центар за генетско инженерство и биотехнологија – ИЦГИБ	1	4	1	6
3.	Лексикографски центар – ЛЦ	2			2
4.	Центар за стратегиски истражувања – ЦСИ	2			2
5.	Истражувачки центар за ареална лингвистика – ИЦАЛ	2			2
6.	Истражувачки центар за културно наследство – ИЦКН	2		2	4
7.	Истражувачки центар за компјутерски науки и информатички технологии – ИЦКНИТ		3	2	5
8.	Истражувачки центар за животна средина и материјали – ИЦЖСМ			9	9
	Вкупно Б	9	9	15	33
	Вкупно А + Б	46	10	32	88

III. 1. ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД
НА ПРОЕКТИТЕ ШТО СЕ РЕАЛИЗИРАА СО ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ОД ФОНДОТ
ЗА НАУЧНИ И УМЕТНИЧКИ ДЕЛНОСТИ НА МАНУ ВО 2015 ГОДИНА

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИКА И ЛИТЕРАТУРНА НАУКА

Бр.	Научноистражувачки проекти	Раководител	Времетраење
1.	Критичко издание на целокупните дела на Блаже Конески	акад. Милан Ѓурчинов	2014–2016
2.	Античката, византиската и македонската епска поезија	акад. Витомир Митевски	2013–2015
3.	Словенските ракописи од Македонија во странски ракописни збирки (X–XIX век)	акад. Ѓорги Поп-Атанасов	2013–2015
4.	Собрани дела на Крсте Петков Мисирков	акад. Блаже Ристовски	2013–2015
5.	Методи на книжевната херменевтика	акад. Катица Кулавакова	2013–2015
6.	Континуитетот и дисконтинуитетот Како истражувачки проблем (со Институтот за славистика при ПАН) (без финансиска поддршка)	акад. Витомир Митевски	2013–2015

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ

1.	Невработеноста и политиките за зголемување на вработеноста	акад. Гоце Петрески	2013–2015
2.	Невработеноста и активните економски политики со посебен осврт врз Р. Македонија	акад. Абдулменаф Беџети	2014–2015
3.	Македонија од Версај 1919 година до АСНОМ 1944 година	акад. Иван Катарџиев	2013–2015

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

1.	Инсулинска резистенција, липиден профил и тироидни нарушувања кај пациенти со хроничен хепатитис Ц	акад. Владимир Серафимоски	2013–2015
2.	Етаблирање на банка на тумори на мочниот меур и нивни деривати и анализа на молекуларни маркери релевантни во проценката на рекурентноста и прогресијата на болеста	акад. Живко Попов	2013–2015
3.	Психофизиологија на вниманието: споредба деца и возрасни	акад. Нада Поп-Јорданова	2013–2015
4.	Тимпаноластика тип 1s. Миринголастика: дали графитот треба да се постави медијално или латерално од мембрана тимпани	акад. Илија Филипче	2014-2015

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
И БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ

1.	Тополошко-геометриски и алгебарско-комбинаторни проблеми	акад. Дончо Димовски	2013–2015
2.	Изучување на природни цврсти супстанции	акад. Глигор Јовановски	2013–2015
3.	Експериментални и теориски испитувања на прости и двојни соли и комплекси	акад. Бојан Шоптрајанов	2013–2015
4.	Студија за почвите на Република Македонија со изработка на педолошка карта во размер 1 : 200.000 и толкувач	акад. Ѓорѓи Филиповски	2015–2017
5.	Студија за почвите на дел од Источна Македонија (без финансиска поддршка)	акад. Ѓорѓи Филиповски	2015–2017
6.	Флората на Република Македонија	акад. Владо Матовски	2015–2017

5. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧКИ НАУКИ

1.	Постојните теории за моќност и нивната примена во паметните мрежи	акад. Алајдин Абази	2013–2015
2.	Оптимална работа на хидроенергетски комплекс на каскадни електрани	акад. Томе Бошевски	2014–2016
3.	Електромагнетни појави во слоевити средини	акад. Леонид Грчев	2013–2015
4.	Развој на методи за стратешки планирања во енергетскиот сектор	акад. Глигор Каневче	2015–2017
5.	Стабилност на енергетски мрежи/ системи во присуство на обновливи и дистрибуирани извори на енергија	акад. Љупчо Коцарев	2014–2016
6.	Квантна теорија на атомските и молекуларните процеси во термонуклеарни фузиони плазми	акад. Ратко Јанев	2015–2017

6. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА УМЕТНОСТ

1.	Докомплетирање на севкупните дела (37) на Вилијам Шекспир со превод на четири драми на македонски јазик	акад. Богомил Ѓузел	2013–2015
2.	Поетиката на препевот	акад. Матеја Матовски	2015–2016
3.	Птиците од ланските гнезда, втора книга	акад. Митко Маџунков	2014–2015
4.	Болеста на коренот	акад. Божин Павловски	2014–2016
5.	Непресушниот тек на водите (трилогија) – III дел	акад. Радован Павловски	2015–2016

6.	Балканска книжевна сага (романескна трилогија: <i>Балканвавилон</i> , <i>Време на јаничарите</i> и <i>Полифонисти</i>)	акад. Луан Старова	2013–2015
7.	Детство (роман)	акад. Влада Урошевиќ	2014–2016
8.	Четири елементи	акад. Газанфер Бајрам	2013–2015
9.	Слободни форми (мал формат)	акад. Боро Митриќески	2013–2015
10.	Жената како инспирација	акад. Томе Серафимовски	2011–2015
11.	Контролирани водени бои	акад. Васко Ташковски	2015
12.	Води и пловидби, Les nourritures terrestres	акад. Глигор Чемерски	2013–2015

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО
И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ“

1.	Откривање на уринарни биомаркери за урогенитални канцери со користење на 2-D DIGE/MS и LC-MS протеомските технологии	акад. Момир Поленакковиќ	2015–2017
----	---	-----------------------------	-----------

2. ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР

1.	Македонска научна и стручна терминологија	акад. Витомир Митевски	2014–2016
2.	Историја на културата на почвата на Македонија	акад. Георги Старделов	2015–2017

3. ЦЕНТАР ЗА СТРАТЕГИСКИ ИСТРАЖУВАЊА

1.	Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската унија	акад. Владо Камбовски	2014–2016
2.	Фискални мултипликатори – случајот на Република Македонија	акад. Таки Фити	2014–2016

4. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА АРЕАЛНА ЛИНГВИСТИКА
„БОЖИДАР ВИДОЕСКИ“

1.	Меѓународни лингвистички атласи	акад. Зузана Тополињска	2014–2016
2.	Местото на македонскиот јазик во словенскиот и балканскиот јазичен свет	акад. Зузана Тополињска	2013–2015

5. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

1.	Живописот на Св. Богородица (Св. Климент) и уметноста на Охридската	акад. Цветан Грозданов	2013–2015
----	--	---------------------------	-----------

	архиепископија во XIII–XIV век		
2.	Верувањата преку сликата во камен во античко време во Македонија – корпус на споменици	акад. Вера Битракова Грозданова	2014–2016

III.2. ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОЕКТИТЕ ШТО СЕ ФИНАНСИРАА ОД СТРАНСКИ И ДОМАШНИ ИЗВОРИ ВО 2015 ГОДИНА

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Бр.	Научноистражувачки проекти	Раководител	Финансиер и времетраење
1.	<i>EMF-MED: European network for innovative uses of EMFs in medical applications</i> Европска мрежа за иноватив на употреба на Електромагнетни полиња во медицински апликации	акад. Нада Поп-Јорданова	EU ESF COST 2014–2018

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ

1.	<i>European Network on Robotics for Neurorehabilitation – ENRN</i> Европска мрежа за роботика за неврорехабилитација	акад. Јордан Поп-Јорданов	EU/ESF COST 2010-2015
2.	Стратегија за развој на енергетиката во Република Македонија за периодот до 2035 година	акад. Глигор Каневче	USAID 2014–2015
3.	<i>Supporting the preparation of the Intended Nationally Determined Contribution to the UNFCCC</i> Поддршка на подготовката на националните придонеси кон климатските промени	акад. Глигор Каневче	UNDP и Министерството за животна средина на РМ 2015

2. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ“

1.	<i>Building Schizophrenia Research in Macedonia</i> Градење научни капацитети за истражување на шизофренијата во Македонија	акад. Момир Поленаковиќ	Фогарти фондацијата – САД и Националниот институт за здравје на САД 2012–2017
2.	<i>Genetic screening for mutation in GHI and GHRHR in a cohort of patients with isolated deficiency (IGHD)</i>	акад. Момир Поленаковиќ	ICGEB, Italy 2014–2016

	Генетско скринирање за мутации во <i>GHI</i> и <i>GHRHR</i> кај пациенти со изолиран недостиг на хормон за раст (<i>IGHD</i>)		
3.	Структурни и функционални промени на Y хромозомот кај малигни болести	проф. д-р Дијана Плaшеска- Каранфилска	Од сопствени средства на ИЦГИБ 2012–2015
4.	Молекуларни основи на карциномот на дојка и јајници во Република Македонија	проф. д-р Дијана Плaшеска- Каранфилска	Од сопствени средства на ИЦГИБ 2010–2015

3. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КОМПЈУТЕРСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

1.	<i>The influence of renewable energy sources to the protection of the environment in West Balkan Countries</i> Влијанието на обновливите извори на енергија врз заштитата на животната средина во земјите на Западен Балкан	акад. Љупчо Коцарев	UNESCO: 2014–2015 Participation Programme
2.	<i>EURAXESS – Researchers in Motion</i> ЕУРАКСЕС – МК Истражувачи во движење	акад. Љупчо Коцарев	EU FP7 2013–2016
3.	<i>Non-coherent Communication for Future Wireless Networks</i> Некохерентна комуникација за идни безжични мрежи	акад. Љупчо Коцарев	DFG, Германија 2010–2015

III.3. ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД
НА ПРОЕКТИТЕ ШТО СЕ РЕАЛИЗИРАА ВО РАМКИТЕ
НА МЕЃУНАРОДНАТА ПРОЕКТНА СОРАБОТКА
СО БУГАРСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИКА И ЛИТЕРАТУРНА НАУКА

	Научноистражувачки проекти	Носител од македонска страна	Носител од бугарска страна	Времетраење
1.	Европски вредности во творештвото на бугарските и македонските литературни творци во 20 век	акад. Милан Ѓурчинов	доц. Александар Јорданов (ИЛ)	2014–2015
2.	Културната интеграција и стабилноста на Балканот	акад. Катица Кулавкова	проф. Милена Божиќова (ИИИЗк)	2014–2016

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ

1.	Богомилското движење и богомилската книжевност	акад. Блаже Ристовски, проф. д-р Маја Ангеловска-Панова, ИНИ	акад. Васил Ѓузев (ИИОЗ)	2014–2016
2.	Ослободителните движења на Македонија и на Бугарија и борбата на македонскиот и на бугарскиот народ за свои држави во XIX век до Младотурската револуција	акад. Иван Катарциев, проф. д-р Владо Поповски	проф. Светлозар Елдаров (ИБЦТ)	2014–2016
3.	Процеси на модернизација на Балканот под османлиска власт во 19 век	доп. член Драги Ѓорѓиев	проф. Илија Тодев (директор ИИИ)	2014–2016
4.	Православието и католицизмот на Балканот во XIX–XXI век	акад. Иван Катарциев, проф. д-р Далибор Јовановски, Филозофски факултет	проф. Светлозар Елдаров (ИБЦТ)	2014–2016
5.	Современи проекции на културните традиции и европската перспектива; етнологски, фолклорни и етномузиколошки аспекти	акад. Блаже Ристовски, проф. Танас Вражиновски	проф. Лозанка Пејчева (директор ИЕФЕМ)	2014–2016
6.	Импликациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската унија	акад. Таки Фити	проф. Митко Димитров (ИИкон.И)	2014–2016
7.	Забрзување на економскиот раст, инвестициите и економската соработка	акад. Гоце Петрески	проф. Татјана Хубенова (ИИкон.Изсл.)	2014–2016

8.	Реформи во судството	акад. Владо Камбовски	доц. Маргарит Ганев (ИДП)	2014–2016
9.	Регионалната соработка и развој во процесот на европската интеграција: имплементирање на добрите ЕУ-практики во ЈИЕ	акад. Владо Камбовски	д-р Румјана Желева (ИИОЗ) / (ИДП)	2014–2016

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

1.	Интегрирана имуногенетска анализа на молекуларни маркери на карциномот на мочниот меур релевантни во проценката на рекурентноста и прогресијата на болеста	акад. Живко Попов	акад. Дамјан Дамјанов (БАН) и чл.-кор. Чавдар Славов	2014–2016
----	--	-------------------	--	-----------

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ И БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ

1.	Статистичко моделирање и статистичко учење: примена и развој	акад. Дончо Димовски, д-р Жанета Попеска, ФИНКИ	проф. Евгенија Стоименова (ИМИ)	2014–2016
2.	Анализа, геометрија, топологија	акад. Дончо Димовски	чл.-кор. Јулијан Ревалски (ИМИ)	2014–2016
3.	Ученички институт по математика и информатика	акад. Дончо Димовски	чл.-кор. Олег Мушкарров (ИМИ)	2014–2016

5. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧКИ НАУКИ

1.	Синхронизирана работа на нуклеарна централа со реверзибилна хидроцентрала	акад. Томе Бошевски, проф. д-р Антон Чаушевски	доц. Павлин Грудев (ИИЈЕ)	2014–2016
2.	Анализа на ползите и барањата за користење на нови поколенија нуклеарни реактори во Република Бугарија и во Република Македонија	акад. Томе Бошевски проф. д-р Никола Попов	доц. Павлин Грудев (Институт за нуклеарни истражувања и нуклеарна енергија – ИИЈЕ)	2014–2016

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ

1.	Развој на методи за стратешки планирања на енергетиката	акад. Глигор Каневче	проф. Пламен Цветанов (ИЈИЈЕ)	2014–2016
----	---	----------------------	-------------------------------	-----------

2. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ“

1.	Балканска ендемска нефропатија	акад. Момир Поленаковиќ, проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска	акад. Ангел Г’лабов, проф. Драга Тончева	2014–2016
----	--------------------------------	--	--	-----------

3. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

1.	Од паганство до христијанство – ритуал и уметност	акад. Вера Битракова Грозданова	проф. д-р Јулија Валева	2014–2016
2.	Уметноста во 19 век – Дебарската и Самоковската школа	акад. Цветан Грозданов	проф. Иванка Гергова (ИИИЗК)	2014–2016

4. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КОМПЈУТЕРСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

1.	Испитување на комуникациите за хетерогени безжични мрежи	акад. Љупчо Коцарев доц. Игор Мишковски	доц. Румен Андреев (ИИКТ)	2014–2016
2.	Бугарско-македонска научно-иновациска соработка: балкански и европски перспективи	акад. Љупчо Коцарев	проф. Росица Чобанова (Екон.истр.)	2014–2016

5. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И МАТЕРИЈАЛИ

1.	Примена на атомска апсорпциона спектрометрија за анализа на елементи во траги	акад. Глигор Јовановски, проф. д-р Трајче Стафилов, ПМФ	проф. Димитар Цалев, ФСФ Софиски универзитет Св. Климент Охридски	2014–2016
2.	Спектроскопски и структурни истражувања на некои метални комплекси	акад. Бојан Шоптрајанов, проф. Виктор Стефов, ПМФ	проф. Виолета Колева, Институт за општа и неорганска хемија, БАН	2014–2016
3.	Тавтомерни рамнотежи кај молекуларни кластери и течности	акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Љупчо Пејов, ПМФ	проф. д-р Венелин Енчев (ИОХЦФ)	2014–2016

4.	Изучување на површинската морфологија на наноструктурни тенки слоеви со техники на микроскопија со скенирачка сонда	акад. Глигор Јовановски, доц. д-р Билјана Пејова, ПМФ	доц. д-р Ирина Бинева (ИФТТ)	2014– 2016
5.	Структурна карактеризација и изучување на електрични и каталитички својства на новосинтезирани комплексни перовскити	акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Слободка Алексовска, ПМФ	проф. д-р Даниела Ковачева (ИОНХ)	2014– 2016
6.	Приготвување и карактеризација на електрохромни тенки филмови од ванадиумови оксиди	акад. Глигор Јовановски, проф. д-р Методија Најдоски, ПМФ	проф. д-р Виолета Колева, Институт за општа и неорганска хемија, БАН	2014– 2016
7.	Синтеза, карактеризација и антимицробна евалуација на некои нови хинолони	акад. Глигор Јовановски, проф. д-р Емил Поповски, ПМФ	доц. Божана Михова (ИОХЦФ)	2014– 2016
8.	Зафаќање на полнеж во структури метал/оксид/highk диелектрик/оксид/Si (MONOS) за примени во трајни мемории	акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Ненад Новковски, ПМФ	вонр. проф. д-р Албена Паскалева, (ИФТТ)	2014– 2016
9.	Флористички и таксономски истражувања на некои родови од фамилиите Lamiaceae и Asteraceae во Република Македонија и во Република Бугарија	акад. Владо Матовски	доц. д-р Светлана Банчева (ИБЕИ)	2014– 2016

III.1. ПРОЕКТИ ШТО СЕ РЕАЛИЗИРАА СО ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА
ОД ФОНДОТ ЗА НАУЧНИ И УМЕТНИЧКИ ДЕЈНОСТИ НА МАНУ
ВО 2015 ГОДИНА

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИКА И ЛИТЕРАТУРНА НАУКА

1. Критичко издание на целокупните дела на Блаже Конески

Овој макропроект е повеќегодишен и започна во 2005 година.

Во извештајната година (2015) се работеше на три тома, кои се специфични од аспект на нивната обработка. Материјалот, кој се однесува на погледите и материјалите на Конески во врска со македонскиот 19 век – петтиот том од Целокупните дела на Конески, го приредува проф. д-р Георги Сталев. Се вршеше дигитализација на текстовите на Конески, коректура на текстот и редактирање на критичките коментари. Може да се очекува негово објавување во текот на 2016 година.

Шесттиот том, кој ги опфаќа т.н. есеи на Конески за дваесеттиот век, а тука, пред сè, се мисли на неговите книжевно-теориски текстови, есеите и некои приодни обраќања врзани за важни личности и теми од областа на културата во Македонија, е, исто така, во фаза на подготовка. На приредувањето на овој том работат акад. Милан Ѓурчинов и м-р Бобан Карапејовски. По почетното класифицирање на текстовите, во 2015 година се направи дигитализација на дел од текстовите.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Милан Ѓурчинов, проф. д-р Георги Сталев, проф. д-р Красимира Илиевска и м-р Бобан Карапејовски.

Раководител на проектот и главен редактор на сите томови е акад. Милан Ѓурчинов.

2. Античката, византиската и македонската епска поезија

Работата започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во третата истражувачка година беше продолжено на работата со средување на ексцерптите и соодветните коментари по разни поединечни проблеми. Во поодминатата фаза целиот тој материјал беше тематски групиран со што беше овозможено да се направат и споредбени анализи. Од една страна беа направени анализи движејќи се дијахроно од антиката и византиската епика до јужнословенската односно македонската епика при што се издвоија развојните линии кои овие три епски пројави ги поврзуваат. Од друга страна се направени синхрони анализи со цел да се утврдат сличностите и разликите во однос на стилот (епитети, споредби, описи и сл.), композицијата (типичните теми), идеологијата и херојската типологија. Некои првобитни теоретски поставки беа коригирани, други отфрлени, а трети добија потврда во непосредните примери добиени од истражувањето.

Генерално земено се потврдија претпоставките истакнати на почетокот на истражувањето дека влијанието на антиката и византиската епика врз македонската епика не е само можно туку и веројатно. Наспроти раширеното убедување во науката дека македонската епика во рамките на јужнословенската епика е доминантно врзана за општословенското епско традиционално творештво, се добија резултати кои укажуваат на некој облик на континуитет на балканските простори од антиката наваму што може да се објасни и со просторната, но и културната блискост и зависност. Во тој поглед посебно се истакнува значењето на византиската епика како мост меѓу антиката и нововековието на

нашите простори. На практичен план се напишани неколку поголеми есеи кои сега се наоѓаат во завршна фаза на обработка.

Раководител на проектот е акад. Витомир Митевски.

3. *Словенските ракописи од Македонија во странски ракописни збирки (X–XIX век)*

Работата започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во текот на извештајната година се обработени 299 словенски ракописи по потекло од Македонија, коишто се чуваат во странски ракописни збирки, а настанале во периодот од крајот на XV до крајот на XIX век. Ракописите се со разнообразна содржина (библиски текстови, богослужбени книги, житија, полемички состави, ораторска проза и сл.) и најчесто се пишувани со реформиран правопис од ресавски тип. Посебна група претставуваат ракописните текстови што настанале во текот на XVIII и XIX в. коишто, обично се пишувани на црковнословенски јазик или на македонски народен говор. Описот на ракописите се прави според општоприфатени во археографијата принципи, при што главен акцент се става врз јазичните особености, палеографијата, ортографските карактеристики и тематиката на ракописните текстови.

Напишан е воведен дел (предговор) кон научниот проект (37 страници), во којшто се дава преглед на македонските ракописни збирки што во минатото се чувале во нашите цркви и манастири и се проследуваат патиштата по кои ракописите од тие збирки биле однесени надвор од нашата земја.

Прегледани се повеќе описи на ракописи и друга стручна и научна литература, оригинални ракописи, микрофилмови и дигитални копии од старословенски ракописи, факсимилни изданија на стари ракописни текстови и сл.

Во реализацијата на проектот учествуваше д-р Марија Чичева-Алексиќ, виш научен соработник.

Раководител на проектот е акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов.

4. *Собрани дела на Крсте Петков Мисирков*

Работата врз овој долгорочен проект е започната во 1995 година.

Во текот на 2015 година се реализирани следниве програмирани задачи:

1) Направени се истражувања и подготовки за том V што треба да излезе од печат во 2016 година и ќе ги содржи Мисирковите писма од периодот на школувањето 1890–1902 година. Со тоа започнува публикувањето на кореспонденцијата од и за Мисирков.

2) Собирани се материјали што треба да влезат во овој том од *Собраните дела*, и се направени факсимили од расположливите оригинали или препис од ракописните исписи, како и превод на документацијата.

Соработникот во проектот проф. д-р Билјана Ристовска-Јосифовска оствари едномесечен истражувачки престој во Ереван (средствата се користеа од други извори).

Раководител на проектот е акад. Блаже Ристовски.

5. *Методи на книжевната херменевтика*

Проектот започна во 2013 година и ќе продолжи да се реализира и во 2016 година.

Во текот на 2015 година беше одржана една научна работилница (на 17 април 2015), и една научна конференција (апликативен дел) во декември 2015 (11 декември 2015), како и одделни консултации со новите соработници и со координаторите на проектот.

На состанокот во април 2015 година, на соработниците им е претставен и подробниот *Образец за цитирање* (цитати во текстот, во фуснота и како завршна белешка на крајот на текстот/енд-нота), односно за правење референтна литература и индекс на

имиња и поими. Договорени се две нови теми и соработнички на проектот. Договорени се ориентациони рамки за апликативниот дел кој ќе биде основа на втората научна конференција во склоп на Проектот.

Соработниците на почетокот на годината работеа на финализација на теориските текстови за интерпретативните методи, направија селекција на книжевното дело врз коешто ќе го прават толкувањето поврзано со херменевтичкиот метод што го имаат претставено, како и врз изборот на репрезентативен текст за хрестоматијата.

На 11 декември 2015 година е одржан научниот собир/конференција „Примена на херменевтичките методи во толкувањето на книжевните дела“, со учество на 16 истражувачи.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Катица Ќулавкова, проф. д-р Наташа Аврамовска, проф. д-р Иван Цепароски, д-р Силвана Балнат (Германија), проф. д-р Јасна Котеска, проф. д-р Антоанела Петковска, проф. д-р Мируше Хоџа, проф. д-р Соња Стојменска-Елзесер, проф. д-р Анастасија Ѓурчинова, проф. д-р Марија Ѓорѓиева-Димова, проф. д-р Владимир Мартиновски, доцент д-р Вангел Ноневски, доцент д-р Бела Глигорова, проф. д-р Ана Стојаноска, проф. д-р Нина Анастасова.

Раководител на проектот е акад. Катица Ќулавкова.

б. Континуитетот и дисконтинуитетот како истражувачки проблем

Проектот започна во 2013 година и се реализира во соработка со Институтот за славистика при Полската академија на науките. Соработката со Институтот за славистика ќе продолжи и во наредниот тригодишен период. Проектот се реализира без финансиска поддршка.

Во текот на 2015 година беше продолжено со работата на проектот. Според претходниот план беа напишани трудовите на тема *Multiple Biographies* од страна на академик Катица Ќулавкова, доп. член Марјан Марковиќ и доцент д-р Светлана Кочовска. Сите тие трудови беа објавени во третиот број на Зборникот *Colloquia Humanistica* во издание на Институтот за словенски студии при Полската академија на науките.

Во реализацијата на проектот учествуваат: акад. Витомир Митевски, акад. Катица Ќулавкова, проф. д-р Марјан Марковиќ и доц. д-р Светлана Кочовска.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Витомир Митевски, а од полска страна е д-р хаб. Јоланта Сујецка (ПАН).

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ

1. Невработеноста и политиките за зголемување на вработеноста

Работата започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во 2015 година беше извршена финална ревизија на резултатите, техничко, стилско и структурно усогласување и синтеза на сознанијата од вкупното истражување. Во рамките на финалната фаза на истражувањето беа разгледани следниве аспекти:

– синтеза на сознанијата и резултатите за одразот на кризата врз реформите на пазарот на труд, макро- и микроекономските ефекти поврзани со одделните политики.

– резимирана еволуцијата и кореспондентноста на теоретската подлога (бекграунд) со одделните типови политики и емпириски утврдените ефекти во одделните земји. Посебно тежиште беше ставено врз политиките на пазарите на труд на земјите од Европската Унија.

– Колку се тековните цели на политиките и утврдените приоритети адекватни? Структурата на мерките – активни и пасивни, распределбата на ресурсите, ефектите,

процена на трошоците и користите и отворените дилеми. Поврзаноста на политиките на пазарот на труд со социјалниот модел и мерките за намалување на сиромаштијата. Разликите во одразот на кризата на макро план и нивните импликации врз пазарите на труд.

– Одразот на кризата врз мобилноста на трудот – секторската, територијална (рурална – урбана) и меѓународна (миграции). Економските и социјалните ефекти на одделните мерки. Различните типови невработеност (структурна и циклична) и ефикасноста на одделните политики на пазарот на труд во намалување на долгорочната, структурна невработеност. Употребата на ресурсите (јавните издатоци) и ефикасноста во нивната употреба, од аспект на граничниот ефект. Страната на понудата и респонзивноста на побарувачката за труд (impact analysis).

– Ефектите и притисоците надолу врз платите (wage effects), ефектите врз вработеноста (employment effects и labour participation effects) и ефектите на истиснување (crowding out) врз редовната вработеност. Системот на издатоци за невработените. Дистрибуцијата на ресурсите во рамките на одделните типови политики, особено при активните политики на пазарот на труд. Одразот на минималните плати врз пазарот на труд. Импликациите поврзани со различните типови јавни политики кон невработеноста, кои можат да имаат конфликтни и контрадикторни ефекти.

Концептот на активирање постепено добива значење во Европските земји во последниве години, и денес е важен клучен збор на политиките на пазарот на труд во ЕУ. Во поширока смисла, активирањето е поврзано со пораст на понудата на влезот на пазарот на труд, партиципацијата и фазното намалување на излезот од пазарот на труд – излезни опции за работоспособните баратели на работа (предвремена пензија, инвалидска помош или издатоци за долгорочни боледувања). Во потесна смисла, поврзано со политиките на пазарот на труд, а понекогаш и во целосна смисла, активирањето подразбира утврдените права на благосостојба да бидат посилено условени од напорот за барање работа.

Раководител на проектот е акад. Гоце Петрески.

2. Невработеноста и активните економски политики со посебен осврт врз Република Македонија

Проектот започна во 2014 година и неговата реализација е завршена.

Во текот на годината се работеше со проектниот тим во истражувањето и посебно во структурирање на статистичките податоци и евидентирањето и анализата на активните мерки на пазарот на трудот. Во текот на годината (2015) се правеа постојани координации во врска со посебните области кои претходно биле поделени помеѓу учесниците на проектот. Од самиот почеток се дебатираше околу првичната теоретска основа со систематизација на научните анализи и досегашните истражувања во областа.

Истовремено се работеше на идентификација на состојбите во пазарот на трудот, средување на основните статистички податоци како и евидентирање на активните политики во делот на вработеноста, како најголем и структурален проблем во Р. Македонија.

Резултатите од проектот ќе бидат дадени за објавување во втората половина на јануари 2016 година и истиот се очекува да биде промовиран во текот на месец февруари 2016 година во МАНУ и во ЈИЕУ.

Соработници на проектот се проф. Стефан Ќирици, ЈИЕУ и д-р Шпреса Сула, доцент, ЈИЕУ.

Раководител на проектот е акад. Абдулменаф Беџети.

3. Македонија од Версај 1919 година до АСНОМ 1944 година

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во текот на извештајната 2015 година, прегледана е обемна библиографска литература сврзана со проектот: објавени зборници на документи, необјавени извори на

архивски документи, објавени студии, спомени итн. Посебно е посветено внимание на публикациите објавени по повод 100-годишнината од почетокот од Првата светска војна, како и на дела кои се однесуваат на проблемите поврзани со македонското национално револуционерно движење. Во досегашната работа на проектот и во целина, посебно внимание е посветено на спецификата на борбата на македонскиот народ во афирмацијата на неговите национални интереси дефинирани во политичките програми на разните струи во движењето, неговиот одраз во борбата за ослободување и државно конституирање, вклучувањето на прогресивните сили на македонското ослободително движење во таборот на Антифашистичката коалиција во текот на Втората светска војна, создавањето на првите образовни институции во текот на војната, појавата на македонската литература, поезија, проза на македонски јазик, кодификација на македонскиот литературен јазик, појавата на македонскиот печат итн. Особено внимание е посветено на развојот на демократските процеси во текот на НОД, дефинирањето на основните документи при формирањето на новата македонска држава. Од особен интерес е обработката на темата, на ширењето на ослободителното движење на територијата на цела Македонија и на идеите за ослободување, создавање на единствена слободна, целосна и независна македонска држава. Во суштина, проектот така како што е конципиран, претставува обемен мегапроект со чиешто завршување би се добиле сосема нови сознанија за развојот и афирмацијата на македонското национално ослободително движење на целиот простор во Македонија.

Раководител на проектот е акад. Иван Катарџиев.

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

1. Инсулинска резистенција, липиден профил и тироидни нарушувања кај пациенти со хроничен хепатитис Ц

Проектот започна во 2013 година и ќе продолжи да се реализира и во 2016 година.

Во текот на 2015 година беа обработени 32 пациенти со хроничен хепатитис Ц, кај кои беа спроведени клинички, биохемиски, вирусолошки и хистолошки испитувања предвидени со протоколот на студијата. Имено, освен демографските податоци и стандардните тестови за црниот дроб, беа направени и следниве испитувања: ниво на инсулин во крвта, HbA1c, гликемија, тиреостимулирачки хормон (ТСХ), тироксин и комплетен липидограм. Врз основа на телесната висина и тежина беше пресметан BMI, а инсулинската резистенција беше пресметана врз основа на вредностите на гликемијата и инсулинемијата на гладно, користејќи ја соодветната формула (НОМА-IR). Вирусолошките тестови го утврдија генотипот на Ц-вирусот и степенот на вiremија, а степенот и тежината на црnodробната болест беше евалирана со патохистолошка анализа на биопсионит примерок. Белезите за некро-инфламација, фиброза и масна дегенерација беа изразени семиквантитативно.

Испитаниците беа меѓу 19 и 64 години, со доминантна машка застапеност од 73% и со присуство на 4 генотипа (1, 2, 3 и 4). Утврдена е преобладавајќа застапеност на генотип 3 (кај 54%). Времетраење на инфекцијата со Ц-вирусот во време на вклучување во студијата изнесува 10.8 ± 8.1 години. Бројот на копии на вирусот се движеше меѓу 3500 и 6402046 IU/ml, со средна вредност од 873 122 IU/ml. Користејќи го индексот на хистолошка активност по Кнодел, утврден е умерен степен на некроинфламаторна активност, со средна вредност на Кноделовиот скор 4, но кај 5 испитаници се утврдени фибротични промени, а кај 4 лица знаци на цироза, што значи тежок степен на паренхимска оштета. Коелегентно присуство на стеатоза беше утврдено кај 24% од пациентите. Средна вредност за BMI изнесува $25.2 \text{ kg/m}^2 \pm 4.3$. Нарушувања на глицидниот метаболизам се утврдени кај 33%, а кај 39% е утврдена инсулинска резистенција. Во однос на липидниот профил, средна вредност на вкупните липиди изнесува 8,9 g/L, на триглицеридите 1,9 mmol/L, а на вкупниот холестерол 4,9 mmol/L. Кај 31% од пациентите се утврди помала вредност на HDL во однос на предвидената (за мажи < 1,03 mmol/L, а за жени < 1,29 mmol/L). Средна вредност на HbA1c изнесува $5,5 \pm 0,9$, а покачено ниво на ТСХ со нормално ниво на тироксинот имаат 4

пациенти. Знаци за супклиничка хиперфункција на штитната жлезда без спроведена терапија имаат 2 пациента.

Досегашните резултати потврдуваат дека хроничниот хепатитис Ц е асоциран со повисока застапеност на нарушувања на липидниот статус и гликорегулацијата, а во завршната фаза на студијата треба да се утврди влијанието на овие промени врз текот на болеста и врз терапискиот одговор.

Во реализацијата на проектот учествуваа: проф. д-р Викторија Чалоска-Иванова; проф. д-р Магдалена Генадиева-Димитрова; Бети Тодоровска, асистент; Митко Милошевски, супспецијалист по гастроентерохепатологија; Елена Цуракова, помлад асистент по интерна медицина; Дафина Јаневска, специјалист по интерна медицина; Ана Карацова, специјализант по гастроентерологија и д-р Горан Серафимоски, специјалист-офталмолог.

Раководител на проектот акад. Владимир Серафимоски.

2. Етаблирање на банка на тумори на мочниот меур и нивни деривати и анализа на молекуларни маркери релевантни во процената на рекурентноста и прогресијата на болеста

Проектот започна во 2010 година и неговата реализација е завршена.

Во 2015 година беа предвидени следниве активности:

1. Покрај банката со туморски ткива на мочен меур, беше предвидено и комплетирање на банката на туморски деривати – екстракти на ДНК, РНК (доколку е возможно и протеини), нормална ДНК од крвта на регрутираните пациенти, како и деривати од примероците на нормалниот уротелиум.

2. Петгодишен пресек на клиничките податоци на регрутираните пациенти во банката.

3. Тестирање на примероците во лабораторијата во МАНУ и посебно тестирање на метилацијата на ДНК во туморските екстракти и крвта на повеќе од 100 пациенти, како и во екстрактите на нормалниот уротелиум. Во истиот материјал би се тестирал HPV, а доколку постои финансиска можност, и други молекуларни маркери и генетски алтерации кои веќе се тестирани на други тумори во Истражувачкиот центар во МАНУ.

4. Објавување на прелиминарните согледувања и резултати од истражувањето на научни собири во земјата и во странство, како и објавување на научна статија во списанието „Прилози“ во МАНУ, или во друго научно списание во странство.

Во реализацијата на проектот учествуваа: д-р med. sci. Огнен Ивановски, асистент по хирургија, хирург-уролог, м-р med. sci. Скендер Саиди, асистент по хирургија, хирург-уролог и Игор Чипуровски, хирург-уролог.

Раководител на проектот е акад. Живко Попов.

3. Психофизиологија на вниманието: споредба деца и возрасни

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Направена е споредба на резултатите од QEEG кај 30 деца и 30 возрасни кај кои е потврдена дијагнозата ADHD според статистичкиот мануел DMS-IV. Спектралната анализа на апсолутна (μV^2) и релативна моќност (%) е вршена за четирите фреквентни опсези: delta (2–4 Hz), theta (4–8 Hz), alpha (8–13 Hz), and beta (13–21 Hz). Генерално, наодите покажаа дека ADHD децата имаат зголемена апсолутна моќност на бавните бранови (тета и делта) додека возрасните не покажаа разлика споредено со нормални субјекти. Кај релативната моќност не се доби никаква разлика помеѓу субјектите со ADHD и здрави субјекти. Односот тета/бета, кој се смета како индикатор за невнимание, кај децата беше повисок во споредба со контролните субјекти, додека кај возрасните овој параметар не беше сигнификантен. Класификационата анализа ги потврди добиените резултати.

Направена е анализа на независните компоненти (ICA) на потенцијалите предизвикани со настан (ERP) кај деца и возрасни со ADHD. ERP служат за анализа на

стадиумите на информационото процесирање. Со користење на ICA-методата, ERP можат да се разложат на функционално различни компоненти. Применуван е VCPT (Visual Continuous Performance Test) со модифицирана GO/NOGO-парадигма кај која се евалуирани бројот на грешки, реакционото време и варијацијата во реакција како бихевиорални параметри.

Бихевиоралните параметри покажаа сигнификантно поголем број грешки и подолга реакција кај ADHD-клиентите споредено со нормални субјекти. Исто така, варијацијата на реакционно време е поголема кај ADHD-субјектите (деца и возрасни) споредени со здрави. Кај децата со ADHD е добиена помала амплитуда во Cz на P3supF компонентата ($p < 0,002$) како и сигнификантно пониска амплитуда на компонентите P4monCC and P4wmF, во Cz ($p < 0,01$). Возрасните со ADHD покажаа сигнификантно подолга латенца и пониска амплитуда на компонентата P3bP во Pz, споредено со здрави субјекти ($p < 0,005$). Не е потврдено постоење на разлики во останатите компоненти помеѓу децата и возрасните со ADHD и контролните субјекти. За локализирање на изворот на нарушувањето е користена sLORETA за секоја ICA на ERP-компонентите.

Анализирани се спектралните карактеристики кај возрасни со ADHD кај македонска и турска популација. Не е добиена статистички значајна разлика помеѓу групите во апсолутната моќност. Во релативната моќност македонските ADHD-субјекти имаа повеќе релативна тета и делта активност во споредба со другите групи, додека турските испитаници покажаа повеќе релативна делта-моќност. Во однос на алфа-активноста, не е добиена разлика помеѓу групите.

CES (кранијална електростимулација) е користена прв пат во нашава земја како дополнителна терапевтска метода кај: анксиозни, депресивни пациенти, кај пациенти со умерена артеријална хипертензија, кај оние со нарушувања во сонот и кај група ADHD-деца. Добиените резултати покажуваат голема ефикасност во третманот на растројството на сон, умерената депресија и хипертензија, додека кај децата со ADHD не се добиени позначајни подобрувања на вниманието.

Вршени се анализи на психофизиолошки промени кај анксиозни пациенти, во склоп на нарушена функција на вниманието. Кај група адолесценти е правена QEEG-анализа и е најдена висока застапеност на бета мозочна активност во сите региони, особено во фронталните делови на мозокот. Како адјувантна терапија се применувани биофидбек-модалитети, како и кранијална електростимулација, кои покажаа добри одговори кај сите испитаници.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Нада Поп-Јорданова, д-р Силвана Марковска, научен соработник, и д-р Анета Демирџиева.

Раководител на проектот е акад. Нада Поп-Јорданова.

4. Тимпанопластика тип 1s. Миринголастика: дали графитот треба да се постави медијално или латерално од мембрана тимпани

Проектот започна во 2014 година и неговата реализација е завршена.

Во тековната година се реализирани оперативни интервенции од предвидената оперативна процедура кај хроничните воспаленија на средното уво. Се вршеше дефинитивна обработка на податоците за 1.256 тимпанопластични процедури: статистичка обработка на пациентите според пол, возраст, едностраност или билатералност на процесот, причини за настанување на болеста, хируршки пристап, анестезија, како и операции и пост-оперативни резултати.

Во реализацијата на проектот учествуваше: проф. д-р Марина Давчева-Чакар.

Раководител на проектот е акад. Илија Филипче.

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ И БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ

1. Тополошко-геометриски и алгебарско-комбинаторни проблеми

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација ќе продолжи во наредните три години.

Во 2015 година е испитувана класата од $(3, j, j)$ -метризабилни тополошки простори, $j = 1, 2$. Добиени се врски со класата фрагментабилни простори.

Добиен е структурен опис на $(m + k, m)$ -правоаголните ленти, со чија помош се добиени нивните карактеризации.

Добиен е опис на слободните двострано комутативни групоиди, т.е. на слободните групоиди дефинирани со идентитетите $(xy)z = (yx)z$ и $x(yz) = x(zy)$.

Направени се категориски модели за учење во теоријата на игри.

Некои од резултатите се веќе објавени, некои се приложени за објавување, а останатите се во тек на подготовка за објавување.

Повеќето од резултатите се презентирани на меѓународни конференции.

Во рамките на работата на проектот, одбранети се две докторски дисертации, и тоа од Невена Серафимова и Соња Чаламани.

Во реализацијата на проектот учествуваа: проф. д-р Билјана Крстеска, вон. проф. д-р Валентина Миовска и вон. проф. д-р Весна Целакоска-Јорданова.

Раководител на проектот е акад. Дончо Димовски.

2. Изучување на природни цврсти супстанции

Проектот е повеќегодишен и започна во 2007 година.

Во 2015 година се работеше на следниве проблеми:

1. Теоретски и експериментални вибрациони спектри на минералите лироконит $Cu_2Al(AsO_4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ и бајлдонит $Cu_3Pb(HOAsO_3)_2(OH)_2$

Изучувани се минералите лироконит и бајлдонит со методите на вибрациона (инфрацрвена и раманска) спектроскопија, потоа со термална анализа и со рендгенска дифракција на спрашени обрасци.

За да се изврши коректна спектрална интерпретација, снимени беа рефлексивните (ATR) спектри на цврста состојба, потоа инфрацрвените (IR) спектри во KBr (на собна и ниска температура) и инфрацрвените спектри во инертните масла Nujol и Fluorolube. Притоа, забележано беше дека снижувањето на симетријата на AsO_4 групата, како резултат на замена на O атомот со OH група во бајлдонит, резултира со зголемување на бројот на лентите што се должат на As–O/OH валентните вибрации, споредено со намалениот број на As–O валентните модови во лироконитниот спектар. Изведените квантно-теоретски пресметки ги потврдија експерименталните наоди и направената асигнација на спектрите.

2. Арсен сулфидни наночестички приготвени со мелење: карактеризација и антиканцерозни ефекти

Приготвени се наносуспензии на три арсен сулфидни (As_4S_4) соединенија: комерцијален синтетички арсен(II) сулфид и минералите реалгар и парареалгар. Наносуспензиите се добиени по пат на ултраfino суво мелење во специјална мелница. Нивните структурни промени се изучувани со помош на раманска и фурие-трансформна инфрацрвена спектроскопија. Морфологијата на приготвените наночестички е определена со помош на скенирачка и трансмисиона електронска микроскопија.

Определени се нивните својства во течна и во цврста фаза. Најдено е дека просечната големина на наночестичките во наносуспензиите изнесува околу 150 nm. Најдено е дека најголема стабилност покажува примерокот од реалгар чии честички

почнуваат да агломерираат 6 седмици по мелењето, а чијашто вредност на зета потенцијалот изнесува некаде околу -9 mV. Забележано е и извесно присуство на аморфна фаза, како и на многу ситни кристални домени со дијаметар од 3–5, односно 10 nm, соодветно.

Антиканцерогените ефекти на наносуспензиите се тествани (верифицирани) на белодробни канцерогени клетки од типот H460. Наносуспензиите покажаа зголемена цитотоксичност и ДНК разорувачки активности врз постоечките клетки.

3. Теоретска и експериментална студија на вибрационите спектри на (пара)симплесит, $Fe_3(AsO_4)_2 \cdot 8H_2O$ и хорнезит, $Mg_3(AsO_4)_2 \cdot 8H_2O$

Изучувани беа хидратните арсенатни минерали хорнезит од Алшар, Македонија, и симплесит од наоѓалиштето Laubach во Германија, со методите на вибрациона (инфрацрвена и раманска) спектроскопија и рендгенска дифракција на спрашени обрасци.

Најдено е дека регистрираните ленти во високофреквентното ($1100\text{--}650\text{ cm}^{-1}$) и нискофреквентното ($600\text{--}450\text{ cm}^{-1}$) подрачје на AsO_4 и H_2O вибрациите може да послужат за разликување на изучуваните минерали. Разликите помеѓу инфрацрвените спектри се особено изразени во подрачјето на валентните и деформационите H_2O вибрации. Извршена е асигнација на сите експериментално регистрирани ленти во инфрацрвените и раманските спектри на двата минерала. За да се потврди асигнацијата, беа извршени и квантно-механички пресметки на инфрацрвените спектри, користејќи ги притоа структурните податоци за парасимплесит (во недостаток на информации за симплесит), како и за хорнезит. За одбележување е дека во оваа студија се за првпат презентирани и асигнирани експерименталните вибрационите спектри на многу реткиот минерал симплесит.

4. Кристална структура на симплесит, $Fe_3(AsO_4)_2 \cdot 8H_2O$

Од откривањето на минералот симплесит кон крајот на 19 век се извршени многу структурни истражувања. Притоа, за кристалната симетрија на овој минерал се среќаваат податоци дека припаѓа на моноклинскиот или на триклинскиот систем. Дури и откако е утврдено дека кристалите припаѓаат на триклинскиот систем, сè до 2015 година неговата структура не беше позната.

Тоа претставуваше голем предизвик за нас, поради што се определивме да ја решиме кристалната структура на овој минерал. Со оглед на тоа што не беше можно да се издвојат доволно големи монокристални обрасци, структурата беше решена по методата на податоци собрани од спрашен образец на минералот. Структурната анализа покажа дека симплеситот е изоструктурен со минералот метавивинит (а можно и со ферострунцит).

Најдено е дека минералот кристализира во просторната група $P\bar{1}$, со следниве кристалографски податоци: $a = 4.7505\text{ \AA}$, $b = 7.7893\text{ \AA}$, $c = 9.2567\text{ \AA}$, $\alpha = 106,372$, $\beta = 93,046$, $\gamma = 98,152$, $V = 323.75\text{ \AA}^3$, $Z = 2$.

5. Определување на атсорпцијата на хербицидот ацетохлор врз неоргански и органски модифицирани бентонитни примероци

Следена е атсорпцијата на хербицидот ацетохлор врз неоргански и органски модифицирани бентонитни примероци со инфрацрвена спектроскопија (со придушена тотална рефлектанца) во средното инфрацрвено подрачје, како и со групен метод на рамнотежа. Резултатите од инфрацрвената спектроскопија покажаа дека интеракцијата на ацетохлорот со неорганскиот и со органскиот бентонит се случува преку механизам кој ја вклучува карбонилната валентна вибрација и вибрацијата на фенилниот прстен од молекулата на ацетохлор. Зголемувањето на концентрацијата на ацетохлор доведува до помесување на максимумите на двете соодветни ленти кон пониски бранови броеви. Групниот метод на рамнотежа покажа дека ацетохлорот многу посилено се атсорбира врз органскиот бентонит.

6. *Примена на k_0 -метод на неутронска активациона анализа за определување траги од елементи во различни примероци минерали*

Даден е преглед на примена на инструменталната (k_0 -INAA) и радиохемиската k_0 -неутронска активациона анализа (k_0 -RNAA) за определување различни елементи во траги во минерали на арсен (аурипигмент, As_2S_3 ; реалгар, As_4S_4 ; лорандит, $TlAsS_2$), на антимон (стибнит, Sb_2S_3), на бакар (брошантит, $Cu_4SO_4(OH)_6$; халкантит, $CuSO_4 \cdot 5H_2O$; халкопирит, $CuFeS_2$; ковелин, CuS ; самороден бакар, Cu) и на геолошки материјали со основен хемиски состав на железо (хематит, Fe ; пирит, FeS_2 ; халкопирит, $CuFeS_2$). Во елиминацијата на влијанието на матричните елементи (As , Sb , и Fe), применети се различни постапки за нивно отстранување. Елиминацијата на матричниот елемент овозможува определување на 35 до 47 елементи во траги во примероците применувајќи кратко време на озрачување (до неколку минути) и подолго време на озрачување (до 20 часа) во карактеристични канали за озрачување во реакторот TRIGA. Примероците од минерали се колекционирани од различни локалитети од територијата на Република Македонија.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Глигор Јовановски, акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Трајче Стафилов, проф. д-р Блажо Боев, проф. д-р Љупчо Пејов и вон. проф. д-р Петре Макрески.

Раководител на проектот е акад. Глигор Јовановски.

3. *Експериментални и теориски испитувања на прости и двојни соли и комплекси*

Работата врз овој долгорочен проект е започната во 1998 година.

Во извештајната година се објавени следниве трудови (дадени се и некои основни податоци за нивната содржина):

1. V. Koleva, V. Stefov, M. Najdoski, A. Cahil, Thermal, spectral and microscopic studies of water-rich hydrate of the type $Mg_2KH(PO_4)_2 \cdot 15H_2O$. Thermal transformations, *Thermochim. Acta*, 619 (2015) 20–25.

Релативно непознатото соединение $Mg_2KH(PO_4)_2 \cdot 15H_2O$ е редок претставник на силно хидратизирана сол што содржи $H(PO_4)_2$ симетрични димерни единки. Соединението е испитувано со термички и спектроскопски методи. Инфрацрвените спектри се снимени при собна температура и при температурата на вриење на течен азот и предложена е асигнација на регистрираните ленти. Термичкото однесување, пак, на $Mg_2KH(PO_4)_2 \cdot 15H_2O$ е испитувано, на температури до $1000^\circ C$, со симултана TG/DTA/MS техника. Користени биле и рендгенската дифракција на прашкести обрасци, како и методата на електронската дисперзивна спектрометрија (EDS).

2. P. Makreski, S. Jovanovski, Lj. Pejov, G. Petruševski, S. Ugarković, G. Jovanovski, Theoretical and experimental study of the vibrational spectra of lironite, $Cu_2Al(AsO_4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ and bayldonite, $Cu_3Pb[O(AsO_3OH)_2]$, *Vibr. Spectrosc.* 79 (2015) 36–43.

Двата минерала, едниот (lironite) од Обединетото Кралство, а вториот (bayldonite) од Намибија, се испитувани со вибрациона (инфрацрвена и раманска) спектроскопија, со методи на термичка анализа и со рендгенска дифракција. Најдено е дека снижувањето на симетријата на арсенатните групи поради замената, кај бајлдонитот, на по еден кислороден атом со хидроксидна група, доведува до расцепување на некои инфрацрвени ленти и до некои други промени во спектрите. Примената на диферентната скенирачка calorиметрија и термогравиметрија овозможила да се следи процесот на дехидратација.

3. P. Makreski, S. Stefov, Lj. Pejov, F. Jovanovski, Theoretical and experimental study of the vibrational spectra of (para)symlesite and h mesite, *Spectrochim. Acta, A* , 144 (2015), 155–162.

Двата минерала, хернезит од Алшар и симплезит од Германија биле испитувани со вибрациона (инфрацрвена и раманска) спектроскопија и со рендгенска дифракција. Разликувањето меѓу двата минерала може да се изврши вра основа на разликите во областите на вибрациите на арсенатните јони и на молекулите вода, особено оние во кои инфрацрвените ленти потекнуваат од валентните и деформационите вибрации на молекулите вода. Како поткрепа на направените асигнации, била извршена теориска симулација на инфрацрвените спектри.

4. N. Markova, Lj. Pejov, V. Enchev, A hybrid statistical mechanics – quantum mechanical model for proton transfer in 5-azauracil and 6-azauracil in water solution, *Int. J. Quantum Chem.*, 115, 477–485 (2015).

Хибридна статистичко-физичка квантно-хемиска методологија е применета при изучувањето на процесите на интамолекулски протон-трансфер во водните раствори на 5-азурацил и 6-азурацил коишто се потпомогнати од водата. Ефектите на растворувачот во моделот се третирали со експлицитно вклучување на две двојки од молекули вода (тие го моделираат релевантниот дел од хидратационата сфера околу растворената супстанција). Положбата на овие молекули отпрвин е проценета со помош на класичниот Метрополис пристап за разредени водни раствори на 5-азурацил и 6-азурацил, а потоа со анализа на интеракциите растворувач – растворена супстанца во конфигурации генерирани со Монте Карло пристапот. Применет, потоа, бил *ab initio* квантно механички пристап.

5. Lj. Pejov, I. Petreska, Lj. Kocarev, Designing field-controllable graphene-dot-graphene single molecule switches. a quantum-theoretical proof-of-concept under realistic operating conditions, *J. Chem. Phys.*, in press.

Даден е теориски доказ на концептот дека конкретен молеетронички уред, кој се состои од две полубесконечни графенски подединици, во улога на изворна и понорна електрода, и централна бензеноидна единица во улога на крут ротатор, може да служи како молекуларен прекинувач кој може да се контролира со надворешно електростатско поле. Доказот е базиран на теоријата за функционал од електронската густина. Освен идеализираниот случај на работење при 0 К, анализирана е и работата на уредот при реалистични услови. Добиен е продлабочен увид во физиката која стои во заднина на контролабилноста на уредот со помош на надворешно електрично поле, по пат на детална анализа на торзионите потенцијали на ротаторот при различни услови (во отсуство, како и во присуство на надворешно поле), пресметувајќи го торзионото корелационо време во рамките на пристапот на Bloembergen-Purcell-Pound. Предвид се земени класичниот и квантно-механичкиот тунелирачки придонес кон интамолекуларната ротација. Главната идеја изнесена во трудот се состои во тоа што интамолекуларните ротатори може да бидат контролирани со електрични полиња дури и во случај кога соодветните групи не поседуваат перманентен диполен момент (како во претходно разгледаните случаи: I. Petreska, Lj. Pejov and Lj. Kocarev, *J. Chem. Phys.* **134**, 014708 (2011) и P. E. Kornilovitch, A. M. Bratkovsky and R. S. Williams, *Phys. Rev. B* **66**, 245413 (2002)). На тој начин, својствата на молекуларните прекинувачи може да се контролираат со надворешно електростатско поле применувајќи дури и неполарни ротатори. Молекуларната адмитанца на разгледаниот молекуларен прекинувач е анализирана при различни услови со примена на формализмот на нерамнотежни гриновски функции, како и по пат на анализа на граничните молекуларни орбитали.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Бојан Шоптрајанов, акад. Глигор Јовановски, проф. д-р Виктор Стефов, проф. д-р Љупчо Пејов.

Раководител на проектот е акад. Бојан Шоптрајанов.

4. Студија за почвите на Република Македонија со изработка на педолошка карта во размер 1 : 200.000 и толкувач

Проектот започна со реализација во 2015 година.

Напишана е студија од 250 страници во која се објавени резултатите од седумдесетинските истражувања на почвите на Република Македонија, во издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Земјоделски институт – Скопје (2015), заедно со Педолошка карта во размер 1 : 200.000, со финансиска поддршка од FAO на Обединетите нации. Истовремено, истата карта е изработена во дигитална форма со база на податоци за почвените својства.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, Земјоделскиот институт – Скопје и Шумарскиот факултет – Скопје, на 23 декември 2015 година во МАНУ се одржа промоција на „Педолошката (почвената) карта на Република Македонија“.

Раководител на проектот е акад. Ѓорѓи Филиповски.

5. Студија за почвите на дел од Источна Македонија

Проектот започна со реализација во 2015 година.

Напишана е студија за почвите на дел од Источна Македонија под наслов: „Почвите опфатени од листовите Штип 2 и 4; Берово 1, 2, 3, 4 и дел од листот Разлог 3 на топографските карти во размер 1 : 50.000“, на 120 страници, со прилог на педолошки карти за овие седум листа. Истите седум педолошки карти се изработени во дигитална форма заедно со база на податоци за почвените својства. Студијата е отпечатена во издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Земјоделски институт – Скопје (2015), со финансиска поддршка од FAO на Обединетите Нации.

Раководител на проектот е акад. Ѓорѓи Филиповски.

6. Флората на Република Македонија

Работата врз овој долгорочен проект е започната во 1986 година.

Во текот на 2015 година продолжија флористички и таксономски истражувања врз некои родови од фамијата *Lamiaceae* – *Mentha* а беа финализирани и работата на таксоните од групата *Stachys recta* – *Stachys recta* subsp. *rhodopaea*, *Stachys beckeana* и *Stachys atherocalyx*. Притоа, беше обработена хербариумската збирка на Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и хербариумскиот материјал собиран во текот на теренските истражувања од родовите кои беа предмет на обработка. За таа цел беа посетени повеќе локалитети во разни делови од територијата на Република Македонија: Малешевски Планини – Ченгино Кале, Ајдучка Чешма, Црна Чешма, Буковик, Кадиијица, Пелистер, Галичица, Овче Поле, Јабланица и др. Собран е богат хербариумски материјал кој е во фаза на обработка. За собирање на хербариумскиот материјал од различни делови од територијата на Република Македонија беа истовремено искористени теренските истражувања и во рамките на други проекти во кои биле вклучени учесниците во овој проект, реализирани преку други институции.

Преглед на обработени таксони:

фам. LAMIACEAE

MENTHA

M. arvensis

M. piperita

M. longifolia

M. spicata

STACHYS L. gr. recta

S. recta subsp. *rhodopaea*

S. beckeana

S. atherocalyx

S. babunensis

Во текот на истражувањата е собиран хербариумски материјал од многу таксони што ќе бидат опфатени во следните свески од едицијата „Флора на Република Македонија“, додека истовремено се регистрирани и нови наоди за одредени таксони на локалитети на кои дотогаш не биле регистрирани, од оние фамилии и родови кои се обработени во претходно издадените свески.

Резултатите што произлегуваат од истражувањето се објавени во 12 труда во странство. Шест труда се презентирани на научни собири (3 во земјата и 3 во странство). Сите презентирани соопштенија во текот на 2015 година не се непосреден резултат на овој проект, но, генерално, се во контекст со истражувањата на флората на Република Македонија.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Владо Матевски, проф. д-р Митко Костадиновски и доцент д-р Рената Куштеревска, асистент.

Раководител на проектот е акад. Владо Матевски.

5. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧКИ НАУКИ

1. Постојните теории за моќност и нивната примена во паметните мрежи

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во проектот се истражувани постојните теории за моќност при несинусоидални услови и европските стандарди со моќност на примена во паметните мрежи. Несинусоидалните појави воглавно ги предизвикуваат нелинеарните електрични товари. Нелинеарните електрични товари имаат импеданца која зависи директно од приклучениот напон и според тоа наизменичниот синусоидален мрежен напон со мрежна основна фреквенција создава струја со бранов облик која е изобличена во однос на синусоидалниот мрежен напон. Во електрични мрежи со нелинеарни товари се појавуваат и други фреквенции односно хармоници освен основната фреквенција на напонот на напојување.

Со приклучувањето на нелинеарни товари во електричната мрежа дефинициите за моќност за синусоидални услови, или идеални услови, сè повеќе се недоволни за решавање на обврските за наплата на електричната енергија, димензионирање на електричните уреди и линии во електричната мрежа како и самата компензација на реактивната моќност.

Со текот на годините, инженерите развија бројни дефиниции за мерење на електричната моќност за несинусоидални напони и струи. Сепак, ниту една од овие дефиниции не ги карактеризираат успешно сите различни компоненти на моќност. Институтот за инженери на електротехника и електроника (IEEE) со цел да се изнајдат посоодветни дефиниции за оваа проблематика, организира работна група, со која претседаваше д-р Александар Емануел. Оперативната група го разви стандардот IEEE 1459-2000, IEEE Стандард за дефиниции за мерење на електрична моќност при синусоидални, несинусоидални, урамнотезени или неурамнотезени услови. Предложениот стандард IEEE 1459-2000, во 2010 година доби своја следна ревизија како IEEE 1459-2010. Користејќи го предложениот стандард слободно можеме да воведеме дефиниции за факторот на моќност, факторот на моќност на фундаменталната фреквенција и факторот на дисторзионата моќност. Овој пристап би помогнал во дизајнирањето и реализирањето на паметните инструменти и нивното користење во паметните мрежи со моќност на подобрување на решавање на односите за наплата меѓу

доставувачот и потрошувачот на електричната енергија. Исто така овој пристап би помогнал и при идентификација на потребата и реализирањето на соодветна компензација. Најсложена ситуација за компензација е за временско зависни товари кои воедно често се и нелинеарни во присуство на дисторзии. Брановиот облик на електричната струја во овие товари нема периодичност поради временско независно вклучување и исклучување. Времето во кое се вклучени овие товари е подолго од периодата на мрежниот напон. Ваков товар во електричната мрежа најчесто претставува поголем број на заедно поврзани товари, линеарни и нелинеарни кои се вклучуваат и исклучуваат временски независно. Електрични мерења при вакви товари и услови можат да се реализираат само со модерни паметни инструменти и мерења во реално време за дефинирање на временскиот профил на ангажираната моќност од потрошувачот.

Истражувања се извршени со паметните инструменти вградени во ЈИЕУ кампусот со цел да се реализира паметен microgrid концепт и да се постигне целосна енергетска независност на ЈИЕУ со мониторирање и управување со енергетските ресурси. Во лабораторијата за одржлива енергија во ИЖСЕЗ при ЈИЕУ се направени реални мерења на модерни уреди во секојдневна употреба и нивното влијание во електричната мрежа денес и во иднина.

Овие паметни инструменти користејќи валидни дефиниции према прифатените европски стандарди претставуваат и прв чекор во реализацијата на паметните мрежи.

Резултатите од истражувањата се презентирани во четири труда објавени во странство и во земјата и се претставени на научни собири.

Во реализација на проектот учествуваа: акад. Алајдин Абази и дипл. ел. инг. Иљјас Иљази.

Раководител на проектот е акад. Алајдин Абази.

2. Оптимална работа на хидроенергетски комплекс на каскадни електрани

Проектот е тригодишен и започна во 2014 година.

Во 2015 година, по ажурирање на влезните податоци за електроенергетскиот систем на Македонија каде што се внесени сите промени на постојните производни капацитети на термоелектрани и хидроелектрани, ставени се и техничките податоци за новите планирани електроенергетски производни објекти. Тука влегуваат производните хидрокапацитети, како што се: акумулацијата Луково Поле како горна акумулација на хидроенергетскиот систем „Маврово“, ХЕЦ „Бошков Мост“ како нова електрана каде што се започнати проектните активности, нов четврти агрегат во постојната ХЕЦ „Шпилје“, планирана нова прибранска електрана ХЕЦ „Глобочица 2“ и тунел за префрлање на дел од водите од реката Вардар во акумулацијата Козјак. Овие објекти се инвестиционо релативно пониски и технички приоритетни во однос на останатите за кои се бара концесионер, како што се ХЕЦ „Чебрен“ и „Галиште“ и хидроелектраните на реката Вардар.

Врз основа на овие нови податоци, направени се почетните пресметки со програмата ОПТИМ, при што се реализирани повеќе анализи. Анализите се направени на одделните хидроенергетски каскадни системи во Македонија (Маврово, Црна Река, Треска и Црн Дрим) со цел да се валоризира енергетската вредност на каскадните системи. Овие пресметки претставуваат основа да се валоризира и економскиот ефект на оперативната работа на хидросистемите. Во овие анализи влегуваат:

1. Хидроенергетскиот систем (ХЕС) „Маврово“ со ревитализираните ХЕЦ „Вруток“ и новите објекти, акумулацијата Луково Поле и ХЕЦ „Црн Камен“;
2. Ефектот на проектот за изградба на тунелот за префрлување на дел од водите од реката Вардар во Треска заради енергетско искористување во постојните ХЕЦ „Козјак“, „Света Петка“ и „Матка“;
3. Енергетската вредност на хидросистемот каскадни електрани на Вардарска Долина со новото концептско решение;

4. Улогата на ХЕЦ „Чебрен“ и „Галиште“ во ЕЕС на Македонија при разни варијанти на изведба и решение (конвенционални и/или реверзибилни хидроелектрани);
5. Енергетска и економска вредност од дополнителен агрегат во ХЕЦ „Шпилје“ и ХЕЦ „Глобочица“ како најполноводни електрани.

Како резултат од истражувањата на оперативна работа на ЕЕС на Македонија, реализирани се трудови што се објавени во домашни и во меѓународни конференции. Посебно, резултатите се презентирани на Годишната меѓународна конференција МАКО СИГРЕ каде што учествуваа соодветните експерти од Македонија (од компаниите ЕЛЕМ, МЕПСО и ЕВН) како директно заинтересирани субјекти за одредени проекти во ЕЕС на Македонија.

Резултатите од истражувањата се презентирани на научни собири (три во Македонија и еден во странство). Д-р Антон Чаушевски учествуваше на три меѓународни работилници поврзани со темата на проектот, и тоа во Истанбул, Костанца и во Скопје.

Соработник на проектот е проф. д-р Антон Чаушевски.

Раководител на проектот беше акад. Томе Бошевски, а за 2016 година е определен акад. Глигор Каневче.

3. Електромагнетни појави во словити средини

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Резултатите од истражувањето се изложени на научни и стручни конференции и објавени во зборници. Според поставените цели во проектот реферирани се следните првични резултати предвидени во проектот.

Битно е унапредено разбирањето на измерените резултати во експериментите со импулси пократки од еден микросекунд изведени во лабораториите на Electricite de France (ЕДФ). Овие експерименти се најквалитетни и најдобро документирани и се основа за споредба со теоретски модели. Покажано е дека кога ќе се имплементираат новите наоди се постигнува извонредна согласност помеѓу експерименталните и теоретските резултати, со што е поставен нов „златен стандард“ за споредба [1].

Најточни анализи на транзиентни појави кај системи, кои се над, под или продираат низ површината на земјата, се врз основа на теоријата на електромагнетни полиња. Директно решавање на равенките на полиња е остварено, но постапките се сложени и често бараат големи компјутерски ресурси и време. Во проектот се развиени и анализирани низа поедноставени постапки на моделирање: врз основа на теоријата на ликови и теоријата на кола. Во опсежните параметарски анализи попрецизно се определени домените на применливост точност на приближните постапки за различни комбинации на вредности на параметрите, кои се однесуваат на фреквенцијата, електричните особини на земјата, димензиите на проводниците, и екситацијата [8].

Покажано е дека кај сите анализирани поедноставени модели доменот на применливост е ограничен во ниско фреквентен опсег, најчесто до првата резонантна фреквенција. Наспроти досегашното мислење, исклучок од ова правило е примена на теорија на ликови за хоризонтален спроводник под површината на земјата. Предложена е модифицирана постапка која дава знатно подобри резултати [3].

Покажано е дека наједноставната имплементација на претставување на комплексни заземјувачки системи со еквивалентни кола може исклучително добро да се унапреди со додавање на ефектот на доцнење при простирањето на електромагнетите полиња [4], [6], [7].

Заземјувачките системи во паркот на електрани на ветер меѓусебно се поврзуваат. Покажано е дека со измени на локалниот заземјувач на столбот на електраната која е погодена од гром може да се намалат транзиентните напони во првите микросекунди од ударот на гром, додека за намалување на напоните во текот на преостанатиот дел од ударот

клучно влијание имаат елементите на поврзувањето на заземјувачките системи во паркот електрани [5].

Развиена е постапка за идентификација на параметри на еквивалентно коло со повеќе пристапи на практичен комплексен заземјувачки систем кои можат да се прикажат во рамки на постоен софтвер за анализа на транзиенти во електроенергетски системи. Показано е дека вообичаеното поедноставено моделирање на заземјувачките системи доведува до опасно потценување на пренапоните на приклучоците на трансформаторите [2].

- [1] R. G. Olsen, L. Grcev, "Analysis of high frequency grounds: Comparison of theory and experiment", IEEE Transactions on Industry Applications, vol. 51, no. 6, pp. 4889–4899, November/December 2015, also available at:
http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?arnumber=7055874&filter%3DAND%28p_IS_Number%3A7331568%29
- [2] M. Popov, L. Grcev, H. K.. Høidalen, B. Gustavsen, V. Terzija, "Investigation of the overvoltage and fast transient phenomena on transformer terminals by taking into account the grounding effects", IEEE Transactions on Industry Applications, vol. 51, no. 6, pp. 5218–5227, November/December 2015, also available at:
http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?arnumber=7058377&filter%3DAND%28p_IS_Number%3A7331568%29%26rowsPerPage%3D75
- [3] V. Arnautovski-Toseva, L. Grcev, "On the image model of a buried horizontal wire", IEEE Transactions on Electromagnetic Compatibility, in print, 2015.
- [4] A. Kuhar, R. Jankoski, V. Arnautovski-Tosheva, L. Ololoska-Gagoska, L. Grcev, "Transient current distribution analysis along a conductor excited by a pulse source using partial element equivalent circuit method", Przeglad Elektrotechniczny, Poland, vol. 91, no. 6 (2015), pp 69–72, also available at:
<http://pe.org.pl/articles/2015/6/12.pdf>.
- [5] B. Markovski, L. Grcev, V. Arnautovski-Toseva, M. Kacarska, "Transient performance of interconnected wind turbine grounding systems," Przeglad Elektrotechniczny, vol. 91, no. 6, (2015), pp. 72–75, also available at:
<http://pe.org.pl/articles/2015/6/13.pdf>
- [6] A. Kuhar, L. Ololoska-Gagoska and L. Grcev, "Numerical analysis of complex grounding systems using circuit based method", 12th International Conference on Electronics, Telecommunications, Automation and Informatics – ETAI 2015, Ohrid, Macedonia, 2015.
- [7] A. Kuhar and L. Grcev, "Calculating the impedance of grounding electrodes using circuit equivalents", 12th International Conference on Applied Electromagnetics - ПЕС 2015, Niš, Serbia, 2015.
- [8] V. Arnautovski-Toseva, L. Grcev, M. Kacarska, "Analysis of transient plane wave coupling to horizontal conductor in homogeneous lossy soil", 12th International Conference on Applied Electromagnetics - ПЕС 2015, Niš, Serbia, August 31 – September 02, 2015

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Леонид Грчев, вон. проф. д-р Весна Арнаутовски-Тошева, м-р Благоја Марковски, м-р Андријана Кухар.

Раководител на проектот е акад. Леонид Грчев.

4. Развој на методи за стратешки планирања во енергетскиот сектор

Реализацијата на проектот започна во 2009 година.

Планирањето на развојот на енергетиката на Република Македонија како земја со скромни енергетски и финансиски ресурси е доста сложено. При примена на моделот МАРКАЈ за моделирање на развојот на енергетиката во поголеми земји или региони, се програмираат одредени типови технологии, како што се, на пример, термоелектрани на јаглен, хидроелектрани и сл. При негова примена за условите во Македонија се про-

грамираат одредени, конкретни постројки, конкретна хидроелектрана, електрана – топлана, термоелектрана и сл. Во такви услови изградба или неизградба на одреден конкретен објект доведува до голема разлика во понатамошниот развој на енергетиката.

Имајќи го предвид претходното, во понатамошниот развој на моделот МАРКАЛ – МАК(едонија) во текот на 2015 година се работеше на допрецизирање на моделирањето на секоја технологија поединечно. Притоа се подобруваа и влезните податоци и постапките за моделирање на одредената технологија. Се спроведе детална анализа на резултатите од примената или непримената на одредена технологија и групи технологии, како што се, на пример, затворање на една или на сите термоелектрани на јаглен, неизградба на нови големи хидроцентрали, неизградба на нов магистрален гасовод, поволни цени на фотонапонските системи и нивно поголемо искористување во индивидуални згради итн.

Резултатите од истражувањата се презентирани во осум труда објавени во странство. Четири труда се претставени на научни собири во странство.

Во реализацијата на проектот учествуваа: проф. д-р Љубица Каневче, д-р Наташа Марковска, м-р Верица Тасеска и м-р Александар Дединец.

Раководител на проектот е акад. Глигор Каневче.

5. Стабилност на енергетски мрежи/системи во присуство на обновливи и дистрибуирани извори на енергија

Проектот е тригодишен и започна во 2014 година.

Во трудот [1] со помош на хиерархиски, клиент-сервер концепти за адресирање се идентификува проблемот на балансирање на товарот меѓу фазите во 3-фазен систем. Се предлага нов, многу едноставен алгоритам за динамично интелегентно балансирање на товарот, кој ги намалува загубите на моќност во мрежата за дистрибуција на електрична енергија. Предложеното решение е лесно и се применува на секој дел од мрежата, без суштински измени на инсталацијата. Резултатите од симулација на добро познатите IEEE 34-бус, 37-бус и 123-бус мрежи го потврдуваат очекуваното ниво на минимизирање на загубите на енергија. Во [2] се предлага нов контролен алгоритам за следења на однесување во системи со повеќе агенти (потсистеми), се докажуваат неколку теореми што овозможуваат користење на алгоритмот и се илустрира алгоритмот во системи од роботи.

1. V. Zdraveski, M. Todorovski, and L. Kocarev, “Dynamic intelligent load balancing in power distribution networks”, International Journal of Electrical Power & Energy Systems, Volume 73, Pages 157–162, December 2015

2. Y. Tang, X. Xing, H. Karimi, L. Kocarev, and J. Kurths, “Tracking Control of Networked Multi-Agent Systems under New Characterizations of Impulses and its Applications in Robotic Systems”, IEEE Transactions on Industrial Electronics, Date of Publication: 08 July 2015

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Љупчо Коцарев, проф. Мирко Тодоровски и Владимир Здравески, асистент.

Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев.

6. Квантна теорија на атомските и молекуларните процеси термонуклеарни фузиони плазми во

Работата врз овој тригодишен проект започна во 2015 година.

A. Електрон-атомски/молекуларни судирни процеси

- Со помош на R-матричниот метод се истражуваше процесот на дисоцијативна екситација на молекуларниот јон He^{2+} во сите негови вибрациони состојби при судири со електрони со енергија во интервалот 0-20 eV. Посебно се анализираше влијанието на спрегата на вибрационите состојби со состојбите во континуумот врз структурата на ефикасниот пресек на дисоцијативниот процес. Се покажа дека во областа околу 7eV судирниот систем поседува резонантна состојба која доведува до

вонредно зголемени вредности на ефикасниот пресек, особено за пониските почетни вибрациони состојби. Резултатите на овие истражувања се публикувани во трудот 6.

6. R. Celiberto, K.L. Baluja, R.K. Janev, V. Laporta, Electron-impact dissociation cross sections of vibrationally excited He_2^+ molecular ion. *Plasma Phys. Control. Fusion* **58**, (1), 014024 (2016)

- Во рамките на нелокалната теорија на резонантните електрон-молекулски судирни процеси се истражуваше процесот на резонантна дисоцијација на молекулата H_2 во сите нејзини вибрациони состојби. Истражувањата сè уште се во тек.
- По покана на уредникот на списанието “Plasma sources science and technology”, заедно со колеги од други институции во странство, во завршна фаза е подготовката на еден обемен Topical Review по темата “Atomic and molecular data for spacecraft re-entry plasma” што треба да излезе од печат во почетокот на идната година.

Б. Јон-атомски/молекуларни судирни процеси

- Во рамките на методот на силно спрегнати атомски состојби (Atomic orbital close coupling, АОСС, method) се проучуваа процесите на електронски зафат и екситација во $\text{H}^+ + \text{Be}(2s2p^3P)$ судирите (резултатите публикувани во трудот 2, в. подолу), спински раздвоените процеси на електронски зафат при судирите $\text{C}^{5+} + \text{H}(1s)$ (резултатите публикувани во трудот 4.) и поларизацијата на зрачењето на линиите $\text{Li}(nd \rightarrow 2p, n=3-5)$ кое резултира од екситацијата на $\text{Li}(1s^22s)$ во судири со протонот (трудот 3.).

2. D. Jakimovski, R.K. Janev, Cross sections for electron capture and excitation in proton collisions with the metastable $\text{Be}(2s2p^3P)$ atoms. *Eur. Phys. J. D* **69**, 33 (2015)

3. L.Liu, J.G. Wang, R.K. Janev, Polarization of $\text{Li}(nd \rightarrow 2p, n=3-5)$ emission resulting from $\text{He}^{2+} + \text{Li}$ collisions. *J. Phys. At. Mol. Opt. Phys. B* **48**, 195201 (2015)

4. X.Y. Li, L. Liu, J.G. Wang, R.K. Janev, Spin-resolved electron capture cross sections for $\text{C}^{5+} - \text{H}$ collisions. *J. Phys. At. Mol. Opt. Phys. B* **48**, 205205 (2015)

- Во рамките на методот на силно спрегнати молекуларни состојби (Molecular orbital close-coupling, МОСС, method), со квантна дескрипција на движењето на јадрата, се проучуваа спински раздвоените процеси на електронски зафат во ниските $\text{Li}^+(1snl^{1,3}L)$ состојби при судирите $\text{Li}^{2+} + \text{H}(1s)$. Резултатите на овие истражувања се објавени во трудот 1. Во рамките на истиот метод се проучувани процесите на електронски зафат и одлепување на електронот (electron detachment) при нискоенергетските судири: $\text{H}^+ + \text{Li}(1s^22s)$ и $\text{Li}^- + \text{H}(1s)$. Резултатите на овие истражувања, важни за хемијата на раната Вселена, се во печат (в. труд 7).

1. L. L. Yan, L. Liu, J. G. Wang, R. K. Janev, R. J. Buenker, Electron capture processes in $\text{Li}^{2+} - \text{H}$ collisions, *Eur. Phys. J. D* **69**, 26 (2015)

7. Y. Wu, X.H. Lin, B. Yan, J.G. Wang, R.K. Janev, Theoretical investigation of electron transfer and detachment processes in low-energy $\text{H}^+ + \text{Li}$ and $\text{Li}^- + \text{H}$ collisions. *J. Phys. At. Mol. Opt. Phys. B* (in press, Nov. 2015)

- Влијанието на екранирањето на Кулонскиот потенцијал во густе високотемпературски Дебаеви плазми врз поларизацијата на Балмеровата спектрална линија која резултира од судири на водородниот атом со протони е проучувано во рамките на Debye-Hückel-овиот модел за екранираниот потенцијал и со користење на АОСС методот за пресметка на ефективните пресеци за електронски зафат и екситација во $3p\pi$ состојбите на водородот. Резултатите на истражувањето се објавени во трудот 5.

5. D. Jakimovski, R. K. Janev, Polarization of Balmer alpha radiation resulting from $H^+ + H$ collisions in Debye plasmas. *Physics of Plasmas* **22**, 103301 (2015)

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Ратко Јанев, д-р Наташа Марковска, научен советник и д-р Драган Јакимовски, доцент.

Раководител на проектот е акад. Ратко Јанев.

6. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА УМЕТНОСТ

1. Докомплетирање на севкупните дела (37) на Вилијам Шекспир со превод на четири драми на македонски јазик

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во тековната 2015 година се довршени преводите на Шекспировите хроники/истории „Крал Џон“ и „Хенри Осми“, со допишани респективни поговори и текстови на задната корица со целосна компјутерска обработка.

Автор на проектот е акад. Богомил Ѓузел.

2. Поетиката на препевот

Проектот е тригодишен и започна во 2015 година.

Целта на проектот е да се согледа препевот на поезијата како творечки чин, преку кој песната се доближува во друг јазик во целосноста на нејзиниот автентичен дух и сензибилитет и на поетичкиот и јазичен израз и структура, за да предизвика соодветно естетско доживување кај нејзиниот читател.

Во 2015 година авторот работеше на проучување на препејувањето како културен и цивилизациски чин. Авторот користеше соодветна литература и посебно направи општ увид на состојбата на препевот во македонската поезија со споредување на оригиналот, при што посебно внимание му посвети на личното искуство како препејувач, со посебно нагласување на препевите од шпанската и од словенечката поезија.

Автор на проектот е акад. Матеја Матевски.

3. Птиците од ланските гнезда, втора книга

Проектот започна во 2014 година и ќе продолжи во 2016 година.

Во втората книга на *Птиците од ланските гнезда*, впрочем како и во првата, јунаците полека се собираат на едно место каде што треба да се одржи еден имагинарен конгрес. Проблемот е во тоа што тие се собираат во едно забавено, а најпосле и сопрено време, што соодветствува со една многу бавна раскажувачка постапка. Кога би се задржал тој ритам, делото би требало да има многу илјади страници. Затоа сопреното време во еден момент ќе се „откочи“ и ќе почне да тече забрзано. Неговата згуснатост на мал простор треба да го овозможи случувањето на драматичните настани не само од 1986 година, како година на раскажувањето, туку и многу пошироко.

Автор на проектот е акад. Митко Маџунков.

4. Болеста на коренот

Проектот е тригодишен и започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година е изработена финална верзија на романот „Градинар, Пустина“, графичка подготовка и издавање „Матица македонска“ од Скопје. Потоа, се собираше литературна граѓа за новиот роман „Двојни Води“ во Македонија, САД и во Австралија, анкетирање на сведоци поврзани со дисидентската проблематика. Во текот на годината беше промовиран романот „Рогот на љубовта“ произлезен од истиот проект на МАНУ.

Автор на проектот е акад. Божин Павловски.

5. *Непресушниот тек на водите (трилогија) – II дел*

Проектот е повеќегодишен и започна во 2009 година.

Монографијата „Железна Река“ и „Поетска република Железна Река“ од проектот е во завршна подготовка, при што е усвоено да се печати како издание на МАНУ.

„Мојата звезда“ е наслов на соѕвездие од три песни: „Пат за в планина“, „Момчето што спие нападне“ и „Маја“, во издание на МАНУ во 2016 година. Трите песни се преведени на 20 јазици во чест на јубилејниот 80. роденден и 60 години творештво на авторот, во соработка со МКЦ и со д-р Нуман Аруч, научен соработник на МАНУ.

Поетската драма „Едип на пат – патот на Едип“, чиј еден фрагмент е отпечатен во списанието на Одделението за уметност „МАНУскрипт“.

„Јужно од Звезда – хроносаурус“ е роман во ракопис што треба да се печати во трилогијата „Трилогија – непресушниот тек на водите – III дел“.

Автор на проектот е акад. Радован Павловски.

6. *Балканска книжевна сага (романескна трилогија: Балканвавилон, Време на јаничарите и Полифонисти)*

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во текот на 2015 година, како завршен дел на тригодишниот проект (романите *Балканвавилонци*, *Јаничари* и *Полифонисти*), дојде до финализирање и објавување на романот *Балканвавилонци* (издание на МАНУ, поговор Венко Андоновски, 496 стр.), прогласен за Роман на годината – 2014 на „Утрински весник“ (со промоција во МАНУ, со настапи од страна на академик Виктор Фридман, писателите Гоце Смилевски и Владимир Мартиновски), потоа е објавена Балканската сага во десет тома во издание на „Дијалог“, одбранета е докторска дисертација од страна на Марија Куглерова под наслов *Луан Старова: реконструкција на балканската свест* на Универзитетот во Варшава, одржани се промоции на книги од Сагата, објавени се научни студии.

Меѓутоа, најголем дел од работата во текот на годината беше посветен на истражување, подготвување и, конечно, пишување на романот *Полифонисти*, кој е веќе предаден на печатење. И во овој роман во сукцесија на Балканската сага, се освојува ново тематско подрачје, односно – глобална метафора (постапка како и во другите романи на Балканската сага), како што е полифоното пеење кај Албанците, но познато и кај други балкански и медитерански народи како трогласно пеење. Карактеристично е што ова старо пеење кај Албанците, во јужниот дел на Албанија, е познато и како четиригласно и е единствено од таков карактер во светот. Кај Тоските во Албанија, но и во Македонија (во Струга и во Преспа е познато трогласното пеење). Ова пеење е постаро од сите институции што го означуваат народот, а потоа државата и нацијата, се пее и во емигрантските албански семејства, како и во емигрантското семејство на нараторот. И со овој роман се проширува балканската сага, се трага по нови пространства на историјата што може да ги третира литературата.

Автор на проектот е акад. Луан Старова.

7. *Детство* (роман)

Проектот е тригодишен и започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година работата врз проектот се спроведуваше според планот. Прозата која сега го носи работниот наслов „Детство“ почнува да се оформува и од она што е напишано веќе може да се насети ликот на идната книга. Кога ќе биде завршена, тоа ќе биде една носталгична (а истовремено и иронична кон сопствената носталгичност) прозна

етида за првичните запознавања со светот и најраните обиди на детето-наратор да ги поврзе одделните појави на видливиот свет во една осмислена целина. Завршена е разработката на наративната шема, определени се главните насоки на заплетот, прецизирани се во значајна мера карактеристиките на одделните личности. Напишани се стотина страници, што според досегашните планови би претставувало една половина од предвидениот обем на оваа проза.

Автор на проектот е акад. Влада Урошевиќ.

8. Четири елементи

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација ќе продолжи и во наредните три години.

Во 2015 година е реализиран монументалниот мозаик *Четири елементи – Универзум* со димензија од 250 см × 400 см (10 м²). Поставен е како трајна изложба во службениот влез на МАНУ, донација од авторот за оваа институција. Со тоа е исполнета и обврската за изложба на дела од проектот.

Во текот на 2015 година на меѓународен план се презентирани неколку дела од проектот – мозаикот под наслов *Создавање* беше изложен на групна изложба со други членови на АИМС (Associazione Internazionale Mosaicisti Contemporanei) низ повеќе градови во Италија, мозаикот *Доли* беше изложен на групна изложба во Нацано, Италија, а во Турција во рамките на колонијата Портакал Чичеги се реализирани три дела.

Автор на проектот е акад. Газанфер Бајрам.

9. Слободни форми (мал формат)

Проектот започна во 2013 година и неговата реализација ќе продолжи во 2016 година.

Во текот на годината авторот изработи десет мермерни скулптури (мал формат) и четири бронзени скулптури (мал формат).

Автор на проектот е акад. Боро Митриќески.

10. Жената како инспирација

Проектот започна во 2011 година и неговата реализација е завршена.

Целокупниот проект „Жената како неисцрпна инспирација“ од повеќе скулптури изработени и порано авторот се обиде во 2015 година да го реализира во оникс и во мермер. Се чини дека ќе бидат избрани вкупно 33 скулптури во споменатиот материјал, како и 33 цртежи како тесен избор од повеќето изработени цртежи и ќе бидат изложени во Изложбениот салон на МАНУ во мај 2016 година.

Автор на проектот е акад. Томе Серафимовски.

11. Контролирани водени бои

Проектот започна во 2015 година и неговата реализација е завршена.

Проектот содржи 20 слики во акварелна техника во разни димензии, сликани на разни подлоги и акварелни хартии.

Автор на проектот е акад. Васко Ташковски.

12. Води и пловидби, *Les nourritures terrestres*

Работата врз проектот започна во 2013 година и неговата реализација е завршена.

Во 2014 година авторот беше промовиран за член на Руската академија на уметностите (Империјална) и истата година во организација на Руската академија на уметностите и МАНУ беше отворена изложбата „Собитија и знаци на земјата македонска“ од Глигор Чемерски. Изложбата беше отворена во просторите на галериите на палатата која

сега ѝ припаѓа на Академијата, а е изградена од Петар Велики во XVII век. Главен промотор на отворањето на изложбата беше претседателот на Президиумот на Академијата. Одсвот на печатените и особено на електронските медиуми, според искуството на домаќините, беше едно од најсериозните што ги памети Академијата.

Со оваа изложба проектот „Води и пловидби и земни плодови“ прерасна во својата втора фаза „Собитија и знаци на земјата македонска“, која започна во Москва, и беше пренесена во салонот на МАНУ, при што предизвика сличен интерес како и московската. По тој повод, меѓу другите актуелни печатени и електронски одсиви, од страна на МТВ беше реализиран документарен филм од 45 минути, кој повеќе пати е емитуван на истата ТВ-мрежа.

Изложбата „Собитија и знаци на земјата македонска“, во организација на МАНУ и БАН, веќе е подготвена и ќе биде отворена во Софија во средината на јануари 2016 година и ќе трае до февруари 2016 година. Под истиот наслов е договорено меѓу МАНУ и САНУ во текот на мај и јуни истата изложба, збогатена со други дела, да се одржи во Белград, во галеријата на САНУ.

Автор на проектот е акад. Глигор Чемерски.

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ“

1. Откривање на уринарни биомаркери за урогенитални канцери со користење на 2-D DIGE/MS и LC-MS протеомските технологии

Проектот е тригодишен и неговата реализација започна во 2015 година.

Во текот на првата година од траењето на проектот, акцентот беше ставен на собирање на примероци. Примероци се собираа од четири групи на пациенти: со канцер на простата, со бенигна простатна хиперплазија, со канцер на мочен меур и со канцер на бубрег. При тоа, ткива, крв и урина се собираа само од пациенти со канцер на простата и со бенигна простатна хиперплазија. Од останатите групи на пациенти се собирани само крв и урина.

Во рамките на овој проект ќе се надолжни банката на простатни ткива, урина и крв која се формираше со претходниот проект „Откривање на биомаркери кај канцер на простата со користење на 2D-DIGE/MS/MS технологија“. Во тековната година се колектирани вкупно 35 простатни ткива и 75 урини од пациенти со канцер на простата и со бенигна простатна хиперплазија. Банката сега содржи 107 ткива и 151 урина од овие пациенти. Од 131 пациент од банката, добиени се и примероци на крв.

Од пациентите со канцер на бешика собрани се 152 примероци на урина и 152 примероци на крв. Од пациенти со канцер на бубрег се собрани 23 примероци на урина и 23 примероци на крв. Туморските ткива за анализа се потполно клинички и хистолошки евалуирани, и воедно од хируршкиот материјал се одвоени и примероци од нормално ткиво кои ќе бидат користени како референтна група. Овој дел од селекцијата и припремата на ткивата се вршеше на Институтот за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Примероците на урина се кратко центрифугирани, дистрибуирани во тубички во количина од по 1 ml, смрзнати и чувани на -80°C. Од примероците на крв е одвоена плазма и леукоцити, кои, исто така, се дистрибуирани во тубички во количина од по 1 ml, смрзнати и чувани на -80°C.

За сите пациенти од кој е добиен некаков материјал (ткиво, крв и/или урина) е добиен хистопатолошки наод од Институтот за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Врз основа на овие наоди, селектирани се примероци кои ќе бидат вклучени во рамките на петте горенаведени групи чија протеинска експресија ќе се споредува со протеомската анализа. Примероците се селектирани врз база на: типот на тумор, стадиумот и TNM класификација. Со цел да се отстранат индивидуалните варијации, сите примероци кои ќе се одберат да се вклучат во анализата ќе бидат од различни индивидуи.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Момир Поленковиќ, д-р Катарина Давалиева, научен соработник (главен истражувач), м-р Сања Кипријановска, асистент, м-р Ивана Малева-Костовска, асистент, проф. д-р Гордана Петрушевска, д-р Селим Комина, асистент, д-р Оливер Станков, специјалист уролог, и д-р Сотир Ставридис, асистент.

Раководител на проектот е акад. Момир Поленковиќ.

2. ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР

1. Македонска научна и стручна терминологија

Работата врз овој долгорочен проект е започната во 1969 година.

Во текот на 2015 година продолжи работата на Проектот на неколку рамништа.

Прво, по неколкугодишната континуирана работа на термилошката граѓа веќе се дојде до завршна фаза. Во текот на годината од страна на авторот м-р Благоја Нешковски беше изработен и материјалот кој според старата распределба треба да одговара на петтиот, шестиот и седмиот том на термилошкиот билтен. Со оглед на тоа што е договорено

овојпат да се работи на објавување на Речник по терминологија од градежништво, беше пристапено кон конечно оформување на целата граѓа. Во меѓувреме се обработи и стариот материјал од порано објавените томови по терминологија (томовите 1, 2 и 3 во соодветните билтени) со цел да се постигне јазична и техничка воедначеност.

Средствата што беа на располагање за работата на Проектот во текот на 2015 година беа потрошени на хонорарот за авторот Б. Нешковски, за петте лектури односно лектори (по англиски, француски, германски, руски и македонски јазик) како и за компјутерската обработка.

Од страна на службата при Лексикографскиот центар беше продолжено со скенирање и подготовка на стариот термилошки материјал за понатамошна доработка што подразбира комплетирање, осовременување и техничка обработка. Во тој поглед го издвојуваме материјалот од областа на генетиката на кој се работи со намера да се дооформи и осовремени за да може да се објави во вид на Речник.

Се работи и на термилошки материјал од областа на хемијата.

На индивидуален план, во рамките на сопствените истражувања и напори во поглед на афирмација на Проектот во нашата научна јавност, раководителот акад. Витомир Митевски во извештајна година ја објави авторската книга под наслов *Македонската апстрактна терминологија и нејзиното наследство*.

Во редакцијата на билтенот *Македонска терминологија* учествува акад. Витомир Митевски. За остварувањето на проектот се грижи Одборот за изработување на македонската терминологија составен од претседателите на термилошките комисиии.

Раководител на проектот е акад. Витомир Митевски.

2. Историја на културата на почвата на Македонија

Работата врз макропроектот е започната во 1993 година. Овој макропроект ја проследува севкупната материјална и духовна култура на почвата на Македонија од праисторијата до денес.

Во текот на 2015 година продолжија истражувањата на материјалите за десетте тома посветени на македонскиот јазик и македонската книжевност „Од епохата Св. Климент до епохата Блаже Конески“ (кн. 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 и 35).

Јасно е дека при почнувањето на истражувањата на оваа најобемна област во рамките на макропроектот, која ги опфаќа и јазикот и книжевноста како една целина, не можеше да се предвидат сите прашања, па затоа првично востановената концепција постојано се дополнуваше и прошируваше. Заради обемноста на материјалите и широчината на темата, заклучено е дека таа треба да се претстави во десет тома, од кои секој ќе содржи околу 50–60 авторски табаци.

Во 2015 година, во соработка со Филолошкиот факултет во Скопје, Институтот за македонска литература и Институтот за македонски јазик, целосно се завршени истражувањата на првите пет книги од овој обеман десеттомен темат „Епохата Св. Климент Охридски“ (кн. 26, 27 и 28), „Македонската преродба – Епохата Димитар Миладинов“ (кн. 29) и „Епохата Крсте П. Мисирков и Коста С. Рацин“ (кн. 30). Истражувањата на материјалите за останатите 5 тома посветени на новата македонска книжевност „Епохата Блаже Конески“ (кн. 31, 32, 33, 34 и 35), во кои ќе бидат застапени монографски портрети на најзначајните македонски повоени писатели, се доведени во завршен вид.

Томовите посветени на „Епохата Св. Климент Охридски“ (кн. 26, 27 и 28), која трае скоро еден милениум и ги опфаќа, заедно со создавањето на првата словенска азбука – глаголицата, и жанровите на книжевноста во рамките на Охридскиот книжевен центар, преводите, кирило-методиевскиот период, периодот на св. Климент и св. Наум, периодот на богомилството, теолошките спорови (исихазмот на Палама и рационализмот на Акиндин и Варлаам), раздобјето на словенофилите (17–18 век) и времето на македонското просветителство (меѓу црквата и чаршијата), се целосно подготвени за печат.

Во извештајниот период продолжија истражувањата и дополнувањето на завршниот том од макропроектот – „Проникнување на цивилизациите на почвата на Македонија“.

Во извештајната година продолжи рекапитулација и резиме на сите досега објавени книги од макропроектот во повеќе томови од енциклопедиски формат. За оние области каде што се забележани одредени празнини во генералните историски фази од развитокот на македонската култура, особено идеите и верувањата, македонската митологија, како и за некои нови личности во одделните уметности, порачани се нови авторски текстови. Во 2015 година продолжи преводот и редакцијата на сите текстови, посебно на оние што во прилозите се објавени на странски јазици (англиски, француски, германски, руски, турски, хрватски и српски).

Според утврдената програма за работа, со завршувањето на 2016 година, ќе се завршат и објават сите томови како прилози во рамките на макропроектот. Притоа, мора да се укаже дека томовите посветени на македонскиот јазик и македонската книжевност се реализираат во нивната завршна верзија.

Макропроектот *Историја на културата на Македонија* е еден од најзначајните проекти во Академијата од нејзиното основање до денес. Во него не е претставена само историјата на културата на почвата на Македонија во општа смисла, туку за првпат се собрани на едно место посебните истории на сите уметности – книжевноста, архитектурата, ликовната уметност, музиката, театарот и филмот. Од тие причини, се надеваме и очекуваме дека за неговата конечна реализација ќе се обезбедат доволно финансиски средства, а свечената промоција на макропроектот ќе може да се одржи на денот на одбележувањето на 50-годишнината од основањето на МАНУ, во 2017 година.

Членови на уредувачкиот одбор се: акад. Георги Старделов, претседател на уредувачкиот одбор; акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов, проф. д-р Димитар Пандев, проф. д-р Иван Цепароски и м-р Анита Илиева-Николовска, асистент истражувач, секретар на уредувачкиот одбор.

Раководител на проектот е акад. Георги Старделов.

3. ЦЕНТАР ЗА СТРАТЕГИСКИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската Унија

Проектот е повеќегодишен и започна во 2007 година.

Реализацијата на проектот продолжува и во иднина, а во фокусот на истражување во рамките на овој проект ќе биде анализа на одредбите на новиот закон чија цел е воедначување на казнената политика при изрекувањето на казните од судовите во Република Македонија преку пропишување објективни критериуми за одредување на видот и одмерување на висината на казната, договарањето за видот и висината на казната меѓу јавниот обвинител и обвинетиот во рамките на спогодувањето како и формирањето, составот, мандатот и надлежностите на Комисијата за воедначување на казнената политика итн.

Во текот на 2015 година научноистражувачкиот проект продолжи успешно да се реализира анализирајќи ја независноста на судството како важен предуслов за остварување на хармонизацијата на правото на РМ со правото на ЕУ. Во рамките на расправите за надминување на политичката криза во Република Македонија како приоритетно прашање се издвои натамошното јакнење на независноста на судството. На него се однесува и голем дел од Извештајот на експертската група на ЕУ предводена од Reinhard Priebe, кој беше прифатен од страна на Владата и Собранието на Република Македонија. Исто така, со политичките договори беше прифатена определбата за натамошно унапредување на законските решенија и добрите практики во рамките на поглавјата 23 и 24 од преговорите со Европската Унија. Оттука, се наметна потребата од организирање научна и стручна

расправа за отворените прашања за независноста на судството и неговото функционирање од легислативен аспект и од аспект на развивање на добрите практики усогласени со европските стандарди како и за правото на граѓанинот да му суди независен и непристрасен суд.

На оваа расправа беше истакната важноста на независноста на судството и правото на судска заштита на човековите права, унапредувањето на заштитата на човековите права преку остварување на судските реформи, заштитата на човековите права пред Уставниот суд на РМ, улогата на Врховниот суд на РМ во обезбедување на единство во примена на законите, управно-судска заштита на човековите права и нивна заштита во постапката пред органите на управата, итн.

Научните трудови на учесниците на стручната расправа се во подготовка и ќе бидат објавени во посебно издание на МАНУ, насловено „Судска независност во Република Македонија“.

Во реализацијата на проектот учествуваше м-р Елена Мујоска, научен соработник – асистент истражувач.

Раководител на проектот е акад. Владо Камбовски.

2. Фискални мултипликатори – случајот на Република Македонија

Проектот е тригодишен и започна во 2014 година.

Во 2015 година истражувачкиот тим го финализираше теоретскиот дел од трудот преку детален преглед на литературата од областа на фискалните мултипликатори и елаборација и коментари на добиените резултати. Тимот, исто така, работеше и врз согледување на импликациите од Големата рецесија врз македонската економија (во финансискиот и реалниот сектор) и посебно врз одговорот на фискалната политика. Во овој контекст посебно се анализираше и координацијата помеѓу клучните макроекономски политики (фискалната и монетарната) во случајот на Република Македонија. Во текот на 2015 година се направени и првичните проценки за големината на фискалните мултипликатори во Македонија. Работата продолжува со дополнување и уточнување на временските серии за индикаторите неопходни за пресметка на фискалните мултипликатори во Македонија.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Таки Фити, проф. д-р Владимир Филиповски, проф. д-р Горан Петревски, доцент д-р Борче Треновски, доцент д-р Предраг Трпески, м-р Билјана Ташевска, асистент и м-р Марица Антовска, соработник-истражувач.

Раководител на проектот е акад. Таки Фити.

4. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА АРЕАЛНА ЛИНГВИСТИКА „БОЖИДАР ВИДОЕСКИ“

1. Меѓународни лингвистички атласи

Работата врз овој долгорочен проект е започната во 1971 година.

Проектот опфаќа изработка на два меѓународни лингвистички атласи: Општословенскиот (ОЛА) и Европскиот лингвистички атлас (АЛЕ).

ОЛА: Се работи за меѓународен проект започнат во 1958 година. Тој е реализиран од страна на академиите на науките од сите словенски земји и од Лужичкиот научен институт од Бауцен (Германија), кој се грижи за теренскиот материјал од територијата на која во Германија живеат Лужички Срби. Во Македонија проектот на почетокот се водел во Институтот за македонски јазик, а од 1971 година акад. Б. Видоески, тогашен македонски претставник во меѓународната редакција на ОЛА, го преселил во МАНУ. Денеска проектот го реализира Истражувачкиот центар за ареална лингвистика, а официјален македонски претставник е доп. член Марјан Марковиќ.

Во текот на 2015 година македонската национална комисија за ОЛА продолжи со работата врз првиот морфолошки том на *Атласот*, посветен на морфологија на заменките. Во тековната година се изработени 12 карти за потребите на Томот. Во рамките на Меѓународната комисија на ОЛА, Македонската национална комисија ги предложи терминолошките и графичките конвенции според кои морфологијата треба да биде обработувана во ОЛА. Обработката на заменките во рамките на ОЛА нуди можности за продлабочен увид на таа зборовна група на целата словенска територија.

1. Општословенски лингвистички атлас (ОЛА):

– Според Протоколот на Меѓународната комисија на ОЛА од заседанието во Порторож (ноември 2013 год.), македонската национална комисија презеде подготовка и изработка на околу дваесетина карти за морфолошкиот том од Полската национална комисија. Од страна на соработниците д-р Ангелина Панчевска и Соња Миленковска во текот на 2015 год. беа изработени дванаесет карти за морфолошкиот том на ОЛА посветен на заменките.

Од 18–25 ноември 2015 година, во организација на Хрватската академија на науки и уметности (ХАЗУ), во Запрешиќ, Хрватска, се одржа работно заседание на Меѓународната комисија на Општословенскиот лингвистички атлас (ОЛА) на коешто учествуваа: акад. Зузана Тополињска, доп. член Марјан Марковиќ и Соња Миленковска како претставници на Македонија.

Во текот на 2015 година, Македонската национална комисија ги изврши следниве задачи:

1. На Белоруската национална комисија – ѝ се пратени дополнителни материјали, 6, (по протоколот од Шлапанице) - LSx 2451, LSx 2452, SI 2492, SI 2579, SI 2627, SI 2647, за томот “Метеорологија, измерение времени и рельеф местности” од лексичко-зборообразувачката серија.
2. На Српската национална комисија – и се пратени македонски материјали за томот “Торное овцеводство” од лексичко-зборообразувачката серија.
3. На проф. д-р Игнациј Долињски, член на полската комисија кој изработува карти од томот посветен на заменки, морфолошка серија, прв том – му се пратени коментари за заменки од српската и лужичката комисија.
4. На Белоруската национална комисија – и се пратени дополнителни материјали (20) според протоколот од Порторож - SIF 84, F(Sm) 118, F 405, F 423, P(Sm) 443, F 454, F 473, F 482, FP 680, F(Sm) 1202, FP 1550, FPM 1663, F 1833, F 2037, FP 2183, F 2440, F 2590, F 2602, SmFP 3267, SmF 3372, за томот “Метеорологија, измерение времени и рельеф местности” том од лексичко-зборообразувачката серија.
5. На Руската национална комисија – ѝ се пратени македонски материјали за томот “Личные черты человека” бр. 12, од лексичко-зборообразувачката серија.
6. На Чешката национална комисија – ѝ се вратени материјали во кои има поправки на македонскиот материјал за томот „Рефлексы *tort, *tolt, *tert, *telt“ од фонетската серија.
7. На Руската национална комисија – ѝ се пратени морфонолошки коментари за томот “Личные черты человека” од лексичко-зборообразувачката серија.
8. На Белоруската национална комисија – ѝ се пратени морфонолошки коментари за томот “Метеорологија, измерение времени и рельеф местности” од лексичко-зборообразувачката серија.

2. АЛЕ (*Atlas Linguarum Europae*):

На годишното заседание на Меѓународниот борд на АЛЕ не присуствуваше македонскиот претставник (доп. член Марјан Марковиќ) поради финансиски потешкотии. Во текот на 2015 година, од македонска страна беа испраќани потребните материјали за изработка на томовите на АЛЕ.

Во реализацијата на проектот учествуваа: доп. член Марјан Марковиќ, координатор на проектот, д-р Ангелина Панчевска, асистент истражувач, Соња Миленковска, помлад асистент истражувач и акад. Зузана Тополињска.

Раководител на проектот е акад. Зузана Тополињска.

2. Местото на македонскиот јазик во словенскиот и балканскиот јазичен свет

Проектот е долгорочен и започна во 2001 година.

Учесниците на проектот се собираа еднаш неделно и водеа дискусија по следните теми:

- како треба да изгледа теоретската концепција и презентацијата на материјалот во идната македонска дескриптивна граматика – како основа за дискусија беа презентирани поновите граматика на српски, полски, руски, бугарски, англиски, француски, германски јазик;
- местото на *да*-субјунктив и *би*-потенцијал во македонскиот вербален систем, нивните еквиваленти во другите словенски и балкански јазици;
- семантичката деривација на селектирани македонски лексеми од прасловенски извор, семантичката мотивација на новите деривати;
- како подготовка за идната граматика беа реализирани активности околу собирање, средување и дигитализација на македонскиот јазичен материјал од различни извори;
- предмет на дискусија и анализа беа и состојбите во македонските дијалекти и формите на регионалната диференцијација на македонскиот стандарден јазик.

Во рамките на месечните лингвистички средби во МАНУ – *Colloquia linguistica*, во текот на 2015 година беа одржани следните предавања:

– проф. д-р Ирина Бабамова, презентација на делото: „Споредбена лингвистика на балканските јазици“ (2012) од Жак Феје“ (20 февруари 2015)

– проф. д-р Марјан Марковиќ, предавање: „Околу процесите на семантичка деривација“ (31 март 2015)

– проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска, предавање: „Глаголскиот вид како семантичка категорија: за семантиката на теличните глаголи во македонскиот јазик“ (28 мај 2015)

– проф. д-р Ахмед Октај, предавање: „Корпус-базирани лексиколошки и фразеолошки истражувања: турските искуства“ (25 септември 2015)

Во рамките на манифестацијата Научна и уметничка визита 2015, во Куќата на Уранија (Охрид) на 4 и 5 јули 2015 г. во организација на ИЦАЛ се одржа Лингвистичка работилница насловена ГРАМАТИКА (синхронија-дијахронија). Тема на дискусија беше концепцијата за изработка на дескриптивна и историска граматика на македонскиот јазик. Со свои излагања учествуваа: доп. член Марјан Марковиќ, д-р Ангелина Панчевска, Соња Миленковска (за делот – дијахронија), како и проф. д-р Елена Петроска и вонр. проф. Станислава-Сташа Тофоска (за делот – синхронија).

Во рамките на договорот за соработка меѓу ИЦАЛ и Институтот за славистика при ПАН продолжен е заедничкиот истражувачки проект за годините 2016–2019. Целта на проектот е реализација на одделната тема „Местото на македонската фонетика во рамките на словенскиот и балканскиот јазичен ареал“.

Како резултат на проектот беше објавен Зборникот: „Субјунктив со посебен осврт на македонските *да*-конструкции“ во издание на МАНУ, чија промоција се одржа на 30 октомври 2015 година.

Во реализација на проектот учествуваа соработниците: акад. Зузана Тополињска, проф. д-р Ирина Бабамова, проф. д-р Елени Бужаровска, д-р Веселинка Лаброска, доп. член Марјан Марковиќ, Соња Миленковска, асистент, проф. д-р Лилјана Митковска, д-р

Ангелина Панчевска, асистент истражувач, проф. д-р Силвана Симоска, вонр. проф. Станислава-Сташа Тофоска, доцент д-р Љубица Кардалеска, вонр. проф. д-р Вальбона Госка и д-р Елка Јачева-Улчар.

Раководител на проектот е акад. Зузана Тополињска.

5. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

1. Живописот на Св. Богородица (Св. Климент) и уметноста на Охридската архиепископија во XIII–XIV век

Проектот е повеќегодишен и започна во 2007 година.

Во 2015 година интензивно се проучуваа ликовните врски помеѓу Македонија, Охридската архиепископија и спомениците и уметничките дела настанати во Австриската монархија посебно словенските светци и прбивот на нивните култови во текот на XVIII век

Од спомнатите области објавени се повеќе студии во Македонија и надвор од нашата земја што може да се констатира и од приложениот список на авторски публикации. Во изминатата (2015 г.), особено се насочивме на изучување на историјата и живописот на Перивлепта од XV век. Притоа дојде до значајни констатации и сознанија во врска со улогата на манастирот Св. Пантелејмон на Плаошник и односот кон Перивлепта во XIV и XV век. Посебно обрнувам внимание на портретот на игуменот Јован со звање архимандрит на манастирот Св. Пантелејмон на Плаошник, кој е насликан во тремот на Перивлепта заедно со охридскиот поглавар архиепископот Григориј, деволскиот владика Григориј и синовите на севастократорот Бранко (Вук и Гргур). Во исто време се истражуваше и третиот портрет на велможа во јужното крило на Перивлепта и фрескосликарството на фасадата на јужниот параклис.

Подносителот на извештајот во новите трудови (во печат) се осврнува на остатоците на живописот на Плаошник од XIV век и на тематското групирање на фигури на светци околу св. Климент во Охридскиот живопис од XV век. Ги продлабочивме познавањата на поседите на манастирот на Плаошник во Охридско-Струшката регија споредувајќи ги грамотите на Стефан Душан и семејството Челеби во врска со претворањето на Климентовата црква во џамија (Султан Мехмедова џамија). Авторот учествува со свои текстови и во Зборникот посветен на цар Самуил и во Годишникот „Прилози“ како и во Годишникот на Центарот MONUMENTA, кои што чекаат на објавување.

Во реализацијата на проектот учествуваа акад. Цветан Грозданов, д-р Сашо Цветковски, научен советник, Станимир Неделковски, фотограф и Ѓоко Цветковиќ, конзерватор советник.

Раководител на проектот е акад. Цветан Грозданов.

2. Верувањата преку сликата во камен во античко време во Македонија – корпус на споменици

Реализацијата на овој тригодишен проект започна во 2014 година.

Во текот на годината се вршеше: собирање на досегашната литература која се однесува на откриените споменици на територија на Република Македонија, собирање на литература која обработува општи теми од областа на античката скулптура и религија на Балканот и Медитеранот и дополнување на списокот на спомениците од следните автори:

– Славица Бабамова, 15 единици на камени споменици со релјеф и натпис од Археолошкиот музеј на Р. Македонија;

– Костадин и Лилјана Кепески, 6 единици на споменици (скулптури) вклучувајќи и фотодокументација од Стибера;

– Марина Ончевска, 10 единици на споменици од Скупи;

– Ленче Јованова Алексиева, 15 единици на споменици од Скупи; и

– Митко Штерјов, 14 единици на споменици од Тополчанска река.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Вера Битракова Грозданова, доцент д-р Александра Николоска, д-р Славица Бабамова, м-р Силвана Блажевска, Костадин Кепески, виш кустос, Лилјана Кепеска, виш кустос, д-р Марина Ончевска, Ленче Јованова-Алексијева, виш кустос, Владо Кипријановски, фотограф/документатор, д-р Викторија Соколовска, Митко Штерјов, кустос.

Раководител на проектот е акад. Вера Битракова Грозданова.

III.2. ПРОЕКТИ ШТО СЕ РЕАЛИЗИРАА СО ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ОД СТРАНСКИ И ДОМАШНИ ИЗВОРИ ВО 2015 ГОДИНА

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

1. EMF-MED: European network for innovative uses of EMFs in medical applications

*Европска мрежа за иновативна употреба
на електромагнетни полиња во медицински апликации*

Проектот е финансиран од EU/COST; започнат е 2014 и ќе трае до 2018 година. Во него како членови на управниот одбор учествуваат акад. Нада Поп-Јорданова и проф. Наташа Марковска од МАНУ, а заменици се д-р Силвана Марковска-Симоска (МАНУ) и проф. Сашо Коцевски (Универзитет Гоце Делчев, Штип). Раководител на проектот е проф. Антонио Шаролиќ од Хрватска.

Работата на овој проект е организирана во три работни групи: 1) ЕМФ канцер интеракции и апликации, главно посветена на хипертермијата како терапевски приод во лекувањето на ракот; 2) ЕМФ не-канцер апликации во која спаѓа активноста на нашиот тим; и 3) ЕМФ дозиметрија.

Во текот на 2015 година беа организирани два состанокa на менаџментот и на работните групи (Мадрид, 5–7 март и Прага, 17–19 ноември), куси научни престои за млади истражувачи и две школи.

На првиот состанок, одржан во Мадрид, нашиот тим презентираше искуства со примената на кранијална електростимулативна терапија кај пациенти со умерена хипертензија, депресија, растројство на сонот, анксиозност и група деца со АДХД. Истовремено беа прикажани резултати од примената на транскранијална магнетна стимулација кај депресивни болни, метода што се користи на Психијатриската клиника во Скопје.

На состанокот во Прага нашиот тим присуствуваше на кус едукативен семинар за примена на електромагнетното поле кај разни медицински индикации (канцер, имунолошки растројства, дијабет итн).

Во врска со овој проект презентирани се следниве трудови:

- 1) Pop-Jordanova, Pop-Jordanov J. (2015), Effects of cranial electrotherapy stimulation on different stress-related disorders, – RAD, Third International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research, Abstract, Budva 8–12 June 2015
- 2) Pop-Jordanova N. (2015), Cranial electrical stimulation for mitigation of some mental problems. *Global Journal For Research Analysis*, Vol: 4, Issue: 4 April 2015: Volume-4, Issue-4, April-2015 • ISSN No 2277 – 8160.: 23–26
- 3) Nada Pop-Jordanova, Silvana Markovska-Simoska, Stojan Barjaktarov, Our Experiences with the Use of Cranial Electrical Stimulation and Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation as Add-On Treatment, MADRID, COST EMF-MED meeting.

Раководител на македонскиот тим е акад. Нада Поп-Јорданова.

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ

1. European Network on Robotics for Neurorehabilitation (ENRN) Европска мрежа за роботиката во неврорехабилитацијата

Работата врз проектот започна во 2011 година и се финансира од EU/ESF COST и во него учествуваат мултидисциплинарни истражувачки тимови од 18 европски земји. Проектот опфаќа четири работни групи и тоа: (1) Клиничка апликација на рехабилитационите работи; (2) Технолошки развој на рехабилитационите работи; (3) Теоретски модели на моторното здравување; (4) Неврофизиолошки механизми на моторното здравување.

Во 2015 година се одржа еден состанок на сите работни групи и завршна конференција на проектот, со што заврши овој проект. Состанокот на работните групи се одржа од 29 до 31 јануари 2015 година во Љубљана, Словенија и на состанокот беа претставени карактеристиките, изгледот и развојот на идните рехабилитациони работи. Завршната конференција се одржа на 10 март 2015 година во Берлин, Германија. Притоа, беа претставени достигнувањата од секоја од четирите работни групи.

Како заклучок од целиот проект е дека во текот на неврорехабилитациониот процес потребно е постојано да се прави проценка асистирана од робот, кој може да ја измери моторната функција, биомеханичките параметри и да направи проценка на перформансите. Поради сето тоа постои практична потреба за нови методи за проценка асистирани од робот. Особено е значајно доколку се успее сè она што беше сработено во текот на овој проект да може да се примени и практично во клиниките и во терапевтските центри.

Во овој проект ИЦЕОР-МАНУ учествуваше со тројца соработници и опрема.

Раководител на делот од ИЦЕОР е акад. Јордан Поп-Јорданов.

2. Стратегија за развој на енергетиката во Република Македонија за периодот до 2035 година

Работата врз проектот започна во 2014 година.

Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија за периодот до 2035 година се изработува за потребите на Владата на Република Македонија преку Министерството за економија. Изработката на Стратегијата е финансирана од страна на USAID, преку договор склучен меѓу ИЦЕОР – МАНУ и Tetra Tech ES, Inc. од Арлингтон, САД.

Во 2015 година извршени се следните анализи:

- анализа на енергетската инфраструктура на Република Македонија;
- анализа на расположливите енергетски ресурси во Република Македонија;
- анализа на потрошувачката на енергија во Република Македонија во периодот 2000–2013 година;
- SWOT анализа на енергетскиот сектор на Република Македонија;
- компаративна анализа на енергетиката во Република Македонија.

Планирањето на развојот на енергетиката во Република Македонија во периодот до 2035 година е извршено со помош на програмскиот пакет MARKAL. Направен е голем број (преку 30) различни сценарија и анализа на осетливоста на моделот на различни влезни податоци. Врз основа на претходнонаведените анализи и резултатите од пресметките, напишана е работна верзија на Стратегијата, во која се обработени три сценарија:

- основно сценарио;
- сценарио со засилени мерки на енергетска ефикасност; и
- сценарио со засилени мерки на енергетска ефикасност и со поголемо искористување на обновливите извори на енергија.

Резултатите од анализите и работната верзија се презентирани на повеќе средби организирани од страна на Министерството за економија со претставници од енергетските компании и од релевантните министерства.

Во реализацијата на проектот учествуваа 11 соработници.

Раководител на проектот е акад. Глигор Каневче.

2. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ”

1. Building Schizophrenia Research in Macedonia

Градење научни капацитети за истражување на шизофренијата во Македонија

Работата врз проектот е започната во 2012 година и во наредните пет години ќе се финансира од Фогарти фондацијата и од Националниот институт за здравје (NIH) од САД

Во тековната 2015 година, во делот наменет за геномски и протеомски истражувања, беа реализирани две работни посети од страна на м-р Ивана Малева-Костовска и една од страна на д-р Катарина Давалиева на Универзитетот Колумбија. За време на престојот на м-р Малева во невропатолошката лабораторија на д-р Дворк при одделот за Молекуларна визуелизација и невропатологијата на Институтот за психијатрија и генетската лабораторија на д-р Хајгиги во Ветеранската болница во Бронкс, беше направена подготовка на мозочни ткива од пациенти со шизофренија, депресивно нарушување и контролна група за генетски (ДНК и РНК изолати) и протеомски анализи. Во текот на престојот д-р Давалиева работеше во лабораторијата за Квантитативна протеомика и метаболомика при Одделот за биолошки науки на Универзитетот Колумбија, каде што беше вклучена во изведувањето протеомска анализа на ткивни промероци од бела маса на префронталната регија на мозокот, со цел одредување на разликите во количината и видот на протеини меѓу трите анализирани групи. Протеомската анализа се изврши на SYNAPT G2 масен спектрофотометар. Комплетната анализа на разликите меѓу трите анализирани групи се изведе со користење на софтверот Elucidator (Seiba), кој во 2015 година беше имплементиран во ИЦГИБ. Во тек се интерни тестирања на софтверот во ИЦГИБ со користење на податоци од два протеомски експерименти изведени на SYNAPT G2 за време на двата престои на д-р Давалиева на Универзитетот Колумбија (2013 и 2015 година). Испорачателот на софтверот далечински ја изведуваше инсталацијата и интеграцијата со помош на Борко Јовановски и Предраг Јањиќ. На почетокот на годината привршија активностите околу ИТ-датацентарот, кој е пуштен во работа на 15м² во магацинскиот простор во ИЦГИБ. ИТ-датацентарот во иднина ќе ги интегрира и другите сервер-базирани биоинформатички платформи на ИЦГИБ, како и мрежните дискови за чување поголеми обеми на податоци. Ова информатичко решение ќе ја интегрира и експерименталната платформа за LC/MS-MS масена спектроскопија, чија набавка е во тек, како донација од Владата на РМ, со што Центарот ќе биде во целост опремен со протеомска платформа од понова генерација.

Во делот наменет за стереологија, д-р Станков заедно со д-р Дворк, и покрај огромните проблеми, го стабилизираа и го подобрија системот за стереологија. Направени се имунохистохемиски боења на смрзнато мозочно ткиво, чија анализа ќе следува во понатамошниот период. Предраг Јањиќ и д-р Дворк се во тек на развивање на софтверски процедури на постпроцесирање на слики од кортикално ткиво од префронталната сива маса, имуно-обоено со Verhoeff-постапка за приказ на миелинот. Тие работеха на дефиниција на нумерички процедури за квантифицирање на промените во цитоархитектурата на различните имунореактивни состојби низ кои поминуваат микроглијалните клетки. За време на престојот на д-р Дворк во Скопје во јуни 2015 година, тие почнаа да работат на дефинирање на автоматизиран протокол за постпроцесирање на блокови на слики на еден слајд, кои се добиваат со длабочинско фокусирање при оптичка аквизиција. Во изминатиот

извештаен период, во делот за електронска микроскопија, Благоја Долгоски работеше на правење електронски микрографи на Ранвиесовите јазли од сите селектирани случаи, чија анализа е во тек.

Во реализацијата на проектот учествуваа 25 соработници.

Раководител на проектот е д-р Момир Поленаковиќ.

2. Genetic screening for mutation in GHI and GHRHR in a cohort of patients with isolated deficiency (IGHD)

Генетски скрининг за мутации во GHI и GHRHR во група на пациенти со изолирана дефициенција на хормон за раст (IGHD)

Расветлување на генетската причина за асоцијација на IGHD со миопатија

Работата врз проектот е започната во 2014 година и се финансира од ICGEB од Италија.

Основни цели на овој проект се: 1) утврдување на застапеноста на мутации во GH и GHRHR гените и корелацијата генотип/фенотип кај пациенти со изолиран дефицит на хормон на раст; и 2) разјаснување на генетските причини за невообичаената асоцијација меѓу хипопитуаризмот и миопатијата кај четворица наши пациенти.

Во текот на 2015 година во ИЦГИБ, од Клиника за детски болести, беа добиени дополнителни DNA-примероци. Со тоа бројот на пациенти вклучени во проектните истражувања изнесува вкупно 131, односно 37 пациенти со GHD и 94 пациенти мали за гестациската возраст (Small for Gestational Age-SGA).

GHD-групата беше скринирана за мутацијата c.214G>T (p.Glu72Ter) во GHRHR генот, но кај ниту еден од испитуваните пациенти таа не беше најдена. SGA-пациентите, како и 94 контролни индивидуи, беа скринирани со алел-специфичен PCR за присуство на два полиморфизмите во егзон 4 од *IGFBP3* генот. Полиморфизмот c.751-137_751-136delGT беше најден со застапеност од 51,1% кај двете групи испитаници, додека полиморфизмот c.830C>T беше најден со малку поголема застапеност кај SGA-пациентите (13 од 94; 13,8%) во споредба со контролната група (9 од 94; 9,6%).

Кај двајца пациенти со комплексен фенотип проследен со хипопитуитаризам, миопатија, црвена коса и дебелина беше спроведено клиничко егзомско секвенционирање на MiSeq секвенатор, со кое се анализираа 4800 гена. Не беа најдени заеднички гени, но кај секој од пациентите беа издвоени по неколку кандидат-гени, и тоа: гени асоцирани со низок раст (*ADAMTSL2* и *LHX4*), гени асоцирани со миопатија (*FLNC*, *RYR1* и *TTN*), гени асоцирани со двете состојби (*HSPG2* и *MYH8*) и ген асоциран со црвената коса (*MC1R*).

Клиничко егзомско секвенционирање беше спроведено и кај два члена (дете и мајка) од GHD-фамилијата, кај која претходно беше секвенциониран генот *GHI*. Анализата на резултатите од егзомското секвенционирање покажаа присуство на хетерозиготна мутација во егзон 30 од *EP300* генот [c.4798C>G (p.Leu1600Val)] кај пропозитусот и неговата мајка. Оваа мутација не беше присутна кај останатите GHD-пациенти, како и кај 93 контролни DNA-примероци.

Во реализацијата на проектот учествуваа 6 соработници.

Раководител на проектот е академик Момир Поленаковиќ.

ПРОЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ОД СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА НА ИЦГИБ

1. Структурни и функционални промени на Y-хромозомот кај малигните болести

Работата врз проектот е започната во 2012 година.

Главни цели на овој предлог-проект се утврдување на структурните и функционалните промени на Y-хромозомот кај тестикуларните карциноми, карциномите на

простата и на дебелото црево, хематолошките неоплазми и утврдување на нивната улога во настанувањето и развојот на овие малигни болести.

Во текот на 2015 година беа собрани дополнителни 23 туморски и 23 нормални ткива фиксирани со формалин и архивирани во парафин (FFPE) од пациенти со карцином на простата, како и 3 FFPE ткива од тестикуларен канцер. Беа собрани и дополнителни 10 свежи ткива (5 туморски и 5 нормални) од пациенти со карцином на тестиси. Беше продолжено со одредување на присуството на микроделеции на Y-хромозомот со QF-PCR метода, како и одредување на хаплогрупите кај нововклучените пациенти со методата за предикција на Y-хаплогрупи преку 17 Y STR маркери. Дополнително, сите туморни примероци (FFPE и свежи ткива) кај пациентите со карцином на тестиси и простата беа анализирани за присуство на хромозомски реаранжирања со MLPA (multiplex ligation probe amplification) анализа.

Кај 37 примероци на туморно тестикуларно ткиво од пациенти со тестикуларен карцином беше направено секвенционирање на CPS-генот и тоа во егзонот, 5' и 3' регионите на генот и во околу 850 базни парови пред генот во претпоставениот регион на промоторот. Исто така, беше анализирана ек्रेसијата на 17 гени на Y-хромозомот кај 9 пациенти со тестикуларен канцер и тоа на cDNA добиена со реверзна транскрипција како кај туморно така и кај нормално ткиво. Се продолжи со анализата на копиите на *TCIS1* генот, со тоа што како замена за методата со стандардна крива се премина на алтернативен начин на анализа на бројот на копии на генот *TSPY1* со помош на Δ Ct и $\Delta\Delta$ Ct методите.

Во текот на извештајната година беше финализирано истражувањето за утврдување на асоцијацијата на губитокот на Y-хромозомот во периферната крв со присуството на карцином. Беше изготвен научен труд, кој е прифатен за објавување во научното списание PLOS One.

Во реализацијата на проектот учествуваа 10 соработници.

Раководител на проектот е проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска.

2. Молекуларни основи на карциномот на дојка во Република Македонија

Работата врз проектот е започната во 2007 година.

Основни цели на овој проект се проширување на сознанијата за молекуларните основи на карциномот на дојка и со тоа подобрување на дијагностиката, прогнозата, третманот и превенцијата на ова најчесто малигно заболување кај жените.

Во 2015 година беше земен материјал (крвни примероци и туморско и нормално ткиво) од 158 нови пациентки со карцином на дојка. Сите пациентки пополнија прашалник и беа скринирани за присуство на најчестите мутации во *BRCA1/2* гените.

Кај 23 пациентки беше направено таргетирано секвенционирање на 94 гени и 284 полиморфизми инволвирани во канцерогенезата. Со овие испитувања беа детектирани вкупно 714 различни варијанти, од кои, според базата на податоци ClinVar, 21 беа патогени или ризик-фактор, а 156 варијанти со непозната патогеност. Миссенс мутациите беа анализирани со алатки за предикција на патогеноста (Sift и Polyphen).

Во 2015 година беа продолжени MLPA-анализите за: 1) утврдување на метилација на промоторните региони на 26 тумор-супресорни гени (кај 54 ткива од карцином на дојка); 2) за утврдување на *BRCA*ness-профилот (72 ткива); 3) за одредување на амплификација/губиток на 23 гени (122 ткива). Обработката на овие резултати е во тек.

Беа направени и анализи за утврдување на експресијата на *BRCA1* и *BRCA2* гените со Real-Time PCR-анализа (кај 73 и 86 туморни ткива, соодветно), додека опсежни анализи за едновремено утврдување на експресијата на 84 гени асоцирани со карцином на дојка беа направена кај 10 ткива со употреба на Qiagen Human Breast Cancer kit.

Беа продолжени и анализи за утврдување на експресијата на 12 микроRNA со RT-qPCR анализа, а кај 15 малигни и 1 контролно нормално ткиво беше направена микроарејна анализа за одредување на експресијата на над 1000 микроRNA. Така, досегашните

испитувања спроведени на 25 карциноми на дојка покажаа дека најчести miРНК-и со зголемена експресија се: miR-425, miR-197, miR-21, miR-21*, miR-155, miR-130b, miR-181d, miR-200a, miR-155 и други, додека со намалена експресија се miR-139-5p, miR-320c, miR-211, miR-23*, miR-486-5p, микроРНК-и од фамилијата let-7, miR-133b, miR-494, miR-630, miR-203, miR-23b* и други.

Во реализацијата на проектот учествуваа 10 соработници.

Раководител на проектот е проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска.

3. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КОМПЈУТЕРСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. The influence of renewable energy sources to the protection of the environment in West Balkan Countries“

*Влијанието на обновливите извори на енергија врз заштитата
на животната средина во земјите на Западен Балкан*

Проектот се реализираше во 2015 година во рамките на програмата UNESCO: 2014-2015 PARTICIPATION PROGRAMME. Носител на проектот беше Академијата на науките и уметностите на Република Српска, а други партнери во проектот беа: Универзитетот во Љубљана – Факултет за хемија и хемиски технологии, ТУ Габрово, Универзитетот во Ниш, МАНУ и Црногорската академија на науките и уметностите.

Целта на проектот беше испитување на можноста за поголемо вклучување на обновливите извори на енергија во енергетските системи на балканските земји од кои потекнуваат учесниците, како и влијанијата што таквото вклучување би го имало врз животната средина.

Како резултат од проектот поднесен е еден истражувачки труд (се очекува да биде публикуван во текот на 2016):

1. A. Dedinec, I. Tomovski, L. Kocarev, “Optimization model for variable renewable energy sources generation: Macedonian case study”, submitted to *Contemporary Materials*.

Во реализацијата на проектот учествуваа: д-р Игор Томовски, научен истражувач од ИЦКНИТ и Александра Дединец, асистент на ФИНКИ, УКИМ.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Љупчо Коцарев.

2. EURAXESS – Researchers in Motion ЕУРАКСЕС – МК Истражувачи во движење

Проектот е уникатна иницијатива поддржана од Европската истражувачка заедница, која им помага на европските и странските истражувачи да добијат информации и поддршка, со цел да се стекнат со интернационална истражувачка кариера во Европа. Еураксес нуди комплетен опсег на услуги потребни на еден истражувач од понуди за работа, па сè до совети за преселба од една држава во друга.

Во рамките на овие цели во МАНУ веќе неколку години по ред функционира канцеларијата на ЕУРОАКСЕС, формирана во рамките на ЕУРОАКСЕС МК проектот од ФП7 рамковната програма. Таа, покрај конкретната помош што им ја нуди на гостите – странски истражувачи во РМ, организира различни активности за запознавање на научната заедница во РМ со можностите што ги нуди иницијативата, преку организација на семинари, одржување и постојано обновување на содржините на своите веб-страници (<http://euraxess.mk/>) и (https://www.facebook.com/euraxessmk/timeline?ref=page_internal) и сл.

Во текот на 2015 година канцеларијата, покрај редовните активности, го организираше Вториот ЕУРОАКСЕС МК семинар, кој се одржа на ФИНКИ на 26.10.2015 година. Како составен дел на семинарот беше и посетата на т.н. Син автобус – road show организиран од страна на соодветните институции на ЕК, кој во текот на 2015 година се очекуваше да посети 33 градови во 16 европски држави, со цел подобро запознавање на научниците од европските земји со целите и задачите на Еураксес – Истражувачи во

движење иницијативата. За таа цел е отпечатен водичот за странски истражувачи во Македонија на македонски и на англиски јазик.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Љупчо Коцарев, Неда Коцарева, Вања Ашкапова, Борко Јовановски и Игор Трпевски.

Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев.

3. Non-coherent Communication for Future Wireless Networks

Некохерентна комуникација за идни безжични мрежи

Проектот е финансиран од Германската истражувачка фондација (ДФГ) и опфаќа соработка со Универзитетот во Улм и Универзитетот во Бохум, Германија.

Проектот адресира прашања поврзани со нови архитектури и комуникациски стратегии за безжичните комуникациски мрежи од идната генерација (5G).

Во рамките на проектот во 2015 година беа остварени следните активности: започната е соработка со Институтот за технологија во Њу Џерси и остварена е посета на Техничкиот универзитет во Дармштат, каде што е постигнат договор за идна соработка.

Како резултат од проектот објавени се следните публикации:

1. Z. Utkovski, T. Eftimov and P. Popovski, "Random Access Protocols with Collision Resolution in a Non-coherent Setting", IEEE Wireless Communications Letters, August 2015.
2. R. Devassy, G. Durisi, J. Ostman, W. Yang, T. Eftimov and Z. Utkovski, "Finite-SNR Bounds on the Sum-Rate Capacity of Rayleigh Block-Fading Multiple-Access Channels with no a Priori CSI", IEEE Transactions on Communications, October 2015.
3. L. Jing, Z. Utkovski, E. de Carvalho and P. Popovski, "Performance Limits of Energy Detection in Massive Receiver Arrays", IEEE CAMSAP, December 2015.

Во реализацијата на проектот учествуваа: акад. Љупчо Коцарев, З. Утковски, Т. Ефтимов и П. Поповски.

Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев.

III.3. ПРОЕКТИ ШТО СЕ РЕАЛИЗИРАА ВО РАМКИТЕ НА МЕЃУНАРОДНАТА ПРОЕКТНА СОРАБОТКА СО БУГАРСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ ВО 2015 ГОДИНА

1. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИКА И ЛИТЕРАТУРНА НАУКА

1. Европски вредности во творештвото на бугарските и македонските литературни творци во 20 век

Проектот започна во 2014 година и неговата реализација е завршена.

Во текот на 2015 година се одржаа неколку средби на македонските и на бугарските учесници во проектот. Покрај учесниците во проектот, во зборникот, кој го објави Бугарската академија на науките кон крајот на ноември 2015 година со свои резултати од истражувањата учествуваа и ѝ ги приопштија на македонската и на бугарската научна јавност, уште и: Светлозар Игов, со текст што се однесува на „еден од првите јужнословенски модерни манифести – Пенчо Славевков за Јован Јовановиќ – Змај“, потоа Соња Стојменска-Елзесер – „Мостови на модернизмот (рецепција на поезијата на Александар Блок во македонската култура во средината на XX век)“, Мирослава Кортенска со прилогот „Модернизмот на Јаворов – реформаторство и мисионерство. Проширување на неговото културно-историско наследство – драматургија, преводи, критика, театарска дејност“, Славица Србиновска, која истражуваше и пишуваше за „Реализмот низ призмата на теоретските и критичките рефлексии на Димитар Солев“, како и Пламен Антов – „Консенсус и нонсенс. Поезијата на Константин Павлов во контекстот на еден политичка дебата“.

Зборникот содржи 23 текста, предговор на приредувачите – акад. Милан Ѓурчинов и доц. д-р Александар Јорданов, како и белешки за авторите. „Модернизам во бугарската и македонската литература“ претставува круна на проектот „Европските вредности во творештвото на бугарските и македонските литературни творци во 20 век“ и на 320 страници ги синтетизира погледите на научните работници од Македонија и од Бугарија на оваа тема, со специфични и изделени фокуси во однос на полето со кое се занимава соодветниот автор/учен.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Милан Ѓурчинов.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Александар Јорданов (ИЛ).

2. Културната интеграција и стабилноста на Балканот

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година се работеше првенствено и главно на финализација на рефератите и истражувањата од 2014 година, потем врз стручна редакција на предадените текстови – реферати од Конференцијата во Скопје 2014, подготовка на специјалниот тематски двоброј на списанието *Прилози* на ОЛЛН на МАНУ, пишување предоговори за зборникот и сл.

Проектот „Културната интеграција и стабилноста на Балканот“ (на бугарски: „Културна интеграција и устойчивост на Балканите“) го поставува прашањето на особеностите на одделните културни идентитети во регионот на Балканот, исто како и на можниот *регионален балкански идентитет*, низ нивните парадигматични / илустративни проекции во културата, уметноста и книжевноста, првенствено во современите интегративни социокултурни констелации. Културната интеграција и интеркултурните дијалози се посматраат како важна детерминанта на стабилноста на Балканот.

Може да се каже дека е остварен планот за научноистражувачката работа во 2015 година, која се состоеше од:

- објавување специјален двоброј на списанието *Прилози* на МАНУ (број 1-2 / 2015), приреден од К. Кулавакова и М. Божикова. Редакција на списанието академик Блаже Ристовски, академик Витомир Митевски и К. Кулавакова;
- во печат е специјална тематска публикација Зборник на трудови *Балкански идентитет/и*;
- Објавување тематски прилози во соодветните списанија при МАНУ и БАН.
- размена на работни состаноци;
- претставување на двобројот на *Прилози* во Софија, декември 2015;
- истражувачки активности и престои во Софија и во Скопје.

Со цел да се подготви Зборникот на трудови *Балкански идентитет/и* и списанието на *Прилози*, посветен е голем труд и внимание врз сите одделни текстови, нивната редакција, работа врз образецот, предговори кон изданието и др. Зборникот е објавен на двата јазика, на македонски и на бугарски јазик.

Во реализацијата на проектот учествуваа 10 соработници од Македонија и 7 соработници од Бугарија.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Катица Кулавакова.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Милена Божикова (ИИИЗк).

2. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ

1. Богомилското движење и богомилската книжевност

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година во рамките на проектот беа преземени активности околку организирањето изложба, насловена како „Сведоштва за богомилите“, која произлезе како резултат од теренското истражување во Богомила, Согле, Нежилово и Бистрица, реализирано во октомври 2014 година. Изложбата се состои од два дела: историски, кој ги опфаќа хронолошки релевантните извори за богомилството, и етнографски материјал снимен на терен и поткрепен со соодветни фотографии, кои, исто така, произлегоа од теренското истражување. Фотографиите се компјутерски обработени, а сликите за изложбата се подготвени во капафокс-техника. Изложбата се одржа во декември 2015 година во просториите на МАНУ. Притоа, остварена е работна средба со д-р Ерика Лазарова, која присуствуваше на свеченото отворање на изложбата, како претставник на проектот од страна на Република Бугарија

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Блаже Ристовски, а проф. д-р Маја Ангеловска-Панова, ИНИ, е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е акад. Васил Ѓузевел (ИИОЗ).

2. Ослободителните движења на Македонија и на Бугарија и борбата на македонскиот и на бугарскиот народ за свои држави во XIX век до Младотурската револуција

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во рамките на предвидените задачи од реализацијата на проектот за 2015 година беа преземени и завршени следните работи:

1. Од страна на раководителот и координаторот на Проектот му беа испратени два дописи на раководителот на Проектот од бугарска страна, проф. д-р Светлозар Елдеров, во кои му беа презентирани предлозите од македонска страна за темата, која во рамките на проектот, би била реализирана во текот на 2015 година, а и за начинот на нејзиното остварување. Предлогот од македонска страна беше да се обработи борбата за слобода и македонска државност од Источната криза до Балканските војни, а формата да биде Научна конференција на која претставниците на БАН и МАНУ ќе ги соопштат своите реферати, по кои би се водела заедничка расправа, по што би биле објавени, во заедничка публикација, рефератите, обраќањата на претседателите на двете академии и дискусијата.

2. На тие предлози од македонска страна беше добиен одговор дека бугарската страна ја претпочитува темата за Илинденското (за „Илинденско-преображенското“) востание и заедничкото одбележување на тој настан.

По таа фаза беше одржана нова средба во Софија, во БАН, на која, поради, смртен случај, не учествуваше проф. д-р Ванчо Георгиев, по што таа средба беше одржана со координаторот на проектот, проф. д-р Владо Поповски. Од бугарска страна учествуваа десетина научни кадри, меѓу кои и двајца академици и раководителот на проектот од страна на БАН, професор д-р Светлозар Елдеров.

На средбата, конечно, беше прифатено да се одржи научна конференција на тема: „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни“; таа да се одржи во Битола при крајот на јули месец; во неа да земат учество по 6 референти од двете страни; и да се публикува заедничка книга од рефератите.

3. Пред научната средба во Битола, раководителот и координаторот на Проектот се договорија кои научни кадри од Р. Македонија да се анимираат да земат учество на Научната конференција, при што да се настојува да се покрие целиот предвиден период со прашања релевантни за научната тема – предмет на Конференцијата.

Во таа смисла по контактирањето на повеќе лица за Научната конференција се пријавија: академик Блаже Ристовски, проф. д-р Владо Поповски, проф. д-р Ванчо Георгиев, проф. д-р Валентина Миронска, проф. д-р Катерина Наумоска и проф. д-р Далибор Јовановски.

4. Во мај 2015 година беа подготвени апстрактите за темите и тезите на учесниците, кои беа отпечатени и дистрибуирани на двете страни.

5. Во јули беше одржана Научната конференција во Битола, а во септември, октомври и ноември беа напишани научните трудови на учесниците на Конференцијата, подготвени за печат и предадени на БАН, која се нафатила да ги публикува во предвидената заедничка публикација.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Иван Катарциев, а проф. д-р Владо Поповски е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Светлозар Елдаров (ИБЦТ).

3. Процеси на модернизација на Балканот под османлиска власт во 19 век

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година во рамките на проектот, во месец мај во Софија беше одржана заедничка средба со соработниците од Р. Бугарија. Притоа, беше разгледан досегашниот тек на работата на проектот, а беше дискутирана и програмата за 2016 година, како последна година од проектот. Притоа, беше договорено во 2016 година да се одржи завршна конференција во Македонија, на која учесниците ќе ги презентираат своите трудови произлезени од проектот, како и да се предвидат средства за печатење на трудовите во посебен заеднички зборник.

Во рамките на проектот се оствари патување на носителот, доп. член Драги Ѓоргиев, на научна конференција во Бурса, Р. Турција во ноември 2015 година, а, исто така, носителот на проектот во периодот од 16 до 20 декември оствари научен престој на Варшавскиот универзитет, Р. Полска.

Во октомври 2015 година во Скопје престојуваше учесникот на проектот од бугарска страна, проф. д-р Румена Прличева, која истражуваше во Државниот архив на Р. Македонија и во Институтот за национална историја. Исто така, беше остварена средба со неа и беше разговарано за проектот.

Учесниците, меѓу другото, продолжуваат со работа на своите трудови што ги работат во рамките на проектот.

Раководител на проектот од македонска страна е доп. член Драги Ѓоргиев.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Илија Тодев (директор на ИИИ).

4. Православието и католицизмот на Балканот во XIX–XXI век

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во 2015 година проф. д-р Далибор Јовановски и вон. проф. д-р Борче Илиевски одржаа работни состаноци со колегите од БАН. На овие состаноци беше резгледувана можноста за издавање на една заедничка книга со статиите што беа презентирани минатата година на тркалезните маси во Скопје и во Софија. Како заклучок од двата состанока беше во 2016 година да се издаде книга со статии.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Иван Катарциев, а проф. д-р Далибор Јовановски, Филозофски факултет, е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Светлозар Елдаров (ИБЦТ).

5. Современи проекции на културните традиции и европската перспектива; етнолошки, фолклорни и етномузиколошки аспекти

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во рамките на реализацијата на проектот беа реализирани теренски истражувања во Пиринска Македонија, во градот Сандански и во селото Самоилово. Теренските истражувања беа спроведени од 21 октомври до 24 октомври 2015 година од следниве научни истражувачи:

Д-р Танас Вражиновски вршеше истражувања поврзани со религиозниот фолклор и чествувањата на гробот на Јане Сандански. Слични истражувања се извршени и во Штип во периодот од 21 до 22 октомври 2015 година.

Д-р Ели Луцеска вршеше теренски истражувања од областа на народната религија, со посебен акцент на култот кон христијанските светители, црквите и манастирите, светите места и обичајното-обредните практики поврзани со поклонието.

Д-р Владимир Караџоски вршеше теренски истражувања поврзани со процесите на создавање, траење и реализација на фолклорните манифестации, фестивали, културно уметнички друштва, фолклорни групи и нивното место во културниот живот.

Д-р Катерина Петровска-Кузмановска вршеше теренски истражувања во врска со презентацијата на изворниот фолклор на сцена и на фолклорните фестивали, како и на современата проекција на обредноста и нејзината фестивализација.

За време на теренските истражувања се снимени бројни изворни народни песни од две женски фолклорни групи од градот Сандански („Здраве“) и од селото Самоилово (при Народното читалиште „Антон Попов“ – 1926). Снимени се и преданија и легенди. Направени се бројни аудио-видеозаписи и фотодокументација. Исто така, беше посетен Роженскиот манастир и гробот на Сандански.

Продолжуваат работите околу разгледувањето на снимениот материјал во 2014 и во 2015 година и консултација на соодветна литература.

Во реализацијата на проектот учествуваа по пет соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Блаже Ристовски, а проф. Танас Вражиновски е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Лозанка Пејчева (директор ИЕФЕМ).

6. Импликациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската унија

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во 2015 година истражувачкиот тим работеше на конкретно согледување на импликациите од европската должничка криза врз процесите на економската интеграција во Европската Унија. Во оваа анализа појдовме од поставката дека европската должничка криза не може да се објасни само со кумулирање на структурните буџетски дефицити и јавниот долг како резултат на одговорот на политиките за време на Големата рецесија 2007–2009 година, туку дека европската должничка криза е многу покомплексна и условена од дејството на специфични фактори иманентни за ЕМУ. Меѓу нив, два фактора се посебно значајни: (1) отсуство на заедничка фискална политика, наспроти постоењето на заедничка монетарна политика спроведувана од страна на ЕЦБ; и (2) воведувањето на еврото и олеснетиот пристап (смалените каматни стапки) на земјите од периферијата на ЕУ до средства за финансирање на нивните буџетски дефицити. Негативните ефекти на европската должничка криза се анализирани низ неколку релевантни аспекти: забавено заздравување на земјите на ЕУ во однос на САД, кризата на еврото, забавениот процес на номинална и реална конвергенција на економиите во рамките на ЕУ и на економиите што имаат аспирација да станат членки на ЕУ, отежнат пристап на земјите до капитал на меѓународниот финансиски пазар и понатамошно влошување на перформансите (економските и политичките) на земјите од Западен Балкан во однос на европските стандарди. Во

истражувањето е обрнато внимание и на можните пристапи за надминување на европската должничка криза, т.е. на излезните решенија.

Во 2015 година, продолжија и истражувањата поврзани со номиналната и реалната конвергенција во рамките на ЕУ – компаративна анализа за Бугарија и Македонија, фискалните ефекти – искуствата на Бугарија и поуки за Република Македонија, како и искуства на двете земји во доменот на искористењето на претпристапните фондови. Во септември 2015 година акад. Таки Фити и м-р Марица Антовска партиципацијата во работата на 11. Конгрес на L'Association internationale d'étude du Sud – Est européen, одржан во Софија, Бугарија го искористија и за посета на Институтот за економски истражувања при БАН, како партнер во реализацијата на проектот. Притоа, се одржа средба со проф. д-р Митко Димитров за идната реализација и финализација на проектот.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Таки Фити.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Митко Димитров (ИИкон.И).

7. Забрзување на економскиот раст, инвестициите и економската соработка

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во 2015 година беа реализирани следниве истражувања:

- анализа на трансмисииските механизми на кризата кај двете економии (дознаките, СДИ, извозот и банкарски кредити);
- сметководство на растот на двете земји (според три пристапи) и компаративна анализа за постојните модели на раст и карактеристиките на двете економии;
- проучување на улогата и значењето на институциите (економски, политички и социјални) за растот на двете земји;
- декомпозиција на извозот на двете земји (диверзифицираност, уникатност, софистицираност) и анализа на врската меѓу извозот и економскиот раст (вклучително и СДИ);
- анализа на структурата на извозот во однос на специјализацијата според индустриски сектори и според трговски партнери (алтернативни индекси);
- динамиката на трговијата и растот на извозот и екстерната конкурентност на македонската економија;
- динамиката на трговијата и растот на извозот (трговска отвореност, покриеност на увозот со извоз, пазарен удел; основна претпоставка од која се поаѓа е дека успешните извозни перформанси, мерени во однос на придобивките од пазарниот удел, претставуваат долгорочен индикатор за конкурентноста на една земја и одржливиот раст);
- анализа на структурата на извозот во однос на специјализацијата, како според индустриски сектори така и според трговските партнери (може да бидат пресметани алтернативни индекси; природата на специјализацијата е значајна за извозните перформанси на земјата и перспективите за раст);
- ценовна и трошочна конкурентност (РЕДК базиран на трошоци на живот; трошоци на трудот и продуктивноста; генерално, ап्रेसијацијата на домашната валута или изразениот раст на домашните цени го редуира капацитетот на една земја да се натпреварува на глобалните пазари. Сепак, влошувањето на ценовните и трошочните индикатори би можело да претставува компонента што го следи процесот на конвергенција, а којаможе да се компензира со подобрување на неценовната конкурентност);
- комплексност на производите што се извезуваат (анализата може да се базира на различни класификации за извозната структура, имено факторскиот интензитет, технолошки интензитет и сл.; комплексноста на производите што се извезуваат);
- странските директни инвестиции во Македонија (анализа на ефектите врз продуктивноста и конкурентноста);

– билатералните економски релации меѓу Македонија и Бугарија.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Гоце Петрески.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Татјана Хубенова (ИИкон.Изсл.).

8. Реформи во судството

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Со иницијативата на МАНУ и акад. Владо Камбовски и доц. д-р Маргарит Ганев, како раководител на делегацијата од БАН, проблемот на независноста на судскиот систем повторно се става во центарот на внимание на политичките и на другите надлежни државни органи, за да почнат да ги остваруваат преземаните обврски за реализација на реформите во судството и, воопшто, унапредувањето на демократските процеси во Република Македонија на патот кон Европа. Независното и самостојно судство е онаа компонента на правната држава што претставува најсигурен инструмент за функционирање на државата што почива врз начелото за владеење на правото.

Од 15 до 20 април 2015 година во Софија се одржа првата конференција насловена „Регулиране на юридическото образование и создавање на механизми за продлжуващо обучение и квалификации“ – „Регулирање на правното образование и создавање механизми за континуирана обука и квалификации“. На оваа Конференција свои излагања имаа акад. Владо Камбовски и другите соработници на проектот.

Од 4 до 7 јуни 2015 година во Охрид се одржа втората конференција под наслов „Правно уредување на судскиот систем“. Учесниците на научната расправа од бугарската делегација ја прикажаа состојбата со правното уредување во својата држава. Проф. д-р Ирена Илиева имаше свое излагање за законодавното уредување во Бугарија, а доц. д-р Иво Христов за реформите во судскиот систем на Бугарија.

Од 29 до 30 октомври 2015 година во Софија и во Кржали се одржа третата конференција на тема: „Ефективност на системот за правоприменување. Гарантиране съдебна заштита на правата на човека“ – „Ефикасност на судскиот систем. Остварување на судската заштита на правата на човекот“, која ја отвори раководителот на бугарската делегација, д-р Ганев, а свое излагање имаше и акад. Владо Камбовски, под наслов: „Ефикасност на судскиот систем и остварување на судската заштита на правата на човекот“. Македонската делегација беше составена од 10 члена.

Во подготовка е издавање на посебни публикации, а по реализирањето на сите точки од меѓународниот проект и завршна публикација со заклучни забелешки, која ќе биде доставена до сите релевантни државни институции, а особено до европските институции.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Владо Камбовски.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Маргарит Ганев (ИДП).

9. Регионалната соработка и развој во процесот на европската интеграција: имплементирање на добрите ЕУ-практики во ЈИЕ

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во првата половина од 2015 година учесниците на заедничкиот проект беа фокусирани на апликација на меѓународен научноистражувачки проект што ќе овозможи развој во насока на инклузивно, иновативно и рефлексивно општество. Станува збор за општа ориентација во однос на европската визија, содржана во програмата на Европската комисија – Хоризонт 2020: *Европа во светот што се менува – инклузивни, иновативни и рефлексивни општества*.

Во втората половина од годината се разгледуваа можности за други апликации на проекти, какви што се: Erasmus+ *The EU programme for education, training, youth and sport* и

COST: longest-running European framework supporting trans-national cooperation among researchers, engineers and scholars across Europe.

Во текот на 2016 година се планира да се издаде првата публикација „Balkan Perspectives in the EU Integration Case Study in 4 countries (Bulgaria, Macedonia, Moldova and Albania)“, како резултат на досегашната соработка меѓу МАНУ и БАН. Првите трудови треба да бидат доставени до крајот на февруари 2016 година, а публикацијата се очекува да биде издадена до мај 2016 година.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Владо Камбовски.

Раководител на проектот од бугарска страна е д-р Румјана Желева (ИИОЗ) / (ИДП).

3. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

1. Интегрирана имуногенетска анализа на молекуларни маркери на карциномот на мочниот меур релевантни во проценката на рекурентноста и прогресијата на болеста

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година продолживме со колектирањето тумори на мочен меур со цел во банката да се формираат хомогени групи тумори (пред сè површни T₀, T_{1a}, T_{1b}, carcinoma in situ, но и инфилтративни T_{2a}, T_{2b}, T₃...), при што треба да се напомене дека од оваа година во колектирањето беше вклучена и ПЗУ Општа болница „Ремедика“, Скопје, која претставува наставна база на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во нејзиниот оддел за артифициелно оплодување (IVF) постојат контејнери со течен азот и одлични услови за земање, складирање и транспорт на примероците во банката во МАНУ, така што последните петнаесетина туморски примероци и крв ѝ припаѓаат на оваа болница и вкупниот број туморски ткива, заедно со оние на нормалниот уротелиум, ја надмина бројката од 200 примероци.

Беше предвидено и земање повеќе примероци на нормална лигавица од мочниот меур и уретер кај пациенти подложени на хируршки интервенции поради немалигни болести (бенигна простатична хиперплазија, конгенитални аномали, кадаверични дарители на органи за трансплантација и др.), што не е едноставно, пред сè што овие пациенти се малобројни со оглед на големината на земјата. Понатаму беа земени и неколку примероци на перитуморална лигавица со посебна техника на гратаж (гребење) кај пациенти со инфилтративен карцином подложени на радикална цистектомија. Половината од десетината примероци што беа тестирани за екстракција на ДНК и РНК во Институтот „Кири“ во Париз покажаа поголемо присуство на субмукозно ткиво, што ја прави самата екстракција некавалитетна. Тоа покажува дека е потребно подобрување на техниката на земање на вакви примероци, што значи дека и понатаму останува како приоритет формирањето контролна ткивна банка на нормален уротелиум.

Во согласност со предвидените активности за етаблирање на банка на РНК и ДНК во ткивни туморски екстракти и крв, тоа беше направено по усогласувањето на техниките со колегите од БАН, Институтот „Кири“ и Универзитетско-хоспиталниот центар „Хенри Мондор“ од Париз во втората половина на 2015 година.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Живко Попов.

Раководител на проектот од бугарска страна е акад. Дамјан Дамјанов (БАН), а главен истражувач е проф. Чавдар Славов, член-кореспондент при БАН.

4. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ И БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ

1. Статистичко моделирање и статистичко учење: примена и развој

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

За време на работните средби и на заедничките учества на конференции во Македонија и во Бугарија беа разгледувани статистички задачи за моделирање од заеднички интерес.

Вршени се испитувања на стабилноста на Cohen–Grossberg невронските мрежи, истражувано е асимптотското однесување на k /ти подредени статистики со централен ранг, испитувани се својствата на двотерминални ненасочени мрежи, применувани се и развиени статистички методи во медицински истражувања, работено е на кластерирање на текстуални податоци.

Некои од резултатите се веќе објавени, некои се приложени за објавување, а останатите се во тек на подготовка за објавување.

Повеќето од резултатите се презентирани на меѓународни конференции.

Во состав на работата на проектот одбранета е докторска дисертација од Анета Гацовска, при што во комисијата за оценка и одбрана беа двајца членови од соработниците на проектот од бугарската страна.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Дончо Димовски, а д-р Жанета Попеска, ФИНКИ, е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Евгенија Стоименова (ИМИ).

2. Анализа, геометрија, топологија

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

За време на работните средби и на заедничките учества на конференции и работни средби во Македонија, Бугарија и на Конгресот на Југоисточна Европа, МlCOM, во Атина беа разгледувани отворените проблеми и прашања од заеднички интерес. Добиени се карактеризации на класи тополошки простори метризабилни со $(3,1)$ и $(3,2)$ метрики, разработена е примена на геометријата на криви во 3-димензионалниот евклидски простор, испитувани се услови за унивалентност на функции. Добиените резултати се презентирани на конференции, некои се објавени, а други се во тек на подготовка за објавување.

Во рамките на работата на проектот одбранети се две докторски дисертации, од Соња Чаламани и од Невена Серафимова, за која во комисијата за оценка учествуваше и акад. Петар Кендеров, учесник во проектот од бугарската страна.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Дончо Димовски.

Раководител на проектот од бугарска страна е чл.-кор. Јулијан Ревалски (ИМИ).

3. Ученички институт по математика и информатика

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на година беше организирана работа со ученици во подготовка на проекти. Од 24 до 26 април 2015 година, во х. „Молика“, Битола, се одржа Ученичка научна конференција, на која 9 ученици ги претставија своите изработени проекти. На конференцијата учествуваа и двајца наставници. Во подготовка е материјал за работата на Конференцијата.

Од 14 до 19 август 2015 г. во Благоевград се одржа Летната математичка школа, организирана од Ученичкиот институт по математика и информатика од Бугарија, на која учествуваа тројца ученици и еден наставник од Македонија.

Од 3 до 6 ноември 2015 година во работна посета во Скопје беа Олег Мушкаров, Петар Бојваленков и Андреј Андреев од Бугарија. Во МАНУ, на 5 ноември 2015 година, се

одржа работилница за работата на Ученичкиот институт по математика и информатика. Воведни излагања имаа Олег Мушкаров и Петар Бојваленков. На работилницата учествуваа 5 наставници од средни училишта и 12 ученици од средни училишта.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Дончо Димовски.

Раководител на проектот од бугарска страна е чл.-кор. Олег Мушкаров (ИМИ).

5. ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧКИ НАУКИ

1. Синхронизирана работа на нуклеарна централа со реверзибилна хидроцентрала

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Преку директна комуникација по електронски пат, како и во директните средби со колегите од БАН и од НЕК (Националната енергетска компанија на Бугарија), добиени се влезни податоци за ЕЕС на Бугарија. Посебно е важно да се напомене соодветното приспособување на техничките податоци на производниот систем на термоелектрани, хидроелектрани и на нуклеарната електрана Козлодуј. Бугарскиот ЕЕС е комплексен, како од технички аспект на топологија, оперативна работа на поедини единици така и од структурен и сопственички аспект. Хидроенергетскиот произведен систем е на националната компанија, додека дел од термоенергетските капацитети се приватна сопственост, а нуклеарната централа Козлодуј е во државна сопственост.

Врз основа на искуството на тимот, како и од резултатите на досегашните истражувања на македонскиот ЕЕС, се пристапи кон моделирање на оперативната работа на комплексен ЕЕС составен од термоцентрали, конвенционални хидроелектрани, нуклеарни централи и реверзибилна ХЕЦ. Почетните анализи се направени на примери за работа на производните единици во ЕЕС на Македонија во проектирана состојба при работа на реверзибилните ХЕЦ Чебрин и Галиште со нуклеарна енергетска постројка. Во понатамошните анализи би влегле разни варијанти на оперативна работа и различни режими на работа на системот.

Истовремено, оваа година се започна со моделирање на ЕЕС на Бугарија со техничките податоци на производните единици што се на располагање. Целта е да се направат повеќе симулации и да се разгледаат некои варијанти на оперативна работа на производните капацитети и соодветно да се споредат со реалната работа во практика.

Како резултат од истражувањата во 2015 година, објавени се 2 труда на меѓународни конференции во Порторож, Словенија и во Созопол, Бугарија. Други два труда се објавени од аспект на оперативна работа на ЕЕС на Македонија.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна беше акад. Томе Бошевски, а во 2016 година е определен акад. Глигор Каневче. Проф. д-р Антон Чаушевски е координатор на проектот.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Павлин Грудев (ИИИЕ).

2. Анализа на ползите и барањата за користење на нови поколенија нуклеарни реактори во Република Бугарија и во Република Македонија

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година беа направени голем број контакти по електронска пошта и преку директни средби со колегите од БАН и од Министерството за енергетика на Бугарија. Дискусиите со колегите од Бугарија се одвива во неколку правци:

- разгледување можности за регионално поврзување, со цел користење на човечките ресурси од двете земји во областа на нуклеарното инженерство и нуклеарната енергетика;
- разгледување можности за користење на професорите на универзитетите од Бугарија и научноистражувачкиот потенцијал во БАН за обука на инженерски и научноистражувачки кадри во Македонија;
- учество на македонски кадри во работата на заеднички европски проекти, кои во моментот се работат во Бугарија или се во план да отпочнат во наредната година;
- давање помош на Македонија за пријавување на соодветни европски проекти и фондови;
- обезбедување услови за научни и стручни посети на македонски стручни и научни кадри на соодветни институции во Бугарија и на нуклеарната централа Козлодуј. Горенаведените активности беа извршени во соработка со проектот на Меѓународната агенција за атомска енергија (МААЕ) од Виена, кој се изведуваше при ЕЛЕМ, Скопје. Истовремено, оваа година се започна со моделирање на ЕЕС на Бугарија со техничките податоци на производните единици што се на располагање. Целта е да се направат повеќе симулации и да се разгледаат некои варијанти на оперативна работа на производните капацитети и соодветно да се споредат со реалната работа во практика. Во рамките на програмата за работа со БАН, а со финансиска помош од МААЕ, беше организирана работилница при ЕЛЕМ во Скопје, Македонија, на која бугарските колеги од БАН и од Козлодуј ги информираа македонските стручни кадри за нивните искуства во развојот на нуклеарната енергетика во Бугарија.

Како резултат од активностите и истражувањата во 2015 година, објавени се 4 труда на меѓународни конференции во Порторож, Словенија и во Созопол, Бугарија. Трудите ги покриваат областите на енергетско планирање, вклучувајќи ја и нуклеарната енергетика, развојот на човечките ресурси и развојот на нуклеарната инфраструктура во Македонија. Исто така, авторите од ЕЛЕМ подготвија труд за националното списание „Пресинг“, во кој беше објавен еден труд од работата на овој проект.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна беше акад. Томе Бошевски, а во 2016 година е определен акад. Леониод Грчев. Проф. д-р Никола Попов е координатор на проектот.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Павлин Грудев, (Институт за нуклеарни истражувања и нуклеарна енергија – ИЛИЈЕ).

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ

1. Развој на методи за стратешки планирања на енергетиката

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Имајќи предвид дека соработниците од Република Бугарија се заинтересирани, пред сè, за примена на моделот МАРКАЛ на локално ниво, моделот беше адаптиран за примена на ниво на Град Скопје. Беа опфатени четири сектори на страната на потрошувачката, и тоа: домаќинства, индустрија, транспорт и комерцијален и услужен сектор.

Секторот домаќинство е поделен на апартмани, куќи во урбани средини и куќи во рурални средини, комерцијалниот и услужен сектор е поделен на големи и мали објекти во поглед на квадратурата, а транспортот е поделен на патен транспорт (автомобили, автобуси, товарни возила и мотори) и железнички транспорт. За секој од потсекторите се дефинираат потребите од корисна енергија, како на пример: потребите за греење на простор и топла вода, ладење, готвење, осветлување, потреби од енергија за фрижидери и замрзнувачи и други енергетски потреби во домаќинствата и комерцијалниот и услужен сектор, како и

патнички (p) km и тонски (t) km во транспортот. Главни двигатели што се користени за да се дефинираат потребите од енергија до 2025 година се: растот на БДП на ниво на Град Скопје и промената на населението, односно неговиот раст.

На страната на производството карактеристично е тоа што електричната енергија која е произведена надвор од границите на Град Скопје, а се користи за задоволување на потребите во самиот град, е земена како увоз на електрична енергија. За увозот на електрична енергија пресметан е CO₂ емисионен фактор, кој потоа се користи за да може да се дефинираат мерки со чија помош ќе се овозможи намалување на емисиите на CO₂.

Развиено е основно сценарио до 2025 година и 21 мерка со чија помош се овозможува намалување на емисиите на CO₂.

Со соработниците од БАН разменет е поголем број информации преку електронска пошта и остварена е средба во Скопје со тридневни активности (5–7 ноември 2015) на истражувачкиот тим од Бугарија и на нашиот истражувачки тим. На средбата во МАНУ на 6 ноември 2015 година од страна на БАН учествуваа: проф. Пламен Цветанов, раководител на проектот од страна на БАН и Лијана Аджарова, директор на Агенцијата за енергетика, Пловдив, а од страна на МАНУ учествуваа: акад. Глигор Каневче, раководител на проектот, д-р Наташа Марковска, м-р Верица Тасеска и м-р Александар Дединец. Покрај тоа, во текот на нивната посета во Скопје беа остварени и неколку неформални средби.

На состанокот во МАНУ и на неформалните средби беа:

- претставени активностите во предметното подрачје од двете страни, во текот на 2015 година;
- анализирана е и сумирана досегашната активност во подрачјето на заедничкиот проект;
- дефинирани се основните правци на понатамошната соработка.

Притоа ги презентиравме резултатите од стратегијата за развој на енергетиката на град Скопје, која е изготвена со користење на МАРКАЛ.

На средбата е договорено да се подготват заеднички апликации на проекти на европските фондови:

1. BALKAN-MEDITERRANEAN Program 2014–2020 во областа на:

– стратешкото планирање на развојот на енергетиката и моделирање на квалитетот на воздухот на локално ниво (ниво на град).

Во таа насока, остварени се контакти и со институции од Грција и Албанија за заеднички настап.

– Реализација на пилот-проект на децентрализирано греење и ладење на една или на група згради со примена на топлотна пумпа, фотонапонски системи и акумулатори на топлина и студ.

2. ХОРИЗОНТ 2020

– Проект поврзан со искористување на биомасата (дрвна и земјоделска) за енергетски цели.

– Други проекти од заеднички интерес во подрачјето на енергетското планирање, енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Глигор Каневче.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Пламен Цветанов (ИЈИЈЕ).

2. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И БИОТЕХНОЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ”

1. Балканска ендемска нефропатија

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година статистички беа обработени податоците од микроарејните анализи за утврдување на експресијата на повеќе од 1000 микроРНК-и, кои беа спроведени во текот на 2014 година. Статистичката анализа со GeneSpring v.12.5 и R Bioconductor софтверите покажа дека бројни микроРНКи имаат сигнификантни разлики во експресијата ($p < 0,05$) и најмалку 2 log-fold промена при споредбата на BEN-UUC примероците со нормалното ткиво и non-BEN-UUC примероците со нормалното ткиво. Анализата со GeneSpring софтверот покажа вкупно 31 диференцијално експресирана микроРНК, додека R Bioconductor софтверот покажа 16 диференцијално експресирани микроРНКи кај BEN-UUC примероците споредени со нормално бубрежно ткиво. Од овие, 10 микро РНК беа идентификувани и со двата софтвера и тоа: hsa-miR-205↑, hsa-miR-4322↑, hsa-miR-99b*↑, hsa-miR-3620↑, hsa-miR-373*↑, hsa-miR-3656↑, hsa-miR-1290↑, hsa-miR-30a↓, hsa-miR-127-3p↓ и hsa-miR-154↓. Споредбата на non-BEN-UUC со нормално бубрежно ткиво покажа 24 и 20 диференцијално експресирани микроРНК со GeneSpring и со R Bioconductor софтверите соодветно, од кои 15 беа детектирани со двата софтвера, и тоа: hsa-miR-205↑, hsa-miR-205*↑, hsa-miR-224↑, hsa-miR-224*↑, hsa-miR-197↑, hsa-miR-182↑, hsa-miR-183↑, hsa-miR-96↑, hsa-miR-203↑, hsa-miR-149↑, hsa-miR-141↑, hsa-miR-200c↑, hsa-miR-1260↑, hsa-miR-210,↑ и hsa-miR-663b↓.

Врз база на овие резултати беше изработен научен труд под наслов "MicroRNA profiling in patients with upper tract urothelial carcinoma associated to Balkan endemic nephropathy", кој ќе биде поднесен во специјалниот број на BioMed Research International, насловен како "Omics Technologies: New Powerful Research Tools in Nephrology".

Во реализацијата на проектот учествуваа 15 соработници.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Момир Поленковиќ, а проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е акад. Ангел Г'лабов, а проф. Драга Тончева е координатор.

3. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

1. *Од паганство до христијанство – ритуал и уметност*

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година продолжи собирањето релевантна литература од соодветната тема, како и остварувањето пошироки контакти со стручњаци од областа. Работата се состоеше, главно, од кабинетско истражување.

Се одржа и средба во Софија, каде што беа договорени следните чекори во соработката. Беше предложено да се соберат трудовите на сите учесници и да се објават во заеднички зборник во 2016 година.

Во реализацијата на проектот учествуваа по пет соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Вера Битракова Грозданова.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. д-р Јулија Валева.

2. *Уметноста во 19 век – Дебарската и Самоковската школа*

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Реализацијата на проектот во 2015 година се оствари низ непосредните теренски истражувања на дваесетина црковни споменици, музејски збирки и галерии на икони во пределите на Источна Македонија.

Предмет на научно истражување беа исклучиво дела, икони и фрески, настанати од самоковски зографи, но се евидентираа и дела на дебарските и на крушевските зографи. Се истражи иконописот во Лесновскиот манастир, каде што се идентификуваа икони од

Христо Димитров, основоположникот на Самоковската зографска школа, како и црквите во Пробиштип и во Злетово.

Во Кочани во црквата „Св. Ѓорѓи“ се открија престолни икони од Димитар Христов, син на Христо зограф. Во селата околу Кочани, во Оризари, се идентификува поголема целина од четиринаесет икони на Димитар Христов. Во селото Спанчево целиот првобитен иконостас (празнични и престолни икони) се идентификуваа како дело на Димитар Христов. Во манастирот „Св. Пантелејмон“, село Пантелеј, Кочанско, се откри една проскинитарна икона на патронот на манастирот од зографот Захариј Димитров Доспевски, самоковец кој ја зографисува и црквата „Успение на Богородица“ во истиот манастирски комплекс.

Во Штип се истражуваше во збирката на Завод и Музеј Штип, во митрополитската соборна црква „Св. Никола“ и истоимената галерија на икони, при што се идентификуваа десетина икони од самоковските зографи Христо, Димитар и Захариј.

Во галеријата на икони при црквата „Успение на Богородица“ во Ново Село се провери целокупниот иконописен фонд и таму се идентификуваа и најстарите икони на самоковски зографи во Македонија. Тоа се дваесетина икони од постариот иконостас од 1810 г., засега со единствениот автограф на зографот. Во депото на галеријата откривме уште десетина икони на самоковски зографи.

Значајно откритие беа иконите од црквата „Покров на Богородица“ од Ново Село, за кои се знаеше единствено од записите на постарите автори, но никогаш целосно не се објавија. Ова откритие, со дополнителните сознанија што ги добивме при теренските истражувања во Самоков (Бугарија), овозможија нови сознанија за блиските врски меѓу Штип и Самоков, што ќе биде опширно елаборирано во монографскиот текст за самоковските зографи во 2016 г.

Новиот иконостас од 1851 година во црквата „Успение на Богородица“ во Ново Село е дело на самоковскиот зограф Станислав Доспевски.

Во Паланечко се истражуваше во параклисот на Богородица во манастирот „Св. Јоаким Осоговски“, каде што се открија дела на Христо и Димитар зограф. Во градската соборна црква во Паланка, на наше големо изненадување, се откри и најголемата целина на икони од самоковски зографи, со 56 икони од престолни, празнични и апостоли, додека во црквата на „Богородица“ во село Ранковце се идентификуваа осум престолни икони од Димитар зограф.

Во Кратово, во црквата „Св. Јован Претеча“, исто така се идентификуваа икони на Димитар Зограф.

Се извршија и теренски истражувања во пределите на Неготино, Кавадарци и Прилеп, каде што не се идентификуваа дела на самоковските зографи. Ова беше особено важно, бидејќи јасно ја оцрта границата на дејствување и влијанието на самоковците наспроти продорот на дебарските и на пелагониските зографи.

На оваа важно прашање подетално ќе се осврнеме во монографијата што се подготвува како завршен дел од проектот.

При овие обемни повеќемесечни теренски истражувања се снимиле теренски фотографии, кои се дел од документацијата и фототеката на Центарот за проучување на културното наследство.

Во реализацијата на проектот учествуваа работни групи од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Цветан Грозданов.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Иванка Гергова (ИИИЗк).

4. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КОМПЈУТЕРСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Испитување на комуникациите за хетерогени безжични мрежи

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во рамките на извештајниот период се одржаа две работилници меѓу партнерите во проектот:

1. Работна средба во Софија, Бугарија на 4.11.2015 година. Од македонска страна учествуваа академик Љупчо Коцарев и Игор Мишковски. Од бугарска страна учествуваше целиот колектив што работи на проектот. На средбата беше прикажано што е реализирано од бугарска страна во однос на дизајнот и реализацијата на хетерогена комуникациска мрежа. Беше покажана работата на прототип при негово имплементирање во систем за мониторинг и контрола на тоplotни завеси во трговски објекти.

2. Работна средба во Охрид, Македонија на 24.11.2015 година во куќата Уранија. Од бугарска страна учествуваа пет члена од тимот на проектот, а од македонска страна – четворица учесници. Се разговараше за постигнатите резултати, поставените задачи за идната работа и начини за ширење на резултатите.

На 5-6 ноември 2015 година во Софија, како резултат на заедничка организација, се одржа меѓународна научна конференција “BdKCSE 2015 – Big Data, Knowledge and Control Systems Engineering”. Сајтот на конференцијата е <http://conference.ott-iict.bas.bg/>. Конференцијата е организирана од ИИКТ-БАН. Пленарно предавање одржа академик Љупчо Коцарев на тема: “Massive Graphs: Algorithms, Techniques and Challenges”. Тој е член на Програмскиот комитет на конференцијата. Покането предавање одржа Игор Мишковски на тема: “How to Create Resilience Through Big Data from Twitter and Mobile Phone Operators”. Од бугарска страна учество на конференцијата зедоа двајца научни соработници на ИИКТ со следниве извештаи: “Big Data in Astroinformatics – Compression of Scanned Astronomical Photographic Plates” и “Big Data for Personalization: Opportunities, Applications”

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Љупчо Коцарев, а доц. Игор Мишковски е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Румен Андреев (ИИКТ).

2. Бугарско-македонска научно-иновациска соработка: балкански и европски перспективи

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во тековната година во рамките на научноистражувачкиот проект се остварени следниве активности:

1. Карактеризација и оценување на меѓусебната трговија со средства за комуникации – пленарно предавање и публикација – Р. Чобанова, Љ. Коцарев, Н. Несторов. 2. Направена проценка на состојбата на користење на ИКТ во бугарските претпријатија и споредба со Македонија и земјите од ЕУ – постер и статија – Чобанова, Несторов. 3. Одреден шумарскиот сектор како сектор со потенцијал за прекугранична соработка, како и технологиите што треба да се користат за излез од кризата. 4. Подготовка на два проекта за аплицирање по Хоризонт 2020. 5. Стартување на подготовка за аплицирање за финансирање на ИНТЕРРЕГ билатерална соработка – Р. Чобанова, Даниела Георгиева, Радостина Попова, Румен Андреев, Санча Ненкова. 6. Учество на Меѓународната конференција и координација во спроведувањето и примената на резултатите од проектот со пленарно предавање и постер презентација: „First international scientific conference Telecommunications, Informatics, Energy and Management TIEM 15”, Bitola, Macedonia, organized by University of telecommunications and Post, Sofia and University “St. Kliment Ohridski”, Bitola, Macedonia, 15–18 октомври 2015 и средба во Куманово за дефинирање на партнери и подготовка на проект по новата програма за прекугранична соработка од Инструментот за препристапна помош „Бугарија – Македонија“, 3 декември 2015 година, Куманово.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Љупчо Коцарев.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Росица Чобанова (Екон. Истр.).

5. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И МАТЕРИЈАЛИ

1. Примена на атомска апсорпциона спектрометрија за анализа на елементи во траги

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во рамките на работата на научноистражувачкиот проект во текот на 2015 година реализирани се следниве активности:

1. Проценка на биорасположливоста на елементи во траги од прашина од поткровни греди од околина на топилница за фероникел.

Целта на ова истражување е утврдување на вкупната и биорасположливата содржина на хемиски елементи во прашина од поткровни греди, како и нивната дистрибуција во областа на градот Кавадарци, Република Македонија, и на овој начин да се процени изложеноста на населението со токсични метали во области со висока индустриска активност од топилницата за фероникел. Добиените резултати покажаа висок степен на биорасположливост на токсичните елементи (Cr, Cu, Mn, Ni, Pb и Zn) во примероците од прашина од поткровни греди земени од куќи во непосредна близина на металуршките активности, што најверојатно се должи на малата големина на честичките од прашина од поткровните греди и нивната голема реактивност.

2. Утврдување на биорасположливост и биоакмулација на есенцијални и тешки метали во *R. acetosa*, *S. oleracea* и *U. dioica* од област загадена со бакар и референтна област

Со овие испитувања покажано е дека дури и при релативно ниски содржини во делумно загадени почви, елементите As, Cd, Cu, Ni и Pb се многу екстрактивилни од одредени растенија. Утврдено е дека копривата (*U. dioica*), спанакот (*S. oleracea*) и киселецот (*R. acetosa*) се погодни за биоакмулација на Cd, Cu, Pb и Zn. Притоа, утврдено е значителното збогатување на почвите со As, Pb и Zn (во урбано подрачје) и Cd, Cu и Ni (во областа на рудник за бакар).

3. Примена на PCA за процена на есенцијални и токсични метали во зеленчуци произведени во загадени подрачја

Извршено е определување на 23 елементи (Ag, Al, As, Ba, Ca, Cd, Cr, Cu, Fe, K, Li, Mg, Mn, Mo, Na, Ni, P, Pb, V и Zn) во земјоделски обработливи почви и зеленчуци [лук (*Allium sativum*), кромид (*Allium cepa*) и магданос (*Petroselinum crispum*)] во области со рударски активности. Утврдено е дека висока екстрактивилност од почвите во зеленчуците во екстрактот од HCl покажуваат голем број елементи (Ag, Al, Ba, Ca, Cr, K, Li, Mg, Mn, Mo, Na, Ni, P, V and Zn), додека во системот од ДТРА-CaCl₂-TEA највисока екстрактивилност покажуваат Cd и Cu. Висока вредност на траслокацискиот фактор во сите испитувани зеленчуци се добиени за As, Cd, Cu и Pb.

4. Дистрибуција на оловото во почвите од сливот на реката Брегалница

Извршено е испитување за утврдување на дистрибуцијата на оловото во почвите од сливот на реката Брегалница, Република Македонија. Утврдено е дека содржината на олово во алувијалните и автоморфните почви во ова подрачје се движи во опсегот 4,4-46.000 mg kg⁻¹. Најмногу збогатени почви со олово во сливот на реката Брегалница има во регионот на Злетово – Македонска Каменица. Просечната содржина на Pb во оваа област е 3100 mg на kg⁻¹. Споредено со акциската вредност од Холандските стандарди, содржината на оловото во почвите од оваа област е повисока за 6 пати.

5. Просторна дистрибуција на хемиски елементи во почвите и воздухот во Полошкиот регион

За таа цел спроведен е геохемиски мониторинг за определување 19 макроелементи и елементи во траги (Ag, Al, Ba, Ca, Cd, Cr, Cu, Fe, K, Li, Mg, Mn, Na, Ni, P, Pb, Sr, V и Zn). Земени се вкупно 118 примероци од почви (59 примероци од површинска и 59 примероци од потповршинска почва) од претходно утврдени референтни локации. Од анализираните примероци почва, утврдени се 4 хемиски асоцијации (фактори), од кои три фактори се од

литогено потекло (F1, F2 and F4) а еден (F3) е мешан фактор со литогено и антропогено потекло.

Исто така, со примена на биомониторинг со мов извршено е испитување за утврдување на дистрибуцијата на 22 елементи (Ag, Al, As, Ba, Ca, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, K, Li, Mg, Mn, Na, Ni, P, Pb, Sr, V и Zn) во воздухот во Полошкиот регион. За таа цел земени се примероци од мов од 43 локации. Утврдено е дека елементите вклучени во F1, F2, F4 и F5 имаат литогено потекло, додека оние вклучени во F3 се од мешано, литогено и антропогено потекло.

6. Дистрибуција на хемиски елементи во почви од регионот на Пелагонија, Република Македонија

Цел на испитувањето е да се утврди просторната дистрибуција на 17 макро- и микроелементи по почвите од Пелагониската Котлина, Република Македонија. За таа цел земени се 228 примероци од почва од 131 локација и со примена на атомската емисиона спектрометрија со индуктивно спрегната плазма анализирани се 17 елементи (Al, Ba, Ca, Cr, Cu, Fe, K, Li, Mg, Mn, Na, Ni, P, Pb, Sr, V и Zn). Применети се кластерната и факторната анализа за утврдување на асоцијациите меѓу анализираниите елементи. Добиени се 3 фактори: Фактор 1 (Al, Ba, Mg, Mn, Fe, Ni, P и V), Фактор 2 (Cr, Cu, Pb и Zn) и Фактор 3 (Ca и Sr). Утврдено е дека дистрибуцијата на овие елементи е главно како резултат на комплексната геологија и литологија на испитуваниот регион.

7. Примена на атомската спектроскопија за определување на елементи во површински води

Во оваа испитување извршено е определување на различни елементи (Al, As, Cd, Cr, Cu, Fe, Mn, Ni, Pb и Zn) во примероци од површински води со примена на масена спектрометрија со индуктивно спрегната плазма (ICP-MS) и рендгенска флуоресцентна спектрометрија (TRXRF). За да се постигне поголема чувствителност на методите, применета е цврсто-фазната екстракција за концентрирање на анализираниите елементи. За таа цел применети се посебни chitosan-мембрани со инкорпорирани наночестички од сребро. Оптимизираната метода е применета за определување на овие елементи во примероци од различни реки и езера во Бугарија.

Соработката меѓу двете истражувачки групи е интензивна веќе подолг период (над 20 години). Таа е потврдена со голем број заеднички проекти и објавени научни трудови и трудови презентирани на различни научни манифестации. Поради постоење на тековната и континуирана соработка, истражувањата во рамките на овој проект претставуваат, всушност, продолжување на досегашната соработка. Во текот на извештајната 2015 година тие се реализирани со паралелни истражувања во лабораториите на двете групи во Софија и Скопје. Истражувањата резултираа со 1 заеднички објавен труд и 2 заеднички презентации на Седмата конференција по аналитичка хемија на земјите од Црноморскиот регион (*7th Black Sea Basin Conference on Analytical Chemistry (7th BBCAC)*, 10–15 September 2015, Varna). На оваа Конференција заеднички партиципираа колегите учесници во проектот од Македонија и од Бугарија, со кои имавме можност да разговараме за плановите за реализација на проектот во текот на 2016 година.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Глигор Јовановски, а проф. д-р Трајче Стафилов, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Димитар Цалев, ФСФ Софиски универзитет Св. Климент Охридски.

2. Спектроскопски и структурни истражувања на некои метални комплекси

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на годината испитувањата беа насочени кон кристални хидратирани системи што во себе вклучуваат арсенати, фосфати и халогениди.

(Деталниот извештај за проектот ќе биде дополнително приклучен).

Во рамките на проектот на 15 јуни 2015 година проф. д-р Виктор Стефов престојуваше во Белград, Република Србија. Целта на престојот беше вршење испитувања на протон спроводливост на повеќе системи на Факултетот за физичка хемија.

Од 22 до 24 октомври 2015 година беше остварен студиски престој на проф. д-р Виктор Стефов и на доц. д-р Аднан Кахил на Институтот за општа и неорганска хемија при Бугарската академија на науките во Софија. За време на престојот беа анализирани термичките особини на повеќе соединенија што се предмет на испитување во дадениот проект.

Во реализацијата на проектот учествуваа по 4 соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Бојан Шоптрајанов, а проф. Виктор Стефов, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. Виолета Колева, Институт за општа и неорганска хемија, БАН.

3. Тавтомерни рамнотежи кај молекуларни кластери и течности

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Развиена и имплементирана е нова секвенцијална Монте Карло – квантохемиска методологија за симулирање на процесот на пренос на протони, асистиран од молекулите вода кај нуклеозидите. Гванозинот и ацикловирот се разгледани како конкретни случаи. Оваа методологија е развиена со цел да се добие подлабок увид во молекуларната основа на тавтомеријата кај паровите азотни бази што влегуваат во составот на ДНА и РНА. Ефектите на растворувачот се симулирани по пат на експлицитно вклучување на молекули вода од релевантниот дел на првата хидратациска обвивка околу молекулата на растворената супстанција. Положбите на овие молекули од растворувачот се проценети по пат на изведување на класична Монте Карло симулација со алгоритмот на Метрополис на разредени водени раствори од гванозин и ацикловир. Последователно, анализирајќи се интермолекуларните интеракции од типот растворувач-растворена супстанција кај статистички независни конфигурации генерирани со Монте Карло-симулацијата. Процесите на пренос на протони асистиран од растворувачот натаму се изучувани користејќи два различни квантохемиски пристапи на MP2 нивото на теорија. Во првиот пристап површините на потенцијална енергија на конечни кластери, кои, освен молекула на нуклеозидот содржат уште четири молекули вода, се истражувани на MP2/6-31+G(d,p) ниво, додека, пак, во вториот пристап овие кластери се „вронети“ во растворувачот третиран како поларизабилен континуум (C-PCM/MP2/6-31+G(d,p) ниво на теорија). Најдено е дека во парна фаза и во воден раствор најстабилен тавтомер на гванозинот и ацикловирот е 1*H*-2-амино-6-оксо формата, следена со 2-амино-6-(*sZ*)-хидрокси формата. Енергетските бариери на реакциите на пренос на протони кај гванозин и ацикловир изнесуваат 11.74 kcal mol⁻¹ и 11.16 kcal mol⁻¹ соодветно. Соодветните константи на брзина изнесуваат $k = 1.5 \cdot 10^1 \text{ s}^{-1}$ и $k = 4.09 \cdot 10^1 \text{ s}^{-1}$. Тие се доволно големи за да биде возможно генерирање на соодветниот 2-амино-6-(*sZ*)-хидрокси тавтомер. Анализата на реакциските профили кај двете соединенија покажуваат дека преносот на протони се одвива преку асинхронен механизам.

Во реализацијата на проектот учествуваа 10 соработници од Македонија и 4 соработници од Бугарија.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Бојан Шоптрајанов, а проф. д-р Љупчо Пејов, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. д-р Венелин Енчев (ИОХЦФ).

4. Изучување на површинската морфологија на наноструктурни тенки слоеви со техники на микроскопија со скенирачка сонда

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Развиени се нови конвенционални колоидни хемиски, но и сонохемиски техники за синтеза на некои фази од бинарни и тернарни метални халкогениди (AgInS_2 , тернарниот полупроводнички систем Cu-In-S), како и соодветни методи за синтеза, темелени на техниката на термичко испарување во вакуум (елементарен Te). Развиен е прв метод за синтеза на тродимензионални групации од густо пакувани квантни точки од *кубичната* модификација на CuInS_2 , во форма на тенки слоеви. Од една страна, ова е првиот успешен обид да се постигне оваа цел што е досега опишан во литературата. Од друга страна, развојот на оваа метода за синтеза отвора сосем нови пристапи кон стратегиите за дизајн и карактеризација на соларни ќелии, темелени на тенки слоеви од овој извонредно погоден материјал, со висока ефикасност и својства што зависат од димензиите на честичките кои може да се приспособување. Детално е изучена врската меѓу структурата и својствата на синтетизираните материјали и условите на синтеза. Во поголем број случаи е покажано дека по пат на фино приспособување на условите за синтеза, возможна е прецизна контрола на фазната чистота на синтетизираните материјали, како и на неговите структурни, оптички и фотоелектрични својства. Методот на дифракција на X-зраци од поликристални обрасци во комбинација со техниката на микроскопија, темелена на атомски сили, е искористен за изучување на ефектите од „старењето“ врз морфолошките и структурни карактеристики на тенки слоеви од $\text{Zn}_x\text{Cd}_{1-x}\text{Se}$. Изучуван е преносот на носители на полнеж низ тродимензионални групации составени од квантни точки од индиум(III) сулфид и бизмут(III) сулфид, нанесени во форма на тенки слоеви. Комбинирајќи ги мерењата на зависноста на темната (рамнотежна) спроводливост, како функција од температурата во релативно широк температурен интервал со структурните студии, како и студиите на оптичката апсорпција, добиен е продлабочен увид во основниот механизам што е одговорен за преносот на полнеж низ цврстите тела изградени од квантни точки. Направени се прелиминарни истражувања на сензорната способност на термички нетретирани слоеви од елементарен телур со различна дебелина кон пари од вода, етанол, ацетон и амонијак.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Глигор Јовановски, а доц. д-р Билјана Пејова, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. д-р Ирина Бинева (ИФТТ).

5. Структурна карактеризација и изучување на електрични и каталитички својства на новосинтетизирани комплексни перовскити

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година најнапред беа завршени некои од започнатите истражувања во претходната година. Така, беа решени кристалните структури на претходно синтетизираната серија перовскити $\text{YCo}_{1-x}\text{Fe}_x\text{O}_3$ ($x = 0, 0,33, 0,5, 0,67$ и 1) и беа пресметани повеќе различни кристалохемиски параметри, кои укажуваат на отстапувањата на овие структури од идеалната перовскитна структура. Беа довршени и истражувањата во врска со влијанието на парцијалната супституција на Y со Ca во $\text{Y}_{0,8}\text{Ca}_{0,2}\text{Co}_{0,5}\text{Fe}_{0,5}\text{O}_{3-\delta}$ врз стабилноста на структурата и врз електрокаталитичките својства, како и на парцијалната супституција на Co^{3+} со Fe^{3+} во $\text{YCo}_{1-x}\text{Fe}_x\text{O}_3$ врз електрокаталитичката активност на овие перовскити.

Покрај тоа, беа синтетизирани други, нови комплексни перовскити, какви што се сериите со општа формула: $\text{Nd}_{1-x}\text{M}_x\text{Co}_{1-x}\text{Cr}_x\text{O}_3$ ($x = 0, 0,5$; и 1 , $\text{M} = \text{Ca}^{2+}, \text{Pb}^{2+}$); $\text{Sm}_{1-x}\text{M}_x\text{Co}_{1-x}\text{Cr}_x\text{O}_3$ ($x = 0, 0,5$; и 1 , $\text{M} = \text{Ca}^{2+}, \text{Pb}^{2+}$), применувајќи ја методата на согорување од раствор и тестирајќи различни горива: уреа, глицин и лимонска киселина, при што како најдобро гориво за синтезата на овие серии се покажа глициноот. Добиените соединенија беа

структурно карактеризирани со рендгенска дифракција на спршени примероци и беа определени параметрите на елементарната ќелија, како и нивните морфолошки карактеристики преку направените SEM-снимања.

Во текот на оваа година се започна и со синтезите на органско-неоргански перовскити. Засега успеавме да ги синтезираме перовскитите со формаминадиум катјон во А-позиција, имено $[\text{HC}(\text{NH}_2)_2]\text{CdI}_3$ и $[\text{HC}(\text{NH}_2)_2]\text{PbI}_3$. Добиените кристали се идентификувани и испитани со инфрацрвена спектроскопија и рендгенска дифракција на спршени примероци.

Покрај синтезите и испитувањата на нови серии перовскити, во текот на измината година беа испитувани електричните својства $\text{YCo}_{1-x}\text{Cr}_x\text{O}_3$ ($x = 0, 0,5, \text{ и } 1$) со импедансна спектроскопија.

Во реализацијата на проектот учествуваа 6 соработници од македонска и 8 од бугарска страна.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Бојан Шоптрајанов, а проф. д-р Слободка Алексовска, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. д-р Даниела Ковачева (ИОНХ).

6. Приготвување и карактеризација на електрохромни тенки филмови од ванадиумови оксиди

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Научноистражувачките активности во рамките на втората календарска година од проектот се одвиваа паралелно во две насоки. Во рамките на едната насока беше работно на дизајнот и оптимизацијата на хемиските методи за депозиција на тенки филмови од амониумови интеркалирани ванадиум оксидни ксерогелови. Оптимизацијата беше извршена на условите за хемиска депозиција со користење на факторскиот дизајн (2^3). Резултатите од ова истражување се презентирани во трудот прифатен за публикација со следнава референца: A. Samet, M. Najdoski, I. Kuzmanovski, Systematic optimization of chemical deposition conditions for synthesis of vanadium(V) oxide xerogels, *Turk J Chem*, 1-11 (2016).

Во втората насока од научноистражувачките активности беше спроведено дизајнирање на нов метод за депозиција на натриум интеркалиран ванадиум(V) оксид со хемиска формула $\text{Na}_{0.33}\text{V}_2\text{O}_5 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ ($n = 1$ and 1.3).

Неговата синтеза беше изведена со контролирана хемиска реакција на депозиција во воден систем што содржеше натриум метаванадат и диетил сулфат. Депозицијата е изведувана при температура од 85°C . Еден од најважните резултати што придонесоа за публикација на резултатите од истражувањето (M. Najdoski, V. Koleva, S. Stojkovicj, T. Todorovski, Electrochromic thin films of sodium intercalated vanadium(V) oxide xerogels: chemical bath deposition and characterization, *Surface & Coatings Technology* **277**, 308–317, 2015) во реномирано списание е релативно високата вредност, за разлика во трансмитанцијата на редуцираната и оксидираната состојба на тенкиот филм, која изнесува 55%.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Глигор Јовановски, а проф. д-р Методија Најдоски, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е проф. д-р Виолета Колева, Институт за општа и неорганска хемија, БАН.

7. Синтеза, карактеризација и антиминокробна евалуација на некои нови хинолони

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во втората година на овој проект беа синтетизирани 13 нови деривати, непознати во литературата, на норфлоксацинот (1), ципрофлоксацинот (2) и пипемидинската киселина (3). Реакциите во кои различните бензамидометил групи се „прикачуваат“ за пиперазинскиот дел на азотниот атом во позицијата 4 за трите различни антибиотици се изведуваа во различни растворувачи.

Покрај синтезите, структурната карактеризација на новите деривати, кинетиката на хидролиза и нивните физико-хемики својства беа во фокусот на нашите истражувања со цел да се направи корелација со нивната антимикуробна активност. Аtimiкуробната активност беше тестирана на Медицинскиот факултет во Скопје на Gram-позитивни (*S. aureus*, *S. epidermidis*, *S. aureus*-MR, *S. pneumoniae*, *Enterococcus*) и Gram-негативни бактерии (*E. coli*, *K. pneumoniae*, *P. aeruginosa*, *B. fragilis*), како и *C. Albicans*.

Експериментално добиените вредности за рКа во висок степен се совпаѓаа со пресметаните вредности за секое соединение.

Партиционите коефициенти на синтетизираните деривати беа повисоки од оние на почетните антимикуробни соединенија, со $\log D_{7.4}$ во рангот од -1.115 до 0.67.

Растворливоста во вода на новите деривати беше пониска од појдовните антибиотици и тоа во интервалот од 0,005 до 0,055 mg/mL.

Од македонска страна во мај и ноември 2015 година беа остварени две куси посети на Бугарската академија на науките. Притоа, покрај снимањето на NMR-спектрите на новите соединенија, беа искористени и електронските бази на податоци во кои БАН има пристап како Scopus, Reaxys и SciFind.

Од бугарската страна беше остварена една посета во Македонија. Во мај 2015 година д-р Божана Михова беше во посета на ПМФ – Скопје и имаше средба со сите учесници на проектот од македонска страна.

Некои резултати од досегашната работа беа публикувани во едно списание: Molbank 2015 M851.

Покрај ова, некои резултати од досегашната работа беа претставени на две научни манифестации и тоа:

1. II Congress of pharmacists of Montenegro with the international participation, 28-31 Maj 2015, Budva, Montenegro
2. SMASH Conference 2015, September 20th-23rd, 2015 Baveno, Italy

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Глигор Јовановски, а проф. д-р Емил Поповски, ПМФ, Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. Божана Михова (ИОХЦФ).

8. Зафаќање на полнеж во структури метал/оксид/highk диелектрик/оксид/Si (MOHOS) за примени во трајни мемории

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Овој проект произлегува од воспоставената блиска соработка преку повеќе заеднички проекти од претходниот период. Пред овој, реализирани беа неколку проекти во соработка со истите колеги од БАН, преку моделот на бездewizна размена. Сега соработката се одвива преку проект од заедничките македонско-бугарски научноистражувачки проекти.

Изработените образци за испитување, кои почетно беа испитани во првата година (МХОС структури – структури без блокирачки оксид), во текот на втората година се детално испитани. Врз основа на тие испитувања веќе се објавени почетни резултати на конференција (The 8th International Conference On Advanced Materials, Rocam 2015, 7 – 10 July 2015, Bucharest, Romania). Подетално за методите на испитување на интерфејсните

својства и структури од овој тип е соопштено на меѓународниот собир “Advances in Nanophysics and Nanophotonics”, Magurele-Bucharest, Romania, 31 August – 2 September 2015.

Врз основа на тие појдовни сознанија, во текот на 2015 година добиени се целосни МОХОС структури за примена во трајни мемории, кои се во постапка на испитување. На овие структури веќе се прават појдовните испитувања.

Во реализацијата на проектот учествуваа соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Бојан Шоптрајанов, а проф. д-р Ненад Новковски, ПМФ Скопје е координатор.

Раководител на проектот од бугарска страна е вонр. проф. д-р Албена Паскалева (ИФТТ).

9. Флористички и таксономски истражувања на некои родови од фамилиите Lamiaceae и Asteraceae во Република Македонија и во Република Бугарија

Реализацијата на проектот започна во 2014 година.

Во текот на 2015 година се реализирани заеднички теренски истражувања во пограничните делови, како и во делови од териториите на Република Бугарија и на Република Македонија од заеднички интерес.

Во периодот 19–21 август 2015 година беа посетени следните локалитети од територијата на Македонија: Пехчево: Малешевски Планини – кон Ченгино Кале, букова шума; Пехчево: Малешевски Планини – Мала Средна, планински пасишта; Пехчево: Малешевски Планини – под Ченгино Кале, изворишен дел на Брегалница, покрај планински потоци; Пехчево: Малешевски Планини – Ченгино Кале, планински пасишта; Пехчево: Малешевски Планини – под Ченгино Кале, Млечна Мандра, планински пасишта; Пехчево: Малешевски Планини – Црна Чешма, Ајдучка Чешма; Пехчево: Буковик, букова шума; Пехчево: Кадица, планински пасишта; Пехчево: Јудови Ливади, мочуриште; Македонска Каменица – над с. Каменица.

Во периодот 1–3.9.2015 година беа посетени следните локалитети од територијата на Бугарија: Влахина Планина – над с. Сушица, чистини во појас на букова шума; Влахина Планина – Коматински Скали, флора и вегетација на карпи; Славјанка (Али Ботуш) планина – Гоцев Врв, планински пасишта и камењари; Беласица планина, врв Радомир, планински пасишта и грмушести заедници.

Во реализацијата на проектот учествуваа по четворица соработници од двете страни.

Раководител на проектот од македонска страна е акад. Владо Матевски.

Раководител на проектот од бугарска страна е доц. д-р Светлана Банчева (ИБЕИ).

III.4. НАУЧНИ И ДРУГИ СОБИРИ И УМЕТНИЧКИ ПРИРЕДБИ

НАУЧНИ СОБИРИ

1. Научен собир

МАКЕДОНЦИТЕ СО ИСЛАМСКА РЕЛИГИЈА ВО ИСТОРИСКИ И СОВРЕМЕН КОНТЕКСТ

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Институтот за национална историја, Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи и Сојузот на Македонците со исламска религија, на 29 јуни се одржа научен собир на тема: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“. Поздравни обраќања одржаа: академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, проф. д-р Драги Ѓоргиев, директор на Институтот за национална историја, проф. д-р Валентина Божиновска, директор на Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи и Исмаил Бојда, претседател на Сојузот на Македонците со исламска религија.

Работата на Собирот се одвиваше во пет сесии. На првата сесија, под модераторство на проф. д-р Драги Ѓоргиев, настапија: Катица Кулавкова, *Македонците со исламска вероисповед во контекст на теориите на идентитетот (етнички, религиски и културен)*; Драги Ѓоргиев, *Македонците муслимани: некои историски дилеми и актуелни контроверзии*; Илија Ацески, *Македонците со исламска религија во ерата на глобализација и мултикултурализам*; Стефан Влахов Мицов, *Македонците муслимани – дел од македонската голгота* и Васил Дрвошанов, *Јазикот е македонска препознатливост*.

На втората сесија, под модераторство на проф. д-р Аница Драговиќ, излагања имаа: Аница Драговиќ, *Развојот на населението во Република Македонија и промените во демографската структура (1948–2002)*; Тања Каракамишева-Јовановска, *Религијата, правото и политиката – уставно-правните предизвици на секуларизмот*; Борче Илиевски, *Иселувањето на македонското муслиманско население во Турција (од Балканските војни до средината на шесеттите години на XX век)*; Арслан Зекјурски, *Процесот на исламизација и промените на демографската структура во Р. Македонија* и Марио Шаревски, *Географската разместеност и етнографските одлики на Македонците муслимани во Македонија*.

Со третата сесија модерираше проф. д-р Зоран Матевски, а настапија: Драгица Поповска, *Антрополошките перспективи на етничкиот и религискиот идентитет: врз примерот на Македонците со муслиманска вероисповед*; Зоран Матевски, *Персоналниот и колективниот идентитет на Македонците со исламска религија*; Мирјана Мирчевска, *Улогата на религијата во јавниот дискурс при конструирање на етничкиот идентитет: современи македонски случувања*; Страшко Стојановски, *Идентитетот кај Македонците муслимани: помеѓу етнолингвистичките карактеристики и политичката мобилизација* и Огнен Коцевски, *Јазикот како идентитетска категоризација во творештвото на Семе Жерноски*.

Четвртата сесија ја водеше проф. д-р Ѓорѓи Малковски, а со излагања настапија: Маја Ангеловска-Панова, *По трагите на изгубената апостаза: феноменот на Богомилството*; Ѓорѓи Малковски, *Македонците муслимани во текот на Втората светска војна (1941–1945)*; Идриз Идризоски, *Историските и политичките прилики за време на исламизацијата и колонизацијата во Западна Македонија*; Фатмир Имеровски, *Македонците со исламска религија во периодот на Југословенската федерација (1945–1991)* и Љатиф Пајкоски, *Македонците со исламска религија во периодот по осамостојувањето на Република Македонија*.

Петтата сесија ја модерираше проф. д-р Зоранчо Малинов, а учествуваа: Зоранчо Малинов, *Летник и Невруз – предисламските елементи поврзани со доаѓањето на*

пролетта во обредниот календар на Македонците со исламска религија; Јасмина Ристовска-Пиличкова, Идентитетскиот код на народниот костим кај Македонците со исламска вероисповед од регионот на Дебарско; Весна Петревска, Статусот „невеста“ во обредноста и делови од носијата кај Македонците со исламска религија; Трајко Петровски, Ѓурѓовденските обичаи и песни кај Македонците со исламска религија; Владимир Јаневски, Играта Калочоина во Западна Македонија; Мелита Ивановска, Обредната пејачка традиција од пролетниот циклус кај Македонците со исламска религија во Долна Река и Тимко Чичаковски, Дувачкиот инструмент борија во пределот Долна Река.

2. Научна конференција

ОСЛОБОДИТЕЛНИТЕ БОРБИ НА МАКЕДОНИЈА ОД ИСТОЧНАТА КРИЗА ДО БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите и Бугарската академија на науките на 24 јули во Битола се одржа научна конференција на тема: „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни“ („Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканската војна“).

Конференцијата беше отворена со поздравните обраќања на претседателите на двете академии, акад. Владо Камбовски и акад. Стефан Воденичаров.

Поделена во четири работни сесии, на Конференцијата настапија вкупно 12 учесници – академици, историчари и професори, 6 од Македонија и 6 од Бугарија, изложувајќи ги своите реферати.

Во првата сесија, под претседателство на проф. д-р Светлозар Елдаров од Бугарија, настапија: акад. Блаже Ристовски, *Македонската национална свест од лозарството до другарството*; акад. Константин Косев, *Българската ослободителна кауза ррез лабиринтите на источниот въпрос*; проф. д-р Владо Поповски, *Борбата на Македонците за создавање македонска државност во периодот на Источната криза (1875–1881)*; во втората сесија, под претседателство на акад. Блаже Ристовски, учествуваа: проф. д-р Светлозар Елдаров, *Македонското (Македоно-одринското) движење в България (1878–1912)*; проф. д-р Катерина Тодороска, *Македонско-албанската соработка 1878–1913* (доц. д-р Исамедин Азизи, кој е коавтор на рефератот, од оправдани причини не присуствуваше на Конференцијата); проф. д-р Тодор Петров, *Четническият институт – нелегалната армија на ВМОРО в Македонија и Одринска тракија (1899–1912)*; во третата сесија, под претседателство на акад. Константин Косев, учествуваа: доц. д-р Зорка Прванова, *Идејта за автономия на Македонија в контекста на автономисткият модел в европейска Турция (1878–1912)*; проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, *Афирмација на македонската борба и идејата за автономия на Македонија пред мирцитеските мандатори*; проф. д-р Далибор Јовановски, *Јане Сандански и автономията на Македонија – грчки погледи од август 1908 година*; во четвртата и последна сесија, под претседателство на проф. д-р Владо Поповски, настапија: проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, *Мотивот слобода во македонските преродбенски творби*; доц. д-р Александар Јорданов, *„Свободата не ще екзарх, иска караджата!“ Ослободителните борби на Балканите в периода 1875–1903 година в българската художествена литература*; доц. д-р Александар Гребенаров, *Любомир Милетич и Христо Силянов за ослободителните борби на Македонија*.

Помеѓу секоја работна сесија следувааше дискусија, на која учесниците ги изнесуваа своите гледишта и ставови во однос на главната тема на Конференцијата, која потврди постоене различни пристапи кон нејзината главна тема, но и блиски ставови околу бројни отворени прашања. Дискусијата беше оценета како толерантна, отворена и аргументирана.

Научната конференција ја затворија акад. Владо Камбовски и проф. д-р Светлозар Елдаров.

Поради широчината на прашањата што беа отворени на Конференцијата, констатирано е дека постои потреба од поголема размена на информации и заедничка

обработка на релевантни историски документи и извори, како и неопходност научната комуникација меѓу МАНУ и БАН во областа на историјата да прерасне во континуирана активност и да продолжи со заедничко чествување во ова време следната година во Бугарија.

По завршувањето на Конференцијата беше отворена изложба, подготвена од двете академии, во соработка со државните архиви и музеи. На изложбата беа претставени бројни документи и фотографии, кои во голема мера успеаја да ги освежат длабоко вкоренетите случувања и факти во историјата за ослободителните борби во Македонија во периодот од 1878 до 1913 година.

Двете делегации, македонската и бугарската, на 25 јули 2015 година го посетија Крушево. Делегациите беа пречекани од градоначалникот на Крушево, г. Ѓорѓи Дамчевски, претседателот на Советот на Општина Крушево, г. Нико Чонески, и д-р Зоран Богески, директор на Историскиот музеј во Крушево. Д-р Богески, како одличен познавач на историските случувања од тој период, преку посета на неколку значајни историски локалитети и места во Крушево, како што се Мечкин Камен, Леарницата, областа Слива и други, со изнесување значаен број податоци, факти, имиња и конкретни настани, успеа, во голема мера, да ги долови случувањата и тешките времиња за македонскиот народ во тој период.

Во знак на почит на паднатите борци делегациите положија цвеќе на Мечкин Камен.

3. Научна и уметничка визита

НА НАУЧНИОТ И УМЕТНИЧКИ ЦЕНТАР „УРАНИЈА“

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите во Научниот и уметнички центар „Уранија“ во Охрид од 27 јуни до 28 август беше организирана *Научна и уметничка визита*, која вклучуваше повеќе манифестации:

– од 27 јуни, во организација на Факултетот за музичка уметност од Скопје, беше организирана *Летна музичка работилница*, која се затвори со *Завршен концерт*, организиран на 3 јули;

– на 4 и 5 јули, во организација на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“ при МАНУ, беше организирана Лингвистичка работилница – *Грамматика (синхронија – дијахронија)*;

– на 11 јули беше отворена изложба од архивската ризница на МАНУ: *Избор на фотографии од патешествијата на А. Ден Долард низ Македонија*. Изложбата ја отвори: акад. Милан Ѓурчинов, претседател на Архивскиот одбор на МАНУ;

– на 22 јули акад. Милан Ѓурчинов одржа предавање на тема *Великани на македонската уметничка проза – Живко Чинго*, по повод 80-годишнината од неговото раѓање;

– на 25 јули беше организирана промоција на книга од д-р Сашо Цветковски, *Иконите на Дичо Зограф од црквите во Дебар и Мала Река*. Книгата ја промовира акад. Цветан Грозданов;

– на 26 јули беше организирана промоција на книгата *Македонската глаголица*, приредена од акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов. Книгата ја промовира проф. д-р Илија Велев. Промоцијата беше проследена и со илустративен приказ на *Мапата на глаголицата* од авторите, проф. д-р Фехим Хусковиќ и проф. д-р Трајче Блажевски. Мапата ја промовира акад. Катица Кулавакова;

– на 29 јули беше организирана промоција на книга од Славе Ѓорѓо Димоски, *Поезија/ткаења*. Книгата ја промовира Мите Стефоски, директор на Струшките вечери на поезијата;

– на 1 август беше организирана изложба на Рубенс Наумовски, *Меѓу сонот и јавето*;

– на 5 август беше организирана промоција на монографијата од академик Вера Битракова Грозданова, *Преспан II*. Промоцијата ја отвори академик Владо Камбовски, претседател на МАНУ, а книгата ја промовира м-р Силвана Блажевска, директор на НУ Стоби;

– на 8 август беше организирана изложба на слики од Мирослав Масин, *Од кујната на Масин*;

– на 15 август беше организирана промоција на книгата *Курбиново* од академик Цветан Грозданов. Книгата ја промовира претседателот на МАНУ, академик Владо Камбовски;

– на 19 август, во организација на НУ Охридско лето, беше организирана промоција на книгата од Горан Стефановски, *Собрани драми*, книга четврта. Книгата ја промовира академик Катица Кулаковска;

– на 22 август беше организирана научна трибина на тема *Македонија: како понатаму?*, на која со воведни излагања настапија академик Владо Камбовски, академик Георги Старделов и академик Блаже Ристовски;

– на 28 август беше организирана изложба на слики од академик Глигор Чемерски, *Tempi non passati*. Изложбата ја отвори академик Влада Урошевиќ;

– на 28 август беше извршена промоција на книги од академик Георги Старделов, *Summa Aestheticae*, во три тома. Промоцијата ја отвори академик Владо Камбовски, а книгите ги промовираа проф. д-р Ферид Мухиќ и проф. д-р Иван Цепароски.

4. Научна конференција

НАУКАТА И УМЕТНОСТА 2

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите и Научното друштво од Берлин „Лажбниц“ (Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin e. v.), на 20 и 21 септември во Охрид се одржа научна конференција на тема „Науката и уметноста 2“ (Wissenschaftliche konferenz Wissenschaft und Kunst 2).

Поздравни обраќања одржаа академик Владо Камбовски, претседател на МАНУ и проф. д-р Армин Јене, потпретседател на Научното друштво од Берлин „Лажбниц“.

Конференцијата се состоеше од два работни дела: 1. општествени науки и 2. life sciences. Првиот ден, 20 септември, настапија следните учесници: Ханс Ото Дил, *Од толеранција до слобода: просветувањето од Франција до Балканот*; Цветан Грозданов, *Културното наследство на РМ (фрескоживописот и иконописот) во германската историографија*; Армин Јене, *Уметноста и реалноста. Словенско-балканската периферија на европскиот културен простор во првата третина од 20-от век*; Владо Камбовски, *Предизвиците на правната држава и човековите права во РМ*; Таки Фити, *Големата рецесија и одговорот на фискалната политика – фискална строгост наспроти фискални стимули*; Гоце Петрески, *Порастот на населението и економскиот развој – глобалните трендови и меѓусебните односи*.

Вториот ден, 21 септември, настапија следните учесници: Луц Флајшер, *Забелешки за конструктивната и критичка тријалектика на здравјето, исхраната и прехранбената технологија*; Нада Поп-Јорданова, *Интеракција мозок–мисла: теорија и примена*; Момир Поленаковиќ, *Протеомиката во откривањето биомаркери за карцином на простатата*; Луан Старова, *Меморијата на животот во Охридското Езеро низ миграциите на живите суштества во времињата*; Владо Матевски, *Планински ендемити во флората на Република Македонија (со посебен осврт на планината Галичица)*; Златко Левков, *1,5 милиони години еволутивна историја: потекло, специјација и изумирање на диатомите во Охридското Езеро*; Катерина Бачева Андоновска, *Биорасположливост и биоакмулација на токсични елементи во различни видови на растенија во областа на напуштениот рудник за As-Sb-Tl Алишар, Република Македонија*; Снежана Милковска, *Календар на полен и алергии во Република Македонија*.

5. ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДЕНОТ НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

По повод Денот на основањето на Македонската академија на науките и уметностите – 10 октомври, на 9 октомври 2015 година во Академијата се одржа пригодна свеченост. Свеченоста ја отвори акад. Владо Камбовски, претседател на МАНУ, со пригодено обраќање.

На свеченоста беа прогласени и добитниците на Меѓународното признание на МАНУ – медалот „Блаже Конески“: акад. Хорст Клинкман од Сојузна Република Германија, за посебен придонес во развојот на нефролошката наука на Република Македонија и проф. д-р Алла Генадјевна Шешкен од Руската Федерација – за посебен придонес во проучувањето и афирмирањето на македонската литература и на македонскиот јазик.

Одбележувањето на Денот на МАНУ беше проследено и со свечено одбележување на 90 години од раѓањето на академик Јордан Поп-Јорданов со промоција на *Избрани трудови (I–IV)* од акад. Јордан Поп-Јорданов. Пригодна реч за ликот и научното творештво на акад. Јордан Поп-Јорданов одржа акад. Глигор Каневче, а беше прикажан и филмот *Три животи*, снимен од МРТ по повод јубилејот на акад. Поп-Јорданов.

На крајот свеченоста беше збогатена и со промоцијата на мозаикот *Четири елементи* – *Универзум*, подарок од академик Газанфер Бајрам.

6. Национална конференција

МУЛТИКУЛТУРАЛИЗМОТ И ТОЛЕРАНЦИЈАТА – МИГРАЦИЈИТЕ И ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА СОЦИЈАЛНАТА ИНТЕГРАЦИЈА

Македонската академија на науките и уметностите, во заедничка организација со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, на 16 ноември традиционално го одбележа *Меѓународниот ден на толеранцијата*. Одбележувањето на Меѓународниот ден на толеранцијата во Македонската академија на науките и уметностите на тема: *Мултикултурализмот и толеранцијата – миграциите и предизвиците на социјалната интеграција* се организира по четврти пат и се предвидува во иднина на овој ден во Академијата да се одржуваат научни дискусии и дебати, и на тој начин да се даде придонес кон овој значаен датум.

Националната конференција работеше во две сесии. Модератор на првата сесија, насловена како *Основните постулати на мултикултурализмот во современите општества*, беше акад. Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, а како говорници се јавија: Prof. Dr. Ali Resul Usul, Chairman of the Center for Strategic Research (SAM), Ministry of Foreign Affairs, Ankara, Republic of Turkey; академик Луан Старова; академик Катица Кулавакова и д-р Рубин Земон.

Втората сесија насловена како *Правни и политиколошки аспекти на модерниот мултикултурализам и местото на малите заедници во него* повторно ја модерираше акад. Владо Камбовски, а во неа учествуваа: д-р Трпе Стојановски – професор на Факултет за безбедност во Скопје; д-р Беса Арифи – професор на Правниот факултет при Државниот универзитет во Тетово; д-р Ненад Марковиќ – доцент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и г-ѓа Весна Бабиќ-Петровски, директор на Агенција за остварување на правата на заедниците.

СВЕЧЕНИ СОБИРИ

1. Свечен собир по повод 70 години од победата над фашизмот и 9 мај – Денот на Европа

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, на 8 мај се одржа *Свечен собир по повод 70 години од победата над фашизмот и 9 мај – Денот на Европа*. На собирот со свои обраќања настапија: претседателот на МАНУ, академик Владо Камбовски – *70 години Нова Европа*; академик Иван Катарциев – *Република Македонија – 70 години по победата над фашизмот во Втората светска војна* и академик Милан Ѓурчинов, *Победата над фашизмот и подемот на македонската книжевност и култура*. Поезија рецитираше артистот Владимир Јачев.

2. Свечен собир по повод 70-годишнината од објавувањето на Македонскиот правопис

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, на 8 јуни во МАНУ се одржа *Свечен собир по повод 70-годишнината од објавувањето на Македонскиот правопис*. Поздравни обраќања одржаа: акад. Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, проф. д-р Елена Јованова-Грујовска, в.д. директор на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје и проф. д-р Славица Велева, декан на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје.

Со свои излагања настапија: акад. Блаже Ристовски, *Современиот македонски литературен јазик од кодифицирањето до озаконувањето*; проф. д-р Елка Јачева-Улчар, *За потребата од подновувањето на правописот на македонскиот јазик* и проф. д-р Људмил Спасов, *За македонската современа азбука и современиот правопис на македонскиот јазик*.

3. Свечена академија посветена на Јосип Јурај Штросмаер

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, на 11 јуни во МАНУ се одржа Свечена академија посветена на Јосип Јурај Штросмаер, по повод 200-годишнината од раѓањето и 110-годишнината од смртта. Со свои обраќања настапија: д-р Ѓорге Иванов, претседател на Република Македонија, проф. д-р Ѓуро Храниќ, Ѓаковско-осиечки надбискуп, д-р Киро Стојанов, Скопски бискуп и апостолски егзарх во Македонија и акад. Блаже Ристовски. Настап на Свечената академија имаше и женскиот камерен хор „Св. Злата Мегленска“.

4. Свечено одбележување на 80 години од раѓањето и 60 години творештво на академик Томе Серафимовски

На 8 октомври во МАНУ беа свечено одбележани двата јубилеја на академик Томе Серафимовски – 80 години од раѓањето и 60 години творештво. Пригодно обраќање имаше акад. Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, а беше извршена и проекција на телевизискиот фељтон на Радио-телевизија Србија *Извајан Балкан*, посветен на животот и делото на академик Томе Серафимовски.

5. Свечено одбележување на 70 години од раѓањето на академик Глигор Јовановски

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, на 21 октомври свечено беа одбележени 70 години од раѓањето на академик Глигор Јовановски.

Свеченото одбележување со пригодно обраќање го отвори академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите. Пригодна реч за ликот и за научниот придонес на акад. Глигор Јовановски одржа акад. Бојан Шоптрајанов.

На одбележувањето беше одржана промоција на *Собраните трудови (I–III)* од акад. Глигор Јовановски. Собраните трудови ги промовираа проф. д-р Панче Наумов и проф. д-р Петре Макрески.

Беше промовиран и специјалниот број на списанието *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, посветен на јубилејот на акад. Глигор Јовановски, со пригодно обраќање на д-р Зоран Здравковски, главен и одговорен уредник на списанието.

На крајот беше прикажан филмот на МРТ – *Декодирање на структурите*, посветен на акад. Глигор Јовановски.

6. Свечено одбележување на 90 години од раѓањето на академик Ристо Лозановски

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите и на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, на 26 ноември свечено беа одбележени 70 години од раѓањето на академик Ристо Лозановски. Пригодна реч одржа академик Глигор Јовановски, секретар на Одделението за природно-математички и биотехнички науки. За ликот и научниот придонес на академик Ристо Лозановски зборуваа: академик Владо Матовски, секретар на Македонската академија на науките и уметностите и проф. д-р Драги Димитријевски, декан на Факултетот за земјоделски науки и храна.

7. Свечено одбележување на 90 години од раѓањето на академик Властимир Николовски

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Факултетот за музичка уметност и Сојузот на композиторите на Македонија, на 24 декември во МАНУ се одржа *Свечено одбележување на 90 години од раѓањето на академик Властимир Николовски (1925–2001)*.

Воведна реч на одбележувањето одржа академик Луан Старова, секретар на Одделението за уметност. Свои обраќања имаа: м-р Бранка Костиќ-Марковиќ, *Академик Властимир Николовски: по патиштата на Вечноста* и проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја, *Значењето на животот и делото на академик Властимир Николовски за македонската музичка култура*. Потоа се одржа видео-проекција на последното интервју со академик Властимир Николовски и беше претставен двојниот авторски компакт-диск на академик Властимир Николовски во издание на СОКОМ.

Дафина Николовска, ќерка на акад. Николовски, од името на семејството свечено им предаде дел од архивата на академик Властимир Николовски на проф. м-р Гордана Јосифова-Неделковска, декан на ФМУ – Скопје и на Игор Дурловски, директор на Македонската опера и балет.

Свеченото одбележување беше збогатено со изведба на неколку дела на академикот Властимир Николовски од студенти на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

ИЗЛОЖБИ

Глигор Чемерски

Настани и знаци на земјата македонска

1. Во месец март во Ликовниот салон на МАНУ беше поставена изложба на слики од Глигор Чемерски (Скопје – Москва – Скопје), под наслов *Настани и знаци на земјата македонска*.

На отворањето на изложбата зборуваа: академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, Н.Е. Олег Шчербак, амбасадор на Руската Федерација во Република Македонија и академик Луан Старова, секретар на Одделението за уметност.

Васко Ташковски
50 години творештво

2. Во септември во Ликовниот салон на МАНУ беше поставена изложба на слики од акад. Васко Ташковски, *50 години творештво*. Изложбата ја отвори акад. Луан Старова, секретар на Одделението за уметност.

ПРИСТАПНИ ПРЕДАВАЊА

Проф. д-р Сашо Цероски од Институтот „Јожеф Стефан“ од Љубљана, избран за член на МАНУ надвор од работниот состав на Осумнаесеттото изборно собрание на МАНУ, на 16 ноември одржа пристапно предавање на тема: *До научни сознанија со машинско учење*. За научниот придонес на проф. д-р Сашо Цероски зборуваше академик Љупчо Коцарев, потпретседател на Македонската академија на науките и уметностите

На 1 декември пристапно предавање на тема *Од фазните премини кај течните кристали, смесите и биолошките системи до оние во јавниот, општествениот и политичкиот живот* одржа академик Реџеп Меидани од Тирана, избран за член на МАНУ надвор од работниот состав на Осумнаесеттото изборно собрание на МАНУ. Воведна реч одржа академик Љупчо Коцарев, потпретседател на Македонската академија на науките и уметностите, а за научниот придонес на академик Реџеп Меидани зборуваше академик Алајдин Абази.

Академик Стефан Воденичаров, претседател на Бугарската академија на науките, избран за член на МАНУ надвор од работниот состав на Осумнаесеттото изборно собрание на МАНУ, на 16 декември одржа пристапно предавање на тема: *Деградиција на металните структури од радијација и влијанието на животниот век на НЕЦ „Козлодуј*. Воведна реч одржа академик Љупчо Коцарев, потпретседател на Македонската академија на науките и уметностите. За научниот придонес на акад. Воденичаров зборуваше академик Глигор Каневче, раководител на Истражувачкиот центар за енергетика и одржлив развој при МАНУ.

На 17 декември пристапно предавање на тема: *Лекување лица заболени од вестибуларен шваном* одржа проф. д-р Васа Антуновиќ од Медицинскиот факултет, Белград, избран за член на МАНУ надвор од работниот состав на Осумнаесеттото изборно собрание. Воведна реч одржа академик Момир Поленаковиќ, раководител на Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“, а за научниот придонес на проф. д-р Антуновиќ зборуваше академик Илија Филипче.

Проф. д-р Сашко Кедев, избран за дописен член на МАНУ на Осумнаесеттото изборно собрание, на 22 декември одржа пристапно предавање на тема: *Трансрадијален пристап: од коронарни до каротидни интервенции*. Воведна реч одржа академик Владимир Серафимоски, секретар на Одделението за медицински науки, а за научниот придонес на проф. д-р Сашко Кедев зборуваше академик Момир Поленаковиќ, раководител на Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“.

ПРЕДАВАЊА

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Филозофскиот факултет во Скопје, Филозофското друштво на Македонија, и Амбасадата на Велика Британија во Р. Македонија, на 5 февруари се одржа предавање на д-р Стефан Прист: *Британските емпиристи III: Ејер и логичкиот позитивизам*. Предавањето со пригодна реч го отвори академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, а свои обраќања имаа: проф. д-р Иван Цепароски,

раководител на Институтот за филозофија, Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје; д-р Љупчо Митковски, претседател на Филозофското друштво на Македонија и неговата екселенција г-дин Чарлс Гарет, амбасадор на Велика Британија во Република Македонија.

На 27 мај, во организација на Македонската академија на науките и уметностите, проф д-р Ерика Џонсон одржа предавање на тема *Младата академија на Шведска*.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите и Филозофското друштво на Македонија на 2 јуни се одржа предавање на проф. д-р Георги Каприев на тема *Византиските философи по 1204 година и западот*. Со свои обраќања настапија акад. Георги Старделов и д-р Љупчо Митковски, претседател на Филозофското друштво на Македонија

ПРОМОЦИИ

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите и Книгоиздателството „Матица македонска“, по повод 85-годишнината од раѓањето на академик Блаже Ристовски, на 19 март во МАНУ се одржа промоција на *Избраните дела* во десет тома од академик Блаже Ристовски. Воведна реч одржа акад. Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите. Делата ги промовираа акад. Георги Старделов, акад. Катица Кулавакова, д-р Димитар Пандев, д-р Симо Младеновски и Раде Силјан, писател. Притоа беше поставена изложба на објавените дела на акад. Блаже Ристовски, која ја отвори акад. Витомир Митевски.

На 5 октомври, во организација на Македонската академија на науките и уметностите, се одржа промоција на монографијата *Курбиново* од акад. Цветан Грозданов (издание на Македонската академија на науките и уметностите и на книгоиздателството Матица македонска). Промотори беа академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите и д-р Елизабета Канческа-Милевска, министер за култура. Реч одржа авторот, академик Цветан Грозданов, а настапија и студенти на Факултетот за музичка уметност – Скопје.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, на 28 октомври се одржа промоција на романот *Балканвавилонци* од академик Луан Старова (прогласен од „Утрински весник“ за роман на годината за 2014 година). Со пригодно обраќање промоцијата ја отвори академик Владо Матевски, секретар на Македонската академија на науките и уметностите, а книгата ја промовираа академик Виктор Фридман, д-р Гоце Смилевски и проф. д-р Владимир Мартиновски. Фрагменти од книгата читаше артистот Рубенс Муратовски.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите на 4 ноември се одржа промоција на книгата *Иван Дејанов – живот и дело*, од Петар Дејанов. Промоцијата со пригодно обраќање ја отвори академик Момир Поленаковиќ. Книгата ја промовира проф. д-р Самуел Садикарио.

На 18 ноември, во организација на Македонската академија на науките и уметностите, беше извршена промоција на *Избраните дела (I–VI)* од акад. Ксенте Богоев со *Омаж за академик Ксенте Богоев*. Пригодна реч одржа претседателот на МАНУ, акад. Владо Камбовски. Едицијата *Избрани дела на Ксенте Богоев* ја презентира акад. Таки Фити, редактор на едицијата.

На 26 ноември беше организирана промоција на монографијата *Свети Наум Охридски* од акад. Цветан Грозданов (издание на Македонската академија на науките и уметностите и на книгоиздателството Матица македонска). Промотори беа: господин господин Стефан и академик Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите. Поздравен говор одржа д-р Елизабета Канческа-Милевска, министер за култура. Реч одржа авторот, академик Цветан Грозданов.

Во организација на Македонската академија на науките и уметностите, Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, Земјоделскиот институт – Скопје и Шумарскиот факултет – Скопје на 23 декември се одржа промоција на *Педолошката (почвената) карта на Република Македонија*. Воведна реч одржа академик Глигор Јовановски, секретар на Одделението за природно-математички и биотехнички науки на МАНУ, а промотори беа: академик Ѓорѓи Филиповски кој се осврна на „Историја на картирањето на почвите во Република Македонија“; проф. д-р Јосиф Митрикески „Презентација на толковниците и Педолошката карта на Република Македонија во размер 1 : 50.000“; проф. д-р Татјана Миткова „Презентација на толковникот и Педолошката карта на Република Македонија во размер 1 : 200.000“ и проф. д-р Душко Мукаетов „Презентација на дигиталната верзија на Педолошката карта на Република Македонија“.

По повод 71 година од возобновувањето на работата на Еврејската заедница во Македонија по Втората светска војна (1944–2014), на 25 декември, во организација на Еврејската заедница во Република Македонија, заедно со Македонската академија на науките и уметностите и Институтот за национална историја – Скопје, се одржа промоција на зборникот од Меѓународната научна конференција *Евреите во Македонија: историја, традиција, култура, јазик и религија*, одржана во Скопје на 18–19 декември 2014 година.

На 29 декември, во организација на Македонската академијана науките и уметностите и книгоиздателството Матица македонска, во Матица македонска се одржа промоција на делата на академик Владо Камбовски: „Беседи“ и „Коментар на Кривичниот законик“. Промотори беа акад. Георги Старделов и проф. д-р Љупчо Арнаудовски.

III.5. ДЕЈНОСТ НА ИСТРАЖУВАЧКИТЕ ЦЕНТРИ*

1. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ

Истражувачкиот центар за енергетика и одржлив развој (ИЦЕОР) е основан како научна единица на МАНУ. Основоположник на Центарот е акад. Јордан Поп-Јорданов, кој беше и негов раководител сè до февруари 2012 година, а потоа со Центарот раководи академик Глигор Каневче.

Во својата активност Центарот се раководи од критериумите на Светскиот меѓуакадемски совет што се однесуваат за Центри на одличноста: меѓународни резултати (проекти и публикации); фокусирана истражувачка програма, која вклучува интердисциплинарни теми, применети и базични истражувања; трансфер на технологија; строга рецензија како системски елемент; вработување и унапредување по заслуга; и механизми за подигање нови генерации на научно-технолошки таленти (IAC, *Inventing a Better Future*, 2004).

Во извештајниот период Советот на Истражувачкиот центар за енергетика и одржлив развој го сочинуваа сите членови на Одделението за технички науки: акад. Алајдин Абази, акад. Томе Бошевски, акад. Леонид Грчев, акад. Ратко Јанев, акад. Глигор Каневче, акад. Љупчо Коцарев, акад. Јордан Поп-Јорданов.

Конкретни податоци за реализација на наведените критериуми и определби се содржани во извештајот што следува.

1. Научни проекти

Во текот на 2015 година во ИЦЕОР се работеше врз три проекти финансирани од меѓународни извори (еден од Европската Унија и по еден од USAID и UNDP), седум од Фондот на МАНУ и три од проектната соработка меѓу Македонската академија на науките и уметностите и Бугарската академија на науките.

а) Меѓународни проекти:

1. European Network on Robotics for Neurorehabilitation-ENRN (2010–2015). Раководител на проектот е акад. Јордан Поп-Јорданов, а проектот е финансиран од ЕУ, т.е. EU/ESF COST.

2. Стратегија за развој на енергетиката на Република Македонија за период од 2015 до 2035 (2014–2015). Раководител на проектот е акад. Глигор Каневче, а проектот е финансиран од USAID, преку TETRA TECH – USA (проектот е започнат со потпишувањето на договор во 2014 година).

3. Supporting the preparation of the Intended Nationally Determined Contribution to the UNFCCC (2015). Раководител на проектот е акад. Глигор Каневче, а проектот е финансиран од UNDP.

б) Домашни проекти финансирани од Фондот на МАНУ:

1. Постојните теории за моќност и нивната примена во паметните мрежи (2013–2015). Раководител на проектот е акад. Алајдин Абази.

2. Оптимална работа на хидроенергетски комплекс на каскадни електрани (2014–2016). Раководител на проектот е акад. Томе Бошевски.

3. Електромагнетни појави во слоевити средини (2013–2015). Раководител на проектот е акад. Леонид Грчев.

* Работата врз научноистражувачките проекти што се реализираат во рамките на истражувачките центри е подетално прикажана на стр. 94–102.

4. Развој на методи за стратешки планирања во енергетскиот сектор (2015–2017). Раководител на проектот е акад. Глигор Каневче.

5. Стабилност на енергетски мрежи/системи во присуство на обновливи и дистрибуирани извори на енергија (2014–2016). Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев.

6. Модулација на електрични мозочни осцилации – MEMO (2015–2017). Раководител на проектот е акад. Јордан Поп-Јорданов.

7. Квантна теорија на атомските и молекуларните процеси во термонуклеарни фузиони плазми (2015–2017). Раководител на проектот е акад. Ратко Јанев.

в) Проектна соработка МАНУ–БАН:

1. Синхронизирана работа на нуклеарна централа со реверзибилна хидроцентрала; акад. Томе Бошевски, проф. д-р Антон Чаушевски, доц. Павлин Грудев (ИЈИЈЕ).

2. Анализа на ползите и барањата за користење нови поколенија нуклеарни реактори во Република Бугарија и во Република Македонија; акад. Томе Бошевски, проф. д-р Никола Попов, доц. Павлин Грудев (ИЈИЈЕ).

3. Развој на методи за стратешки планирања на енергетиката; акад. Глигор Каневче, проф. Пламен Цветанов (ИЈИЈЕ).

2. Кадар

Во работата на Центарот учествуваат: седум академици, еден научен советник, еден научен соработник, еден асистент-истражувач, двајца помлади истражувачи и еден административен секретар. Четири истражувачки работни места се финансираат од републичкиот буџет. Во научноистражувачките проекти на Центарот учествуваа и голем број научни работници од Македонија и од странство.

Покрај тоа, во Центарот работеа и соработници финансирани од меѓународни проекти.

Д-р Биљана Ѓонеска, вработена во Центарот, на 11 септември 2015 година на Универзитетот Ла Сапиенца во Рим ја одбрани својата докторска дисертација со наслов: “Plasticity of Trustworthiness in Ideological Context”.

3. Објавени научни трудови, учество на научни собири и предавања

Во извештајниот период соработниците на ИЦЕОР објавија 57 трудови, од кои 45 во меѓународни научни списанија, и презентираа 12 трудови на научни собири во земјата и во странство.

Вработените на ИЦЕОР објавија 18 трудови од кои шест во научни списанија со импакт-фактор, седум презентирања на научни собири во странство и пет презентирани во земјата.

Петте истражувачи вработени во Центарот учествуваа на научни собири во Агиа Напа, Белград, Банско, Берлин, Брисел, Дубровник, Загреб, Истанбул, Мадрид, Најроби, Прага, Рим, Сплит, Тирана.

Објавени статии од вработените во Центарот во научни и стручни списанија и зборници (трудите на академиците се цитирани одделно во Извештајот):

- [1] Dedinec A., Markovska N., Ristovski I., Veleviski G., Taseska-Gjorgjievska V., Obradovic-Grncarovska T., Zdraveva P., *Economic and Environmental Evaluation of Climate Change Mitigation Measures in the Waste Sector of Developing Countries*, *Journal of Cleaner Production* 88 (2015) 234–241.
- [2] Dedinec K.A., Dedinec A., Markovska N. *Optimization of Heat Saving in Buildings Using Unsteady Heat Transfer Model*, *Thermal Science*, 2015, Vol. 19, No. 3, pp. 881–892.
- [3] Dedinec, A., Taseska-Gjorgjievska, V. Markovska, N., Pop-Jordanov, J., Kanevce, G., Goldstein, G., Pye, S., Taleski, R. *Low Emissions Development Pathways of the Macedonian Energy Sector*, *Renewable and Sustainable Energy Reviews* Volume 53 (2016) 1202–1211 (достапен во електронска форма на веб-страницата на списанието).

- [4] Dedinec, A., Taseska-Gjorgievska, V. Markovska, N., Obradovic-Grncarovska T., Duic N., Pop-Jordanov J., Taleski R., *Towards post-2020 Climate Change Regime: Analyses of Various Mitigation Scenarios and Contributions for Macedonia, Energy*, 94 (2016) 124–137 (достапен во електронска форма на веб-страницата на списанието).
- [5] Dedinec, A., Markovska, N., Duic N., Obradovic Grncarovska T., Taseska-Gjorgievska V., Kanevce G., Pop-Jordanov J., *Environmental, Economic and Social aspects of Climate Change Mitigation in Macedonia, 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems (SDEWES)*, Dubrovnik, 25 September – 02 October 2015, SDEWES2015.1132.
- [6] Dedinec, A., Taseska-Gjorgievska, V. Markovska, N., Kanevce, G., Pop-Jordanov, J., Delaquil P., Goldstein, G., *Impact Assessment of the Energy Efficiency Directive Implementation in the Energy Community Countries, 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems (SDEWES)*, Dubrovnik, 25 September – 02 October 2015, SDEWES2015.0793
- [7] Novosel T., Dedinec A., Ćosić B., Markovska N., Pukšec T., Krajačić G., *Role of District Heating in Energy Systems with a High Share of Renewables – A Case Study for the Country of Macedonia, 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems (SDEWES)*, Dubrovnik, 25 September – 02 October 2015, SDEWES2015.0796.
- [8] Dominković D.F., Bačeković I., Ćosić B., Krajačić G., Pukšec T., Duić N., Markovska N., *Low Carbon Energy Supply for South East Europe, 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems (SDEWES)*, Dubrovnik, 25 September – 02 October 2015, SDEWES2015.1192.
- [9] Dedinec Aleksandra, Filiposka Sonja, Dedinec Aleksandar, Kocarev Ljupco, *Deep belief network based load forecasting of the Macedonian electric power system*, Book of abstracts of the 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, SDEWES2015.1037 2015.
- [10] Markovska-Simoska S., Pop-Jordanova N., *Quantitative EEG in children and adults with attention deficit hyperactivity disorder: comparison of absolute and relative power spectra and theta/beta ratio, Clinical EEG and Neuroscience* (under revision – IF 2.219).
- [11] Fletcher-Watson S., ... Markovska-Simoska S.,... et al., *Use of early intervention for young children with autism spectrum disorder across Europe, Autism*, first published on April 27, 2015 doi:10.1177/1362361315577218. (IF 3.639)
- [12] Markovska-Simoska S., Pop-Jordanova N. Bajraktarov S. *Our Experiences with the Use of Cranial Electrical Stimulation and Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation as Add-On Treatment*, Workshop on EMF Interaction with Excitable Tissues, COST Action BM1309 EMF-MED, Madrid, Spain, 6 March 2015.
- [13] Markovska-Simoska S., *Independent Components of Event Related Potentials: Differences between Children and Adults with ADHD*, Book of abstracts, Symposium “Current Application of Psychophysiological Methods”, 15 May, Skopje, Macedonia.
- [14] Markovska-Simoska S., Frcovski S., Atanasovski M., *Forensic psychophysiology: evaluation of physiological parameters during polygraph examinations*, Book of abstracts, Symposium “Current Application of Psychophysiological Methods”, 15 May, Skopje, Macedonia.
- [15] Markovska-Simoska S., Isoglu-Alkac U., Ermutlu N., Pop-Jordanova N., Karamursel S. *QEEG spectral analysis characteristics of Macedonian and Turkish adults with ADHD*, Turkish Society of Physiological Sciences 41st National Physiology Congress, 9–13 September, 2015, Canakkale, Turkey.
- [16] Марија Ралева, Силвана Марковска-Симоска, *Европска истражувачка мрежа за форензички пациенти во долготраен третман и грижа – Работилница со наслов „Правната регулатива и состојбите на судската психијатрија во Република Македонија“*, 19 октомври, МАНУ, Скопје.
- [17] Н. Манушева, С. Арсова, С. Марковска, Н. Поп-Јорданова, С. Бајрактаров, Е. Мицева-Величкоска – *Психофизиолошки промени кај анксиозни состојби*, Меѓународна психијатриска конференција „Стрес и анксиозни растројства низ различни животни фази“, 29–31 октомври, 2015, Охрид, Македонија.
- [18] С. Марковска-Симоска, Н. Поп-Јорданова, Н. Манушева, М. Ралева – *Биофидбек за проценка и третман на стрес*, Меѓународна психијатриска конференција „Стрес и анксиозни растројства низ различни животни фази“, 29–31 октомври, 2015, Охрид, Македонија.

Организација на собири и предавања

На 15 мај, во организација на Одделот за биоинформатика при ИЦЕОР, се одржа симпозиум “*Current Application of Psychophysiological Methods*”, на кој презентации имаа врвни експерти од земјата и од странство во областа на детските болести.

На 19 октомври, во организација на Одделот за биоинформатика при ИЦЕОР, се одржа работилница на тема *Правната регулатива и состојбите на судската психијатрија во Република Македонија*, а учество зедоа експерти од земјава и од странство.

На 6 и 7 ноември во просториите на МАНУ, во организација на ИЦЕОР, во рамките на програмата МАНУ-БАН, се одржа дводневен состанок на кои беа разгледувани заедничките прашања од проектите, а беа изложени презентации од страна на тимот од Бугарија. На состаноците учествуваа претставници од двата тима.

4. Меѓународна соработка

ИЦЕОР соработува со голем број странски научни институции, пред сè во рамките на наведените меѓународни проекти.

Центарот е фокусна точка за Македонија на Меѓувладиниот панел за климатски промени (IPCC), член на Меѓународната мрежа на центри за одржлив развој (во која се вклучени Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија и Словенија), како и седиште на Македонскиот национален комитет на Светскиот совет за енергија, и на Националниот комитет за климатски промени.

2. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ГЕНЕТСКО ИНЖЕНЕРСТВО И BIOTEHHOЛОГИЈА „ГЕОРГИ Д. ЕФРЕМОВ“

Во текот на извештајниот период Советот на Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија работеше во состав: сите академици од Одделението за медицински науки – акад. Владимир Серафимовски, акад. Живко Попов, акад. Илија Филипче, акад. Нада Поп-Јорданова, акад. Момир Поленаковиќ, новоизбраните дописни членови: акад. Сашко Кедев и Александар Димовски, и претставници од Одделението за природно-математички и биотехнички науки, акад. Владо Матовски и акад. Георги Филиповски, како и двајца научни работници од ИЦГИБ д-р Дијана Плашеска-Каранфилска и д-р Емилија Шукарова-Стефановска.

Во извештајниот период Советот одржа една седница на која се разгледа за Извештајот на ИЦГИБ за 2014 и Планот за работа за 2015 година.

1. Научноистражувачка дејност

Во текот на 2015 година соработниците во Центарот, во соработка со бројни научни работници од државата и од странство, од државните и приватни здравствени и научни институции од нашата земја и регионот, работеа на следните пет научноистражувачки проекти:

Меѓународни:

1. *Градење на научни капацитети за истражување на шизофренијата во Македонија*, финансиран од Националниот институт за здравје, САД, 2012–2017; главен истражувач: акад. Момир Поленаковиќ и Горазд Росоклија.
2. *Genetic screening for mutation in GHI and GHRHR in a cohort of patients with isolated deficiency (IGHD) elucidating the genetic cause(s) for a distinct associated of IGHD and myopathy*”, финансиран од ИЦГИБ – Италија. Главен истражувач: акад. Момир Поленаковиќ.

3. *Балканска ендемска нефропатија*, во соработка со БАН и САНУ; главен истражувач: акад. Момир Поленаковиќ и Дијана Плашеска-Каранфилска.

Национални:

1. *Молекуларни основи на карциномот на дојка и јајници во Република Македонија*; главен истражувач: проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска, финансиран од сопствени средства на ИЦГИБ (продолжува).
2. *Откривање на уринарни биомаркери за урогенитални канцери со користење на 2-Д ДИГЕ/МС и ЛЦ-МС протеомските технологии*, (2015–2017); главен истражувач: акад. Момир Поленаковиќ и д-р Катарина Давалиева.

2. Кадар

Во извештајниот период во ИЦГИБ работела 24 лица, од кои: 1 редовен професор, 2 научни советници (редовни професори), 1 виш научен соработник, 8 соработници-истражувачи, 3 соработници-истражувачи финансирани од проектот *Градење на истражување на шизофренијата во РМ*, и 5 волонтери, 2 лаборанти, 1 административен асистент и 1 хигиеничар.

3. Објавени научни трудови

а) Книги и научни списанија:

Научни списанија

Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија е издавач на меѓународното научно списание *Balkan Journal of Medical Genetics*. Во текот на 2015 година објавен е еден број (*BJMG VOL 17 (2)*, 2014), и *BJMG VOL 18 (1)*, 2015.

Списанието е индексирано во: EMBASE, Elsevier, Biobase, Elsevier Geo Abstracts, Scopus, Chemical Abstracts and De Gruyter Open и има свој импакт-фактор. Со особена чест и задоволство напоменуваме дека ова списание од 2013 година се најде и на најпрестижната и најпребарувана база на податоци за објавени трудови од областа на медицината, Pub Med.

Сегашниот раководителот на ИЦГИБ, акад. Момир Поленаковиќ, е и главен и одговорен уредник на научното списание *Прилози* на Одделението за медицински науки, издание на МАНУ, кое повеќе години е цитирано во бројни престижни бази на медицински списанија, меѓу кои и во најпрестижната база Pub Med.

б) Објавени статии во научни и стручни списанија и зборници

а) во земјата:

1. Laban N.B., Tasic V.B., Danilovski D, Polenakovic M., Gucev Z.S. *Severe scoliosis, torticollis and short stature in a woman with Wildervanck Syndrome (WS)*. *Prilozi*. 2015; 36(1): 209–11. PMID: 26076792
2. Rada G. Staneva, L. Balabanski, I. Dimova, B. Rukova, S. Hadjidekova, P. Dimitrov, V. Simeonov, S. Ivanov, R. Vagarova, M. Malinov, R. Cukuranovic, V. Stefanovic, M. Polenakovic, V. Djonov, A. Galabov and D. Toncheva. *Genetic, genomic and epigenomic studies of Balkan endemic nephropathy (BEN)*. ПРИЛОЗИ. Одд. за мед. науки, XXXVI 2, 2015 = CONTRIBUTIONS. Sec. of Med. Sci., XXXVI 2, 2015, стр. 101–107.
3. Katarina Davalievа and Momir Polenakovic. (2015) *Proteomics in diagnosis of prostate cancer*. ПРИЛОЗИ, Contributions. Sec. Med. Sci., 36 (1): 5–36.

б) во странство:

1. Plaseska-Karanfilska D, Popovski Z, Stankovic B. (2015) *Recombinant DNA Technology and Genetic Engineering (Chapter 16)*. In *Munis Dundar (Ed.) Current Biotechnology and Applications*. (pp. 259–272) Erciyes, Turkey: Erciyes University.

2. Noveski P, Mircevska M, Plaseski T, Peterlin B, Plaseska-Karanfilska D. *Association study of three single nucleotide polymorphisms in SLC6A14 gene with male infertility*. Balkan Journal of Medical Genetics, 2015 Apr 10;17(2): 61–6.
3. Sukarova Stefanovska EP, Bozinovski G, Trajkova-Antevska Z, Dejanova-Ilijevska V, Petkov G, Plaseska-Karanfilska DA. *Identification of six novel F9 mutations among haemophilia B patients from Macedonia and Bulgaria*. Haemophilia. 2015 Mar;21(2):e144-6. doi: 10.1111/hae.12620. Epub 2015 Jan 13.
4. Duvlis S, Popovska-Jankovic K, Filipovski D, Kosevska E, Sarafinovska Arsova Z, Memeti Sh, Popeska Z, Plaseska-Karanfilska D. *HPV E6/7 mRNA versus HPV DNA biomarker in cervical cancer screening of a group of Macedonian woman*. J Med Virology, 2015 Sep;87(9):1578-86. Epub 2015 Apr 16.
5. Petkov G, Dimishkovska M, Tsoneva Ivanova V, Yordanov G, Zdravski A, Plaseska-Karanfilska D. Hb G-Waimanalo [A1] or $\alpha 64(E13)Asp \rightarrow Asn (\alpha 1)$ (HBA1: c.193G>A) Observed in a Bulgarian Family. *Hemoglobin*. 2015 Jul 27:1-2. [Epub ahead of print]
6. Maleva Kostovska I, Jakimovska M, Kubelka-Sabit K, Karadjozov M, Arsovski A, Stojanovska L, Plaseska-Karanfilska D. *Clinical relevance of CHEK2 and NBN mutations in the Macedonian population*. Balkan J Med Genet 18 (1) 2015, 47-54.
7. Noveski P, Madjunkova S, Sukarova-Stefanovska E, Matevska Geshkovska N, Kuzmanovska M, Dimovski A, Plaseska-Karanfilska D. *Loss of Y chromosome in peripheral blood of colorectal and prostate cancer patients*. PLOS One, accepted Dec 2015.
8. Noveski P, Popovska-Jankovic K, Kubelka-Sabit K, Filipovski V, Plaseski T, Plaseska-Karanfilska D. *Analysis of integrated miRNA-mRNA interaction in patients with impaired spermatogenesis*. Submitted to Andrology (December 6, 2015)
9. Katerina Popovska-Jankovic, Predrag Noveski, Ljubinka Jankovic-Velickovic, Slavica Stojnev, Rade Cukuranovic, Vladisav Stefanovic, Draga Toncheva, Rada Staneva, Momir Polenakovic, Dijana Plaseska-Karanfilska. *MicroRNA profiling in patients with upper tract urothelial carcinoma associated to Balkan endemic nephropathy*. Submitted to BioMed Research International. (December 2015).
10. Katarina Davalieva, Sanja Kiprijanovska, Selim Komina, Gordana Petrusevska, Natasha Chokrevska Zografska and Momir Polenakovic. (2015) *Proteomics analysis of urine reveals acute phase response proteins as candidate diagnostic biomarkers for prostate cancer*. Proteome Science 2015, 13: 2. (IF 1.88)
11. Katarina Davalieva, Ivana Maleva, Sanja Kiprijanovska, Katerina Kubelka-Sabit, Vanja Filipovski, Sotir Stavridis, Oliver Stankov, Selim Komina, Gordana Petrusevska and Momir Polenakovic. (2015) *Proteomics analysis of malignant and benign prostate tissue by 2-D DIGE/MS reveals new insights into proteins involved in prostate cancer*. The Prostate, 75 (14): 1586–1600. (IF 3.56)
12. Katerina Markoska, Jelka Masin-Spasovska, Momir Polenakovic and Goce Spasovski. *Urinary Protein Biomarkers in Chronic Kidney Disease*. BANTAO Journal 2015; 13(1): 1–3.

4. Учество на научни и стручни собири во земјата и во странство

а) во земјата:

1. Katarina Davalieva (oral presentation) *Proteomics in diagnosis of prostate cancer*. iMODE-CKD and BcMolMed Regular Meeting, Skopje, R Macedonia, 20–22 March 2015.
2. Momir Polenakovic and Katarina Davalieva (oral presentation) *Proteomics in biomarker discovery for prostate cancer*. Second meeting of the scientific society Leibniz: Science and Art 2, Ohrid, R Macedonia, 20–21 September, 2015.
3. Sanja Kiprijanovska, Gordana Petrusevska, Sotir Stavridis, Oliver Stankov, Momir Polenakovic and Katarina Davalieva (oral presentation) *Proteomics in cancer studies*. XIX Congress of doctors of Republic of Macedonia with international participation, Skopje, R Macedonia, 1-3 October, 2015.
4. Polenaković M. 29 ноември 2015, Скопје, МЗНДТВО (Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи), Нефролошки проблеми кај пациентите со ХБИ и нивни третман, македонски јазик. *Хепатит кај ХД популацијата - дијагностика, третман, компликации*.
5. Polenaković M. 21–22 септември 2015, Охрид, Република Македонија, МАНУ, „Науката и уметноста 2“, англиски јазик. *Proteomics in biomarker discovery for prostate cancer*.

6. Plaseska-Karanfilska D. (invited lecture) *Human genome*. First AROME Masterclass on Molecular Biology, 27–28 March 2015, Skopje, Macedonia
7. Plaseska Karanfilska D. (invited lecture) European Research Policy of the Macedonian Academy of Sciences and Arts “*COST Infor Day Macedonia*”, June 26, 2015, Rectorate of the University “Ss Cyril and Methodius”, Skopje
8. Plaseska Karanfilska D. (invited lecture) *Next generation sequencing technologies and their application in molecular diagnostics DECA Student’s Union* – First International Conference on Molecular Biology, December 21, MASA, Skopje

б) во странство:

орални предавања:

1. Katarina Davalievа (invited lecture) *Proteomics in diagnosis of prostate cancer*. 9th Central and Eastern European Proteomics Conference, Poznań, Poland, 15–18 June, 2015.
2. Поленаковиќ М (invited lecture). 14 јули 2015, Варнемунде, Росток, Германија, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“, англиски јазик. *Horst Klinkmann – Friend, Visionary, Scientist and Educator – по повод 80-годишнината од раѓањето на акад. Хорст Клинкман*
3. Plaseska-Karanfilska D. Familial breast cancer: *Beyond BRCA genes* (invited lecture). 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
4. Dimishkovska M, Gucev Z, Tasic V, Polenakovic M, Plaseska-Karanfilska D. *Complex phenotype of isolated growth hormone deficiency accompanied with myopathy, red hair and obesity: Hunt for new genes*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
5. Noveski P, Popovska-Jankovic K, Kubelka K, Filipovski V, Plaseska-Karanfilska D. *Integrated miRNA-mRNA interaction analysis in patients with impaired spermatogenesis*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
6. Sukarova Stefanovska E, Bozinovski G, Gucev Z, Sukarova Angelovska E, Angelovska N, Jotovska O, Plaseska-Karanfilska D. *Identification of microdeletions/ microduplications in patients with intellectual disability*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
7. Plaseska-Karanfilska D. *Genetics of Breast Cancer* (invited lecture). XIX Congress of Medical Doctors of Republic of Macedonia with International Participation, October 1–3, 2015, Skopje, Macedonia
8. Popovska-Jankovic K, Jakimovska M, Kubelka K, Stojanovska L, Karagjozov M, Arsovski A, Plaseska-Karanfilska D. *Microarray microRNA profiling in breast cancer tissues with different receptor status*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
9. Toncheva D, Staneva R, Balabanski L, Dimitrov P, Simeonov V, Ivanov S, Malinov M, Cukuranovic R, Stefanovic V, Polenakovic M, Galabov A. *Genetic, genomic and epigenomic studies of Balkan endemic nephropathy (BEN)*. 11th Balkan congress of human genetics, Belgrade, Serbia, 17 to 20 September 2015
10. Поленаковиќ М. 14–18 октомври 2015, Опатија, Хрватска, БАНТАО (Балканска асоцијација за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи), 12. Конгрес на БАНТАО, англиски јазик., *Балканска ендемска нефропатија*, соработка на МАНУ со САНУ и БАН.

Постер-презентации:

1. Velibor Tasic, Zoran Gucev, Goce Spasovski, Momir Polenakovic. *Primary hyperoxaluria type I – Clinical Genetic and prognostic features of Macedonian patients* 52 ERA-EDTA Congress, London, UK, 28 – 31 May 2015
2. Emilija Sukarova Stefanovska, Gjorgji Bozinovski, Zorica Trajkova-Antevska, Violeta Dejanova-Ilijevska, Georgi Petkov, Dijana A. Plaseska-Karanfilska. *Phenotypic expression of hemophilia B in patients with six novel F9 gene mutations*. European Human Genetics Conference 2015, June 6–9, 2015, Glasgow, UK (PS 18.47).
3. Noveski P, Madjunkova S, Matevska Geshkovska N, Eftimov A, Sukarova-Stefanovska E, Dimovski A, Plaseska-Karanfilska D. *Association of Y chromosome loss with colorectal cancer*. European Human Genetics Conference 2015, June 6–9, 2015, Glasgow, UK (PM 12.146).
4. Madjunkov M, Madjunkova S, Mircevska M, Madgett T, Avent N, Plaseska-Karanfilska D. *Non invasive prenatal diagnosis (NIPD) of RHD using cell free fetal DNA (cffDNA) from maternal*

plasma as a method for targeted anti RhD prophylaxis. European Human Genetics Conference 2015, June 6–9, 2015, Glasgow, UK (PM 01.46)

5. Ivana Maleva Kostovska, Selim Komina, Gordana Petrusevska, Momir Polenakovic and Katarina Davalieva. *Potential involvement of UBE2N, PSMB6 and PPP1CB in prostate cancer*. 9th Central and Eastern European Proteomics Conference, Poznań, Poland, 15–18 June, 2015.
6. Sanja Kiprijanovska, Selim Komina, Gordana Petrusevska, Natasha Chokrevska Zografaska, Momir Polenakovic and Katarina Davalieva. *Potential use of HP and AMBP in urine for the screening of prostate cancer*. 9th Central and Eastern European Proteomics Conference, Poznań, Poland, 15–18 June, 2015.
7. Bozinovski G, Kubelka K, Lazarevski S, Plaseska-Karanfilska D. *Distribution of chromosomal abnormalities in early spontaneous abortions according to maternal age*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
8. Jakimovska M, Popovska-Jankovic K, Maleva-Kostovska I, Kubelka K, Stojanovska L, Karagjozov M, Arsovski A, Plaseska-Karanfilska D. *Somatic mutations in breast cancer tissues with BRCAness*. 11th Balkan Congress of Human Genetics. September 16–20, 2015, Belgrade, Serbia.
9. Duvlis S, Noveski P, Memeti S, Osmani D, Ivkovski LJ, Prodanova I, Dabeski D, Plaseska-Karanfilska D. *Association of IL-10-592C>A polymorphism with decreased risk for cervical intraepithelial lesions and cervical cancer in Macedonian women*. 30th International Papilloma Conference & Clinical and Public Health Workshops. September 17–21, Lisbon, Portugal.
10. Zoran Gucev, Momir Polenakovic, Velibor Tasic, Yves LeBouc, Jurgen Klammt, Roland Pfaeffle, Aleksandra Filipovska, *Severe isolated growth hormone deficiency and myopathy in two brothers with RNPC3 mutation*. 54 Annual meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology, Barcelona, Spain, 1-3 October, ESPE Abstracts (2015) 84 P-3-924
11. Ljupco Fenov, Tomislav Jovanoski, Dragana Mitovska, Gucev Zoran, Velibor Tasic, Momir Polenakovic. *Long term follow up of a family with hypomagnesemia, hypercalciuria and nephrocalcinosis*. 12th BANTAO Congress, Opatija, Croatia, 14–18 October 2015
12. Velibor Tasic, Dragana Mitovska, Tomislav Jovanoski, Ljupco Fenov, Zoran Gucev, Momir Polenakovic. *Renal hypouricemia in macedonian children-un update*. 12th BANTAO Congress, Opatija, Croatia, 14–18 October 2015
13. Markoska K, Pontillo C, Zurbrig P, Masin-Spasovska J, Stojceva-Taneva O, Polenakovic M, Vlahou A, Mischak H, Spasovski G. *Validation of the diagnostic performance of CKD 273 classifier in a multi-centric cohort study*. 12th BANTAO Congress, Opatija, Croatia, 14–18 October 2015
14. Duvlis S, Noveski P, Memeti S, Ivkovski LJ, Prodanova I, Dabeski D, Plaseska-Karanfilska D. *Association of the P53 codon 72 polymorphism with risk of cervical intraepithelial lesions and cancer*. 6th Croatian Conference of Human Genetics with International Participation. November 5–7, 2015, Split, Croatia.

5. Едукативна дејност

Во текот на 2015 година ИЦГИБ продолжи со едукативна дејност во рамките на додипломските и постдипломските студии и специјализации од областа на молекуларната биологија и генетското инженерство, со постдипломци од ИЦГИБ, Медицинскиот, Фармацевтскиот и Природно-математичкиот факултет на Универзитетот во Скопје.

Во извештајната година се одбрани еден докторски труд и еден дипломски труд под менторство на проф. Дијана Плашеска-Каранфилска, и тоа:

- *Неинвазивна пренатална дијагностика на Rh статус, најчести наследни болести и хромозомски анеуплоидии*; д-р Светлана Маџункова, Медицински факултет, Универзитет „Св Кирил и Методиј“ (одбранет на 3 јули 2015);
- *Утврдување на присуство на хромозомски абнормалности кај спонтано абортирани плодови со QF-PCR и MLPA методи*; студент Ѓорѓи Божиновски [одбранет во јануари 2015 на Природно-математичкиот факултет (насока молекуларна биологија), при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ – Скопје].

ИЦГИБ, во интерес на едукацијата, редовно одржува интерни семинари на кои се поканети и други соработници надвор од нашата институција, при што беа изнесени следниве:

а) предавања:

1. *Генетската легенда на војскиите на Александар Македонски во Централна Азија – Проучување на популацијата на македонскиот народ и народите кои произлегуваат од неа*, презентирано од Димитар Цундев (18 март 2015)
2. *Испитување на цистична фиброза во ИЦГИБ* и извештај од ECFS Diagnostic Network Working Group – 12th annual meeting, Warsaw, Poland 12-14 February, 2015, презентирано од проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска 25 март 2015
3. *Молекуларна карактеризација на таласемија интермедиа*, презентирано од Марија Димишкова, 29 април 2015
4. *Застапеност на CYP2D6 алели кај Македонци, Албанци и Роми*, презентирано од Маја Кузмановска 06 мај 2015
5. *Молекуларна карактеризација на F9 генот кај пациенти со хемофилија В во Македонија и Југоисточна Бугарија: Идентификација на 6 нови мутации*, презентирано од д-р Емилија Шукарова Стефановска и Горѓи Божиновски, 13 мај 2015
6. *Y chromosome loss in blood is associated with colorectal and prostate cancer*, презентирано од проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска и м-р Предраг Новески, 03 јуни 2015
7. Презентација на научните трудови пријавени на 9-та Централно и источно европска конференција за протеомика, 15–18 јуни, Познан, Полска
 - *Potential use of HP and AMBP in urine for the screening of prostate cancer*, презентирано од м-р Сања Кипријановска
 - *Potential involvement of UBE2N, PSMB6 and PPP1CB in prostate cancer*, презентирано од м-р Ивана Малева, 10 јуни 2015
8. Презентација на научните трудови пријавени на 11-ти Балкански конгрес за хумана генетика, Белград, Србија, 17–20 септември, 2015
 - “INTEGRATED miRNA-mRNA INTERACTION ANALYSIS IN PATIENTS WITH IMPAIRED SPERMATOGENESIS”, Noveski Predrag, Popovska-Jankovic Katerina, Kubelka Katerina, Filipovski Vanja, Plaseska-Karanfilska Dijana
 - “COMPLEX PHENOTYPE OF ISOLATED GROWTH HORMONE DEFICIENCY ACCOMPANIED WITH MYOPATHY, RED HAIR AND OBESITY: HUNT FOR NEW GENES”, Dimishkovska Marija, Gucev Zoran, Tasic Velibor, Polenakovic Momir, Plaseska-Karanfilska Dijana 14 септември 2015
9. *ИЗВЕШТАЈ од Сосијанок на научно друштво од Берлин „Лајбниц, Охрид, Р Македонија, 20–21 септември, 2015* презентирано од академик Момир Поленаковиќ и *ИЗВЕШТАЈ од 11-и Балкански конгрес за хумана генетика, Белград, Србија, 17–20 септември, 2015* презентирано од проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска, проф. д-р Емилија Шукарова Стефановска, м-р Катерина Поповска-Јанковиќ, мол. биолог Милена Јакимовска, мол.биолог Горѓи Божиновски, мол. биолог Марија Димишкова, 23 септември 2015
10. Правила за однесување во лабораторија, 04 ноември 2015
11. Соопштение за дојдовни конгреси во текот на 2016 година и учество на истите, координатор на состанокот академик Момир Поленаковиќ, 09 декември 2015
12. АКРЕДИТАЦИЈА – Претставување на извештајот на комисијата за акредитација и укажување на следни мерки кои треба да се спроведат за целосна имплементација на акредитацијата, презентирано од проф. д-р Емилија Шукарова Стефановска, 24 декември 2015

б) обуки :

Во извештајната година се изведоа повеќе обуки:

Во рамките на научноистражувачкиот проект *Градење на научни капацитети за истражување на шизофренијата во Македонија* се изведоа две обуки, и тоа:

1. Катарина Давалиева – Label-free quantitative proteomics training: Quantitative Proteomics and Metabolomics Center, Department of Biological Sciences, Columbia University, New York City, NY, USA, 03 April – 10 May, 2015.

- Ивана Малева Костовска – Brain tissue preparation for molecular analysis: Molecular Imaging and Neuropathology Department, College of Physicians & Surgeons, Columbia University, 03 April – 12 May, 2015, New York City, NY, USA.

в) Други обуки:

- Марија Терзиќ – Training course: Practical Aspects of regulatory GMO testing, March 25–27, 2015, Ispra, Italy
- Емилија Шукарова Стефановска и Сања Кипријановска: Македонското Здружение на Лаборатории и Инспекциски тела – МАКЛИАБ, организираше еднодневна обука на тема Верификација и валидација на методите во лабораториите за тестирање, калибрација и медицинските лаборатории и пресметка и примена на мерната неодреденост⁶, одржа на 07.07.2015 година, хотел Континентал, Скопје
- Дијана Плашеска Каранфилска и Марија Димишковски: Обука за анализирање на податоци добиени со новите секвенционирачки технологии во Центарот за Менделева геномика, при Институтот за генетика, Медицински факултет, Љубљана, Словенија, во период од 15.11.2015 - 21.11.2015

б. Организиран научни предавања и конференции

По покана на ИЦГИБ во текот на 2015 година во МАНУ се одржаа:

а) предавања:

– На 22 април 2015 година беше поканет Миленко Танасиевиќ, M.D., M.B.A., Vice Chair for Clinical Pathology, Department of Pathology, Director of Clinical Laboratories, Brigham and Women's Hospital and Dana Farber Cancer Institute, Associate Professor of Pathology, Harvard Medical School, Boston MA, USA. Тој одржа предавање на тема: *Дваесет години искуство со компјутеризирана клиничка поддршка за лабораториски анализи во Brigham and women's hospital Harvard medical school, Boston, USA;*

– На 19 мај 2015 година беа поканети д-р Хана Коварова и д-р Суреш Јиван Гадхер, основачи на Централната и источноевропска протеомска конференција (СЕЕРС). Д-р Хана Коварова, раководител на Лабораторијата за применета протеомска анализа при Институтот за физиологија и генетика на животни при Академијата на науките на Република Чешка, одржа предавање на тема: *Surface and secreted proteins – key to cell replacement therapies in neuronal disorders*, а д-р Суреш Јиван Гадхер од САД одржа предавање на тема: *Search for unique biomarkers in disease related biological body fluids;*

– На 26 мај 2015 година, д-р Милтон Веинрајт, Department of Molecular Biology and Biotechnology, the University of Sheffield, UK, одржа предавање на тема: *Sampling the stratosphere for life from space-above England, Iceland and now Macedonia;*

б) конференции:

– На 14 ноември 2015 година беше одржана *Четвртата конференција за ретки болести во Југоисточна Европа*. Конференцијата ја отвори г-ѓа Маја Иванова, сопруга на Претседателот на Република Македонија. Во својот говор г-ѓа Иванова искажа силна заложба и поддршка на академската и професионалната заедница што се занимава со патологијата на ретките болести за тоа дека во нашата средина знаењата од оваа болест се усовршуваат со цел да се доближиме до современите европски текови, а, исто така, и за да се подобри превенцијата, дијагностиката, третманот, рехабилитацијата и квалитетот на животот на овие лица. Конференцијата ја поздравил д-р Аспазиа Софијанова, директорка на Клиниката за детски болести од Скопје и госпоѓа Весна Алексоска, претседателка на Здружението на деца со ретки болести „Живот со предизвици“.

На конференцијата беа одржани 13 предавања.

Momir Polenakovic, Velibor Tasic, Zoran Gucev, Skopje, Macedonia, *Rare diseases: an ongoing battle to curb the costs of diagnosis and treatment (Ретки болести: постојана битка*

за намалување на трошоците за дијагноза и третман); Velibor Tasic, Skopje, Macedonia „Steroid resistant nephrotic syndrome (Нефротски синдром отпорен на стероиди); Hadil Katchom, Sofia, Bulgaria, Phenylketonuria (Фенилкетонурија); Stayko Sarafov, Sofia Bulgaria, Epidemiology, clinical features, differential diagnosis and treatment of TTR-FAP in Bulgaria (Епидемиологијата, клиничките карактеристики, диференцијална дијагноза и третман на TTR-FAP во Бугарија); Ivailo Tournev, Sofia Bulgaria Selective screening, carriers testing and carriers follow-up program of the Bulgarian Neuromuscular Disease Society (Селективен скрининг, тестирање на носителите и програма за следење на носителите од Бугарското друштво за невромускулни заболувања); Vukasin Andric, Zagreb, Croatia, Pompe disease – recognizing and enzyme replacement therapy (Болеста на Помп – препознавање и ензимска заместителна терапија); Gunter Harms, Berlin, Germany, Why are orphan drugs different? Achieving sustainable access to treatment for rare disease patients (Зошто се различни лековите орфан? Постигнување одржлив пристап за третман на заболениите од ретка болест); Gudrun Schlegel, Hamburg-Eppendorf, Germany, Mental retardation in PKU: The role of microglia (Ментална ретардација во PKU: Улогата на микроглијата); Stéphane Demotz, Lausanne Switzerland GM1-gangliosidosis and Morquio disease type B (GM1-ганглиозидоза и болеста Morquio тип B); Eduard Pashke, Graz, Austria, Recent developments in the laboratory diagnosis of MPS diseases (Најновите случувања во лабораториската дијагноза на болести МПС); Zoran Gucev, Skopje, Macedonia, The Proteus Spectrum (Спектрумот „Протеус“); Velibor Tasic, Skopje, Macedonia, Idiopathic infantile hypercalcemia (Идиопатска инфантилна хиперкалцемија). Venko Filipce, Skopje, Macedonia, Selective and superselective angiography of pediatric moyamoya disease angioarchitecture in the anterior and posterior circulation (Селективна и суперселективна ангиографија на ангиоархитектурата на педијатриската „мојамоја“ болест во предната и задната циркулација).

Конференцијата беше посетена од над 100 лекари од разновидни специјалности, како и од други професионалци кои се занимаат со ретки болести (молекуларни биолози, биохемичари, психолози, дефектолози и др.), како и од претставници на организации на пациенти со ретки болести.

Во заклучните зборови од В. Тасиќ и З. Гучев авторите беа повикани своите трудови да ги отпечатат во ПРИЛОЗИ.

Учесниците на Конференцијата беа повикани за постојан ангажман во решавање на тешките проблеми на ретките болести.

7. Стручно-апликативна активност

ИЦГИБ е научна единица на МАНУ во која повеќе од 30 години се користат техниките на генетското инженерство во практични цели; имено, во дијагностиката и превенцијата на наследните болести, дијагностиката на инфективните болести, утврдувањето на молекуларните основи на канцер, утврдување татковство и идентификација на биолошки материјал преку анализа на ДНК.

Во 2015 година на барање на здравствените институции од Македонија направени се истражувања на околу 5.600 пациенти. Тие беа суспектни за различни моногенски состојби, како таласемии и други хемоглобинопатии, цистична фиброза, хемофилија, мускулна дистрофија и др., како и за молекуларна карактеризација за инфективни болести, какви што се ХЦВ и ХБВ (над 1.300), ХПВ (над 2.250) и др. Во текот на извештајната година направени се повеќе од 200 пренатални дијагнози, пред сè за хромозомски анеуплоидии кај бремените жени со ризик за раѓање на дете со тризомија, но и кај фамилии оптоварени со одредени моногенски болести и над 120 ДНК-анализи за утврдување на фамилијарно сродство од прв степен.

Во текот на извештајната година направени се лабораториски анализи на неколку стотици примероци крв и друг биолошки материјал од лица од Бугарија, Косово и од Украина.

Следејќи ги насоките за подобар квалитет и транспарентност во однос на дијагностичката апликативна дејност, која се одвива во ИЦГИБ „Георги Д. Ефремов“, Центарот на ден 20.3.2015 година достави барање до Институтот за акредитација на Република Македонија за започнување процес на акредитација на Центарот по ИСО 17025 стандардот и оцена на квалитетот и на компетентноста на Центарот во однос на овие активности.

На 16 јули 2015 година се одржа прелиминарно оценување од страна на ИАРМ во работните простории на Центарот, додека на 5 и 6 ноември 2015 година се изврши иницијална оцена на квалитетот и на компетентноста на ИЦГИБ, по што на 25.11.2015 година се додели и сертификатот за акредитација, т.е. признавање на оспособеноста и квалитетот на работа во ИЦГИБ во согласност со стандардот ИСО 17025.

8. *Соработка со научни институции во странство*

Во 2015 година ИЦГИБ ја продолжи соработката со бројни научни институции во странство, и тоа: Медицинскиот факултет во Љубљана, Словенија; Лабораторијата за цитогенетика и истражување на геномот при Католичкиот факултет во Лувен, Белгија; Кошеновиот институт во Париз, Франција; Универзитетот Колумбија, Њујорк, САД; Лабораторијата за хумана генетика при Медицинскиот факултет, Барселона, Шпанија; Wilhelm Johannsen – Центарот за функционално истражување на геномот, при Универзитетот во Копенхаген, Данска; Оддел на мајка и дете, отсек за биологија и генетика при Универзитетот во Верона, Италија; Paoli Calmettes Институтот, Оддел за молекуларна онкологија, Марсеј, Франција; Мондор институтот за биомедицински истражувања, Кретеил, Франција; Бугарската академија на науки, Медицинскиот факултет, Софија; Медицинскиот факултет, Стара Загора; Српската академија на науките и уметностите, Белград; Медицински факултет, Ниш. Соработката се одвиваше преку размена на искуства, заедничка дејност на научните проекти, разгледување на можности за заедничко аплицирање на научни проекти на интернационални конкурси, како и дообучување на персоналот во новите технологии, преку студиски претстои, предавања, размена на посети и научни информации.

3. ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР

Лексикографскиот центар е научна единица на Македонската академија на науките и уметностите, чиј раководител е акад. Митко Маџунков.

1. *Работа на Советот на Центарот*

Во извештајниот период Советот на Лексикографскиот центар работеше во состав: акад. Абдулменаф Беџети, акад. Нада Поп-Јорданова, акад. Дончо Димовски и акад. Богомил Ѓузел.

Советот одржа една седница на која беа разгледани и усвоени извештаите за работата врз проектите во Лексикографскиот центар за 2015 година (*Македонска научна и стручна терминологија* и *Историја на културата на Македонија*) и програмите за работата врз овие проекти во 2016 година.

2. *Научноистражувачка дејност*

Во текот на 2015 година во рамките на Центарот се работеше врз два научноистражувачки проекти што се реализираа со финансиска поддршка од Фондот за научни и уметнички дејности на МАНУ и спонзорства од домашни и странски извори:

1. *Македонска научна и стручна терминологија*; и
2. *Историја на културата на почвата на Македонија*.

Независно од тоа што проектот *Македонска енциклопедија* е ставен во „мирување“, во Лексикографскиот центар продолжи работата и врз овој проект. Во текот на 2015 година продолжија истражувањата за изработката на двете засебни енциклопедии: „Македонска книжевна енциклопедија“ и „Македонска ликовна енциклопедија“, предложени и прифатени од Советот на ЛЦ во 2011 година. Овие две енциклопедии се комплементарни со дел од проектот *Историја на културата на почвата на Македонија*, така што нивната изработка во догледно време, кога ќе се обезбедат нужните средства, се наметнува како актуелна.

3. Посебни изданија

Во 2015 година, по повод одбележувањето на јубилејот 85 години од раѓањето на акад. Георги Старделов, во Лексикографскиот центар беше подготвено за печат ново, дополнето и проширено издание на четири книги на акад. Г. Старделов, од кои три се веќе отпечатени: *Summa Aestheticae* (том I: „Јужнословенска естетика“, том II: „Балканска естетика – една друга естетика“, том III: „Историја на европската естетика на XX в.“ и том IV: „Охридска естетика“). Главен уредник на изданието е акад. Митко Маџунков.

Во извештајниот период во Лексикографскиот центар беше подготвен првиот двоброј на списанието за книжевност и уметност „МАНУскрипт“ (бр. I/1-2 за 2015 година), периодично издание на Одделението за уметност. Главен уредник на списанието е акад. Влада Урошевиќ, а извршен уредник акад. Митко Маџунков.

3. Кадар

Во 2015 година во работата на Центарот беа ангажирани: м-р Анита Илиева-Николовска, асистент-истражувач, Анила Бунгали, помлад асистент-истражувач и Светлана Недановска, технички секретар.

4. Едукативна дејност

Во извештајниот период м-р Анита Илиева-Николовска оствари учество на две меѓународни научни конференции во земјава, објави еден научен труд во земјава и работеше на докторската дисертација.

5. Соработка со факултети и научни институции од Македонија

Во рамките на научноистражувачките проекти на кои работи Центарот, вклучени се бројни соработници од речиси сите научни, културни и образовни институции од Македонија. Моделот на соработка е разновиден, со оглед на различниот карактер на ангажираност на соработниците (членови на истражувачки тимови, членови на уредувачки одбори, надворешни соработници и сл.). Во извештајниот период беше остварена интензивна соработка со Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ и Институтот за македонска литература.

4. ЦЕНТАР ЗА СТРАТЕГИСКИ ИСТРАЖУВАЊА

Во текот на 2015 година Советот на Центарот за стратески истражувања на МАНУ работеше во состав: акад. Абдулменаф Беџети (претседател на Советот), акад. Глигор Каневче, акад. Живко Попов, акад. Блаже Ристовски, акад. Бојан Шоптрајанов, проф. д-р Трајан Гоцески, проф. д-р Владимир Ортаковски и проф. д-р Панче Јовановски.

Центарот го раководеше акад. Таки Фити.

1. Научноистражувачки проекти

Во текот на 2015 година Центарот за стратегиски истражувања продолжи со работа на следниве научноистражувачки проекти:

Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската Унија: Евалуација на судската реформа; и

Фискални мултипликатори – случајот на Република Македонија.

2. Кадар

Во Центарот, покрај раководителот, во постојан работен однос се: вишиот научен соработник д-р Нуман Аруч, а од средината на 2014 година и соработниците-истражувачи: м-р Марица Антоvsка и м-р Елена Мујоска, со што значајно е подобрена кадровската опременост на Центарот и е зголемен неговиот истражувачки капацитет. Административен секретар на Центарот е Ленче Петрушевска. Истовремено, зголемен е бројот на постојани соработници на Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ со афирмирани кадри од академската заедница и со кадри од сродните научноистражувачки центри од Републиката.

3. Научни дејности

Во текот на 2015 година Центарот за стратегиски истражувања одржа неколку научни расправи:

- На 24 јуни 2015 година Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ во соработка со Сојузот на стопански комори на Македонија организираше тркалезна маса на тема: *Отворени предизвици на иновациската активност во секторот на претпријатијата на Република Македонија*. Дебатата ја отвори акад. Љупчо Коцарев, потпретседател на МАНУ. Акад. Таки Фити одржа воведно излагање на тема: „Значењето на истражувањето и развојот (R&D) и на иновациите за динамиката и квалитетот на економскиот раст и развој – случајот на Република Македонија“. Свое обраќање имаше и Данела Арсовска: „Некои суштински аспекти на иновациската активност во бизнис-секторот на Република Македонија“. На тркалезната маса присуствуваа голем број менаџери на македонски фирми (преку 40), а собирот беше и медиумски одлично покриен. Од тркалезната маса произлегоа Препораки, кои беа доставени до членовите на МАНУ, до соодветните владини ресори, агенции и други институции одговорни за оваа проблематика.
- Во текот на октомври 2015 година Центарот за стратегиски истражувања во соработка со Националниот центар за развој на иновации и претприемачко учење и со Министерството за образование и наука, во МАНУ организираа советување на тема: *Претприемничкото образование во Република Македонија*. На советувањето присуствуваа околу 200 наставници од Републиката што го предаваат предметот претприемништво (во средните училишта и на факултетите). Оваа активност е во рамките на реализација на Стратегијата на претприемничко учење во Република Македонија (2014–2020), промовирана минатата година во МАНУ.
- Центарот за стратегиски истражувања во октомври 2015 година организираше работилница со наслов: *Правната регулатива и состојбите на судската психијатрија во Република Македонија*, на која присуствуваа истакнати експерти од областа, кои дискутираа за Европската истражувачка мрежа за форензички пациенти во долготраен третман и грижа, за организација на форензичките одделенија во психијатриските болници во Р. Македонија и медико-правните проблеми со кои се соочуваат, за поважните меѓународни документи од областа на менталното здравје наспроти националното законодавство, за компаративните аспекти на казненоправниот третман на душевно болните лица, казненопроцесните аспекти на третманот на душевно болните лица итн., по што се спроведе и темелна дискусија со

посебен осврт на долготрајната грижа и лекување на форензички пациенти и присилните хоспитализации.

- На 3 ноември се одржа научна и стручна расправа *Независност на судството*. Поздравни обраќања одржаа: акад. Владо Камбовски, претседател на Македонската академија на науките и уметностите, д-р Аднан Јашари, министер за правда на Република Македонија, H.E. Mrs. Laurence Auer, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, Embassy of the French Republic, Her Excellency Mrs. Christine Althaus, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, Embassy of the Federal Republic of Germany, Her Excellency Mrs. Nina Soumalainen, Ambassador, Head of OSCE Mission in Skopje.

Во текот на 2015 година Центарот за стратегиски истражувања потпиша повеќе меморандуми за соработка со центри и научни институции од земјата и од странство.

На 27 март 2015 година беше потпишан договор за научна соработка меѓу Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ и Институтот за социологија при Романската академија.

На 22 април 2015 година Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ потпиша меморандуми за соработка со Центарот за економски анализи и со Националниот центар за развој на иновации и претприемачко учење.

На 8 јули 2015 година беше потпишан Меморандум за соработка меѓу Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ, Факултетот за бизнис и економија – Тетово и Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

Во текот на 2015 година се интензивираше соработката меѓу ЦСИ на Македонската академија на науките и уметностите и Институтот за економски истражувања на Бугарската академија на науките, како и со Центарот за научни истражувања на Српската академија на науките и уметностите и Универзитетот во Ниш (Србија). Во овој контекст претставници од трите институции одржаа средба во Ниш (делегацијата на ЦСИ беше во состав акад. Таки Фити, проф. д-р Радмил Поленаковиќ и м-р Марица Антовска) на која се договорија за заедничко конкурирање на европски проекти во рамките на мегапроектот: *Можности за економски развој, демографска ревитализација и унапредување на регионалната соработка и културата на мирот на троеѓието помеѓу Бугарија, Македонија и Србија*. За олеснување на пристапот кон европските фондови во функција на реализација на овој проект, претседателите на трите академии, акад. Стефан Воденичаров, акад. Владо Камбовски и акад. Никола Хајдин, потпишаа писмо на поддршка, кое би одело како прилог кон конкурсната документација при апликацијата за проекти поддржани од европските структурни фондови.

Во септември 2015 година акад. Таки Фити и м-р Марица Антовска, престојот во Софија и партиципацијата во работата на 11. Конгрес на L'Association internationale d'étude du Sud-Est-européen, одржан во Софија, ги искористија и за посета на Институтот за економски истражувања при БАН, каде што разговараа за понатамошно интензивирање на заемната соработка и за заедничка апликација на конкурси од ИПА-програмата на ЕУ.

Во текот на извештајниот период вишиот научен соработник д-р Нуман Аруч учествуваше на пет меѓународни симпозиуми одржани во Анкара, Република Турција; Кападокија, Република Турција; Сараево, Босна и Херцеговина; Мерв, Туркменистан и Билеџик, Република Турција, посветени на прашања од областа на исламската цивилизација, македонската и турската поезија, култура и пријателство, туркофонијата и минатото, сегашноста и иднината на Балканот.

Во ноември 2015 година раководителот на Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ во просториите на Центарот оствари средба со директорот на Центарот за стратегиски истражувања од Турција, д-р Али Ресул Усул, при што беше договорено да се интензивира соработката меѓу двата центри, да се организираат средби за прашања од

интерес на двата центри, односно на двете земји, како и да се разгледаат можностите за заедничка апликација на проекти од ИПА-програмата.

Во декември 2015 година делегација на Центарот во состав акад. Таки Фити, акад. Љупчо Коцарев, проф. д-р Радмил Поленаковиќ и м-р Марица Антовска одржаа работна средба во Куманово со претставници на Институтот за економски истражувања на БАН и со Фондацијата за мали и средни претпријатија од Куманово, на која беше договорен заеднички настап пред ИПА за научен проект од областа на конкурентноста и претприемачкото реструктуирање на Североисточниот регион на Република Македонија и Кустендилскиот регион од соседна Бугарија. Апликацијата се однесува за проектот Бугарско-Македонска меѓугранична соработка за градење на капацитетите за конкурентност и иновативност. Носител на проектот е МАНУ.

5. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА АРЕАЛНА ЛИНГВИСТИКА „БОЖИДАР ВИДОЕСКИ“

Истражувачкиот центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“ (ИЦАЛ) е научна единица на МАНУ. Советот на ИЦАЛ го сочинуваат: акад. Катица Кулавова (претседател), акад. Витомир Митевски, акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов, акад. Љупчо Коцарев, доп. член Марјан Марковиќ, и проф. д-р Станислава-Саша Тофоска.

Раководител на ИЦАЛ е акад. Зузана Тополињска.

1. Научноистражувачка дејност

1. Меѓународни лингвистички атласи

а) Опитословенски лингвистички атлас (ОЛА);

б) АЛЕ (Atlas Linguarum Europae);

2. Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет.

2. Кадар и организациска структура

Во работата на Центарот се вклучени голем број научници од повеќе научни и образовни центри од земјава и странство. Редовно во Центарот работат: акад. Зузана Тополињска, раководител, доп. член Марјан Марковиќ, координатор на проектите на ИЦАЛ, д-р Ангелина Панчевска и Соња Миленковска, научни истражувачи за проектите на ИЦАЛ.

Во текот на 2015 година, во работата на ИЦАЛ волонтерски учествуваа студенти од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, а како постојани надворешни соработници во работата се вклучени Давор Јанкулоски и Гордана Балеска. ИЦАЛ во 2016 год. ќе спроведе дополнителни активности за решавање на нивниот статус во рамките на МАНУ.

Исто така, во работата на Центарот се вклучени и повеќе соработници од Институтот за македонски јазик, Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, и од други институции. Покрај нив, со ИЦАЛ на редовна основа соработуваат и многу научници од странските центри.

3. Редовни активности на ИЦАЛ

3.1. Дигитализација на лингвистички материјал

На интернет-страницата на ИЦАЛ, покрај основните податоци, се поставени (во рамките на електронското издаваштво) трите зборници од проектот „Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет“, потоа се поставени (во дигитална форма – pdf) 14 монографии од акад. Б. Видоески, З. Тополињска, Х. Поленаковиќ, В. Фридман, М. Марковиќ, а во план е и дигитализација и поставување и на други книги.

Македонскиот теренски материјал од картотеките на ОЛА, односно македонските прашалници на ОЛА (24) со по 3.500 прашања се целосно дигитализирани. Изработен е мал

дијалектен атлас (според материјалите на ОЈА) со околу 80 лексички карти. Атласот е достапен на Интернет. Дигитализирани се и поставени на Интернет дијалектните монографии од акад. Б. Видоески (Дијалектите на МЈ 1, 2 и 3).

Во текот на 2015 година е изработен нов интернет портал со голем број дигитални ресурси за проучување на македонските дијалекти – монографии, прашалник, текстови, аудио, речник, карти...

(<http://dijalekti.manu.edu.mk/>)

3.2. Библиотека на ИЦАЛ

Во тек е обработката на библиотеката на ИЦАЛ. Таа претставува изделен сегмент на библиотеката на МАНУ и брзо се богати по пат на размена и на добиени легати. Со помош на акад. Момир Поленаковиќ, во ИЦАЛ беше пренесен и легатот на акад. Харалампие Поленаковиќ, со што библиотеката на ИЦАЛ се збогати со уште една многу значајна колекција. Со помош на соработниците на ИЦАЛ обработени се околу 2.500 книги од легатот на акад. Х. Поленаковиќ, а во декември 2015 година излезе од печат брошурата со пригодни текстови и каталог на книгите од Легатот на акад. Х. Поленаковиќ.

3.3. Електронски корпус на македонски книжевни текстови

Во текот на 2015 година ИЦАЛ преку соработниците успеа да дообработи голем дел од електронските верзии од едицијата „135 тома на македонска книжевност“ и да ги внесе во базата на корпусот. Во таа работа се вклучени соработниците м-р Бобан Карапејовски и Давор Јанкуловски (преку ИЦАЛ), како и Борко Јовановски (преку Центарот за информатички технологии).

4. Други активности на ИЦАЛ

4.1. Во рамки на месечните лингвистички средби во МАНУ – *Colloquia linguistica*, во текот на 2015 година беа одржани следните предавања:

- проф. д-р Ирина Бабамова, презентација на делото: *Споредбена лингвистика на балканските јазици* (2012) од ЖАК ФЕЈЕ (20 февруари 2015);
- проф. д-р Марјан Марковиќ, предавање: *Околу процесите на семантичка деривација* (31 март 2015);
- проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска, предавање: *Глаголскиот вид како семантичка категорија: за семантиката на теличните глаголи во македонскиот јазик* (28 мај 2015);
- проф. д-р Октај Ахмед, предавање: *Корпус-базирани лексиколошки и фразеолошки истражувања: турските искуства* (25 септември 2015).

4.2. Во рамките на манифестацијата *Научна и уметничка визита 2015* при МАНУ, во Куќата на Уранија (Охрид), на 4 и 5 јули 2015 година, во организација на ИЦАЛ се одржа *Лингвистичка работилница* насловена: ГРАМАТИКА (синхронија – дијахронија). Тема на дискусија беше концепцијата за изработка на дескриптивна и историска граматика на македонскиот јазик. Со свои излагања учествуваа: проф. д-р Марјан Марковиќ, д-р Ангелина Панчевска, Соња Миленковска (за делот – дијахронија), како и: проф. д-р Елена Петроска и проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска (за делот – синхронија).

5. Меѓународна соработка

ИЦАЛ има склучено договори за соработка со следниве институции: Институтот за лингвистика Љ. Штур на Словачката академија на науките од Братислава. Целта на овој договор е соработка за истражување на словенските јазици во нивната литературна и дијалектна форма, организирање научни настани, предавања, дискусии, семинари и сл.; Институтот за словенски студии при ПАН во врска со македонското учество врз работата на меѓународната славистичка библиографија. Преку овој проект ИЦАЛ се вклучи во меѓународниот систем I-Sybislaw;

Институтот за славистика при ПАН, претставуван од д-р Ирена Савицка и д-р Ана Цихнерска. Целта на проектот е реализација на одделната тема: „Местото на македонската фонетика во рамките на словенскиот и балканскиот јазичен ареал“; Универзитетот во Вроцлав, Полска, претставуван од проф. д-р Јан Соколовски. Соработката се однесува на заедничко истражување од областа на македонско-полската јазична конфронтација; како и соработка со Одделението за јазик и книжевност при САНУ, претставувано од акад. Предраг Пипер, во рамките на билатералниот проект *Јазикот како запис на културата*.

6. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Истражувачкиот центар за културно наследство (историја на уметност и археологија) е новоформирана научна единица на Македонската академија на науките и уметностите, чиј раководител е акад. Цветан Грозданов. Основните задачи на Центарот се проучување на културното наследство на тлото на Македонија.

Советот на Центарот го сочинуваат: акад. Цветан Грозданов, акад. Вера Битракова Грозданова, акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов, акад. Витомир Митевски, акад. Иван Катарџиев, акад. Глигор Чемерски, акад. Газанфер Бајрам, проф. д-р Елица Манева, архиепископ г. г. Стефан, митрополит г. Тимотеј и г. Бечехудин Шехапи.

1. Научноистражувачка дејност

Во минатата година се вршеа научни истражувања во рамките на следниве проекти:

а) Домашни проекти, финансирани од Фондот на МАНУ:

1. *Живописот на Св. Богородица (Св. Климент) и уметноста на Охридската архиепископија во XIII–XIV век;*

2. *Верувањата преку сликата во камен од античко време во Македонија; Корпус на споменици.*

б) Проектна соработка МАНУ – БАН:

1. *Од паганство до христијанство – ритуал и уметност; и*

2. *Уметноста во 19 век – Дебарската и Самоковската школа.*

2. Кадар

Во Центарот во моментот работи еден научен советник, проф. д-р Сашо Цветковски и еден научен соработник, доц. д-р Александра Николоска.

3. Активности на Центарот

Основната задача на Центарот беше издавање на научното списание за културно наследство на повисоко ниво, односно издавање на *Годишникот* на Центарот – MONUMENTA, кој ќе стреми кон висок степен на импакт-фактор, релевантно списание со кое ќе се врши размена со клучните регионални и светски центри. Соработници на Центарот се специјалисти, доктори на науки од земјава и од странство. Во рамките на Центарот би се печателе и монографии за елитните споменици од Македонија.

Во 2015 година се конституира меѓународниот Редакциски одбор на списанието и првиот број на MONUMENTA е во подготовка за печатење.

Од областа на археологијата Центарот започна со работа на проектот воден од акад. Вера Битракова Грозданова *Верувањата преку сликата во камен од античко време во Македонија; Корпус на споменици*, замислен како долгорочен проект.

Членовите на Центарот оваа година објавија повеќе текстови во домашни и странски списанија, и тоа во: Австрија, Хрватска, Романија, Англија. Годинава продолжи соработката со Бугарската академија на науките на меѓупроектната соработка.

Од областа на историјата на уметноста Центарот ги продолжи започнатите активности и проучувањата во рамките на проектите *Живописот на Св. Богородица (Св. Климент)* и *уметноста на Охридската архиепископија во XIII–XIV век*, воден од акад. Цветан Грозданов, а новите научни сознанија се објавија во Гласникот на ИНИ и во Прилози на МАНУ.

Цетарот беше координатор на меѓународниот научен симпозиум посветен на манастирот Слечче (јули 2015 година), *Манастирот Свети Јован Крстите Слечче – духовен, книжевен и уметнички центар*, како носител на научниот дел (во соработка со општината Демир Хисар и манастирот Слечче). Акад. Цветан Грозданов и д-р Сашо Цветковски учествуваа со свои научни соопштенија.

Центарот учествуваше во подготовка на монографијата за манастирот Св. Јован Бигорски (*20 години возобновено манастиро*). Акад. Цветан Грозданов и д-р Сашо Цветковски беа научни рецензенти и уредници на монографијата.

7. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА КОМПЈУТЕРСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

Истражувачкиот центар за компјутерски науки и информатички технологии (ИЦКНИТ) е основан како научна единица на МАНУ во 2014 година. Основоположник на Центарот е акад. Љупчо Коцарев, кој е и негов раководител. Во извештајниот период Советот на Истражувачкиот центар за компјутерски науки и информатички технологии го сочинуваа сите членови на Одделението за технички науки: акад. Алајдин Абази, акад. Томе Бошевски, акад. Леонид Грчев, акад. Ратко Јанев, акад. Глигор Каневче, акад. Љупчо Коцарев, акад. Јордан Поп-Јорданов.

1. Научни проекти

Во текот на 2015 година во ИЦКНИТ се работеше врз четири проекти финансирани од меѓународни извори (еден од Европската Унија, две од странски влади и еден од УНЕСКО) и два од проектната соработка меѓу МАНУ и БАН.

а) Меѓународни проекти:

1. EURAXESS MK – Researcher in Motion (2013–2016). Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев, а проектот е финансиран од ЕУ, т.е. EU FP7.
2. Information fusion in networked sensors and systems (2013–2015). Раководител на проектот е акад. Љупчо Коцарев, а е финансиран од ONR, USA.
3. The influence of renewable energy sources to the protection of the environment in West Balkan Countries (2015), UNESCO: 2014–2015 PARTICIPATION PROGRAMME. Носител на проектот е Академијата на науки и уметности на Република Српска, а други партнери во проектот се: Универзитетот во Љубљана – Факултет за хемија и хемиски технологии, ТУ Габрово, Универзитетот во Ниш, МАНУ и Црногорската академија на науките и уметностите. Раководител на проектот од македонска страна е акад. Љупчо Коцарев
4. Non-coherent Communication for Future Wireless Networks (2012–2016), проект финансиран од DFG-програмата. Раководители на проектот од Македонска страна се акад. Љупчо Коцарев и проф. Зоран Утковски.

б) Проектна соработка МАНУ – БАН:

1. Испитување на комуникациите за хетерогени безжични мрежи; акад. Љупчо Коцарев, доц. Игор Мишковски, доц. Румен Андреев (ИИКТ)

2. Бугарско-македонска научно-иновациона соработка: балкански и европски перспективи; акад. Љупчо Коцарев, проф. д-р Братислав Станковиќ, проф. Росица Чобанова (Екон. истр.).

2. Кадар

Во работата на Центарот е ангажиран еден научен соработник финансиран од републичкиот буџет (д-р И. Томовски). Во Центарот работат надворешни соработници (вонр. проф. С. Филиповска, доценти Л. Баснарков, И. Мишковски, М. Мирчев, З. Утковски) и помлади истражувачи (П. Јањик, И. Трпевски, Б. Јовановски, В. Ашкапова, Н. Коцарева) – сите финансирани од меѓународни проекти.

3. Објавени научни трудови, учество на научни собири и предавања

Во извештајниот период соработниците на Центарот објавија девет труда во меѓународни научни списанија и презентираа два труда на научни собири во земјата и во странство.

Објавени статии од вработените во Центарот во научни списанија:

- V. Zdraveski, M. Todorovski and L. Kocarev, “Dynamic intelligent load balancing in power distribution networks”, *International Journal of Electrical Power & Energy Systems*, Volume 73, December 2015, Pages 157–162
- K. Trivodaliev, S. Kalajdziski, I. Ivanoska, B. Risteska Stojkoska and L. Kocarev, “SHOPIN: Semantic Homogeneity Optimization in Protein Interaction Networks”, *Advances in Protein Chemistry and Structural Biology*, Available online 24 August 2015 (in press)
- Y. Tang, X. Xing, H. Karimi, L. Kocarev and J. Kurths, “Tracking Control of Networked Multi-Agent Systems under New Characterizations of Impulses and its Applications in Robotic Systems”, *Industrial Electronics, IEEE Transactions on*, Date of Publication: 08 July 2015 (in press)
- I. Tomovski and L. Kocarev, “Network topology inference from infection statistics”, *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, Volume 436, 15 October 2015, Pages 272–285
- M. Jovanovik, A. Bogojeska, D. Trajanov and L. Kocarev, “Inferring Cuisine - Drug Interactions Using the Linked Data Approach”, *Scientific Reports* 5, Article number: 9346 (2015), doi:10.1038/srep09346
- Z. Utkovski, T. Eftimov and P. Popovski, “Random Access Protocols With Collision Resolution in a Noncoherent Setting”, *IEEE Wireless Communications Letters*, Volume:4, Issue: 4, Page(s): 445–448, 2015
- S. Šćepanović, I. Mishkovski, P. Hui, J. K. Nurminen and A. Ylä-Jääski, “Mobile Phone Call Data as a Regional Socio-Economic Proxy Indicator”, *PLoS ONE* 10(4): e0124160. doi:10.1371/journal.pone.0124160
- Sonja Filiposka and Carlos Juizb, “Community-based complex cloud data center”, *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, Volume 419, 1 February 2015, Pages 356–372.
- Lj. Pejov, I. Petreska and Lj. Kocarev, “Designing field-controllable graphene-dot-graphene single molecule switches: A quantum-theoretical proof-of-concept under realistic operating conditions”, *J. Chem. Phys.* 143, 244704 (2015)

Статии од вработените во Центарот презентирани на конференции:

1. Bogojeska, S. Kalajdziski and L. Kocarev. “Processing and analysis of Macedonian cuisine and its flavours by using on-line recipes”. *ICT Innovations 2015, Ohrid, 2015* (Proceedings to be published).
2. Naumoski and M. Mirchev. “Novel fuzzy measure of similarity for fuzzy-rough feature selection”. *ICT Innovations 2015, Ohrid, 2015* (Proceedings to be published).
3. M. Mirchev, L. Basnarikov, L. Kocarev, “Cooperation among Non-identical Oscillators Connected in Different Topologies”, *Proceedings of ICT Innovations 2014*, 269–277, Springer, 2015
4. K. Trivodaliev, I. Ivanoska, S. Kalajdziski, L. Kocarev, “Novel Gene Ontology Based Distance Metric for Function Prediction via Clustering in Protein Interaction Networks” *Proceedings of ICT Innovations 2014*, 167–176, Springer, 2015
5. T. Boshkovski, I. Ivanoska, K. Trivodaliev, S. Kalajdziski, P. Viloslada, M. Andorra, V. Prčkovska, L. Kocarev, “RS-fMRI Data Analysis for Identification of Changes in Functional Connectivity Networks of Bi-polar Patients”, *Proceedings of ICT Innovations 2015*, 235–244, published online 2015
6. Petreska, V. Ohanesjan, Lj. Pejov, Lj. Kocarev, "Electron transmission through a class of anthracene aldehyde molecules", 9th International Conference of the Balkan Physical Union (Book

8. ИСТРАЖУВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И МАТЕРИЈАЛИ

Истражувачкиот центар за животна средина и материјали (ИЦЖСМ), кој е основан како научна единица на МАНУ во 2014 година, продолжи со својата активна работа во областа на животната средина и материјалите под раководство на акад. Бојан Шоптрајанов.

Советот на Центарот го сочинуваат сите членови на Одделението за природно-математички и биотехнички науки: акад. Дончо Димовски, акад. Глигор Јовановски, акад. Владо Матевски, акад. Ѓорѓи Филиповски и акад. Бојан Шоптрајанов, како и проф. д-р Соња Лепиткова, проф. д-р Ненад Новковски и проф. д-р Иван Блинков.

1. Научноистражувачки проекти

Во текот на 2015 година е продолжена работата на девет проекти од програмата за соработка меѓу Македонската академија на науките и уметностите и Бугарската академија на науките, чии раководители се акад. Бојан Шоптрајанов, акад. Глигор Јовановски и акад. Владо Матевски. Координатори на овие проекти се истражувачи што потпишале согласност да бидат соработници на Истражувачкиот центар за животна средина и материјали. Во листата на овие проекти што следува во загради се наведени раководителот и координаторот на проектот.

1. *Примена на атомска апсорпциона спектрометрија за анализа на елементи во траги* (акад. Глигор Јовановски/проф. д-р Трајче Стафилов);

2. *Спектроскопски и структурни истражувања на некои метални комплекси* (акад. Бојан Шоптрајанов/проф. д-р Виктор Стефов);

3. *Тавтомерни рамнотежи кај молекуларни кластери и течности* (акад. Бојан Шоптрајанов/проф. д-р Љупчо Пејов);

4. *Изучување на површинската морфологија на наноструктурни тенки слоеви ао техники на микроскопија со скенирачка сонда* (акад. Глигор Јовановски/доц. д-р Билјана Пејова);

5. *Структурна карактеризација и изучување на електрични и каталитички својства на новосинтетизирани комплексни перовскити* (акад. Глигор Јовановски/проф. д-р Слоботка Алексовска);

6. *Приготвување и карактеризација на електрохромни тенки филмови од ванадиумови оксиди* (акад. Глигор Јовановски/проф. д-р Методија Најдоски);

7. *Синтеза, карактеризација и антимикробна евалуација на некои нови хинолони* (акад. Глигор Јовановски/проф. д-р Емил Поповски);

8. *Зафаќање на полнеж во структури метал/оксид/high k- dielec-tric/оксид/Si (MOHOS) за примени во трајни мемории* (акад. Бојан Шоптрајанов/проф. д-р Ненад Новковски); и

9. *Флористички и таксономски истражувања на некои родови од фамилиите Lamiales и Astraceae во Република Македонија и Република Бугарија* (акад. Владо Матевски).

2. Кадар

а) Постојани соработници на Центарот

Во Центарот има двајца постојано вработени: д-р Катерина Бачева-Андоновска, научен соработник во Секторот за животна средина, и м-р Александра Иваноска-Дакиќ, соработник-истражувач во Секторот за материјали.

б) Надворешни соработници

Во работата на ЦЖСМ се вклучени и голем број научници од повеќе научни и образовни центри од земјава и од странство, кои преку потпишаните меморандуми за соработка се согласиле да бидат истражувачи (или странски придружни членови) што ќе дејствуваат за остварување на целите на Центарот.

Истражувачкиот центар за животна средина и материјали има потпишано меморандуми за соработка со следниве институции: Универзитет „Гоце Делчев“, Штип; Технолошко-металуршки факултет, Скопје; Природно-математички факултет, Скопје; Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје; Шумарски факултет, Скопје; Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Скопје; Факултет за биотехнички науки, Битола; ЈНУ Хидробиолошки завод, Охрид; Институт за тутун, Прилеп; Земјоделски институт, Скопје.

3. Научни трудови и учество на собири

Во извештајниот период вработените и соработниците на ИЦЖСМ објавија 11 труда, од кои 9 во меѓународни научни списанија, и презентираа 5 труда на научни собири во земјата и во странство.

а) печатени трудови

1. B. Balabanova, T. Stafilov, K. Bačeva, BIOAVAILABILITY AND BIOACCUMULATION CHARACTERIZATION OF ESSENTIAL AND HEAVY METALS CONTENTS IN *R. ACETOSA*, *S. OLERACEA* AND *U. DIOICA* FROM COPPER POLLUTED AND REFERENT AREAS, *J. Environ. Health. Sci. Eng.*, 13(2), (2015); DOI:10.1186/s40201-015-0159-1; The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.ijehse.com/content/13/1/2>
2. B. Balabanova, T. Stafilov, K. Bačeva, APPLICATION OF PRINCIPAL COMPONENT ANALYSIS IN THE ASSESSMENT OF ESSENTIAL AND TOXIC METALS IN VEGETABLE AND SOIL FROM POLLUTED AND REFERENT AREAS, *Bulg. J. Agric. Sci.*, 21(3), (2015).
3. D. Gjorgieva Ackova, T. Kadifkova-Panovska, K. Bačeva Andonovska, T. Stafilov, EVALUATION OF GENOTOXIC VARIATIONS IN PLANT MODEL SYSTEMS IN A CASE OF METAL STRESSORS, *J. Environ. Sci. Health., Part B*, Accepted. 2.10.2015.
4. K. Bačeva, T. Stafilov, I. Karadjova, ASSESSMENT OF TRACE ELEMENTS BIOAVAILABILITY – INGESTION OF TOX-IC ELEMENTS FROM THE ATTIC DUST COLLECTED FROM THE VICINITY OF THE FERRO-NICKEL SMELTER PLANT, *Contributions, Sec. Nat. Math. Biotech. Sci., MASA*, 36(2), 93–104 (2015).
5. A. Ivanoska-Dacicj, G. Bogoeva-Gaceva, A. Buzarovska, CLAY IMPROVED DISPERSION OF CARBON NANOTUBES IN DIFFERENT SOLVENTS, *Contributions, Sec. Nat. Math. Biotech. Sci., MASA*, 36(1), 5–10 (2015).
6. A. Ivanoska-Dacicj, G. Bogoeva-Gaceva, S. Rooj, G. Heinrich, S. Wiefner, FINE TUNING OF THE DYNAMIC MECHANICAL PROPERTIES OF NATURAL RUBBER/CARBON NANOTUBE NANOCOMPOSITES BY ORGANICALLY MODIFIED MONTMORILLONITE: A FIRST STEP IN OBTAINING HIGH-PERFORMANCE DAMPING MATERIAL SUITABLE FOR SEISMIC APPLICATION, *Appl. Clay Sci.*, 118, 99–106 (2015).
7. V. Koleva, V. Stefov, M. Najdoski, A. Cahilec, THERMAL, SPECTRAL AND MICROSCOPIC STUDIES OF WATER-RICH HYDRATE OF THE TYPE $Mg_2KH(PO_4)_2 \cdot 15H_2O$. THERMAL TRANSFORMATIONS, *Thermochim. Acta*, 619, 20–25 (2015).
8. P. Makreski, S. Jovanovski, Lj. Pejov, G. Petruševski, S. Ugarkovi, G. Jovanovski, THEORETICAL AND EXPERIMENTAL STUDY OF THE VIBRATIONAL SPECTRA OF LIROCONITE, $Cu_2Al(AsO_4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ AND BAYLDONITE, $Cu_3Pb[O(AsO_3OH)_2(OH)_2]$, *Vibr. Spectrosc.* 79, 36–43 (2015).
9. P. Makreski, S. Stefov, Lj. Pejov, G. Jovanovski, THEORETICAL AND EXPERIMENTAL STUDY OF THE VIBRATIONAL SPECTRA OF (PARA) SYMPLESITE AND HÖRNESITE, *Spectrochim. Acta, A*, 144, 155–162 (2015).
10. N. Markova, Lj. Pejov, V. Enchev, A HYBRID STATISTICAL MECHANICS—QUANTUM CHEMICAL MODEL FOR PROTON TRANSFER IN 5-AZAUACIL AND 6-AZAUACIL IN WATER SOLUTION, *Int. J. Quantum Chem.*, 115, 477–485 (2015).

11. Lj. Pejov, I. Petreska, Lj. Kocarev, DESIGNING FIELD-CONTROLLABLE GRAPHENE-DOT-GRAPHENE SINGLE MOLECULE SWITCHES, A –QUANTUM-THEORETICAL PROOF-OF-CONCEPT UNDER REALISTIC OPERATING CONDITIONS, *J. Chem. Phys.*, in press.

б) трудови презентирани на научни манифестации

1. A. Kjulumoska-Gjorgjievska, T. Stafilov, K. Bačeva, R. Šajn, I. Karadjova, DETERMINATION OF AIR POLLUTION WITH HEAVY METAL IN POLOG REGION, REPUBLIC OF MACEDONIA, *7th Black Sea Basin Conference On Analytical Chemistry*, Bulgaria, Varna – Golden Sands, 10–15 September 2015, *Book of Abstracts*, P47, p. 102, 2015.
2. K. Bačeva, T. Stafilov, V. Matevski, BIOAVAILABILITY AND BIOACCUMULATION OF TOXIC ELEMENTS IN VARIOUS PLANT SPECIES IN THE AREA OF ABANDONED AS-SB-TL MINE ALLCHAR, REPUBLIC OF MACEDONIA, *Science and Art 2, Scientific conference of the Scientific Society of Berlin "Leibniz" and Macedonian Academy of Sciences and Arts*, Ohrid, 20–21 September 2015, *Book of Abstract*, p. 22, 2015.
3. L. Ahmeti, T. Stafilov, R. Šajn, K. Bačeva Andonovska, SPATIAL DISTRIBUTION OF HEAVY METALS IN SOILS FROM THE CITY OF SKOPJE, *XI Students' Congress of Pure and Applied Chemistry of the Society of Chemists and Technologists of Macedonia*, Skopje, Macedonia, 24–25 September 2015, *Book of Abstract*, EN 02, p. 16, 2015.
4. V. Levkov, T. Stafilov, N. Pacinovski, K. Bačeva, N. Mateva, N. Gjorgovska, E. Eftimova, T. Kostadinov, CONTENT OF MINERAL ELEMENTS IN RAW EWE'S MILK AND CHEESE PRODUCED IN TRADITIONAL WAY, *65 Years Institute of Animal Science – Kostinbrod, Anniversary Scientific Conference with International Participation „Animal Science-Challenges and Innovations”*, 4–6 November, 2015, Sofia, Bulgaria, *Book of Abstract*, p. 59, 2015.
5. A. Ivanoska-Dacikj, G. Bogoeva-Gaceva, S. Rooj, S. Wießner, G. Heinrich, HYBRID RUBBER COMPOSITES SUITABLE FOR BASE SEISMIC APPLICATION: PREPARATION AND PROPERTIES, *European Polymer Congress 2015*, 21–26 June 2015, Dresden, Germany, *Book of Abstract*, p. 121, 2015.

IV.
ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. Издавачки совет

Издавачкиот совет на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година работеше во состав: акад. Владо Матевски (претседател), акад. Блаже Ристовски, акад. Вера Битракова–Грозданова, акад. Момир Поленаковиќ, акад. Леонид Грчев, акад. Бојан Шоптрајанов и акад. Митко Маџунков.

Во текот на годината Издавачкиот совет ја следеше реализацијата на Програмата за работа на издавачката дејност на Академијата во 2015 година; поднесуваше предлози за печатење нови изданија до Претседателството на Академијата; предлагаше уредници на изданијата; утврдуваше предлози за продажни цена на објавените изданија; укажа на потребата од осовременување на работата при техничката обработка на текстовите во издаваштвото и др.

2. Општи податоци за издавачката дејност

Во 2015 година се објавени 14 периодични изданија и 27 посебни изданија, 2 изданија од Фондацијата „Трифун Костовски“ и каталози од изложби. Вкупниот обем на периодичните изданија изнесува 15.385 печатени страници.

Покрај работењето на објавените публикации, изданијата што се наоѓаат во печат, каталозите, поканите и програмите за научни и други собири, се работеше и на подготовка на нови изданија за предавање во печат, предвидени со Програмата за работа. Периодичното издание „Прилози. Одделение за медицински науки“ и понатаму е индексирано и вклучено во електронската база INDEX Medicus/MEDLINE на Националната библиотека за медицина на САД. Списанието „Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки“ е индексирано во Chemical Abstracts, Mathematical Reviews, Google Scholar и EBSCO, а во фаза на преговори е со DOAJ.

За презентирање на издавачката дејност на Академијата беше прифатено учество на Саемот на книгата и либрографката во Скопје. Академијата реализираше соработка со издавачката куќа „Матица македонска“ и книжарницата за германска литература „Скали“.

а) Периодични изданија

1. Прилози. Одделение за општествени науки, XLV 1 за 2014 година. Уредувачки одбор: акад. Гоце Петрески (претседател), акад. Вера Битракова Грозданова, акад. Владо Камбовски. Тираж 300; 24 см; стр. 122

2. Прилози. Одделение за општествени науки XLV 2 за 2014 година. Посебен број посветен на академик Александар Христов. Уредувачки одбор: акад. Гоце Петрески (претседател); акад. Вера Битракова Грозданова и акад. Владо Камбовски. Тираж 300 примероци; 24 см; стр. 122

3. Прилози. Одделение за медицински науки, XXXV 3 за 2014 година. Уредници: Момир Х. Поленаковиќ, Нада Поп-Јорданова, Владимир Серафимоски. Тираж 500; А4; стр. 240

4. Прилози. Одделение за медицински науки, XXXVI 1 за 2015 година. Уредници: Момир Х. Поленаковиќ, Нада Поп-Јорданова, Владимир Серафимоски. Тираж 300; А4; стр. 244

5. Прилози. Одделение за медицински науки, XXXVI 2 за 2015 година. Уредници: Момир Х. Поленаковиќ, Нада Поп-Јорданова, Владимир Серафимоски. Тираж 500; А4; стр. 250

6. Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука, XXXIX (1–2) за 2014 година. Уредувачки одбор: акад. Блаже Ристовски (претседател), акад. Витомир Митевски, акад. Катица Кулавакова. Тираж 300; 24 см; стр. 142

7. Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука, XL (1–2) за 2015 година (Балкански идентитети). Уредувачки одбор: акад. Блаже Ристовски (претседател), акад. Витомир Митевски, акад. Катица Кулавакова. Тираж 300; 24 см; стр. 256

8. Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки 36 (1) за 2015 година. Уредници: Глигор Јовановски, Дончо Димовски. Тираж 300; А4; стр. 68
9. Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки 36 (2) за 2015 година. Уредници Глигор Јовановски, Дончо Димовски. Тираж 300; А4; стр. 105
10. Манускрипт, I 1–2; списание на Одделението за уметност. Уредувачки одбор: Богомил Ѓузел, Митко Маџунков (извршен уредник), Луан Старова, Влада Урошевиќ (главен уредник), Глигор Чемерски. Тираж 500; 21 см; стр. 346
11. *Balkan Journal of Medical Genetics*, Vol. 17 (1), 2014. Editors: Dijana Plaseska-Karanfilska, D. I. Tončeva. Past editor: G. D. Efremov. Тираж 250, А4, стр. 76
12. *Balkan Journal of Medical Genetics*, Vol. 17 (2), 2014. Editors: Dijana Plaseska-Karanfilska, D. I. Tončeva. Past editor: G. D. Efremov. Тираж 250, А4, стр. 88
13. Билтен на Македонската академија на науките и уметностите, год. XLI (1-2), за 2014 година. Уредувачки одбор: акад. Владо Матевски, акад. Витомир Митевски, Лидија Симовска. Тираж 200, А4, стр. 56
14. Летопис на Македонската академија на науките и уметностите за 2014. Уредувачки одбор: акад. Владо Матевски, акад. Витомир Митевски, Лидија Симовска. Тираж 200; 24 см; стр. 436

б) Посебни изданија

1. Ксенте Богоев, Избрани дела, том четврти. Уредник Таки Фити. Тираж 300; 23 см; стр. 332
2. Ксенте Богоев, Избрани дела, том петти. Уредник акад. Таки Фити. Тираж 300; 23 см; стр. 216
3. Ксенте Богоев, Избрани дела, том шести. Уредник Таки Фити. Тираж 300; 23 см; стр. 224
4. Абдулменаф Беџети, Шенај Хаџимустафа, Унапредување на економската соработка меѓу Република Македонија и Република Турција, со посебен осврт на привлекување инвестиции. Уредник акад. Таки Фити. Тираж 300; 24 см; стр. 102
5. Едуард Херџигоња, Илјадалетие на хрватското глаголаштво. Уредник Ѓорги Поп-Атанасов. Тираж 300; 24 см; стр. 256
6. Нови знаења за нов развој/New knowledge for new development. Меѓународна конференција. Уредувачки одбор: Веселин Вукотиќ (Црна Гора), Тими Екимович (Словенија), Нано Ружин (Република Македонија), Џефри Левет (Грција), Никола Поповски (Република Македонија), Владо Камбовски (Република Македонија), Абдулменаф Беџети (Република Македонија), Негослав Остоиќ (Србија). Тираж 300; 23 см; стр. 217
7. Субјунктив, со посебен осврт на македонските да-конструкции. Морфосинтаксички студии III. Уредник акад. Зузана Тополињска. Тираж 300; 24 см; стр. 236
8. Споменица посветена на академик Благој Попов, редовен член на МАНУ. Уредник акад. Владо Матевски. Тираж 300; 24 см; стр. 40
9. Споменица посветена на академик Илија Васков, редовен член на МАНУ. Уредник акад. Владо Матевски. Тираж 300; 24 см; стр. 34
10. Првата светска војна на Балканот. Интересите на Големите сили и регионалните конфликти (од Берлин 1878 година до Неј 1919/1920). Расправи, книга 3. Уредувачки одбор: Луан Старова, Армин Јене, Витомир Митевски, Владо Камбовски, Блаже Ристовски, Марјан Димитриевски, Далибор Јовановски, Гоце Алексоски. Тираж 300; 24 см; стр. 390
11. Ѓорги Поп-Атанасов, Македонската глаголица. Уредник акад. Катица Ќулавакова. Тираж 500; 24 см; стр. 92
12. Богомил Ѓузел, Крал Џон од В. Шекспир. Уредник акад. Влада Урошевиќ. Тираж 300; 20 см; стр. 104

13. Јордан Поп-Јорданов, Избрани трудови I–IV (четири тома). Уредник акад. Глигор Каневче. Тираж 50; 31 см; стр. 588 (прв том). Тираж 50; 31 см; стр. 500 (втор том) Тираж 50; 31 см; стр. 312 (трет том). Тираж 50; 31 см; стр. 290 (четврти том)

14. Глигор Јовановски, Собрани трудови (три тома). Уредник акад. Бојан Шоптрајанов. Тираж 50; 31 см; стр. 811 (прв том). Тираж 50; 31 см; стр. 780 (втор том). Тираж 50; 31; стр. 427 (трет том)

15. Георги Старделов, „Summa aesteticae“ (прв том: Историја на јужнословенската естетика); „Summa aesteticae“ (втор том: Историја на европската естетика); „Summa aesteticae“ (трет том: Балканска естетика). Уредник: Митко Маџунков. Тираж 300; 24 см; стр. 937 (прв том). Тираж 300; 24 см; стр. 462 (втор том). Тираж 300; 24 см; стр. 774 (трет том)

16. Виктор А. Фридман, Македонистички студии 2. Уредници: акад. Зузана Тополињска, проф д-р Марјан Марковиќ. Тираж 300; 23 см; стр. 362

17. Вера Битракова Грозданова, Голем Град Преспа II (заедничко издание со Матица македонска). Уредници: Владо Камбовски (МАНУ), Дејан Павлески (Матица македонска). Тираж 500; 31 см; стр. 216

18. Цветан Грозданов, Курбиново, Избрани дела, прв том (заедничко издание со Матица македонска). Уредници: Владо Камбовски (МАНУ), Дејан Павлески (Матица македонска). Тираж 500; 28 см; стр. 353

19. „Ташковски. Цртежи, скици, графики“ (монографија, заедничко издание со Матица македонска). Уредник Раде Силјан. Тираж 500; 31 см; стр. 239

20. Наум Целаковски, Весна Целакоска-Јорданова, Емилија Целакоска, Англиско-македонски речник на математички термини. Уредник: Дончо Димовски. Тираж 300; Б5; стр. 296

21. Романизирање на ориентални богови? Религиски трансформации во балканските провинции во римскиот период. Нови наоди и перспективи. Уредувачки одбор: Вера Битракова Грозданова, Laurent Bricault, Miguel John Versluys. Тираж 500; 24 см; стр. 440

22. Владо Камбовски, Беседи (заедничко издание со Матица македонска). Уредник Раде Силјан. Тираж 1000; 21 см; стр. 1000

23. Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ. Уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска; Тираж 300; 21 см; стр. 139

24. Митко Маџунков, Астрагали. Уредник Георги Старделов. Тираж 300; А5; стр. 504

25. Богомил Ѓузел, Кралот Хенри Осми од В. Шекспир. Уредник Влада Урошевиќ. Тираж 300; 20x14 см; стр. 104

26. Милан Ѓурчинов, Залез на аксиолошкиот релативизам (Кон нови критички хоризонти). Уредник Блаже Ристовски. Тираж 300; 21; стр. 223

27. Петар Хр. Илиевски, Красимира Илиевска, Киевски дамаскин. Уредник Ѓорги Поп-Атанасов. Тираж 300; А4; стр. 834

в) Фондација „Трифун Костовски“

1. Коста Новаковиќ, Македонија на Македонците! Земјата на земјоделците! (фототипно издание)

2. Кирил Пејчиновиќ, Собрани текстови (фототипно издание)

V.

МЕЃУАКАДЕМИСКА СОРАБОТКА И СОРАБОТКА
СО ДРУГИ НАУЧНИ И УМЕТНИЧКИ УСТАНОВИ

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во текот на 2015 година во Македонската академија на науките и уметностите се одвиваа активности и настани поврзани со меѓународната и научната соработка со академиите со кои МАНУ има склучено договори за соработка, со асоцијациите на академии во кои членува МАНУ, како и со други организации и институции.

Австриска академија на науките

Акад. Владо Матовски, секретар на МАНУ, присуствуваше на прославата на Австриската академија на науките, која се одржа на 8 мај 2015 година во Виена.

Бугарска академија на науките

На 13 март 2015 година делегација на БАН, акад. Стефан Воденичаров, претседател, и чл. кор. Светлана Кујумџиева престојуваше во посета на МАНУ, каде што со раководството на МАНУ разговараа за тековната и за идната соработка на двете академии.

На 11 мај 2015 година делегација на МАНУ во состав: акад. Владо Камбовски, претседател, акад. Георги Старделов, акад. Ѓорѓи Поп Атанасов, акад. Момир Поленаковиќ, акад. Илија Филипче и акад. Глигор Јовановски престојуваше во посета на Бугарската академија на науките по повод прославата на празникот Св. Кирил и Методиј.

На 24 јули 2015 година во Битола се одржа научна конференција на МАНУ и БАН на тема „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни“. Конференцијата ја отворија претседателите на МАНУ и на БАН, акад. Владо Камбовски и акад. Стефан Воденичаров.

На 16 декември 2015 година делегација на БАН во состав: акад. Стефан Воденичаров, претседател, акад. Дамјан Дамјанов, потпретседател и чл. кор. Светлана Кујумџиева престојуваше во посета на МАНУ, каде што со раководството на МАНУ разговараше за соработката на двете академии.

Германска национална академија на науките Леополдина

Во периодот од 15 до 17 јули 2015 година во Хале и Берлин (Германија) се одржа I заедничка конференција посветена на проблемите во областа на науката, образованието, истражувањата и развојот на земјите од Западен Балкан. Конференцијата беше организирана во рамките на меѓувладината иницијатива иницирана од страна на германската канцеларка Ангела Меркел на конференцијата за Западен Балкан, одржана во Берлин на 28 Август 2014 година. На конференцијата учествуваа академик Владо Матовски, секретар на МАНУ и академик Таки Фити, раководител на Центарот за стратемски истражувања на МАНУ.

Друштво на науките од Берлин „Лајбниц“

Во рамките на Договорот за соработка со Друштвото на науките од Берлин „Лајбниц“, во периодот 18–22 септември 2015 година, во посета на Република Македонија престојуваше делегација на Друштвото: проф. Армин Јене, потпретседател, проф. Ханс Ото Дил, секретар на Одделението за општествени и хуманистички науки, проф. Луц Флајшер, секретар на Одделението за природни и технички науки и д-р Свобода Јане. Целта на нивната посета беше учество на научната конференција „Науката и уметноста 2“, која се одржа на 20 и 21 септември 2015 година во Куќата на Уранија во Охрид.

Косовска академија на науките и уметностите

На 3 февруари 2015 година делегација од Косовската академија на науките и уметностите, предводена од претседателот акад. Хивзи Ислами, престојуваше во посета на

Македонската академија на науките и уметностите и одржа средба со претседателот на МАНУ, акад. Владо Камбовски и со претставници на одделенијата на МАНУ. На состанокот беше дискутирана идната проектна соработка меѓу двете академии.

На 18 декември 2015 година делегација на МАНУ, предводена од акад. Владо Камбовски, претседател и акад. Таки Фити, раководител на Центарот за стратегиски истражувања на МАНУ присуствуваше на прославата на 40-годишнината на Косовската академија на науките и уметностите.

Полска академија на науките

Во рамките на Договорот за научна соработка со Полската академија на науките, во периодот 2–15 октомври 2015 година, во Македонија престојуваше д-р Ирена Савицка од Институтот за славистика при ПАН, која вршеше истражувања во Истражувачкиот центар за арална лингвистика на МАНУ и во Институтот за македонски јазик во Скопје.

Српска академија на науките и уметностите

Во рамките на Договорот за научна соработка меѓу МАНУ и САНУ, во периодот од 10 до 13 февруари 2015 година, во Скопје престојуваше проф. Софија Милорадовиќ, научен соработник во Институтот за српски јазик во САНУ, како дел од соработката со Истражувачкиот центар за арална лингвистика на МАНУ.

На 10 декември 2015 година делегација на МАНУ во состав: акад. Владо Камбовски, претседател, акад. Љупчо Коцарев, потпретседател и акад. Владо Матевски, секретар, престојуваше во посета на Српската академија на науките и уметностите. За време на престојот беше дискутирано за идната соработка на двете академии.

Соработка со Турција

Во периодот 15–17 март 2015 година, во посета на МАНУ престојуваше делегација на Универзитетот Невшехир во Турција, предводена од ректорот, проф. Филиз Килич.

Црногорска академија на науките и уметностите

Од 19 до 21 февруари 2015 година делегација на МАНУ, предводена од акад. Владо Камбовски, претседател и акад. Владо Матевски, секретар, престојуваше во посета на Црногорската академија на науките и уметностите, каде што одржа средба со раководството на ЦАНУ.

Соработка со Шведска

На 27 мај 2015 година во МАНУ престојуваше д-р Ерика Џонсон од Младата академија на Шведска, која во МАНУ одржа предавање за концептот и работата на Младата академија на Шведска.

Во организација на Младата академија на Шведска и Глобалната млада академија, од 16 до 18 ноември 2015 година во Стокхолм, Шведска, се одржа Вториот состанок на младите академии од светот, на кој присуствуваше д-р Катерина Бачева од Истражувачкиот центар за животна средина и материјали на МАНУ.

СОРАБОТКА СО МЕЃУНАРОДНИ АКАДЕМСКИ АСОЦИЈАЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Конференција на академии од дунавскиот регион

На 16 и 17 април 2015 година, во Улм, Германија, се одржа VI конференција на академии од дунавскиот регион, на која како претставник на МАНУ учествуваше акад. Владо Матовски, секретар.

Меѓуакадемски медицински панел (IAMP)

Во рамките на Светскиот здравствен самит 2015, кој се одржа во Берлин, Германија, во периодот 10–13 октомври 2015 година, се одржа и состанокот *Млади лидери-доктори*, во организација на Меѓуакадемскиот медицински панел. Во рамките на процесот на селекција, од страна на организаторот беше избрана м-р Венко Филипче, кој беше номиниран од МАНУ како претставник од Република Македонија.

Меѓуакадемски совет за југоисточна Европа

На 12 јуни 2015 година МАНУ беше домаќин на состанокот на Програмскиот комитет на Меѓуакадемскиот совет за Југоисточна Европа, на кој, освен од МАНУ, присуствуваа претставници на Албанската академија на науките, АНУБИХ, АНУРС, БАН, Косовската академија на науките, САНУ и ЦАНУ.

VI.
БИБЛИОГРАФИЈА И АКТИВНОСТИ
НА ЧЛЕНОВИТЕ НА МАНУ

Акад. АЛАЈДИН АБАЗИ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Корекција на факторот на моќност за временско зависни товари во присуство на дисторзии / Иљас Иљазии = [Иљас Иљазии], Златко Николовски, Миле Маркович, Златко Крстевски, Алајдин Абази // Зборник на трудови [Електронски извор] / Деветто советување МАКО CIGRÉ, Охрид, 27-29 септември 2015 ; [уредник Рубин Талески]. – Скопје : Македонски комитет за големи електрични системи во СИГРЕ, 2015. – Начин на пристап (URL): <http://makocigre.mk/sovetuwanja/2015/mk/index.html>. – Online зборник. – ISBN 978-608-4578-07-9. – Бр. на труд: В4-174R-МК (11 стр.). – Достапно и на (URL): <https://www.scribd.com/doc/292195802/MakoCIGRE-2015-Power-Factor-Correction-at-TVL#download> (слободен пристап на 29.12.2015). – PowerPoint PPT презентација (42 слајда).

2. Small-scale University Campus Power Supply Network as a Real Sustainable Energy Laboratory / Iļjas Iļjazi, Alemayehu Gebremedhin, Alajdin Abazi // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 0838. – Also available at (URL): <http://registration.sdwes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-0838. – Online proceedings.

3. Educational Research Projects as New Form of Educational Methodology / Bekim Fetaji, Majlinda Fetaji, Alajdin Abazi, Mirlinda Ebibi // Journal of Educational and Social Research. – ISSN 2239-978X (print). – Vol. 5, no. 1, (April 2015), pp. 49–56 (S1). – Also available at (URL): <http://www.mcser.org/journal/index.php/jesr/article/view/6267/6008> (free access on 29 Dec 2015). – ISSN 2240-0524 (online).

4. Analyses and Review of the Impact of Social Networking / Bekim Fetaji, Majlinda Fetaji, Alajdin Abazi, Mirlinda Ebibi // Mediterranean Journal of Social Sciences. – ISSN 2039-9340 (print).. Vol. 6, no. 2, (April 2015), pp. 120–127 (S5). – Also available at (URL): <http://www.mcser.org/journal/index.php/mjss/article/view/6168/5913> (free access on 29 Dec 2015). – ISSN 2039-2117 (online).

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. „Проект за одржлива енергија – НОРМАК“ = *NORMAK – Project for Sustainable Energy*, [финансиран од Министерството за надворешни работи на Кралството Норвешка, а останати партнери се Gjovik University college, Политехничкиот универзитет во Тирана и Универзитетот во Приштина], 2014–2015. (координатор на проектот за Универзитетот на Југоисточна Европа, Тетово)

Учество на научни и стручни собири

1. 9. Советување на Македонскиот национален комитет во Меѓународната асоцијација за големи електрични системи – МАКО СИГРЕ, 27–29 септември 2015, Охрид = 9th Conference of the Macedonian National Committee in the International Council on Large Electric Systems – МАКО CIGRE, 27 to 29 September 2015, Ohrid. – Реферат: „Корекција на факторот на моќност за временско зависни товари во присуство на дисторзии“ / Иљас Иљазии Златко, Николовски, Миле Маркович, Златко Крстевски, Алајдин Абази.

2. 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems – SDEWES 2015, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia. – Реферат: *Small-scale University Campus Power Supply Network as a Real Sustainable Energy Laboratory* / Iļjas Iļjazi, Alemayehu Gebremedhin, Alajdin Abazi.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Претставување на научниот придонес на акад. Реџеп Меидани на неговото Пристапно предавање на тема: „Од фазните премини кај течните кристали, смесите и биолошките системи до оние во јавниот, општествениот и политичкиот живот = From phase transitions in liquid

crystals, mixtures and biological systems to those in public, social and political life“ по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав, Скопје, МАНУ, 1 декември 2015.

Членувања и функции

1. Надворешен член на *Косовската академија на науките и уметностите*, Приштина, Косово = [Anëtar të jashtëm i Akademisë së Shkencave dhe Arteve të Kosovës, Prishtinë, Kosovë]. (од 2012)

2. Член на *Албанската академија на уметностите и науките*, Тирана, Албанија = [Anëtar i Akademisë Shqiptare të Arteve dhe Shkencave, Tiranë, Shqipëri]. (од 2011)

3. Член на *Националната комисија за УНЕСКО на Република Македонија* при Владата на Република Македонија, 2015.

4. Член на Одборот на *Универзитетот на Југоисточна Европа*, Тетово, Скопје = [Anëtar i Bordit të Universitetit të Evropës Juglindore, Tetovë, Shkup]. (non-voting member)

5. Член на Македонскиот национален комитет на *Светскиот совет за енергија* = *Macedonian National Committee for the World Energy Council*.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за технички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Technical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015 (ISSN 1857-6656).

2. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Academicus : international scientific journal*, Vlorë : Academicus shpk Albania (P-ISSN 2079-3715, E-ISSN 2309-1088).

Акад. ГАЗАНФЕР БАЈРАМ

Уметнички дела

1. Мозаик „Четири елементи - Универзум“, 2015. (подарок за МАНУ, изложен во Службениот влез на МАНУ)

2. 3 мозаици, создадени на VII. меѓународна колонија за пластични уметности „Портакал чичеги“, Сапанџа, Турција, 31 мај – 28 јуни 2015.

Изложби

а) групни

1. Mostra Itinerante *Mosaico come arte contemporanea*, Italia, 2015 = Патувачка изложба „Мозаикот како современа уметност“, Италија, 2015 (изложен 1 мозаик „Создавање“):

– Terlizzi (Bari), *MAT* (Laboratorio Urbano), 12 dicembre 2014 – 8 gennaio 2015 = Терлици (Бари), „МАТ“ (Урбана лабораторија), 12 декември – 8 јануари 2015. (Schüler, studenti del Liceo Artistico di Andria)

– Grottaglie (Taranto), Pinacoteca, Palazzo De Felice, 12 gennaio – 12 febbraio 2015 = Гротали (Таранто), Уметничка галерија, Палата Де Феличе, 12 јануари – 12 февруари 2015.

– Martina Franca (Taranto), *Showroom* del Centro Servizi, Piazza D'Angiò, 18 febbraio – 15 marzo 2015 = Мартина Франка (Таранто), Салон на Сервисниот центар, Плоштад „Д'анџо“, 18 февруари – 15 март 2015.

– Comune di Vernole (Lecce), Sale Scuderie, Castello di *Acaya*, 2 Luglio – 10 Agosto 2015 = Општина Верноле (Лече), Сале Скудерије, Замок „Акаја“, 2 јули – 10 август 2015.

2. Втора меморијална ликовна изложба „Стоп на теророт“ по повод 110 години од трагедијата во селото Загоричани, Скопје, ЈУ Музеј на град Скопје, 25 март – 24 април 2015. (изложени 52 дела на 38 уметници; 1 мозаик на акад. Г. Бајрам со наслов „Сверот“, 2006, 84x56 cm)

3. *Portakal Çiçeği* Uluslararası Plastik Sanatlar Kolonisi, 6. yıl sergisi, Ankara, Türkiye, *Portakal çiçeği* rezidansi, 25 Nisan – 24 Mayıs 2015 = *Portakal Çiçeği* International Plastic Arts Colony, 6th

Year Exhibition, Ankara, Turkey, *Portakal çiçeği* residence, 25 April – 24 May, 2015 = [6. Меѓународна колонија за пластични уметности „Портакал чичеги“, 6-та годишна изложба, Анкара, Турција, резиденција „Портакал чичеги“, 25 април – 24 мај 2015]. (изложени 3 мозаици на акад. Г. Бајрам)

4. *Pictor Imaginarius* - Concorso Internazionale di Mosaico "L'Arte del mosaico", Nazzano, Italia, Polo Scientifico Museale *Museo del Fiume*, 23–24 maggio 2015 = *Pictor Imaginarius* – Меѓународен конкурс за мозаик „Уметноста на мозаикот“, Нацано, Италија, Научен музејски центар „Музеј на реката“, 23–24 мај 2015. (изложен 1 мозаик насловен „Доли“).

Уметнички колонии

1. VII. *Portakal Çiçeği* Uluslararası Plastik Sanatlar Kolonisi, Sapanca, Türkiye, 31 Mayıs – 28 Haziran, 2015 = VII. *Portakal Çiçeği* International Plastic Arts Colony, Sapanca, Turkey, 31 May – 28 June 2015 = VII-ма меѓународна колонија за пластични уметности „Портакал чичеги“, Сапанца, Турција, 31 мај – 28 јуни 2015. (изработени 3 мозаици)

2. Cité internationale des arts, Paris, France, Macedoine atelier, Novembre–Decembre 2015 = Меѓународен град на уметностите, Париз, Франција, Македонско ателје, ноември-декември 2015.

Објавени уметнички дела во антологиите, каталози, списанија, книги и сл.

1. Сврот, 2006 : мозаик, 84x56 / Газанфер Бајрам // Стоп на теророт : втора меморијална ликовна изложба по повод 110 години од трагедијата во селото Загоричани : Музеј на град Скопје, 25.3.–24.4.2015 / [организација на изложбата Петре Наневски ; дизајн и компјутерска подготовка Никола Симовски ; фотографија Александар Ѓорѓиев]. – Скопје : Родокрајно здружение Загоричани, 2015. – Стр. 8.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Воведен збор на отворањето на изложбата на Рубенс Наумовски „Меѓу сонот и јавето“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 1 август 2015.

2. Воведен збор на изложбата на дела создадени на 22-та Меѓународна кичевска ликовна колонија [одржана во „Куката на уметноста“, с. Кнежино, Општина Кичево, 4–18 јули 2015], Скопје, ЈУ Музеј на град Скопје, 2 ноември 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Четири елементи – универзум / Газанфер Бајрам = Fourth elements – universe / Gazanfer Baugam. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 24 стр. – ISBN 978-608-203-151-4.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на мозаикот „Четири елементи – универзум“, Скопје, МАНУ, 9 октомври 2015. (подарок од акад. Газанфер Бајрам, промоцијата е извршена од страна на претседателот на МАНУ - акад. Владо Камбовски, а изложен е во холот на Службениот влез на МАНУ)

Подароци и донации

1. Подарок мозаик „Четири елементи – универзум“ за Македонската академија на науките и уметностите, Скопје, Службен влез на МАНУ, 9 октомври 2015.

Членувања и функции

1. Претседател на *Здружението на мозаичари на Македонија*, Скопје.
2. Член на Уметничкиот совет на *Меѓународната кичевска ликовна колонија*, с. Кнежино, Општина Кичево.

3. Член на *Друштвото на ликовните уметници на Македонија*, Скопје.

4. Претседател на "Portakal Çiçeği" Uluslararası Plastik Sanatlar Kolonisi, Sapanca, Türkiye [Меѓународна колонија за пластични уметности „Портакал чичеги“, Сапанџа, Турција].
5. Membro [Член] на *Associazione Internazionale Mosaicisti Contemporanei* „АИМС“, Ravenna, Italia [Меѓународно здружение на современи мозаичари „АИМС“, Равена, Италија].
6. Membre [Член] на *Société Européenne de Culture* „SEC“, Venise, Italie [Европско друштво за култура „SEC“, Венеција, Италија].
7. Membro [Член] на *Associazione Culturale Arte e Design* „Mosaico oggi“, Roma, Italia [Културно здружение за уметност и дизајн „Мозаикот денес“, Рим, Италија].
8. Membro [Член] на *Comitato scientifico* [Научен комитет] на *IX Concorso internazionale – Biennale "Mosaico oggi"*, organizzato dall'Associazione culturale "Mosaico oggi", Bracciano, Italia, maggio 2015 [IX Меѓународен конкурс – Биенале „Мозаикот денес“, организиран од Културното здружение „Мозаикот денес“, Брачано, Италија, мај 2015].

Акад. АБДУЛИМЕНАФ БЕЦЕТИ

Монографии

1. Унапредување на економската соработка меѓу Република Македонија и Република Турција, со посебен осврт на привлекување инвестиции / Абдулменаф Беџети, Шенај Хаџимустафа. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 102 стр. – ISBN 978-608-203-133-0.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. The Middle Class in the Republic of Macedonia / Abdylmenaf Bexheti // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLV, 1 (2014), стр. [5]–18. (излезено од печат во март 2015 год.)

2. Potential and desired development in the Balkans within a new global and European development framework / Abdylmenaf Bexheti // New knowledge for new development / International Conference, 7 October, 2013 ; [editorial board Veselin Vukotic ... et al.]. – Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – ISBN 978-608-203-130-9. – Стр. [9]–15.

3. Impact of public funding of education on economic growth in Macedonia / Abdylmenaf Bexheti, Besime Mustafi // BERG Working Paper Series [Electronic resource]. – Bamberg : Bamberg University, Bamberg Economic Research Group, 2015. – ISBN 978-3-943153-15-6. – Mode of access (URL): <http://econstor.eu/bitstream/10419/107594/1/818765119.pdf> (access on 28 Dec 2015). – Work no. 98, 11 pages.

4. Економската и социјалната димензија на јавната администрација во Република Македонија – расте бројот на вработените и буџетските издатоци за нивните плати наспроти продуктивноста / Абдулменаф Беџети, Ванчо Узунов // Форум за јавна администрација : службеничкиот систем во Република Македонија. – Скопје : Фондација „Фридрих Еберт“ – Канцеларија Скопје, [2015]. – Стр. 11–20.

5. Skills Mismatch in Labour Market and Economic Growth in Case of Macedonia / Abdylmenaf Bexheti, Besime Mustafi // [Proceedings] / International Conference 20 years RIINVEST, Prishtina, Kosovo, 15–16 May 2015. – [Prishtina : RIINVEST Institute], 2015. (во печат)

6. The Use of Quality Programs in Entrepreneurship / Gadaf Rexhepi, Abdylmenaf Bexheti, Veland Ramadani, Sadudin Ibraimi // REDETE 2015 [Electronic resource] : researching economic development and entrepreneurship in transitional economies: [assessment of the last 25 years, going beyond the 'transition'] / IV REDETE Conference, Graz, October 22–24, 2015. – Banja Luka : Faculty of Economics, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – Works in WORD and PDF format.

7. Succession Issues in Albanian Family Businesses: An Exploratory Research / Veland Ramadani, Abdylmenaf Bexheti, Gadaf Rexhepi, Vanessa Ratten, Sadudin Ibraimi // REDETE 2015 [Electronic resource] : researching economic development and entrepreneurship in transitional economies : [assessment of the last 25 years, going beyond the 'transition'] / IV REDETE Conference, Graz, October 22–24, 2015. – Banja Luka : Faculty of Economics, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – Works in WORD and PDF format.

8. Impact Income of Inequality on Economic Growth: Case of Macedonia, Albania, Slovenia and Estonia / Abdylmenaf Bexheti ... [et al.] // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) =

Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLVI, 1 (2015). (во подготовка за печат)

Други библиографски единици

1. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Абдулменаф Беџети // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [70]– 74.

2. Prozuar! A Short Monography on Professor Heinz-Dieter Wenzel's Contribution to SEE / Abdylmenaf Bexheti // [Зборник по повод 70 годишнината на раѓањето на проф. д-р Heinz-Dieter Wenzel. – Bamberg : Bamberg University]. (шеф на Одделот за Јавни финансии при УНИ-Бамберг, Германија и десетгодишен водител на БЕРГ-ДААД - програмата за докторски студии во ЈИЕ); (во печат)

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

а) од областа на економијата

1. Buxheti i zgjeruar që ngushton zhvillimin / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 45 (janar 2015), f. 47–49. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/45>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 6 јануари 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/18221-buxheti-i-zgjeruar-qe-ngushton-zhvillimin.html> (пристапено на 10.03.2015). (стручна анализа на планирањето и распределбата на буџетските средства во РМ)

2. Подобро е повеќе отколку повеќе е подобро : кон образовните реформи / Абдулменаф Беџети // Веб-портал Критика.mk [Електронски извор]. – Објавено: 29 јануари 2015. – Начин на пристап (URL): <http://kritika.mk/album/podobro-e-poveke-otkolku-poveke-e-podobro> (пристапено на 10.03.2015). (економска анализа на состојбите во образованието во РМ)

3. Intra (re)presionet fiskale në qeverinë Gruevski! // Web-portali Tetova Sot. [Електронски извор]. – Објавено: 3 март 2015. – Начин на пристап (URL): <http://www.tetovasot.com/2015/03/intra-represionet-fiskale-ne-qeverine-gruevski/> (пристапено на 10.03.2015). (стручна анализа за влијанието на аферата „незаконско прислушување“ врз финансиската состојба во РМ)

4. „Bombat“ e Zaevit e „tymosin“ rritjen ekonomike të Stavrevskit! : fillimi i fundit / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 47 (mars 2015), f. 42–43. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/47>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 5 март 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/20797-E2%80%9Cbombat%E2%80%9D-e-zaevit-e-%E2%80%9Ctymosin%E2%80%9D-rritjen-ekonomike-t%C3%AB-stavrevskit.html> (пристапено на 11.03.2015). (анализа за можните економски последици од политичката криза во РМ)

5. Прва жртва на кризата се инвестициите : академик Абдулменаф Беџети за економските последици од политичките превирања / (А.С.) // Вест. – Год. XV, бр. 4414 (06.03.2015), стр. 6–7. (пренесени извадоци од стручната анализа дадена за списанието „Shenja“, бр.47, 2015).

6. Mos kenî frikë nga askush, përveç nga frika vetë! : kriza në Maqedoni / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 48 (prill 2015), f. 42–43. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/48>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 6 април 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/22079-mos-keni-frike-nga-askush-pervec-nga-frika-vete.html> (пристапено на 30.12.2015). (анализа на актуелната политичка криза и економска ситуација во РМ)

7. Matematika ekonomike me prapavijë politike! : shpërndarja e mjegullave / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 49 (maj 2015), f. 63–65. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/49>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 4 мај 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/23159-matematika-ekonomike-me-prapavije-politike.html>

(пристапено на 30.12.2015). (анализа на актуелната политичка криза и економска ситуација во РМ)

8. Bie eksporti ekonomik, por rritet ai politik : „shkëmbimi“ Maqedoni-Kosovë / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përnuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 50 (qershor 2015), f. 51–53. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/45>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 2 јуни 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/24471-bie-eksporti-ekonomik-por-rritet-ai-politik.html> (пристапено на 30.12.2015). (анализа на актуелната политичка и економска ситуација во РМ)

9. Грчкото „охи“ засега без ехо во Македонија : експертите категорични: случувањата кај јужниот сосед без сериозни последици по нашата економија / Маја Трајковска, Катерина Панчевска // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.511 (07.07.2015), стр. 3. (пренесени извадоци од стручно мислење за можните последици од кризата во Грција)

10. Кои ќе бидат ранети, а кои жртви на грчката криза / Соња Маџовска // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4828 (08.07.2015), стр. 4. (стручно мислење за можните последици од кризата во Грција врз македонската економија)

11. Kur theksi vendoset në dioptrinë ekonomike! : marrëdhëniet qytetare në shtetet nacionale / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përnuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 51 (korrik 2015), f. 29–31. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/51>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 9 јули 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/24471-bie-eksporti-ekonomik-por-rritet-ai-politik.html> (пристапено на 19.09.2015). (анализа на актуелната политичка и економска ситуација во РМ)

12. Dehumanizimi i ekonomisë globale, edhe më keq ajo lokale! : efektet (negative) të krizave / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përnuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 52 (gusht 2015), f. 59–[61]. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/52>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 1 август 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/27055-dehumanizimi-i-ekonomise-globale-edhe-me-keq-ajo-lokale.html> (пристапено на 19.09.2015). (анализа на глобалната економска ситуација)

13. Regjionalizimet ekonomike vs. atyre politike : Kosova dhe përjashtimet / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përnuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 54 (tetor 2015), f. 43–45. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/54>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 5 октомври 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/29804-regjionalizimet-ekonomike-vs-atyre-politike.html> (пристапено на 30.12.2015). (анализа на актуелната економска и политичка ситуација во Југозападен Балкан)

14. Експерти: Банките сами решаваат за работењето / Свето Николовски // Веб-портал МРТ-Македонска радиотелевизија [Електронски извор]. – Објавено: 2 декември 2015. – Начин на пристап (URL): <http://mrt.com.mk/node/28073> (пристапено на 30.12.2015). (пренесена изјава во контекст на актуелните економски состојби во РМ)

15. Апсурдно е државата да се задолжува на странските пазари за исплата на плати, пензии и социјални трансфери – оценуваат дел од академиците. / Марина Узунов // Веб-портал 24 Вести [Електронски извор]. – Објавено: 2 декември 2015. – Начин на пристап (URL): <http://24vesti.mk/apsurdno-e-drzhavata-da-se-zadolzhuva-na-stranskite-pazari-za-ispлата-na-plati-penzii-i-socijalni-tr> (пристапено на 30.12.2015). (изјава во контекст на должничката политика на РМ)

16. Економски наместо „политички фабрики“ : доаѓа година на политичко „или-или“ за сите досегашни релевантни фактори / Абдулменаф Беџети [во статија: Тешка година за демократијата / Наум Котевски] // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4972 (31.12.2015–03.01.2016), стр. 7 (мислење за политичката криза во РМ)

17. Повеќе други прилози и стручни анализи во печатот и електронските медиуми, како и настапи на ТВ дебати на економски теми.

б) останато

1. Дебата на тема „Законските измени во високото образование“ / [разговарано со] Абдилаќим Адеми, Абдулменаф Беџети, Тања Каракамишева ; [разговарано од] Мухамед Зекири = Темѐ debati „Reformat në arsimin e lartë“ / [biseduar me] Abdilaqim Ademi, Abdylmenaf Bexheti, Tanja Karakamisheva ; [biseduar nga] Muhamed Zeqirin // Емисија „Патот кон...“ = Emisioni „Rruga drejt...“ – Скопје : Национална телевизија Алсат–М = Shkup : Televizioni kombëtar Alsat–M. – Емитовано: 15 јануари 2015 (73 мин.). – Достапно на: <http://alsat.mk/episode/1356/zakonskite-izmeni-vo-visokoto-obrazovanie> (пристапено 09.03.2015) ; <http://alsat-m.tv/episode/1169/reformat-ne-arsimin-e-larte> (пристапено 09.03.2015).

2. Nevoja për më shumë dije apo për vetëdije?! : "reformat" në arsim / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 46 (shkurt 2015), f. 45–47. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/46>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 9 февруари 2015. – Начин на пристап (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/19775-nevoja-per-me-shume-dije-apo-per-vetedije.html> ; Web-portali PostaDitore.com [Електронски извор]. – Објавено: 13 февруари 2015. – Начин на пристап (URL): <http://www.postaditore.com/nevoja-per-me-shume-dije-apo-per-vetedije> (пристапено на 11.03.2015). (анализа на најавените законски измени во високото образование во РМ)

3. Bexheti: Nuk ndihmon as qeveria teknike, duhet protektorat ndërkombëtar! / Abdylmenaf Bexheti // Portal Informativ Drini.mk [Електронски извор]. – Објавено: 17 февруари 2015, начин на пристап (URL): <http://drini.mk/bexheti-nuk-ndihmon-as-qeveria-teknike-duhet-protektorat-nderkombetar> (пристапено на 09.03.2015). (мислење за политичката ситуација во РМ)

4. Perversiteti i "përkryer" dhe aktrimi perfekt i populistëve! / Abdylmenaf Bexheti // Web-portali Parajsa.com [Електронски извор]. – Објавено: 24 февруари 2015. – Начин на пристап (URL): <http://www.parajsa.com/kulture/intervista/228604-perversiteti-i-perkryer-dhe-aktrimi-perfekt-i-populisteve-abdylmenaf-bexheti.html> (пристапено на 11.03.2015). (мислење за политичката ситуација во РМ)

5. Дебата „Политичката криза во Македонија“ / [разговарано со] Стојан Андов, Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Мухамед Зекири = Debat „Krizja politike në vend“ / [biseduar me] Stojan Andov, Abdylmenaf Bexheti ; [biseduar nga] Muhamed Zeqirin // Емисија „Патот кон...“ = Emisioni „Rruga drejt...“ – Скопје : Национална телевизија Алсат–М = Shkup : Televizioni kombëtar Alsat–M. – Емитовано: 5 март 2015 (71 мин.). – Достапно на (URL):

<http://alsat.mk/episode/10148/politichkata-kriza-vo-makedonija> ; <http://alsat-m.tv/episode/10148/kriza-politike-ne-vend> (пристапено на 09.03.2015).

6. Ахмети кокетира и со Груевски и со Заев зашто и двајцата му ги знаат гревовите [статигјата содржи и мислење на акад. А. Беџети за политичката криза во Македонија] / Влатко Стојановски // Фокус. – Бр. 1013 (06.03.2015), стр. 28–31. (во статигјата е наведено и мислење за односот на ДУИ кон политичката криза во РМ)

7. Дебата за формирање на преодна влада како решение за политичка криза во Република Македонија / [разговарано со] Никола Поповски, Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Александар Чомовски // Емисија „Топ тема“. – Скопје : ТВ Телма. – Емитовано: 2 април 2015 (77 мин.).

8. Не може да ги решаваат проблемите оние кои ги создадоа / Абдулменаф Беџети [во статигја: Падна договор, неизвесноста остана : анкета на „Утрински весник“: Дали начелниот договор што го постигнаа Груевски и Заев, во присуство на еврокомесарот Хан во Скопје, е чекор кон излезот од политичката криза / Тајјана Поповска, Александра М. Митевска] // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4799 (04.06.2015), стр. 3. (мислење за актуелната политичка криза во РМ)

9. Влегување во „огнот“ или набљудување отстрана : МАНУ и политичката криза / Митко Р. Јовановски // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.488 (10.06.2015), стр. 2. (пренесена изјава за политичката криза во РМ)

10. Përtej motiveve socio-ekonomike! : ekstremizmi islam te shqiptarët / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 53 (shtator 2015), f. 58–60. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/revista/53>. – Достапно и на: Web-portali PostaDitore.com [Електронски извор]. – Објавено: 3 септември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/28550-ekstremizmi-islam-te-shqiptaret.html> (пристапено на 22.10.2015). (социјална и политичката анализа на состојбите во контекст на исламскиот екстремизам во РМ)

11. Kur nuk shikohet realiteti : Tirana dhe Prishtina zyrtare karshi regjimit të Maqedonisë / Abdylmenaf Bexheti // Shenja : revista e përmuajshme mbarëkombëtare politike, ekonomike dhe kulturore. – Viti IV, nr. 55 (nëntor 2015), f. 34–36. – Достапно на (URL):

<http://shenja.mk/revista/55>. – Достапно и на: Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 6 ноември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/31120-kur-nuk-shikohet-realiteti.html> (пристапено на 25.11.2015). (политичката анализа на состојбите во односите меѓу Албанија, Косово и РМ)

12. Integrimi që dezintegron / Abdylmenaf Bexheti // Web-portali Shenja.mk [Електронски извор]. – Објавено: 8 декември 2015. – Достапно на (URL): <http://shenja.mk/index.php/opinion-analize/31120-kur-nuk-shikohet-realiteti.html> (пристапено на 30.12.2015). (анализа на ситуацијата во Албанија, Косово и РМ, во контекст на глобалната политика)

13. Повеќе други прилози и анализи во печатот и електронските медиуми, како и настапи на ТВ дебати на политички и социјални теми.

Интервјуа

1. Здраво е што студентите нè разбудиле нас, а не ние нив : Абдулменаф Беџети академик и член на Професорскиот пленум : интервју / [разговарано со] Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Сашо Кокаланов // Слободен печат. – Год. III, бр. 367 (10-11.01.2015), стр. 1, 4-5.

2. Законот за високото образование е резултат на суетата на Груевски! : [интервју] / [разговарано со] Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Биљана Секуловска // Видео веб-портал НОВА [Електронски извор]. – Објавено: 14 јануари 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://novatv.mk/index.php?navig=8&cat=16&vest=19479> (пристапено на 10. 03.2015).

3. Власта веќе не може да пушта канци : академик Абдулменаф Беџети / [разговарано со] Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Младен Чадиќовски // Фокус. – ISSN 1409-9551. – Бр. 1016 (27.03.2015), стр. 1, 14–[18]. (на насловна страна: Би се вклучил во преодна влада за да помогна на Македонија : интервју, академик Абдулменаф Беџети, стр. 1)

4. Беџети – Нелогичен буџет за предизборни цели : интервју / [разговарано со] Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Марија Митевска // Радио Слободна Европа. – Скопје : Radio Free Europe/Radio Liberty. – Емитовано: [8] август 2015. – Достапно на: Интернет страница Радио Слободна Европа : slobodnaevropa.mk. – Објавено: 9 август 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://www.slobodnaevropa.mk/content/article/27178869.html> (пристапено на 12.08.2015).

5. *Интервју со акад. Абдулменаф Беџети* / [разговарано со] Абдулменаф Беџети ; [разговарано од] Исмаил Синани = *Intervistë me akad. Abdylmenaf Bexheti* / [biseduar me] Abdylmenaf Bexheti ; [biseduar nga] Ismail Sinani // Емисија „Отворено студио“ = Emisioni "Studio e hapur". – Скопје : Телевизија ЕРА = Shkup : *Televizioni ERA*. – Емитовано: 30 март 2015 (46 мин.). – Достапно на (URL):

<https://www.youtube.com/watch?v=JPwvkuhaWMc>; <https://www.youtube.com/watch?v=1SUTOBpXicw> (пристапено на 12.08.2015).

6. Повеќе други интервјуа, во печатот и електронските медиуми, посебно на економски теми.

Учество на научни и стручни собири

1. International Conference 20 years RIINVEST, Prishtina, Kosovo, 15–16 May 2015. – Реферат: *Skills Mismatch in Labour Market and Economic Growth in Case of Macedonia* / Abdylmenaf Bexheti, Besime Mustafi. (презентиран од друг автор)

2. IV REDETE Conference Researching economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the 'transition', Graz, Austria, Institute of Economics, Karl-Franzens-Universität, October 22–24, 2015. – Реферат: *Succession Issues in Albanian Family Businesses: An Exploratory Research* / Veland Ramadani, Abdylmenaf Bexheti, Gadaf Rexhepi, Vanessa Ratten, Sadudin Ibraimi. (презентиран од друг автор)

3. IV REDETE Conference Researching economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the 'transition', Graz, Austria, Institute of Economics, Karl-Franzens-Universität, October 22–24, 2015. – Реферат: *The Use of Quality Programs in Entrepreneurship* / Gadaf Rexhepi, Abdylmenaf Bexheti, Veland Ramadani, Sadudin Ibraimi. (презентиран од друг автор)

4. Seminar nën moton: *Njeriu, Islami dhe Ekonomia*, Shkup, Bushi Resort & Spa, maj 2015 = Семинар под мото: „Човекот, исламот и економијата“, Скопје, Буши Резорт и Спа, мај 2015. – Реферат: „Капитализмот како општествен поредок – предизвиците и алтернативите“.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Трибина „Излезните решенија по објавените прислушувања“, Скопје, Хотел *Stone Bridge*, 2015. – Учество.

2. Повеќе други учества на дебати и трибини на политички и економски теми.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Предавање пред наставничкиот кадар и учениците на *Woodrow Wilson School, Долно Седларце, Брвеница, Тетово* = *Shkolla Woodrow Wilson, Sedllarce e Poshtme, Bervenice, Tetovë*, 4 февруари 2015.

2. Експертска дебата на тема: „Службеничкиот систем во Република Македонија“, (во рамки на проектот „Форум за јавна администрација“, организатор: Фондација „Фридрих Еберт Штифтунг“), Скопје, Правен факултет „Јустинијан Први“ – УКИМ, 2 јуни, 2015. – Презентација и дебата: Социјалната димензија на јавната администрација во РМ – расте бројот на вработените и буџетските издатоци за нивните плати наспроти продуктивноста / Абдулменаф Беџети, Ванчо Узунов.

3. Предавање на тема: „Систем на алокација на ресурси базиран на перформансите“, Тетово, Универзитет на Југоисточна Европа, август 2015.

Членувања и функции

1. Член на Претседателството на *Постојаниот избран суд - Арбитража при Сојузот на стопанските комори на Македонија*, Скопје, 2 декември 2015.

2. Member [Член] на Editorial Board = Уредувачкиот одбор на списанието *Academic Journal of Business, Administration, Law and Social Sciences, Tirana (Albania) : IPCCL, 2015 (E-ISSN 2410-8693, ISSN 2410-3918)*.

3. Член на Одборот на *Универзитетот на Југоисточна Европа*, Тетово, Скопје = *Anëtar i Bordit të Universitetit të Evropës Juglindore, Tetovë, Shkup*.

4. Член на Одборот за ревизија и на Надзорниот одбор на *НЛБ Тутунска банка АД*, Скопје.

Акад. ВЕРА БИТРАКОВА ГРОЗДАНОВА

Монографии

1. Голем Град : Преспa II / Вера Битракова Грозданова ; [превод на англиски Александра Николоска, Гоце Алексовски = english translation Aleksandra Nikoloska, Goce Aleksovski ; фото Петар Алчев, Владо Кипријановски = photographs Petar Alčev, Vlado Kiprijanovski]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : Матица македонска = Macedonian Academy of Sciences and Arts : Matica makedonska, 2015. – 216 стр.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Preface / Vera Bitrakova Grozdanova = Предговор / Вера Битракова Грозданова // Романизирање на ориентални богови? : религиски трансформации во балканските провинции во

римски период : нови наоди и перспективи / [уреднички одбор Вера Битракова Грозданова, Laurent Bricault, Miguel John Versluys ; приредувачи Александра Николоска, Sander Müskens] = Romanising oriental gods? : religious transformations in the Balkan provinces in the Roman period. : new finds and novel perspectives / [editorial advisory board Vera Bitrakova Grozdanova, Laurent Bricault, Miguel John Versluys ; editors Aleksandra Nikoloska, Sander Müskens] = Romanisation des dieux orientaux? : transformations religieuses dans les provinces balkaniques à l'époque romaine : nouvelles découvertes et perspectives : proceedings of the international simposium, Skopje, 18–21 September, 2013. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите ; Leiden : Universiteit Leiden, 2015. – ISBN 978-608-203-154-5. – Стр. [9]–15.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Les cultes orientaux dans la Haute Macédoine, leur survie et leur adoption au temps romain / Vera Bitrakova Grozdanova = За ориенталните верувања во Горна Македонија и нивното опстојување и прифаќање во римско доба / Вера Битракова Грозданова // Романизирање на ориентални богови? : религиски трансформации во балканските провинции во римски период. : нови наоди и перспективи / [уреднички одбор Вера Битракова Грозданова, Laurent Bricault, Miguel John Versluys ; приредувачи Александра Николоска, Sander Müskens] = Romanising oriental gods? : religious transformations in the Balkan provinces in the Roman period. : new finds and novel perspectives / [editorial advisory board Vera Bitrakova Grozdanova, Laurent Bricault, Miguel John Versluys ; editors Aleksandra Nikoloska, Sander Müskens] = Romanisation des dieux orientaux? : transformations religieuses dans les provinces balkaniques à l'époque romaine : nouvelles découvertes et perspectives : proceedings of the international simposium, Skopje, 18-21 September, 2013. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите ; Leiden : Universiteit Leiden, 2015. – ISBN 978-608-203-154-5. – Стр. [35]–86.

2. Several Decorated Sarcophagi from Macedonia / Vera Bitrakova Grozdanova, Aleksandra Nikoloska // Römische Sarkophage : Akten des Internationalen Werkstattgesprächs, 11. – 13. Oktober 2012 (Graz) / Barbara Porod, Gabriele Koiner (Hrsg.). – Graz : Universalmuseum Joanneum, Archäologiemuseum Schloss Eggenberg : Karl- Franzens-Universität, 2015. – (Schild von Steier. Beiheft, ISSN 2078-0184 ; 5) (Veröffentlichungen des Instituts für Archäologie der Karl- Franzens-Universität Graz ; 12). – ISBN 978-3-902095-68-8. – Pp. 26–[43].

Учество на научни и стручни собири

1. A.I.E.S.E.E. – 11th Congress of South-East European Studies: *South-East Europe and European Integration: Political, Socioeconomic and Cultural Aspects* = XIe Congrès d'études sud-est européennes *L'Europe du Sud et l'intégration européenne: aspects politiques, socio-économiques et culturels*, Sofia, 31st August – 4th September 2015. – Реферат: *Lychnidos, centre de l'intégration culturelle*. (конгресот се одржа под патронат на UNESCO)

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредничкиот одбор = Editorial Advisory Board на зборникот: „Романизирање на ориентални богови? : религиски трансформации во балканските провинции во римски период : нови наоди и перспективи = Romanising oriental gods? : religious transformations in the Balkan provinces in the Roman period : new finds and novel perspectives = Romanisation des dieux orientaux? : transformations religieuses dans les provinces balkaniques à l'époque romaine : nouvelles découvertes et perspectives : proceedings of the international simposium, Skopje, 18-21 September, 2013“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015, 435 стр. (ISBN 978-608-203-154-5).

2. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1698).

Награди и признанија

1. Признание „Клучеви на Преспа“ што го доделува 13. Интернационален театарски фестивал „Актерот на Европа“ и Општина Ресен, Ресен, *Дом на културата „Драги Тозија“* – Зграда на Сарајот, 6 јули 2015.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Енергетски придобивки од нови инвестициони проекти кај хидроенергетските системи во Македонија / Антон Чаушевски, Томе Бошевски, Софија Николова Поцева // Зборник на трудови [Електронски извор] / Деветто советување МАКО CIGRÉ, Охрид, 27–29 септември 2015 ; [уредник Рубин Талески]. – Скопје : Македонски комитет за големи електрични системи во СИГРЕ, 2015. – Начин на пристап (URL):

makocigre.mk/sovetuvanja/2015/pdf/2015-proceedings.pdf (слободен пристап на 29.12.2015). – Online зборник. – ISBN 978-608-4578-07-9. – Труд бр. С1-153R-МК (6 стр.).

Учество на научни и стручни собири

1. IAEA – MAK Workshop: *Bulgarian Experience in Nuclear Energy Program*, Скопје, Macedonia, April 28–30, 2015. – Учество.

2. IAEA – MAK Workshop: *Slovenian/Croatian Experience in Nuclear Energy Program Development*, Скопје, Macedonia, May 05–07, 2015. – Учество.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Советување на тема „Значењето на термоенергетиката на јаглен за енергетските системи на Македонија со посебен осврт на РЕК Осломеј“, (во организација на Здружението на енергетичари на Македонија – ЗЕМАК и со поддршка од Македонската енергетска асоцијација – МЕА), Скопје, Стопанска комора на Македонија, 10 јуни 2015. – Учество.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Претседател на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за технички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Technical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015 (ISSN 1857-6656).

2. Member [Член] на Advisory Editorial Board [Советодавен уреднички одбор] на списанието *Nuclear Technology & Radiation Protection*, Belgrade : Vinča Institute of Nuclear Sciences, 2015 (ISSN 1451-3994).

Акад. ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ

Монографии

1. Курбиново и други студии за фрескоживописот во Преспа / Цветан Грозданов ; [превод на англиски јазик Греам В. Рид = translated into english by Graham W. Rid]. – Скопје : Матица македонска = Скопје : Matica makedonska, 2015. – 353 стр. – ISBN 978-608-10-0433-5.

2. Свети Наум Охридски / Цветан Грозданов ; [превод од македонски на англиски јазик Соња Андонова ; превод од македонски на француски јазик Климентина Хаџи-Лега ; фотографии Милан Џинго ; цртежи Крсто Мартиновски ; архитектонски цртежи Тодор Паскали]. – Скопје : Матица македонска, 2015. – 358 стр. – ISBN 978-608-10-0446-5.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) апстракти и постер презентации

1. Cultural Heritage of the Republic of Macedonia (Frescoes and Icons) in the German Historiography / Svetan Grozdanov // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. –

[Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 7–8.

Други библиографски единици

1. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Цветан Грозданов // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [21]–29.

Учество на научни и стручни собири

1. Меѓународен научен симпозиум „Манастирот Свети Јован Крстител, Слепче - духовен, книжевен и уметнички центар“, Демир Хисар, 6–7 јули 2015. – Реферат: „Манастирот Слепче во монументалниот лак на словенската култура и уметност. Време на архиепископот Прохор“.

2. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лајбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Културното наследство на РМ (фрескоживописот и иконописот) во германската историографија“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотивна реч на промоцијата на книгата „Иконите на Дичо Зограф од црквите во Дебар и Мала Река“ од д-р Сашо Цветковски. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 25 јули 2015.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Авторска реч на промоцијата на книгата „Курбиново и други студии за фрескоживописот во Преспа“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 19 август 2015. (промотор: акад. Владо Камбовски)

2. Авторска реч на промоцијата на монографијата „Курбиново“, Скопје, МАНУ, 5 октомври 2015. (промотори: акад. Владо Камбовски и д-р Елизабета Канческа-Милевска, министер за култура)

3. Авторско обраќање на промоцијата на монографијата „Свети Наум Охридски“, Скопје, Сала на Соборниот храм на МПЦ, 26 ноември 2015. (обраќање на: д-р Елизабета Канческа-Милевска, министер за култура; промотори: акад. Владо Камбовски и Г.Г. Стефан, поглавар на МПЦ Охридска Архиепископија)

Акад. ЛЕОНИД ГРЧЕВ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) во списанија

1. Analysis of high frequency grounds: Comparison of theory and experiment / R. G. Olsen, L. Grcev // IEEE Transactions on Industry Applications. – ISSN 0093-9994. – Vol. 51, no. 6 (November/December 2015), pp. 4889–4899. – Also available at (URL): http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?arnumber=7055874&filter%3DAND%28p_IS_Number%3A7331568%29 (access on 30.12.2015).

2. Investigation of the overvoltage and fast transient phenomena on transformer terminals by taking into account the grounding effects / M. Popov, L. Grcev, H. K.. Høidalen, B. Gustvsen, V. Terzija // IEEE Transactions on Industry Applications. – ISSN 0093-9994. – Vol. 51, no. 6 (November/December 2015), pp. 5218–5227. – Also available at (URL):

Error! Hyperlink reference not valid. (access on 30.12.2015).

3. On the image model of a buried horizontal wire / V. Arnautovski-Toseva, L. Grcev // IEEE Transactions on Electromagnetic Compatibility. – ISSN 0018-9375. – Mode of access (URL):

http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?arnumber=7366587&filter%3DAND%28p_IS_Nu_mber%3A44358749%29 (purchase access on 30 Dec 2015). – Vol. PP, issue 99 (2015), pp. 1–9.

4. Transient current distribution analysis along a conductor excited by a pulse source using partial element equivalent circuit method / A. Kuhar, R. Jankoski, V. Arnautovski-Tosheva, L. Ololoska-Gagoska, L. Grcev // Przegląd Elektrotechniczny. – ISSN 0033-2097. – Vol. 91, no. 6 (2015), pp. 69–72. – Also available at (URL): <http://pe.org.pl/articles/2015/6/12.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 2449-9544.

5. Transient performance of interconnected wind turbine grounding systems / B. Markovski, L. Grcev, V. Arnautovski-Toseva, M. Kacarska // Przegląd Elektrotechniczny. – ISSN 0033-2097. – Vol. 91, no. 6 (2015), pp. 72–75. – Also available at (URL): <http://pe.org.pl/articles/2015/6/13.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 2449-9544.

6. Analysis of transient plane wave coupling to horizontal conductor in homogeneous lossy soil / V. Arnautovski-Toseva, L. Grcev, M. Kacarska // Electrotechnica & Electronica. – ISSN 0861-4717. – 2015. (во печат)

б) во зборници

1. Numerical analysis of complex grounding systems using circuit based method / Andrijana Kuhar, Lidija Ololoska-Gagoska, Leonid Grcev // Conference Proceedings [Electronic resource] / 12th International Conference on Electronics, Telecommunications, Automation and Informatics – ETAI 2015 : Ohrid, Macedonia, 24-26 September, 2015 / [editor Miroslav Kotevski]. – Skopje : Ss. Cyril and Methodius University, „Faculty of Electrical Engineering and Information Technologies“, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – El. proceedings. – [ISBN 978-9989-630-76-7]. – Work no. ETAI 13-1, 4 pages.

2. Calculating the impedance of grounding electrodes using circuit equivalents / Andrijana Kuhar, Leonid Grcev // Proceedings of Full Papers [Electronic resource] / 12th International Conference on Applied Electromagnetics ПЕС [Примењена електростатика] 2015, August 31 – September 02, 2015, Niš, Serbia ; [organized by Faculty of Electronic Engineering, University of Niš, Serbia ... et al. ; glavni i odgovorni urednik Dragan Tasić]. – Niš : Elektronski fakultet, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – El. proceedings. – ISBN 978-86-6125-145-0. – Pp. 1–4.

3. Analysis of transient plane wave coupling to horizontal conductor in homogeneous lossy soil / Vesna Arnautovski-Toseva, Leonid Grcev, Marija Kacarska // Proceedings of Full Papers [Electronic resource] / 12th International Conference on Applied Electromagnetics ПЕС [Примењена електростатика] 2015, August 31 - September 02, 2015, Niš, Serbia ; [organized by Faculty of Electronic Engineering, University of Niš, Serbia ... et al. ; glavni i odgovorni urednik Dragan Tasić]. – Niš : Elektronski fakultet, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – El. proceedings. – ISBN 978-86-6125-145-0. – Pp. 1–4.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Проект „Транзиентно електромагнетно моделирање на заземјувачки системи“, Факултет за електротехника и информациски технологии, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2014–2016. (главен истражувач)

Учество на научни и стручни собири

1. ETAI 2015 – 12th International Conference on Electronics, Telecommunications, Automation and Informatics, (organized by Society for Electronics, Telecommunications, Automation and Informatics of the Republic of Macedonia), Ohrid, Macedonia, Hotel Metropol, 24–26 September, 2015. – Реферат: *Numerical analysis of complex grounding systems using circuit based method* / Andrijana Kuhar, Lidija Ololoska-Gagoska, Leonid Grcev.

2. ПЕС = [PES] 2015 – 12th International Conference on Applied Electromagnetics, (organized by Faculty of Electronic Engineering – University of Niš, Serbia, Faculty of Electrical Engineering and Information Technology – Ilmenau University of Technology, Germany, Faculty of Electrical

Engineering – Technical University of Sofia, Bulgaria, Faculty of Technical Sciences, Čačak, Serbia), Niš, Serbia, Aug. 31 – Sept. 2, 2015. – Реферати: *Calculating the impedance of grounding electrodes using circuit equivalents* / Andrijana Kuhar, Leonid Grcev ; *Analysis of transient plane wave coupling to horizontal conductor in homogeneous lossy soil* / Vesna Arnautovski-Toseva, Leonid Grcev, Marija Kacarska.

Членување и функции

1. IEEE Fellow [Член] на *Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE)*, New York, USA.
2. Раководител на *Институт за електротермија*, Факултет за електротехника и информациски технологии, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
3. Раководител на *Центарот за електромагнетна компатибилност*, Факултет за електротехника и информациски технологии, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
4. Membre [Член] на *Conférence Internationale des Grands Réseaux Électriques (CIGRÉ)*, Paris, France.
5. Член на *Студискиот комитет ЦЗ: Електроенергетски систем и животна околина на Македонскиот комитет на СИГРЕ*.
6. Member [Член] на *CIGRÉ/CIRED Working Group C4.04 : EMC General Aspects*.
7. Member [Член] на *CIGRÉ Working Group C4.2.01 : EMC in HV Substations and Generating Stations*.
8. Member [Член] на *CIGRÉ-CIRED Joint Working Group C4.4.02 : Protection of MV and LV networks against lightning*.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за технички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Technical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015 (ISSN 1857-6656).
2. Member [Член] на Editorial board [Уредувачки одбор] на меѓународното научно списание *Serbian Journal of Electrical Engineering*, Čačak, Serbia : Faculty of Technical Sciences, 2015 (ISSN 1451-4869-print, ISSN 2217-7183-online).
3. Рецензии на научни трудови во списанијата:
 - *IEEE Transactions on Electromagnetic Compatibility*;
 - *IEEE Transactions on Power Delivery*;
 - *IET Generation, Transmission and Distribution*;
 - *Electric Power Systems Research*;
 - *European Transactions on Electrical Power*;
 - *International Journal of Electrical Power & Energy Systems*;
 - *International Journal of Numerical Modelling: Electronic Networks Devices and Fields*;
 - *COMPEL: The International Journal for Computation and Mathematics in Electrical and Electronic Engineering*.

Награди и признанија

1. Високо признание со именување за *IEEE PES Distinguished Lecturer* на *Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), Power and Energy Society (PES)*, New York, USA, 2015.

Доп. член АЛЕКСАНДАР ДИМОВСКИ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Pharmacogenetics and antipsychotic treatment response / Zorica Naumovska, Aleksandra K. Nesterovska, Ana Filipce, Zoran Sterjev, Katerina Brezovska, Aleksandar Dimovski, Ljubica Suturkova // *Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)*. – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 1 (2015), стр. [53]–67. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36-1/04-ZORICA_NAUMOVSKA.pdf (пристапено на 26.12.2015).

2. Distribution of the most common genetic variants associated with a variable drug response in the population of the Republic of Macedonia / Kapedanovska Nestorovska A, Jakovski K, Naumovska Z, Hiljadnikova Bajro M, Sterjev M, Eftimov A, Matevska Geskovska N, Dimitrovski K, Labacevski N, Dimovski AJ // *Balkan Journal of Medical Genetics (BJMG)*. – ISSN 1311-0160. – Vol. 17 (2) (2015), pp. 5–14 (doi:10.2478/bjmg-2014-0069). – Also available at (URL):

<http://www.bjmg.edu.mk/UploadedImages/pdf/1MS39714Dimovski.pdf> (free access on 25 Dec 2015).

3. Effects of the single nucleotide polymorphisms and haplotypes of SLCO1B1 gene on the pharmacokinetic profile of atorvastatin in healthy Macedonian volunteers / Daka A, Dimovski A, Kapedanovska A, Vavlukis M, Eftimov A, Labacevski N, Jakoski K, Matevska Geskovska N, Nebija D, Mladenovska K // *Die Pharmazie : an international journal of pharmaceutical sciences*. – ISSN 0031-7144. – Vol. 70, no. 7 (July 2015), pp. 480–488 (doi:10.1691/ph.2015.4899). – Also available at (URL):

<http://www.ingentaconnect.com/content/govi/pharmaz/2015/00000070/00000007/art00008> (login/buy access on 30 Dec 2015).

4. Frequencies of single nucleotide polymorphisms and haplotypes of SLCO1B1 gene in selected populations of the Western Balkan / Daka A, Dimovski A, Kapedanovska A, Vavlukis M, Eftimov A, Matevska Geskovska N, Labacevski N, Jakoski K, Gorani D, Mladenovska K // *Balkan Journal of Medical Genetics (BJMG)*. – ISSN 1311-0160. – Vol. 18 (1) (2016), pp. 5–22 (doi:10.1515/bjmg-2015-0001). – Also available at (URL):

<http://www.bjmg.edu.mk/UploadedImages/pdf/01MS43414Mladenovska.pdf> (free access on 26 Jan 2016). – Published: 17 Dec 2015. (трудот е подготвен во 2015)

5. Genetic predictors of the response to the treatment of hepatitis C virus infection / Pavlina Dzekova-Vidimliski, Igor G. Nikolov, Nadica Matevska-Geshkovska, Yana Boyanova, Nina Nikolova, Grigore Romanciuc, Dan Dumitrascu, Viktorija Caloska-Ivanova, Nenad Joksimovic, Krasimir Antonov, Lyudmila Mateva, Lionel Rostaing, Aleksandar Dimovski, Aleksandar Sikole // *Bosnian Journal of Basic Medical Sciences*. – ISSN 1512-8601 (print). – Vol. 15, no. 4 (2015), pp. 55–59 (doi:10.17305/bjbms.2015.632). – Also available at (URL): <http://www.bjbms.org/ojs/index.php/bjbms/article/view/632/211> (free access on 26 Jan 2016). – ISSN 1840-4812 (online).

6. Single nucleotide polymorphisms near IL28B gene and response to treatment of Hepatitis C Virus infection in hemodialysis and non-renal patients / Pavlina Dzekova-Vidimliski, Igor G. Nikolov, Nadica Matevska-Geshkovska, Sami Mena, Lionel Rostaing, Aleksandar Dimovski, Aleksandar Sikole // *Renal Failure*. – ISSN 0886-022X (print). – Vol. 37, issue 7 (2015), pp. 1180–1184. – Also available at (URL): <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.3109/0886022X.2015.1061872> (login/purchase access on 30 Dec 2015).

б) апстракти и постер презентации

1. Effects of rosuvastatin versus atorvastatin alone or in combination, on lipoprotein (a): a single center study / Marija Vavlukis, Kristina Mladenovska, Arlinda Daka, Aleksandar Dimovski, Sasko Kedev // *Cardiologia Croatica: 4th Dubrovnik Cardiology Highlights an ESC Update Programme in Cardiology with International Participation*. : *Dubrovnik, October 10-13, 2015*. – ISSN 1848-543X (print). – God. = Vol. 10, br. = no. 9–10 (2015), p. 224. – Also available at (URL):

http://www.kardio.hr/pdf/Cardiologia%20croatica%2010_9-10_224.pdf (free access on 26 Dec 2015). – ISSN 1848-5448 (online).

2. Subcutaneous Vs Intravenous Administration of Trastuzumab in Her2+ Breast Cancer Patients: A Macedonian Cost-Minimization Analysis / Nestorovska A, Naumoska Z, Grozdanova A, Stoleski D, Ivanovska A, Risteski M, Vasev N, Ismaili I, Stefanovski P, Dimovski A, Suturkova L, Sterjev Z // *Value in Health: ISPOR 18th Annual European Congress : research abstracts*. – ISSN 1098-3015. – Vol. 18, issue 7 (November 2015), p. A463. – Available at (URL):

[http://www.valueinhealthjournal.com/article/S1098-3015\(15\)03281-7/abstract](http://www.valueinhealthjournal.com/article/S1098-3015(15)03281-7/abstract) (subscribe/buy access on 30 Dec 2015). – Also available at (URL):

http://www.ispor.org/research_pdfs/51/pdf/PCN188.pdf (free access on 26 Jan 2016).

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни
уметнички проекти во други институции

или

1. *Cooperation studies on inherited susceptibility to colorectal cancer*, COST Action BM-1206, 2013-2017 (учесник, меѓународен проект со учество на повеќе од 50 истражувачи од 25 земји, финансиран од *EU-COST* асоцијацијата)

2. *Genetic factors for development and therapy of colorectal cancer*, 2015–2018 (главен истражувач, финансиран од *ИЦГЕБ*, Трст, Италија)

Учество на научни и стручни собири

1. 4th Dubrovnik Cardiology Highlights an ESC Update Programme in Cardiology with International Participation, Dubrovnik, Croatia, October 10–13, 2015. – Реферат: *Effects of rosuvastatin versus atorvastatin alone or in combination, on lipoprotein (a): a single center study / Marija Vavlukis, Kristina Mladenovska, Arlinda Daka, Aleksandar Dimovski, Sasko Kedev*. (презентиран од друг автор)

2. ISPOR [International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research] 18th Annual European Congress, Milan, Italy, MiCo - Milano Congressi, 7-11 November 2015. – Реферат: *Subcutaneous Vs Intravenous Administration Of Trastuzumab In Her2+ Breast Cancer Patients: A Macedonian Cost-Minimization Analysis / Nestorovska A, Naumoska Z, Grozdanova A, Stoleski D, Ivanovska A, Risteski M, Vasev N, Ismaili I, Stefanovski P, Dimovski A, Suturkova L, Sterjev Z*. (презентиран од друг автор)

Членувања и функции

1. Член на *Македонското здружение за биохемија и молекуларна биологија*, Скопје.

2. Потпретседател на *Македонското здружение за хумана генетика*, Скопје.

3. Член на *Македонското здружение за фармакоэкономија и истражување на исходот од терапијата - ISPOR*, Скопје.

4. Member [Член] на *European Society of Human Genetics*, Vienna Medical Academy, Vienna, Austria [*Европско здружение за хумана генетика*, Медицинска академија, Виена, Австрија]
Акад. ДОНЧО ДИМОВСКИ

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Англиско-македонски речник на математички термини : повеќе од 13.000 термини, изрази, фрази и синоними / Наум Целакоски, Весна Целакоска-Јорданова, Емилија Целакоска ; [уредник Дончо Димовски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 295 стр.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. On continuity of a $(3,1,\rho)$ – metric / Sonja Čalamani, Dončo Dimovski // Математички Билтен = Bulletin mathématique de la société des mathématiciens de la République Macédoine. – ISSN 0351-336X. – Кн. = Т. 38 (LXIV), no. 1 (2014), pp. 5–10. – Also available at (URL):

http://im-pmf.weebly.com/uploads/5/8/9/8/58988609/calamani_and_dimovski.pdf (free access on 30 Dec 2015). (излезено од печат во 2015)

2. Some properties concerning $(3,2,\rho)$ -K-metrizable spaces / Tomi Dimovski, Dončo Dimovski // Mathematics and Natural Sciences: *Proceedings of the Sixth International Scientific Conference – FMNS2015, 10 – 14 June 2015, Faculty of Mathematics and Natural Sciences : the conference is supported by the Ministry of Science and Education. Vol. 1, Mathematics and Informatics : mini-conference "Inquiry-Based Approach in Higher Education in Mathematics and Informatics"*. – Blagoevgrad : South-West University "Neofit Rilski", 2015. – ISSN 1314-0272. – Vol. 1 (2015). – Pp. 18–23. – Also available at (URL):

http://www.fmns.swu.bg/fmns2015/FMNS2015-Volume_1.pdf (free access on 29 Dec 2015). – Online proceedings.

3. Separation properties for some topologies induced by $(3,j,\rho)$ -metrics, $j \in \{1,2\}$ / Sonja Čalamani, Tomi Dimovski, Dončo Dimovski // Mathematics and Natural Sciences: *Proceedings of the Sixth International Scientific Conference – FMNS2015, 10 – 14 June 2015, Faculty of Mathematics and Natural Sciences : the conference is supported by the Ministry of Science and Education. Vol. 1, Mathematics and Informatics : mini-conference "Inquiry-Based Approach in Higher Education in Mathematics and Informatics"*. – Blagoevgrad : South-West University "Neofit Rilski", 2015. – ISSN 1314-0272. – Vol. 1 (2015). – Pp. 24–30. – Also available at (URL): http://www.fmns.swu.bg/fmns2015/FMNS2015-Volume_1.pdf (free access on 29 Dec 2015). – Online proceedings.

4. A characterization of generalized $(m+ k,m)$ -rectangular bands / Valentina Miovska, Dončo Dimovski // Mathematics and Natural Sciences: *Proceedings of the Sixth International Scientific Conference – FMNS2015, 10 – 14 June 2015, Faculty of Mathematics and Natural Sciences : the conference is supported by the Ministry of Science and Education. Vol. 1, Mathematics and Informatics : mini-conference "Inquiry-Based Approach in Higher Education in Mathematics and Informatics"*. – Blagoevgrad : South-West University "Neofit Rilski", 2015. – ISSN 1314-0272. – Vol. 1 (2015). – Pp. 31–37. – Also available at (URL): http://www.fmns.swu.bg/fmns2015/FMNS2015-Volume_1.pdf (free access on 29 Dec 2015). – Online proceedings.

5. Categorical Modeling of Learning in Games / N. Serafimova, D. Dimovski // International Journal of Mathematics, Game Theory and Algebra. – Hauppauge (NY) : Nova Science Publishers. – ISSN 1060-9881. – Vol. 23, no. 4 (2015), pp. 21–36.

Други библиографски единици

1. Секавања за нашиот почитуван професор Благој С. Попов / Дончо Димовски // Споменица посветена на Благој Попов редовен член на Македонската академија на науките и уметностите : [1923-2014] / [уредник Владо Матовски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – Стр. 17–19.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Project DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst = German Academic Exchange Service), Center of Excellence for Applications of Mathematics DAAD. (координатор за Македонија)

Учество на научни и стручни собири

1. Sixth International Scientific Conference – FMNS2015, (the conference is supported by the Ministry of Science and Education), Blagoevgrad, Bulgaria, South-West University, Faculty of Mathematics and Natural Sciences, 10–14 June 2015. – Соопштенија: *Some properties concerning $(3,2,\rho)$ -K metrizable spaces* / Tomi Dimovski, Dončo Dimovski ; Separation properties for some topologies induced by $(3,j,\rho)$ -metrics, $j \in \{1,2\}$ / Sonja Čalamani, Tomi Dimovski, Dončo Dimovski ; A characterization of generalized $(m+k,m)$ -rectangular bands / Valentina Miovska, Dončo Dimovski.

2. LOOPS'15 – The [Fifth] International Mathematical Conference on Quasigroups and Loops, (organized by the Faculty of Computer Science and Engineering at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje), Ohrid, Macedonia, Congress Center, 28 June – 04 July 2015. – Учество.

3. MASSEE International Congress on Mathematics – MICOM-2015, Athens, Greece, President Hotel, September 22 –26, 2015. – Учество.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Ученичка научна конференција по математика и информатика, Битола, хотел „Молика“, 25–26 април 2015. – Учество.

2. Работилница „Ученички институт по математика и информатика“, (во рамки на заедничкиот проект помеѓу МАНУ и БАН), Скопје, МАНУ, 5 ноември 2015. – Учество. Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Co-editor-in-Chief на списанието „Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9027).

Доп. член ДРАГИ ЃОРГИЕВ

Монографии

1. Македонија до XIX век. Т. 5 / [Драги Ѓоргиев ... [и др.]. – Скопје : Министерство за култура на Република Македонија, 2015. – Стр. 1183-1552. – (Едиција Македонски искушенија / Раде Силјан ; кн. 5). – ISBN 978-608-4544-39-5 (Т. 5).

2. Македонија до XIX век. Т. 6 / [Драги Ѓоргиев ... [и др.]. – Скопје : Министерство за култура на Република Македонија, 2015. – Стр. 1557-1879. – (Едиција Македонски искушенија / Раде Силјан ; кн. [5]). – ISBN 978-608-4544-40-1 (Т. 6).

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Балканот: луѓе, војни и мир : материјали од меѓународната научна конференција по повод 65 години од основањето на Институтот за национална историја / Меѓународна научна конференција, Скопје, 4-5 ноември, 2013 / [редакциски одбор Драги Ѓоргиев ... [и др.]. – Скопје : Институт за национална историја, 2015. – 638 стр.

2. Македонија-Полска : историја, култура, јазик, литература, медиуми / [редакциски одбор Драги Ѓоргиев ... [и др.]. – Скопје : Институт за национална историја, 2015. – 233 стр.

3. Турски документи за историјата на Македонија : пописи од XIX век. Кн. 8 / превод и коментар Драги Ѓоргиев. – Скопје : Државен архив на Република Македонија : Општина Прилеп, 2015. – 608 стр. – ISBN 978-608-4745-14-3.

4. Речник на турцизми, арабизми и персијанизми во мијачкиот говор / Јанко Канчески ; [редактор Драги Ѓоргиев ; јазична редакција Здравко Корвезироски]. – Скопје : Ј. Канчески, 2015. – 425 стр. – ISBN 978-608-245-092-6.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Бигорскиот манастир „Св. Јован Крстител“ во светлото на османлиските документи / Драги Ѓоргиев // Бигорски манастир : 20 години возобновено монаштво : (зборник на текстови) = The Bigorski Monastery : 20 years Jubilee of Revived Monasticism : (collection of texts) = Μονή Μπλγκόρσκι : 20 χρόνια αναστηλωμένου μοναχισμού : (παράθεση κειμένων) / [главен и одговорен уредник архимандрит Партениј Фидановски]. – [Ростуше] : Свештена Бигорска Обител „Св. Јован Крстител“, 2015. – ISBN 978-608-65424-2-9. – Стр. 360–367.

2. Доселувањето на шпанските Евреи во Македонија во османлискиот период / Драги Ѓоргиев // Евреите во Македонија : историја, традиција, култура, јазик и религија : по повод 70 години од возобновувањето на работата на Еврејската заедница во Македонија по Втората светска војна : (1944-2014) / Меѓународна научна конференција, МАНУ 18-19 декември 2014, Скопје. – Скопје : Еврејска заедница во Република Македонија, 2015. – ISBN 978-608-65529-4-7. – Стр. 333–338.

3. The Arrival of Spanish Jews in Macedonia During the Ottoman Rule / Dragi Gjorgiev // Jews in Macedonia : history, tradition, culture, language and religion : on the occasion of the 70th anniversary of the renewal of the Jewish community in Macedonia after the Second world war : (1944–2014) / International scientific conference, MASA, 18–19 December 2014, Skopje. – Skopje : Jewish community in the Republic of Macedonia, 2015. – ISBN 978-608-65529-5-4332. – Pp. 325–330.

4. Рускиот конзулат во Битола во извештаите на британските конзули (1861-1871) / Драги Ѓоргиев // Рускиот императорски конзулат во Битола : 1861-1915 / [уредник Бранкица Спасева]. – Свети Николе : Меѓународен славјански универзитет „Г.Р. Державин“ ; Скопје : Институт за национална историја, 2015. – 151 стр. – ISBN 978-608-65872-0-8 (MCY), ISBN 978-9989-159-67-1 (ИНИ). – Стр. 59–65.

б) апстракти и постер презентации

1. Македонците муслимани: историски дилеми и актуелни контроверзи / Драги Ѓоргиев // Научен собир: Македонците со исламска религија во историски и современ контекст : книга на апстракти : МАНУ, 29 јуни 2015. – Скопје : МАНУ, 2015. – Стр. 7.

в) рецензии и прикази

1. Кит Браун: Верни до смрт. Довербата и теророт во револуционерна Македонија : Фондација отворено општество – Македонија, Скопје, 2014, 392 / Драги Ѓоргиев // Гласник на Институтот за национална историја. – ISSN 0583-4961, стр. 240–243.

2. The journal of the Faculty of international and political studies of the Jagiellonian university, Politeja, no. 4 (30), Macedonia in 20th and 21th century, edited by Mirella Korzeniewska-Wiszniewska, Krakow, 2014, 418 = Списание на Факултетот за меѓународни и политички студии при Јагелонскиот универзитет, Politeja, no. 4 (30), Македонија во 20 и 21 век, под редакција на Мирела Коржениевска Вишнiewска, Краков, 2014, 418 / Драги Ѓоргиев // Гласник на Институтот за национална историја. – ISSN 0583-4961, стр. 233–235.

Други библиографски единици

1. Проф. д-р Александар Христов / Драги Ѓоргиев // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLV, 2 (2014), стр. [23]–26. (излезено од печат во декември 2015 год.)

2. Поздравно обраќање на Меѓународната научна конференција „Евреите во Македонија: историја, традиција, култура, јазик и религија“, МАНУ, 18 декември 2014 / Драги Ѓоргиев // Евреите во Македонија : историја, традиција, култура, јазик и религија : по повод 70 години од возобновувањето на работата на Еврејската заедница во Македонија по Втората светска војна : (1944–2014) / Меѓународна научна конференција, МАНУ 18-19 декември 2014, Скопје. – Скопје : Еврејска заедница во Република Македонија, 2015. – ISBN 978-608-65529-4-7. – Стр. 19–20.

3. Opening speech at the International Scientific Conference "The Jews in Macedonia: history, tradition, culture, language and religion", MASA, 18 December 2014 / Dragi Gjorgiev // Jews in Macedonia : history, tradition, culture, language and religion : on the occasion of the 70th anniversary of the renewal of the Jewish community in Macedonia after the Second world war : (1944–2014) / International scientific conference, MASA, 18–19 December 2014, Skopje. – Skopje : Jewish community in the Republic of Macedonia, 2015. – ISBN 978-608-65529-5-4332. – Рр. 19–20.

Интервјуа

1. Македонскиот идентитет постои и не треба да се поставува прашање за тоа : [интервју со проф. д-р Драги Ѓоргиев] / [разговарано со] Драги Ѓоргиев ; [разговарано од] Александар Чомовски // Емисија „Топ тема“. – Скопје : Телевизија Телма. – Емитирано: 12 октомври 2015 (64 мин.). – Достапно на (URL): <http://telma.com.mk/content/makedonskiot-identitet-postoi-i-ne-treba-da-se-postavuva-prashanje-za-toa> (пристапено на 17.11.2015).

Учество на научни и стручни собири

1. Меѓународна научна конференција „Дипломатијата и депортацијата на Евреите од Македонија во 1943 година“, Скопје, Министерство за надворешни работи на РМ, 27 јануари 2015 = International Scientific Conference *Diplomacy and the Deportation of the Jews from Macedonia in 1943*, Skopje, Ministry of Foreign Affairs of the RM, 27 January 2015. – Евалуатор на проектот и завршен збор. (на англиски јазик)

2. International Conference *The Ottoman Balkans: Personal Dimensions. Agents of Faith*, Sofia, Bulgaria, IEFSEM, Hall, 26–27 June 2015. – Реферат: *The Torbesh Religious Community: Historical Aspects and Contemporary Controversies*. (на англиски јазик)

3. Научен собир „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за национална историја, Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи, Сојуз на Македонците со исламска религија), Скопје, МАНУ, 29 јуни 2015. – Реферат: „Македонците муслимани: историски дилеми и актуелни контроверзи“.

4. Uluslararası Yildirim Bayezid Sempozyumu, Bursa, Türkiye, *Bariş Manço* Kültür Merkezi, 27–29 Kasım 2015= International Yildirim Bayezid Symposium, Bursa, Turkey, *Bariş Manço* Cultural Centre, 27–29 November 2015 = Меѓународен симпозиум: „Бајазит Јилдирим“, Бурса, Турција, Културен центар „Бариш Манчо“, 26–30 ноември 2015. – Реферат: *Uskub'un fethi 1391/92*. (на турски јазик)

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Предавање на тема: *Islam in Macedonia: Historical Aspects and Present Controversy*, Варшава, Полска, Факултет *Artes Liberales*, Варшавски универзитет, 11 март 2015. (на англиски јазик)

2. Предавање на тема: „Османлискиот период во македонската историографија“, Едрене, Турција, Институт за балкански истражувања, Универзитет „Тракија“, 4 ноември 2015. (на турски јазик)

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Поздравно обраќање на Научниот собир: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за национална историја, Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи, Сојуз на Македонците со исламска религија), Скопје, МАНУ, 29 јуни 2015.

2. Промотор на списанието: *The Journal of the Faculty of the International and political studies of the Jagiellonian university - Politeja*, no. 4 (30): *Macedonia in 20th and 21st century*, Krakow, 2014, Скопје, 26. мај 2015.

3. Поздравно обраќање на Свечената академија по повод прославата на 11 октомври – Денот на народното востание на македонскиот народ, Скопје, Македонски народен театар, 10 октомври 2015.

4. Обраќање на Научната трибина по повод одбележувањето на 1000 години од смртта – убиството на цар Гаврил Радомир, Скопје, Институт за национална историја, 2 декември 2015.

5. Обраќање на изложбата „Сведоштва за богомилите“ (како дел од активностите на проектот „Богомилското движење и богомилската книжевност“, реализиран во рамките на соработката помеѓу МАНУ и БАН), Скопје, МАНУ, 14 декември 2015.

6. Промотор на книгата „Сеќавање на животот (1912–1925). Том 2“ од Екрем-бег Влора, во превод на Елизабета Линднер, Скопје, 2015, Скопје, ГЕМ клуб (Стара Чаршија), 23 декември 2015.

Членувања и функции

1. Директор на *Институтот за национална историја*, Скопје.

2. Член на Научниот организационен одбор на *Меѓународниот научен симпозиум „Македонија – Полска: историја, култура, традиција, јазик, медиуми“*, Скопје, ИНИ, 26–27 мај 2015.

Менторства и членувања во комисији за одбрана на докторски дисертации

1. Член на Комисијата за одбрана на докторската дисертација на докторанд Богдан Трифуновиќ: *Collective Memory and the Cites of Memory in the Serbian Discourse on Old Serbia*, Варшава, Полска, Факултет *Artes Liberales*, Варшавски универзитет, 9 март 2015.

2. Член на Комисијата за одбрана на докторската дисертација на докторантка Олимпија Драгуни: *Self-identification of Slav-speaking elites from the territory of Macedonia under ottoman rule (19th century)*, Варшава, Полска, Факултет *Artes Liberales*, Варшавски универзитет, 17 декември 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од
областа на науката, културата и уметноста

1. Главен и одговорен уредник на списанието „Гласник на Институтот за национална историја“, Скопје : ИНИ (ISSN 0583-4961).

2. Член на Akademik Danışma Kurulu = Academic Advisory Board [Академски советодавен одбор] на списанието *Tarih İncelemelri Dergisi*, İzmir : Ege Üniversitesi Press, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü. (списание за историски истражувања)

3. Член на Hakem kurulu [Рецензентски одбор] на списанието *AVİD - Avrasya İncelemeleri Dergisi = Journal of Eurasian Studies : (hakemli ve uluslararası dergi)*, İstanbul (Türkiye) : İstanbul Üniversitesi Avrasya Enstitüsü (ISSN 2147-0847, E-ISSN 2147-7469). (списание за евроазиски студии).

4. Член на *Yayın Kurulu = Editorial Board* [Уредувачки одбор] на списанието *Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi = Journal of Balkan Research Institute*, Edirne : Balkan Araştırma Enstitüsü, Trakya Üniversitesi. (списание на Институтот за Балкански истражувања)

Други активности

1. Редактор на *Речник на турцизми, арабизми и персијанизми во мијачкиот говор* / Јанко Канчески. – Скопје : Ј. Канчески, 2015. – 425 стр. – ISBN 978-608-245-092-6.

2. Главен редактор на преводот на книгата *Пристапувајќи кон османлиската историја : запознавање со изворите* / Сураија Фароки ; [превод од англиски јазик Весна Ликар]. – Скопје : Арс студио, 2015. – XIII, 276 стр. – Превод на делото: *Approaching Ottoman history : an introduction to the sources* / by Suraiya Faroqhi. – ISBN 978-608-239-036-9.

3. Главен редактор на преводот на книгата *Османлиската империја : 1700-1922* / Доналд Кватерт ; [превод од англиски јазик Стефанија Маџоска]. – Скопје : Арс студио, 2015. – XXII, 238 стр. – Превод на делото: *The Ottoman Empire 1700-1922* / Donald Quataert. – ISBN 978-608-239-045-1.

4. Главен редактор на преводот на книгата *Југоисточна Европа под османлиска власт : 1354-1804. Кн. 5, Историја на источноцентрална Европа* / Питер Ф. Шугар ; [превод од англиски јазик Александар Михајловски]. – Скопје : Арс студио, 2015. – XX, 365 стр. – Превод на делото: *Southeastern Europe under ottoman rule : 1354-1804* / by Peter F. Sugar. – ISBN 978-608-239-059-8.

Акад. БОГОМИЛ ЃУЗЕЛ

Монографии

1. Животопис / Богомил Ѓузел. – Скопје : Магор, 2015. – 446 стр. – (Избрани дела / Богомил Ѓузел ; т. 7).

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Поговор / Богомил Ѓузел // Крал Џон / Вилијам Шекспир ; препев/превод од оригиналот Богомил Ѓузел. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 103 стр. – Превод на делото: *King John / William Shakespeare*. – ISBN 978-608-203-140-8. – Стр. [97]–103.

2. Поговор / Богомил Ѓузел // Кралот Хенри Осми / Вилијам Шекспир ; препев/превод од оригиналот и поговор Богомил Ѓузел. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 132 стр. – Превод на делото: *King Henri VIII / William Shakespeare*. – ISBN 978-608-203-160-6. – Стр. 125–132.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Поезијата и јас : (пристапна беседа) / Богомил Ѓузел // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [255]–263.

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Рушење на сидот / Богомил Ѓузел // Република. – ISSN 1857-8241. – Год. IV, бр. 135 (2015), стр. 37.

2. Вама за реч / Богомил Ѓузел ; избор, превод с македонског и белешка Ристо Василевски // Кораци : часопис за книжевност, уметност и културу. – ISSN 0434-3556. – Год. XLIX, св. 1–3 (2015), стр. 59–70. – Песни: Медовина ; Суђаје, вама за реч! ; Болани Дојчин ; Похвала камену ; Јеретик Богомил ; Стварање ; Океан ; Пустиняк ; Месија ; Зима ; Рушење зида ; Вук на вратима. – Достапно и на (URL):

http://issuu.com/nbkg/docs/koraci_2015_sveska_13?e=3549691/12959666 (пристапено на 18.06.2015). – Online издание.

3. Медовина ; Наречници, вам за речта! ; Болен Дојчин ; Пофална на каменот ; Создавање ; Океан ; Месија ; Зима ; Рушење на сидот ; Волкот на врата / Богомил Ѓузел = Medovina ; Sudaje, vama za reč ; Bolani Dojčin ; Pohvala kamenu ; Stvaranje ; Okean ; Mesija ; Zima ; Rušenje zida ; Vuk na vratima / Bogomil Đuzel // Од живиот извор : петнаесет македонски поети / избор и превод Ристо Василевски ; главен и одговорен уредник Никола Вуколиќ = Sa živog izvora : petnaest makedonskih pesnika / izbor i prevod Risto Vasilevski ; glavni i odgovorni urednik Nikola Vukolić. – Бања Лука ; Београд : Задужбина „Петар Кочиќ“ = Banja Luka ; Beograd : Zadužbina Petar Kočić, 2015. – (Библиотека Преводи = Biblioteka Prevodi). – ISBN 978-99955-31-63-8. – Стр. [77]–127.

4. Од остров на копно, Македонија до остров на море, Хрватска / Богомил Ѓузел // Наше писмо : магазин за литература и култура. – Год. XXI, бр. 79–80 (јануари–декември 2015), стр. 86–93. (извадок од книгата „Животопис“, серија „Избрани дела“ том 7, Магор, 2015)

5. Хауард Ерскин-Хил на гости кај нас октомври 2012, и ние кај него мај 2013 / Богомил Ѓузел // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [223]–253. (извадок од книгата „Животопис“)

6. Од остров на копно, Македонија, до остров на море, Хрватска / Богомил Ѓузел // Наше писмо : магазин за литература и култура. – ISSN 1409-6617. – Год. XXI, бр. 79–80 (јануари–декември 2015), стр. 86–93. (извадок од книгата „Животопис“)

7. Medovina ; Sudaje, vama za reč ; Bolani Dojčin ; Pohvala kamenu ; Stvaranje ; Okean ; Mesija ; Zima ; Rušenje zida ; Vuk na vratima / Bogomil Đuzel // Моќне струне : antologija makedonskog pesništva : (IX-XXI vek) / [priredio, preveo i prepevao] Risto Vasilevski. – Smederevo : Arka, 2015. – (Biblioteka Antologije). – ISBN 978-86-7610-167-2. – Str. 320–327.

Преведувачка дејност

1. Крал Џон / Вилијам Шекспир ; препев/превод од оригиналот Богомил Ѓузел. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 103 стр. – Превод на делото: King John / William Shakespeare. – ISBN 978-608-203-140-8.

2. Кралот Хенри Осми / Вилијам Шекспир ; препев/превод од оригиналот и поговор Богомил Ѓузел. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 132 стр. – Превод на делото: King Henri VIII / William Shakespeare. – ISBN 978-608-203-160-6.

Водење или учество на литературни манифестации (приредби, трибини, книжевни вечери или портрети и сл.)

1. Drugi makedonsko-hrvatski književni susreti *Sa otoka na kopnu, ka kopnu na moru* (u organizaciji NVO *Makedonsko-hrvatska tangenta*, TZ Šibenika, TZ Zlarina), otok Zlarin, Općina Šibenik, Hrvatska, 29–31 svibnja 2015 = Втори македонско-хрватски книжевни средби „Од остров на копно до остров на море“, (во организација на НВО „Македонско-хрватска тангента“, ТЗ Шибеник, ТЗ Зларин), остров Зларин, Општина Шибеник, Хрватска, 29–31 мај 2015. – Учество во книжевни разговори и литературни читања.

2. Симпозиум „Изгубено/најдено во преводот“ (во рамки на Струшките вечери на поезијата), Струга, Конгресна сала на хотел „Дрим“, 29 август 2015. – Учество во разговорите.

3. Поетски портрет и читање на поезијата на Александар Шурбанов (Бугарија) // Зимски поетски фестивал на Струшките вечери на поезијата (8–11 декември 2015), Скопје, Салон „19.19“ – КИЦ, 10 декември 2015. – Модератор и разговор со поетот.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. „Одисеевото слегување во подземјето“ во некои преводи на Езра Паунд, Михаил Д. Петрушевски и Богомил Ѓузел / Владимир Цветковски // Спектар : меѓународно списание за литературна наука. – ISSN 0352-2423. – Год. XXXIII, бр. 65 (2015), стр. 124–145. – Достапно и на (URL):

<http://iml.edu.mk/images/SPEKTAR65.pdf> (слободен пристап на 29.12.2015).

2. Бунтовник против конвенциите : (реч на инаугуративната свеченост на Богомил Ѓузел по повод изборот во МАНУ) / Влада Урошевиќ // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [265]–269.

3. Кога светот беше дом – космополитизмот како уметнички етос : „Куќа – цел свет“ од Кочо Рацин до Богомил Ѓузел / Елизабета Шелева // Модернизъм в българската и македонската литература : сходства и различия / редактори Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Модернизъм во бугарската и македонската литература / приредиле Милан Ѓурчинов, Александар Ѓорданов. – София ; Скопје : Институт за литература при Българската академия на науките : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-619-90248-6-7. – Стр. 170–180.

4. Bogomil Đuzel: Ostrvo na kopnu [во статија] Dnevnik čitanja / Milica Nikolić // Sarajevske sveske. – ISSN 1512-8539. – No. 47–48 (2015), стр. 44–45. – Достапно и на (URL):

<http://sveske.ba/files/brojevi/Sveske%2047-48.pdf> ; <http://sveske.ba/en/content/dnevnik-citanja-4748> (пристапено на 30.12.2015).

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Македонска книжевна вечер во рамките на „Европска Ноќ на литературата“, Софија, Бугарија, Чехословачки клуб „Т. Г. Масарик“, 13 мај 2015 = Македонска литературна вечер во рамките на „Европска Ноќ на литературата“, Софија, Бугарија, Чехословачки клуб „Т. Г. Масарик“, 13 мај 2015. – Читање извадоци од стихозбирката „Остров на сушата“ од акад. Богомил Ѓузел = Четене на откџи от стихозбирката „Остров на сушата“ от акад. Богомил Ѓузел.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Главен и одговорен уредник на списанието „Наше писмо : магазин за литература и култура“, Скопје : ЗГ Независни писатели на Македонија.

2. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9868).
Акад. МИЛАН ЃУРЧИНОВ

Монографии

1. Annette : заедно : (1954-2014) / Милан Ѓурчинов. – Скопје : Магор, 2015. – 144 стр. – ISBN 978-608-223-434-2.

2. Залез на аксиолошкиот релативизам : (кон нови критички хоризонти) / Милан Ѓурчинов. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 223 стр. – ISBN 978-608-203-157-6.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Модернизъм в българската и македонската литература : сходства и различия / редактори Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Модернизъм во бугарската и македонската литература / приредиле Милан Ѓурчинов, Александар Ѓорданов. – София ; Скопје : Институт за литература при Българската академия на науките : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 320 стр. – ISBN 978-619-90248-6-7.

2. Уводни думи / Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Воведен збор / Милан Ѓурчинов, Александар Јорданов // Модернизъм в българската и македонската литература : сходства и различия / редактори Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Модернизъм во бугарската и македонската литература / приредиле Милан Ѓурчинов, Александар Јорданов. – Софија ; Скопје : Институт за литература при Българската академия на науките : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-619-90248-6-7. – Стр. 7–10.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Европските вредности во епохата на македонскиот модернизам (1953–1958) / Милан Ѓурчинов // Модернизъм в българската и македонската литература : сходства и различия / редактори Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Модернизъм во бугарската и македонската литература / приредиле Милан Ѓурчинов, Александар Јорданов. – Софија ; Скопје : Институт за литература при Българската академия на науките : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-619-90248-6-7. – Стр. 13–21.

2. Поетот Ацо Караманов – меѓу револуцијата и модернизмот / Милан Ѓурчинов // Модернизъм в българската и македонската литература : сходства и различия / редактори Милан Ѓурчинов, Александър Ѓорданов = Модернизъм во бугарската и македонската литература / приредиле Милан Ѓурчинов, Александар Јорданов. – Софија ; Скопје : Институт за литература при Българската академия на науките : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-619-90248-6-7. – Стр. 149–157.

3. Освојување на реалноста (3) / Милан Ѓурчинов // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 34–36. – Содржина: Мојата прва книга ; Проблеми со критичкото мислење : (епизодата со Богомил Ѓузел).

4. Освојување на реалноста (4) / Милан Ѓурчинов // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 26–30. – Содржина: Невидливата сила која всушност решаваше : (случајот на Добрица Косиќ) ; Збор-два за контекстот ; Пледоаје за вредносната критика.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

а) литературна и книжевна критика

1. Ненаметлива, но непобитна автентичност : Димитрие Дурацовски, „Бледи сенки, далечни гласови, „Магор“, 2015 / Милан Ѓурчинов // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4887(19–20.09.2015), стр. 15.

б) останато

1. МАНУ: Будност и предупредување на опасност од неофашизмот // Дневник. – Год. XIX, бр. 5761 (09-10.05.2015), стр. 4. (пренесен дел од говорот по повод одбележувањето на Денот на победата над фашизмот во МАНУ)

Учество на научни и стручни собири

1. Свечен собир „70 години од победата над фашизмот и 9 мај – Денот на Европа“, Скопје, МАНУ, 8 мај 2015. – Реферат: „Победата над фашизмот и подемот на македонската книжевност и култура“.

2. Шести меѓународен научен симпозиум на тема „Афирмација, продлабочување и проширување на вековните културни врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија“, Битола, 30–31 октомври 2015. – Реферат: „Ликот и делото на Анѓелко Крстиќ“

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 22 јули 2015. – Предавање: „Великани на македонската уметничка проза – Живко Чинго : по повод 80-годишнината од неговото раѓање“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Реч на промоцијата на книгата „Двонасочна релација – Театар и публика“ од Трајче Кацаров (во рамки на 15-тиот саем „Книга во секој дом“), Скопје, Матица ексклузив, „Парк на книгите“, 5 февруари 2015.

2. Реч за книгата „Се случува вечност“ од акад. Радован Павловски – добитник на наградата „Ацо Шопов“ за најдобра поетска книга во 2014 година на Свеченоста по повод 68-годишнината од формирањето на Друштвото на писателите на Македонија, Скопје, ДПМ, 13 февруари 2015.

3. Посмртно слово за акад. Петар Хаџи Бошков на Заедничката комеморативната седница на МАНУ, Факултетот за ликовни уметности и Друштвото за ликовни уметности на Македонија по повод смртта на акад. Петар Хаџи Бошков, Скопје, МАНУ, 31 март 2015.

4. Промотор на книгата „Се случува вечност“ од Радован Павловски (добитник на наградата „Ацо Шопов“ за 2014 на ДПМ), Скопје, Градска библиотека „Браќа Миладиновци“, 15 април 2015.

5. Поздравна реч (во својство на претседател на Архивскиот одбор на МАНУ) на отворањето на изложбата „Од архивската ризница на МАНУ: Избор на фотографии од патешествијата на А. Ден Долард низ Македонија. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 11 јули 2015.

6. Беседа за животот и творештвото на Живко Чинго на манифестацијата „Вечер на Живко Чинго“ по повод 80-годишнината од неговото раѓање, Охрид, Црква „Св. Петка“, 13 август 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Edna možna paralela: Dioniz Djurišin i Milan Djurčinov / Kapuševska, L. // Macedónsko-slovenské literárne, kultúrne a jazykové vzťahy. – Nitra: UKF, 2015. – ISBN 978-80-558-0783- 6. – Str. 192.

Членувања и функции

1. Претседател на *Жири-комисијата за доделување на наградата „Ацо Шопов“ за најдобра поетска книга во 2015 година*, Скопје, 2015. (наградата ја доделува Друштвото на писателите на Македонија)

2. Член на *Меѓународный комитет славистов [Меѓународен комитет на славистите]*, Минск, Белорусија. (2013–2018, реизбран)

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „СУМ : списание за уметност“, Штип : Центар за културна иницијатива.

Доп. член. ИЗЕТ ЗЕКИРИ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Менаџмент на знаење како предизвик на фирмите за интегрирање во глобалната економија / Изет Зекири, Брикенд Азири // *Izet Zeqiri, Arbresha Ferati, Kenan Ferati // (JPMNT) Journal of Process Management – New Technologies, International [The International Scientific Conference "Knowledge for Health" (held in Bansko, 17–19 April 2015)]*: Knowledge : international journal : scientific and applicative papers V8/1 (ISSN 1857-92). – ISSN 2334-735X (print, JPMNT). – Vol. 8–1, special ed. (April 2015), pp. 358–366. – Also available at (URL):

<http://www.jpamnt.com/images/SpecialEdition2015/Volume%208-1%20Special%20Edition.pdf> (free access on 28 Dec 2015). – ISSN 2334-7449 (online, JPMNT).

2. Менаџментот на ланецот на набавка во јавните здравствени институции во Република Македонија / *Izet Zeqiri, Arbresha Ferati, Kenan Ferati // (JPMNT) Journal of Process Management – New Technologies, International [The International Scientific Conference "Knowledge – Who and What" (held in Bansko, 21–25 May 2015)]*: Knowledge : international journal : scientific and

applicative papers V9 (ISSN 1857-92). – ISSN 2334-735X (print, JPMNT). – Vol. 9 (May 2015), pp. 49–55. – Also available at (URL):

www.jpmnt.com/images/SpecialEdition2015/Volume%209%20Special%20Edition.pdf (free access on 28 Dec 2015). – ISSN 2334-7449 (online, JPMNT).

3. The Power of Knowledge: Contemporary View on Leadership in Organizations / Izet Zeqiri, Brikend Aziri // *Knowledge : international journal : scientific and applicative papers*: 2-4.10. 2015 Agia Triada - Greece. – ISSN 1857-92. – Vol. 10/1 (2015), pp. 27–[30].

4. Strategic Planning in Function of Quality Assurance in Higher Education Institutions in Macedonia / Izet Zeqiri, Brikend Aziri // *Quality of Assessment, Qualification and Evaluation in Higher Education : conference proceedings*. – Tetovo : South East European University, 2015. – ISBN 978-608-4503-99-6. – Pp. 155–166.

5. An Analysis of CSR in the Republic of Macedonia / Izet Zeqiri, Florina Shishko // *ICESoS'15 – International Conference on Economic and Social Studies. Regional Economic Development: Business perspectives*, April 23–24, 2015 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina : proceeding book / editors Teoman Duman Merdžana Obralić. – *Sarajevo : International Burch University, 2015*. – ISSN 2303-4564. – Vol. 2, no. 2 (April 2015). – Pp. 247–251. – Also available at (URL):

[http://icesos.ibu.edu.ba/assets/icesos/userfiles/file/icesos2015/PROCEEDING%20BOOK_V8\(28.12.2015\).pdf](http://icesos.ibu.edu.ba/assets/icesos/userfiles/file/icesos2015/PROCEEDING%20BOOK_V8(28.12.2015).pdf) (free access on 28 Dec 2015). – Online proceedings.

6. The Impact of Increased Entrepreneurial Capacities in Raising the Performance of Sme-s in Transition Economies / Izet Zeqiri, Kosovare Ukshini // *Knowledge : international journal scientific and applicative papers*. – ISSN 1857-92. – Vol. 11/1 (2015), pp. 41–43.

7. Role of Innovations in the Development of New Business / Izet Zeqiri, Kosovare Ukshini // *Economic analysis of global trends in tourism, finance, education and management : conference proceedings / 4th Biennial International scientific congress of business, economics, sport and tourism "Iconbest" 2015*. – Skopje : University of Tourism and Management, 2016. – 572 стр. (во печат); (трудот е подготвен во 2015)

Интервјуа

1. Економскиот развој е жртва на гломазниот државен апарат : интервју / [разговарано со] Изет Зекири ; [разговарано од] Мирче Јовановски // *Утрински весник*. – Год. XVI, бр. 4826 (06.07.2015), стр. 4.

2. Владата среде политичка криза вработува во гласачка машина : интервју, Изет Зекири, професор на Универзитетот на Југоисточна Европа / [разговарано со] Изет Зекири ; [разговарано од] Анита Салтировска // *Вест [додаток]*. – Год. XV, бр.4444 (11–13.04.2015), стр. 10–12.

3. Не сакав да бидам само рамнодушен набљудувач : интервју / [разговарано со] Изет Зекири ; [разговарано од] Гојко Ефтовски // *Утрински весник*. – Год. XVI, бр. 4701 (04.02.2015), стр. 5.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. *The Role of Civil Society in Political and Societal Transformation - Perspectives from Poland and Macedonia*, South East European University - Tetovo, 30 April 2015.

Учество на научни и стручни собири

1. ICESoS'15 – International Conference on Economic and Social Studies: *Regional Economic Development: Business perspectives*, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, April 23–24, 2015. – Реферат: An Analysis of CSR in the Republic of Macedonia / *Izet Zeqiri, Florina Shishko*. – Учество.

2. Fourth International Scientific Conference *Knowledge – Capital of the Future: Knowledge for Health*, 17–19 April 2015, Bansko, Bulgaria. – Учество.

3. Fifth International Scientific Conference *Knowledge – Who and What*, Bansko, Bulgaria, 21–25 May 2015. – Учество.

4. Меѓународна научна конференција на тема: „На никој нема да му се продаде, на никој нема да му се негира или задоцни правото или правдата – Наследството на Магна Карта 1215 за Западниот Балкан“, Тетово, Универзитет на Југоисточна Европа, 17 јуни 2015 = Конференцë Ndërkombëtare Shkencore me temë: *Askujt nuk do t'i shesim, askujt nuk do t'ia mohojmë e as vonojmë*

të drejtën dhe drejtësinë – *Trashëgimia e Magna Kartës 1215 për Ballkanin Perëndimor*, Tetovo, Universiteti i Evropës Juglindore, 17 qershor, 2015. – Учество.

5. Takimi i Dhjetë vjetor ndërkombëtar i Institutit Alb-Shkenca: *Bashkëpunimi shkencor mbarëkombëtar në funksion të përparimit e të mirëkuptimit ndërkombëtar*, Shkup, 28–30 gusht 2015 = 10th Annual Meeting of Institute Alb-Shkenca, Shkup, August 28–30, 2015. – Учество.

6. Sixth International Scientific and Applicative Conference *The Power of Knowledge*, Agia Triada, Republic of Greece, from 2nd to 4th of October, 2015. – Учество.

7. 4th Biennial International Scientific Congress *ICONBEST 2015* [International Conference for Business, Economy, Sport and Tourism]: *Economic Analysis of Global Trends in Tourism, Finance, Education & Management*, Skopje, Republic of Macedonia, 09–11 of October 2015. – Панел презентација (сесија: Panel Economy – Classroom Old Lady Europe, No. 101): *Role of Innovations in the Development of New Business*.

8. IV REDETE Conference Researching economic development and entrepreneurship in transition economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the ‘transition’, Graz, Austria, Karl-Franzens-Universität, October 22–24, 2015. – Реферат: *Corporate Governance in the Western Balkan Region with Special Emphases to the Republic of Macedonia and the Republic of Albania / Brikend Aziri, Izet Zeqiri*.

Акад. РАТКО ЈАНЕВ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Electron capture processes in Li^{2+} – H collisions / Ling Ling Yan, Ling Liu, Jian Guo Wang, Ratko K. Janev, Robert J. Buenker // *The European Physical Journal (EPJ) D: Atomic, Molecular, Optical and Plasma Physics* [Electronic resource]. – ISSN 1434-6060 (print), ISSN 1434-6079 (online). – Mode of access (URL):

<http://epjd.epj.org/articles/epjd/abs/2015/01/d140609/d140609>

html (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 69, no. 1 (January 2015), article no. 26, 13 pages.

2. Cross sections for electron capture and excitation in proton collisions with the metastable $\text{Be}(2s2p^3\text{P})$ atoms / D. Jakimovski, R.K. Janev // *The European Physical Journal (EPJ) D: Atomic, Molecular, Optical and Plasma Physics* [Electronic resource]. – ISSN 1434-6060 (print), ISSN 1434-6079 (online). – Mode of access (URL):

<http://epjd.epj.org/articles/epjd/abs/2015/02/d140745/d140745.html>

(purchase/ buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 69, no. 2 (February 2015), article no. 33, 8 pages.

3. Charge transfer in collisions of Be^{q+} ($q=2-4$) and B^{q+} ($q=3-5$) ions with H / Y.Wu, L.Liu. L.C. Liu, Y.Z. Qu, J.G. Wang, R.K. Janev // *Journal of Physics: Conference Series* [Electronic resource]. – ISSN 1742-6588 (print), ISSN 1742-6596 (online). – Mode of access (URL): <http://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/576/1/012012/pdf> (free access on 25 Dec 2015). – Vol. 576, conf. 1 (January 2015), article no. 012012, 11 pages.

4. CTMC investigation of capture and ionization processes in p + H(1s) collisions in strong magnetic fields / B. He, J.G. Wang, R.K. Janev // *Communications in Theoretical Physics* [Electronic resource]. – ISSN 0253-6102. – Mode of access (URL):

<http://iopscience.iop.org/article/10.1088/0253-6102/63/4/499/meta> (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 63, no. 4 (April 2015), article no. 499.

5. Polarization of $\text{Li}(nd \rightarrow np, n=3-5)$ emission resulting from He^{2+} + Li collisions / L.Liu, J.G. Wang, R.K. Janev // *Journal of Physics B: Atomic Molecular and Optical Physics* [Electronic resource]. – ISSN 0953-4075 (print), ISSN 1361-6455 (online). – Mode of access (URL):

<http://iopscience.iop.org/article/10.1088/0953-4075/48/19/195201/meta> (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 48, no. 19 (October 2015), article no. 195201.

6. Spin-resolved electron capture cross sections for C^{5+} - H collisions / L.Liu, J.G. Wang, R.K. Janev // *Journal of Physics B: Atomic Molecular and Optical Physics* [Electronic resource]. – ISSN 0953-4075 (print), ISSN 1361-6455 (online). – Mode of access (URL): <http://iopscience.iop.org/article/10.1088/0953-4075/48/20/205205/meta> (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 48, no. 20 (October 2015), article no. 205205.

7. Polarization of Ballmer alpha radiation resulting from $H^+ + H$ collisions in Debye plasmas / D. Jakimovski, R.K. Janev // *Physics of Plasmas* [Electronic resource]. – ISSN 1070-664X, e-ISSN 1089-7674. – Mode of access (URL):

<http://scitation.aip.org/content/aip/journal/pop/22/10/10.1063/1.4932327> (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 22, issue 10 (October 2015), article no. 103301.

8. Theoretical investigation of electron transfer and detachment processes in low-energy $H + Li$ and $Li^+ + H$ collisions / Y. Wu, X.H. Lin, B. Yan, J.G. Wang, R.K. Janev // *Journal of Physics B: Atomic Molecular and Optical Physics* [Electronic resource]. – ISSN 0953-4075 (print), ISSN 1361-6455 (online). – Paper accepted: 20 November 2015. (изданието за декември 2015 е во печат)

9. Electron-impact dissociation cross sections of vibrationally excited He_2^+ molecular ion / R. Celiberto, K.L. Baluja, R.K. Janev, V. Laporta // *Plasma Physics and Controlled Fusion* [Electronic resource]. – ISSN 0741-3335 (print), ISSN 1361-6587 (online). – Mode of access (URL):

<http://iopscience.iop.org/article/10.1088/0741-3335/58/1/014024/meta> (purchase/buy access on 25 Dec 2015). – Vol. 58, no. 1 (January 2016), article no. 014024. – Published online: 9 Nov 2015. (објавено во 2015)

Членувања и функции

1. Member [Член] на International Program Committee (IPC) [Меѓународен програмски комитет] на *International Conference on Atomic and Molecular Data and Their Applications*.

Акад. ГЛИГОР ЈОВАНОВСКИ

Монографии

1. Собрани трудови. Т. 1, Сахаринати / Глигор Јовановски. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – 811 стр. – ISBN 978-608-203-136-1.

2. Собрани трудови. Т. 2, Минерали / Глигор Јовановски. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – 780 стр. – ISBN 978-608-203-137-8.

3. Собрани трудови. Т. 3, Други области / Глигор Јовановски. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – 427 стр. – ISBN 978-608-203-138-5.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Arsenic Sulfide Nanoparticles Prepared by Milling: Properties, Free-volume Characterization and Anti-cancer Effects / Zdenka Bujňáková, Peter Baláž, Petre Makreski, Gligor Jovanovski, Mária Čaplovičová, Lubomír Čaplovič, Oleh Shpotyuk, Adam Ingram, Te-Chang Lee, Jing-Jy Cheng, Ján Sedlák, Erika Turianicová, Anna Zorkovská // *Journal of Materials Science*. – ISSN 0022-2461 (print). – Vol. 50, Issue 4 (February 2015), pp. 1973–1985. – Also available at (URL):

<http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10853-014-8763-5> (purchase/rent access on 12 Nov 2015). – ISSN 1573-4803 (online).

2. Theoretical and Experimental Study of the Vibrational Spectra of (Para)Symplectite, $Fe_3(AsO_4)_2 \cdot 8H_2O$ and Hörnesite, $Mg_3(AsO_4)_2 \cdot 8H_2O$ / P. Makreski, S. Stefov, Lj. Pejov, G. Jovanovski // *Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy*. – ISSN 1386-1425. – Vol. 144 (June 2015), pp. 155–162. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1386142515001298> (purchase/rent access on 12 Nov 2015).

3. Theoretical and experimental study of the vibrational spectra of lironite, $Cu_2Al(AsO_4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ and baydonite, $Cu_3Pb[O(AsO_3OH)_2(OH)_2]$ / P. Makreski, S. Jovanovski, Lj. Pejov, Gj. Petruševski, S. Ugarković, G. Jovanovski // *Vibrational Spectroscopy*. – ISSN 0924-2031. – Vol. 79 (July 2015), pp. 36–43. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0924203115000405> (purchase/rent access on 12 Nov 2015).

4. The Crystal Structure of Symplesite / T. Runčevski, R. E. Dinnebier, P. Makreski, G. Jovanovski // *Zeitschrift für anorganische und allgemeine Chemie*. – ISSN 0044-2313 (print). – Vol. 641, issue 7 (June 2015), pp. 1207–1210. – Also available at (URL):

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/zaac.201500181/full> (purchase access on 12 Nov 2015). – E-ISSN 1521-3749.

5. Кристалографијата од ерата на Лауе и Брег до денешни денови : 2014 – *Интернационална година на кристалографијата* / Г. Јовановски // Билтен на МАНУ. – Год. XLI, бр. 1–2 (2014), стр. 5–12. (излезено од печат во 2015)

б) апстракти и постер презентации

1. The Crystal Structure of Symplesite / G. Jovanovski, T. Runčevski, P. Makreski, R. E. Dinnebier // *Acta Crystallographica Section A: Foundations and Advances* [Electronic resource]. – ISSN 2053-2733. – Mode of access (URL): <http://journals.iucr.org/a/issues/2015/a1/00/> (free access on 29 Dec 2015). – Vol. A71, suppl. [Abstracts of the 29th European Crystallography Meeting, Rovinj, Croatia, 23-28 August 2015], p. s302 (no. MS14-P14).

2. Vibrational Spectra of Pharmacolite $[\text{Ca}(\text{AsO}_3\text{OH})_2\cdot 2\text{H}_2\text{O}]$ and Vladimirite $[\text{Ca}_4(\text{AsO}_4)_2(\text{AsO}_3\text{OH})\cdot 4\text{H}_2\text{O}]$ / J. Todorov, Lj. Pejov, G. Jovanovski, P. Makreski // Книга на апстракти / XI Студентски конгрес по чиста и применета хемија на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија, 24–25 септември 2015, Институт за хемија, природно-математички факултет, Скопје ; [уредник Јасмина Петреска Станоева и Марина Стефова] = Book of abstracts / XI Students Congress of pure and applied chemistry of the society of chemists and technologists of Macedonia, 24–25 September 2015, Institute of chemistry, Faculty of natural sciences and mathematics, Skopje ; [edited by Jasmina Petreska Stanoeva i Marina Stefova]. – Скопје : Сојуз на хемичарите и технолозите на Македонија = Skopje : Society of chemists and technologists of Macedonia, 2015. – ISBN 978-9989-760-12-9. – Стр. 40 (SSC).

3. Vibrational Spectra of Pharmacosiderite, $\text{KFe}_4(\text{AsO}_4)_3(\text{OH})_4\cdot 6\text{--}7\text{H}_2\text{O}$ and Picroparmacolite, $\text{Ca}_4\text{Mg}(\text{AsO}_3\text{OH})_2(\text{AsO}_4)_2\cdot 11\text{H}_2\text{O}$ / V. Makrievski, Lj. Pejov, G. Jovanovski, P. Makreski // Книга на апстракти / XI Студентски конгрес по чиста и применета хемија на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија, 24–25 септември 2015, Институт за хемија, природно-математички факултет, Скопје ; [уредник Јасмина Петреска Станоева и Марина Стефова] = Book of abstracts / XI Students Congress of pure and applied chemistry of the society of chemists and technologists of Macedonia, 24–25 September 2015, Institute of chemistry, Faculty of natural sciences and mathematics, Skopje ; [edited by Jasmina Petreska Stanoeva i Marina Stefova]. – Скопје : Сојуз на хемичарите и технолозите на Македонија = Skopje : Society of chemists and technologists of Macedonia, 2015. – ISBN 978-9989-760-12-9. – Стр. 39 (SSC).

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Спектроскопска и структурна карактеризација на ендемични и ретки минерали, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 2013–2015.

Учество на научни и стручни собири

1. XI Студентски конгрес по чиста и применета хемија на СХТМ = XI Students' Congress of Pure and Applied Chemistry of the SCTM, Skopje, 24–25 September, 2015. – Реферат (SSC): *Vibrational Spectra of Pharmacolite $[\text{Ca}(\text{AsO}_3\text{OH})_2\cdot 2\text{H}_2\text{O}]$ and Vladimirite $[\text{Ca}_4(\text{AsO}_4)_2(\text{AsO}_3\text{OH})\cdot 4\text{H}_2\text{O}]$* / J. Todorov, Lj. Pejov, G. Jovanovski, P. Makreski. (на англиски јазик)

2. XI Студентски конгрес по чиста и применета хемија на СХТМ = XI Students' Congress of Pure and Applied Chemistry of the SCTM, Skopje, 24–25 September, 2015. – Реферат (SSC): *Vibrational Spectra of Pharmacosiderite, $\text{KFe}_4(\text{AsO}_4)_3(\text{OH})_4\cdot 6\text{--}7\text{H}_2\text{O}$ and Picroparmacolite, $\text{Ca}_4\text{Mg}(\text{AsO}_3\text{OH})_2(\text{AsO}_4)_2\cdot 11\text{H}_2\text{O}$* / V. Makrievski, Lj. Pejov, G. Jovanovski, P. Makreski. (на англиски јазик)

3. ECM29 – 29th European Crystallographic Meeting, Rovinj, Croatia, 23rd–28th August 2015. – Реферат: *The Crystal Structure of Symplectite* / G. Jovanovski, T. Runčevski, P. Makreski, R. E. Dinnebier. (на англиски јазик)

Други библиографски единици

1. Реч на Колеборативната седница на МАНУ / Глигор Јовановски // Споменица посветена на Благој Попов редовен член на Македонската академија на науките и уметностите : [1923–2014] / [уредник Владо Матовски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – Стр. [13]–16.

2. Академик Ристо Лозановски : (по повод 90-годишнината од раѓањето) / Глигор Јовановски, Владо Матовски // Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9027. – 36, 2 (2015), стр. [73]–76.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Пригодна реч на Свеченото одбележување на 90 години од раѓањето на академик Ристо Лозановски, Скопје, МАНУ, 26 ноември 2015.

2. Воведна реч на промоцијата на „Педолошката (почвената) карта на Република Македонија“, Скопје, МАНУ, 23 декември 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Декодирање на структурите [Видео запис] / [одг. уредник Јулијана Тантуровска ; сценарио Кристинка Билјаноска ; монтажа Аристид Филактов]. – Скопје : МРТСат, 2015. – 1 ДВД (32 мин., 38 сек.). (документарен филм посветен на акад. Глигор Јовановски)

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Свечено одбележување на 70 години од раѓањето на академик Глигор Јовановски со промоции на неговите „Собрани трудови (I–III)“ и специјалниот број (посветен на јубилејот) на списанието *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering* и прикажување на филмот на Македонската радиотелевизија „Декодирање на структурите“, Скопје, МАНУ, 21 октомври 2015.

Членувања и функции

1. Член на *Секцијата за кристалографија, Сојуз на хемичарите и технолозите на Македонија*, Скопје, Македонија = *Division for Crystallography, Society of Chemists and Technologists of Macedonia*, Скопје, Macedonia.

2. Član [Член] на *Hrvatska kristalografska zajednica, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti*, Zagreb, Hrvatska.

3. Member [Член] на *European Crystallographic Association*, Parma, Italy.

4. Member [Член] на *International Union of Crystallography*, Chester, England, UK.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Editor-in-Chief [Главен уредник] на списанието „Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = *Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts* (ISSN 1857-9027).

2. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Chemical Sciences Journal (CSJ), Aston Journals*.

3. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *ISRN Spectroscopy*.

4. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *International Scholarly Research Notices (Analytical Chemistry)*.

5. Member [Член] на Advisory Board [Издавачки совет] на списанието *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*.

6. Рецензии на научни трудови во списанијата:

- *Journal of Raman Spectroscopy*, (2 труда);
- *Mineralogical Magazine*, (1 труд);
- *Journal of Spectroscopy*, (1 труд);
- *International Conference on Material Technology and Environmental Engineering (MTEE 2015) – August 14-15, 2015, Shanghai, China, Book of Papers*, (2 труда);
- *Croatica Chemica Acta*, (1 труд).

Акад. ВЛАДО КАМБОВСКИ

Монографии

1. Кодификација на казненото законодавство / Владо Камбовски, Никола Тупанчески. – Скопје : ОБСЕ, 2015. – 69, 73, 69 стр. – Текст на мак., алб. и англ. јазик. – Содржи и: Kodifikimi i legjislacionit penal ; Codification of the criminal legislation. – ISBN 978-608-4630-87-6.

2. Беседи : (2012–2015) / Владо Камбовски. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : Матица македонска, 2015. – 998 стр. – ISBN 978-608-10-0461-8.

3. Коментар на Кривичниот законик на Република Македонија : интегрален текст / Владо Камбовски. – 2. изменето изд. – Скопје : Матица македонска, 2015. – 1344 стр. – ISBN 978-608-10-0455-7.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

a) статии

1. Legal Reasoning and the "New Legal Rhetoric" / Vlado Kambovski // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLV, 1 (2014), стр. [19]–51. (излезено од печат во март 2015 год.)

2. Balkans Perspectives: Peace, Integration and Moral and Intellectual Revolution / Vlado Kambovski // New Balkans and Europe - peace development integration : proceedings of the Ninth ECPD International Conference [on] Reconciliation, Tolerance and Human Security in the Balkans, Belgrade, October 20–21, 2013 / editors Takeshiro Togo, Negoslav P. Ostojić, Jonathan Bradley. – Belgrade : European Center for Peace and Development (ECPD) of the University for Peace est. by the United Nations, 2014. – ISBN 978-86-7236-087-5. – Pp. 157–159. – Also available at (URL): http://www.ecpd.org.rs/pdf/2015/books/2014/2014_zbornik_IX.pdf (free access at 30 Dec 2015). (не е влезено во Летопис 2014)

3. Economic and Cultural Cooperation of the Balkan Countries – Pre-Condition for Stable Peace and Sustainable Development / Vlado Kambovski // New Balkans and Europe : peace development Integration : proceedings of the Tenth ECPD International Conference Reconciliation, Tolerance and Human Security in the Balkans, Belgrade, October 24–25, 2014 / editors Negoslav P. Ostojić, Jonathan Bradley, Akio Kawato. – Belgrade : European Center for Peace and Development (ECPD) of the University for Peace est. by the United Nations, 2015. – ISBN 978-86-7236-092-9. – Pp. 165–174. – Also available at (URL):

http://www.ecpd.org.rs/pdf/2015/books/2015/2015_national_reconciliation_oct_2014.pdf (free access at 30 Dec 2015).

4. Македонското прашање на Париската мировна конференција од 1919 година / Владо Камбовски = Die mazedonische Frage auf Pariser Friedenskonferenz von 1919 (Darlegung) / Vlado Kambovski // Првата светска војна на Балканот : интересите на големите сили и регионалните конфликти : (од Берлин 1878 година до Hej 1919/1920) / [уредувачки одбор Јуан Старова ... и др.] = Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan : Großmachtinteressen und Regionalkonflikte : (von Berlin 1878 bis Neuilly 1919/1920) / [redaktionsausschuss Luan Starova ... et al.]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, 2015. – (Расправи ; кн. 3 = Auseinandersetzungen ; Band 3). – ISBN 978-608-203-149-1. – Стр. [137]–152 (мак.) = [322]–327 (герм.).

5. Меѓународна сарадња у сузбијању криминала и развој Меѓународног казненог права / Владо Камбовски // Меѓународна судска, тужилачка и полицијска сарадња у борби против криминала [зборник радова] / XIV тематска меѓународна научна конференција, Тара, од 24. до 28. јуна 2015. године ; [организатор] Удружење за меѓународно кривично право = International criminal law association ; [уредник Сreto Ного]. – Београд : Удружење за меѓународно кривично право : Intermex, 2015. – ISBN 978-86-6411-000-6 !. – Стр. 11–23.

6. New paradigm of education for the new millennium / Vlado Kambovski // New knowledge for new development / International Conference, 7 October, 2013 ; [editorial board Veselin Vukotic ... et al.]. – Скопје : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – ISBN 978-608-203-130-9. – Пp. [5]–7.

7. Autonomija ličnosti, granice prava i legitimnost zakona / Vlado Kambovski // Pravni život. – ISSN 0350-0500. – God. 64, knj. 578, br. 12 (2015), str. 291–314.

8. Zakonsko i sudsko odmeravanje kazne: diskurs o sudskoj nezavisnosti / Vlado Kambovski // Правна ријеч. – ISSN 1840-0272. – God. 12, br. 44 (2015), str. 233–262.

9. Човековото достоинство: апсолутна идеја на правото или *ratio essendi* на човековите слободи и права / Владо Камбовски // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLVI, 1 (2015). (во подготовка за печат)

б) апстракти и постер презентации

1. Challenges to the Rule of Law and the Human Rights in the Republic of Macedonia / Vlado Kambovski // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 10.

Други библиографски единици

1. Славен земјак со два родни краја / Владо Камбовски // Камбана : дипломатијата на Пупин / Жељко Шајн ; [превод од српски Славица Тодорова, Даница Павловска-Циги]. – Скопје : Панили, 2014. – ISBN 978-608-4633-73-0. – Стр. 97–99. (излезено од печат во 2015)

2. Преглед на соработката меѓу Македонската академија на науките и уметностите и Научното друштво „Лајбниц“ од Берлин / Владо Камбовски = Übersicht über die Zusammenarbeit zwischen der Makedonischen Akademie der Wissenschaften und Künste und der Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin / Vlado Kambovski // Првата светска војна на Балканот : интересите на големите сили и регионалните конфликти : (од Берлин 1878 година до Неј 1919/1920) / [уредувачки одбор Луан Старова ... и др.] = Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan : Großmachtinteressen und Regionalkonflikte : (von Berlin 1878 bis Neuilly 1919/1920) / [redaktionsausschuss Luan Starova ... et al.]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, 2015. – (Расправи ; кн. 3 = Auseinandersetzungen ; Band 3). – ISBN 978-608-203-149-1. – Стр. [23]–24 (мак.), [191]–192 (герм.).

3. Проштално обраќање за академик Благој Попов / Владо Камбовски // Споменница посветена на Благој Попов редовен член на Македонската академија на науките и уметностите : [1923–2014] / [уредник Владо Матевски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – Стр. 11–12.

4. Академик Александар Христов: Живот и дел посветени на Македонија / Владо Камбовски // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLV, 2 (2014), стр. [9]–15. (излезено од печат во декември 2015 год.)

5. Еврејската заедница – активен чинител на мултикултурниот карактер на македонското општество : поздравно обраќање на Меѓународната научна конференција „Евреите во Македонија: историја, традиција, култура, јазик и религија“, МАНУ, 18 декември 2014 / Владо Камбовски // Евреите во Македонија : историја, традиција, култура, јазик и религија : по повод 70 години од возобновувањето на работата на Еврејската заедница во Македонија по Втората

светска војна : (1944–2014) / Меѓународна научна конференција, МАНУ 18–19 декември 2014, Скопје. – Скопје : Еврејска заедница во Република Македонија, 2015. – ISBN 978-608-65529-4-7. – Стр. 15–17.

6. The Jewish Community - Active Factor in the Multicultural Character of Macedonian Society : opening speech at the International Scientific Conference "The Jews in Macedonia: history, tradition, culture, language and religion", MASA, 18 December 2014 / Vlado Kambovski // Jews in Macedonia : history, tradition, culture, language and religion : on the occasion of the 70th anniversary of the renewal of the Jewish community in Macedonia after the Second world war : (1944–2014) / International scientific conference, MASA, 18-19 December 2014, Skopje. – Skopje : Jewish community in the Republic of Macedonia, 2015. – ISBN 978-608-65529-5-4332. – Pp. 15–17.

7. Life and work of academician Momir Polenakovic / Vlado Kambovski // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 2 (2015), стр. [7]–18. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_2/01%20VLADO%20KAMBOVSKI.pdf

(пристапено на 26.12.2015).

8. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Вlado Камбовски // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [13]–20.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Камбовски: Судска постапка за проверка на вистината : за аферата „Незаконско прислушување“ // Вечер. – Год. [LII], бр. 15805 (28.02–01.03.2015), стр. 2. (пренесен дел од изјавата дадена за медиумите, по Годишното собрание на МАНУ)

2. Вистината за прислушувањето само преку суд : Вlado Камбовски // Дневник. – Год. XIX, бр. 5704 (28.02–01.03.2015), стр. 1–3. (пренесена изјава дадена за медиумите, по Годишното собрание на МАНУ)

3. МАНУ не сака да арбитрира / Гордана Дувњак // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4709 (28.02–01.03.2015), стр. 2. (пренесен дел од изјавата во однос на аферата „незаконско прислушување“, дадена за медиумите, по Годишното собрание на МАНУ)

4. Камбовски: Институциите да се придржуваат до Уставот // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.418 (13.03.2015), стр. 3. (изјава за актуелната политичка ситуација во РМ)

5. МАНУ: Будност и предупредување на опасност од неофашизмот // Дневник. – Год. XIX, бр. 5761 (09–10.05.2015), стр. 4. (пренесен дел од говорот по повод одбележувањето на Денот на победата над фашизмот во МАНУ)

6. Да се запре асимилирањето на Македонците-муслимани : научен собир за Македонците со исламска религија во МАНУ // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.505 (30.06.2015), стр. 4. (пренесен дел од обраќањето на Научниот собир: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, МАНУ, 29.06.2015)

7. Отуѓени сме од очите на православните Македонци : научен собир за Македонците со исламска вероисповед // Дневник. – Год. XIX, бр. 5803 (30.06. 2015), стр. 5 (пренесен дел од обраќањето на Научниот собир: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, МАНУ, 29.06.2015)

8. Pritet të zgjidhet shpejt kriza politike // Zaman Shqip. – ISSN 1857-6613. – No. 115 (korrik 2015), f. 6. (изјава околу политичката криза во РМ)

9. Камбовски: Непочитувањето на „Пржино“ ќе има големи последици / Наум Котевски // Утрински весник – Год. XVI, бр. 4905 (10-12.10.2015), стр. 5. (пренесен дел говорот на Свеченоста по повод 48-годишнината на МАНУ, одржана на одржана на 09.10.2015)

10. Камбовски: На Македонија [ѝ] е потребно единство! : МАНУ одбележува 48 години од своето постоење // Вечер. – Год. [LII], бр. 15985 (10–12.10.2015), стр. 1, 3. (пренесен дел од говорот Свеченоста по повод 48-годишнината на МАНУ, одржана на 09.10.2015)

11. Што направивме и што треба да направиме за однапред : во пресрет на 11 октомври згрми првата „пушка“ на МАНУ / Р.З. // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.584 (10-

12.10.2015), стр. 2. (пренесен дел од говорот Свеченоста по повод 48-годишнината на МАНУ, одржана на 09.10.2015)

12. Светлините на Курбиново / Владо Камбовски // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4930 (11.11.2015), стр. 17. (обраќањето на промоцијата на монографијата „Курбиново“ од акад. Ц. Грозданов во МАНУ на 05.10.2015)

Интервјуа

1. Камбовски: Судска постапка за проверка на вистината : за аферата „Незаконско прислушување“ // Вечер. – Год. [LII], бр. 15805 (28.02–01.03.2015), стр. 2 – извадоци од интервјуто на акад. Камбовски дадено за претставниците на медиумите по Годишното собрание на МАНУ (27.02.2015) во однос на аферата „незаконско прислушување“.

2. Вистината за прислушувањето само преку суд : Владо Камбовски // Дневник. – Год. XIX, бр. 5704 (28.02–01.03.2015), стр. 1-3 – извадоци од интервјуто на акад. Камбовски дадено за претставниците на медиумите по Годишното собрание на МАНУ (27.02.2015) во однос на аферата „незаконско прислушување“.

3. МАНУ не сака да арбитра / Гордана Дувњак // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4709 (28.02–01.03.2015), стр. 2 – извадоци од интервјуто на акад. Камбовски дадено за претставниците на медиумите по Годишното собрание на МАНУ (27.02.2015) во однос на аферата „незаконско прислушување“.

4. Лидерите немаат капацитет, мора да се потпрат на експерти : претседателот на МАНУ Владо Камбовски за актуелната политичка криза / [разговарано со] Владо Камбовски ; [разговарано од] С. К. Делевска // Вест. – Год. XV, бр. 4504 (25.06.2015), стр. 1, 6–7.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Проект за унапредување на правниот концепт на делата на омраза, ОБСЕ – Мисија во Скопје, 2012–2016. (претседавач на Работна група)

Учество на научни и стручни собири

1. Меѓународна научна конференција „Дипломатијата и депортацијата на Евреите од Македонија во 1943 година“, Скопје, Министерство за надворешни работи на РМ, 27 јануари 2105 = International Scientific Conference *Diplomacy and the Deportation of the Jews from Macedonia in 1943*, Skopje, Ministry of Foreign Affairs of the RM, 27 January 2015. – Воведен реферат: „Холокаустот и меѓународната забрана и осуда на геноцидот како поуки за сегашноста и иднината“.

2. I конференција „Регулирање на правното образование и создавање на механизми за континуирана обука и квалификации“ (во рамки на проектот меѓу МАНУ и БАН: „Реформи во судството“), Софија, Бугарија, 15–17 април 2015. – Реферат: „Реформа на правното образование“.

3. Свечен собир „70 години од победата над фашизмот и 9 мај – Денот на Европа“, Скопје, МАНУ, 8 мај 2015. – Воведен реферат: „70 години нова Европа“.

4. II конференција „Правно уредување на судскиот систем“ (во рамки на проектот меѓу МАНУ и БАН: „Реформи во судството“), Охрид, 4–7 јуни 2015. – Реферат: „Правното уредување на судскиот систем во Република Македонија“.

5. XIV тематска меѓународна научна конференција „Меѓународна судска, тужилачка и полициска сарадња у борби против криминала“, (организатор: Удружење за меѓународно кривично право), Тара, 24.–28. јуни 2015. – Воведен реферат: „Меѓународна сарадња у сузбијању криминала и развој Меѓународног казненог права“.

6. Прв меѓународен философски дијалог Исток–Запад: Симпозиум „Наука и религија“, Скопје–Свети Николе–Охрид, 2–4 септември 2015, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Меѓународен славјански универзитет „Г.Р. Державин“, Филозофско друштво на Македонија). Прва сесија, Скопје, МАНУ, 2 септември 2015. – Воведно излагање: „Наука и религија – дали е дијалогот можен?“.

7. Научна конференција „Наука и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015

= Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Предизвиците на правната држава и човековите права во РМ“.

8. Međunarodna konferencija: *Pravnički dani*, Banja Luka, BiH, 2–3 oktobra 2015. – Реферат: *Zakonsko i sudsko odmeravanje kazne: diskurs o sudskoj nezavisnosti*.

9. XI. ECPD International Conference on *Future of the World between Globalization and Regionalization*, Belgrade, City Hall, 24–25 October 2015. – Реферат: *Balkan kao evropski subregion: glavni izazovi državno-pravnog razvoja i integracije = The Balkans as a European Subregion: Key Challenges of the Development and Integration*.

10. III конференција „Ефикасност на судскиот систем. Остварување на судската заштита на правата на човекот“ (во рамки на проектот меѓу МАНУ и БАН: „Реформи во судството“), Крчали, Бугарија, 29–30 октомври 2015. – Реферат: „Ефикасност на судскиот систем. Остварување на судската заштита на правата на човекот“.

11. Научна и стручна расправа „Независност на судство“, Скопје, Македонска академија на науки и уметности, 3 ноември 2015. – Реферат: „Актуелните прашања на остварување на начелото за судска независност“.

12. Симпозиум „Филозофија и политика“ (во рамки на Светскиот ден на филозофијата, организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Филозофски факултет - Скопје, Филозофско друштво на Македонија), Скопје, Свечена сала на Филозофскиот факултет, 19–20 ноември 2015. – Реферат: „Филозофија, вредности, политика“.

13. Јавна расправа по предлог амандманите на Кривичниот законик и други закони кои се однесуваат на кривичните дела од омраза, (во организација на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“ во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје), Скопје, АСЈО „Павел Шатев“, 11 декември 2015. – Модератор и излагање: „Предлог-амандмани на одредбите од КЗ што се однесуваат на казнените дела на омраза“. – Достапно на (URL):

<http://www.jpacademy.gov.mk/upload/materijali%202015/Materijal%20проф%20%20Камбовска.pdf> (пристапено на 08.01.2016), (22 стр.).

14. XXVIII susret Kopaoničke škole prirodnog prava sa opštom temom: *Pravo i autonomija ličnosti*, Kopaonik, Kongresni centar, 12.–17. decembra 2015. – Реферат (6. katedra): *Autonomija ličnosti, granice prava i legitimnost zakona*.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Научна трибина „Македонија: Како понатаму?“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 22 август 2015. – Воведно излагање: „Посттранзицијата како процес на конституирање на демократска правна држава“.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Пристапно предавање по повод изборот за странски член на Бугарската академија на науките на тема: „Легитимност на правото како основен постулат на демократската правна држава“, Софија, Бугарска академија на науките, 11 мај 2015.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Обраќање на Предавањето на проф. Стефан Прист: „Британските емпиристи III: Ејер и логичкиот позитивизам“ = prof. Stephen Priest: *The British Empiricists III: Ayer and Logical Positivism*, (организирано од Македонска академија на науките и уметностите, Филозофски факултет – Скопје, Филозофско друштво на Македонија, Амбасада на Велика Британија – Скопје), Скопје, МАНУ, 5 февруари, 2015. (Стефан Прист е професор по филозофија на колеџот „Блекфраерс Хол“ = *Blackfriars Hall* на Универзитетот „Оксфорд“)

2. Експозе како Претседател на МАНУ со наслов: „Македонската академија на науките и уметностите во 2014 и 2015 година“ по повод усвојувањето на „Извештајот за работа на МАНУ во 2014 година“ и „Програмата за работа на МАНУ во 2015 година“ на XLVIII Годишно собрание на Македонската академија на науките и уметностите, Скопје, МАНУ, 27 февруари 2015.

3. Поздравна реч: „Пламените бои на Македонија: раката гледа“ на отворањето на Изложбата на слики од акад. Глигор Чемерски „Скопје–Москва–Скопје: События и знаци земли македонской = Настани и знаци на земјата македонска : живопись“, Скопје, МАНУ, 13 март 2015.

4. Воведна реч: „Делото на акад. Блаже Ристовски: Лачозарен катихизис на македонската национална и културно-историска мисла“ на промоцијата на Избрани дела во десет томови и Изложбата на објавените дела по повод 85-годишнината од раѓањето на акад. Блаже Ристовски, Скопје, МАНУ, 19 март 2015.

5. Поздравна реч: „Осум години зреење на Универзитетот ‘Гоце Делчев’ во Штип“ на одбележувањето на осумгодишниот јубилеј на Универзитетот „Гоце Делчев“, Штип, 27 март 2015.

6. Обраќање (во својство на претседател на Одборот) на Свеченото доделување на државната награда „Гоце Делчев“ на добитниците за 2014 година, Скопје, Собрание на Република Македонија, 4 мај 2015.

7. Беседа „Соработката помеѓу Македонската академија на науките и уметностите и Бугарската академија на науките – образец за сестран научен дијалог“ на заедничката прослава на МАНУ на БАН на Денот на Св. Кирил и Методиј, Софија, Бугарска академија на науките, 11 мај 2015.

8. Поздравна реч на одбележувањето на Денот на Фондацијата „Трифун Костовски“ и промотор на книгата „Македонија на Македонците! Земјата на земјоделците!“ од Коста Новаковиќ, Скопје, МАНУ, 14 мај 2015.

9. Реч за делото на акад. Васко Ташковски на неговата Самостојна изложба [на 26 графики] и Презентација на монографијата на цртежи на, Скопје, Мултимедијален културен центар „Матица ексклузив“, 26 мај 2015.

10. Поздравно обраќање: „Седумдесет години македонски правопис – седумдесет години вишнеење на македонската нација“ на Свечениот собир по повод 70-годишнината од објавувањето на македонскиот правопис, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“-Скопје), Скопје, МАНУ, 8 јуни 2015.

11. Поздравна реч на Свечената академија посветена на Јосип Јурај Штросмаер по повод 200-годишнината од раѓањето и 110-годишнината од смртта, Скопје, МАНУ, 11 јуни 2015.

12. Поздравно обраќање: „Идентитетското прашање, религијата и мултикултурализмот“ на Научниот собир: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за национална историја, Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи, Сојуз на Македонците со исламска религија), Скопје, МАНУ, 29 јуни 2015.

13. Поздравно обраќање: „Од општоослободителни стремежи до поделба на Македонија: историски поглед *ex ante*“ на Научната конференција „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни“, Битола, 24 јули 2015 = Научна конференција „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканската војна“, Битола, 24 јули 2015.

14. Воведно обраќање на промоциите на книгата „Македонската глаголица“ од акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов и Илустративниот приказ на мапата на македонската глаголица од Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 26 јули 2015.

15. Промотивна реч: „Пресилување на вековни културни вредности“ на промоцијата на книгата „Голем Град : Преспа II“ од акад. Вера Битракова Грозданова. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 8 август 2015.

16. Промотивна реч „Светлините на Курбиново“ на промоцијата на книгата „Курбиново и други студии за фрескоживописот во Преспа“ од акад. Цветан Грозданов. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 15 август 2015.

17. Поздравна реч: „Идејата за перманентен културен препород како надеж за иднината“ на промоцијата на делото на акад. Ѓорѓи Старделов, *Summa aetheticae* во 3 тома и одбележување на 85-годишнината од неговото раѓање. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 28 август 2015.

18. Промотор на монографијата „Курбиново“ од акад. Цветан Грозданов, Скопје, МАНУ, 5 октомври 2015.

19. Обраќање на Проекцијата на телевизискиот фељтон „Извајан Балкан = Извајани Балкан : животот и делото на академик Томе Серафимовски“ на Радио-телевизија Србија (реализиран по повод 80 години живот – 60 години творештво на акад. Томе Серафимовски), Скопје, МАНУ, 8 октомври 2015.

20. Беседа: „Годишнина во претешка година“ на одбележувањето на 48-годишнината од основањето на Македонската академија на науките и уметностите 1967–2015 и прогласување на добитниците на меѓународното признание „Блаже Конески“, Скопје, МАНУ, 9 октомври 2015.

21. Реч по повод откривањето и примањето на подарокот-мозаик „Четири елементи – Универзум“ од акад. Газанфер Бајрам на Свеченото предавање на Македонската академија на науките и уметностите, Скопје, МАНУ, 9 октомври 2015.

22. Реч на Свеченото одбележување на 70 години од раѓањето на акад. Глигор Јовановски со промоции на неговите „Собрани трудови (I–III)“ и специјалниот број (посветен на јубилејот) на списанието *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering* и прикажување на филмот на МРТ „Декодирање на структурите“, Скопје, МАНУ, 21 октомври 2015.

23. Поздравно обраќање на Научната и стручна расправа „Независност на судство“, Скопје, МАНУ, 3 ноември 2015.

24. Посмртно слово за акад. Томе Бошевски на Заедничката комеморативната седница на МАНУ и Факултетот за електротехника и информациски технологии по повод смртта на акад. Томе Бошевски, Скопје, МАНУ, 5 ноември 2015.

25. Поздравно обраќање на *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia* (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.

26. Воведна реч на Националната конференција „Мултикултурализмот и толеранцијата – миграциите и предизвиците на социјалната интеграција“ (по повод 16 ноември – Меѓународниот ден на толеранцијата) Скопје, МАНУ, 16 ноември 2015.

27. Пригодна реч при доделувањето на Диплома за избор за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. проф. д-р Сашо Џероски (Институт „Јожеф Стефан, Љубљана), Скопје, МАНУ, 16 ноември 2014.

28. Пригодна реч „Делото на академик Ксенте Богоев како камен-темелник на македонската економска научна мисла“ на „Омажот за Ксенте Богоев“ по повод излегувањето од печат на Избраните дела на акад. Ксенте Богоев, Скопје, МАНУ, 18 ноември 2015.

29. Промотивна реч „Манастирот Свети Наум Охридски како столб на нашата духовност“ на промоцијата на монографијата за манастирот Свети Наум Охридски од акад. Цветан Грозданов, Скопје, Сала на Соборниот храм на МПЦ, 26 ноември 2015.

30. Пригодна реч при доделувањето на Диплома за избор за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. Реџеп Меидани, Скопје, МАНУ, 1 декември 2015.

31. Пригодна реч при доделувањето на Диплома за избор за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. Стефан Воденичаров, Скопје, МАНУ, 16 декември 2015.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на делата на акад. Владо Камбовски „Беседи“ и „Коментар на Кривичниот законик на Република Македонија“, Скопје, Мултимедијален културен центар „Матица ексклузив“, 29 декември 2015. (промотори: акад. Георги Старделов, проф. д-р Љупчо Арнаудовски)

Членувања и функции

1. Претседател на *Одборот за доделување на Државната награда „Гоце Делчев“*, Скопје, Министерство за образование и наука, 2015.

2. *Претседавач* на Работната група за ревидирање на законските одредби кои се однесуваат на кривичните дела од омраза (*во рамки на Проектот за унапредување на правниот концепт на делата на омраза на ОБСЕ–Мисија во Скопје*), Скопје, *февруари 2015*.

3. Претседател на *Постојаниот избран суд – Арбитража при Сојузот на стопанските комори на Македонија*, Скопје, 2 декември 2015.

Избор за член на странска академија, доделено звање „почесен доктор“

1. Странски член на *Бугарската академија на науките*, Софија, Бугарија, 8 април 2015 = Чуждестранен член на *Българската академия на науките*, София, България, 8 април 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1698).

2. Member [Член] на Editing Board [Уреднички одбор] и President of the Scientific Committee [Претседател на Научниот комитет] на списанието *Knowledge : International Journal Scientific and Applicative papers* [V8/1, V8/2, V9], Skopje : Institute of knowledge management, 2015 (ISSN 1857-92).

Акад. ГЛИГОР КАНЕВЧЕ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Impact Assessment of the Energy Efficiency Directive Implementation in the Energy Community Countries / Dedinec Aleksandar, Taseska-Gjorgievska Verica, Markovska Natasa, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan, Delaquil Pat, Goldstein Gary // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 0793. – Also available at (URL): <http://registration.sdewes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-0793. – Online proceedings.

2. Environmental, economic, and social aspects of climate change mitigation in Macedonia / Dedinec Aleksandar, Markovska Natasa, Duic Neven, Obradovic Grncarovska Teodora, Taseska-Gjorgievska Verica, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 - October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 1132. – Also available at (URL): <http://registration.sdewes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-1132. – Online proceedings.

3. Low emissions development pathways of the Macedonian energy sector / Aleksandar Dedinec, Verica Taseska-Gjorgievska, Natasa Markovska, Jordan Pop-Jordanov, Gligor Kanevce, Gary Goldstein, Steve Pye, Rubin Taleski // *Renewable and Sustainable Energy Reviews*. – ISSN 1364-0321. – Vol. 53 (January 2016), pp. [1202]–1211. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S136403211501014X> (free access on 30 Dec 2015). – Available online: 10 Nov 2015. (објавено во 2015)

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Како до реална цена на струјата? / Глигор Каневче // Deutsche Welle : (македонски) [Електронски извор]. – Објавено: 5 септември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://www.dw.com/mk/како-до-реална-цена-на-струјата/a-18694256> (пристапено на 03.11.2015). (стручна анализа за „Енергетската стратегија на РМ до 2035“ и за либерализацијата на пазарот за електрична енергија во РМ)

2. Старите возила безмилосно „голтаат“ гориво : сообраќајот сè поголем потрошувач на енергија во Македонија / Петранка Огнановска // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.603 (02.11.2015), стр. 5. (пренесена изјава на акад. Глигор Каневче за енергетската потрошувачка во сообраќајот)

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Стратегија за развој на енергетиката на Република Македонија за период од 2015 до 2035, USAID, TETRA TECH – USA, 2014–2015. (раководител на проектот)

2. Supporting the preparation of the Intended Nationally Determined Contribution to the UNFCCC, UNDP, 2015. (раководител на проектот)

Учество на научни и стручни собири

1. 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems – SDEWES 2015, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia. – Реферати: *Impact Assessment of the Energy Efficiency Directive Implementation in the Energy Community Countries* / Dedinec Aleksandar, Taseska-Gjorgievska Verica, Markovska Natasa, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan, Delaquil Pat, Goldstein Gary ; *Environmental, economic, and social aspects of climate change mitigation in Macedonia* / Dedinec Aleksandar, Markovska Natasa, Duic Neven, Obradovic Gmrcarovska Teodora, Taseska-Gjorgievska Verica, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan. (презентирани од други автори)

2. SIMTERM 2015 – 17th International Symposium on Thermal Science and Engineering of Serbia, Sokobanja, Serbia, 20 October 2015. – Воведен реферат (по повик): *Comparative Analysis of Energy Consumption in the Republic of Macedonia* / G. Kanevce, L. Kanevce

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Советување на тема „Значењето на термоенергетиката на јаглен за енергетските системи на Македонија со посебен осврт на РЕК Осломеј“, (во организација на Здружението на енергетичари на Македонија – ЗЕМАК и со поддршка од Македонската енергетска асоцијација – МЕА), Скопје, Стопанска комора на Македонија, 10 јуни 2015. – Учество.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Презентација на „Предлог-стратегитата за развој на енергетиката во Република Македонија за периодот до 2035 година“ (пред Македонската енергетска асоцијација – МЕА), Скопје, Стопанска комора на Македонија, 13 јануари 2015.

2. Развој на енергетскиот сектор на Република Македонија – стратешки определби, Скопје, Здружение на енергетичарите на Македонија – ЗЕМАК, 10 јуни 2015.

3. Развој на енергетскиот сектор на Република Македонија – стратешки определби, Скопје, Собрание на Република Македонија, Национален совет за евроинтеграции, 22 декември 2015.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Пригодна реч за ликот и научниот придонес на акад. Јордан Поп-Јорданов на Свеченото одбележување на 90 години од неговото раѓање со промоција на неговите „Избрани трудови (I – IV)“ и прикажување на филмот на МРТ „Три животи“ (снимен по повод јубилејот), Скопје, МАНУ, 9 октомври 2015.

2. Посмртно слово за акад. Томе Бошевски на Заедничката комеморативната седница на МАНУ и Факултетот за електротехника и информациски технологии по повод смртта на акад. Томе Бошевски, Скопје, МАНУ, 5 ноември 2015.

3. Претставување на научниот придонес на акад. Стефан Воденичаров на неговото Пристапно предавање на тема „Деградацијата на металните структури од радијацијата и влијанието на животниот век на НЕЦ `Козлодуј`“ по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав, Скопје, МАНУ, 16 декември 2015.

Членувања и функции

1. Член на Претседателството на *Центарот за енергетска ефикасност на Македонија (МАЦЕФ)*, Скопје.

2. Претседател на *Македонскиот национален комитет на Светскиот совет за енергија = National Committee of Macedonia for the World Energy Council*. (од 2007)

3. Член на *Националниот совет за одржлив развој = National Council for Sustainable Development*. (од 2012)

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Member [Член] на International Advisory Board [Меѓународен советодавен одбор] на списанието *Thermal Science*, Belgrade, Serbia, 2015.

2. Уредник на „Собрани трудови. Т. 1, Т. 2, Енергетика и одржлив развој ; Т. 3, Невронаука ; Т. 4, Филозофија и наука“, Јордан Поп-Јорданов, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015 (Т.1-ISBN 978-608-203-141-5, Т.2-ISBN 978-608-203-143-9, Т.3-ISBN 978-608-203-142-2, Т.4-ISBN 978-608-203-144-6).

Акад. ИВАН КАТАРЦИЕВ

Монографии

1. Macedonia and its neighbours : past, present, future / Ivan Katardjiev. – [2. ed.] – Skopje : Menora, 2015. – ISBN 978-608-200-298-9. – 189 стр.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Поговор кон делото на акад. Кристо Фрашери, „Историја на албанската цивилизација - од прастари времиња до крајот на Втората светска војна“ / Иван Катарциев // *Историја на албанската цивилизација : (од прастари времиња до крајот на Втората светска војна) / Кристо Фрашери ; [превод од албански Гзиме Старова]*. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите. – ISBN 978-608-203-153-8. – Стр. 386–397. (во печат)

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) рецензии и прикази

1. Зборникот Табу - чувар на македонското достоинство: промоција во Штипскиот универзитет на книгата на доц. д-р Стојко Стојков / Иван Катарциев // *Народна волја*. – Год. XXXVI, бр. 2 (341) (февруари 2015), стр. 5–6, 9.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Камбовски: Кризата може да се реши само со дијалог / М.Т. // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.463 (09-10.05.2015), стр. 2. (пренесена изјава на акад. Катарциев за актуелната политичка криза во РМ)

Учество на научни и стручни собири

1. Свечен собир „70 години од победата над фашизмот и 9 мај – Денот на Европа“, Скопје, МАНУ, 8 мај 2015. – Реферат: „Република Македонија – 70 години по победата над фашизмот во Втората светска војна“.

Доп. член САШКО КЕДЕВ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. First bioresorbable vascular scaffold implantation in patients with acute coronary syndrome in the Republic of Macedonia / Jorgo Kostov, Jelka Davceva-Pavlovska, Sasko Kedev // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 2 (2015), стр. [147]–155. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_2/11%20JORGO%20KOSTOV.pdf (пристапено на 26.12.2015).

2. Коронарна артериска болест – прогнозата е дека и до 2030 година ќе остане водечка по морбидитет и морталитет : воведник / Сашко Кедев // Vox Medici : гласило на Лекарската комора на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 4–5. – Достапно и на (URL): <http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%20-%20prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

3. Атеросклероза на коронарните крвни садови - локална или системска инфламација? / X. Пејков, С. Кедев, С. Панов, Е. Србиновска, Б. Зафировска, И. Ланг // Vox Medici : гласило на Лекарската комора на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 7–10. – Достапно и на (URL):

<http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%2020prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

4. Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром / Јорго Костов, Јелка Давчева-Павловска, Сашко Кедев // Vox Medici : гласило на Лекарската комора на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 11–14. – Достапно и на (URL):

<http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%20-%20prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

5. Перкутани коронарни интервенции – Пристап преку рака за сите пациенти? / Игор Спироски, Марјан Бошев, Билјана Зафировска, Сашко Кедев // Vox Medici : гласило на Лекарската комора на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 15–18. – Достапно и на (URL):

<http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%20-%20prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

6. Трансрадијален пристап како прв избор за стентирање на хронична тотална оклузија на илијачните и феморалните површни артерии / Слободан Антоф, Иван Василев, Сашко Кедев // Vox Medici : гласило на Лекарската комора на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 20–26. – Достапно и на (URL):

<http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%20-%20prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

7. Транскатетар аортна валвуларна имплантација (ТАВИ) - надеж за пациентите со тешка аортна стеноза и висок оперативен ризик / Елизабета Србиновска-Костовска, Слободан Антоф, Емилија Антова, Валентина Андова, Сашко Кедев // Vox Medici : гласило на Лекарската комора

на Македонија. – ISSN 1409-8865. – Год. XXIV, бр. 88 (септември 2015) = Кардиологија : прилог на Vox Medici. – (Септември 2015), стр. 29–32. – Достапно и на (URL):

<http://www.lkm.org.mk/VoxMedici/Kardiologija%20-%20prilog%20na%20VOX%20-%20br%201-web.pdf> (слободен пристап на 25.12.2015).

8. Safety of Slender 5Fr Transradial Approach for Carotid Artery Stenting With a Novel Nitinol Double-Layer Micromesh Stent / Sasko Kedev, Danica Petkoska, Biljana Zafirovska, Ivan Vasilev, Olivier F. Bertrand // American Journal of Cardiology (AJC). – ISSN 0002-9149. – Vol. 116, issue 6 (15 September 2015), pp. 977–981. – Also available at (URL):

[http://www.ajconline.org/article/S0002-9149\(15\)01542-8/pdf](http://www.ajconline.org/article/S0002-9149(15)01542-8/pdf)

(subscribe/buy access on 31 Dec 2015).

9. Randomized Trial of Primary PCI with or without Routine Manual Thrombectomy / Sanjit S. Jolly, John A. Cairns ... Sasko Kedev ... [et al.] // New England Journal of Medicine (NEJM.org). – ISSN 0028-4793 (print). – Vol. 372, no. 15 (9 April 2015), pp. 1389–1398. – Also available at (URL):

<http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa1415098#t=articleDiscussion> (free access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 1533-4406.

10. Impact of access site choice on outcomes of patients with cardiogenic shock undergoing percutaneous coronary intervention: A systematic review and meta-analysis / Samir B. Pancholy, Ghanshyam Palamaner Subash Shantha ... Sasko Kedev ... [et al.] // American Heart Journal (AHJ). – ISSN 0002-8703. – Vol. 170, issue 2 (August 2015), pp. 353–361. – Also available at (URL):

[http://www.ahjonline.com/article/S0002-8703\(15\)00307-5/fulltext](http://www.ahjonline.com/article/S0002-8703(15)00307-5/fulltext)

(free access on 30 Dec 2015).

11. Outcomes after thrombus aspiration for ST elevation myocardial infarction: 1-year follow-up of the prospective randomised TOTAL trial / Sanjit S Jolly, John A Cairns ... Sasko Kedev ... [et al.] // The Lancet. – ISSN 0140-6736. – Vol. 387, no. 10014 (9 January 2016), pp. 127–135 (doi: 10.1016/S0140-6736(15)00448-1). – Also available at (URL):

[http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)00448-1/fulltext](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)00448-1/fulltext)

(purchase access on 30 Dec 2015). – Published online: 13 October 2015. (objавено во 2015)

12. Factor V Leiden (G1691A), Factor V R2 (A4070G), and Prothrombin (G20210A) Genetic Polymorphisms in Macedonian Patients with Occlusive Artery Disease and Deep Vein Thrombosis / Igor Spiroski, Sashko Kedev, Olivija Efinska-Mladenovska // South East European Journal of Cardiology (SEEJCA) [Electronic resource]. – E-ISSN 1857-9361. – Mode of access (URL):

<http://www.id-press.eu/seejca/article/view/362/485> (free access on 30 Dec 2015). – Vol. 2015, article 30001, 6 pages (doi:10.3889/seejca.2015.30001).

13. Stroke in the TOTAL trial: a randomized trial of routine thrombectomy vs. percutaneous coronary intervention alone in ST elevation myocardial infarction / Sanjit S. Jolly, John A. Cairns ... Sasko Kedev ... [et al.] // European Heart Journal. – ISSN 1520-765X (print). – Vol. 36, issue 35 (2015), pp. [2364]–2372 (doi:10.1093/eurheartj/ehv296). – Also available at (URL):

<http://eurheartj.oxfordjournals.org/content/36/35/2364> (free access on 30 Dec 2015). – ISSN 1522-9645 (online).

14. Approaching the Post-Femoral Era for Coronary Angiography and Intervention / Sunil V. Rao, Sasko Kedev // JACC: Cardiovascular Interventions. – ISSN 1936-8798. – Vol. 8, issue 4 (April 2015), pp. [524]–526

(doi:10.1016/j.jcin.2014.12.231). – Also available at (URL):

<http://interventions.onlinejacc.org/article.aspx?articleID=2209926> (login/subscribe access on 30 Dec 2015).

15. The value of core lab stress echocardiography interpretations: observations from the ISCHEMIA Trial / Kataoka A., Scherrer-Crosbie M. ... Kedev S. ... [et al.] // Cardiovascular Ultrasound [Electronic resource]. – ISSN 1476-7120 (online). – Mode of access (URL):

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4683787/> (free access on 30 Dec 2015). – Vol.

13(1) (2015), article no. 47 (doi:10.1186/s12947-015-0043-2). – Published online: 18 Dec 2015.

16. Unfractionated heparin-clopidogrel combination in ST-elevation myocardial infarction not receiving reperfusion therapy / Raffaele Bugiardini, Maria Dorobantu ... Sasko Kedev... [et al.] // Atherosclerosis. – ISSN 0021-9150. – Vol. 241, issue 1 (July 2015), pp. 151-156 (doi: 10.1016/j.atherosclerosis.2015.04.794). – Also available at (URL):

[http://www.atherosclerosis-journal.com/article/S0021-9150\(15\)01012-6/fulltext](http://www.atherosclerosis-journal.com/article/S0021-9150(15)01012-6/fulltext) (login/buy access on 30 Dec 2015)

17. Meta-Analysis of Cell-based CaRdiac stUdiEs (ACCRUE) in patients with acute myocardial infarction based on individual patient data / Mariann Gyöngyösi, Wojciech Wojakowski, Patricia Lemarchand ... [et al.] // *Circulation Research*. – ISSN (print) 0009-7330. – Vol. 116, issue 8 (10 April 2015), pp. 1346–1360 (doi:10.1161/CIRCRESAHA.116.304346). – Also available at (URL):

<http://circres.ahajournals.org/content/early/2015/02/19/CIRCRESAHA.116.304346.full.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – ISSN 1524-4571 (online). (in Appendix: Other investigators of the ACCRUE group included: Rayyan Hemetsberger, Dietmar Glogar, Sasko Kedev .. [et al.]

18. A novel approach to reduce radial artery occlusion after transradial catheterization: postprocedural/prehemostasis intra-arterial nitroglycerin / Surya Dharma, Sasko Kedev, Tejas Patel ... [et al.] // *Catheterization and Cardiovascular Interventions*. – ISSN 1522-1946 (print). – Vol. 85, issue 5 (April 2015), pp. 818–825 (doi:10.1002/ccd.25661). – Also available at (URL):

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/ccd.25661/pdf> (purchase/rent access on 30 Dec 2015). – ISSN 1522-726X (online).

19. Newly Diagnosed Diabetes and Stress Glycaemia and Its' Association with Acute Coronary Syndrome / Gordana Kamceva, Marija Vavlukis, Darko Kitanoski, Sashko Kedev // *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. – ISSN (print) 1857-5749. – Vol. 3, no. 4 (Dec 2015), pp. 607–612

(doi: 10.3889/oamjms.2015.103). – Also available at (URL):

<http://www.id-press.eu/mjms/article/view/oamjms.2015.103> (free access on 30 Dec 2015). – ISSN 1857-9655 (online).

20. Antiphospholipid Syndrome – A Case Report of Pulmonary Thromboembolism, Followed with Acute Myocardial Infarction in Patient with Systemic Sclerosis / Marija Vavlukis, Irina Kotlar, Emilija Chaparaska, Bekim Pocesta, Hristo Pejkov, Marjan Boshev, Sasko Kedev // *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. – ISSN (print) 1857–5749. – Vol. 3, no. 4 (Dec 2015), pp. 705–709 (doi:10.3889/oamjms.2015.114). – Also available at (URL):

<http://www.id-press.eu/mjms/article/view/oamjms.2015.114> (free access on 30 Dec 2015). – ISSN 1857-9655 (online).

б) апстракти и постер презентацији

1. Early versus Delayed Use of Beta-Blockers in Acute Coronary Syndromes: A Landmark Analysis. From ISACS-TC Study / Beatrice Ricci, Edina Cenko ... Sasko Kedev ... [et al.] // *Journal of the American College of Cardiology* [Electronic resource]. – ISSN 0735-1097. – Mode of access (URL):

<http://content.onlinejacc.org/article.aspx?articleid=2197712>. – Vol. 65, no. 10, suppl. (17 March 2015), p. A202, presentation no. 1210-085 (doi:10.1016/S0735-1097(15)60202-9). – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0735109715602029> (purchase/rent access on 30 Dec 2015).

2. Paradoxical Sex Difference in In-Hospital Outcome Following an Acute Coronary Syndrome Managed Conservatively: Results from the ISACS-TC / Edina Cenko, Olivia Manfrini ... Sasko Kedev ... [et al.] // *Journal of the American College of Cardiology* [Electronic resource]. – ISSN 0735-1097. – Mode of access (URL):

<http://content.onlinejacc.org/article.aspx?articleid=2197236>. – Vol. 65, no. 10, suppl. (17 March 2015), p. A83, presentation no. 1138-062 (doi:10.1016/S0735-1097(15)60083-3). – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0735109715600833> (purchase/rent access on 30 Dec 2015).

3. Sex-Related Differences in Acute Coronary Care Among Patients with Myocardial Infarction: The Role of Pre-Hospital Delay / Raffaele Bugiardini, Beatrice Ricci ... Sasko Kedev ... [et al.] // *Journal of the American College of Cardiology* [Electronic resource]. – ISSN 0735-1097. – Mode of access (URL):

<http://content.onlinejacc.org/article.aspx?articleid=2196727>. – Vol. 65, no. 10, suppl. (17 March 2015), p. A8, presentation no. 1125M-17 (doi:10.1016/S0735-1097(15)60008-0). – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0735109715600080> (purchase/rent access on 30 Dec 2015).

4. Predictors Of Upper Extremity Arterial Tortuosity Encountered During Transradial Access: Results From A Large National Registry / Samir B. Pancholy, Biljana Zafirovska, Slobodan Antov, Oliver Kalpak, Sasko Kedev // Journal of the American College of Cardiology [Electronic resource]. – ISSN 0735-1097. – Mode of access (URL):

<http://content.onlinejacc.org/article.aspx?articleID=2452540>. – Vol. 66, no. 15, suppl. B (13 October 2015), p. B176, presentation no. TCT-432 (doi:10.1016/j.jacc.2015.08.447). – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0735109715054091> (purchase/rent access on 30 Dec 2015).

5. Effects of rosuvastatin versus atorvastatin alone or in combination, on lipoprotein (a): a single center study / Marija Vavlukis, Kristina Mladenovska, Arlinda Daka, Aleksandar Dimovski, Sasko Kedev // *Cardiologia Croatica: 4th Dubrovnik Cardiology Highlights an ESC Update Programme in Cardiology with International Participation*. : Dubrovnik, October 10-13, 2015. – ISSN 1848-543X (print). – God. = Vol. 10, br. = no. 9–10 (2015), p. 224. – Also available at (URL):

http://www.kardio.hr/pdf/Cardiologia%20croatica%2010_9-10_224.pdf (free access on 26 Dec 2015). – ISSN 1848-5448 (online).

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. COMPLETE TRIAL (Hamilton, Canada), Steering Committee Member: Complete. *A randomized, comparative effectiveness study of complete versus culprit-only revascularization strategies to treat multi-vessel disease after primary PCI for STEMI*. (истражувач)

2. MASTER TRIAL: *Safety and Efficacy of Ultimaster drug-eluting stent in Management of patients with Acute ST-Elevation Myocardial Infarction – MASTER study*. (главен истражувач)

3. ISCHEMIA (National Institutes of Health of the USA- Bethesda, MD, USA), *ISCHEMIA: multi-national clinical investigation entitled International Study of Comparative Health Effectiveness with Medical and Invasive Approaches*, NIH sponsored trial. (главен истражувач за Македонија)

4. SENIOR TRIAL: *The Senior Trial Short duration of dual antiplatelet therapy with Synergy® everolimus eluting stent in patients older than 75 years undergoing percutaneous coronary revascularization*. (истражувач)

5. SECRET TRIAL: The Secret study. *Safety and Efficacy of CORACTO® (Rapamycin®-Eluting coronary stent delivery system) in Post Market Surveillance Registry*. (истражувач)

6. ODYSSEY OUTCOMES: *Odyssey Outcomes. A Randomized, Double-Blind, Placebo-Controlled, Parallel-Group Study to Evaluate the Effect of Alirocumab (SAR236553/REGN727) on the Occurrence of Cardiovascular Events in Patients Who Have Recently Experienced an Acute Coronary Syndrome*. (национален координатор)

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Пристапно предавање по повод изборот за дописен член на МАНУ на тема „Трансрадијален пристап: од коронарни до каротидни интервенции“, Скопје, МАНУ, 22 декември 2015.

2. Faculty, Lumen Global 2014 – The Symposium on optimal treatment of acute myocardial infarction, Bangkok, Thailand, January 9–11, 2015.

3. Faculty and guest live case operator, Moscow TRI course: *TRA carotid artery stenting*, Moscow, Russia, January 23–25, 2015.

4. Faculty, JIM 2015 (Joint Interventional Meeting), Rome, Italy, February 12–14, 2015.

5. Faculty, 30th Annual Interventional Cardiology 2015, Snowmass, Colorado, USA, February 28 – March 6, 2015.

6. Faculty, NIC Meeting (National Interventional Council), New Delhi, India, April 2–5, 2015.

7. Faculty, Slender Club Japan – Live Demonstration & Annual meeting, April 10–12, 2015 Tokyo, Japan.
8. Faculty and guest live case operator, BASICS 2015 – 9th Belgrade Summit of Interventional Cardiologists, Belgrade, Serbia, April, 2015.
9. Faculty, SCAI 2015 – Annual Scientific Sessions (The Society for Cardiovascular Angiography and Interventions), San Diego, CA, May 6–9, 2015.
10. Faculty, EuroPCR – Paris: *Live case operator: transradial carotid artery stenting from Clinic Pasteur*, Toulouse, France May 19–22, 2015.
11. Faculty, Master the Complex, Bangkok, Thailand, June 5–7, 2015.
12. Faculty, European Society of Cardiology Congress: *Should we screen asymptomatic carotid artery disease?*, London, UK, August 29 – September 02, 2015.
13. Faculty, Duke Advanced Vascular Access Symposium, Durham, NC, USA, September 26–27, 2015.
14. Faculty, AIM Radial, Liverpool, UK, September 17–19, 2015.
15. Faculty, National Heart Foundation of Bangladesh, Conference on Cardiovascular Disease, Dhaka, Bangladesh, December 1–3, 2015.
16. Faculty, CBS 2015 – The 8th Left Main & Coronary Bifurcation Summit, Nanjing, China, December 3-6, 2015
17. Faculty, ICE 2015 – International Congress of Interventional Cardiology, Athens, Greece, 10–12 December 2015.
18. Faculty, ICI (Inovations in Cardiovascular Interventions), Tel Aviv, Israel, December 13–15, 2015.
19. Faculty, TRICO (Transradial Interventions Course), Live case operator for TUA PCI, Ahmedabad, India, 31st October – 1st of November, 2015.

Членувања и функции

1. Член на *Македонското лекарско друштво*, Скопје.
2. Претседател на *Македонското здружение по кардиологија*, Скопје.
3. FESC-Fellow [Член] на *European Society of Cardiology*, Sophia Antipolis, France. (од 2000, Европски кардиолог)
4. Member [Член] на *Austrian Society of Cardiology*, Vienna, Austria.
5. Member [Член] на *International Medical Society of St.Luke's Episcopal Hospital and Texas Heart Institute*, Houston, USA.
6. Member [Член] на *EAPCI – European Association of Percutaneous Cardiovascular Interventions = Европско Здружение за Перкутани Коронарни Интервенции*, Sophia Antipolis, France.
7. FACC-Fellow [Член] на *American College of Cardiology*, Washington DC, USA. (од 2010)
8. FACC-Board member [Член на Управниот одбор] на *Istanbul Chapter of the American College of Cardiology*, USA. (од 2010)
9. Member [Член] на *Slender Club Japan*. (од 10 април 2015)

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. International Editorial Consultant [Меѓународен уредувачки консултант] на *Archives of the Turkish Society of Cardiology*, Istanbul, Turkey.
2. Guest Editor [Гостин-уредник] на *TransradialWorld.com*, mode of access (URL): www.transradialworld.org, Ahmedabad, Gujarat, India. (од 2010)
3. Member [Член] на Academic Board [Академскиот одбор] на *The Radialist.org* (website of the International Chair on Interventional Cardiology and Transradial Approach), mode of access (URL): theradialist.org, Québec City (Quebec), Canada. (од 2011)

1. Cooperation among Non-identical Oscillators Connected in Different Topologies / M. Mirchev, L. Basnarkov, L. Kocarev // Proceedings of ICT Innovations 2014 : world of data / editors Ana Madevska Bogdanova, Dejan Gjorgjevikj. – Cham ; Heidelberg ; New York ; Dordrecht ; London : Springer, cop. 2015. – (Series: Advances in Intelligent Systems and Computing ; vol. 311, ISSN 2194-5357, E-ISSN 2194-5365). – ISBN 978-3-319-09878-4 (print). – Pp. 269–277. – Also available at (URL):

http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-09879-1_27 (buy access on 30 Dec 2015). – ISBN 978-3-319-09879-1 (online). – Online proceedings.

2. Novel Gene Ontology Based Distance Metric for Function Prediction via Clustering in Protein Interaction Networks / K. Trivodaliev, I. Ivanoska, S. Kalajdziski, L. Kocarev // Proceedings of ICT Innovations 2014 : world of data / editors Ana Madevska Bogdanova, Dejan Gjorgjevikj. – Cham ; Heidelberg ; New York ; Dordrecht ; London : Springer, cop. 2015. – (Series: Advances in Intelligent Systems and Computing ; vol. 311, ISSN 2194-5357, E-ISSN 2194-5365). – ISBN 978-3-319-09878-4 (print). – Pp. 269–277. – Also available at (URL):

http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-09879-1_27 (buy access on 30 Dec 2015). – ISBN 978-3-319-09879-1 (online). – Online proceedings.

3. Inferring Cuisine - Drug Interactions Using the Linked Data Approach / M. Jovanovik, A. Bogojeska, D. Trajanov, L. Kocarev // Scientific Reports 5 [Electronic resource]. – ISSN 2045-2322 (online). – Mode of access (URL):

<http://www.nature.com/articles/srep09346> (free access on 30 Dec 2015). – Published: 20 March 2015. – Article no. 9346 (doi:10.1038/srep09346).

4. A Strategy for Power System Stability Improvement via Controlled Charge/Discharge of Plug-in Electric Vehicles / A. Gajduk, V. Zdraveski, L. Basnarkov, M. Todorovski, L. Kocarev // arXiv [Electronic resource]. – Mode of access (URL):

<http://arxiv.org/pdf/1506.07097v1.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – Submitted: 22 Jun 2015. – Article no. arXiv:1506.07097v1, 8 pages.

5. Tracking Control of Networked Multi-Agent Systems under New Characterizations of Impulses and its Applications in Robotic Systems / Y. Tang, X. Xing, H. Karimi, L. Kocarev, J. Kurths // IEEE Transactions on Industrial Electronics. – ISSN 0278-0046. – Vol. 63, issue 2 (Feb. 2016), pp. 1299–1307. – Also available at (URL):

<http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?tp=&arnumber=7152913> (subscribe/purchase access on 30 Dec 2015). – Published online: 08 July 2015. (објавено во 2015)

6. SHOPIN: Semantic Homogeneity Optimization in Protein Interaction Networks / K. Trivodaliev, S. Kalajdziski, I. Ivanoska, B. Risteska Stojkoska, L. Kocarev // Advances in Protein Chemistry and Structural Biology. Vol. 101 / edited by Rossen Donev. – Norwich (NY, USA) : William Andrew, Elsevier, 2015. – ISBN 978-0-12-803367-8, ISSN 1876-1623 (print). – Pp. 323–349. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1876162315000450> [Chapter Nine] (purchase access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 1876-1631.

7. Deep belief network based load forecasting of the Macedonian electric power system / A. Dedinec, S. Filiposka, A. Dedinec, L. Kocarev // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 - October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 1037. – Also available at (URL):

<http://registration.sdewes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-1037. – Online proceedings.

8. Network topology inference from infection statistics / I. Tomovski, L. Kocarev // Physica A: Statistical Mechanics and its Applications. – ISSN 0378-4371. – Vol. 436 (15 October 2015), pp. 272–285. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378437115003659> (purchase access on 30 Dec 2015).

9. Processing and Analysis of Macedonian Cuisine and its Flavours by Using Online Recipes / A. Bogojeska, S. Kalajdziski, L. Kocarev // Proceedings of ICT Innovations 2015 [Electronic resource] : emerging technologies for better living / editors Suzana Loshkovska, Saso Koceski. – Cham ; Heidelberg ; New York ; Dordrecht ; London : Springer, cop. 2016. – (Advances in Intelligent Systems and Computing ; vol. 399, ISSN 2194-5357, E-ISSN 2194-5365). – ISBN 978-3-319-25731-0 (print), E-ISBN 978-3-319-25733-4. – Mode of access (URL):

http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-25733-4_15 (buy access on 08 Jan 2016). – Published: 3 Jan 2016. – Pp. 143–152. (трудот е подготвен во 2015)

10. RS-fMRI Data Analysis for Identification of Changes in Functional Connectivity Networks of Bi-polar Patients / T. Boshkovski, I. Ivanoska, K. Trivodaliev, S. Kalajdziski, P. Villoslada, M. Andorra, V. Prčkowska, L. Kocarev // Proceedings of ICT Innovations 2015 [Electronic resource] : emerging technologies for better living / editors Suzana Loshkovska, Saso Koceski. – Cham ; Heidelberg ; New York ; Dordrecht ; London : Springer, cop. 2016. – (Advances in Intelligent Systems and Computing ; vol. 399, ISSN 2194-5357, E-ISSN 2194-5365). – ISBN 978-3-319-25731-0 (print), E-ISBN 978-3-319-25733-4. – Mode of access (URL):

http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-25733-4_24 (buy access on 08 Jan 2016). – Published: 3 Jan 2016. – Pp. 235–244. (трудот е подготвен во 2015)

11. Focus on networks, energy and the economy / M. Timme, L. Kocarev, D. Witthaut // New journal of physics [Electronic resource]. – ISSN 1367-2630 online. – Mode of access (URL):

<http://iopscience.iop.org/article/10.1088/13672630/17/11/110201/pdf> (free access on 30 Dec 2015). – Vol. 17 (November 2015), article no. 110201, 5 pages.

12. Dynamic intelligent load balancing in power distribution networks / V. Zdraveski, M. Todorovski, L. Kocarev // International Journal of Electrical Power & Energy Systems. – ISSN 0142-0615. – Vol. 73, pp. 157–162 (December 2015). – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0142061515002173> (purchase access on 30 Dec 2015).

Учество на научни и стручни собири

1. 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems – SDEWES 2015, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia. – Реферат: *Deep belief network based load forecasting of the Macedonian electric power system* / A. Dedinec, S. Filiposka, A. Dedinec, L. Kocarev. (презентиран од друг автор)

2. International Conference on Big Data, Knowledge and Control Systems Engineering – BdKCSE'2015, Sofia, Bulgaria, FNTS, Hall 105A, 5–6 November 2015. – Воведен реферат: *Massive Graphs: Algorithms, Techniques and Challenges*.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Поздравно обраќање на Тркалезната маса „Отворени предизвици на иновациската активност во секторот на претпријатијата во Република Македонија“, (организатори: Центар за стратешки истражувања – МАНУ, Сојуз на стопански комори на Македонија), Скопје, МАНУ, 24 јуни 2015.

2. Поздравен говор на II. Меѓународен научен собир „Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски“, (организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Институт за македонска литература, Универзитет „Константин Филозоф“ во Нитра – Филозофски факултет), Скопје, Македонска академија на науките и уметностите, 2–3 јули 2015 = II. Medzinárodná vedecká konferencia *Makedónsko-slovenské literárne, kultúrne a jazykové vzťahy*, (organizátori: Univerzita Ss. Cyrila a Metoda v Skopje – Ústav macedónskej literatúry, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre – Filozofická fakulta), Skopje, Macedónska akadémia vied a umení, 2–3 júla 2015.

3. Пригодна реч за научниот придонес на акад. проф. д-р Сашо Џероски (Институт „Јожеф Стефан, Љубљана) на неговото Пристапно предавање „До научни сознанија со машинско учење“, по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав, Скопје, МАНУ, 16 ноември 2015.

4. Воведна реч на Пристапното предавање по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. Реџеп Меидани на тема „Од фазните премини кај течните кристали,

смесите и биолошките системи до оние во јавниот, општествениот и политичкиот живот = From phase transitions in liquid crystals, mixtures and biological systems to those in public, social and political life“, Скопје, МАНУ, 1 декември 2015.

5. Воведна реч на Пристапното предавање по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. Стефан Воденичаров на тема „Деградацијата на металните структури од радијацијата и влијанието на животниот век на НЕЦ `Козлодуј““, Скопје, МАНУ, 16 декември 2015.

Членувања и функции

1. IEEE Fellow [Член] на *Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE)*, New York, USA. (од 2006)

2. Member [Член] на *European Academy of Sciences and Arts = Academia Scientiarum et Artium Europaea*, Salzburg, Austria, EU. (од 2012)

3. Member [Член] на *World Academy of Art and Science*, Napa, CA, USA. (од 2014)

Доп. член МАРЈАН МАРКОВИЌ

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленковиќ / [уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 139 стр. – ISBN 978-608-203-155-2. – Предговор: Кон легатот на акад. Харалампие Поленковиќ / Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ. – Стр. 9–11.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Процеси на емантичка деривација преку анализа на поимите *дише*, *дух* и *душа* / Марјан Марковиќ // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA). – ISSN 0350-1914. – XXXIX, 1–2 (2014), стр. [11]–19. (излезено од печат во 2015)

2. Формална и семантичка деривација на прасловенските глаголски основи *Leg- *Log- во македонскиот јазик / Марјан Марковиќ // Зборник на XLI научна конференција на XLVII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура / [редакциски одбор Рина Ускова... и др.]. – Скопје : Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, 2015. – ISBN 978-9989-43-375-7. – Стр. [101]–114.

3. Субјунктивот во ароманскиот / Марјан Марковиќ // Субјунктив : со посебен осврт на македонските да-конструкции / [уредник Зузана Тополињска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – (Морфосинтаксички студии / Македонска академија на науките и уметностите, Истражувачки центар за ареална лингвистика ; 3). – Публикацијата е во рамките на проектот: Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет. – ISBN 978-608-203-128-6. – Стр. 170–177. – Достапно и на (URL):

<http://ical.manu.edu.mk/books/ZbornikSubjunktivICAL2014.pdf> (слободен пристап на 29.12.2015). – Ел. зборник.

4. Надградени показатели на динамичните релации во македонскиот јазик (во балкански контекст) / Марјан Марковиќ // *Slavia Meridionalis*. – ISSN 2392-2400. – Vol. 15 (2015), pp. [67]–74. – Also available at (URL):

<https://ispan.waw.pl/journals/index.php/sm/article/view/sm.2015.007/1413> (free access on 26 Dec 2015).

5. За постпозитивните партикули во заменскиот и прилошкиот систем на македонскиот јазик / Марјан Марковиќ // VIII македонско-северноамериканска конференција за македонистика, Охрид, 7-8 јули, 2012 / [редакција Славица Велева, Марјан Марковиќ, Виктор Фридман]. – Скопје : Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2015. – ISBN 978-9989-43-383-2. – Стр. 65–72.

6. The Dominant exponents of dynamic spatial relations in Macedonian (in a Balkan context) / Marjan Markovikj // *Balkanistica*: Од Чикаго и назад : papers to honor Victor A. Friedman on the occasion of his retirement. – ISSN 0360-2206. – Vol. 28 (2015), pp. 295–310.

Учество на научни и стручни собири

1. Месечни лингвистички средби: *Colloquia Linguistica*, (организатор: Истражувачки центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“ – МАНУ), Скопје, МАНУ, 31 март 2015. – Предавање: „Околу процесите на семантичка деривација“.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Лингвистичка работилница: *Languages Meet in the Central Balkans* (Helsinki Area & Language Studies (HALS) research group, University of Helsinki), Струга, 1 јуни 2015. – Излагање: *The Vlachs, their language, and its contacts with other languages*.

2. Курс: „Граматичките категории во современиот македонски јазик“ (48. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје), Охрид, 16–17 јуни 2015. – Учество.

3. Лингвистичка работилница: „Граматика (синхронија–дијахронија)“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 4–5 јули 2015. – Учество.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Lecture: *The Aromanian and Its Contacts with Macedonian (from Balkan Perspective)*, The University of Tokyo, Japan, 20 March 2015.

2. Lecture: *Macedonian language tendencies in Balkan context*, Slavic-Eurasian Research Center, Hokkaido University, Sapporo, 24 March 2015.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотор на книгата *Macedonian Studies 2* од проф. д-р Виктор А. Фридман, (во организација на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика – МАНУ), Скопје, МАНУ, 30 октомври 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на серијата зборници „Морфосинтаксички студии“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, Истражувачки центар за ареална лингвистика.

Акад. ВЛАДО МАТЕВСКИ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Antioxidant activity of *Salvia jurisicii* Košanin ethanol extracts / Ana Z. Alimpić, Sonja N. Duletić-Laušević, Vlado S. Matevski, Petar D. Marin // *Botanica Serbica*. – ISSN 1821-2158. – Vol. 39, issue 1 (2015), pp. [53]–58. – Also available at (URL):

http://botanicaserbica.bio.bg.ac.rs/арhива/pdf/2015_39_1_626_full.pdf

(free access on 21 Jan 2015). – E-ISSN 1821-2638.

2. Impact of Climate Change on Mountain Flora and Vegetation in the Republic of Macedonia (Central Part of the Balkan Peninsula) / Andraž Čarni, Vlado Matevski // *Climate Change Impacts on High-Altitude Ecosystems* / editors Münir Öztürk, Khalid Rehman Hakeem, I. Faridah-Hanum, Recep Efe. – ISBN 978-3-319-12858-0 (print). – Cham ; Heideberg ; New York ; Dodrecht ; London : Springer, 2015. – Pp. 189–213. – Also available at (URL):

<http://www.springer.com/gb/book/9783319128580> (rental access on 01 Oct 2015). – ISBN 978-3-319-12859-7 (online).

3. Composition, Antimicrobial and Antioxidant Properties of Endemic Species *Ferulago macedonica* Micevski & E. Mayer / Ksenija S. Mileski, Ana M. Džamić, Ana D. Čirić, Mihailo S.

Ristić, Slavica M. Grujić, Vlado S. Matevski, Petar D. Marin // Records of Natural Products. – ISSN 1307-6167. – Vol. 9, issue 2 (April–June 2015), pp. [208]–223 (IF). – Also available at (URL):

<http://www.acgpubs.org/RNP/2015/Volume9/Issue%201/23-RNP-EO-1310-024.pdf> (free access on 21 Dec 2015). – E-ISSN 1307-6167.

4. Essential oil contents and micromorphological traits of *Stachys iva* Griseb. and *S. horvaticii* Micevski (*Lamiaceae*) / Kremer D., Matevski V., Dunkić V., Bezic N., Stabentheiner E. // Records of Natural Products. – ISSN 1307-6167. – Vol. 10, issue 2 (March–April 2016), pp. [228]–239 (IF). – Also available at (URL):

<http://www.acgpubs.org/RNP/2016/Volume10/Issue%201/28-RNP-EO-1407-032.pdf> (free access on 29 Dec 2015). – E-ISSN 1307-6167. – Published online: 01.08.2015. (objavljeno vo 2015)

5. Composition of Leaf *n*-Alkanes in Three *Satureja montana* L. Subspecies from the Balkan Peninsula: Ecological and Taxonomic Aspects / Tanja Dodoš, Nemanja Rajčević, Vele Tešević, Vlado Matevski, Pedja Janačković, Petar D. Marin // Chemistry & Biodiversity. – ISSN 1612-1872 (print). – Vol. 12, issue 1 (January 2015), pp. 157–169 (IF). – Also available at (URL):

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cbdv.201400112/abstract> (rent/purchase access on 29 Dec 2015). – ISSN 1612-1880 (online).

6. Population Variability of Essential-Oils *Pinus heldreichii* from the Scardo-Pindic Mountains Ošljak and Galičica / Biljana Nikolić, Mihailo Ristić, Srdjan Bojović, Zoran Krivošej, Vlado Matevski and Petar D. Marin // Chemistry & Biodiversity. – ISSN 1612-1872 (print). – Vol. 12, issue 1 (February 2015), pp. 295–308 (IF). – Also available at (URL):

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cbdv.201400135/abstract> (rent/purchase access on 29 Dec 2015). – ISSN 1612-1880 (online).

7. Composition and biological effects of *Salvia ringens* (*Lamiaceae*) essential oil and extracts / Ana Alimpić, Dejan Pljevljakušić, Katarina Šavikin, Aleksandar Knežević, Milena Čurčić, Dragan Veličković, Tatjana Stević, Goran Petrović, Vlado Matevski, Jelena Vukojević, Snežana Marković, Petar D. Marin, Sonja Duletić-Laušević // Industrial Crops and Products. – ISSN 0926-6690. – Vol. 76, issue 1 (15 December 2015), pp. 702–709. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0926669015302776> (rent/purchase access on 29 Dec 2015).

8. Variability of the terpenic profile of *Pinus heldreichii* populations of the Scardo-Pindic (Serbia-Kosovo and Republic of Macedonia) and Dinaric massifs (Montenegro and Serbia) / Nikolić B., Ristić M., Bojović S., Kovačević D., Matevski V., Krivošej Z., Marin D.P. // Proceedings [Electronic resource] / International Conference Reforestation Challenges, Belgrade, 03-06 June 2015 ; organized by University of Belgrade-Faculty of Forestry, IUFRO, Reforesta ; editors Vladan Ivetić and Tatjana Čirković-Mitrović. – Beograd : Reforesta, 2015. – ISBN 978-86-918861-1-0. – Mode of access (URL):

<http://www.reforestationchallenges.org/REFORESTATION%20CHALLENGES%20%20PROCEDINGS.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – Pp. 260–265. – Online proceedings.

9. Transitional along gradient from warm to mesic temperate forests evaluated by GAMM / Andraž Čarni, Vlado Matevski, Nina Juvan, Mitko Kostadinovski, Petra Košir, Aleksander Marinšek, Andrej Paušič, and Urban Šilc // Journal of Plant Ecology [Electronic resource]. – ISSN 1752-9921. – Mode of access (URL):

<http://jpe.oxfordjournals.org/content/early/2015/11/09/jpe.rtv069.full.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – Published online: 14 October 2015. – Article no. jpe/rtv069, 13 pages (IF). – Also available at (URL): <http://jpe.oxfordjournals.org/content/early/2015/10/14/jpe.rtv069.full.pdf> (free access on 30 Dec 2015), 41 pages.

10. Syntaxonomy of the rocky grasslands on carbonate bedrocks in the west and southwest of the Republic of Macedonia [+ Appendix] / Matevski V., Čarni A., Čušterevska R., Kostadinovski M., Mucina L. // Applied Ecology and Environmental Research. – ISSN 1589 1623 (print). – Vol. 13, no. 4 (2015), pp. 1197–1214 (IF). – Also available at (URL):

http://aloki.hu/pdf/1304_11971214.pdf (free access on 30 Dec 2015). – ISSN 1785 0037 (online).

11. *Salvia jurisicii* Košanin and *Salvia amplexicaulis* Lam. Chemical Composition of the essential oils / A. Alimpić, D. Pljevljakušić, K. Šavikin, V. Matevski, P. D. Marin, S. Duletić-Laušević // Agro FOOD Industry Hi Tech. – Vol. 26(5) (September-October 2015), pp. 64–67 (IF). – ISSN 1722-6996. – Also available at (URL):

<http://www.teknoscienze.com/articles/agro-food-industry-hi-tech-salvia-juriscicii-ko-scaron-anin-and-salvia-amplexicaulis.aspx> (login required access on 30 Dec 2015),

http://www.teknoscienze.com/Contents/Riviste/Sfogliatore/AF5_2015/index.html#1/z. (free access on 30 Dec 2015).

б) апстракт и постер презентаци

1. *Variability of the terpenic profile of Pinus heldreichii populations of the Scardo-Pindic (Serbia-Kosovo and Republic of Macedonia) and Dinaric massifs (Montenegro and Serbia)* / Biljana Nikolić, Mihailo Ristić, Srđan Bojović, Dragan Kovačević, Vlado Matevski, Zoran Krivošej, Petar D. Marin // Book of Abstracts / International Conference Reforestation Challenges, Belgrade, 03-06 June 2015; organized by University of Belgrade, Faculty of Forestry, IUFRO, Reforesta ; editors Vladan Ivetić, Tatjana Ćirković-Mirković. – Beograd : Reforesta, 2015. – ISBN 978-86-918861-0-3. – P. 77. Also available at (URL):

https://www.researchgate.net/publication/282357779_Book_of_abstracts_International_conference_Reforestation_Challenges (free access on 30 Dec 2015). – Online book of abstracts.

2. The meadows vegetation in the southern part of the Republic of Macedonia (Mariovo Region) / Vlado Matevski, Mitko Kostadinovski, Renata Ćušterevska, Andraž Čarni, Cvetanka Cvetkovska // Book of abstracts / 36th Meeting of Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Osijek (Croatia), 17–20 June 2015 ; [editors Željko Škvorc, Jozo Franjić, Daniel Krstonošić]. – Zagreb : Croatian Botanical Society, 2015. – ISBN 9789539977489. – Poster Session I. (poster presentation)

3. Differentiation of the classes *Daphno-Festucetea* and *Elyno-Seslerietea* in the southern part of the Balkan Peninsula / Ćušterevska, R., Matevski, V., Kostadinovski, M., Čarni, A. // Abstracts : 58th Annual Symposium of the International Association for Vegetation Science: Understanding broad-scale vegetation patterns 19 – 24 July 2015, Brno, Czech Republic ; edited by Milan Chytrý, David Zelený, Eva Hettnerbergerová. – Brno : Masarykova univerzita, 2015. – P. 82.

4. Mountain Endemics in the Flora of the Republic of Macedonia : (with special Overview to the Galichica Mt.) / Vlado Matevski // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 19.

5. Bioavailability and Bioaccumulation of Toxic Elements in Various Plant Species in the Area of Abandoned As-Sb-Tl Mine Allchar, Republic of Macedonia / Katerina Bačeva Andonovska, Trajče Stafilov, Vlado Matevski // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 22.

6. Pollen Calendars and Allergies in Republic of Macedonia / Snežana Milkovska, Vlado Matevski, Elena Kolevska // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 23.

7. *Cistus incanus* vegetation in the southern Balkans / Andraž Čarni, Vlado Matevski, Urban Šilc // Book of abstracts / 6th Balkan Botanical Congress, Rijeka, September 14–18, 2015 ; [organisers Natural History Museum Rijeka, Croatian Botanical Society, Botanical Society of Slovenia ; editors Sandro Bogdanović, Nejc Jogan]. – Rijeka : Natural History Museum : University of Rijeka ; [Zagreb] : Croatian Botanical Society ; Ljubljana : Botanical Society of Slovenia, 2015. – ISBN 978-953-99774-9-6. – P. 56 (poster 154). – Also available at (URL):

http://www.priradoslovni.com/6bbc/wp-content/uploads/2015/02/6BBC_Book_of_Abstracts.pdf

(free access on 30 Dec 2015). – Online book of abstracts. (poster presentation)

Други библиографски единици

1. Поговор / Владо Матевски // Илјадалетие на хрватското глаголаштво / Едуард Херцигоња ; [превод од оригиналот Споменка Демниева, Желјкица Демниева]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-139-2. – Стр. [255].

2. Академик Ристо Лозановски : (по повод 90-годишнината од раѓањето) / Глигор Јовановски, Владо Матевски // Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9027. – 36, 2 (2015), стр. [73]–76.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. *Atlas Florae Europaeae*, Project of the University of Helsinki and Finnish Museum of Natural History, Botanical Museum, Helsinki, Finland (Member of the Committee for Mapping the Flora of Europe, Regional Collaborator)

2. *Red List of European Habitat types*, European Commission, EU.

Учество на научни и стручни собири

1. International Conference Reforestation Challenges, (organized by University of Belgrade-Faculty of Forestry, IUFRO and Reforesta), Belgrade, 03-06 June 2015. – Реферат: "Variability of the terpenic profile of *Pinus heldreichii* populations of the Scardo-Pindic (Serbia-Kosovo and Republic of Macedonia) and Dinaric massifs (Montenegro and Serbia)" / Biljana Nikolić, Mihailo Ristić, Srdan Bojović, Dragan Kovačević, Vlado Matevski, Zoran Krivošej, Petar D. Marin. (презентиран од друг автор)

2. 36th Meeting of Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology, Osijek (Croatia), 17–20 June 2015 – Постер презентација: *The meadows vegetation in the southern part of the Republic of Macedonia (Mariovo Region)* / Vlado Matevski, Mitko Kostadinovski, Renata Čušterevska, Andraž Carni, Svetanka Svetkovska. (презентиран од друг автор)

3. 58th Annual Symposium of the International Association for Vegetation Science: Understanding broad-scale vegetation patterns, 19 – 24 July 2015, Brno, Czech Republic. – Реферат: "Differentiation of the classes *Daphno-Festucetea* and *Elvno-Seslerietea* in the southern part of the Balkan Peninsula" / Čušterevska, R., Matevski, V., Kostadinovski, M., Carni, A. (презентиран од друг автор)

4. 6th Balkan Botanical Congress, (organisers: Natural History Museum Rijeka, Croatian Botanical Society and Botanical Society of Slovenia), Rijeka, 14-18 September 2015. – Постер презентација: "*Cistus incanus* vegetation in the southern Balkans" / Andraž Carni, Vlado Matevski, Urban Šilc. (презентиран од друг автор)

5. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферати: *Mountain Endemics in the Flora of the Republic of Macedonia* / Vlado Matevski ; *Bioavailability and Bioaccumulation of Toxic Elements* / Katerina Bačeva Andonovska, Trajče Stafilov, Vlado Matevski ; *Pollen Calendars and Allergies in Republic of Macedonia* / Snežana Milkovska, Vlado Matevski, Elena Kolevska.

6. 6th Danube Academies Conference: *DANUBIS Innovation/Technology/Society*, (organisers: European Academy of Sciences and Arts, Salzburg, Austria and University of Ulm, Germany), Ulm, Germany, 16–17 April 2015. – Учество.

7. Intergovernmental Initiative Western Balkans – 1st Joint Science Conference (JSC-WBP): *Perspective Europe: Building Future with Science*, Halle and Berlin, Germany, 15–17 July 2015. – Ко-модератор: Round table I.

8. IUCN Mediterranean: *Monocotyledon plants assessment workshop*, Montpellier, France, CIRAD, 14–18 December 2015. – Учество.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Пригодно обраќање на промоцијата на романот „Балканвавилонци“ од акад. Луан Старова (прогласен од „Утрински весник“ за роман на годината за 2014 година), Скопје, МАНУ, 28 октомври 2015.

2. Пригодна реч за ликот и научниот придонес на акад. Ристо Лозановски по повод Свеченото одбележување на 90 години од неговото раѓање, Скопје, МАНУ, 26 ноември 2015.

Членувања и функции

1. Член на *Одборот за доделување на Државната награда „Гоце Делчев“*, 2015.
2. Член на *Друштвото на биолози на Република Македонија*, Институт за биологија, Природно-математички факултет – Скопје, Скопје.
3. Член на *Македонското еколошко друштво (МЕД)*, Скопје.
4. Претседател на *Националниот комитет за биолошка разновидност на Република Македонија*, Скопје.
5. Член на Националниот Управувачки Комитет на *Глобалниот еколошки фонд – Програма за мали грантови (ГЕФ ПМГ Македонија) = Global Environment Facility Small – Grants Programme (GEF SGP Macedonia)*, Скопје.
6. Претседател на Организациониот одбор на *Научната конференција „Науката и уметноста 2“*, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, *Научно друштво од Берлин „Лажбици“*), Охрид, 20–21 септември 2015 = *Wissenschaftliche Konferenz Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, *Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin*), Ohrid, 20–21 September 2015.
7. Member [Член] на *Committee for Mapping the Flora of Europe*, Helsinki, Finland.
8. Member [Член] на *OPTIMA (Organization for the Phyto–Taxonomic investigation of the Mediterranean area)*, Palermo, Italy.
9. Member [Член] на *Ostalpin–Dinarische Gesellschaft für Vegetationskunde*, Botanischen Institut der Universität Triest, Italien = *Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology*, Botanical Institute of the University of Trieste, Italy.
10. Member [Член] на Scientific Committee [Научен комитет] на *6th Balkan Botanical Congress*, (organisers: *Natural History Museum Rijeka, Croatian Botanical Society and Botanical Society of Slovenia*), Rijeka, September 14-18, 2015.

Менторства и членувања во комисији за одбрана а докторски дисертации

1. Член на Комисијата за одбрана на докторската дисертација на докторантка Рената Ќуштеревска на тема: „Фитоценолошки истражувања на вегетацијата на брдските и планинските пасишта на планината Галичица“, Скопје, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Member [Член] на National Editorial Board [Национален уредувачки одбор] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).
2. Член на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието „Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9027).
3. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Hacquetia*, Ljubljana : Biološki Inštitut "Jovan Hadži", ZRC, SAZU, Slovenija (ISSN 1581-4661, E-ISSN 1854-9829).
4. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Natura Montenegrina*, Podgorica : Prirodnjački muzej Crne Gore (CD-ISSN 1451-5776, E-ISSN 1800-7155).
5. Regional Adviser [Регионален советник] на списанието *Phytologia Balcanica*, Sofia : Institute of Botany, Bulgarian Academy of Sciences, Bulgaria (ISSN 1310-7771, E-ISSN 1314-0027).
6. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Biologica Nyssana*, Niš : Faculty of Sciences and mathematics, Department of Biology and Ecology, Serbia (ISSN 2217-4606).
7. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Biologia Serbica*, Novi Sad : Faculty of Sciences, Department of Biology, University of Novi Sad, Serbia (ISSN 2334-6590).

8. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *JNTS : journal of natural and technical sciences*, Tirana : Academy of Sciences, Albania (ISSN 2074-0867).

Награди и признанија

1. Благодарница што ја доделува ГЕФ ПМГ Македонија (Глобален еколошки фонд – Програма за мали грантови во Македонија), за учество во Националниот управувачки комитет и за придонес кон изнаоѓање на локални решенија за глобалните еколошки проблеми, Скопје, 2015.

Други активности

1. Рецензија за изборот на д-р Андраж Чарни за член на МАНУ надвор од работниот состав, 2015.

Акад. МАТЕЈА МАТЕВСКИ

Монографии

1. Молох : пеш по светот / Матеја Матевски. – Скопје : Матица македонска, 2015. – 109 стр. – ISBN 978-608-10-0403-8.

2. Мртвица [Електронски извор] / Матеја Матевски. – Текст. – Скопје : Македоника - Фондација за негување на македонското културно наследство, 2015. – Начин на пристап (URL): <http://www.makedonika.mk/ShareBook.aspx?id=4538> (пристапено на 26.03.2015).

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Нашиот професор / Матеја Матевски // Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ / [уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-155-2. – Стр. 13–15.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Сонувач со отворени очи / Матеја Матевски // Минута пред заспивање / Мирослав Валек ; [превод од словачки Стојан Лекоски ; препев Матеја Матевски]. – Охрид : Институт за традиционални вредности - Здружение за култура и соживот со природата (ИТВ - ЗКСП) ; Струга : Ирис, 2015. – Превод на делото: *Básne / Miroslav Válek*. – ISBN 978-608-207-152-7 (Ирис). – Стр. 91-97.

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Раѓање на трагедијата / Матеја Матевски // Република. – ISSN 1857-8241. – Год. IV, бр. 145 (12.06.2015), стр. 37.

2. Залез ; Езеро ; Свети Трифун / Матеја Матевски // Македонски академски клуб : на Друштвото за бугарско-македонско пријателство = Македонски академичен клуб : при Друштвото за бугарско-македонско пријателство. – Билтен бр. = Бюлетин № 11 (2014), стр. 60–75 [објавени песни во рамки на критички текст за неговата поезија]. (не е влезено во Летопис 2014)

3. Колаж ; Постоене ; Среде зборовите ; Круг ; Езеро ; Дождови ; Раѓање на светлината ; Липа ; Трева ; Крај на патот / Матеја Матевски = *Kolaž ; Postojanje ; Usred reči ; Krug ; Jezero ; Kiše ; Rađanje svica ; Lipa ; Trava ; Kraj puta / MATEJA MATEVSKI* // Од живиот извор : петнаесет македонски поети / избор и превод Ристо Василевски ; главен и одговорен уредник Никола Вуколиќ = *Sa živog izvora : petnaest makedonskih pesnika / izbor i prevod Risto Vasilevski ; glavni i odgovorni urednik Nikola Vukolić*. – Бања Лука ; Београд : Задужбина „Петар Кочиќ“ = *Banja Luka*

; Beograd : Zadužbina Petar Kočić, 2015. – (Библиотека Преводи = Biblioteka Prevodi). – ISBN 978-99955-31-63-8. – Стр. [29]–53.

4. Отсечки од помнежот : седум песни / Матеја Матевски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [27]–34. – Песни: Претрчување ; Талкање по дождот : во Париз, со Ѓузел и Радован ; Луња на Place du tertre ; Медон : за Паскал Сотировски ; Бах, мансандрата на Трокадеро : за Душка Тасеска ; На изложба : за Влада ; Во градините на шансоната : за Зага.

5. Залез ; Свона ; Езеро ; Обраќање до предокот ; Круг ; Липа ; Свети Трифун ; Снег / Матеја Матевски // Светиот пат : поезија од балканските народи / избор и предговор Раде Силјан. – Скопје : Матица македонска, 2015. – ISBN 978-608-10-0420-5 (13), ISBN 608-10-0420-1 (10). – Стр. [273]–281.

6. Залез ; Свона ; Езеро ; Обраќање до предокот ; Круг ; Липа ; Свети Трифун ; Снег / Матеја Матевски // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 24–27.

7. Црната кула / Матеја Матевски // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 33–44. – Содржина: Црната кула = Kulla e zezë ; Раѓање на трагедијата ; Езеро = Göl ; Дрво во долот = Дерево в долине ; Не ќе има Тројанска војна = There will be no Trojan war ; Заминување на светулката ; Поетика ; En attendant la pluie ; Cerchio oscuro di nebbia ; От маоторот ; Dunkler nebelkreis ; Cerca ; El adios de la luciernaga.

8. Kolaž ; Postojanje ; Usred reči ; Krug ; Jezero ; Kiše ; Rađanje svica ; Lipa ; Trava ; Kraj puta / Матеја Матевски // Моќне струне : antologija makedonskog pesništva : (IX-XXI vek) / [priredio, preveo i prepevao] Risto Vasilevski. – Smederevo : Arka, 2015. – (Biblioteka Antologije). – ISBN 978-86-7610-167-2. – Стр. 172–190.

Преведувачка дејност

1. Минута пред заспивање / Мирослав Валек ; [превод од словачки Стојан Лекоски ; препев Матеја Матевски]. – Охрид : Институт за традиционални вредности - Здружение за култура и соживот со природата (ИТВ - ЗКСП) ; Струга : Ирис, 2015. – 100 стр. – Превод на делото: Básne / Miroslav Válek. – ISBN 978-608-207-152-7 (Ирис).

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Одзборувана поетика : шест промотивни беседи. Објава на поезијата : (на осумдесет и петтиот роденден на Матеја Матевски) : (МАНУ, 13.3.2014) / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [131]–136.

Награди и признанија

1. Повелба „Блаже Конески“ за врвни творечки остварувања од парадигматски карактер, со трајни белези во развојните процеси на македонската литература и со значајни проблесоци во литературните и културните центри во Европа и во светот (доделена за прв пат на Свечениот собир во рамките на „Денови на Блаже Конески“, Скопје, Друштво на писатели на Македонија, 17 декември 2015.

Акад. МИТКО МАЏУНКОВ

Монографии

1. Домот на Александар / Митко Маџунков. – Скопје : Три, 2015. – 147 стр. – ISBN 978-608-230-306-2.

2. Убиј го зборливото куче / Митко Маџунков. – Скопје : Три, 2015. – 360 стр. – ISBN 978-608-230-305-5.

3. Кон другата земја / Митко Маџунков. – Скопје : Три, 2015. – 425 стр. – ISBN 978-608-230-304-8.

4. Чудна средба / Митко Маџунков. – Скопје : Три, 2015. – 111 стр. – ISBN 978-608-230-303-1.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Избрани, прегледани, рецензирани, редактирани и објавени 101 том од едицијата: „Свезди на светската книжевност“, главен редактор Митко Маџунков, Скопје : Арсламина : Конгресен сервисен центар : Магор : Арс Ламина : Арс студио : Издавачки центар-ТРИ : Ад Вербум : Нампрес, 2015.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) рецензии и прикази

1. Шеста промоција на едицијата „Свезди на светската книжевност“ : НУБ „Св. Климент Охридски“, Скопје, 28 мај 2014 г. / Митко Маџунков // Годишен зборник на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“-Скопје. – ISSN 1409-5483. – Кн. 20 (2014), стр. 255–258. (излезено од печат во 2015)

2. Митко Маџунков: Приказни за ѓаволот / Митко Маџунков // Огледало : месечник на книжевните преведувачи на Македонија. – ISSN 0351-2126. – Год. XXVI, бр. 231–232 (ноември-декември 2015), стр. [1], 8–9.

Други библиографски единици

1. Пет записи за Глигор Чемерски / Митко Маџунков // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [97]–114. – Текстови: Три сонца над Македонија : (за мозаичкиот диптих на Чемерски во резиденцијата на претседателот на Република Македонија, Скопје) ; Авторски избор : (Скопје, Галерија ОКО) ; Париски нокни записи за црното ; Половина век – цела една епоха : (ретроспектива 1960–2010, Национална галерија на Македонија, Скопје, Даут-пашин амам, Чифте-амам) ; Глигор Чемерски во Храмот на уметноста : (промотивна изложба).

2. Како да си ја сочуваме државата? : реч по повод доделувањето на Државната награда „11 октомври“ за 2015 година / Митко Маџунков // Наше писмо : магазин за литература и култура. – ISSN 1409-6617. – Год. XXI, бр. 79–80 (јануари–декември 2015), стр. 1–2.

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Приказни за ѓаволот / Митко Маџунков // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [315]–343.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Проект „Едиција ‘Свезди на светската книжевност’“, Министерството за култура при Владата на РМ, Скопје, 2012–2016. (претседател на Стручната редакција / главен редактор на едицијата)

Водење или учество на литературни манифестации (приредби, трибини, книжевни вечери или портрети и сл.)

1. Претставување на македонските автори: Митко Маџунков, Венко Андоновски, Блаже Миневски и Кица Колбе на Националниот ден на Македонија со наслов „Дожд од зборови“ на штандот на Република Македонија, Франкфурт, СР Германија, Саем на книгата 2015, 17 октомври 2015. – Учество.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Реч како Претседател на Стручната редакција на промоцијата на 32 нови дела од едицијата „Свезди на светската книжевност“, Скопје, Спомен куќа на Мајка Тереза, 4 јуни 2015.

2. Обраќање од името на добитниците на Државната награда „11 Октомври“, Скопје, Собрание на Република Македонија, 11 октомври 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии,
документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Роман за иднината на романот : (кон „Време на ирвасите“ од Митко Маџунков) / Венко Андоновски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [282]–302.

2. „Птиците од ланските гнезда“ од Митко Маџунков / Елизабета Шелева // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [303]–306.

3. Сенките на минатото : (низ призмата на романот „Птиците од ланските гнезда“ на Митко Маџунков) / Лидија Капушевска-Дракулевска // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [307]–313.

Членувања и функции

1. Претседател на Стручната редакција (главен редактор) на проектот „Едиција ‘Свезди на светската книжевност’“, Скопје, Министерство за култура на РМ, 2012–2016.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Извршен уредник на списанието „МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9868).

2. Главен уредник на изданието (во 3 тома): *Summa aeteticae I-III (Јужнословенска естетика, Балканска естетика, Европска естетика)*, Георги Старделов, Скопје : МАНУ, 2015, 933+462+771 стр. (I-ISBN 978-608-203-145-3, II-ISBN 978-608-203-147-7, III-ISBN 978-608-203-146-0).

Награди и признанија

1. Државна награда „11 Октомври“ за животно дело во областа на културата и уметноста, Скопје, Собрание на Република Македонија, 11 октомври 2015.
Акад. ВИТОМИР МИТЕВСКИ

Монографии

1. Македонската апстрактна терминологија и нејзиното наследство / Витомир Митевски. – Скопје : Матица македонска, 2015. – 166 стр. – ISBN 978-608-10-0448-9.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Хесиод / Витомир Митевски // Дела и дни / Хесиод ; [превод од старогрчки јазик и поговор Витомир Митевски]. – Скопје : Ад Вербум, 2015. – (Свезди на светската книжевност). – Превод на делото: Erga kai emera / Esiodoy. – ISBN 978-608-4627-39-5. – Стр. 33-47.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Националниот идентитет и именувањето на Балканот / Витомир Митевски // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA): „Балкански идентитети : текстови од Првата научна конференција во рамки на проектот ‘Културната интеграција и стабилноста на Балканот’“ / приредувачи Катица Ќулавакова, Милена Божикова]. – ISSN 0350-1914. – XL, 1–2 (2015), стр. [17]–22.

б) апстракт и постер презентација

1. The Definition of Philosophy by St. Constantine–Cyril and Ancient Tradition / Vitomir Mitevski // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракт = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 5.

Други библиографски единици

1. Petar Hr. Ilievski (1929-2013): a Modest Man of Outstanding Scientific Achievements / Vitomir Mitevski // Colloquia Humanistica: *Multiple Biographies, Transcultural Experience*. – ISSN 2392-2419-3. – No. 3 (2014), pp. [213]–216. – Also available at (URL):

<https://ispan.waw.pl/journals/index.php/ch/article/view/ch.2014.018/701> (free access on 24 Dec 2015). (излезено од печат во 2015)

Преведувачка дејност

1. Дела и дни / Хесиод ; [превод од старогрчки јазик и поговор Витомир Митевски]. – Скопје : Ад Вербум, 2015. – 51 стр. – (Свезди на светската книжевност). – Превод на делото: Erga kai emera / Esiodoy. – ISBN 978-608-4627-39-5.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Проект „Едиција ‘Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа’“, Министерството за култура при Владата на РМ, Скопје, 2012–2016. (редактор на преведени дела од класичните јазици)

Учество на научни и стручни собири

1. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: *The Definition of Philosophy by St. Constantine–Cyril and Ancient Tradition*.

2. Симпозиум „Chronos и kairos – античките концепти за времето“, Скопје, Филозофски факултет, 25 февруари 2015. – Реферат: „Претфилозофското потекло на поимот *kairos*“. (на македонски јазик)

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Пригодна реч на отворањето на изложбата на објавените дела на акад. Блаже Ристовски по повод 85-годишнината од неговото раѓање, Скопје, Свечена сала на МАНУ, 19 март 2015.

2. Промотивна беседа на промоцијата на 20 книги од проектот „Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа“, Скопје, Македонски народен театар, 21 јуни 2015.

3. Пригодна реч (во својство на претседател на Одборот) на Свеченото доделување на државната награда „Св. Климент Охридски“ на добитниците, Скопје, Собрание на Република Македонија, 8 декември 2015.

Манифестации за сопственото творештво

(промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на делата на академик Витомир Митевски, Куманово, Градска библиотека „Тане Георгиевски“, 23 април 2015. (промотор: проф. д-р Весна Томовска)

Членувања и функции

1. Редактор на преведени дела од класичните јазици во рамките на проектот „Едиција ‘Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа’“, Скопје, Министерството за култура на РМ, 2013–2015.

2. Претседател на *Одборот за доделување на Државната награда „Св. Климент Охридски“*, Скопје, Министерството за култура на РМ, 2015.

3. Член на *Комисијата за наука при Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“*, Скопје, 2012–2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1914).

2. Одговорен уредник на меѓународното научно списание за класични студии *Živa antika* = *Жива антика* : *Antiquité vivante*, Скопје: Здружение за класични студии Жива Антика = Society for Classical Studies *Živa Antika*.

Акад. БОРО МИТРИЌЕСКИ

Уметнички дела

1. „Александар III Македонски“, скулптура, мермер, 2015.
2. „Филип II Македонски“, скулптура, мермер, 2015.
3. „Пријателки“, скулптура, мермер, 2015.
4. Создадени други над 30 дела (ситна пластика, мермер, дрво, бронза), 2015.

Изложби

а) самостојни

1. Изложба „Боро Митриќески“, Прилеп, Ликовна галерија на НУЦК „Марко Цепенков“, 3 ноември 2015. (ретроспективна изложба на 10 скулптури во дрво)

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Боро Митриќески / [дизајн и графичка подготовка Марјан Стојаноски]. – Прилеп : Национална установа центар за култура „Марко Цепенков“, 2015. – [14] стр. – Предговори: Кон творештвото на Боро Митриќески / Маја Крстевска, Ана Франговска-Стојановска: стр. [2]. (каталог за самостојна изложба)

2. Визуелните уметности во Македонија во XX век. Кн. 1 : сликарство, скулптура, графика / Емил Алексиев = Visual arts in Macedonia in the 20th century. Book 1 : painting, sculpture, graphics / Emil Aleksiev. – Скопје : Остен = Skopje : Osten, 2015. – 184 стр. – ISBN 978-608-65850-2-0. (каталог за групна изложба)

Акад. БОЖИН ПАВЛОВСКИ

Монографии

1. Градинар, пустина / Божин Павловски. – Скопје : Матица македонска, [2015]. – 389 стр. – ISBN 978-608-10-0410-6 (13), ISBN 608-10-0410-4 (10).

2. The horn of love / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Vesna N Krsteski ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers , 2015. – 398 pages. – ISBN 978-0-994318305.

3. West Aust / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Margarita B John ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers, 2015. – 362 pages. – ISBN 978-0-994318329.

4. Dreaming on the Road / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Elena Ciavarella ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers, 2015. – 336 pages. – ISBN 978-0-994318312.

5. Journey with my beloved / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Elena Ciavarella ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers, 2015. – 336 pages. – ISBN 978-0-994318336.

6. Gardener, Desert / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Vesna N Krsteski ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers, 2015. – 333 pages. – ISBN 978-0-994318343.

7. Eagle Coat of Arms / Bozin Pavlovski ; translated from the Macedonian by Elena Ciavarella ; [edited by Bradley Dawson]. – Melbourne, Vic., Australia : AEA publishers, 2015. – 303 pages. – ISBN 978-0-994318350.

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Рогот на љубовта : награда „Стале Попов“ најдобро прозно остварување - 2014 / Божин Павловски // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XIX, бр. 120 (2015), стр. 8–9. (извадок од романот „Рогот на љубовта“)

2. Градинар, пустина / Божин Павловски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [271]–279. (извадок од романот „Градинар, пустина“)

Студиски престои

1. Претседавање со Бордот и уредувачката работа во македонските неделни весници на дијаспората: *Australian Macedonian Weekly* и *Australian Macedonian Today*, Викторија и Квинсленд, Австралија, 19 ноември 2014 – 15 април 2015. (традиционален студиски престој)

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на романот „Рогот на љубовта“, Куманово, Библиотека „Тане Георгиевски“, 27 октомври 2015. (промотор: Блаже Миневски)

Членувања и функции

1. Претседател на Бордот на Редакцискиот колегиум на неделникот *Australian Macedonian Weekly*, Thomastown, Melbourne, VIC, Australia.

2. Претседател на Бордот на Редакцискиот колегиум на неделникот *Australian Macedonian Today*, Thomastown, Melbourne, VIC, Australia.

Акад. РАДОВАН ПАВЛОВСКИ

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Суша ; Пат за в планина ; Младичот што спие на пладне ; Ангел на земја ; Кожа ; Клуч грч ; Свето зрно ; Вонземјино зрно ; Рж ; Прва стража / Радован Павловски = Suša ; Put za planinu ; Mladić koji spava u podne ; Andeo na zemlji ; Koža ; Ključ grč ; Sveto zrno ; Vanzemaljsko zrno ; Raž ; Prva straža / Radovan Pavlovski // Од живиот извор : петнаесет македонски поети / избор и превод Ристо Василевски ; главен и одговорен уредник Никола Вуколиќ = Sa živog izvora : petnaest makedonskih pesnika / izbor i prevod Risto Vasilevski ; glavni i odgovorni urednik Nikola Vukolić. – Бања Лука ; Београд : Задужбина „Петар Кочик“ = Banja Luka ; Beograd : Zadužbina Petar Kočić, 2015. – (Библиотека Преводи = Biblioteka Prevodi). – ISBN 978-99955-31-63-8. – Стр. [55]–75.

2. Се случува вечност : награда „Ацо Шопов“ најдобро поетско остварување-2014 / Радован Павловски // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XIX, бр. 120 (2015), стр. 10–11. – Песни: Поетика ; Гудало ; Заспан гениј ; Домашни времиња ; Семе за сеидба ; Рапаво пернице ; Леб ; Прегратка ; Излез ; Со љубовта се самораѓаат ; Јас и песните.

3. Мозаик. Амајлија : за Газанфер Бајрам / Радован Павловски = Mosaic. Amulet : to Gazanfer Bayram / Radovan Pavlovski // Четири елементи – универзум / Газанфер Бајрам = Fourth elements – universe / Gazanfer Bayram. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-151-4. – Стр. [22–23].

4. Глас: за поетот Баатрал Галсансух; Патот на Едип – Едип на пат; Албатрос убива; Мозаик. Амајлија: за Газанфер Бајрам ; Искон : на Гојко Делчев Рафкин ; Елегија за современоста; Библос писмо : (запис) ; Цигара, Малме ; Новородена песна / Радован Павловски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [35]–45.

5. Зрно ; Пат за планина ; Младичот што спие на пладне ; Маја ; Молњи од Железна река ; Пиколомини ; Клуч на походот : на Александар Македонски / Радован Павловски // Светиот пат : поезија од балканските народи / избор и предговор Раде Силјан. – Скопје : Матица македонска, 2015. – ISBN 978-608-10-0420-5 (13), ISBN 608-10-0420-1 (10). – Стр. [309]–314.

6. Никогаш не сме сами : за Гојко Делчев Рафкин / Радован Павловски // Македонија - мојот живот / Киро Кипроски. – Гостивар : К. Кипроски, 2015. – ISBN 978-608-245-105-3. – Стр. [3].

7. Зрно ; Пат за планина ; Младичот што спие на пладне ; Маја ; Молњи од Железна река ; Пиколомини ; Клуч на походот : на Александар Македонски / Радован Павловски // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 34–36.

8. Suša ; Put za planinu ; Mladić koji spava u podne ; Andeo na zemlji ; Koža ; Ključ grč ; Sveto zrno ; Vanzemaljsko zrno ; Raž ; Prva straža / Radovan Pavlovski // Моќне струне : antologija makedonskog pesništva : (IX-XXI vek) / [priredio, preveo i prepevao] Risto Vasilevski. – Smederevo : Arka, 2015. – (Biblioteka Antologije). – ISBN 978-86-7610-167-2. – Str. 303–313.

Интервјуа

1. Македонија е тест на цивилизацијата : Радован Павловски, поет / [разговарано со] Радован Павловски ; [разговарано од] Лилјана Грчо Дамовска // Дневник. – Год. XIX, бр. 5691 (13.02.2015), стр. 19.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

а) сопствено творештво

1. Обраќање при доделувањето на наградата за најдобра поетска книга „Ацо Шопов“ за стихозбирката „Се случува вечност“ на свеченоста по повод 68-годишнината од формирањето на Друштвото на писателите на Македонија, Скопје, ДПМ, 13 февруари 2015.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на стихозбирката „Се случува вечност“, Скопје, Градска библиотека „Браќа Миладиновци“, 15 април 2015. (промотори: Милан Ѓурчинов и Бранко Цветкоски)

2. Промоција на стихозбирката „Се случува вечност“, Штип, НУЦК „Ацо Шопов“, 20 април 2015. (промотори: Бранислав Ташковски и Бранко Цветкоски)

Награди и признанија

1. Награда „Ацо Шопов“ за најдобра поетска книга во 2014 година што ја доделува Друштвото на писателите на Македонија за стихозбирката „Се случува вечност“, Скопје, 13 февруари 2015.

Акад. ГОЦЕ ПЕТРЕСКИ

Монографии

1. Економскиот раст, инвестициите и економската соработка - емпириска анализа на искуствата на Р. Македонија и Р. Бугарија / Гоце Петрески, Дарко Лазаров, Оливера Костоска. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, [2016]. – 153 стр. (во подготовка за печат)

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

Подемот на експерименталната економија / Гоце Петрески // Годишник на Економски факултет - Скопје = Annual of the Faculty of Economics - Skopje. – ISSN 0489-0922. – Т. 50 = Vol. 50 (2015), стр. 419–434. – Достапно и на: <http://www.ecef.ukim.edu.mk/ArticleContents/GODISNIK/2015.pdf> (пристапено на 28.12.2015)

1. Economic Cycle Theory: A Search for Alternative Paradigm / Goce Petreski // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA) – ISSN 0350-1698. – XLV, 1 (2014), стр. [53]–71. (излезено од печат во март 2015 год.)

2. Моќта на експериментот - нова парадигма или методолошка револуција во стандардниот економски модел? / Гоце Петрески // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLVI, 1 (2015). (во подготовка за печат)

3. Empirical Estimation of Transmission Mechanisms of the Global Economic Crisis Spill-over in the South-east European Economies / Goce Petreski, Darko Lazarov // The Journal of Young Economists [Electronic resource] : academic papers by young scholars. – Mode of access (URL):

<https://joyeconomistsdotcom.files.wordpress.com/2015/01/10-lazarov-2015.pdf> (free access on 28 Dec 2015). – Published: 16 January 2015, 5 pages.

4. The innovation capacity and economic growth: empirical estimation for CEE countries / Goce Petreski, Darko Lazarov // Economic recovery in the post-crisis period : proceedings from the International conference held by the Faculty of economics - Skopje, 29-30 May 2015 / edited by Vladimir Filipovski. – Скопје : Faculty of Economics, 2015. – ISBN 978-608-212-052-2. – Стр. 53–63. – Also available at (URL):

[http://www.ecef.ukim.edu.mk/ArticleContents/Zbornik_na_trudovi/Proceedings%20\(final\).pdf](http://www.ecef.ukim.edu.mk/ArticleContents/Zbornik_na_trudovi/Proceedings%20(final).pdf) (free access on 28 Dec 2015). – Online proceedings.

б) апстракти и постер презентации

1. Population Growth and Economic Development – Global Trends and Interrelations / Goce Petreski // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 13.

Други библиографски единици

1. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Гоце Петрески // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [48]–58.

2. Библиографија 2001–2015 / Гоце Петрески // Библиографија на научно-стручни трудови : 2001–2015. – Скопје : Економски факултет, 2015. – ISBN 978-608-212-050-8. – Стр. 163–167.

Учество на научни и стручни собири

1. International Conference on Economic Recovery in the Post-Crisis Period, (organized by: *Ss. Cyril and Methodius* University, Faculty of Economics-Skopje), Skopje, Republic of Macedonia, May

29–30, 2015. – Реферат: *The innovation capacity and economic growth: empirical estimation for CEE countries* / Goce Petreski, Darko Lazarov.

2. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лајбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = *Wissenschaftliche Konferenz Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Порастот на населението и економскиот развој“ = *Global Trends and Interrelations*.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Перспективи и предизвици на процесот на приближување на јавниот и бизнис секторот во Република Македонија кон стандардите и конкурентноста на економиите во Европската унија, Економски факултет Скопје, 2014–2016.

2. Невработеноста и политиките за зголемување на вработеноста во Европската Унија, Економски факултет Скопје, Економски факултет Скопје, 2014–2016.

3. Конвергенцијата на економскиот раст во Европската Унија и во земјите аспирантки за членство во ЕУ, Економски факултет Скопје, Економски факултет Скопје, 2014–2015.

Членувања и функции

1. Member of the Scientific Board of the *International Conference on Economic Recovery in the Post Crisis Period*, (organized by Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Economics – Skopje), Skopje, Republic of Macedonia, May 29–30, 2015.

2. Раководител на докторските студии по економски науки при *Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“*, Скопје.

3. Раководител на *Катедрата за економија на Економскиот факултет – Скопје*, 2015.

4. Член на Претседателството на *Сојузот на економистите на Македонија*, Скопје.

5. Член на *Македонско-францускиот клуб за економска соработка*, Скопје.

6. Визитинг професор на *Економскиот факултет* при *Универзитетот во Загреб*, Хрватска.

7. Member [Член] на Programme Committee [Програмски комитет] на *International Business Forum Perspective*, Zagreb (Croatia), Tuzla (Bosnia and Herzegovina).

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Претседател на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1698).

2. Повеќе рецензии за домашни и меѓународни списанија и конференции.

Акад. МОМИР ПОЛЕНАКОВИЌ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Proteomic in diagnosis of prostate cancer / Katarina Davalievа, Momir Polenakovic // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 1 (2015), стр. [5]–36 (PMID: 26076772). – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_1/01-KATARINA%20DAVALIEVA.pdf (пристапено на 26.12.2015).

2. Severe scoliosis torticollis and short stature in a woman with Wildervanck Syndrome (WS) / Nevenka B. Laban, Velibor B. Tasic, Dragan Danilovski, Momir Polenakovic, Zoran S. Gucev //

Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 1 (2015), стр. [209]–211 (PMID: 26076792). – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_1/01-KATARINA%20DAVALIEVA.pdf (пристапено на 26.12.2015).

3. Genetic, genomic and epigenomic studies of Balkan endemic nephropathy (BEN) / Rada G. Staneva, L. Balabanski, I. Dimova, B. Rukova, S. Hadjidekova, P. Dimitrov, V. Simeonov, S. Ivanov, R. Vagarova, M. Malinov, R. Cukuranovic, V. Stefanovic, M. Polenakovic, V. Djonov, A. Galabov, D. Toncheva // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 2 (2015), стр. [101]–107. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_2/06%20RADA%20STANEVA.pdf (пристапено на 30.12.2015).

4. Steroid resistant nephrotic syndrome-genetic consideration / Velibor Tasic, Zoran Gucev, Momir Polenakovic // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [5]–12. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/1.%20V.%20TASIC,%20Z.%20GUCEV,%20M.%20POLENAKOVIC.pdf (пристапено на 31.03.2016).

5. 4th Rare Disease South Eastern Europe (SEE) Meeting : Skopje, Macedonia (November 14th, 2015) / Zoran Gucev, Velibor Tasic, Momir Polenakovic // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [151]–156. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/19.%20Z.%20GUCEV,%20V.%20TASIC,%20M.%20POLENAKOVIC.pdf (пристапено на 31.03.2016).

6. 5. Uro-Oncology Winter Congress : Skopje, Republic of Macedonia (January 30 – February 03, 2013) / Momir Polenakovic, Zivko Popov // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [157]–160. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/20.%20M.%20POLENAKOVIC,%20Z.%20POPOV.pdf (пристапено на 31.03.2016).

7. Proteomics analysis of malignant and benign prostate tissue by 2D DIGE/MS reveals new insights into proteins involved in prostate cancer / Katarina Davalieva, Ivana Maleva Kostovska, Sanja Kiprijanovska, Katerina Markoska, Katerina Kubelka-Sabit, Vanja Filipovski, Sotir Stavridis, Oliver Stankov, Selim Komina, Gordana Petrusavska, Momir Polenakovic // The Prostate. – ISSN 0270-4137 (print). – Vol. 75, issue 14 (October 2015), pp. [1586]–1600 (doi:10.1002/pros.23034; E-pub: June 12, 2015; PMID: 26074449). – Also available at (URL):

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/pros.23034/pdf> (free access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 1097-0045.

8. Balkan nephropathy / Vladislav Stefanovic, Draga Toncheva, Momir Polenakovic // Clinical nephrology. – ISSN 0301-0430. – Vol. 83, suppl. 1 (2015), pp. [S64]–S69 (doi 10.5414/CNP83S064; E-pub: February 23, 2015; PMID: 25725245). – Also available at (URL): <http://www.dustri.com/index.php?id=98&artId=13144> (free access on 30 Dec 2015).

9. Proteomics analysis of urine reveals acute phase response proteins as candidate diagnostic biomarkers for prostate cancer / Katarina Davalieva, Sanja Kiprijanovska, Selim Komina, Gordana Petrusavska, Natasha Chokrevska Zografska, Momir Polenakovic // Proteome Science [Electronic resource]. – ISSN 1477-5956. – Mode of access (URL):

<http://proteomesci.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12953-014-0059-9>;
http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4316650/pdf/12953_2014_Article_59.pdf (free access on 30 Dec 2015). – Published: 29 January 2015. – Vol. 13:2 (2015), 17 pages (doi:10.1186/s12953-014-0059-9; PMID: 25653573).

10. Urinary Protein Biomarkers in Chronic Kidney Disease / Katerina Markoska, Jelka Masin-Spasovska, Momir Polenakovic, Goce Spasovski // BANTAO Journal. – ISSN 1312-2517. – Vol. 13, Issue 1 (2015), pp. [1]–3. – Also available at (URL):

http://www.bantao.org/13_1/13_1_1.pdf (free access on 30 Dec 2015).

б) апстракти и постер презентации

1. Proteomics in Biomarker Discovery for Prostate Cancer / Momir Polenakovic, Katarina Davalievа // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 17. (организирана од Македонската академија на науките и уметностите и Научното друштво од Берлин „Лајбниц“)

2. Primary hyperoxaluria type I – Clinical Genetic and prognostic features of Macedonian patients / Velibor Tasic, Zoran Gucev, Goce Spasovski, Momir Polenakovic // 52nd ERA-EDTA Congress, London 2015, UK, 28–31 May : [book of abstracts and posters]. – [London : European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association], 2015. – Poster SP919 (poster session: Pediatric Nephrology). (poster presentation)

3. Potential use of HP and AMBP in urine for the screening of prostate cancer / Sanja Kiprijanovska, Selim Komina, Gordana Petrussevska, Natasha Chokrevska Zografska, Momir Polenakovic, Katarina Davalievа // 9th Central and Eastern European Proteomic Conference (CEEPC), Poznan, Poland, 15–18 June 2015. – P. 54 (poster 13). (poster presentation)

4. Potential involvement of UBE2N, PSMB6 and PPP1CB in prostate cancer / Ivana Maleva Kostovska, Selim Komina, Gordana Petrussevska, Momir Polenakovic, Katarina Davalievа // 9th Central and Eastern European Proteomic Conference (CEEPC), Poznan, Poland, 15–18 June 2015. – P. 55 (poster 14). (poster presentation)

5. Genetic, genomic and epigenomic studies of Balkan endemic nephropathy (BEN) / Toncheva D., Staneva R., Balabanski L., Dimitrov P., Simeonov V., Ivanov S., Malinov M., Cukuranovic R., Stefanovic V., Polenakovic M., Galabov A. // Book of abstracts / 11th Balkan Congress of Human Genetics, Belgrade, Serbia, September 2015, 17th to 20th. – [Belgrade : Serbian Genetics Society], 2015. – P. 17.

6. Complex phenotype of isolated growth hormone deficiency accompanied with myopathy, red hair and obesity: hunt for new genes / Dimishkovska Marija, Gucev Zoran, Tasic Velibor, Polenakovic Momir, Plasevska-Karanfilska Dijana // Book of abstracts / 11th Balkan congress of human genetics, Belgrade, Serbia, 17 to 20 September 2015. – [Belgrade : Serbian Genetics Society], 2015. – P. 21.

7. Severe isolated growth hormone deficiency and myopathy in two brothers with RNPC3 mutation / Zoran Gucev, Momir Polenakovic, Velibor Tasic, Yves LeBouc, Jurgen Klammt, Roland Pfaeffle, Aleksandra Filipovska // *Hormone Research in Paediatrics: Abstracts / 54th Annual meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE), Barcelona, Spain, 1–3 October 2015.* – ISSN 1663-2818 (print). – Vol. 84, suppl. 1 (2015). – P. 447 (poster P-3-924). – Also available at (URL):

<http://abstracts.eurospe.org/hrp/0084/AbstractBook.aspx> (free access on 30 Dec 2015). – E-ISSN 1663-2826 (online).

8. Протеомикс во испитувањето на канцерот / Сања Кипријановска, Гордана Петрушевска, Сотир Ставридис, Оливер Станков, Момир Поленаковиќ, Катарина Давалиева = Proteomics in cancer studies / Sanja Kiprijanovska, Gordana Petrussevska, Sotir Stavridis, Oliver Stankov, Momir Polenakovic, Katerina Davalievа // [Книга на апстракти] / XIX Конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Скопје, Република Македонија, 1-3 октомври 2015. – Стр. 43.

9. Renal hypouricemia in macedonian children-un update / Velibor Tasic, Dragana Mitovska, Tomislav Jovanoski, Ljupco Fenov, Zoran Gucev, Momir Polenakovic // BANTAO Journal: *Book of abstracts / 12th Congress of the Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs [and] 6th Croatian Symposium on Renal Replacement Therapy, Opatija, Croatia, October 15th-18th, 2015.* – [S. l.] : Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs, 2015. – ISSN 1312-2517. – Vol. 13, suppl. 1 (Oct. 2015). – Poster no. N P 19 (poster session 2). (во печат)

10. Long term follow up of a family with hypomagnesemia, hypercalciuria and nephrocalcinosis / Ljupco Fenov, Tomislav Jovanoski, Dragana Mitovska, Gucev Zoran, Velibor Tasic, Momir Polenakovic // BANTAO Journal: *Book of abstracts / 12th Congress of the Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs [and] 6th Croatian Symposium on Renal Replacement Therapy, Opatija, Croatia, October 15th-18th, 2015.* – [S. l.] : Balkan Cities Association

of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs, 2015. – ISSN 1312-2517. – Vol. 13, suppl. 1 (Oct. 2015). – Poster no. N P 35 (poster session 2). (во печат)

11. Validation of the diagnostic performance of CKD 273 classifier in a multi-centric cohort study / Markoska K., Pontillo C., Zurbrig P., Masin-Spasoska J., Stojceva-Taneva O., Polenakovic M., Vlahou A., Mischak H., Spasovski G. // BANTAO Journal: Book of abstracts / 12th Congress of the Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs [and] 6th Croatian Symposium on Renal Replacement Therapy, Opatija, Croatia, October 15th-18th, 2015. – [S. l.] : Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs, 2015. – ISSN 1312-2517. – Vol. 13, suppl. 1 (Oct. 2015). (во печат)

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Свечено одбележување на 80-годишнината од раѓањето на акад. Хорст Клинкман, (организатор: Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Варнеминде, Росток, Германија, 14 јули 2015. – Предавање *Horst Klinkmann – Friend, Visionary, Scientist and Educator*. (на англиски јазик)

2. Симпозиум „Нефролошки проблеми кај пациентите со ХБИ и нивни третман“ = *Nephrological problems in CKD patients and their treatment*, (организатор: МЗНДТВО – Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи), Скопје, Клиничка болница „Ацибадем Систина“, 29 ноември 2015. – Предавање: „Хепатит кај ХД популацијата – дијагностика, третман, компликации“. (на македонски јазик)

Учество на научни и стручни собири

1. 52nd ERA-EDTA Congress (European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association), London, UK, 28–31 May 2015. – Постер презентација: *Primary hyperoxaluria type I – Clinical Genetic and prognostic features of Macedonian patients* / Velibor Tasic, Zoran Gucev, Goce Spasovski, Momir Polenakovic. (презентиран од друг автор)

2. 9th Central and Eastern European Proteomic Conference (CEEPC), Poznan, Poland, 15–18 June 2015. – Постер презентација: *Potential use of HP and AMBP in urine for the screening of prostate cancer* / Sanja Kiprijanovska, Selim Komina, Gordana Petrushevka, Natasha Chokrevska Zografka, Momir Polenakovic, Katarina Davalieva ; *Potential involvement of UBE2N, PSMB6 and PPP1CB in prostate cancer* / Ivana Maleva Kostovska, Selim Komina, Gordana Petrushevka, Momir Polenakovic, Katarina Davalieva. (презентиран од друг автор)

3. 11th Balkan Congress of Human Genetics, (organizer: Serbian Genetics Society), Belgrade, Serbia, 17th to 20th September 2015. – Реферати: *Genetic, genomic and epigenomic studies of Balkan endemic nephropathy (BEN)* / Toncheva D., Staneva R., Balabanski L., Dimitrov P., Simeonov V., Ivanov S., Malinov M., Cukuranovic R., Stefanovic V., Polenakovic M., Galabov A. ; *Complex phenotype of isolated growth hormone deficiency accompanied with myopathy, red hair and obesity: hunt for new genes* / Dimishkovska Marija, Gucev Zoran, Tasic Velibor, Polenakovic Momir, Plasevska-Karanfilska Dijana. (презентиран од друг автор)

4. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = *Wissenschaftliche Konferenz Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: *Proteomics in Biomarker Discovery for Prostate Cancer* / Momir Polenakovic, Katarina Davalieva.

5. 54th Annual meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE), Barcelona, Spain, 1-3 October 2015. – Постер презентација: *Severe isolated growth hormone deficiency and myopathy in two brothers with RNPC3 mutation* / Zoran Gucev, Momir Polenakovic, Velibor Tasic, Yves LeBouc, Jurgen Klammt, Roland Pfaeffle, Aleksandra Filipovska. (презентиран од друг автор)

6. XIX Конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Скопје, Република Македонија, 1-3 октомври 2015. – Реферат: *Протеомикс во испитувањето на канцерот / Сања Кипријановска, Гордана Петрушевска, Сотир Ставридис, Оливер Станков, Момир Поленаковиќ, Катарина Давалиева = Proteomics in cancer studies* / Sanja Kiprijanovska, Gordana Petrushevka, Sotir Stavridis, Oliver Stankov, Momir Polenakovic, Katerina Davalieva.

7. 12th Congress of the Balkan Cities Association of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (BANTAO) / 6th Croatian Symposium on Renal Replacement Therapy, Opatija,

Croatia, October 15th–18th, 2015. – Претседавач на сесија 5 (*Endemic Nephropathy – Balkan Nephropathy*) со предавање: *Balkan Endemic Nephropathy* (соработка на МАНУ со САНУ и БАН). – Реферат: *Validation of the diagnostic performance of CKD 273 classifier in a multi-centric cohort study* / Markoska K., Pontillo C., Zurbrig P., Masin-Spasoska J., Stojceva-Taneva O., Polenakovic M., Vlahou A., Mischak H., Spasovski G. – Постер презентација: *Renal hypouricemia in macedonian children-un update* / Velibor Tasic, Dragana Mitovska, Tomislav Jovanoski, Ljupco Fenov, Zoran Gucev, Momir Polenakovic ; *Long term follow up of a family with hypomagnesemia, hypercalciuria and nephrocalcinosis* / Ljupco Fenov, Tomislav Jovanoski, Dragana Mitovska, Gucev Zoran, Velibor Tasic, Momir Polenakovic.

8. *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia* (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015. – Реферат: *Rare diseases: an ongoing battle to curb the costs of diagnosis and treatment* / Momir Polenakovic, Velibor Tasic, Zoran Gucev.

9. Семинар „*Young physician leaders, Interacademy medical panel, World health summit: Интернационални перспективи и национални директиви*“, (организатори: Одделение за медицински науки при МАНУ, Истражувачки центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“–МАНУ), Скопје, МАНУ, 11 декември 2015. – Реферат: „Што е IAMP: Мисија и цели“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Поздравно обраќање на *iMode-CKD (Identification of the Molecular Determinants of established Chronic Kidney Disease) and BcMolMed Regular Meeting, iMode-CKD Workshop*, Скопје, МАНУ, 20–22 март 2015.

2. Пригодно обраќање за научното дело на акад. Владимир Кањух (редовен член на САНУ) по повод неговото предавање: „*Haematoma dissecans aortae* – едно од најтешките заболувања во кардиологијата“, Скопје, Медицински факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 21 октомври 2015.

3. Пригодно обраќање на промоцијата на книгата „Иван Дејанов – живот и дело“ од Петар Дејанов, Скопје, МАНУ, 4 ноември 2015.

4. Поздравно обраќање на *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia* (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, 14 ноември 2015.

5. Поздравно обраќање на Семинарот „*Young physician leaders, Interacademy medical panel, World health summit: Интернационални перспективи и национални директиви*“, (организатори: Одделение за медицински науки при МАНУ, Истражувачки центар за генетско инженерство и биотехнологија „Георги Д. Ефремов“ – МАНУ), Скопје, МАНУ, 11 декември 2015.

6. Воведна реч на Пристапното предавање по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав на акад. проф. д-р Васа Антуновиќ (Медицински факултет, Белград) на тема: „*Лекување на лица заболени од вестибуларен шваном*“, Скопје, МАНУ, 17 декември 2015.

7. Поздравно обраќање на *1st International Conference on Molecular Biology*, Скопје, МАНУ, 21 декември 2015.

8. Претставување на научниот придонес на доп. член Сашко Кедев на неговото Пристапно предавање на тема „*Трансрадијален пристап: од коронарни до каротидни интервенции*“ по повод изборот за дописен член на МАНУ, Скопје, МАНУ, 22 декември 2015.

Подароци и донации

1. Подарок: Легат од библиотеката на акад. Харалампие Поленковиќ за Македонската академија на науките и уметностите, Скопје, 2015.

Членувања и функции

1. Член на *Македонското лекарско друштво*, Скопје.

2. Почесен претседател на *Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи*, Скопје.

3. Претседател на *Македонското здружение на медицински уредници*, Скопје.
4. President of the Organizing committee of the *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia (EAP, UEMS Section of Paediatrics)*, Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.
5. Претседател на Одборот на Семинарот „*Young physician leaders, Interacademy medical panel, World health summit: Интернационални перспективи и национални директиви*“, Скопје, МАНУ, 11 декември 2015.
6. Active Member [Активен член] на Class II – Medicine of the *European Academy of Sciences and Arts (Academia Scientiarum et Artium Europaea)*, Salzburg, Austria, EU. (од 7 јули 2006)
7. Mitglied [Член] на *Leibniz–Sozietät der Wissenschaften zu Berlin, Deutschland*.
8. Member [Член] на *European Society for Artificial Organs (ESAO)*, Krems, Austria.
9. *Council Member* [Член на Советот] на *Danube Association of Nephrology (DAN)*.
10. Member [Член] на *European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association (ERA–EDTA)*.
11. Member [Член] на *International Society of Nephrology (ISN)*, Brussels, Belgium.
12. Member [Член] на *American Society of Nephrology (ASN)*, Washington, DC, USA.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Editor-in-chief [Главен уредник] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).
2. Член на Издавачкиот совет на списанието *Actuality v Nefrologii : časopis pro klinickou nefrologii a metody nahrady funkce ledvin*, Praha : Tigris, Česká Republika (ISSN 1213-3248)
3. Член на Редакцискиот колегиум на списанието „Актуална Нефрологија“, Варна : Фондација „Бъбрек“, Бугарија (ISSN 1312-0190).
4. *Member* [Член] на *International editorial board [Меѓународен уредувачки одбор] на списанието Medical Data : medical review = medicinska revija*, Zemun : Mostar, Srbija (ISSN 1821-1585).
5. Рецензии на апстракти за: *52nd ERA-EDTA Congress, London 2015, UK, 28 – 31 May : [book of abstracts and posters]*, [London : European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association], 2015.

Акад. ЃОРГИ ПОП-АТАНАСОВ

Монографии

1. Македонската глаголица / Ѓорги Поп-Атанасов. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – XI, 91 стр. – Достапно и на (URL): www.diversity.org.mk. – ISBN 978-608-203-134-7.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Ракописната традиција на Бигорскиот манастир „Св. Јован Крстител“ / Ѓорги Поп-Атанасов // Бигорски манастир : 20 години возобновено монаштво : (зборник на текстови) = The Bigorski Monastery : 20 years Jubilee of Revived Monasticism : (collection of texts) = Μονή Μπυκόρσκι : 20 χρόνια αναστηλωμένου μοναχισμού : (παράθεση κειμένων) / [главен и одговорен уредник архимандрит Партениј Фидановски]. – [Ростуше] : Свештена Бигорска Обител „Св. Јован Крстител“, 2015. – ISBN 978-608-65424-2-9. – Стр. 368–381.
2. Псалтирите на еромонах Филимон Злетовски / Ѓорги Поп-Атанасов // Годишен зборник на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“–Скопје. – ISSN 1409-5483. – Кн. 20 (2014), стр. 17–34. (излезено од печат во 2015)
3. Охридската книжевна школа наспроти Плисковско-преславската : (одлики и разлики) / Ѓорги Поп-Атанасов // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) =

Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA): „Балкански идентитет/и : текстови од Првата научна конференција во рамки на проектот ‘Културната интеграција и стабилноста на Балканот’“ / приредувачи Катица Кулавова, Милена Божиќова]. – ISSN 0350-1914. – XL, 1–2 (2015), стр. [47]–56.

4. Ракописната збирка на манастирот „Успение Богородично“ – Матка / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Кирилметодиевистика. – ISSN 1409-9861. – Бр. 9 (2015), стр. [135]–168.

5. Охрид и Кирилметодиевската писмена традиција / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Премин. – ISSN 1409-8792. – Год. XV, бр. 105–106 (јуни–јули 2015), стр. 65–66.

6. Улогата на некои соседни православни цркви при отуѓувањето на македонското црковно книжевно наследство / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Православен пат : списание на Скопската епархија на Македонската Православна Црква. – Год. XIV, бр. 38–39 (2015), стр. 5–9.

7. Еврејски јазик / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Правопис на македонскиот јазик / [редакција Живко Цветковски (претседател) ... и др.]. – Скопје : Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2015. – ISBN 978-608-220-034-7. – Стр. 207 (поглавје X: „Транскрипција и транслитерација на туѓите имиња“).

б) рецензии и прикази

1. Рецензија за книгата на д-р Петар Дејанов „Академик Иван Дејанов – живот и дело“ / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Иван Дејанов : живот и дело / Петар Дејанов. – Скопје : П. Дејанов, 2015. – ISBN 978-608-245-087-2. – Стр. 5.

2. Репрезентативно издание по повод 35-годишниот јубилеј на Богословскиот факултет : протопрезвитер проф. д-р Ацо Гиревски, Православен богословски факултет (1977–2012), Скопје 2014 / Ѓорѓи Поп-Атанасов // Годишен зборник на Православниот богословски факултет „Свети Климент Охридски“ – Скопје. – ISSN 1409-5483. – Кн. 20 (2014), стр. 253–254. (излезено од печат во 2015)

Интервјуа

1. Интервју со акад. Ѓорѓи Поп-Атанасов / [разговарано со] *Ѓорѓи Поп-Атанасов* ; [разговарано од] Диме Ратајковски // [Документарна емисија за Пиринскиот дел на Македонија]. – Скопје : МРТ-Македонска радиотелевизија. – Снимено 24 март 2015.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. Научен проект „Ареопагетиките на Псевдо–Дионисиј во византиската и словенската традиција (со посебен осврт на преводот на Исаија Серски), Прилеп, ЈНУ „Институт за старословенска култура“, 2015. (учесник во проектот)

2. Научен проект „Стандардизација на македонскиот правопис“, Скопје, Институт за македонски јазик „Крсте П. Мисирков“, 2014–2015. (учесник во проектот)

Учество на научни и стручни собири

1. П. Меѓународен научен собир „Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски“, (организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Институт за македонска литература, Универзитет „Константин Филозоф“ во Нитра – Филозофски факултет), Скопје, Македонска академија на науките и уметностите, 2–3 јули 2015 = П. *Medzinárodná vedecká konferencia Makedónsko-slovenské literárne, kultúrne a jazykové vzťahy*, (organizátori: Univerzita Ss. Cyrila a Metoda v Skopje – Ústav macedónskej literatúry, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre – Filozofická fakulta), Skopje, Macedónska akadémié vied a umení, 2–3 júla 2015. – Реферат: „За глаголското писмо и глаголските ракописи“.

2. Меѓународен научен симпозиум „Манастирот Свети Јован Крстител, Слепче – духовен, книжевен и уметнички центар“, Демир Хисар, 6–7 јули 2015. – Реферат: „Слепченската ракописна збирка“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Беседа „Охридската книжевна школа и делото на Светите Кирил и Методиј“ на заедничката прослава на МАНУ и БАН на Денот на Св. Кирил и Методиј, Софија, Бугарска академија на науките, 11 мај 2015.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Авторска реч на промоцијата на книгата „Македонската глаголица“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 26 јули 2015. (промотор: проф. д-р Илија Велев, обраќање на Неговото Блаженство Архиепископот Охридски и Македонски Г. Г. Стефан)

Членувања и функции

1. Претседател на *Археографската комисија при Православниот богословски факултет „Св. Климент Охридски“*, Скопје.

2. Член на *Националниот совет за културно наследство при Владата на Република Македонија*, Скопје.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Главен уредник на списанието „Кирилометодиевистика“, Скопје : Менора.

2. Уредник на изданието „Илјадалетие на хрватското глаголаштво“, Едуард Херцигоња, [превод од оригиналот Споменка Демниева, Жељкица Демниева], Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015, [255] стр. (ISBN 978-608-203-139-2).

Акад. ЈОРДАН ПОП-ЈОРДАНОВ

Монографии

1. Собрани трудови, Енергетика и одржлив развој / Јордан Поп-Јорданов ; [уредник Глигор Каневче]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 2 св. (1088 стр.). – ISBN 978-608-203-141-5 (Т. 1), ISBN 978-608-203-143-9 (Т. 2).

2. Собрани трудови. Т. 3, Невронаука / Јордан Поп-Јорданов ; [уредник Глигор Каневче]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 290 стр. – ISBN 978-608-203-142-2.

3. Собрани трудови. Т. 4, Филозофија и наука / Јордан Поп-Јорданов ; [уредник Глигор Каневче]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 312 стр. – ISBN 978-608-203-144-6.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Low emissions development pathways of the Macedonian energy sector / Aleksandar Dedinec, Verica Taseska-Gjorgievska, Natasa Markovska, Jordan Pop-Jordanov, Gligor Kanevce, Gary Goldstein, Steve Pye, Rubin Taleski // *Renewable and Sustainable Energy Reviews*. – ISSN 1364-0321. – Vol. 53 (January 2016), pp. [1202]–1211. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S136403211501014X> (free access on 30 Dec 2015).

– Available online: 10 Nov 2015.

2. Towards post-2020 climate change regime: Analyses of various mitigation scenarios and contributions for Macedonia / Aleksandar Dedinec, Verica Taseska-Gjorgievska, Natasa Markovska, Teodora Obradovic Grncarovska, Neven Duic, Jordan Pop-Jordanov, Rubin Taleski // *Energy*. – ISSN 0360-5442. – Vol. 94 (1 January 2016), pp. 124–137. – Also available at (URL):

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S036054421501453X> (purchase access on 30 Dec 2015).

3. Environmental, economic, and social aspects of climate change mitigation in Macedonia /

Dedinec Aleksandar, Markovska Natasa, Duic Neven, Obradovic Grncarovska Teodora, Taseska-Gjorgievska Verica, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 1132. – Also available at (URL):

<http://registration.sdewes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-1132. – Online proceedings.

4. Impact Assessment of the Energy Efficiency Directive Implementation in the Energy Community Countries / Dedinec Aleksandar, Taseska-Gjorgievska Verica, Markovska Natasa, Kanevce Gligor, Pop-Jordanov Jordan, Delaquil Pat, Goldstein Gary // SDEWES Conference [Electronic resource] : digital proceedings / 10th Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 27 – October 2, 2015, Dubrovnik, Croatia ; edited by Marko Ban ... [et al.]. – [Zagreb : Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture], 2015. – 1 optical disk (CD-ROM). – El. proceedings. – ISSN 1847-7178. – Work no. 0793. – Also available at (URL):

<http://registration.sdewes.org/dub2015> (login required access on 30 Dec 2015). – Article no. SDEWES2015-0793. – Online proceedings.

5. Brain topography of EMF-induced EEG-changes in restful wakefulness: tracing current effects, targeting future prospects / Biljana Gjoneska, Simona Markovska-Simoska, Hiie Hinrikus, Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [103]–112. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/13.%20B.%20GJONESKA.pdf (пристапено на 31.03.2016).

б) апстракти и постер презентации

1. Brain-Mind Interaction: Theory and Application / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 16.

2. Effects of cranial electrotherapy stimulation on different stress-related disorders : (a pilot study) / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Book of Abstracts [Electronic resource] / Third International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research, RAD, June 8–12, 2015, Budva, Montenegro ; [editor Goran Ristić]. – Niš : RAD Association, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – ISBN 978-86-80300-00-9. – P. 53.

3. Brain rate as an indicator of mental activity in different psychophysiological disorders / Нада Поп-Јорданова, Јордан Поп-Јорданов // [Book of Abstracts = Книга на апстракти] / Симпозиум со меѓународно учество "Current Application of Psycho-physiological Methods = Современа примена на психофизиолошки методи", Скопје, МАНУ, 15 мај 2015. – [Скопје : Македонско здружение за психофизиологија, 2015]. – Стр. 2.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. European Network for Innovative Uses of EMFs in Biomedical Applications, EU/ESF COST, 2014–2018.

2. European Network of Robotics and Neurorehabilitation, EU/ESF COST, 2011–2015.

3. Стратегија за развој на енергетиката на Република Македонија за период од 2015 до 2035, USAID, TETRA TECH – USA, 2014–2015.

4. Supporting the Preparation of the Intended Nationally Determined Contribution to the UNFCCC, UNDP, 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Три животи [Видео запис] / [одг. уредник Јулијана Тантуровска ; сценарио Кристинка Билјаноска ; монтажа Аристид Филактов]. – Скопје : МРТСат, 2015. – 1 ДВД (56 мин., 08 сек.). (документарен филм посветен на акад. Јордан Поп-Јорданов)

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Свеченото одбележување на 90 години од раѓањето на акад. Јордан Поп-Јорданов со промоција на неговите „Избрани трудови (I–IV)“ и прикажување на документарниот филм на МРТ „Три животи“ (снимен по повод јубилејот), Скопје, МАНУ, 9 октомври 2015. (пригодна реч на акад. Глигор Каневче)

2. Одбележување на 90-години од раѓањето на академик Јордан Поп-Јорданов и прикажување на документарниот филм „Три животи“ (во рамки на Светскиот ден на филозофијата, организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Филозофски факултет-Скопје, Филозофско друштво на Македонија), Скопје, Свечена сала на Филозофскиот факултет, 19 ноември 2015. (пригодна реч на Љубомир Гајдов и д-р Мартин Поповски)

Членувања и функции

1. Почесен член на *Филозофското друштво на Македонија*, Скопје.
2. Member [Член] на *New York Academy of Science*, New York, NY, USA.
3. Member [Член] на *International Academy of Science*, Independence, Missouri, USA.
4. Member [Член] на *European Academy of Sciences and Arts (Academia Scientiarum et Artium Europaea)*, Salzburg, Austria, EU.
5. Member [Член] на *Mediterranean Academy*, Naples (Napoli), Italy.
6. Member [Член] на *World Academy of Art and Science*, Napa, CA, USA.
7. Honorary Member [Почесен член] на *International Scientific Committee of the International Centre for Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems (SDEWES Centre)*, University of Zagreb, Zagreb, Croatia.
8. Honorary Member [Почесен член] на *World Innovation Foundation*, Huddersfield, England, UK.
9. Member [Член] на *The Club of Rome*, Winterthur, Canton Zurich, Switzerland.
10. Member [Член] на *American Physical Society*, College Park, MD, USA.
11. Member [Член] на *Society for Risk Analysis*, McLean, VA, USA.
12. Member [Член] на *Society for Applied Neuroscience*, Bergen, Finland.

Награди и признанија

1. Диплома за Почесен член на Филозофското друштво на Македонија за развојот на филозофската култура во Република Македонија, Скопје, Свечена сала на Филозофскиот факултет, 19 ноември 2015.

Акад. НАДА ПОП-ЈОРДАНОВА

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. MMPI for personality characteristics of patients with different diseases / Nada Pop-Jordanova // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 1 (2015), стр. [153]–164. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_1/14-NADA%20POP%20JORDANOVA.pdf (пристапено на 29.11.2015).

2. Relation between frontal alpha asymmetry and anxiety in young patients with generalized anxiety disorder / Aneta Demerdzieva, Nada Pop-Jordanova // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 2 (2015), стр. [157]–177. – Достапно и на (URL):

- http://manu.edu.mk/prilozi/36_2/12%20ANETA%20DEMERDZIEVA%20N%20POP%20JORDANOVA.pdf (пристапено на 27.12.2015).
3. Brain topography of EMF-induced EEG-changes in restful wakefulness: tracing current effects, targeting future prospects / Biljana Gjoneska, Simona Markovska-Simoska, Hiie Hinrikus, Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [103]–112. – Достапно и на (URL):
http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/13.%20B.%20GJONESKA.pdf (пристапено на 31.03.2016).
4. Some psychological aspects of T1DM in children and adolescents / Nada Pop-Jordanova, Zoran Gucev // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [113]–118. – Достапно и на (URL):
http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/14.%20N.%20POP-JORDANOVA,%20Z.%20GUCEV.pdf (пристапено на 31.03.2016).
5. Influence of climate changes on health (review) / Nada Pop-Jordanova, Evgenija Grigорова // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [119]–125. – Достапно и на (URL):
http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/15.%20N.%20POP-JORDANOVA,%20E.%20GRIGOROVA.pdf (пристапено на 31.03.2016).
6. Is the Level of Emotional Intelligence in Students and Health Workers Satisfactory? / Pop-Jordanova N., Demerdzieva A. // International Journal of Innovation and Research in Educational Sciences. – ISSN 2349-5219. – Vol. 2, issue 4 (2015), pp. 259–264. – Also available at (URL):
<http://www.ijres.org/index.php/issues?view=publication&task=show&id=91> (free access on 30 Dec 2015).
7. The perceived stress in patients and medical staff in traumatology / Pop-Jordanova N, Trpeski S, Kaftandziev I, Spasov M. // SYLWAN : english edition. – ISSN 0039-7660. – Vol. 159(3) (2015), pp. 336–346 (IF 0, 263). – Also available at (URL):
<http://sylvan.ibles.org/syl/search.php?searchQuery=Pop-Jordanova%20Nada,%20Trpeski%20Simon,%20Kaftandziev%20Igor,%20Spasov%20Marko.&search=search> (login required access on 30 Dec 2015). (ISI Indexed)
8. Cranial electrical stimulation for mitigation of some mental problems / Pop-Jordanova N. // Global Journal For Research Analysis (GJRA). – ISSN 2277-8160. – Vol. 4, issue 4 (April 2015), pp. 23–26 (IF 3, 12). – Also available at (URL):
http://worldwidejournals.com/gra/file.php?val=April_2015_1427721733_10.pdf (free access on 30 Dec 2015), 3 pages.
9. Use of early intervention for young children with autism spectrum disorder across Europe / Erica Salomone, ... Nada Pop-Jordanova, ... Tony Charman // Autism. – Vol. 20(2) (February 2016), pp. 233–249 (doi:10.1177/1362361315577218). – Also available at (URL):
<http://aut.sagepub.com/content/20/2/233.full> (subscribe/purchase required access on 30 Dec 2015), 17 pages. – Published online: 27 April 2015. (објавено во 2015)
10. Supplementation with Vitamin D3 Influence Better Outcome in Surgically Treated Hip Fractures / Trpeski S., Pop-Jordanova N., Kaftandziev I. // Global Journal For Research Analysis (GJRA). – ISSN 2277-8160. – Vol. 4, issue 8 (August 2015), pp. 350–353 (IF 3,12). – Also available at (URL):
http://worldwidejournals.com/gra/file.php?val=August_2015_1439884738_123.pdf (free access on 30 Dec 2015), 4 pages.
11. Some negative effects of mobile phone's use / Nada Pop-Jordanova, Sofija Loleska // International Journal of Scientific Engineering and Applied Science (IJSEAS) [Electronic resource]. – ISSN 2395-3470. Mode of access (URL):
<http://ijseas.com/volume1/v1i6/ijseas20150604.pdf> (free access on 30 Dec 2015). – Vol. 1, issue 6 (September 2015), 11 pages.
12. Evaluation of the frontal lobe functions in children with obsessive-compulsive disorder / Pop-Jordanova N., Zorcec T. // International Journal of Development Research. – ISSN 2230-9926. – Vol. 5, issue, 09 (September 2015), pp. 5605-5610 (IF 1,325). – Also available at (URL):
<http://www.journalijdr.com/sites/default/files/3997.pdf> (free access on 30 Dec 2015).

13. Очите – огледало на душата / Поп-Јорданова Н., Ристова Ј. // Македонско списание за офталмологија. – ISSN 1857-9523. – Вол. 2, бр. 2 (2015), стр. 15–24.

14. Biofeedback as a helpful tool for children with disabilities / Pop-Jordanova N., Markovska-Simoska S. // Современи аспекти на специјалната едукација и рехабилитација на лица со инвалидност : зборник на трудови / Четврта меѓународна конференција, Охрид, 17-19 октомври 2013 = Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities : conference proceedings / Fourth international conference, Ohrid, October 17th-19th 2013 ; [уредници Наташа Чичевска Јованова, Даниела Димитрова Радојичиќ, Зора Јачева ; преведувач Александра Петковска Анастасов]. – Скопје : Филозофски факултет, Институт за дефектологија = Скопје : Faculty of philosophy, Institut for special education and rehabilitation, 2014. – ISBN 978-608-238-050-6. – Стр. 43-56. (излезено од печат во 2015)

15. Is the level of Emotional Intelligence in students and health workers satisfactory? Дали нивото на емоционална интелигенција кај студентите и здравствените работници е задоволително / Pop-Jordanova N., Demerdzieva A. // Medicus : revistë shkencore nderkombëtare e Shoqatës së mjekëve shqiptarë të Maqedonisë = international journal of medical sciences of the Association of the albanian doctors from Macedonia. – ISSN 1409-6366. – Vol. 20 (3) (2015), pp. 360-367. – Also available at (URL):

[http://eprints.ugd.edu.mk/14360/1/IMJMVol_20_\(3\)_2015.pdf](http://eprints.ugd.edu.mk/14360/1/IMJMVol_20_(3)_2015.pdf) (free access on 30 Dec 2015).

б) апстракт и постер презентација

1. Brain rate as an indicator of mental activity in different psychophysiological disorders / Нада Поп-Јорданова, Јордан Поп-Јорданов // [Book of Abstracts = Книга на апстракти] / Симпозиум со меѓународно учество "Current Application of Psycho-physiological Methods = Современа примена на психофизиолошки методи", Скопје, МАНУ, 15 мај 2015. – [Скопје : Македонско здружение за психофизиологија, 2015]. – Стр. 2.

2. Effects of cranial electrotherapy stimulation on different stress-related disorders : (a pilot study) / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Book of Abstracts [Electronic resource] / Third International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research, RAD, June 8–12, 2015, Budva, Montenegro ; [editor Goran Ristić]. – Niš : RAD Association, 2015. – 1 optical disc (CD-ROM). – ISBN 978-86-80300-00-9. – P. 53.

3. Queeg Spectral Analysis Characteristics of Macedonian and Turkish Adults with ADHD / Silvana Markovska Simoska, Ümmühan Isoğlu Alkaç, Numan Ermutlu, N. Pop Jordanova, Sacit Karamürsel // Program and Abstract Book / Turkish Society of Physiological Sciences:, 41st National Physiology Congress, Çanakkale, Onsekiz Mart Üniversitesi, September 9–13 ; [kongre düzenleme kurulu Mustafa Deniz, kongre sekreteri ... et al.]. – [Çanakkale : Türk Fizyolojik Bilimler Derneği], 2015. – P. 61–62 (abstract no. SS32 / OC32).

4. Brain-Mind Interaction: Theory and Application / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Охрид : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 16.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Синдром на недостиг на внимание / Нада Поп-Јорданова // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.385 (03.02.2015), стр. 11. (медицински прилог за синдромот АДХД)

2. Принципи на етичноста во науката / Нада Поп-Јорданова // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.398 (18.02.2015), стр. 11.

3. Науката за поврзаноста меѓу математиката и когнитивните способности / Нада Поп-Јорданова // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.433 (31.03.2015), стр. 11.

Учество во научноистражувачки, литературно-книжевни или уметнички проекти во други институции

1. COST EMF-MED (European network for innovative uses of EMFs in biomedical applications), EU Fund, 2014–2018. (MC member)

Учество на научни и стручни собири

1. Симпозиум со меѓународно учество "Current Application of Psycho-physiological Methods = Современа примена на психофизиолошки методи", (во организација на Македонското здружение за психофизиологија), Скопје, МАНУ, 15 мај 2015. – Организатор на симпозиумот како Претседател на Македонското здружение за психофизиологија. – Реферат: *Brain-rate as an indicator of mental activity in different psychophysiological disorders* / Нада Поп-Јорданова, Јордан Поп-Јорданов. (на македонски јазик)

2. Third International Conference on Radiation and Applications in Various Fields of Research – RAD 2015, Slovenska Plaža, Budva, Montenegro, June 8-12, 2015. – Реферат: *Effects of cranial electrotherapy stimulation on different stress-related disorders : (a pilot study)* / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov. (на англиски јазик)

3. Türk Fizyolojik Bilimler Derneği: 41. Ulusal Fizyoloji Kongresi, Çanakkale, Türkiye, Onsekiz Mart Üniversitesi, 9–13 Eylül 2015 = Turkish Society of Physiological Sciences: 41st National Physiology Congress, Çanakkale, Turkey, Onsekiz Mart University, September 9–13, 2015. – Реферат: *Queeg Spectral Analysis Characteristics of Macedonian and Turkish Adults with ADHD* / Silvana Markovska Simoska, Ümmühan Isoğlu Alkaç, Numan Ermutlu, N. Pop Jordanova, Sacit Karamürsel. (на англиски јазик)

4. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбници“, Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: *Brain-Mind Interaction: Theory and Application* / Nada Pop-Jordanova, Jordan Pop-Jordanov. (на англиски јазик)

5. COST Action BM1309 EMF-MED: *Workshop on EMF Interaction with Excitable Tissues*, 5–6 March 2015, Madrid, Spain. – Реферат: *Our Experiences with the Use of Cranial Electrical Stimulation and Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation as Add-On Treatment* / Nada Pop-Jordanova, Silvana Markovska-Simoska, Stojan Barjaktarov. (на англиски јазик)

6. *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia* (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015. – Модератор.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Поздравен говор на Симпозиумот со меѓународно учество "Current Application of Psycho-physiological Methods = Современа примена на психофизиолошки методи", Скопје, МАНУ, 15 мај 2015.

Членувања и функции

1. *Претседател* на Македонско Здружение за Психофизиологија, Скопје.

2. *Член* на Македонското научно здружение за аутизам – МНЗА = Macedonian Scientific Society for Autism – MSSA, Скопје.

3. *Member of the Organizing committee of the 4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia* (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.

4. Member [Член] на *World Academy of Art and Science*, Napa, CA, USA.

5. Member [Член] на *European Academy of Sciences and Arts (Academia Scientiarum et Artium Europaea)*, Salzburg, Austria, EU.

6. Member [Член] на *New York Academy of Science*, New York, NY, USA.

7. Member [Член] на Scientific Board of the *International Organization of Psychophysiology*, Milan, Italy (President) / Hiroshima, Japan (Secretary).

8. Member [Член] на *International Organization of Psychosomatics*.

9. Member [Член] на *Society for Applied Neuroscience*, Bergen, Finland.

10. Member [Член] на *International Society for Biofeedback*.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Deputy Editor [Заменик уредник] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skorje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).

Акад. ЖИВКО ПОПОВ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Laparoscopic adrenalectomy: first single-center experience in the Balkans / Zivko Popov, Nikola Jankulovski, Oliver Stankov, Sotir Stavridis, Skender Saidi, Marjan Kuzmanoski, Igor Chipurovski, Sasho Banev, Branka Krstevska, Ognjen Ivanovski, Chedomir Dimitrovski // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [27]–33. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/3.%20Z.%20POPOV.pdf (пристапено на 31.03. 2016).

2. Severe endothelial damage in chronic kidney disease patients prior to haemodialysis vascular access surgery / Vladimir Pushevski, Petar Dejanov, Vesna Gerasimovska, Gordana Petrushevska, Angel Oncevski, Aleksandar Sikole, Zivko Popov, Ninoslav Ivanovski // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [43]–49. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/5.%20V.%20PUSHEVSKI.pdf (пристапено на 31.03.2016).

3. 5. Uro-Oncology Winter Congress : Skorje, Republic of Macedonia (January 30 – February 03, 2013) / Momir Polenakovic, Zivko Popov // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 3 (2015), стр. [157]–160. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_3/20.%20M.%20POLENAKOVIC,%20Z.%20POPOV.pdf
(пристапено на 31.03.2016).

4. La transplantation renale ABO incompatible – leçons de l’expérience Balkanique / N. Ivanovski, Galina Severova-Andreevska, Jelka Masin - Spasovska, Lada Trajceska, Ilina Danilovska, Koko Cakalaroski, Z. Popov // Archives of the Balkan Medical Union. – ISSN 0041-6940. – Vol. 49, no. 4 (December 2014), pp. 397–400. – Summary available at (URL):

<http://www.umbalk.org/reviews/2014/umb%204'2014%20rezumate.pdf>

(free access on 12 Jan 2015). – Published: 2015. (излезено од печат во 2015)

5. Alterations of microsatellite loci GSN and D18S51 in urinary bladder cancer / Saidi S., Popov Z., Stavridis S., Panov S. // Hippokratia : quarterly medical journal. – ISSN 1108-4189, E-ISSN 1790-8019. – Vol. 19, issue 3 (2015). (во печат)

б) апстракт и постер презентации

1. Transplantation rénale a partir de donneur vivant non apparente - 10 ans après / N. Ivanovski, K. Cakalaroski, G. Severova, I. Danilovska, A. Sikole, Z. Popov, I. Nikolov // Archives de l’Union Médicale Balkanique: Livre des Résumés / La XX-eme Session des Journees Medicales Balkaniques. La Deuxieme Séance Scientifique Commune avec l’Academie Nationale de Medecine de France, Paris, 21–22 Septembre 2015. – Suppl. I (2015). – Résumé no. A21.

2. Hyperkaliémie associée a la cyclosporine chez les greffes rénaux: rapport de deux cas / K. Cakalaroski, Z. Popov, G. Severova, A. Sikole, N. Ivanovski // Archives de l’Union Médicale Balkanique: Livre des Résumés / La XX-eme Session des Journees Medicales Balkaniques. La Deuxieme Séance Scientifique Commune avec l’Academie Nationale de Medecine de France, Paris, 21–22 Septembre 2015. – Suppl. I (2015). – Résumé no. A23.

3. Trafic d’organes dans les pays balkaniques / N. Ivanovski, K. Cakalaroski, I. Nikolov, O. Ivanovski, S. Dohcevc, Z. Popov // Archives de l’Union Médicale Balkanique: Livre des Résumés / La XX-eme Session des Journees Medicales Balkaniques. La Deuxieme Séance Scientifique Commune

avec l'Académie Nationale de Médecine de France, Paris, 21–22 Septembre 2015. – Suppl. I (2015). – Résumé no. A28.

4. Low prevalence of post-transplant anti-HLA class 2 antibodies in living donor kidney recipients treated with anti-thymocyte globulin (ATG) induction therapy-single center experience / Galina Severova- Andreevska, Lada Trajceska,, Ilina Danilovska, Aleksandar Sikole, Zivko Popov, Ninoslav Ivanovski // Abstract Program [Electronic resource] / 17th Congress of the European Society for Organ Transplantation (ESOT), 13–16 September 2015, Brussels, Belgium. – [Brussels : European Society for Organ Transplantation, 2015]. – Mode of access (URL):

https://www5.shocklogic.com/scripts/jmevent/programme.php?client_Id=ESOT&project_Id=ESO T2015 (free access on 25 Dec 2015). – Online abstract. – Abstract no. BO237.

5. Faible prevalence des anticorps anti-HLA de classe 2 après la transplantation chez les greffes renaux a partir d'un donneur vivant, traitées par une thérapie d'induction avec ATG : une expérience monocentrique / Ivanovski N., Cakalaroski K., Severova G., Trajceska L., Danilovska I., Popov Z. // Livres des Résumés / 15e Réunion annuel de la Société Francophone de Transplantation – SFT, 1-4 décembre 2015, Lille, France. – [Lille : Société Francophone de Transplantation, 2015]. (во печат)

Прилози во дневниот и периодичниот печат и во електронските изданија

1. Вистината за развојот на трансплантацијата на бубрези во Македонија : писмо / Живко Попов, Нинослав Ивановски, Перко Колевски // Дневник. – Год. XIX, бр. 5711 (09.03.2015), стр. 12

2. Извештај во електронските и печатените изданија на Македонското лекарско друштво (МЛД) за активностите на *Македонското здружение по урологија (МЗУ)* за периодот од ноември 2010 до 30 јануари 2015 година, во својство на Претседател на МЗУ, 2015.

Учество на научни и стручни собири

1. 30th Anniversary Annual European Association of Urology Congress, (EAU) Madrid, Spain, 20–24 March 2015. – Учество.

2. 17th Congress of the European Society for Organ Transplantation (ESOT), 13–16 September 2015, Brussels, Belgium. – Реферат: *Low prevalence of post-transplant anti-HLA class 2 antibodies in living donor kidney recipients treated with anti-thymocyte globulin (ATG) induction therapy-single center experience* / Galina Severova- Andreevska, Lada Trajceska,, Ilina Danilovska, Aleksandar Sikole, Zivko Popov, Ninoslav Ivanovski. (презентиран од друг автор)

3. La XX-eme Session des Journees Medicales Balkaniques. La Deuxieme Séance Scientifique Commune avec l'Académie Nationale de Médecine de France, Paris, 21–22 Septembre 2015. – Реферати: *Transplantation rénale a partir de donneur vivant non apparente - 10 ans après* / N. Ivanovski, K. Cakalaroski, G. Severova, I. Danilovska, A. Sikole, Z. Popov, I. Nikolov ; *Hyperkaliémie associée a la cyclosporine chez les greffes renaux: rapport de deux cas* / K. Cakalaroski, Z. Popov, G. Severova, A. Sikole, N. Ivanovski ; *Trafic d'organes dans les pays balkaniques* / N. Ivanovski, K. Cakalaroski, I. Nikolov, O. Ivanovski, S. Dohcevic, Z. Popov. (презентирани од друг автор)

4. 7th European Multidisciplinary Meeting on Urological Cancers (EMUC 2015), Barcelona, Spain, 12–15 November 2015. – Учество.

5. 15e Réunion annuel de la Société Francophone de Transplantation – SFT, 1-4 décembre 2015, Lille, France. – Реферат: *Faible prevalence des anticorps anti-HLA de classe 2 après la transplantation chez les greffes renaux a partir d'un donneur vivant, traitées par une thérapie d'induction avec ATG : une expérience monocentrique* / Ivanovski N., Cakalaroski K., Severova G., Trajceska L., Danilovska I., Popov Z. (презентиран од друг автор)

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Јавна расправа по повод Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за здравствена заштита, Скопје, Амфитеатар на Деканатот на Медицинскиот факултет, август 2015. – Писмен реферат за промена на оние членови кои се однесуваат на дополнителната дејност на лекарите и организацијата на специјализациите од соодветните области на медицината, со компаративна анализа на регулирањето на овие дејности во европските земји. (учество во својство на член на Советодавниот комитет на Министерот за здравство на РМ)

Членувања и функции

1. Член на Македонското лекарско друштво, Скопје.
2. Претседател на Македонското здружение по урологија (МЗУ), Скопје.
3. Член на Одборот за акредитација и евалуација на Високото образование, Министерство за образование и наука на РМ, Скопје.
4. Член на Советодавниот комитет на Министерот за здравство на РМ, Скопје.
5. Член на Комитетот за управување со Проектот за изградба на новиот Универзитетски клинички центар „Мајка Тереза“ – Скопје, Министерството за здравство на РМ, Скопје.
6. Претседател на Националниот комитет за евалуација на едукацијата на докторите на медицина, Министерство за здравство на РМ, Скопје.
7. Претседател на Етичката комисија при Министерството за здравство на РМ, Скопје.
8. Член на Комисијата на Владата на РМ за интервјуирање на кандидати за избор на медицински директори во Јавните здравствени установи (Универзитетски клиники, Клинички болници, Медицински центри), јануари 2015.
9. Член на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања на наставно-научната област Трауматологија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (кандидат: др. Константин Митев, специјалист по општа хирургија и трауматологија при Специјалната болница за хируршки болести „Филип Втори“ – Скопје).
10. Претседател на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања на наставно-научната област Општа хирургија на Факултетот за стоматолошки науки при Европскиот Универзитет во Скопје (кандидат: др. Владимир Цветановски, специјалист по општа и васкуларна хирургија при Општата болница „Ремедика“ – Скопје).
11. Претседател на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања од наставно-научната област Општа хирургија и урологија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (кандидат: научен соработник, др. Скендер Саиди, специјалист по уролошка хирургија при Универзитетската клиника за урологија – Скопје).
12. Member of the Organizing committee of the 4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.
13. Membre [Член] на Société Francophone de Transplantation (SFT), Paris, France.
14. Member [Член] на European Society for Organ Transplantation (ESOT), Padova, Italy.
15. Member [Член] на The Transplantation Society (TTS), Montreal, QC, Canada.
16. Member [Член] на European Association of Urology (EAU), Arnhem, The Netherlands.
17. Member [Член] на American Urological Association (AUA), Linthicum, MD ; Washington, D.C., USA.
18. Membre [Член] на Société Internationale d'Urologie (SIU), Montreal, QC, Canada.
19. Membre [Член] на *Union Medicale Balkanique*, Bucarest, Roumanie.

Менторства и членувања во комисији за одбрана на докторски дисертации

1. Ментор на три докторанди од областа на хируршките науки и тоа: др. Игор Чипуровски, специјалист по уролошка хирургија од ГОБ „8-ми Септември“ – Скопје, др. Александар Трифуновски, специјалист по уролошка хирургија од Универзитетската Клиника за Урологија и еден кандидат, специјалист по општа хирургија од Универзитетската Клиника по дигестивна хирургија, при Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје. (во својство на редовен професор по хирургија на трет циклус – докторски студии на Медицинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – опција хируршки науки).

2. Член на Рецензентската комисија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за проценка на темата за докторска дисертација со наслов: *Complication grade of urinary function following radiation therapy treating pelvic malignancy* на докторанд др. Вилдана Гога од Приштина, Косово.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Associate Editor [Уредник-соработник] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).

2. Member [Член] на Scientific Advisory Board [Научен советодавен одбор] на *Rawal Medical Journal*, Rawalpindi : Pakistan Medical Association (Rawalpindi/ Islamabad Branch), Pakistan.

3. Member [Член] на Scientific Advisory Board [Научен советодавен одбор] на *International Journal of Research in Medical Sciences*, Gujarat: Medip Academy, India.

4. Consulting Editor [Консалтинг уредник] на *Central European Journal of Urology (CEJU)*, Warszawa : Panstwowy Zaklad Wydawnictw Lekarskich : Polish Urological Association, Poland.

5. Рецензент на трудот: *Evaluation of changes in serum concentration of sodium in a transurethral resection of the prostate / Aleksandra Panovska Petrusheva ... [et al.] // Proteomic in diagnosis of prostate cancer / Katarina Davalieva, Momir Polenakovic // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 1 (2015), стр. [117]–127. – Достапно и на (URL):*

http://manu.edu.mk/prilozi/36_1/10-Aleksandra%20Panovska%20Petrusheva.pdf

(слободен пристап на 28.12.2015).

Награди и признанија

1. Плакета за посебен придонес во развојот на научната мисла и афирмација на Гимназијата „Јосип Броз Тито“ – Битола (по повод 70 години настава на македонски јазик и постоење на училиштето: 1945–2015 година), Битола, Свечена Академија во НУ Народен Театар, 6 февруари 2015.

Други активности

1. Изработка (заедно со проф. Нинослав Ивановски) на *Предлог-елaborат за отворање на нов центар за трансплантација на бубрези во приватниот сектор*, согласно измените во Законот за пресадување на органи и ткива на РМ, со кој се дозволува вакво државно-приватно партнерство, во Општата болница „Ремедика“ – Скопје, март 2015. (доставен до Министерството за здравство и Владата на РМ)

2. Изработка (преку предлози, сугестии и корекции во писмена форма) на *Предлог-закон за вршење на трансплантација во Центарот за извонредност*, септември 2015. (во својство на член на Советодавниот комитет на Министерот за здравство на РМ)

3. Изработка (заедно со проф. Нинослав Ивановски и м-р Оливера Ѓорѓимајкоска) на *Идеен предлог-проект за основање на прв Национален центар на извонредност за трансплантација на органи и ткива, односно Универзитетска клиника за Трансплантација на органи и ткива и хируршки болести*, октомври 2015. (во проектот се дадени идеи за организација, структура, простор, опрема, кадар и фискални импликации на новата установа и е доставен до Министерството за Здравство и Владата на РМ).

Акад. БЛАЖЕ РИСТОВСКИ

Монографии

1. Пројави и процеси: од македонскиот културно-национален развиток / Блаже Ристовски. – Скопје: Матица македонска, 2015. – 790 стр. – (Избрани дела во десет тома / Блаже Ристовски; кн. 9). – ISBN 978-608-10-0390-1 (13), ISBN 608-10-0390-6 (10).

2. Македонската кауза: реагирања-полемики-интервјуа / Блаже Ристовски. – Скопје: Матица македонска, 2015. – 995 стр. – (Избрани дела во десет тома / Блаже Ристовски; кн. 10). – ISBN 978-608-10-0391-8 (13), ISBN 608-10-0391-4 (10).

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Македонија и Македонците од Берлин до Версај (1878–1919) : по повод 100-годишнината од Првата светска војна / Блаже Ристовски = Mazedonien und die Mazedonier von Berlin bis Versailles (1878–1919): anlässlich des 100. Jahrestags des Ersten Weltkriegs / Blaže Ristovski // Првата светска војна на Балканот : интересите на големите сили и регионалните конфликти : (од Берлин 1878 година до Хеј 1919/1920) / [уредувачки одбор Луан Старова... и др.] = Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan: Großmachtinteressen und Regionalkonflikte : (von Berlin 1878 bis Neuilly 1919/1920) / [redaktionsausschuss Luan Starova ... и др.]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje: Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, 2015. – (Расправи; кн. 3 = Auseinandersetzungen ; Band 3). – ISBN 978-608-203-149-1. – Стр. [25]–60 (мак.), [193]–204 (герм.).

2. Магистерскиот испит на Мисирков на Киевскиот универзитет / Блаже Ристовски // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA). – ISSN 0350-1914. – XXXIX, 1–2 (2014), стр. [21]–53. (излезено од печат во 2015)

3. Мисирков и Ростковски / Блаже Ристовски // Рускиот императорски конзулат во Битола : 1861–1915 / [уредник Бранкица Спасева]. – Свети Николе : Меѓународен славјански универзитет „Г.Р. Державин“; Скопје: Институт за национална историја, 2015. – ISBN 978-608-65872-0-8 (МСУ.), ISBN 978-9989-159-67-1 (ИНИ). – Стр. 9–25.

Интервјуа

1. Блаже Ристовски: Дел од архивите кај соседите се сосема затворени, а таму е нашата вистина : на промоцијата на Избрани дела по повод 85 години живот / [разговарано со] Блаже Ристовски ; [разговарано со] (Де.Т.) // Вечер. – Год. [LII], бр. 15822 (20.03.2015), стр. 16. – Достапно и на (URL):

<http://vecer.mk/kultura/blazhe-ristovski-del-od-arhivite-kaj-sosedite-se-osema-zatvoreni-a-tamu-e-nashata-vistina> (слободен пристап на 23.12.2015).

Учество на научни и стручни собири

1. Свечен собир по повод 70-годишнината од објавувањето на македонскиот правопис, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“– Скопје и Филолошки факултет „Блаже Конески“–Скопје), Скопје, МАНУ, 8 јуни 2015. – Реферат: „Современиот македонски литературен јазик од кодифицирањето до озаконувањето“.

2. Свечена академија посветена на Јосип Јурај Штросмаер по повод 200-годишнината од раѓањето и 110-годишнината од смртта, Скопје, МАНУ, 11 јуни 2015. – Реферат: „Бискупот Јосип Јурај Штросмајер и Константин Миладинов“.

3. Научна конференција „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканските војни“, Битола, 24 јули 2015 = Научна конференција „Ослободителните борби на Македонија од Источната криза до Балканската војна“, Битола, 24 јули 2015. – Реферат: „Македонската национална свест од Лозарството до Другарството“.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Научна трибина „Македонија: Како понатаму?“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 22 август 2015. – Воведно излагање.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Одбележување на 110-годишнината од смртта на Никола Карев, Скопје, Собрание на РМ, 27 април 2015. – Предавање: „Никола Карев во историјата и денеска“.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Авторско обраќање на промоцијата на „Избрани дела во десет томови“⁶ и изложбата на објавените дела по повод 85-годишнината од раѓањето на академ. Блаже Ристовски, Скопје, Свечена сала на МАНУ, 19 март 2015. (воведна реч: академ. В. Камбовски, промотори: академ. Г. Старделов и академ. К. Кулавакова)

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Претседател на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA)“⁶, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1914).

Академ. ТОМЕ СЕРАФИМОВСКИ

Уметнички дела

1. Блажена Тереза, скулптура, оникс, 2015.
2. Еротикон III, скулптура, оникс, 2015.
3. Еротикон IV, скулптура, оникс, 2015.
4. Мојата мајка Суна, скулптура, мермер, 2015.
5. Јана, скулптура, мермер, 2015.
6. Весна Фиља, скулптура, мермер, 2015.

Монографии

1. Жената De Profundis / Томе Серафимовски ; [превод на македонски Билјана Јовановска ; превод на англиски Зоран Анчевски ; фотографии Горан Десковски] = Woman De Profundis / Томе Serafimovski ; [translated into Macedonian by Biljana Jovanovska ; translated into English by Zoran Anchevski ; photographs Goran Deskovski]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian academy of sciences and arts, 2015. – 240 стр. – ISBN 978-608-203-156-9.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Блажена Мајка од Калкута / Томе Серафимовски // Слободен печат. – Год. III, бр. 543 (14.08.2015), стр. 10 – статија за Мајка Тереза од академ. Т. Серафимовски.

Објавени уметнички дела во антологии, каталози, списанија, книги и сл.

1. Во очекување, 1992, бронза ; Пресвета Богородица релјеф, 2006, мермер, бронза ; Св. Лидија, 2008, бронза ; Св. Елена, 1998, бронза ; Св. Ирина од Византија, 2008, бронза ; Блажена Тереза, 1998, бронза ; Блажена Тереза во Ватикан, споменик, бронза ; Св. Лидија, 2014, оникс ; Св. Ирина од Византија, 2008, оникс ; Блажена Тереза, 2015, оникс ; Торзо, 2013, оникс ; Еротикон I, 2014, оникс [1] ; Еротикон I, 2014, оникс [2] ; Еротикон IV, 2014, оникс ; По бањање I, 2002, оникс ; По бањање II, 1998, оникс [1] ; По бањање II, 1998, оникс [1] ; По бањање I, 2002, оникс ; По бањање II, Игра со птица, оникс ; Игра со птица, 2002, оникс ; Еротикон IV, оникс ; Еротикон III, 2015, оникс ; Скопје`63, оникс ; Св. Лидија, детаљ, оникс ; Мојата мајка Суна, 2015, мермер ; Мојата мајка Суна, 2015, мермер, детаљ ; Соња, 2014, мермер, детаљ ; Соња, 2014, мермер ; Соња и Сашка, 2014, мермер ; Маја, 2014, мермер, детаљ ; Маја, 2014, мермер ; Иванка, 2014, мермер ; Иванка, 2014, мермер, детаљ ; Сашка, 2014, мермер, детаљ ; Зорица, 2014, мермер ; Зорица, 2014, мермер, детаљ ; Јана, 2015, мермер ; Весна Фиља, 2015, мермер, детаљ ; Весна Фиља, 2015, мермер ; Св. Лидија и св. Ирина, оникс ; Скопје`63, мермер ; Св. Лидија, бронза ; Св. Елена, бронза ; Св. Ирина од Византија ; Блажена Тереза, бронза, детаљ ; Јулија Тимошенко, бронза ; Скопје`63, споменик, 2003, бронза ; Еротикон, 1998, бронза ; Женски акт, цртеж ; Одмор по бањање, бронза ; Женски акт, цртеж, туш ; Женски акт, цртеж, јаглен ;

Женски акт-Водолија, 2001, бронза ; Женски акт, цртеж, јаглен ; Цртеж, туш ; Еротикон I, 1997, бронза ; Женски акт, цртеж, туш [1] ; Женски акт, цртеж, туш [2] / Томе Серафимовски // Жената De Profundis / Томе Серафимовски ; [превод на македонски Билјана Јовановска ; превод на англиски Зоран Анчевски ; фотографии Горан Десковски] = Woman De Profundis / Tome Serafimovski ; [translated into Macedonian by Biljana Jovanovska ; translated into English by Zoran Anchevski ; photographs Goran Deskovski]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Скопје : Macedonian Academy of Sciences and Arts, 2015. – ISBN 978-608-203-156-9. – Стр. 2, 6–15, 34–99, 112–157, 172, 229–231.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Извајани Балкан [Видео запис] / [редител Иван Поповиќ ; директор фотографије Владимир Јовановиќ ; дизајнер звука Александар Зоричиќ]. – Београд : Радио-телевизија Србије – ТВБ, 2015. – 1 ДВД (1 час, 14 мин., 20 сек.). (документарен филм посветен на акад. Томе Серафимовски)

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Проекција на документарниот филм на Радио-телевизија Србија „Извајан Балкан = Извајани Балкан : животот и делото на академик Томе Серафимовски“ (реализиран по повод 80 години живот – 60 години творештво), Скопје, МАНУ, 8 октомври 2015.

Подароци и донации

1. Подарок 7 бронзени скулптури: „Рака со книга“, „Славко Јаневски, портрет“, „Ѓорѓија М. Пулевски, портрет“, „Автопортрет Г“, „Наим Фрашери, портрет“, „Партенија Зографски, фигура“, „Кирил Пејчиновиќ - Тетоец, фигура“ на Читалната „Славко Јаневски“, Скопје, Општина Центар, 11 јануари 2015.

2. Дониран портрет на Хусто Хорхе Падрон (шпански поет, добитник на Златниот венец на СВП) на Друштвото на писателите на Македонија по повод 68-годишнината од неговото формирање, Скопје, ДПМ, 13 февруари 2015.

3. Подарок 3 бронзени скулптури на Читалната „Ацо Шопов“, Скопје, Општина Центар, 8 април 2015.

Членувања и функции

1. Член на *Светската академија за уметност и наука*, Сан Франциско, САД = Member of the *World Academy of Art and Science*, San Francisco, CA, USA. (избран во 2006 година)
Избор за член на странска академија, доделено звање „почесен доктор“

1. Странски член на *Црногорската академија на науките и уметностите*, Подгорица, Црна Гора = Инострани члан *Црногорске академије наука и уметности*, Подгорица, Црна Гора = Inostrani član *Crnogorske akademije nauka i umjetnosti*, Podgorica, Crna Gora. (избран во 2015 година)

Акад. ВЛАДИМИР СЕРАФИМОСКИ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) апстракти и постер презентации

1. Long-term UDCA therapy in the patients with primary biliary cirrhosis / M. Miloshevski, V. Serafimovski, V. Chaloska-Ivanova, R. Popova-Jovanovska, M. Trajkovska, D. Janevska, A. Karadzova // Abstracts of invited lectures : poster abstracts / Falk Symposium 199, Highlights from Hepatology 2015: From Chronic Hepatitis to Hepatocellular Carcinoma, Freiburg, Germany, October 14–15, 2015 ; scientific organization O. Chazouillères ... [et al]. – Freiburg : Falk Foundation, 2015. – Work no. 61.

2. A 20-year experience in the treatment of autoimmune hepatitis / V. Chaloska-Ivanova, V. Serafimovski, M. Miloshevski, M. Genadieva-Dimitrova, B. Todorovska // Abstracts of invited lectures : poster abstracts / Falk Symposium 197, Autoimmune Diseases of the Liver, Lisbon, Portugal, May 8–9, 2015 ; scientific organization U. Beuers ... [et al]. – Freiburg : Falk Foundation, 2015. – Work no. 37.

Други библиографски единици

1. [Простална реч за академик Илија Васков] / Владимир Серафимовски // Споменица посветена на Илија Васков редовен член на Македонската академија на науките и уметностите : [1934–2014] / [уредник Владо Матевски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – Стр. 11–13.

2. Contribution of academician Momir Polenakovic to the development of nephrology in the Republic of Macedonia / Vladimir Serafimovski // Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA). – ISSN 1857-9345. – XXXVI, 2 (2015), стр. [19]–37. – Достапно и на (URL):

http://manu.edu.mk/prilozi/36_2/02%20VLADO%20SERAFIMOVSKI.pdf (пристапено на 26.12.2015).

Учество на научни и стручни собири

1. Стручен состанок на Македонското здружение за гастроентерохепатологија на тема „Црнодробна цироза и компликации“, Демир Капија, Винарија „Попова Кула“, 3 април 2015. – Учесник.

2. Стручен состанок на Македонското здружение за гастроентерохепатологија, јуни 2015. – Учесник.

3. Стручен состанок на Македонското здружение за гастроентерохепатологија на тема „Синдром на иритабилно црево“, Градско, Винарија „Стоби“, 20 ноември 2015. – Учесник

4. Учество на уште еден стручен состанок на Македонското здружение за гастроентерохепатологија, 2015.

5. Falk Symposium 197: *Autoimmune Diseases of the Liver*, (organized by Falk Foundation e. V.), Lisbon, Portugal, May 8–9, 2015. – Реферат: *A 20-year experience in the treatment of autoimmune hepatitis* / V. Chaloska-Ivanova, V. Serafimovski, M. Miloshevski, M. Genadieva-Dimitrova, B. Todorovska.

6. Falk Symposium 199: VIII Falk Gastro-Conference (Part I) *Highlights from Hepatology 2015: From Chronic Hepatitis to Hepatocellular Carcinoma*, (organized by Falk Foundation e. V.), Freiburg, Germany, Konzerthaus Freiburg, October 14–15, 2015. – Реферат: *Long-term UDCA therapy in the patients with primary biliary cirrhosis* / M. Miloshevski, V. Serafimovski, V. Chaloska-Ivanova, R. Popova-Jovanovska, M. Trajkovska, D. Janevska, A. Karadzova.

7. Falk Symposium 200: VIII Falk Gastro-Conference (Part II) *Therapeutic Strategies in Diseases of the Digestive Tract – 2015 and Beyond*, (organized by Falk Foundation e. V.), Freiburg, Germany, Konzerthaus Freiburg, October 16–17, 2015. – Учесник.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Воведна реч на Пристапното предавање по повод изборот за дописен член на МАНУ на доп. член Сашко Кедев на тема „Трансрадијален пристап: од коронарни до каротидни интервенции“, Скопје, МАНУ, 22 декември 2015.

Членувања и функции

1. Член на Македонското лекарско друштво, Скопје.

2. Member of the Organizing committee of the *4th Rare Disease South Eastern Europe (See) Meeting Skopje, Macedonia (EAP, UEMS Section of Paediatrics)*, Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Deputy Editor [Заменик уредник] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска

академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).

Акад. ГЕОРГИ СТАРДЕЛОВ

Монографии

1. Summa aestheticae I: јужнословенска естетика / Георги Старделов. – Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 937 стр. – ISBN 978-608-203-145-3.

2. Summa aestheticae II: балканска естетика една друга естетика / Георги Старделов. – Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 462 стр. – ISBN 978-608-203-147-7.

3. Summa aestheticae III : историја на европската естетика во XX век / Георги Старделов. – Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 774 стр. – ISBN 978-608-203-146-0.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Аç карі или амбасади на Југославија што нема да постои / Георги Старделов // Амбасади: (на земјата што нема да постои) / Луан Старова. – Скопје: Дијалог, 2015. – (Едиција Избрани дела / Луан Старова. Балканска сага). – ISBN 978-608-4683-63-6. – Стр. 285–292. – Дел од поговорот е објавен на надворешна страна на задна корица.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. За поезијата на Славко Јаневски / Георги Старделов // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XIX, бр. 120 (2015), стр. 4.

2. Критички фрагменти (поезијата на Веле Смилевски) // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 70–79. – Застапени автори: Георги Старделов (стр. 70–71), Влада Урошевиќ (стр. 71–72), Луан Старова (стр. 72–73) ... [и др.]

Други библиографски единици

1. Кључ од чилик : портрет на Владимир Костов / Петре Димовски // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XVIII, бр. 119 (2014), стр. 10–15 [на стр. 12 е објавен текст на акад. Георги Старделов за животот и творештвото на писателот Владимир Костов]. (не е влезено во Летопис-2014)

2. Времето на скулптурата : (слово за скулптурното дело на Петар Хаџи Бошков) / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [9]–12.

3. Петар Хаџи Бошков : (говор од комеморативниот собир) / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [13]–14.

4. Мозаиците на Чемерски – вонвременска песна за Македонија / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [63]–65.

5. Одзборувана поетика : шест промотивни беседи / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [131]–163. – Текстови: I. Објава на поезијата : (на осумдесет и петтиот роденден на Матеја Матевски) : (МАНУ, 13.3.2014) ; II. Заглед во земјената пепел : (МАНУ, 25.11.2013) ; III. Столб на новата македонска епоха: Блаже Конески (1921–1993–2013) : (ДПМ, 19.12.2013) ; IV. Луан Старова: Балканска сага : (француска рецепција) : (МАНУ, 15 мај 2013) ; V. Ристо Лазаров: Ситночекорка – Прелет по планетата Земја : (НУБ „Св. Климент Охридски“, 20.11.2012) ; VI. Книга-изложба : (МАНУ, 7.11.2012).

6. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Георги Старделов // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и

уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [30]–34.

Учество на научни и стручни собири

1. Симпозиум „Филозофија и политика“ (во рамки на Светскиот ден на филозофијата, организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Филозофски факултет – Скопје, Филозофско друштво на Македонија), Скопје, Свечена сала на Филозофскиот факултет, 19–20 ноември 2015. – Реферат: „Критика на политиката“.

2. Međunarodni okrugli sto: *Dimenzije misaonog nasleđa Radomira Konstantinovića*, (u organizaciji: Saveta za obeležavanje misaonog nasleđa Radomira Konstantinovića i Gradske biblioteke Subotica), Subotica, Srbija, 26.–28. oktobar 2015. – Реферат: *Biće i jezik. Enciklopedija srpskih pesnika XX veka*.

3. XXVIII susret Kopaoničke škole prirodnog prava sa opštom temom: *Pravo i autonomija ličnosti*, Kopaonik, Kongresni centar, 12.–17. decembra 2015. – Реферат: *Kriza etike dužnosti*.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотивна реч „Апел“ на промоцијата на „Избрани дела во десет томови“ од акад. Блаже Ристовски по повод 85-годишнината од неговото раѓање, Скопје, Свечена сала на МАНУ, 19 март 2015.

2. Посмртно слово за акад. Петар Хаџи Бошков на Заедничката комеморативната седница на МАНУ, Факултетот за ликовни уметности и Друштвото за ликовни уметности на Македонија по повод смртта на акад. Петар Хаџи Бошков, Скопје, МАНУ, 31 март 2015.

3. Воведно обраќање на предавањето на проф. Георги Каприев „Византиските философи по 1204 година и Западот“ = „Византиските философи след 1204 [година] и Западът“, (во организација на МАНУ, Филозофско друштво на Македонија), Скопје, МАНУ, 2 јуни 2015.

4. Беседа „Светите браќа Кирил и Методиј – наши современици“ за делото на Светите браќа Кирил и Методиј, Софија, БАН, 11 мај 2015.

2. Пригодна реч „Поетско ракување“ за творештвото на акад. Матеја Матевски на свеченото врачување на Повелбата „Блаже Конески“ на Свечениот собир во рамките на „Денови на Блаже Конески“, Скопје, Друштво на писатели на Македонија, 17 декември 2015.

5. Промотор на делата на акад. Владо Камбовски „Беседи“ и „Коментар на Кривичниот законик на Република Македонија“, Скопје, Мултимедијален културен центар „Матица ексклузив“, 29 декември 2015.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на делото на акад. Георги Старделов, *Summa aestheticae* во 3 тома и одбележување на 85-годишнината од неговото раѓање. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 28 август 2015.

2. Одбележување на 85-години од раѓањето на академик Георги Старделов и прикажување на документарниот филм „Георги Старделов“ (во рамки на Светскиот ден на филозофијата, организатори: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Филозофски факултет-Скопје, Филозофско друштво на Македонија), Скопје, Свечена сала на Филозофскиот факултет, 19 ноември 2015. (пригодна реч на проф. д-р Иван Џепароски)

Акад. ЛУАН СТАРОВА

Монографии

1. Водная пирамида / Луан Старова ; [перевод и предисловие О.В. Панькиной]. – Москва : Центр книги Рудомино, 2015. – 255 стр. – (Книжная серия Македонский роман XXI века). – ISBN 978-5-00087-048-8.

2. Амбасади : (на земјата што нема да постои) / Луан Старова. – Скопје : Дијалог, 2015. – 296 стр. – (Едиција Избрани дела / Луан Старова. Балканска сага). – ISBN 978-608-4683-63-6. – Содржи: Татковите книги ; Времето на козите ; Балкански клуч ; Атеистички музеј ; Патот на јагулите ; Тврдина од попел : (сицилите) ; Ервехе : (книга за една мајка) ; Љубовта на генералот ; Потрага по Елен Лајбовиц ; Амбасади.

3. Љубовта на генералот / Луан Старова. – Скопје : Дијалог, 2015. – 354 стр. – (Едиција Избрани дела / Луан Старова. Балканска сага). – ISBN 978-608-4683-61-2.

4. Потрага по Елен Лејбовиц : епистоларен роман / Луан Старова. – Скопје : Дијалог, 2015. – 274 стр. – (Едиција Избрани дела / Луан Старова. Балканска сага). – ISBN 978-608-4683-62-9.

5. Балканавилонци [Електронски извор] / Луан Старова. – Скопје : ЈУ Градска библиотека „Браќа Миладиновци“, 2015. – 1 оптички диск (ДВД). – (Дигитална едиција на добитниците на наградата „Роман на годината“ на „Утрински весник“ : 2014). – Текст во PDF формат. – ISBN 978-608-4730-34-7.

6. Kartagjena nuk mposhtet / Luan Starova. – Tiranë : Botimet Poeteka, 2015. – 56 стр. – ISBN 978-9928-4265-8-1. – Поговор: Kosova nuk mposhtet : dy fjalë për lexuesit me rastin e botimit të librit "Kartagjena nuk mposhtet" / Luan Starova: стр. 53–54.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Трагиката на егзилот / Луан Старова // Враќање ; Нема смрт додека свони / Димитар Башевски. – Скопје : Слово, 2015. – (Избрани дела / Димитар Башевски ; т. 4). – ISBN 978-608-4656-26-5. – Стр. 283-287.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Големата војна меѓу моралните и воените императиви на територијата на Јужниот Балкан : (низ видувањата на битката за Поградец на 10 септември 1917) / Луан Старова = Der Grosse Krieg zwischen Moralischen und Militärischen Imperativen auf dem Territorium des Südlichen Balkans : (durch das Prisma der Schlacht um Pogradec am 10. September 1917) / Luan Starova // Првата светска војна на Балканот : интересите на големите сили и регионалните конфликти : (од Берлин 1878 година до Неј 1919/1920) / [уредувачки одбор Луан Старова ... и др.] = Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan : Großmachtinteressen und Regionalkonflikte : (von Berlin 1878 bis Neuilly 1919/1920) / [redaktionsausschuss Luan Starova ... et al.]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, 2015. – (Расправи ; кн. 3 = Auseinandersetzungen ; Band 3). – ISBN 978-608-203-149-1. – Стр. [89]–100 (мак.), [235]–240 (герм.).

2. Книгите – вториот живот на професорот / Луан Старова // Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ / [уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-155-2. – Стр. 17–18.

3. Критички фрагменти (поезијата на Веле Смилевски) // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 70–79. – Застапени автори: Георги Старделов (стр. 70–71), Влада Урошевиќ (стр. 71–72), Луан Старова (стр. 72–73) ... [и др.].

б) апстракти и постер презентации

1. Memory of Life in Lake Ohrid through the Migration of Living Beings in Time / Luan Starova // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 18.

Други библиографски единици

1. Дар за навек од господарот на поредокот на камчињата / Луан Старова = Gift for eternity from the master of the order of stones / Luan Starova // Чегиири елементи – универзум / Газанфер

Бајрам = Fourth elements - universe / Gazanfer Bayram. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-151-4. – Стр. [20–21].

Интервјуа

1. Верувам дека читателот ми е потенцијален пријател : интервју Луан Старова / [разговарано со] Луан Старова ; [разговарано од] Катерина Богоева // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4740 (21-22.03.2015), стр. 1, 16.

2. *Flet Luan Starova, shkrimtar dhe diplomat* / [biseduar me] *Luan Starova* // Emisioni: FLO to the Beat. – Prishtine : Rrokum TV. – Објавено: 19 март 2015 (44 мин., 44 сек.). – Достапно на (URL):

<https://www.youtube.com/watch?v=t1yqoHff9gU> (слободен пристап на 30.12.2015).

3. *Intervistë me akad. Luan Starova* / [biseduar me] *Luan Starova* ; [biseduar nga] Fatjona Geci // Emisioni: *Prolog*. – Tetovë : Tv Art. – Емитовано: 3 ноември 2015 (34 мин., 08 сек.). – Достапно на (URL): <http://tvart.mk/prolog-luan-starova/> (слободен пристап на 30.12.2015).

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Роман на годината : денеска објавуваме извадок од романот „Балканвавилонци“ од Луан Старова, издание на Македонската академија на науките и уметностите // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4730 (10.03.2015), стр. 14.

2. Балканвавилонци / Луан Старова // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUScript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [53]–61.

3. Исповед / Луан Старова // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 45–50.

4. A Chapter from Pyramid of Water / by Luan Starova ; translated by Christina Kramer // Two Lines : world writing in translation [Electronic resource]. – Mode of access (URL): <http://twolinespress.com/a-chapter-from-pyramid-of-water/> (free access on 29 Dec 2015). – Issue 22 (Spring 2015).

5. Prijateljstvo, ki bi moralo živeti : (spomin na pesnika Tomaža Šalamuna) / Luan Starova ; prevedla Namita Subiotto // Literatura. – ISSN 0353-5622. – Let. XXVII, št. 285 (marec 2015), str. 167–169.

6. Cărți = Libra ; Când ne era greu în viață = Kur e kishim rëndë në jetë / Luan Starova // Blog: Haemus Plus [Electronic resource]. – ISSN 1454-1203, E-ISSN 2069-153X. – Mode of access (URL): <http://revistahaemus.blogspot.mk/2016/01/haemus-plus-nr-ii-2015-permbajije.html> (limited access on 31 Jan 2016). – Nr. II (2015).

7. Вркање на козите : одломка од истоимениот, необјавен роман. XXI / Луан Старова // Корени : списание за литература, култура, граѓански прашања и наука = Rrënjët : revistë për literaturë, kulturë për çështje e çytetare dhe shkenc = Корени : часопис за литература, културу, граѓанска питања и науку = Darhia : patrin e literaturakı, kulturakı, dizutne phushiba thaj nauka = Zërtsinji : fimildã ti literaturã, culturã, antribãr-ã-bãnatorlor shi shtintsã = Kökler : edebyjat kùltür, vatandaş, hakları ve bilim dergisi = Roots : review for literature, culture, civil affairs and science. – ISSN 1409-9616. – Год. XIV, бр. 48–49 (2015), стр. 6741–6747.

Учество на научни и стручни собири

1. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Меморијата на животот во Охридското Езеро низ миграциите на живите суштества во времињата“ = *Memory of Life in Lake Ohrid throught the Migration of Living Beings in Time*.

2. A.I.E.S.E.E. – 11th Congress of South-East European Studies: *South-East Europe and European Integration: Political, Socioeconomic and Cultural Aspects* = XIe Congrès d'études sud-est européennes *L'Europe du Sud et l'intégration européenne: aspects politiques, socio-économiques et culturels*, Sofia, 31st August – 4th September 2015. – Реферат: *Guillaume Apollinaire et Faik Konica: Amitié et collaboration littéraire de caractère européen et balkanique*. (конгресот се одржа под патронат на UNESCO)

3. Национална конференција „Мултикултурализмот и толеранцијата – миграциите и предизвиците на социјалната интеграција“, Скопје, МАНУ, 16 ноември 2015. – Излагање: *Toleranca në Ballkan*. (на албански јазик)

4. Festival delle Letterature migranti, Palermo, 7–11 ottobre 2015 = [Фестивал на мигрантската книжевност, Палермо, 7–11 октомври 2015]. – Учество на Тркалезна маса (во рамки на фестивалот): *Le parole migranti: Esperienza di un profugo linguistico*, Palermo, Archivio storico comunale - Sala Almeyda, 9 ottobre 2015. (разговор со Матео Мандала, Франко Алтимари и Марија Тереза Џавери = Luan Starova conversa con Matteo Mandalà, Franco Altimari e Maria Teresa Giaveri)

5. Mediterraneo Conference: *Mediterraneo un mare di culture*, Arcavacata di Rende, Cosenza, Università della Calabria, Aula Magna dell'Ateneo, 24–25 ottobre 2015. – Учество во сесијата: *Identità del Mediterraneo tra storia e cultura* / Luan Starova, scrittore dell'Accademia delle Scienze e delle Arti della Macedonia.

Водење или учество на литературни манифестации (приредби, трибини, книжевни вечери или портрети и сл.)

1. Свеченост по повод Светскиот ден на книгата и авторското право – УНЕСКО, Скопје, НУБ „Св. Климент Охридски“, 23 април 2015. – Читање на македонската порака

2. Тркалезна маса на тема „Бугарската и македонската литература и литературна наука во новиот милениум: појави и тенденции“ (во рамки на манифестацијата „Осма македонска книжевна визита во Софија“), Софија, Бугарија, Културно-информативен центар на Република Македонија, 15 мај 2015. – Учество.

3. 21. Галичка книжевна колонија, Галичник, Општина Маврово и Ростуша, 23–24 октомври 2015. – Учество.

4. Konferenca dhe takime: *Letërsi: Guillaume Apollinaire dhe Faik Konica – Një miqësi europiane*, Tiranë, Biblioteka Kombëtare e Shqipërisë, 4 dhjetor 2015 = Conférence et rencontres: *Littérature: Guillaume Apollinaire et Faik Konica – Une amitié européenne*, Tirana, Bibliothèque Nationale d'Albanie, 4 décembre 2015. – Излагање: *Lidhur me miqësinë dhe shkëmbimet mes Faik Konicës dhe Guillaume Apollinaire-it = À propos de l'amitié et des échanges entre Faik Konica et Guillaume Apollinaire*.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Поздравна реч на отворањето на изложбата на слики од акад. Глигор Чемерски со наслов „Скопје–Москва–Скопје: События и знаци земљи македонској = Настани и знаци на земјата македонска : живопись“, Скопје, МАНУ, 13 март 2015.

2. Поздравна реч на отворањето на изложбата на акад. Васко Ташковски со наслов „Ташковски = Taškovski : 50 години творештво“, Скопје, Ликовен салон на МАНУ, 23 септември 2015.

3. Поздравна реч на отворањето на изложбата на акад. Боро Митриќески со наслов „Боро Митриќески“, Прилеп, Ликовна галерија на НУЦК „Марко Цепенков“, 3 ноември 2015. (ретроспективна изложба на 10 скулптури во дрво)

4. Воведна реч на Свеченото одбележување на 90 години од раѓањето на академик Властимир Николовски, Скопје, МАНУ, 24 декември 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Одзборувана поезика : шест промотивни беседи. Луан Старова: Балканска сага : (француска рецепција) : (МАНУ, 15 мај 2013) / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [146]–150.

2. Балканските Хермоген и Кратил / Венко Андоновски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [47]–52.

3. Книгата како метафора на апсолутното познание : (кон опусот на Луан Старова) / Али Алиу // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 75–76.

4. The Functions of the Narrator of the Novel "The Time of the Goats" by Luan Starova / Gëzim Aliu // *Anglisticum* : international journal : literature, linguistics and interdisciplinary studies. – ISSN 1857-8179 (print). – Vol. 4, no. 11 (2015), pp. 9–13. – Also available at (URL):
<http://www.anglisticum.mk/index.php/Anglisticum/article/view/51/120> (free access on 29 Dec 2015). – E-ISSN 1857-1878.
5. Докторска дисертација со наслов „Луан Старова. Реконструкција на балканската свет“ = *Luan Starova. Rekonstrukcija balkanškiej šwiadoności* од докторантката Марија Куглерова = Maria Kuglerova, одбранета на Варшавскиот универзитет, Варшава, Полска = Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska, 2015.
6. *Luan Starova: Czasy kälz* : recenzja / Paulina Miernik // Portal internetowy "Panorama Kultur – Europa Mniej Znana" (pk.org.pl) [Electronic resource] / Stowarzyszenie Panorama Kultur. – Mode of access (URL):
<http://www.pk.org.pl/artykul.php?id=277> (free access on 29 Dec 2015). (рецензија)
7. Luan Starova, *Il tempo delle capre*, Tullio Pironti editore, Napoli 2005, pp. 275, € 14,00. / Mario Bolognari // *Humanities* : rivista online di storia, geografia, antropologia, sociologia [Electronic resource]. – ISSN 2240-7715. – Mode of access (URL):
<http://humanities.unime.it/riviste/7/starova.pdf> (free access on 30 Jan 2016). – Anno IV, no. 7 (Gennaio 2015), pp. 162–164. (рецензија)
8. *Libri i Luan Staroves - Librat e Babait / Agim Baçi* // *Club FM 100.4 [Radio station]*. – Tirana, Albania, 2015. – Available at (URL):
<https://www.youtube.com/watch?v=Fu9Cy3jVIA> (пристапено на 30.12.2015). – Published: 7 May 2015.
9. Return Trip: Macedonia // Blog: World Lit Up [Electronic resource] / Holly Kuehlwein. – Mode of access (URL):
<http://worldlitup.com/2015/08/01/return-trip-macedonia/> (free access on 29 Dec 2015). – Posted by: koolwine. – Published: 1 August 2015. – Content: My Father's Books ; The Time of the Goats / by Luan Starova ; translated by Christina E. Kramer.
10. Librat, si pasqyrë e vetes dhe botës : (shënime për romanin "Librat e Babait" të Luan Starovës) / nga Agim Baçi // Web-portali: Gazeta MAPO [Electronic resource]. – Mode of access (URL):
<http://www.mapo.al/2015/05/librat-si-pasqyre-e-vetes-dhe-botes> (free access on 29 Dec 2015). – Published: 2 May 2015. (рецензија)
11. *Java e albanologjisë 6/2015*, (organizator: Instituti albanologjik - Prishtinë), Prishtinë, 15–19 qershor 2015 = „Недела на албанологијата 6/2015“, (organizator: Албанолошки институт – Приштина), Приштина, 15–19 јуни 2015. – Реферат (Sesioni II *Romani shqiptar 1990–2010* = Сесија II „Албанскиот роман 1990–2010“): *Letërsia dhe jeta reale (Luan Starova: Ballkan Babilonia)* / Fatmir Sulejmani.
12. Seminari i IX Ndërkombëtar i Albanologjisë *Lokalja dhe Universalja në Kulturën Shqiptare*, Tetovë, Universiteti Shtetëror i Tetovës, 5 tetor 2015 = IX Меѓународен семинар по албанологија „Локалното и универзалното во албанската култура“, Тетово, Државен универзитет во Тетово, 5 октомври 2015. – Реферати: *"E përhershmja dhe e veçanta në prozat" e Kim Mehmetit dhe Luan Starovës / Agim Baçi ; "Poetika dhe profile" (L. Starova, K. Mehmeti, L. Haziri, S.Saliu) / Ag Apolloni*
13. VII Convegno internazionale di italianistica *Presente e futuro della lingua e letteratura italiana: problemi, metodi, ricerche* (organizzatore: Universitatea din Craiova, Facultatea de litere), Craiova, Romania, 18–19 settembre 2015. – Реферат: *La traduzione degli elementi culturo-specifici in Tempo delle capre di Luan Starova* / Radica Nikodinovska.
14. Huitième colloque *Les études françaises aujourd'hui: Tradition et modernité*, Niš, 13–14 novembre 2015. – Реферат: *"La saga balkanique" de Luan Starova et sa réception en France* / Elisaveta Popovska.

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Книжевен портрет на акад. Луан Старова (во рамки на манифестацијата „Осма македонска книжевна визита во Софија“), Софија, Бугарија, Културно–информативен центар на Република Македонија, 14 мај 2015. (беседи имаа; акад. Али Алиу и Бранко Цветкоски)

2. Книжевна средба при претставувањето на романот „Балканвавилонци“ (добитник на наградата „Роман на годината“ за 2014 год.) на учесниците на 48. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, Конгресен центар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 25 јуни 2015.

3. Промоција на романот „Балканвавилонци“ (прогласен од „Утрински весник“ за роман на годината за 2014 година), Скопје, МАНУ, 28 октомври 2015. (промотори: акад. В. Фридман, Г. Смилевски и В. Мартиновски)

4. Промоција на романот „Балканвавилонци“, Куманово, Библиотека „Тане Георгиевски“, 29 октомври 2015. (промотор: Владимир Мартиновски)

5. Промоција на циклусот романи „Балканска сага“ во 10 тома, Скопје, Друштво на писатели на Македонија, 24 декември 2015. (промотори: Ристо Лазаров и Ермис Лафазановски)

Членувања и функции

1. Член на *Жирито на Манифестацијата „Струшки вечери на поезијата“* за 2015 година, Струга, 2015.

2. Претседател на *Жури-комисијата за наградата „Роман на годината“* на дневникот „Утрински весник“ за 2015 година, Скопје.

3. Член на *Стручната редакција* на Едицијата „Свездите на светската книжевност“, Министерството за култура РМ, Скопје, 2012–2016. (објавени 101 том од едицијата во 2015)

4. Почесен член на *Албанската академија на науките*, Тирана, Албанија = Anëtar nderi i *Akademisë së Shkencave të Shqipërisë*, Tiranë, Shqipëri.

5. Member [Член] на *Mediterranean Academy*, Naples (Napoli), Italy.

6. Member [Член] на *European Academy of Sciences and Arts (Academia Scientiarum et Artium Europaea)*, Salzburg, Austria, EU.

7. Membre [Член] на *Association des écrivains de langue française*, Paris, France [Асоцијација на писатели на француски јазик, Париз, Франција].

8. Membre [Член] на *Société des Gens des Lettres*, Paris, France [Француско друштво на писателите, Париз, Франција].

Награди и признанија

1. Награда „Роман на годината“ за 2014 година што ја доделува дневникот „Утрински весник“ за романот „Балканвавилонци“, Скопје, „Сити хол“, 28 април 2015.

Други активности

1. Читање на порака на свеченоста по повод Денот на антифашизмот, Скопје, 2015.

Акад. ВАСКО ТАШКОВСКИ

Уметнички дела

1. Создадени 10 слики во маслена техника.

2. Создадени 68 акварели.

Изложби

а) самостојни

1. Изложба на графики на академик Васко Ташковски, Скопје, Мултимедијален културен центар „Матица ексклузив“, 26 мај – јуни 2015. (за првпат се претставени 26 графики; во рамките на изложбата е промовирана и монографијата на цртежи)

2. Изложба „Ташковски = Taškovski : 50 години творештво“, Скопје, Ликовен салон на МАНУ, 23 септември – октомври 2015.

б) групни

1. Меѓународна изложба „Балкански современ акварел“, Куманово, Уметничка галерија, 26 декември 2014 – 20 јануари 2015. (изложени дела на 16 автори од Македонија: акад. В. Ташковски, Т. Јанчевски, И. Кафкалески, Н. Бутров, Д. Ордев, О. Димитриева Оља и С. Цветановски и од странство: БиХ, Бугарија, Србија, Хрватска и Турција)

2. Изложба од Ликовната колонија „Вевчански видувања“ [на учесниците на Меѓународната Вевчанска ликовна колонија – 2014], Прилеп, Ликовна галерија на Националната Установа Центар за Култура „Марко Цепенков“, 16 јануари – 31 јануари, 2015. (изложени 30 дела, меѓу кои и дела на акад. В. Ташковски)

3. Меѓународна изложба „Балкански современ акварел“, Скопје, ЈУ Музеј на град Скопје, 21 јануари – 3 февруари 2015. (изложени дела на 16 автори од Македонија: акад. В. Ташковски, Т. Јанчевски, И. Кафкалески, Н. Бутров, Д. Ордев, О. Димитриева Оља и С. Цветановски и од странство: БиХ, Бугарија, Србија, Хрватска и Турција)

4. Меѓународна изложба–биенале, Пекинг, Кина, септември 2015. (изложена е сликата „Вертикално движење“)

5. Изложба на дела создадени на 22-та Меѓународна кичевска ликовна колонија [одржана во „Куката на уметноста“, с. Кнежино, Општина Кичево, 4–18 јули 2015], Скопје, ЈУ Музеј на град Скопје, 2 ноември 2015.

6. Групна изложба „Климент и Наум и нивната духовна светлина“, Скопје, Општина Илинден, Дом на културата „Илинден“, 10–20 декември 2015. (изложени 30 дела на 20 автори: акад. Васко Ташковски, акад. Глигор Чемерски, Новица Трајковски ... и др.)

Уметнички колонии

1. 22. Меѓународна кичевска ликовна колонија, с. Кнежино, Општина Кичево, „Куќа на уметноста“, 4–18 јули 2015.
Монографии

1. Ташковски : цртежи, скици, графики / [автор на текстот Васко Ташковски ; главен и одговорен уредник Раде Силјан ; превод на англиски јазик Сандра Авросиевска] = Taškovski : drawings, sketches, graphics / [author of the text Vasko Taškovski ; editor in chief Rade Siljan ; translated into English by Sandra Avrosievska]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : Матица македонска = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts : Matica makedonska, 2015. – 239 стр. – ISBN 978-608-203-127-9 (МАНУ), ISBN 978-608-10-0397-0 (Матица).

Објавени уметнички дела во антологии, каталози, списанија, книги и сл.

1. „Река“ [фрагмент од сликата] / Васко Ташковски // Водная пирамида / Луан Старова ; [превод и предисловие О.В. Панькиной]. – Москва : Центр книги Рудомино, 2015. – 255 стр. – (Книжная серия Македонский роман XXI века). – ISBN 978-5-00087-048-8. – Насловна корица.

Интервјуа

1. Секогаш ме интересирал маратонскиот пат во уметноста : Васко Ташковски, сликар / [разговарано со] Васко Ташковски ; [разговарано од] Мимоза Петревска Георгиева // Нова Македонија = Лик : додаток за творештво, култура и креативни идеи. – Год. LXXI, бр. 23.589 (14.10.2015), стр. 13–15.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Бунтот на артефактите / Ерол Ризаов // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4793 (27.05.2015), стр. 6 (прилог посветен на истоименото дело на акад. Васко Ташковски)

2. Фантазмогоричниот свет на сликарот : јубилејна изложба на уметникот Васко Ташковски во МАНУ / Марија Стојческа // Дневник. – Год. XIX, бр. 5898 (26.10.2015), стр. 21. (прилог посветен на изложбата на акад. Васко Ташковски во МАНУ на 23.09.2015)

2. Метаморфози на потсвета [Видео запис] / [режија Лена Сикерова ; одг. уредник Јулијана Тантуровска ; продуцент Слободан Бозаровски ; сценарио Кристинка Билјаноска ; монтажа на слика и тон Горан Трифуновски]. – Скопје : МРТСат, 2014. – 1 ДВД (31 мин., 06 сек.). (документарен филм посветен на акад. Васко Ташковски; не е влезено во Летопис 2014)

3. Одзборувана поетика : шест промотивни беседи. Книга-изложба : (МАНУ, 7.11.2012) / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [158]–163. (реч по повод отворањето на изложба на акад. В. Ташковски и промоција на монографијата „Ташковски“)

Манифестации за сопственото творештво (промоции, јубилеи, портрети, проекции на филмови и сл.)

1. Промоција на монографијата „Ташковски : цртежи, скици, графика“ на академик Васко Ташковски, Скопје, Мултимедијален културен центар „Матица ексклузив“, 26 мај 2015.

Награди и признанија

1. Награда на Здружението на издавачите и книжарите на Македонија за најдобро оригинално издание од областа на литературата, науката, културата и уметноста меѓу два саема за монографијата „Ташковски“ од акад. Васко Ташковски, Скопје, 11 мај 2015.

Акад. ЗУЗАНА ТОПОЛИЊСКА

Монографии

1. Zmiana perspektywy : gawęda nie tylko językoznawcza / Zuzanna Topolińska. – Kraków : Polska Akademia Umiejętności, 2015. – 132 str. – ISBN 978-83-7676-204-3.

2. Anthropocentric Case Theory: How are Humans Coded in Discourse? / Zuzanna Topolinjska. – Ann Arbor (MI) ; New York : Beech Stave Press, 2014. – xiv, 40 p. – (The Kenneth E. Naylor Memorial Lecture Series in South Slavic Linguistic / series editor Brian Joseph ; no. 6). (излезено од печат во 2015)

3. Polski-macedoński : konfrontacja (nie tylko) gramatyczna. 10. Spirala ewolucji / Zuzanna Topolińska ; [redaktor naukowy Jan Sokołowski]. – Скопје ; Wrocław : Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, 2015. – 138 str. – (Seria Polski-macedonski. Konfrontacja gramatyczna ; 10). – ISBN 978-83-7374-089-1.

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Субјунктив со посебен осврт на македонските да-конструкции / [уредник Зузана Тополињска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 233 стр. – (Морфосинтаксички студии / Македонска академија на науките и уметностите, Истражувачки центар за ареална лингвистика ; 3). – ISBN 978-608-203-128-6.

2. Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ / [уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 139 стр. – ISBN 978-608-203-155-2. – Предговор: Кон легатот на акад. Харалампие Поленаковиќ / Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ. – Стр. 9–11.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

1. Граматиката на Блаже Конески – и што понатаму? / Зузана Тополињска // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA). – ISSN 0350-1914. – XXXIX, 1–2 (2014), стр. [5]–9. (излезено од печат во 2015)

2. Организација на нефактивната зона на вербалниот систем во македонскиот и во полскиот јазик / Зузана Тополињска // Субјунктив : со посебен осврт на македонските да-конструкции / [уредник Зузана Тополињска]. – Скопје : Македонска академија на науките и

уметностите, 2015. – (Морфосинтаксички студии / Македонска академија на науките и уметностите, Истражувачки центар за ареална лингвистика ; 3). – Публикацијата е во рамките на проектот: Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет. – ISBN 978-608-203-128-6. – Стр. 207–218. – Достапно и на (URL):

<http://ical.manu.edu.mk/books/ZbornikSubjunktivICAL2014.pdf>

(слободен пристап на 29.12.2015). – Ел. зборник.

3. Krótko mówił, a powiedział wszystko / Zuzanna Topolińska // *Maiuscula linguistica : studia in honorem Professori Matthiae Grochowski sextuagesimo quinto dedicata*. – Warszawa : BEL Studio, 2014. – ISBN 978-83-7798-144-3. – Str. 45–51. (излезено од печат во 2015)

4. Relacja: predykat > argument - centralne ogniwo struktury tekstu / Zuzanna Topolińska // *Rocznik Slawistyczny*. – ISSN 0080-3588. – T. 63 (2014), pp. 145–155. – Also available at (URL):

http://rs.czasopisma.pan.pl/images/data/rs/wydania/No_LXIII_2014/Rocznik%20Slawistyczny%20t.%2063%20-%20DO%20DRUKU.pdf#page=145 (free access on 20 Dec 2015). (излезено од печат во 2015)

5. O nobilitowanych przymiotnikach / Zuzanna Topolińska // *Slavica Wratislaviensia: Wyraz i zdanie w językach słowiańskich 8. Opis, konfrontacja, przekład : zbiór studiów ofiarowany Panu Profesorowi Janowi Sokolowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2014 (ISBN 978-83-229-3437-1). – (Acta Universitatis Wratislaviensis, ISSN 0239-6661 ; no. 3578). – ISSN 0137-1150 (SW). – T. CLIX (2014), str. 475–480. (излезено од печат во 2015)

6. Co łączy obcego z obecnym? / Zuzanna Topolińska // *Linguistica Copernicana*. – ISSN 2080-1068 (print). – Vol. 11 (2014), str. [29]–34. – Also available at (URL):

<http://apcz.pl/czasopisma/index.php/LinCop/article/view/LinCop.2014.034/6319> (free access on 24 Dec 2015). – ISSN 2391-7768 (online). (излезено од печат во 2015)

7. On Aspects of Oral Syntax (Analyzing Macedonian Texts) / Zuzanna Topolińska // *Balkanistica: Од Чикаго и назад : papers to honor Victor A. Friedman on the occasion of his retirement*. – ISSN 0360-2206. – Vol. 28 (2015), pp. 547–552.

8. Око семантичке структуре текста. Везници и партикуле као предикати / Зузана Тополинска // *Јужнословенски филолог*. – ISSN 0350-185X. – LXXI, св. 1–2 (2015), стр. [7]–14 (doi:10.2298/jfi1502007t). – Достапно и на (URL):

<http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/0350-185X/2015/0350-185X1502007T.pdf> (слободен пристап на 24.12.2015). – E-ISSN 2406-0763.

9. O szczególnej pozycji spójnikowych predykatów asocjatywnych / Zuzanna Topolińska // *LingVaria*. – ISSN 1896-2122, E-ISSN 2392-1226. – Rok X, specjalny nr. (2015), pp. 151–155.

Други библиографски единици

1. [Кажување за акад. Ксенте Богоев] / Зузана Тополинска // *Избрани дела*. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [82]– 86.

2. Prof. dr hab. Roman Laskowski (1936–2014) / Zuzanna Topolińska // *Rocznik Slawistyczny*. – ISSN 0080-3588. – T. 63 (2014), pp. 3–6. – Also available at (URL):

http://rs.czasopisma.pan.pl/images/data/rs/wydania/No_LXIII_2014/Rocznik%20Slawistyczny%20t.%2063%20-%20DO%20DRUKU.pdf#page=3 (free access on 20 Dec 2015). (излезено од печат во 2015)

3. Mój przyjaciel – jubilat / Zuzanna Topolińska // *Slavica Wratislaviensia: Wyraz i zdanie w językach słowiańskich 8. Opis, konfrontacja, przekład : zbiór studiów ofiarowany Panu Profesorowi Janowi Sokolowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2014 (ISBN 978-83-229-3437-1). – (Acta Universitatis Wratislaviensis, ISSN 0239-6661 (AUW) ; no. 3578). – ISSN 0137-1150 (SW). – T. CLIX (2014), str. 17–18. (излезено од печат во 2015)

4. Petar Hr. Ilievski : (02.07.1920-31.05.2013) / Zuzanna Topolinjska // *Colloquia Humanistica: Multiple Biographies, Transcultural Experience*. – ISSN 2392-2419-3. – No. 3 (2014), pp. [217]–219. – Also available at (URL):

<https://ispan.waw.pl/journals/index.php/ch/article/view/ch.2014.019/702> (free access on 24 Dec 2015). (излезено од печат во 2015)

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Месечни лингвистички средби *Colloquia Linguistica*, Скопје, Истражувачки центар за ареална лингвистика, МАНУ, еднаш месечно, 2015. – Организација и водење на средбите.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотор на колективниот зборник „Субјунктив со посебен осврт на македонските да-конструкции“, Скопје, МАНУ, 30 октомври 2015. (издание на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика – МАНУ, во рамките на проектот „Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет“)

Членувања и функции

1. Редовен член на *Полската академија на уметностите и науките (PAU)*, Краков, Полска = *Członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności (PAU)*, Kraków, Polska. (Polish Academy of Arts and Sciences)

2. Странски член на *Српската академија на науките и уметностите (САНУ)*, Белград = *Инострани члан Српске академије наука и уметности (САНУ)*, Београд, Србија.

3. Członek [Член] на *Towarzystwo Naukowe Warszawskie (TNW)*, Warszawa, Polska [*Варшавско научно друштво (ТНВ)*, Варшава, Полска].

4. Członek [Член] на *Polskie Towarzystwo Językoznawcze (PTJ)*, Kraków, Polska [*Полско лингвистичко друштво (PTJ)*, Краков, Полска].

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Јужнословенски филолог“, Београд : Институт за српски језик САНУ, Србија.

2. Członek [Член] на Rada Naukowa [Научен одбор] на списанието *Slavia Meridionalis : studia linguistica Slavica et Balcanica*, Warszawa : Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk (PAN), Polska.

3. Członek [Член] на Rada Redakcyjna [Редакциски одбор] на списанието *Linguistica Copernicana*, Toruń : Instytut Języka Polskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu, Polska.

4. Członek [Член] на Rada Redakcyjna [Редакциски одбор] списанието *Rocznik Slawistyczny*, Wrocław : Komitet Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk (PAN), Polska.

Акад. КАТИЦА ЌУЛАВКОВА

Монографии

1. Crna mjeseciina: antologijski izbor pjesama / Katica Ćulavkova; [s makedonskog prevela Maja Mastnak-Car]. – Zagreb: Spectrum – makedonsko-hrvatska udruga za promicanje kulturnih vrijednosti i veza, 2015. – 80 str. – Pogovor: Katica Ćulavkova – strast za poezijom / Maja Mastnak-Car: str. 75–78. – ISBN 978-953-58786-0-5.

2. Златен пресек / Катица Ќулавкова. – Скопје : Матица македонска, 2015. – 157 стр. – Поговор: Поетските епифанији на Катица Ќулавкова / Владимир Мартиновски: стр. 137–152. – ISBN 978-608-10-0447-2.

3. Отворена поетика: Збирка културолошки студии и огледи / Катица Ќулавкова. – Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2016. – [427] стр.ж (во подготовка за печат)

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Балкански идентитет/и / приредувачи Катица Ќулавкова, Милена Божикова. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2016. (во подготовка за печат)
2. Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA): „Балкански идентитети : текстови од Првата научна конференција во рамки на проектот ‘Културната интеграција и стабилноста на Балканот’“ / приредувачи Катица Ќулавкова, Милена Божикова. – Предговор: Кон *Балкански идентитет/и* / Катица Ќулавкова: стр. [V]–X. – ISSN 0350-1914. – XL, 1–2 (2015).
3. Стварноста постои, ајде да се соочиме со неа : поговор кон македонското издание на книгата Несвесна цивилизација на Џон Ралстон Сол / Катица Ќулавкова // Несвесна цивилизација / Џон Ралстон Сол ; [превод од англиски Игор Поповски ... и др.]. – Скопје : Поетики, 2015. – (Колекција Разноликост на меѓународниот ПЕН = Diversity collection of PEN International). – ISBN 978-608-4609-22-3. – Стр. 215–222.
4. Како дома / Катица Ќулавкова // Дванаесет руски поети / избор подготвен од Екатерина Турчанинова ; превод на македонски Тања Урошевиќ ; [предговор Катица Ќулавкова]. – Скопје : Поетики, 2015. – (Diversity = Diversité = Diversidad = Разноликост : Diversity collection of poetry, fiction and essay of PEN International ; т. 13). – ISBN 978-608-4609-23-0. – Стр. 9–12.
5. Поговор / Катица Ќулавкова // Бахтин и стилското разногласие во македонската литература / Искра Тасевска Хаџи-Бошкова. – Скопје : Македонска литера, 2015. – ISBN 978-608-4614-82-1. – Стр. 253–257.
6. Македонската глаголица : етика и естетика на азбуката / Катица Ќулавкова // Македонската глаголица / Ѓорѓи Поп-Атанасов. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-134-7. – Стр. I–XI. – Достапно и на (URL): www.diversity.org.mk.
7. Македонската глаголица : графичка мапа на Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ / уредник и автор на текстот Катица Ќулавкова. – Скопје : Поетики - Канцеларија на Меѓународниот ПЕН и редакцијата на „Разноликост“, 2015. – 8 стр. (каталог за Илустративниот приказ на мапата на македонската глаголица, Охрид, 26 јули 2015)
8. Постмодернистичката епистолярна метафикција на Луан Старова / Катица Ќулавкова // Потрага по Елен Лејбовиќ : епистоларен роман / Луан Старова. – Скопје : Дијалог, 2015. – 274 стр. – (Едиција Избрани дела / Луан Старова. Балканска сага). – ISBN 978-608-4683-62-9. – Стр. 7–12.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Контровеизиите на мулти/етничката демократија (во контекст на Република Македонија) / Катица Ќулавкова // [Зборник на трудови] / Научен собир „АСНОМ и македонската држава“, Скопје, МАНУ, 28 ноември 2014. – Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2016. (во подготовка за печат)
2. Новата поезија на Ристо Лазаров / Катица Ќулавкова // Културен живот : списание за култура, уметност и општествени прашања. – Год. LIX, бр. 1–2 (јануари-јуни 2015), стр. 18–25.
3. Македонците со исламска вероисповед во контекст на теориите на идентитетот (етнички, религиски и културен) / Катица Ќулавкова // Научен собир: Македонците со исламска религија во историски и современ контекст : книга на апстракти : МАНУ, 29 јуни 2015. – Скопје : МАНУ, 2015. – Стр. 5–6.
4. Пролог кон херменевтиката на Пол Рикер / Катица Ќулавкова // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA). – ISSN 0350-1914. – XXXIX, 1–2 (2014), стр. [55]–78. (излезено од печат во 2015)
5. Проектиите на архетипските структури во поезијата на Влада Урошевиќ : (увид во една архетипска интерпретација) / Катица Ќулавкова // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUsript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [165]–178.
6. Балканските идентитети во контекст на споделените места на меморија / Катица Ќулавкова // Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions.

Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA): „Балкански идентитети : текстови од Првата научна конференција во рамки на проектот ‘Културната интеграција и стабилноста на Балканот’“ / приредувачи Катица Ќулавкова, Милена Божикова]. – ISSN 0350-1914. – XL, 1–2 (2015), стр. [3]–16.

7. Принципот фактографичност – во чест на академик Харалампие Поленаковиќ (1909–1984) / Катица Ќулавкова // Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ / [уредници Зузана Тополинска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-155-2. – Стр. 19–22.

8. Потреба од интеркултурни стратегии во средини/општества со различни конфесии/вери / Катица Ќулавкова // Премин. – ISSN 1409-8792. – Год. XV, бр. 105–106 (јуни–јули 2015), стр. 56–57. (труд од Третата Светска конференција за интер-религиски дијалог. Скопје, 10–12 мај 2013)

9. Руски поети : како дома / Катица Ќулавкова // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XIX, бр. 121 (2015), стр. 24.

10. Европскиот топос во новиот македонски роман / Катица Ќулавкова // Спектар : меѓународно списание за литературна наука. – ISSN 0352-2423. – Год. XXXIII, бр. 66 (2015), стр. 61–73. – Достапно и на (URL):

<http://iml.edu.mk/images/dokumenti/SPEKTAR66.pdf> (слободен пристап на 29.12.2015).

11. Gorski vijenac na makedonskom jeziku / Katica Ćulavkova ; prevod na crnogorski Ivan Ivanović // Matica : časopis za društvena pitanja nauku i kulturu. – ISSN 1450-9059. – God. XVI, br. 62 (ljetu 2015), str. 91-104.

б) рецензии и прикази

1. Поетиката на новите драми на Горан Стефановски : (Собрани драми, книга 4, издание на Табернакул од Скопје, 2015) / Катица Ќулавкова // Context : review for comparative literature and cultural research = Контекст : списание за компаративна книжевност и културолошко истражување. – ISSN 1857-7377. – 13 (2015), стр. 7–14.

2. Кон текстот *Јаворов – амблем на културното мисионерство и модерноста* од Мирослава Коргенска / Катица Ќулавкова // Спектар : меѓународно списание за литературна наука. – ISSN 0352-2423. – Год. XXXIII, бр. 66 (2015), стр. 239. – Достапно и на (URL):

<http://iml.edu.mk/images/dokumenti/SPEKTAR66.pdf> (слободен пристап на 29.12.2015). – Исто и во: Везни. – ISSN 0861-606X. – Год. XXV, № 1–2 (2015), стр. 139.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

а) од областа на литературата и книжевноста

1. За Бахтин и македонската литература... // Вечер. – Год. [LII], бр. 15933 (07.08.2015), стр. 17. (пренесен дел од поговорот на рецензентот акад. К. Ќулавкова на книгата „Бахтин и стилското разногласие во македонската литература“ од Искра Тасевска Хаџи-Бошкова)

б) останато

1. Земјите-членки на ЕУ подигаат ѕидови пред азиантите... / Катица Ќулавкова // Република. – Год. IV, бр. 156 (28.08.2015), стр. 24. (пренесен дел од изјава)

2. Академик Катица Ќулавкова: Владата да покаже малку свест и совест // Вест. – Год. XVI, бр. 4644 (14.12.2015), стр. 8. (пренесено мислење)

Интервјуа

1. Интервју со академик Катица Ќулавкова / [разговарано со] Катица Ќулавкова ; [разговарано од] Мишко Иванов // Емисија „Патот кон успехот“. – Скопје : ТВ 24 Вести. – Емитовано: 9 мај 2015 (71 мин., 27 сек.). – Достапно на (URL):

<http://telma.com.mk/content/top-tema-goshev-i-kjulavkova-za-dogovorot-za-izlez-od-krizata> (слободен пристап на 30.12.2015).

2. Гошев и Ќулавкова за договорот за излез од кризата / [разговарано со] Катица Ќулавкова, Петар Гошев ; [разговарано од] Александар Чомовски // Емисија „Топ тема“. – Скопје : ТВ Телма. – Емитовано: 4 јуни 2015 (71 мин.).

3. Никој нема право Македонците да ги принуди задолжително да го учат албанскиот јазик! / [разговарано со] Катица Ќулавкова ; [разговарано од] (В.М.Б.) // Веб-портал Media.mk [Електронски извор]. – Објавено: 6 јуни 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://media.mk/article/85641/nikoj-nema-pravo-makedoncite-da-gi-prinudi-zadolzitelno-da-goucat-albanskiot-jazik> (пристапено на 30.12.2015).

4. Интервју со акад. Катица Ќулавкова: „Наградите треба да ги мотивираат поетите да вложуваат максимум од себе“ / [разговарано со] Катица Ќулавкова ; [разговарано од] Стефан Марковски, МПФ – Меѓународен поетски фестивал „Литературни искри“ // Веб-портал Zenica.mk [Електронски извор]. – Објавено: 22 јуни 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://zenica.mk/2015/06/22/intervju-so-akad-katicica-kulavkova-n/> (пристапено на 30.06.2015).

5. Гостин: академик Катица Ќулавкова / [разговарано со] Катица Ќулавкова ; [разговарано од] Оливера Трајковска // Емисија „Вин Вин“. – Скопје : ТВ 24 Вести. – Емитовано: 24 декември 2015 (51 мин., 23 сек.). – Достапно на (URL):

<http://24vesti.mk/vin-vin-24-12-2015> (слободен пристап на 30.12.2015)

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Trecerea de la faptă la cuvânt ; Nașterea cuvântului ; Visul ; Greșală. Descriere ; Gelozie / Catița Chulavcova ; tradusere Dina Cuvata ; stilizare Gheorghe Dobre // Helis : revistă de cultură. – ISSN 1584-5672. – Anul XIII, nr. 7–8 (147–148) (iulie-august 2015), p. 9.

2. Св. Ѓорѓи ја убива аждајата ; Дивите коњи на Галичица ; Словенска антитеза ; Ars poetica ; Големата мајка ; Мајчина душичка ; Автобиографија ; Мртво јазик ; Џордано Бруно ; Желба: смрт / Катица Ќулавкова = Sveti Đorđe ubija aždahu ; Divlji konji Galičice ; Slovenska antiteza ; Ars poetica ; Velika majka ; Majčina dušička ; Autobiografija ; Mrtav jezik ; Đordano Bruno ; Žudnja: smrt / Katica Čulavkova // Од живиот извор : петнаесет македонски поети / избор и превод Ристо Василевски ; главен и одговорен уредник Никола Вуколиќ = Sa živog izvora : petnaest makedonskih pesnika / izbor i prevod Risto Vasilevski ; glavni i odgovorni urednik Nikola Vukolić. – Бања Лука ; Београд : Задужбина „Петар Кочиќ“ = Banja Luka ; Beograd : Zadužbina Petar Kočić, 2015. – (Библиотека Преводи = Biblioteka Prevodi). – ISBN 978-99955-31-63-8. – Стр. [229]–261.

3. Краткоденица : прво сонце: Saogitairus ; Второ сонце: Јупитер : врховно ; Трето сонце: Leo : rising sun ; Повлекување во јазикот ; Суво злато, делба / Катица Ќулавкова // Светиот пат : поезија од балканските народи / избор и предговор Раде Силјан. – Скопје : Магица македонска, 2015. – ISBN 978-608-10-0420-5 (13), ISBN 608-10-0420-1 (10). – Стр. [273]–281.

4. Краткоденица : прво сонце: Saogitairus ; Второ сонце: Јупитер : врховно ; Трето сонце: Leo : rising sun ; Повлекување во јазикот ; Суво злато, делба / Катица Ќулавкова // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 50–51.

5. Исповед/Confession / Katica Kulavkova ; translated from Macedonian by Igor Popovski ; transcreated by Veronica Golos, Catherine Strisik // Taos Journal of International Poetry & Art [Electronic resource]. – Taos (NM, USA) : Gizmo Productions LLC. – Mode of access (URL):

<http://www.taosjournalofpoetry.com/ucnovedconfession/> (full access on 30 Dec 2015).

6. On l'a échappé belle : poèmes de Katica Kulavkova / Katica Kulavkova ; traduction faite par Maria Bejanovska // Blog de Maria Béjanovska : traductrice littéraire: français, macédonien, serbe, croate [Electronic resource] / WordPress.com. – Mode of access (URL):

<https://mariabejanovska.wordpress.com/2015/05/16/katica-kulavkova-poetesse-macedonienne/> (free access on 30 Dec 2015). – Published online: 2015. – Poèmes: Piège: d'un rêve à l'autre ; Saint-Georges tue le dragon ; Les chevaux sauvages de Galitchitsa ; Les parfums de Papradiste.

7. Mergeam pe metereze amândoi ; La înălțimea asta aerul se subțiază ; Te voi ține în brațe / Katica Kulavkova ; traducere de Ioana Ieronim // Portal cultural LiterNet.ro [Electronic resource] / Asociația LiterNet. – Mode of access (URL):

<http://atelier.liternet.ro/articol/16298/Katica-Kulavkova-Ioana-Ieronim/Mergeam-pe-metereze-amandoi-La-inaltimea-asta-aerul-se-subtiaza-Te-voi-tine-in-brate.html> (free access on 30 Dec 2015). – Published online: 2015.

8. Sv. Đorđe ubija aždahu ; Divlji konji Galičice ; Slovenska antiteza ; Ars poetica ; Velika majka ; Majčina dušica ; Autobiografija ; Mrtav jezik ; Đordano Bruno ; Žudnja: smrt / Katica Čulavkova // Moćne strune : antologija makedonskog pesništva : (IX–XXI vek) / [priredio, preveo i prepevao] Risto Vasilevski. – Smederevo : Arka, 2015. – (Biblioteka Antologije). – ISBN 978-86-7610-167-2. – Str. 490–509.

Преведувачка дејност

1. Стручна редакција на преводот на книгата: Несвесна цивилизација / Џон Ралстон Сол ; [превод од англиски Игор Поповски ... и др.]. – Скопје : Поетики, 2015. – (Колекција Разноликост на меѓународниот ПЕН = Diversity collection of PEN international). – ISBN 978-608-4609-22-3, јануари 2015.

Учество на научни и стручни собири

1. 15th International Ankara *Short Story Days*, Ankara, Turkey, 20-24 May 2015 = Меѓународни „Денови на кусиот расказ Анкара“, Анкара, Турција, 14–20 мај 2015. – Учество со читање раскази на Сесија посветена на творештвото на К. Кулавкова (превод на турски). – Есеј за кусиот расказ на Тркалезна маса (превод на англиски и турски). (учество во својство на специјален гостин)

2. Научен собир: „Македонците со исламска религија во историски и современ контекст“, (организатори: Македонска академија на науките и уметностите, Институт за национална историја, Комисија за односи со верските заедници и религиозните групи, Сојуз на Македонците со исламска религија), Скопје, МАНУ, 29 јуни 2015. – Реферат: „Македонците со исламска вероисповед во контекст на теориите на идентитетот (етнички, религиски и културен)“.

3. A.I.E.S.E.E. – 11th Congress of South-East European Studies: *South-East Europe and European Integration: Political, Socioeconomic and Cultural Aspects* = XIe Congrès d'études sud-est européennes *L'Europe du Sud et l'intégration européenne: aspects politiques, socio-économiques et culturels*, Sofia, 31st August – 4th September 2015. – Реферат: *Les politiques culturelles des Balkans et les intégrations européennes*. (конгресот се одржа под патронат на UNESCO)

4. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лажбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Книжевната херменевтика : (нови пристапи)“.

5. Меѓународен фестивал, Троа-Ривиер, Канада, 6–12 октомври 2015. – Учество.

6. 81. Светски Конгрес на Меѓународниот ПЕН, Квебек, Канада, 12–17 октомври 2015. – Учество.

7. Национална конференција „Мултикултурализмот и толеранцијата – миграциите и предизвиците на социјалната интеграција“, Скопје, МАНУ, 16 ноември 2015. – Реферат: „Границите на толеранцијата“.

8. Научна конференција на тема: „Примена на херменевтичките методи во толкувањето на книжевните дела“ (во рамки на научноистражувачкиот проект „Методите на херменевтиката“ на Одделението за лингвистика и литературна наука при МАНУ), Скопје, МАНУ, 11 декември 2015. – Реферат: „Синкретична интерпретација на песната 'Марковиот манастир' на Блаже Конески (стилистичка, архетипска, психолошка, културална и трансестетска перспектива)“. – Модератор на Прва сесија.

Водење или учество на семинари, работилници, тркалезни маси, трибини, расправи, дебати, дискусии и сл.

1. Научна трибина „Македонија: Како понатаму?“. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 22 август 2015. – Учество во дискусијата.

Водење или учество на литературни манифестации (приредби, трибини, книжевни вечери или портрети и сл.)

1. Вечер на македонската поезија и поетско читање (Катица Кулакова, Санде Стојчевски, Бранко Цветковски), Струга, Конгресна сала на хотел „Дрим“, 28 август 2015. –Читање на своја поезија. (модератор Наташа Аврамовска)

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Беседа за Славко Јаневски и Томе Серафимовски по повод чествувањето на МАНУ и Општина Центар, Скопје, Читална „Славко Јаневски“, 11 јануари 2015.

2. Промотивна реч на промоцијата на книгата „Несвесна цивилизација“ од Џон Ралстон Сол (претседател на Меѓународниот ПЕН), Скопје, ДПМ, 20 јануари, 2015.

3. Промотивна реч на промоцијата на „Избрани дела во десет томови“ од акад. Блаже Ристовски по повод 85-годишнината од неговото раѓање, Скопје, Свечена сала на МАНУ, 19 март 2015.

4. Беседа при отворањето на 27-от Меѓународен саем на книгата, Скопје, Скопски саем, 5 мај 2015.

5. Промотор на книгата „Собрани текстови“ од Кирил Пејчиновиќ на одбележувањето на Денот на Фондацијата „Трифун Костовски“, Скопје, МАНУ, 14 мај 2015.

6. Свечена беседа при затворањето на 15th International Ankara Short Story Days, Ankara, Turkey, 20-24 Мај 2015 = Меѓународни „Денови на кусиот расказ Анкара“, Анкара, Турција, 20 мај 2015.

7. Промотивна беседа по повод промоцијата на антологијата „Дванаесет руски поети“, избор на Екатерина Турчанинова, превод на македонски Тања Урошевиќ, а во издание на Поетики, Скопје, Младински културен центар, 5 јуни 2015.

8. Промотор на Илустративниот приказ на мапата на македонската глаголица од Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ. Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 26 јули 2015. (за илустративниот приказ објавен е каталог „Македонската глаголица : графичка мапа на Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ“ од акад. Катица Кулакова, а во издание на Поетики – Канцеларија на Меѓународниот ПЕН и редакцијата на „Разноликост“, Скопје)

9. Промотор на книгата „Собрани драми. Кн. 4“ (едиција „Темелници“) од Горан Стефановски во издание на Табернакул – Скопје, (во рамките на фестивалот „Охридско лето“). Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 19 август 2015.

10. Беседа по повод изложбата на Илустративниот приказ на мапата на македонската глаголица од Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ [во рамки на Денот на Бошњациите во РМ], Скопје, 28 септември 2015. (за илустративниот приказ објавен е каталог „Македонската глаголица : графичка мапа на Трајче Блажевски и Фехим Хусковиќ“ од акад. Катица Кулакова, а во издание на Поетики - Канцеларија на Меѓународниот ПЕН и редакцијата на „Разноликост“, Скопје)

11. Воведна реч на промоцијата на изданијата: *Macedonian Studies 2* од проф. д-р Виктор А. Фридман, *Zmiana Perspektywy* од акад. Зузана Тополињска и колективниот зборник „Субјунктив со посебен осврт на македонските да-конструкции“, (организатор: Истражувачки центар за ареална лингвистика – МАНУ), Скопје, МАНУ, 30 октомври 2015.

Членувања и функции

1. Претседател на *Одборот за доделување на Државната награда за животното дело „11 Октомври“ за 2015 година*, Министерството за култура на РМ, Скопје.

2. Претседател на *Жири комисијата за најдобра песна*, Гостивар, 2015.

3. Член на *Меѓународното жири за доделување на Његошевата награда за најдобро дело во јужнословенските книжевности*, Цетиње, Црна Гора, 2015.

4. Vice-President [Потпретседател] на *International PEN [Меѓународен ПЕН]*.

5. Член на *Комисија Сравнителных Исследований Славянских Литератур Международного Комитета Славистов* в наступающей каденции, 2013-2018.

Менторства и членувања во комисији за одбрана на докторски дисертации

1. Ментор на докторските трудови на докторантите: Рисима Рисимкин, Кристина Трајановска, Кристина Димовска.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски) од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Прилози. Одделение за лингвистика и литературна наука (МАНУ) = Contributions. Section of Linguistic and Literary Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 0350-1914).

2. Член на Редакцијата на списанието „Премин“, Скопје : Премин (ISSN 1409-8792).

3. Член на Редакцискиот одбор на списанието *Carmina Balcanica*, Bucureşti ; Craiova : Asociația Culturală "Carmina Balcanica", România.

4. Member [Член] на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието *Colloquia Humanistica*, Warszawa : Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Polska.

Други активности

1. A message from prof. Katica Kulavkova on the occasion of World Short Story Day, 14th February 2015 = Kısa Öykü Günü Sebebiyle, 14 Şubat 2015.

Акад. ВЛАДА УРОШЕВИЌ

Монографии

1. Une autre ville / Vlada Urosevic ; traduits du macédonien par *Jeanne Delcroix-Angelovski* ; préface *Francis Combes*. – Montreuil, [Seine-Saint-Denis, France] : Le Temps des Cerises, 2015. – 257 стр. – (Poésie. Vivre en poésie). – Предговор: La forêt des prodiges de Vlada Urosevic / Francis Combes: стр. 5–11. – [ISBN 978-2370710512 (13), ISBN 2370710519 (10)].

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Харалампие Поленаковиќ и современата македонска книжевност / Влада Урошевиќ // Легат од библиотеката на академик Харалампие Поленаковиќ / [уредници Зузана Тополињска, Марјан Марковиќ, Соња Миленковска]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-155-2. – Стр. 23–26.

2. Педесет години потоа : (Гордана Михаилова Бошнакоска: „Времето го нема“, 1965-2015) / Влада Урошевиќ // Стожер : ревија за литература, култура и уметност. – ISSN 1409-6005. – Год. XIX, бр. 121 (2015), стр. 4–6.

3. Изгубената флејта на саирот од Стоби / Влада Урошевиќ // Чемерски = Čemerski : tempi non passati, Уранија, Охрид, 28. Август 2015 [Графичка граѓа] / [главен уредник Александар Кргов ; текст Влада Урошевиќ ; дизајн Vladimir [Владимир] Боројевиќ ; фотографии Игор Тодоровски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : Галерија „Грал“, [2015]. – Стр. [3–4] (превиткани страници на каталог-плакат).

4. Критички фрагменти (поезијата на Веле Смилевски) // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 39 (2015), стр. 70–79. – Застапени автори: Георги Старделов (стр. 70–71), Влада Урошевиќ (стр. 71–72), Луан Старова (стр. 72–73) ... [и др.].

б) рецензии и прикази

1. Паралелни светови : (кон поезијата на Олга Панкина, издание на „Дијалог“ 2015) / Влада Урошевиќ // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 77–78.

Други библиографски единици

1. Едно дело што се заокружува : (реч на инаугуративната свеченост на Глигор Чемерски во Куќата на Уранија, летото 2013) / Влада Урошевиќ // МАНУскрипт. Одделение за уметност

(МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [81]–84.

2. Бунтовник против конвенциите : (реч на инаугуративната свеченост на Богомил Ѓузел по повод изборот во МАНУ) / Влада Урошевиќ // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [265]–269.

Објавени раскази, песни или одломки од прозни текстови и стихови

1. Грнчарот и глината ; Мане, текел, фарес ; Чудовишта ; Ризиците на занаетот ; Ноќен пад ; Охрид ; Свездени овоштарници ; Јужна ѕвезда ; Слобода ; Што сакал поетот да рече со оваа песна / Влада Урошевиќ = Grnčar i gлина ; Mane, tekел, fares ; Čudovišta ; Rizici zanata ; Noćni pad ; Ohrid ; Zvezdani voćnjaci ; Južna zvezda ; Sloboda ; Šta htede pesnik ovom pesnom da reče / Vlada Urošević // Од живиот извор : петнаесет македонски поети / избор и превод Ристо Василевски ; главен и одговорен уредник Никола Вуколиќ = Sa živog izvora : petnaest makedonskih pesnika / izbor i prevod Risto Vasilevski ; glavni i odgovorni urednik Nikola Vukolić. – Бања Лука ; Београд : Задужбина „Петар Кочиќ“ = Banja Luka ; Beograd : Zadužbina Petar Kočić, 2015. – (Библиотека Преводи = Biblioteka Prevodi). – ISBN 978-99955-31-63-8. – Стр. [55]–75.

2. По нас / Влада Урошевиќ // Република. – ISSN 1857-8241. – Год. IV, бр. 139 (01.05.2015), стр. 35.

3. Тајната на скопската Саат-кула / Влада Урошевиќ // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [217]–222. – Содржина: 1. Опсада ; 2. Транспорт ; 3. Земјотрес ; 4. Истрага ; 5. Повторно враќање на Саатот.

4. Нуркачко своно ; Куката на детството ; Јужна ѕвезда ; Летен дожд ; Свездени овоштарници ; Марк Шагал / Влада Урошевиќ // Светиот пат : поезија од балканските народи / избор и предговор Раде Силјан. – Скопје : Матица македонска, 2015. – ISBN 978-608-10-0420-5 (13), ISBN 608-10-0420-1 (10). – Стр. [305]–308.

5. Нуркачко своно ; Куката на детството ; Јужна ѕвезда ; Летен дожд ; Свездени овоштарници ; Марк Шагал / Влада Урошевиќ // Синтези : македонски книжевен гласник. – ISSN 1409-6102. – Бр. 38 (2015), стр. 33–34.

6. Grnčar i gлина ; Mane, tekел, fares ; Čudovišta ; Rizici zanata ; Noćni pad ; Ohrid ; Zvezdani voćnjaci ; Južna zvezda ; Sloboda ; Šta htede pesnik ovom pesnom da reče / Vlada Urošević // Моќне strune : antologija makedonskog pesništva : (IX–XXI vek) / [priredio, preveo i prepevao] Risto Vasilevski. – Smederevo : Arka, 2015. – (Biblioteka Antologije). – ISBN 978-86-7610-167-2. – Str. 260–271.

7. По большой каменной лестнице / Влада Урошевич ; перевод с македонского автора, под редакцией Евгения Степанова // Дети Ра : международный литературно-художественный журнал Союза писателей XXI века [Електронски извор]. – Начин на пристап (URL):

http://www.detira.ru/arhiv/nomer.php?id_pub=14785. – ПИ № ФС77-33555. – № 12 (129) (2015). – Достапно и на:

<http://reading-hall.ru/publication.php?id=14785> (пристапено на 15.01.2016). – Песни: Планета из пластмассы ; Мертвая планета ; Незнакомка.

Интервјуа

1. Време за поинакво чествување : 50 години од „Вкусот на праските“ на Влада Урошевиќ / [разговарано со] Влада Урошевиќ ; [разговарано од] Оливера Ќорвезироска // Слободен печат : неделен. – Год. III, бр. 383 (31.01.–01.02.2015), стр. 22 – Достапно и на: Веб магазин Панорама. – Начин на пристап:

<http://www.panorama.com.mk/category/intervjua/> (пристапено на 25.12.2015). – Објавено: 30 април 2015.

Преведувачка дејност

1. Охрид напролет ; И би вечер ; Охрид ; Граници ; Пиреј ; Ќерката спие во куката крај езеро / Олга Панкина ; препев од руски Влада Урошевиќ // Паралелни светови / Олга Панкина. –

Скопје : Дијалог, 2015. – (Едиција Современа македонска поезија). – ISBN 978-608-4683-50-6. – Стр. 51–60.

2. Поезија / Л. С. Сенгор ; [препев од француски јазик Ацо Шопов, Влада Урошевиќ ; поговор Ацо Шопов]. – Скопје : Арс ламина - публикации, 2015. – 136 стр. – (Свезди на светската книжевност). – ISBN 978-608-247-239-3 (мек повез), ISBN 978-608-247-238-6 (тврд повез).

Водење или учество на литературни манифестации (приредби, трибини, книжевни вечери или портрети и сл.)

1. Симпозиум „Изгубено/најдено во преводот“ (во рамки на Струшките вечери на поезијата), Струга, Конгресна сала на хотел „Дрим“, 29 август 2015. – Учество во разговорите / Богомил Ѓузел, Влада Урошевиќ ; модератори: Огнен Чемерски, Румена Бужаровска. – Читање на текстот: „Преведувањето поезија - ризици на занаетот“.

2. Поетски времеплов „50 години Златен венец“ – омажи на лауреатите на СВП: „Поетски портрет на Адонис, лауреатот на „Златен венец“ на СВП во 1997 година“, Струга, Конгресна сала на хотел „Дрим“, 27 август 2015. – Промотор и разговор со поетот.

3. Портрет на поетот Никола Маџиров, Велес, Градска библиотека, 30 септември 2015. – Претставување на поезијата на поетот и читање на текстот: „Засолниште пред хаотичноста на светот“.

4. Книжевна вечер посветена на поетското творештво на Гордана Михаилова-Бошнакоска по повод двата јубилеја - 50 години нејзино творештво и 75 години од раѓањето, Скопје, Друштво на писателите на Македонија, 1 октомври 2015. – Читање на текстот: „Педесет години потоа“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Читање на поезија на промоцијата на поетската збирка „Паралелни светови“ од Олга Панкина, Скопје, Дом на култура „Кочо Рацин“, 13 мај 2015.

2. Воведна реч на отворањето на Самостојната изложба на акад. Глигор Чемерски "Tempi non passati". Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 24–30 август 2015.

3. Промотивна реч „Незадоволство од секојдневјето“ на романот „Невидливи љубови“ на Владимир Јанковски во издание на „Антолог“, Скопје, Галерија при Младинскиот културен центар, 10 ноември 2015.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Проектиите на архетипските структури во поезијата на Влада Урошевиќ : (увид во една архетипска интерпретација) / Катица Кулаковска // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [165]–178.

2. Низ кои книжевни улици минува „Нокниот пајтон“ на Влада Урошевиќ / Лида Капушевска-Дракулевска // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [179]–189.

3. Интержанровските проникнувања на романите „Дива лига“ и „Невестата и змејот“ на Влада Урошевиќ / Владимир Мартиновски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [191]–199.

4. Книжевни каталози : (по повод романот „Дворскиот поет во апарат за летање“ на Влада Урошевиќ / Марија Ѓорѓиева-Димова // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [201]–206.

5. Архетипската шема на патувањето и на иницијацијата тајна : (едно читање на романот „Невестата и змејот“ од Влада Урошевиќ / Трајче Танески // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [207]–216.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Главен уредник на списанието „МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9868).

Акад. ЃОРЃИ ФИЛИПОВСКИ

Монографии

1. Педолошка (почвена) карта : почвите на подрачјето опфатени со листовите Штип 2 и 4, Берово 1, 2, 3, 4 и дел од Разлог 3 на топографските карти во размер 1:50 000 (источно од Гринич) : толковник на педолошката карта 1:50 000 / Ѓорѓи Филиповски. – Скопје : Универзитет „Св. Кирил и Методиј“–Скопје, Земјоделски институт–Скопје, 2015. – 120 стр. – ISBN 978-608-204-201-5.

2. Почвите на Република Македонија : толковник за педолошката карта 1:200 000 (источно од Гринич) / Ѓорѓи Филиповски. – Скопје : Универзитет „Св. Кирил и Методиј“–Скопје, Земјоделски институт–Скопје, 2015. – 251 стр. – ISBN 978-608-204-202-2.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотор на „Педолошката (почвената) карта на Република Македонија“, Скопје, МАНУ, 23 декември 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на National Editorial Board [Национален уредувачки одбор] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).

2. Член на Editorial Board [Уредувачки одбор] на списанието „Прилози. Одделение за природно-математички и биотехнички науки (МАНУ) = Contributions. Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9027).

Акад. ИЛИЈА ФИЛИПЧЕ

Монографии

1. Хирургија на отосклероза / Илија Филипче. – Скопје, [2016]. (во подготовка за печат)
Учество на научни и стручни собири

1. Симпозиум „Кохлеарна имплантација“ = *Cochlear Implantation*, Прага, Чешка Република, мај 2015. – Учество.

2. Тркалезна маса „Vertigo и Migrena“ на Здружението на лекари по оториноларингологија на Р. Македонија, Куманово, јуни 2015. – Учество.

3. Тркалезна маса „Mastoiditis Acuta – конзервален третман или оперативна интервенција“ на Здружението на лекари по оториноларингологија на Р. Македонија, Скопје, октомври 2015. – Учество

Членувања и функции

1. *Member of the Organizing committee of the 4th Rare Disease South Eastern Europe (See Meeting Skopje, Macedonia (EAP, UEMS Section of Paediatrics), Skopje, Macedonian Academy of Sciences and Arts, November 14, 2015.*

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Associate Editor [Уредник-соработник] на списанието „Прилози. Одделение за медицински науки (МАНУ) = Contributions. Section of Medical Sciences (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje: Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9345).

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Претставување на научниот придонес на акад. проф. д-р Васа Антуновиќ (Медицински факултет, Белград) на неговото Пристапно предавање на тема: „Лекување на лица заболени од вестибуларен шваном“ по повод изборот за член на МАНУ надвор од работниот состав, Скопје, МАНУ, 17 декември 2015

Други активности

1. Едукација на специјалисти - оториноларинголози од наставно-научната област Микрохирургија на средно и внатрешно уво, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.

Акад. ТАКИ ФИТИ

Приредени монографии, предговори и поговори

1. Избрани дела. Т. 4 / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 332 стр. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 4 = Selected works of Ksente Bogoev ; vol. 4). – Предговор: Кон ова издание / Таки Фити: стр. [7]–10. – ISBN 978-608-203-129-2.

2. Избрани дела. Т. 5 / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – 216 стр. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 5 = Selected works of Ksente Bogoev ; vol. 5). – Предговор: Кон ова издание / Таки Фити: стр. [7]–14. – ISBN 978-608-203-129-3.

3. Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – [222] стр. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6 = Selected works of Ksente Bogoev ; vol. 6). – Предговор: Кон ова издание / Таки Фити: стр. [7]–10. – ISBN 978-608-203-152-1.

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) статии

1. Entrepreneurship, Innovations and Local Economic Development – the Case of the Republic of Macedonia / Taki Fiti, Vladimir Filipovski, Marica Antovska, Biljana Tashevska // Прилози. Одделение за општествени науки (МАНУ) = Contributions. Section of Social Sciences (MASA). – ISSN 0350-1698. – XLV, бр.1 (2014), стр. [73]–99. (излезено од печат во март 2015 год.)

2. *Family businesses in the trade sector: an examination of a case study from Kosovo / Veland Ramadani, Gramos Gashi, Taki Fiti, Betim Humolli // Family Businesses in Transition Economies : management, succession and internationalization / editors Leo-Paul Dana, Ramadani Veland. – Cham ; Heidelberg ; New York ; Dodrecht ; London : Springer (Switzerland), 2015. – ISBN 978-3-319-14208-1. – Pp. 319–329. – Also available at:*

*http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-14209-8_16
(purchase access on 30 Dec 2015). – E-ISBN 978-3-319-14209-8.*

3. What do we know about the effects of expansionary fiscal policy – lessons from the great crises / Taki Fiti, Biljana Tashevska, Marica Antovska // Economic recovery in the post-crisis period : proceedings from the International conference held by the Faculty of economics - Skopje, 29-30 May 2015 / edited by Vladimir Filipovski. – Skopje : Faculty of Economics, 2015. – ISBN 978-608-212-052-2. – Стр. 40–52. – Also available at (URL):

[http://www.eccf.ukim.edu.mk/ArticleContents/Zbornik_na_trudovi/Proceedings%20\(final\).pdf](http://www.eccf.ukim.edu.mk/ArticleContents/Zbornik_na_trudovi/Proceedings%20(final).pdf)
(free access on 28 Dec 2015). – Online proceedings.

б) апстракти и постер презентации

1. The Great Recession and the Fiscal Policy Response – Fiscal Austerity vs Fiscal Stimulus / Таки Фити // Науката и уметноста 2 : научна конференција, Охрид, 20–21 септември 2015 : програма и книга на апстракти = Wissenschaft und Kunst 2 : Wissenschaftliche Konferenz, Ohrid, 20–21 September 2015 : das Program und das Buch mit Zusammenfassungen. – [Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste], 2015. – Стр. 11–12.

Други библиографски единици

1. [Кажување за acad. Ксенте Богоев] / Таки Фити // Избрани дела. Т. 6, (Кажувања) / Ксенте Богоев ; редактор Таки Фити. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, 2015. – ISBN 978-608-203-152-1. – (Избрани дела на Ксенте Богоев ; т. 6). – Стр. [38]–47.

Прилози или стручни анализи и мислења во дневниот и периодичниот печат и во електронските медиуми

1. Ангус Дитон – кога доаѓа сиромаштијата / Таки Фити // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4914 (22–23.10.2015), стр. 15.

2. Владата сериозно да ги земе забелешките на ЕК за јавните финансии / Мирче Јовановски // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4931 (12.10.2015), стр. 9. (пренесено стручно мислење за јавните финансии и состојбите во македонската економија).

3. Експерти: Банките сами решаваат за работењето / Свето Николовски // Веб-портал МРТ-Македонска радиотелевизија [Електронски извор]. – Објавено: 2 декември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://mrt.com.mk/node/28073> (пристапено на 30.12.2015). (пренесена изјава во контекст на актуелните економски состојби во РМ)

4. Апсурдно е државата да се задолжува на странските пазари за исплата на плати, пензии и социјални трансфери – оценуваат дел од академиците. / Веб-портал 24 Вести [Електронски извор]. – Објавено: 2 декември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://24vesti.mk/apsurdno-e-drzhavata-da-se-zadolzhuva-na-stranskite-pazari-za-ispлата-na-plati-penzii-i-socijalni-tr>.

– Достапно и на: Веб-портал Народен глас [Електронски извор] : без влакна на јазикот. – Објавено: 3 декември 2015. – Начин на пристап (URL):

<http://daily.mk/makedonija/videotaki-fiti-apsurdno-drzhavata-zadolzhuva-stranskite-pazari> (пристапено на 30.12.2015). (изјава во контекст на должничката политика на РМ)

Интервјуа

1. Ни треба „нормална“ влада, а не хибридни решенија : интервју / [разговарано со] Таки Фити ; [разговарано од] Мирче Јовановски // Утрински весник. – Год. XVI, бр. 4972 (31.12.2015 – 08.01.2016), стр. 1, 4–5. – Извадоци од интервјуто пренесени и во: Клучни предизвици на економски план : проф. д-р Таки Фити, претседател на МАНУ / Марта Таневска // Нова Македонија. – Год. LXXI, бр. 23.652 (31.12.2015 – 08.01.2016), стр. 3.

2. Да престанат политичките апсурди оти заслужуваме да живееме во просперитетна држава : interview Таки Фити : претседател на Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ) / [разговарано со] Таки Фити ; [разговарано од] Александар Јанев // Капитал. – ISBN 978-9989-2025-2-0. – Год. 16, бр. 843–844–845 (25.12.2015), стр. 60–65. – Достапно и на (URL):

<http://kapital.mk/najava-magazin/magazin-br-843-844-845/> (пристапено на 08.01.2016).

3. Премостувач на планини : Таки Фити / [разговарано со] Таки Фити ; [разговарано од] Јасна Франговска // Теа модерна. – ISSN 1409-9950. – Год. XIV, бр. 793 (30.12.2015), стр. 46–49.

Учество на научни и стручни собири

1. International Conference on Economic Recovery in the Post-Crisis Period, (organized by: Ss. Cyril and Methodius University, Faculty of Economics-Skopje), Skopje, Republic of Macedonia, May 29–30, 2015. – Реферат: *What do we know about the effects of expansionary fiscal policy – lessons from the great crises* / Fiti, T., Tashevska, B., Antovska, M.

2. Intergovernmental Initiative Western Balkans – 1st Joint Science Conference, (organized by Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina - Nationale Akademie der Wissenschaften), Halle (Saale) and Berlin, Germany, 15–17 July 2015. – Учество со дискусија. – Модератор на тематска целина.

3. Тркалезна маса „Отворени предизвици на иновациската активност во секторот на претпријатијата во Република Македонија“, (организатори: Центар за стратемски истражувања – МАНУ, Сојуз на стопански комори на Македонија), Скопје, МАНУ, 24 јуни 2015. – Воведно излагање: „Значењето на истражувањето и развојот (R&D) и на иновациите за динамиката и квалитетот на економскиот раст и развој – случајот на Република Македонија“. – Модератор на собирот.

4. A.I.E.S.E.E. – 11th Congress of South-East European Studies: *South-East Europe and European Integration: Political, Socioeconomic and Cultural Aspects* = XIe Congrès d'études sud-est européennes *L'Europe du Sud et l'intégration européenne: aspects politiques, socio-économiques et culturels*, Sofia, 31st August – 4th September 2015. – Реферат: *La crise économique et financière européenne et les implications sur le processus d'intégration*. (конгресот се одржа под патронат на UNESCO)

5. Научна конференција „Науката и уметноста 2“, (организирана од Македонска академија на науките и уметностите, Научно друштво од Берлин „Лајбниц“), Охрид, 20–21 септември 2015 = Wissenschaftliche Konferenz *Wissenschaft und Kunst 2*, (organisiert von Mazedonische Akademie der Wissenschaften und Künste, Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin), Ohrid, 20–21 September 2015. – Реферат: „Големата рецесија и одговорот на фискалната политика – фискална строгост наспроти фискални стимули“.

Одржани предавања, презентации и сл.

1. Предавање: „Значењето на Нобеловата награда за економија и придонесот на овогодишниот лауреат Ангус Дитон“, Скопје, Економски факултет - Скопје, 14 ноември 2015. (на македонски јазик)

2. Советување „Претприемачкото образование во Република Македонија“, Скопје, МАНУ, Центар за стратемски истражувања на МАНУ, 29. Октомври 2015. – Предавање: „Како да се предава претприемништвото“.

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Промотивна реч на Избраните дела на акад. Ксенте Богоев на „Омажот за Ксенте Богоев“, Скопје, МАНУ, 18 ноември 2015.

Членувања и функции

1. Член на Претседателството на *Постојаниот избран суд – Арбитража при Сојузот на стопанските комори на Македонија*, Скопје, 2 декември 2015.

2. Член и потпретседател на Надзорниот одбор на *АД Комерцијална банка – Скопје*, 2015.

Уредување на списанија од областа на науката, културата и уметноста

1. Member [Член] на International Editorial Board [Меѓународен уредувачки одбор] на списанието *Pavoeconomicus*, Novi Sad : The Association of Economists of Vojvodina, Serbia.

2. Member [Член] на International Editorial Board [Меѓународен уредувачки одбор] на списанието *Journal of Economics and Business*, Rijeka : Faculty of Economics, University of Rijeka, Croatia.

3. Member [Член] на International Editorial Board [Меѓународен уредувачки одбор] на списанието *Economic and Business Review for Central and South-Eastern Europe*, Ljubljana : Union of Economists of Slovenia, Slovenia.

4. Member [Член] на International Editorial Board [Меѓународен уредувачки одбор] на списанието *Journal of Contemporary Economic and Business Issues*, Скопје : Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Economics-Skopje, Macedonia.

Награди и признанија

1. Избран за најдобар универзитетски професор во Република Македонија, Скопје, ноември 2015. – Достапно на (URL):

http://www.fakulteti.mk/news/15-11-24/studenite_izbraa_-_eve_koi_se_najdobrite_profesori_vo_makedonija.aspx
(пристапено на 29.12.2015)

Акад. ГЛИГОР ЧЕМЕРСКИ

Уметнички дела

1. Создадени 15 платна во комбинирана техника, 2015. (изложени на изложбата *Tempi non passati*, Охрид, МАНУ, НУЦ „Уранија“, 2015)

Изложби

а) самостојни

1. Самостојна изложба „Настани и знаци на земјата македонска“, [по повод инаугурацијата на акад. Глигор Чемерски за почесен член на Руската академија на уметностите], Москва, Музејско–изложбен комплекс на Руската академија на уметностите, Галерија на уметноста „Зураб Церетели“, 9 декември 2014 – 11 јануари 2015 = Персонална изложба Глигора Чемерски „События и знаки земли македонской“, Москва, Музейно-выставочный комплекс Российской академии художеств, Галерея искусств „Зураба Церетели“, 10 декември 2014–11 јануари 2015.

2. Изложба на слики од Глигор Чемерски „Скопје–Москва–Скопје: События и знаки земли македонской = Настани и знаци на земјата македонска : живопись“, Скопје, МАНУ, 13 март – 13 април 2015.

3. Самостојна изложба "Tempi non passati". Научна и уметничка визита 2015, Охрид, МАНУ, Научен и уметнички центар „Уранија“, 28 август – [4 септември] 2015. (изложени 15 платна во комбинирана техника, создадени во 2015)

б) групни

1. Изложба „Уметност и пиво“ на дела на најпознатите македонски академски сликари од уметничката колекција на „Пивара“-Скопје, Скопје, Порта „Македонија“, 8 јуни – 10 јули 2015. (изложени се 30 дела на македонски сликари, меѓу кои и 3 дела на акад. Г. Чемерски).

2. Изложба „Од колекциите на Скопје : изложба од уметнички дела во сопственост на Град Скопје, културните установи и јавните претпријатија“, Скопје, ЈУ Музеј на град Скопје, Сала 1 и 2, 1–15 декември 2015. (презентирани 142 дела, меѓу кои и на акад. Г. Чемерски)

3. Групна изложба „Климент и Наум и нивната духовна светлина“, Скопје, Општина Илинден, Дом на културата „Илинден“, 10–20 декември 2015. (изложени 30 дела на 20 автори: акад. Васко Ташковски, акад. Глигор Чемерски ... и др.)

Објавени уметнички дела во антологии, каталози, списанија, книги и сл.

1. Ликовни прилози / Глигор Чемерски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [67]–80 (блок 1), [115]–80 (блок 2). – Уметнички дела: Иконична глава I, 1982 ; Иконична глава II, 1982 ; Иконична глава III, 1982 ; Иконична глава IV, 1982 ; Иконична глава V, 1982 ; Маска и икона, 2012 ; Св. Ѓорѓи, 1995 ; Моја антика I, 2008 ; Моја антика II, 2008 ; Париз, Учело и св. Ѓорѓи, 1995 ; Гнездо I, 2003 ; Гнездо II, 2000 [2003] ; Гнездо III, 2003 ; Напад, 2003 (блок 1), Даниел и лавот [I], 2007 ; Даниел и лавот [II], 2007 ; Даниел и лавовите I, 2007 ; Даниел и лавовите II, 2007 ; Благовештение, 1998 ; Влегување во Ерусалим, 1999 ; Оплакување I, 1995 ; Оплакување II,

1995 ; Оплакување III, 1995 ; Оплакување IV, 1995 ; Успение на Богородица, 1998 ; Почеток на бесконечен столб, 2007 (блок 2). (26 колор-фотографии на уметнички слики)

Други библиографски единици

1. Од полноќните разговори со Филип : на моите деца Филип, Огнен и Елена Чемерски / Глигор Чемерски // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [125]–130.

Книги, каталози, прилози, статии, реферати, рецензии, документарни филмови и сл. за сопственото творештво

1. Последното парче од духовниот мозаик : Глигор Чемерски / Марија Саревска-Тодоровска // Теа модерна. – Год. XV, бр. 749 (25.02.2015), стр. [14]–17. (статија за творештвото на акад. Глигор Чемерски)

2. Чемерски [изложба на слики од Глигор Чемерски: Скопје–Москва–Скопје „Настани и знаци на земјата македонска“, МАНУ, 13 март 2015]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : [Галерија „Грал“, [2015]. – [5] стр. (каталог од самостојна изложба)

3. Отисоци на душата [Видео запис] / [одг. уредник Јулијана Тантуровска ; сценарио Кристинка Билјаноска ; монтажа Аристид Филактов]. – Скопје : MPTCat, 2015. – 1 ДВД (30 мин., 09 сек.). (документарен филм посветен на акад. Глигор Чемерски)

4. Пет записи за Глигор Чемерски / Митко Маџунков // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [97]–114. – Текстови: Три сонца над Македонија : (за мозаичкиот диптих на Чемерски во резиденцијата на претседателот на Република Македонија, Скопје) ; Авторски избор : (Скопје, Галерија ОКО) ; Париски нокни за црното ; Половина век – цела една епоха : (ретроспектива 1960–2010, Национална галерија на Македонија, Скопје, Даут-пашин амам, Чифте-амам) ; Глигор Чемерски во Храмот на уметноста : (промотивна изложба).

5. Мозаиците на Чемерски – вонвременска песна за Македонија / Георги Старделов // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [63]–65.

6. Едно дело што се заокружува : (реч на инаугуративната свеченост на Глигор Чемерски во Куќата на Уранија, летото 2013) / Влада Урошевиќ // МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA). – ISSN 1857-9868. – Бр. 1–2 (2015), стр. [81]–84.

7. Чемерски = Ćemerski : tempi non passati, Уранија, Охрид, 28. Август 2015 / [главен уредник Александар Кртов ; текст Влада Урошевиќ ; дизајн Vladimir [Владимир] Боројевиќ фотографии Игор Тодоровски]. – Скопје : Македонска академија на науките и уметностите : Галерија „Грал“, [2015]. – [12 ревиткани внатр. и надв. стр.]. (изложбен каталог-плакат)

8. Од колекциите на Скопје : изложба на уметнички дела во сопственост на Град Скопје кутурните установи и јавните претпријатија / [текст Виолета Калиќ ; превод на англиски Маја Хаџимитрова Иванова ; превод на албански Бехар Даљипи ; фотографии Станимир Неделковски = [teksti Violeta Kalliq ; përkthimi në gjuhën angleze Maja Naxhimitrova Ivanova ; përkthimi në gjuhën shqipe Behar Dalipi ; fotografitë Stanimir Nedelkovski] = text Violeta Kalic ; translation into English Maja Hadzimitrova Ivanova ; translation into Albanian Behar Dalipi ; fotografafs Stanimir Nedelkovski]. – Скопје : Музеј на град Скопје = Shkup : Muzeu i Qytetit të Shkupit = Skopje : Museum of the city of Skopje, 2015. – 82 стр. – ISBN 978-608-233-047-1. (каталог од групна изложба)

Награди и признанија

1. Признание „Личност на годината за 2014 година“ за афирмација на македонската култура, уметност и музика на дневниот весник „Нова Македонија“, Скопје, Порта „Македонија“, 28 јануари 2015.

Уредување на зборници и списанија (печатени или електронски)
од областа на науката, културата и уметноста

1. Член на Уредувачкиот одбор на списанието „МАНУскрипт. Одделение за уметност (МАНУ) = MANUscript. Department of Arts (MASA)“, Скопје : Македонска академија на науките и уметностите = Skopje : Macedonian Academy of Sciences and Arts (ISSN 1857-9868).

Акад. БОЈАН ШОПТРАЈАНОВ

Научни и стручни трудови во списанија, зборници или на интернет

а) рецензии и прикази

1. Minerals from Macedonia : XXVIII. A Tribute to a Academician Gligor Jovanovski / Bojan Šoptrajanov // *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*. – ISSN 1857-5552. – Vol. 34, no. 1 (2015), стр. [1]–17.

Учество на научни и стручни собири

1. A.I.E.S.E.E. – 11th Congress of South-East European Studies: *South-East Europe and European Integration: Political, Socioeconomic and Cultural Aspects* = XIe Congrès d'études sud-est européennes *L'Europe du Sud et l'intégration européenne: aspects politiques, socio-économiques et culturels*, Sofia, 31st August – 4th September 2015. – Реферат: *On the language of chemistry – local and regional problems*. (конгресот се одржа под патронат на UNESCO)

Промоции, беседи и поздравни обраќања

1. Пригодна реч за ликот и научниот придонес на акад. Глигор Јовановски на Свеченото одбележување на 70 години од неговото раѓање со промоции на неговите „Собрани трудови (I–III)“ и специјалниот број (посветен на јубилејот) на списанието *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering* и прикажување на филмот на МРТ „Декодирање на структурите“, Скопје, МАНУ, 21 октомври 2015.

Членувања и функции

1. Member [Член] на Advisory Board [Советодавен одбор] на *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, Skopje : *Society of Chemists and Technologists of Macedonia*, Faculty of Technology and Metallurgy, Macedonia.

VI.
СТРУЧНИ ЕДИНИЦИ И СЕКРЕТАРИЈАТ

БИБЛИОТЕКА

а) Библиотечен одбор

Библиотечниот одбор во 2015 година работеше во следниот состав: акад. Вера Битракова Грозданова (претседател), акад. Дончо Димовски, акад. Леонид Грчев, акад. Митко Маџунков, акад. Витомир Митевски и акад. Нада Поп-Јорданова.

Во извештајниот период Библиотечниот одбор ги разгледа Извештајот и Програмата за работа на Библиотеката на МАНУ, финансискиот извештај, финансиските средства за набавка на публикации од земјата и од странство, како и одделни тековни стручни, организациони и други прашања.

б) Работа на Библиотеката

Библиотеката како стручна единица во 2015 година функционираше со шест библиотекарски: Нада Георгиева (раководител), м-р Ивана Цолева (советник-библиотекар каталогизатор), м-р Катерина Митева (советник-библиотекар класификатор), Горазд Томовски (советник-библиотекар за периодика), м-р Вангел Аџиовски (библиотекар-библиограф) и Славчо Ташевски (советник-библиотекар за позајмица, библиотечни информации и размена) – сите со високо образование.

Библиотеката ги извршуваше редовните дејности предвидени со Програмата за 2015 година.

Во Библиотеката главно се работеше на комплетирање на библиотечниот фонд со домашни и странски публикации по пат на размена, подароци и купување, стручна обработка на приновите (децимална класификација и предметизација, каталогизација, аналитичка обработка итн.), подготовка на библиографии за потребите на членовите на Академијата, пребарување и давање библиотечни и библиографски информации на корисниците и позајмување на публикации од фондот.

Главен извор на набавка на публикации за збогатување и комплетирање на библиотечниот фонд продолжува да биде размената на изданија на Академијата со бројни научни и културни институции од земјата и од странство. За жал оваа година, поради компликуваната тендерска постапка и немањето искуство на ова поле, не е обновена претплатата на странските списанија што ќе се одрази како празнина во фондот на периодика. Сепак се успеа да се продолжи комплетирањето на *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (ЛИМС) со купување на том V (дел 1 и дел 2) и том VI (дел 1 и дел 2). Набавени се и првите петнаесет тома од *Православная энциклопедия*, издание на Церковно-научный центр „Православная энциклопедия“, Москва, под покровителство на рускиот Патријарх Алексис I.

Како и секоја година, добиени се како подарок извесен број книги што ги донираа одделни научни, стручни и културни институции и организации, членови на Академијата, научни и културни дејци и други лица. Министерството за образование и наука, во рамките на Проектот на научни и стручни преводи на Владата на Република Македонија, подари 42 наслови од разни области. Библиотеката го реализираше дистрибуирањето на примените примероци (1.230 книги) до истражувачките центри, членовите и соработниците на Академијата. Народната библиотека на Србија од Белград подари, во рамките на соработката со МАНУ, 110 публикации издадени од разни институции и издавачи од Србија. Централната библиотека на БАН од Софија испрати како донација и потврда за добрата соработка меѓу двете академии околу 70 книги .

Библиотечниот фонд е зголемен за 842 нови монографски публикации и околу 600 броеви на списанија. Сметајќи ги и приновите за 2015 година вкупниот број на публикации во фондот на Библиотеката изнесува 168.054 библиотечни единици (57.260 монографии и друг книжен материјал и 110.794 томови и броеви на списанија и весници).

Класирани се и предметизирани 890 нови наслови според принципите на универзалната децимална класификација. Во електронската база на COBISS за Македонија каталогизирани се, односно внесени се, 842 нови монографии, односно записи, со 55 дупликации и 53 томови во еден запис. Подготвени се и уфрлени околу 860 библиотечни картончиња во основниот каталог на Библиотеката.

Подготвени се редовните годишни библиографии на членовите на МАНУ за *Извештајот на МАНУ за 2015 година, односно Летописот за 2015 година*, во кои се одбележани сите нивни професионални активности во тековната година: објавени трудови, учества на научни собири во земјата и во странство, предавања, изложби, литературни настани, промоции и беседи по повод отворања на изложби и разни други културни настани, признанија и награди.

Редовно се проследувани сите дневни весници, неделници и списанија што се добиваат во Библиотеката. Скенирани се сите статии што се однесуваат на активностите на академиците и Академијата кои потоа се зачувани на CD-ROM или DVD-ROM за документација.

Подготвени се библиографии за спомениците на акад. Илија Васков и акад. Благој Попов. Дополнети се и редактирани библиографиите на акад. Ксенте Богоев и акад. Александар Христов кои се објавени во пригодни јубилејни изданија на МАНУ. Дополнета е и редактирана библиографијата на акад. Блаже Ристовски по повод одбележувањето на неговиот 85-ти роден ден и научната дејност. Библиотеката подготви и пригодна изложба на трудови на акад. Блаже Ристовски по повод неговиот јубилеј.

Библиотеката ја посетиле 3.700 читатели кои користеле 6.750 книги (4.700 во Библиотеката и 2.050 надвор од неа) и 1.800 единици периодика (весници, неделници, списанија). Излезено е во пресрет на повеќе барања за информации од страна на разни научни и културни институции од земјата и од странство, како и од поединци, на кои им беше одговорено по електронска пошта или по телефон.

По пат на меѓубиблотечно позајмување, од Библиотеката се позајмени 102 книги, а Библиотеката позајмила од други библиотеки 45 публикации.

Во текот на годината Библиотеката имаше пристап до базата на научни и стручни списанија и книги EBSCO преку своето членување во конзорциумот МЕБ (Македонски електронски библиотеки). Обезбеден е и пристап до базата National DAF & MathSciNet на Американското математичко друштво со плаќање на редовната годишна членарина.

Како неизбежен пропратен дел на стручните дејности извршени се и бројни административно-технички работи: сигнирање на обработените книги, евидентирање на списанија, неделници и весници; средени се 7.700 книги и 2.400 единици периодика во магацините на Библиотеката; фотокопирани се разни статии, документи и други материјали и информации по барање на членови на МАНУ, соработници и други корисници и сл.

Постигната е тековност во испраќањето за размена на изданијата на МАНУ. Испратени се преостанатите изданија објавени во 2013 и 2014 година и поголемиот дел од насловите од 2015 година. За таа цел направени се околу 1.500 пакети за околу 400 институции од земјата и од странство. Направени се и околу 150 пакети по барање на членови на МАНУ, најчесто со нивни книги. Редовно се следени и дополнувани податоците за институциите со кои се разменуваат публикации (промени на назив, адреса, нови барања за публикации и сл.).

Проследена е царинска постапка за 28 пакети (околу 460 публикации) со комплетирање на неопходната царинска документација.

Подготвени се донации со изданија на МАНУ за 8 институции, стручни здруженија и други организации (селектирани се околу 370 публикации на МАНУ).

И оваа година Библиотеката сама го организираше превозот на преводите на научна и стручна литература што ги донираше Министерството за образование и наука на

Република Македонија. Колегата Вангел Ациовски, со ангажирање камион од „Македонски пошти“, ги презема подарените преводи во Гостивар од тамошните магацини за стоковни резерви каде што се сместуваат по објавувањето изминативе години.

Вработените во Библиотеката посетуваа и неколку курсеви за стручно усовршување што на разни актуелни теми од современото библиотечно работење ги организираше Националната и универзитетска библиотека од Скопје.

Ивана Димов Цолева и Катерина Митева го посетија Меѓународниот саем на книгата во Белград што се одржа во октомври 2015 година. Во оваа пригода тие ја посетија и Библиотеката на САНУ и Народната библиотека на Србија. При посетата на Народната библиотека на Србија (НБС) колешките Цолева и Митева имаа можност да направат избор од 110 публикации објавени од разни институции и издавачи од Србија што потоа НБС ги подари на Библиотеката на МАНУ.

Славчо Ташевски, Горазд Томовски и Вангел Ациовски го посетија Меѓународниот саем на книгата во Софија што се одржа во декември 2015 година. Притоа тие ја посетија и Централната библиотека на БАН каде што разговараа со колегите за можностите за проширување на размената на публикации меѓу двете академии. Централната библиотека на БАН испрати како донација во рамките на размената, околу 70 книги од областа на археологијата, културната историја и историја.

2. АРХИВ

а) Архивски одбор

Во текот на извештајниот период Архивскиот одбор работеше во состав: акад. Милан Ѓурчинов (претседател), акад. Абдулменаф Беџети, акад. Дончо Димовски, акад. Љупчо Коцарев, акад. Нада Поп-Јорданова, акад. Георги Старделов и Љубомир Ѓоревски, раководител на Архивот.

б) Архивски кадар

Работите во Архивот ги извршуваа тројца архивски работници: Љубомир Ѓоревски (раководител на Архивот), Анета Јовановска (советник – архивист) и Ана Кондева (самостоен референт – архивски помошник), како и Иван Блажев на предвиденото со систематизација работно место архивски документарист-фотограф.

в) Работа на Архивот

- Обработен е фондот „Благој Дрнков“.
- Обработен е дел од фондот „Вера Стојческа – Антиќ“.
- Скениран е во дигитален облик фондот „Стеван Симиќ“. Скенирани се во дигитален облик 5 монографии од Стеван Симиќ.
- Скениран е во дигитален облик дел од фондот „Ацо Караманов“.
- Реставриран и конзервиран е фондот „Григор Прличев“ и дел од фондот „Кочо Рацин“, вкупно 270 листови архивски материјал.
- Подготвена е изложба на избор на фотографии од фондот „Ден Долард“ во Научниот и уметнички центар на МАНУ „Куќата на Уранија“ во Охрид во рамките на „Научна и уметничка визита 2015“.
- Фотографирани и архивирани се во дигитален облик 4.800 фотографии од 79 настани во Академијата.
- Архивирани се 70 аудио-снимки во дигитален облик на настани во Академијата.
- Фондот е збогатен со 2 документарни филмови за академици.
- Библиотечниот фонд на Архивот е збогатен со 56 монографии.

– Збогатена е збирката старословенски ракописи од Македонија во дигитален облик со 54 ракописи и 10 фрагменти од ракописи.

– Тековно се скенирани во дигитален облик страници од книги, списанија, весници, архивски материјали и фотографии за потребите на академиците, научноистражувачките центри и издавачката дејност на МАНУ но и за корисници од други институции од земјата и од странство.

– Во просториите на Архивот е поставена изложбата на дела од кандидатите за избор на дописни и почесни членови на МАНУ.

– Во просториите на Архивот е одржан час вежби на студентите од прва година на студиската програма Историја со архивистика на Филозофскиот факултет – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

– На книгоиздателството „Култура“ за реиздавање е позајмена книгата „Мостот“ од Блаже Конески (Скопје, Култура, 1945), истата е добиена назад и скенирана во дигитален облик.

– На Националната галерија на РМ за ретроспективната изложба на Томо Шијак позајмена е сликата „Арлекин“ од авторот. Изложбата е поставена во Даут-пашиниот амам во Скопје.

3. СЕКРЕТАРИЈАТ НА АКАДЕМИЈАТА

Вработените во Секретаријатот на Академијата беа ангажирани во остварувањето на задачите на Академијата предвидени со Програмата за работа, како и на реализација на одлуките и заклучоците на органите и телата на Академијата.

Тие беа ангажирани во: административно-техничкото подготвување и следење на научноистражувачките и уметничките проекти; извршувањето на материјално-финансиските работи; изготвувањето договори со соработниците на проектите; подготовките, организацијата и реализацијата на научните и стручните собири и изложбите; техничката и компјутерска подготовка на изданијата за печат, лектура, коректура и спроведување на заклучоците на Издавачкиот совет; подготовката на материјали за воспоставување и реализација на соработката со странски академии на науките; спроведувањето на постапките за јавни набавки, во согласност со Законот за јавни набавки.

Вработените во Секретаријатот во текот на 2015 година, спроведоа постапки за 11 вработувања. Во согласност со Законот за трансформација во редовен работен однос, работниот однос на 7 лица се трансформира во работен однос на неопределено време, од кои на 6 лица во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија „*Георгеџи Д. Ефремов*“ и на 1 лице во Архивот на МАНУ. За потребите на Секретаријатот по долгогодишно барање, се доби согласност од Министерството за финансии за 3 вработувања и е извршено вработување на 3 лица за следните работните места: соработник-лектор по македонски јазик, внатрешен ревизор на обука и соработник за јавни набавки. Во Истражувачкиот центар за културно наследство извршено е вработување на 1 научен советник по пат на спогодба за преземање од Министерството за култура.

Во текот на годината вработените беа ангажирани во подготвувањето на: Извештајот за работа на МАНУ во 2014 година и Програмата за работа на МАНУ во 2015 година; Годишните сметки на МАНУ за 2014 година и Финансиските планови за 2015 година; Финансиските планови за 2016 година; Годишниот план за јавни набавки во 2015 година (буџетски средства и самофинансирачки активности и донации); работните текстови на: Нацртот и Предлогот на Одлуката за изменување и допол-

нување на Статутот на МАНУ; Правилникот за критериумите и начинот на исплата на средства од режиските трошоци од научноистражувачките и уметничките проекти финансирани од други извори; Правилникот за организација на работните места во Македонската академија на науките и уметностите; Правилникот за систематизација на работните места во Македонската академија на науките и уметностите; Правилникот за критериумите и начинот на исплата на средства од режиските трошоци од научноистражувачките и уметнички проекти финансирани од сметката на основниот буџет; Нацртот на Одлуката за изменување на Правилникот за плати, додатоци на плати и надоместоци на плати на вработените во Македонската академија на науките и уметностите; Предлогот на Одлуката за распределба на средствата за финансирање на научноистражувачката дејност на Академијата во 2015 година; Предлогот на Одлуките за прифаќање на годишните и завршните извештаи на научноистражувачките и уметничките проекти; Предлогот на Одлуката за усвојување нови научноистражувачки и уметнички проекти; Предлогот на Одлуката за утврдување на критериуми за распределба на средствата за научноистражувачки и уметнички проекти; предлог одлуките: за учество на членови на Академијата на научни собири и уметнички престои во странство; за формирање одбори, комисии, совети и работни групи; за печатење на изданијата на МАНУ; за формирање уредувачки одбори; за формирање организациони одбори за научни собири и за учество на членови и соработници на МАНУ на научни собири и студиски престои во странство; и многу други одлуки и заклучоци.

Вработените во Секретаријатот беа ангажирани во спроведувањето на постапката за избор на членови на Академијата.

Вработените во Секретаријатот ги вршеа и работите околу подготвување на седниците на Собранието, на Претседателството, на одделенијата, на Извршниот одбор на Претседателството и на работните тела на Академијата и работите околу спроведувањето на донесените одлуки и заклучоци, подготвувањето на билтените на Академијата, и други административни, технички и помошни работи.

Вработените ги вршеа и административно-техничките работи на Фондацијата „Трифун Костовски“ и на Фондот „11 Март 1943“.

VIII.
РАЗМЕНА НА ПУБЛИКАЦИИ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Архив на Македонија, Подрачно одделение Битола
Архив на Македонија, Подрачно одделение Охрид
Архив на Општина Куманово, Куманово
Архив на Скопје, Скопје
Архитектонски факултет, Скопје
Биро за развој на образованието, Скопје
Ветеринарен институт на Македонија, Скопје
Геоинститут, Скопје
Градежен факултет, Скопје
Градска библиотека „Браќа Миладиновци“, Скопје
Дом на АРМ, Централна библиотека, Скопје
Државен архив на Македонија, Скопје
Државен завод за статистика, Скопје
Друштво за наука и уметност, Битола
Друштво за наука и уметност, Велес
Друштво за наука и уметност, Прилеп
Друштво за наука и уметност, Штип
Друштво за наука, култура и уметност „Браќа Миладиновци“, Струга
Друштво на еколозите на Македонија, Скопје
Друштво на математичарите на Македонија, Скопје
Друштво на физичарите на Македонија, Скопје
Економски институт, Скопје
Економски факултет, Прилеп
Економски факултет, Скопје
Електротехнички факултет, Скопје
Завод за заштита и унапредување на животната средина и природа, Скопје
Завод за заштита на спомениците на културата и музеј, Битола
Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј, Охрид
Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј, Штип
Завод за заштита на спомениците на културата, природните реткости и Музеј, Прилеп
Здравствен дом на Скопје. Институт за медицина на трудот, Скопје
Здружение на географски друштва, Скопје
Здружение на етнологите на Македонија, Музеј на Македонија, Скопје
Земјоделски институт, Унив. „Св. Кирил и Методиј“, Скопје
Земјоделски факултет, Скопје
Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Скопје
Институт за македонска литература, Скопје
Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје
Институт за национална историја, Скопје
Институт за општонародна одбрана, Скопје
Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, Скопје
Институт за старословенска култура, Прилеп
Институт за тутун, Прилеп
Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Скопје
Историски архив, Штип
Историски музеј, Куманово
Јавно претпријатие за просторни и урбанистички планови на Република Македонија,
Скопје
Клиника за ургентна интерна медицина и токсикологија, Скопје
Лекарска комора на Македонија, Скопје
Македонска архиепископија, Скопје
Македонска православна богословија „Св. Климент Охридски“, Скопје

Македонска православна црква. Дебарско-Кичевска епархија, Охрид Македонска
 Радио-Телевизија, Скопје
 Македонско лекарско друштво, Скопје
 Матична библиотека „Илинден“, Делчево
 Матична и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Битола
 Машински факултет, Скопје
 Медицински факултет, Централна медицинска библиотека, Скопје
 Министерство за внатрешни работи, Скопје
 Министерство за култура, Скопје
 Министерство за надворешни работи, Скопје
 Министерство за одбрана, Скопје
 Музеи на Македонија, Скопје
 Музеј на град Скопје, Скопје
 Музеј на современата уметност, Скопје
 Народен музеј, Куманово
 Народна библиотека „Благој Јанков-Мучето“, Струмица
 Народна библиотека „Борка Талески“, Прилеп
 Народна библиотека „Ванчо Прке“, Винаца
 Народна библиотека „Вук Караџиќ“, Гостивар
 Народна библиотека „Гоце Делчев“, Велес
 Народна библиотека „Гоце Делчев“, Свети Николе
 Народна библиотека „Гоце Делчев“, Штип
 Народна библиотека „Григор Прличев“, Охрид
 Народна библиотека „Драги Тозија“, Ресен
 Народна библиотека „Искра“, Кочани
 Народна библиотека „Кочо Рацин“, Тетово
 Народна библиотека „Тане Георгиевски“, Куманово
 Народна библиотека „Цеткин“, Кавадарци
 Национална и универзитетска библиотека „Климент Охридски“, Скопје
 Национален конзерваторски центар, Скопје
 Педагошки факултет „Гоце Делчев“, Штип
 Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје
 Полициска академија, Скопје
 Правен факултет, Скопје
 Преспанско-Пелагониска епархија. Митрополитска библиотека „Св. Јован
 Богослов“, Битола
 Природно-математички факултет. Институт за биологија, Скопје
 Природно-математички факултет. Институт за географија, Скопје
 Природно-математички факултет. Институт за математика, Скопје
 Природно-математички факултет. Институт за физика, Скопје
 Природно-математички факултет. Институт за хемија, Скопје
 Природонаучен музеј на Македонија, Скопје
 Рацинови средби, Велес
 Републички одбор на Сојузот на здруженијата на борците од НОБ на Македонија,
 Скопје
 Републички хидро-метеоролошки завод, Скопје
 Сеизмолошка опсерваторија на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје
 Семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје
 Сојуз на борците, Прилеп
 Технички факултет, Битола
 Технолошко-металуршки факултет, Скопје
 Унија на национални паркови и резервати на Р. Македонија, Скопје
 Факултет за уџители, Битола
 Филозофски факултет, Скопје: Катедра за класични студии; Катедра за историја;
 Катедра за историја на уметноста со археологија

Филолошки факултет, Скопје: Катедра за англиски јазик и книжевност; Катедра за македонски јазик; Катедра за македонски и јужнословенски книжевности, Скопје

Филолошки факултет, Катедра за славистика, Скопје
Хидробиолошки завод, Охрид
Шумарски факултет, Скопје

ДРУГИ ЗЕМЈИ

АВСТРАЛИЈА

Murdoch University, Perth
University of Melbourne. Department of Russian and Language Studies, Melbourne

АВСТРИЈА

Bulgarisches Forschungsinstitut in Österreich, Wien
INFOTERM – Österreichisches Normungsinstitut, Wien
Institut für Botanik und Botanischer Garten der Universität Wien, Wien
Institut für Ost- u. Südosteuropaforschung der Universität Wien, Wien
Institut für Slavische Philologie, Wien
Karl-Franzens-Universität Graz, Institut für Slawistik, Graz
Naturhistorisches Museum, Wien
Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien
Österreichische Nationalbibliothek, Wien
Universität für Bildungswissenschaften Klagenfurt. Institut für Sprachwissenschaften, Klagenfurt
Universität Salzburg, Institut für Slawistik, Salzburg
Universitätsbibliothek Graz, Graz

АЛБАНИЈА

Akademia e Shkencave e Shqipërisë. Biblioteka shkencore, Tiranë
Biblioteka kombëtare, Tiranë
Universiteti shtetëror i Tiranës, Tiranë

АЛЖИР

Bibliothèque Nationale d'Algérie, Alger

АРГЕНТИНА

Universidad Nacional de Tucuman, Facultad de Agronomía y Zootecnia, Tucuman

БЕЛГИЈА

Bibliothèque Royale Albert Ier, Bruxelles
Fakulteit van de Letteren en Wijsbegeerte. Slavica Gandensia, Gent
Société des études classiques, Namur
Université Libre de Bruxelles. Service des échange, Bruxelles

БЕЛОРУСИЈА

Акадэмія навук Беларусі, Мінск

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo

Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo
Gazi Husref-begova biblioteka, Sarajevo
Institut za istoriju, Banja Luka
Medicinski centar „Dr Mustafa Mujbegović“, Tuzla
Medicinski fakultet, Sarajevo
Muzej grada Zenice, Zenica
Orijentalni institut, Sarajevo
Udruženje anatoma Bosne i Hercegovine, Sarajevo
Umjetnička galerija, Sarajevo
Univerzitet „Đemal Bijedić“, Mostar
Univerzitet u Sarajevu. Pravni fakultet, Sarajevo
Filozofski fakultet, Sarajevo
Franjevačka knjižnica, Mostar
Zavičajni muzej, Trebinje
Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo

БРАЗИЛ

Biblioteca Nacional do Rio de Janeiro, Rio de Janeiro
Universidade Federal de Viçosa. Biblioteca central, Viçosa
Universidade Federal de Goiás, Goiás

БУГАРИЈА

Българска академия на науките, Централна библиотека, София
Великотърновски университет „Свв. Кирил и Методий“, Велико Търново
Македонски научен институт, София
Medical University. Library & Information Center – Plovdiv
Народная библиотека им. „Св. Св. Кирила и Методия“, София
Почвен институт „Никола Пушкин“, София
Селскостопанска академия. Център за научно-техническа и икономическа
информация, София
Софийски университет „Климент Охридски“. Универзитетска библиотека, София
ЦИБАЛ, София

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Ashmolean Library, Oxford
BIOSIS, U.K. North Yorkshire
Birmingham University Library, Birmingham
Bodleian Library. Slavonic and East European Section, Oxford
British Library. Slavonic and East European Collections, London
Taylor Institution Library. Slavonic and Greek Department, Oxford
The Royal Society, London
University of Bradford, J B Priestley Library, Bradford
University of London. School of Slavonic and East European Studies, London
University of Nottingham. Library, Nottingham

ВЕНЕЦУЕЛА

Academia Nacional de la Historia, Caracas
Academia Venezolana de la Lengua, Caracas

ГЕРМАНИЈА

Akademie der Künste, Berlin

Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, Göttingen
 Bayerische Akademie der Wissenschaften, München
 Bayerische Staatsbibliothek, Osteuropasammlung, München
 Berlin – Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, Berlin
 Bibliothek des Instituts für Weltwirtschaft, Kiel
 Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina, Halle/Salle
 Deutsche Bibliothek, Frankfurt/M
 Deutsche Nationalbibliothek, Leipzig
 Deutsche Forschungsgemeinschaft, Bonn
 Fachbereich Slavistik der Universität des Saarlandes, Saarbrücken
 Freie Universität Berlin, ZE Botanischer Garten u. Botanisches Museum, Berlin
 Geisteswissenschaftliche Zentren Berlin e.V. Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft,
 Typologie und Universalienforschung, Berlin
 Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart
 Institut für Europäische Geschichte, Mainz
 Internationale Jugendbibliothek, München
 Kubon u. Sagner, München
 Lehrstuhl für Slavische Philologie der Julius-Maximilians-Universität, Würzburg
 Martin-Luther-Universität. Halle-Wittenberg. Universitäts- u. Landesbibliothek Sachsen-Anhalt,
 Halle (Salle)
 Medizinische Akademie, Zentrale Bibliothek, Magdeburg
 Methodisches Zentrum für Wissenschaftliche Bibliotheken, Berlin
 Osteuropa-Institut an der Freien Universität Berlin. Abt. Balkanologie. Berlin
 Ostkirchliches Institut der Deutschen Augustiner, Würzburg
 Ruhr-Universität Bochum. Seminar für Slavistik, Bochum-Querenburg
 Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, Leipzig
 Sächsische Landesbibliothek, Dresden
 Seminar für Slavische Philologie der Universität Göttingen, Göttingen
 Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft, Frankfurt/M.
 Slavisches Institut der Universität Köln, Köln
 Slavisches Seminar der J. W. Goethe Universität, Frankfurt/M.
 Slavisches Institut. Universität Heidelberg, Heidelberg
 Sorbisches Institut e.V., Bautzen
 Staats- u. Universitätsbibliothek, Bremen
 Staatsbibliothek zu Berlin. Preussischer Kulturbesitz Osteuropa-Abteilung, Berlin
 Stadt- und Universitätsbibliothek Frankfurt a. M.
 Südosteuropa-Gesellschaft, München
 Südosteuropa-Seminar der Universität München, München
 Südost-Institut, München
 Universität Hamburg, Slavisches Seminar, Hamburg
 Universität Leipzig. Redaction "Namenkundliche Informationen", Leipzig
 Universität Leipzig. Universitätsbibliothek, Leipzig
 Universität München, Institut für Slavische Philologie, München
 Universitätsbibliothek, Bochum-Querenburg
 Universitätsbibliothek, Düsseldorf
 Universitätsbibliothek, Regensburg
 Universitätsbibliothek und TIB, Hannover
 Württembergische Landesbibliothek, Stuttgart

ГРЦИЈА

Centre d' Etudes du Sud-Est Européen, Athènes
 Institute for Balkan Studies, Thessaloniki

National Centre of Social Research, Athenes
Société d'Études Macédoniennes, Centre d'Études Balkaniques, Thessalonique
SS Cyril and Methodius Center for Cultural Studies, Thessaloniki
University of Thessaloniki, Thessaloniki

ДАНСКА

Danish National Library of Science and Medicine, Copenhagen
The Royal Danish Academy of Sciences and Letters, Copenhagen
The Royal Library, Serials Department Christians Brygge, Copenhagen
Universitetsbiblioteket, Copenhagen

ЕСТОНИЈА

Estonian Academy of Sciences, Tallinn
National Library of Estonia, Tallinn

ИЗРАЕЛ

Academy of the Hebrew Language, Jerusalem
Jewish National and University Library, Jerusalem

ИНДИЈА

Indian Academy of Sciences, Bangalore
Indian National Sciences Academy, New Delhi
Macedonian Studies, New Delhi
National Library, Calcutta

ИРСКА

Royal Irish Academy, Dublin

ИТАЛИЈА

Accademia dei Virtuosi al Pantheon, Roma
Accademia della Crusca, Firenze
Accademia della Scienze, Torino
Accademia di Belle Arti, Roma
Accademia Galileiana di Scienze Lettere ed Arti, Padova
Accademia Ligure di Scienze e Lettere, Genova
Accademia Nazionale dei Lincei, Roma
Accademia Toscana di Scienze e Lettere la Colombaria, Firenze
Biblioteca Statale di Cremona, Cremona
Biblioteca Vaticana. Ufficio Accesssioni, Citta del Vaticano
Fondazione Cini, Venezia
Istituto di Geologia Applicata e Geotecnica all'Ingegneria, Università di Bari, Bari
Istituto Superiore di Lingue Slavica Targensina, Trieste
Pontificio Istituto Orientale, Roma
Università Cattolica del Sacro Coure, Milano
Università degli Studi di Napoli L' Orientale, Napoli
Università degli Studi di Trieste, Istituto di Filologia Slava, Trieste
Università di Firenze. Dipartimento di Linguistica, Firenze
Università di Genova, Istituto di Paleografia e Storia Medievale, Genova
Università di Milano. Dipartimento di matematica „Federigo Enriques“ . Milano
Università di Roma „La Sapienza“. Dipartimento Studi Slavi, Roma

ЈАПониЈА

National Diet Library, Tokyo
Science Council of Japan, Tokyo
Toyama University, Department of Mathematics, Toyama

КАНАДА

Academy of Medicine, Toronto
Concordia University Libraries, Montreal
Metropolitan Toronto Reference Library, Toronto
National Library of Canada, Ottawa
Network of Libraries, Ottawa
Universite Laval. Centre International de Recherche sur le Bilinguisme, Quebec

КИНА

Academia Sinica, Beijing
Fudan University, Shanghai
Institut of Scientific and Technical Information of China, Peking

КОЛУМБИЈА

Academia Colombiana de Ciencias Exactas, Fizicas y Naturales, Bogota

КОСОВО

Академија наука и уметности Косова, Приштина
Албанолошки институт у Приштини, Приштина
Музеј Косова, Приштина
Народна библиотека, Пећ
Народна и универзитетска библиотека Косова, Приштина
Покрајински завод за заштиту споменика културе, Приштина
Филозофски факултет, Приштина

КУБА

Academia de Ciencias de Cuba, La Habana
Biblioteca Nacional „José Martí“, La Habana

ЛУКСЕМБУРГ

Institut Grand-Ducal, Section des Sciences, Luxemburg

МЕКСИКО

Biblioteca Nacional de Mexico, Mexico City

МОЛДАВИЈА

Академија наука Републике Молдова, Кишинев
Государственная библиотека им. Н.К.Крупской, Кишинев

НОВ ЗЕЛАНД

The Royal Society of New Zealand, Wellington

НОРВЕШКА

National Library of Norway, Oslo

ПОЛСКА

Biblioteka Narodowa, Warszawa
Biblioteka Uniwersytecka KUL, Lublin
Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, Łódź
Centre de Diffusion des Publications Scientifiques de l'Academie Polonaise des Sciences (ORPAN), Warszawa
Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet Opolski, Opole
Instytut Filologii Słowiańskiej UJ, Kraków
Instytut Filologii Słowiańskiej US, Sosnowiec
Instytut Filologii Słowiańskiej UW, Warszawa
Muzeum Pismnictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Wejherowo
Polska Akademia Nauk, Instytut Historii, Warszawa
Polska Akademia Nauk, Instytut Języka Polskiego, Kraków
Polska Akademia Nauk, Instytut Sławistiki, Warszawa
Polska Akademia Nauk, Oddział w Krakowie, Kraków
Polska Akademia Nauk, Oddział we Wrocławiu, Wrocław
Polska Akademia Nauk, Centralna biblioteka, Warszawa
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Poznań
Uniwersytet Gdańsk, Biblioteka główna, Sopot
Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka, Kraków
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Biblioteka główna, Lublin
Uniwersytet Śląski, Biblioteka główna, Katowice
Uniwersytet Adama Mickiewicza, Katedra Filologii Słowiańskiej, Poznań
W. Szafer Institute of Botany, PAN, Kraków

ПОРТУГАЛИЈА

Academia das Ciências de Lisboa, Lisboa
Biblioteca Nacional de Lisboa, Lisboa
Museu e Laboratório Mineralógico e Geológico, Lisboa

РОМАНИЈА

Academia Romania, Filiala Cluj, Cluj
Biblioteca Academiei Române, Bucharest
Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga“, Cluj-Napoca
Biblioteca Centrală Universitară, Timișoara
Biblioteca Facultății de Medicină din București. Institutul medico-farmaceutic, București
Biblioteca Națională, București
Institutul de Studii Sud-Est Europene, București
Institutul Geologic, București
Institutul Politehnic din Iași, Iași
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară, București
Universitatea din Craiova. Facultatea de filologie, Craiova

РУСИЈА

Воронежский университет. Кафедра русско-славянского языкознания, Воронеж
Всероссийская государственная библиотека иностранной литературы, Москва
Всероссийский институт научной и технической информации (ВИНИТИ), Москва
Институт истории русской литературы, Ст. Петербург
Институт русского языка РАН, Москва
Институт славяноведения РАН, Москва
Научная библиотека им. М. Горького Ст. Петербургского университета, Ст. Петербург
Российская академия наук. Библиотека, Ст. Петербург

Российская академия наук. Библиотека, Москва
Российская академия наук, Библиотека по естественным наукам, Москва
Российская академия наук. Институт научной информации по общественным наукам,
Москва
Российская государственная библиотека. Отдел иностранного комплектования и
международного книгообмена, Москва
Российская национальная библиотека, Ст. Петербург

САД

Arizona State University Library, Tempe, Ariz.
Botanical Research Institute of Texas, Fort Worth
Chemical Abstracts Service Library, Columbus, Ohio.
Columbia University Libraries, New York
Dumbarton Oaks Research Library, Washington
Florida State University. Center for Slavic and East European Studies, Tallahassee.
Harvard University Library. Slavic Department, Cambridge, Massachusetts
Library of Congress, Washington
Linda Hall Library, Kansas City, MO.
Mathematical Reviews, Ann Arbor, Michigan
National Academy of Science, Washington
National Library of Medicine, Rockville Pike
New York Public Library, New York
Ohio State University, Department of Slavic and East European Languages and Literatures,
Columbus
Portland State University Library, Portland, Oreg.
Syracuse University Library, Syracuse
University of California at Berkeley, Berkeley
University of Chicago Library, Chicago, Ill.
University of Kansas Libraries, Kansas
University of Massachusetts Library, Amherst, Massachusetts
University of Michigan Libraries, Ann Arbor, Michigan
University of Pittsburgh, Pittsburgh
University of Utah. Marriott Library, Salt Lake City
University of Washington Libraries, Slavic and East European Section, Washington
University of Wisconsin-Madison, Memorial Library, Madison, Wisconsin
U.S. Department of Agriculture, National Agricultural Library. Beltsville, Md.
Yale University Library, Slavic and East European Collections, New Haven, Connecticut

СИРИЈА

Académie Arabe, Damask

СЛОВАЧКА РЕПУБЛИКА

Historický ústav SAV, Bratislava
Matica slovenská, Martin
Univerzitná knižnica, Bratislava
Ústredná knižnica Slovenskej akademie vied, Bratislava

СЛОВЕНИЈА

Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, Ljubljana
Goriški muzej, Nova Gorica
Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
Onkološki inštitut, Ljubljana
Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana
Univerza v Ljubljani - Filozofska fakulteta. Knjižnica za slovenistiko in Oddelka za slavistiko,
Ljubljana
Univerza v Mariboru - Univerzitetna knjižnica, Maribor

СРБИЈА

Архив Србије, Београд
Астрономска опсерваторија, Београд
Балканолошки институт САНУ, Београд
Балканска математичка библиотека, Београд
Библиотека Матице српске, Нови Сад
Библиотека Филозофског факултета, Нови Сад
Војни музеј, Београд
Војногеографски институт, Београд
Галерија фресака, Београд
Галерија САНУ, Београд
Градска библиотека „Љубомир Ненадовић“, Ваљево
Друштво математичара Србије, Београд
Економски факултет, Ниш
Завод за регионалну геологију и палеонтологију, Београд
Завод за физику техничких факултета, Београд
Институт друштвених наука, Београд
Институт за криминологију и криминалистичка истраживања, Београд
Институт за нуклеарне науке „Винча“, Београд
Институт за савремену историју, Београд
Институт за физику, Београд
Историјски музеј Србије, Београд
Југословенски библиографски институт, Београд
Катедра за примењену математику, Електротехнички факултет, Београд
Математички институт, Београд
Медицински факултет, Ниш
Међуопштински историјски архив, Шабац
Народна библиотека, Врање
Народна библиотека „Жика Поповић“, Шабац
Народна библиотека Србије, Београд
Народни музеј, Београд
Народни музеј, Врање
Народни музеј, Лесковац
Народни музеј, Смедерево
Народни музеј, Чачак
Пољопривредна библиотека, Земун
Природно-математички факултет, Институт за математику и физику, Нови Сад
Природно-математички факултет, Институт за биологију и екологију, Нови Сад
Природњачки музеј, Београд
Републички завод за заштиту споменика културе, Београд
Рударско геолошки факултет, Београд
Српска академија наука и уметности, Београд
Српска академија наука и уметности, Огранак у Новом Саду
Српско географско друштво, Београд
Српско хемиско друштво, Београд
Универзитетска библиотека „Никола Тесла“, Ниш
Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд
Центар за војнонаучну документацију и информације, Београд

Централна библиотека Медицинског факултета, Београд
ТУРЦИЈА

Istanbul University Library, Istanbul – Beyazit
National Library, Department of the International Book Exchange, Ankara
Türk Tarih Kurumu, Ankara

УКРАИНА

Академија наук України, Центральна наукова библиотека им. В. И. Вернадського,
Київ
Государственная научная библиотека им. В. Г. Короленко, Харьков
Наукова Бібліотека им. М. Максимовича Київського національного університету им.
Тараса Шевченка, Київ
Тернопольський педагогічний інститут, Кафедра руского языка, Тернополь

УНГАРИЈА

József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtára, Szeged
Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Budapest
Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
University of Pécs. Faculty of Sciences, Pécs

ФИНСКА

Exchange Centre for Scientific Literature, Helsinki
Helsinki University Library, Helsinki

ФРАНЦИЈА

Académie des Sciences, Paris
Académie des Sciences d'Outre Mer, Paris
Académie Nationale des Sciences, Belles Lettres et Arts de Bordeaux, Bordeaux
Bibliothèque Interuniversitaire de Grenoble, Saint Martin d'Heres Cedex
Bibliothèque Interuniversitaire des Langues Orientales, Paris
Bibliothèque Nationale de France, Paris
Bureau de Recherches Géologiques et Minières, Orleans
Institut d'Etudes Slaves de l'Université de Paris, Paris
UNESCO. Bibliothèque, Paris
Université de Clermont, Bibliothèque Interuniversitaire Médecine-Pharmacie-Odontologie,
Clermont-Ferrand Cedex
Université de Lyon, Lyon
Université de Paris – Sorbone, U. E. R. de Slavistique, Paris
Université de Reims, Reims

ХОЛАНДИЈА

NIWI, Amsterdam
Royal Dutch Society for Nature Conservation. Utrecht
Stichting Matematish Centrum Library, Amsterdam

ХРВАТСКА

Arheološki muzej, Split
Gradska biblioteka „Ivan Goran Kovačić“, Karlovac
Gradska knjižnica i čitaonica „Sloboda“, Varaždin

Gradski muzej, Senj
Institut „Ruđer Bošković“, Zagreb
Institut za društvena istraživanja, Zagreb
Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb
Znanstvena knjižnica, Zadar
Muzej grada Koprivnice, Koprivnica
Muzej Cetinske krajine, Sinj
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb
Naučna biblioteka, Pula
Naučna biblioteka, Rijeka
Naučna biblioteka, Split
Opšta bolnica „Dr Josip Kajfeš“, Zagreb
Središnji institut za tumore i slične bolesti, Zagreb
Staroslavenski institut, Zagreb
Sveučilište u Zagrebu - Centar za postdiplomski studij u Dubrovniku, Dubrovnik
Sveučilište u Zagrebu - Ekonomski fakultet, Zagreb
Filozofski fakultet - Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb
Filozofski fakultet - Zavod za slavensku filologiju, Zagreb
Filozofski fakultet u Zadru Sveučilišta u Splitu, Zadar
Historijski arhiv u Zadru, Zadar
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb
Hrvatski institut za povijest - Podružnica Slavonski Brod, Slavonski Brod
Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
Čakavski sabor, Pazin

ЦРНА ГОРА

Биолошки завод, Подгорица
Завод за заштиту природе, Подгорица
Историјски институт Црне Горе, Подгорица
Правни факултет, Подгорица
Универзитет „Вељко Влаховић“ и Универзитетска библиотека, Подгорица
Централна народна библиотека Црне Горе, Цетиње
Црногорска академија наука и умјетности, Подгорица

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Akademie věd ČR. Slovanský Ústav, Praha
Akademie věd České Republiky. Ústav pro jazyk český, Praha
Archeologický ústav AV ČR, Praha
Czech Academy of Sciences. Main Library, Praha
Katedra historie a etnografie střední, jihovýchodní a východní Evropy Filozofické fakulty
Masarykovy university, Brno
Knihovni a dokumentační střediso slovanské filologie.Oddeleni katedry slavistiky FFUK, Praha
Masarykova universita v Brne, Filozofická fakulta, Brno
Národní knihovna ČR, Praha
Slovanská knihovna při Národní knihovni v Praze, Praha
Státní knihovna ČR. Universitní knihovna, Praha
Historický seminár Filozofické fakulty KU, Praha
Universita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Praha

ШВЕДСКА

Göteborgs Universitetsbibliotek. Centralbiblioteket, Göteborg
Göteborgs Universitetsbibliotek. Biomedicinska biblioteket, Göteborg

Lund University. East and Central European Studies, Lund
ШПАНИЈА

Academia Iberoamericana y Filipina de Historia Postal, Madrid

Biblioteca Nacional, Madrid

Real Academia de Bellas Artes de Santa Isabela de Hungaria, Sevilla

Real Academia de Bellas Artes y Ciencias Historicas, Toledo

Real Academia de Buenas Letras, Sevilla

Real Academia de Medicina, Sevilla

Real Academia Nacional de Farmacia, Madrid

Universidad de Murcia. Secretariado de Publicaciones e Intercambio Científico, Murcia

IX.
БИОГРАФИИ НА
НОВОИЗБРАНИТЕ ЧЛЕНОВИ

Проф. д-р АЛЕКСАНДАР ДИМОВСКИ е роден во Скопје на 18 октомври 1962 година. Средното образование го оформил во гимназијата „Ј. Б. Тито“ со одличен успех, а високото образование го стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје каде што дипломирал во 1987 година. Истата година се вработува како помлад асистент

во новоформиранiot Истражувачки центар за нови технологии при МАНУ во Одделението за генетско-инженерство и биотехнологија, денес ИЦГИБ „Георги. Д. Ефремов“, како прв соработник на академик Ефремов. Потоа се стекнува со звање виш научен соработник и станува шеф на лабораторијата на Центарот. За време на неговата работа во Центарот проф. Димовски има бројни студиски престои и специјализации во најреномирани установи во САД и во ЕУ, вклучително Department for Cell and Molecular Biology, Medical College of Georgia, Augusta, USA, Centre for Genetic Engineering and Biotechnology, Trieste, Italy, Institute for molecular medicine “Sir David Weatherall”, John Ratcliff Hospital, Oxford, Brigham and Women’s Hospital Harvard Medical School Boston, Department for Biochemistry and Department for Immunology Stockholm University, Department for molecular medicine Karolinska hospital Stockholm, Department of pharmacology University of Copenhagen. Во 1993 година докторира на Универзитетот во Мастрихт, Холандија, од областа на молекуларната медицина под коменторство на prof. Dr. THJ Huisman од Аугуста, САД, и prof. dr. P. Brombacher од Мастрихт, Холандија. Во 2002 година е избран за вонреден професор на Фармацевтскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за предметите молекуларна биологија со генетика, имунологија со имунохемија и фармакогенетика, а од 2007 година до денес е редовен професор по наведените премеги. Во текот на својата 14-годишна работа на Фармацевтскиот факултет, проф. д-р Димовски ги вршел и функциите шеф на Институтот за фармацевтска хемија (2002–2005), продекан (2005–2008), декан (2008–2013) и раководител на Центарот за биомолекуларни фармацевтски анализи (од 2008), учествувал во бројни научни и стручни здруженија како претседател на Македонското здружение за биохемија и молекуларна биологија, коосновач и потпретседател на Македонското здружение за хумана генетика, коосновач и потпретседател на Македонското здружение за фармакоекономија и истражување на исходот од терапијата, член на Европското здружение за хумана генетика и член на Европската федерација за биохемија и молекуларна биологија. Проф. Димовски учествувал и во меѓународни комисии и работни тела како член на Комитетот за биомедицински и биомолекуларни науки на COST (2004–2014) во Брисел, Liasson officer за Македонија и член на Бордот на гувернери на ICGEB, Trieste (од 2004) и член на Панелот за биомедицина за евалуација на научноистражувачката дејност во Латвија (2013) и во комисии и работни тела во Македонија, и тоа член на Одборот за акредитација на високото образование (2003–2006), национален координатор за истражувања од областа на медицинските науки при МОН (2005–2007), потпретседател на Советот за наука при МОН (2009–2012) и член на Комисијата за лекови при Министерството за здравство (од 2014). Тој, исто така, учествувал во изработката на *национални стратегиски документи*: Програма за развој на научноистражувачката дејност во Македонија до 2010, Национална програма за научноистражувачка и развојна дејност во Македонија (2012–2016), Стратегија за превенција, дијагноза, терапија и следење на пациенти со колоректален карцином и Прирачник за белодобрен карцином – водич за дијагноза, терапија и прогноза.

Во рамките на својата наставно-научна дејност, проф. Димовски учествувал во практична/теоретска настава за обука во рамки на многубројни курсеви и школи, бил ментор на 5 магистерски теми и 8 докторски теми и учествувал во изведување на експериментален дел и стручен совет за изработка на 6 докторски дисертации од други

институции. Проф. Димовски извршил стручна редакција на шест преведени учебници од областа на генетиката, имунологијата и фармакогенетиката.

Проф. Димовски учествува во реализацијата на бројни проекти финансирани од домашни и од меѓународни извори кои имаа цел истражувања на молекуларните основи на наследните карциноми, особено на дебелото црево, како и за откривање на прогностички молекуларни маркери кои би се користеле во дијагнозата, прогнозата и терапијата на пациентите со малигни заболувања. За посебно одбележување е неговиот научен придонес во областите од генетиката и молекуларната биологија, особено во воведувањето на методологија за молекуларна дијагноза на наследни, инфективни и малигни болести во Македонија, разјаснување на (дел) од механизмите на switching-от во експресијата на феталните во адултни глобински гени и нивна примена во прогнозата и терапијата на хемоглобинопатиите. Тој е еден од пионерите на истражувањата во областа на молекуларната онкологија во Македонија и нивна примена во дијагнозата и третманот на пациентите со различни малигни заболувања во секојдневната клиничка пракса, како и основоположник на фармакогенетиката во Македонија и еден од главните промотори на воведувањето на персонализираната медицина како нов пристап во дијагнозата, прогнозата, изборот на терапија и евалуација на исходот на терапијата на болестите. Неговите истражувања резултираа со откривањето на генетските основи на фамилијарната аденоматозна полипоза и херидитарниот неполипозен колоректален карцином кај наши пациенти, со што се овозможи воспоставување на пресимптоматска дијагноза во фамилиите со ризик од добивање на болеста. Проф. Димовски, исто така, беше еден од пионерите во истражувањата на молекуларната супкласификација на колоректалните карциноми кои се извонредно важни за стратификацијата на третманот на пациентите според специфичниот генетски профил на туморот. Наодите и искуствата од овие истражувања имаат голема апликативна важност и благодареејќи на залагањата на кандидатот денес се воведени во рутинската пракса за третман на пациентите со колоректален карцином во нашата држава. Искуствата стекнати во горенаведените истражувања беа од исклучителна важност во воспоставување и на други проекти/програми за молекуларна карактеризација и на останатите малигни заболувања, како миело- и лимфопролиферативните заболувања, карциномот на простатата, карциномот на главата и вратот и карциномот на белите дробови, во што проф. Димовски има значителен придонес како еден од основачите на молекуларната онкологија во Македонија. Забележливи се неговите пионерски истражувања во областа на фармакогенетиката во нашата држава со што се утврди дистрибуцијата на генетските варијанти одговорни за различниот метаболизам на лековите, и се овозможува соодветен избор на тераписки средства со максимален одговор а минимални несакани ефекти кај поедини пациенти. Неговите пионерски испитувања во областа на фармакогенетиката претставуваат основа за воведување на нов пристап во медицинската пракса – персонализирана медицина – за чија примена проф. Димовски е еден од главните промотори.

Резултатите од истражувањата на проф. Димовски се објавени во 186 трудови со просечен импакт-фактор од 3,3 и цитирани 1.300 пати во меѓународни научни списанија.

Избран е за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година во Одделението за медицински науки.

ДРАГИ ЃОРГИЕВ е роден на 28 април 1963 година во Струмица. Во 1986 година дипломира на Институтот за историја на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 1988 година се вработил во Институтот за национална историја како помлад асистент. Истата година се запишал на Катедрата за ориентални јазици на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Сараево, каде што дипломира во 1991 година.

По враќањето во Скопје, магистрирал во 1995 година на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје, на тема „Скопје од турското освојување до крајот на XVII век“. Истата година бил избран за асистент во Одделението за османо-турски период во Институтот за национална историја.

Во 2004 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ја одбрал докторската дисертација „Населението во македонско-албански пограничен појас во XV и XVI век“. Истата година бил избран за научен соработник, во 2007 година за виш научен соработник, а во 2010 година за научен советник во Одделението за османо-турски период во Институтот за национална историја.

Од 2012 година д-р Драги Ѓоргиев е директор на Институтот за национална историја.

Научноистражувачката дејност на д-р Драги Ѓоргиев е фокусирана на проучување на османлискиот период, при што досега објавил 35 монографии и зборници на документи, повеќе од 50 статии во разни списанија и зборници, учествувал на неколку десетици домашни и меѓународни симпозиуми, активно учествувал во домашни и во меѓународни научни проекти и бил ментор на повеќе докторски и магистерски тези.

Во однос на неговите публикации, посебно внимание привлекува едицијата *Турски документи за историјата на Македонија*, во издание на Државниот архив на Република Македонија, во која досега се публикувани осум тома османлиски пописи кои се однесуваат на македонската историја од XVI и XIX век.

Покрај овие пописи кои имаат, пред сè, демографско-економски карактер, д-р Ѓоргиев објавува и поединечни документи и книги од османлиска провениенција кои се однесуваат на поновата историја на Македонија и кои понудија една друга перцепција на настаните од доцниот османлиски период, која често недостасуваше во историографските трудови поради отсуството на преведени извори од османлиска провениенција за соодветниот период.

Кон оваа дејност на д-р Ѓоргиев треба да се додадат и двата зборника „Британски документи за историјата на Македонија“, том IV и V, (1857–1900). Овие волуминозни зборници на повеќе од 1.000 страници нудат единствена слика на демографските, политичките и социјалните прилики во Македонија видени со очите на британските дипломати.

Одличното познавање на османлиско-турскиот јазик му овозможија на проф. д-р Драги Ѓоргиев да навлезе во изучувањето на османлискиот свет. Неговото име е присутно во научните списанија во повеќе европски земји (Германија, Австрија, Полска, Албанија, Србија, Бугарија, Турција, Босна), учествуваше на бројни конференции во Европа и надвор од неа, а стана член на повеќе редакции на меѓународни списанија, на научни институции и на комисији за одбрана на докторски дисертации.

Во 2009 година, д-р Драги Ѓоргиев ја објави како монографија својата докторска дисертација *Населението во македонско-албанскиот граничен појас во XV–XVI век*. Преку неколкугодишно истражување на необјавени историски извори од османлиска провениенција, тој овде ги следи демографските движења во соодветниот граничен појас, доведувајќи

ги под прашање веќе утврдените тези во балканските историографии за драматични и радикални демографски промени на таа територија во наведениот период. Овој труд, кој е прво такво истражување во ваков обем базирано на релевантни историски извори, претставува извонреден придонес во македонската историографија и, несомнено, предизвика внимание и во историографската јавност. Интересот за оваа тема беше потврден и со објавувањето на статија за *Населението во македонско-албанскиот граничен појас во XV–XVI век* на германски јазик во познатото германско списание за проучување на Југоисточна Европа – *Südost – Forschungen* (2008). Истата година на македонски и на англиски јазик тој го објави текстот за историјата на македонскиот народ во време на османлиското владеење во изданието на Институтот за национална историја *Кратка историја на македонскиот народ*.

Истата година во зборникот *Балканите меѓу традицијата и модерноста*, објавен во Софија, ја публикуваше статијата *Административната структура на Солунскиот, Битолскиот и Косовскиот вилает во вторта половина на XIX век*, што претставува најцелосен и најисцрпен преглед досега на историјата на формирањето и организирањето на овие три вилаети во кои била опфатена целата територија на Македонија. Важно е да се напомене дека овој труд беше резултат на меѓународниот проект: *Административните, социјалните и културните институции во балканските османлиски провинции во XVIII и XIX век*, поддржан од министерствата за образование и наука на Р. Македонија и на Р. Бугарија, а во соработка со Институтот за национална историја и Институтот за балкански студии при Бугарската академија на науките, каде што главен носител од македонска страна беше д-р Драги Ѓоргиев.

Во периодот од 2010 до 2014 година, проф. д-р Драги Ѓоргиев објави уште неколку монографии, зборници и статии во земјава и надвор од неа, како што беше монографијата за охридското семејство Охризаде. Повторно врз основа на османлиска оригинална документација, д-р Ѓоргиев дава краток историјат на ова најпознато охридско османлиско семејство, чии наследници сè уште живеат во Охрид. Притоа, д-р Ѓоргиев загатнува едно важно прашање од процесот на формирањето на османлиската аристократија на територија на целиот Балкански Полуостров: дали тоа била автентична османлиска аристократија или станува збор за предосманлиска христијанска аристократија која со тек на време се претопила во османлискиот свет, прифаќајќи ја исламската вера и станувајќи дел од турскиот етнос. Во овој труд, без да дава апсолутни и исклучителни заклучоци, тој ја разработува тезата за можноста семејството Охризаде, всушност, да претставува старо христијанско семејство, кое припаѓало на средновековната христијанска аристократија од Охрид.

Значајна и актуелна од овој период е и неговата статија за името Македонија во османлискиот период, објавена во Полска, во списанието на факултетот Артеc Либералес, на Варшавскиот универзитет. Во неа, врз база на османлиски, словенски и извори од друг вид провениенција, се дава значењето и прифаќањето на називот Македонија во различни периоди од османлиската доминација.

Покрај научната дејност, проф. д-р Драги Ѓоргиев учествувал на околу 50 меѓународни и домашни научни симпозиуми, на кои имал свои излагања и учествувал во дискусии за историјата на Југоисточна Европа и Османлиската Империја. Резултатите од неговите учества на конференции во последните четири години тој ги објавил во Белград, Софија, Истанбул, Анкара, Варшава, Краков и др.

Од неговите истражувања во Истанбул и во Анкара, кои започнаа уште од 1993 година, тој досега донел повеќе од 10.000 фотокопии од османлиски документи кои се однесуваат на историјата на Македонија од XV до XX век. Оваа изворна граѓа претставува извонредна база за проучување на целиот османлиски период преку оригинална документација од османлиска провениенција.

Избран е за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година во Одделението за општествени науки.

ИЗЕТ ЗЕКИРИ е роден 2 јануари 1967 година во с. Децчиште. Во 1998 година дипломира на Економскиот факултет на Универзитетот во Приштина. Во 1993 година запишал постдипломски студии на Економскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје каде што магистрирал во 1999 година на тема „Информационен систем за управување со финансиите во претпријатието“. Докторирал во 2001 година на Универзитетот во Приштина на тема „Местото и улогата на информациите во процесот на донесување одлуки во финансискиот менаџмент“.

Проф. д-р Изет Зекири ги извршувал следниве менаџерски функции: 1996–1999 – началник на Министерството за стопанство на Република Македонија; 1999–2002 – декан на Економскиот факултет на Универзитетот во Тетово; 2000–2002 – раководител на подрачните единици на Државниот пазарен инспекторат на Република Македонија во Тетово, Гостивар и Кичево; 2005–2006 – директор на Центарот за развој на бизнис при Универзитетот на Југоисточна Европа; 2008–2011 – декан на Факултетот за бизнис и економија на Универзитет на Југоисточна Европа.

Проф. д-р Изет Зекири во неговата академска кариера ги опфаќа следниве ангажмани: 1998–2000 – предавач по група предмети од областа на менаџментот на Универзитетот во Тетово; од 2002 до денес – предавач по група предмети од областа на менаџментот на Факултетот за бизнис и економија на Универзитет на Југоисточна Европа; од 2004 до денес – предавач по група предмети од областа на менаџментот на Факултетот за економија при Универзитет „Дарданија“ во Приштина; од 2013 до денес – предавач на докторски студии на Економскиот факултет во Прилеп.

Во својата повеќегодишна професионална и научна работа особено се концентрира на истражувањето на следниве проблеми: социоекономската транзиција на Р. Македонија и на другите економии во регионот и пошироко, како и моделите за економски развој во период на економска, политичка, културна и друга транзиција; истражување на менаџментот во светски рамки и Република Македонија; истражување во областа на стратезиски менаџмент и стратезиско планирање; истражување на деловните стратегии за развој на претпријатијата во Република Македонија; економската интеграција како фактор на проширување на можностите за побрз и одржлив развој на „малите и ограничените“ економии, со посебен акцент на специфичните околности на македонската економија; активно учество во конципирање и „драфтирање“ на предлог-текстови на многу закони и други подзаконски акти, пред сè во социоекономската област и економскиот систем во Р. Македонија.

Научната и применетата дејност на проф. д-р Изет Зекири е мултидисциплинарна, а според објавените трудови, презентации и научноистражувачки и професионални проекти, може да се систематизираат во следниве основни области: истражувања, презентации и проекти од областа на социо-економската транзиција; истражувања, презентации и проекти од областа на менаџментот и истражувања, презентации и проекти од областа на стратезискиот менаџмент.

Во текот на својата академска кариера, проф. д-р Изет Зекири ги објавил следниве книги: Menaxhmenti strategjik: Analizë, formulim, implementim dhe kontroll strategjik, Скопје, 2011; Kriza globale ekonomike dhe bizneset e vogla në regjionin e Pollogut; Employee satisfaction: A Factor that influences the performance of companies in the Pollor region; Satisfakcioni nga puna si faktor që ndikon në suksesin e kompanive në regjionin e Pollogut; Management : koncepte, praktika, zhvillim aftësish nga teoria në praktikë 2009; Management: Konkete, praktika, zhvillim aftësish, 2006;

Финансиски менаџмент: информациона систем за управување со финансиите на претпријатието, Тетово, 2004; Креативно против „ЗА“: Перипетиите на еден недовршен мандат, Скопје, 2014 издание на македонски јазик и книгата *Realitete ekonomike*, Tetovë, 2002.

Проф. д-р Зеќири објавил и повеќе научни трудови, од кои, како најзначајни, ги издвојуваме: *Innovations as a business growth tool*. In *Competitiveness and economic development: Challenges, goals and means in a knowledge based society*; *Entrepreneurship and entrepreneurial developments with special emphasis to the Republic of Macedonia*; *Knowledge Management and the Strategic Orientation of Business Organizations*; *Advantages, disadvantages and reasons behind the implementation of performance management measures in business practices*; *Knowledge Management and competitive advantage of small business*; *On the importance of strategic management process for the operations of a contemporary business*. In *Regional economic integration and development: Challenges for the Balkan*; *Strategies for Achieving Competitive Advantage*. In *Economic Integration into EU: Challenges and Opportunities*; *Regional economic development of the Republic of Macedonia as a precondition for integration in EU*; *Contemporary View on Leadership in Organizations*; *Knowledge management as a challenge to company integration in the global economy* (Published in Macedonian language); *Strategic Planning in Function of Quality Assurance in Higher Education Institutions in Macedonia*; *Human Resource Management in Contemporary Business Organizations: A Literature Review*; *External Environment Analysis: A Focus on SE's in the Republic of Macedonia*. *An Analysis of CSR in the Republic of Macedonia*.

Во периодот од 2011 до 2013 година, проф. д-р Изет Зеќири бил пратеник во Собранието на Република Македонија и бил член на собраниската Комисија за образование, член на Комитетот за меѓуетнички односи и заменик-член на Комисијата за економски прашања.

Избран е за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година во Одделението за општествени науки.

САШКО КЕДЕВ е роден на 6 јули 1962 година во Штип, каде што завршил основно и средно образование.

Студиите на Медицинскиот факултет во Скопје ги завршил во 1986 година, а од 1989 година работи на Клиниката за кардиологија.

Во 1989 година завршил постдипломски студии по кардиоло-

ја, а магистрирал во 1990 година на тема „Ефекти од рана интравенозна тромболиза при акутен миокарден инфаркт“.

Во периодот од септември 1991 до октомври 1993 година престојувал на стручно усовршување во Националните институти за здравје на САД, во Бетезда (National Heart, Lung and Blood Institute; National Institutes of Health) на проекти од областа на молекуларната кардиологија.

За време на престојот во САД ги положил сите нострификациони медицински испити и се стекнал со лиценца за работа во државата Мериленд.

Во 1995 година положил специјалистички испит по интерна медицина; во 1999 година е промовиран во Fellow of European Society of Cardiology, а во 2001 година се стекнал со звањето европски кардиолог.

Во периодот од 1999 до 2002 година бил директор на Институтот за срцеви заболувања на Клиничкиот центар во Скопје.

Во 2001 година е избран за насловен доцент по предметот интерна медицина на Медицински факултет – Скопје; во 2003 е избран за визитинг-професор на Универзитетот на Северна Каролина, The Carolinas Heart Institute, NC, USA.

За вонреден професор по предметот интерна медицина е избран во 2008 година, а од 2013 година е избран за редовен професор по интерна медицина на Медицински факултет – Скопје.

Од 2006 година е директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија.

Од неговото вработување на Клиниката за кардиологија, активно учествува во воведувањето на современите терапевски пристапи во лекувањето на коронарната артериска болест, посебно акутен миокарден инфаркт. Главен истражувач е на проектот *Примена на фибринолитичната терапија кај акутниот миокарден инфаркт*, од што произлегува и неговата магистерска тема, одбранета во 1990 година.

Учествува во работата на Лабораторијата за ангиокардиографија и во Центарот за електростимулација при Клиниката за кардиологија, при што покажува посебен интерес за примената на интервентните процедури (коронарна балон-ангиопластика и стентирање) кај пациенти со коронарна артериска болест на срцето.

Од ноември 1996 до август 1997 година, работел во Ospedali Riunidi di Bergamo, Италија, на екстезивна практична програма во интервентната кардиологија, и тоа: интракоронарно стентирање и примена на новите “imaging”-техники: интракоронарна ангиоскопија и интракоронарен ултразвук.

Во 1998 година ја одбрал докторската дисертација под наслов *Примарна коронарна ангиопластика при акутен миокарден инфаркт* на Медицински факултет – Скопје, со што се воведува оваа животнospасувачка процедура во рутинска практика.

Од 2003 година го има воведено трансрадијалниот пристап во дијагностички и интервенти васкуларни процедури.

Првпат има изведено каротидно стентирање во 2002 година по трансфеморален пат, а од 2006 година има воведено рутински трансрадијален пристап при каротидно стентирање, со најголема светска серија досега од околу 700 процедури.

Искуствата се публикувани и презентирани на голем број светски собири, со повеќе демонстрации во живо, како поканет оператор (Toulouse, France; Brussels, Belgium; Ahmedabad, Pune, New Delhi India; Nanjing, China; Moscow, Russia; Belgrad, Srbija; Sofia, Bulgaria). Од 2009 година ги има воведено техниките на интраваскуларен ултразвук (IVUS), оптичка кохерентна томографија (OCT) и инвазивно испитување на фракциска резерва на коронарниот проток (FFR).

Во 2012 година ги имплантира првите биоресорптивни васкуларни скафолди (стентови), како и транскатетерска таренална денервација во третманот на малигна артериска хипертензија. Ротациската атеректомија ја вовел во 2013 година.

Првата балон валвулопластика на аорталната валвула, како и првите транскатетерски имплантации на аортална валвула кај пациенти со тешка аортна стеноза во Македонија ги извел во 2014 година.

Во својата наставна активност во текот на изминатите 20 години, Сашко Кедев е познат како мошне успешен педагог. Редовно учествува во изведувањето на додипломската настава по предметот интерна медицина за студентите на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Учествувал во постдипломската настава по медицински науки каде што предавал избрани поглавја од кардиологијата. Тој одржува постдипломска настава за специјализанти по интерна медицина и по кардиологија на Медицинскиот факултет во Скопје. Успешно ја води континуираната едукација на интервентни кардиолози од Клиниката за кардиологија, од останатите центри во Р. Македонија, како и од странство (Словенија, Хрватска, Романија, Србија, Индонезија, Австрија, Канада, Костарика, Јужна Африка).

Редовно учествува во испитните комисии за специјалистички, супспецијалистички испити, одбрана на докторати и магистериуми. Бил ментор на три успешно одбранети магистерски труда и моментално раководи со изработка на три докторати од областа на кардиологијата.

Проф д-р Сашко Кедев уште во почетокот на својата работа на Клиниката за кардиологија се вклучува во изработка на научни и стручни трудови. Неговата стручна, научна и публицистичка дејност може да се види од списокот на објавени научно-стручни трудови, поглавја во книги и публикации.

Автор и коавтор е во изработката на над 200 научни и стручни трудови, објавени во релевантни списанија од областа на кардиологијата. Голем дел ги има реферирани на еминентни меѓународни конгреси и симпозиуми како поканет предавач. Автор е на поглавја во 7 меѓународни книги по интервентна кардиологија, каде што се презентирани иновативни техники и методи: трансрадијален и трансулнарен пристап кај акутен коронарен синдром и при каротидно стентирање.

Како поканет Reviewer учествува во изработката на официјалните препораки: 2014 ESC/EACTS Guidelines on myocardial revascularization: The Task Force on Myocardial Revascularization of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), како и на Reviewer на: 2015 European Society of Cardiology (ESC) Guidelines for the management of acute coronary syndromes in patients presenting without persistent ST-segment elevation.

Проф. д-р Сашко Кедев учествува и раководи повеќе проекти од областа на кардиологијата и активно членува во многубројни стручни асоцијации.

Избран е за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година во Одделението за медицински науки.

МАРЈАН МАРКОВИЌ е лингвист македонист, славист и балканист. Во центарот на неговиот научен интерес се наоѓа истражувањето на македонскиот дијалектен и стандарден јазик во минатото и денес, во словенски и во балкански контекст.

Проф. д-р Марјан Марковиќ е роден во Скопје на 7 февруари 1967 година. Средно образование завршил во гимназијата „Јосип Броз–Тито“. Во 1987 година се запишал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при УКИМ, а дипломирал во 1991 година стекнувајќи го звањето дипломиран филолог по македонски јазик со полски јазик и книжевност. Во 1995 година тој го одбрани магистерскиот труд под наслов „Македонскиот и ароманскиот глаголки систем во говорите на охридско-струшкиот регион“, под менторство на акад. Божидар Видоески. Во 2000 година ја одбрани докторската дисертација „Говорот на Ароманците Фрашероти во охридско-струшкиот регион (во балкански контекст)“, под менторство на проф. д-р Виктор Фридман. Дисертацијата е објавена во издание на МАНУ во 2007 година.

Проф. д-р Марјан Марковиќ повеќе од 20 години е вклучен во работата врз лингвистичките проекти на МАНУ. Во 1991 година, веднаш по дипломирањето, акад. Видоески го вклучува во работата врз проектот *Меѓународни лингвистички атласи*, кој ги опфаќа *Опитословенскиот лингвистички атлас (ОЛА)*, проект на Меѓународниот комитет на славистите (МКС), *Atlas Linguarum Europae (ALE)*, а тогаш го опфаќаше и веќе завршениот *Опитокарпатски дијалектен атлас (ОКДА)*. Од јануари 1992 година до септември 1995 година, Марковиќ работи врз наведените проекти како стипендист на Министерството за образование и наука, а од септември 1995 година станува постојан надворешен соработник на МАНУ за проектот *Меѓународни лингвистички атласи*. Во годините 2004–2007 тој дури го води проектот.

Денес, Марковиќ е официјален претставник на Македонија во Меѓународната комисија на ОЛА при МКС и ја раководи македонската работна група во таа Комисија. Тој не само што е одговорен за интерпретацијата и претставувањето на македонскиот јазичен материјал на картите на *Атласот*, туку и активно учествува во развивањето и продлабочувањето на самата концепција на *Атласот*. Тој, исто така, е претставник на Македонија во меѓународната комисија на АЛЕ.

Во 1998 година, по смртта на акад. Божидар Видоески, Марковиќ, заедно со акад. Зузана Тополињска и проф. д-р Виктор Фридман, е автор на иницијативата за основање на *Истражувачкиот центар за ареална лингвистика* при МАНУ, а од 2000 година, т.е. од основањето на *Центарот* е активен и во проектот *Местото на македонскиот јазик во словенскиот и балканскиот јазичен свет*. По негова иницијатива и врз негова концепција се шират активностите на *Центарот*: основан е *Дигитален архив на македонскиот јазик*, *Дигитална база на податоци за македонските дијалекти* (вид дигитален дијалектен речник), *Дигитална збирка на текстови од македонските дијалекти* (интерактивна мапа), така што покрај традиционалната, се шири и електронска издавачка дејност. Последните две години Марковиќ, со одлука на Претседателството на МАНУ, ја врши официјално функцијата координатор на проектите на ИЦАЈ.

Во 1995 година Марковиќ се вработува на Филолошки факултет „Блаже Конески“ на УКИМ, каде што денес е редовен професор по предметите: дијалектологија на македонскиот јазик, балканска лингвистика, современ македонски јазик. Во годините 2003–2004 ја врши функцијата продекан за настава, а во годините 2008–2009 е продекан за

меѓународна соработка. Во 2013 година Марковиќ ја добива наградата за најдобар научник на УКИМ за 2012 година.

Во својата индивидуална научна работа, Марковиќ од почеток покажува интерес за неколку линии на лингвистички истражувања: (1) организација на просторот во македонскиот дијалектен и стандарден јазик; (2) историја на македонскиот вербален систем во балкански контекст: формална и семантичка еволуција на системот, пред сè на семантичките и граматички категории *вид* и *време*; и (3) етимологија и анализа на семантичка мотивација на одделни лексеми во избраните сегменти на македонскиот лексички фонд. Неговата креативност, лингвистичката интуиција, практичното и теоретското познавање на словенските и балканските јазици, придонесоа д-р Марковиќ да ги надгради и да ги развие постојните научни сознанија на сите овие подрачја. Повеќето лингвистички студии на М. Марковиќ имаат аналитички карактер, конкретни теми, јасно изложени резултати;

Библиографијата на Марковиќ брои над 70 објавени позиции, плус уште над десетина текстови предадени за печат во видни и референтни списанија. Неговите објавени научни студии би можеле да се групираат на следниов начин: публикации посветени на механизмите на определување на статичната локација на нештата, врз којашто може да се надградува динамична просторна информација; студиите посветени на македонско-ароманските контактни измени во доменот на вербалниот систем; прилогот на проф. Марковиќ во откривањето и уверливото и аргументирано ја образложи појавата позната како „удвојување на предлозите“; неколку универзитетски прирачници по македонска дијалектологија; неколку гимназиски прирачници по македонски јазик и литература приредени врз постојната стручна литература; карти од *Општословенскиот лингвистички атлас*, што подразбира темелно изведена интерпретација, утврдена етимологија и морфолошка структура на неколку стотици лексеми регистрирани во 850 населени места, распоредени низ словенската јазична територија, што сведочи за широката лингвистичка и славистичка подготовка на авторот. Во печат (во МАНУ) е и неговата нова книга под наслов *Просторните односи во македонскиот јазик (во балкански контекст)*.

Доброто познавање на големите јазици: англиски, германски, руски, бројните студии објавувани во познати списанија, активното учество на бројни научни конференции во земјата и во странство, му осигурија на Марјан Марковиќ широки контакти и висока позиција во меѓународните лингвистички кругови. Тој е баран како претставник на Р. Македонија и на македонскиот јазик во многу меѓународни проекти, меѓу коишто и проектот *Evolution of Semantic Systems – EOSS*, Max Planck Institute for Psycholinguistics, Nijmegen, The Netherlands и др. Спомнатото познавање на повеќе јазици му дозволува на Марковиќ редовно да ја следи новата стручна литература, да ги следи новите трендови во светската лингвистика и да се вклучува во научна дискусија со познати и непознати странски колеги – лингвисти, слависти и балканисти.

Од големо значење за македонската лингвистичка средина е дидактичката и педагошка работа на проф. Марковиќ, а во тој контекст и неговата вештина за организирање на тимска работа (обука, едукација, работилници). Тој знае да ги заинтересира студентите, да воспостави личен контакт со нив, да ги увери во длабоката смисла на она што се бара од нив во текот на студиите, како и при нивниот ангажман во проектите на Истрачкиот центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“. По негова иницијатива, во просториите на ИЦАЛ постојано има студенти-волонтери кои не само што помагаат во реализација на научните активности на Центарот туку и учат практична лингвистичка работа, примена на ИТ-технологијата итн. Неговите предавања секогаш се добро посетени, а неговите настапи на научни конференции побудуваат дискусија и неретко водат кон нови научни потфати.

Избран е за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите во 2015 година во Одделението за лингвистика и литературна наука.

КЛЕМЕНТ КЛОД АБУ (Clement Claude Abbou) е роден на 5 февруари 1943 година, во Мокнин, Тунис. Во 1968 ги завршил студиите по медицина на Парискиот универзитет, а по добивањето специјализација по уролошка хирургија во париските болници во 1969 година, паралелно со неговото формирање како хирург, професор Абу презел и истражувачка хируршка активност во рамките на Истражувачкиот центар во болницата Broussais, а потоа во Henri Mondor. Повеќе негови научни публикации биле проследени со меѓународни награди, а многубројни негови патенти биле предадени и реализирани во индустријата. Во 1973 година остварил едногодишен престој на Универзитетот Mac Gill во Монреал, Канада, каде што се здобил со искуство во доменот на трансплантацијата, како базичната така и клиничката, па така, веднаш по неговото враќање, ја реализирал првата трансплантација на бубрег во неговата матична институција, во декември 1975 година, а нешто подоцна и на панкреас. По четиригодишен период како универзитетски клинички шеф, во 1984 година, тој е номиниран за универзитетски професор. Неговите мисии по едукација, истражувачка работа и клиничко лекување ги заокружува станувајќи раководител на Уролошкиот сервис при Универзитетскиот болнички центар Хенри Мондор (Henri Mondor) и преземајќи повеќе функции на Медицинскиот факултет при XII Париски универзитет Вал де Марн (Val de Marne) во Кретеј (Creteil).

Во рамките на својата богата професионална и научна кариера, проф. д-р Клемент Клод Абу е универзитетски професор по уролошка хирургија на Универзитетот Вал де Марн во Париз, хирург во јавните париски болници, шеф на уролошкиот оддел на болницата Хенри Мондор во Кретеј, раководител на Онколошката група за водичот на Европската уролошка асоцијација, член на Врховниот совет на париските универзитети, член на Француската асоцијација по урологија и на бордот на Европската асоцијација по урологија, како и на Светската, на Американската и на Германската асоцијација по урологија, шеф на неколку единици и групи при универзитети и медицински центри, а бил претседател на Францускиот и на Европскиот конгрес на асоцијациите за урологија.

Во неговата богата научноистражувачка кариера се вбројуваат 3 медицински пронајдоци, 411 публикации во различни медицински и научни списанија од англосаксонското и француското говорно подрачје, реализација на бројни медицински изданија и филмови (80), како и прва публикација на светско ниво за роботска хирургија во урологијата (септември 2000), по еден милион оперирани пациенти. Бил поканет како предавач на конференции и визитинг-професор на универзитетите Џон Хопкинс, Колумбија, Сент Луис во САД, Монреал и Квебек во Канада, како и на универзитети во Бразил, Панама, Костарика, Аргентина, Перу, Чиле, Мадрид, Барселона, Амстердам, Брисел, Лајпциг, Виена, Хелсинки, Краков, Мелбурн, Сиднеј, Пет, Тунис, Казабланка, Каиро, Тел Авив, Сингапур, Јокохама, Хонг Конг.

За својата професионална и научна работа е добитник на бројни награди и признанија од: Американското здружение за внатрешни вештачки органи, Европската асоцијација по урологија, неколку први награди за видеофилм, почесен професор на Германската и Мароканската асоцијација по урологија и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за медицински науки.

ВАСА АНТУНОВИЌ е роден на 15 јануари 1949 година во Срнетици, општина Дрвар, БиХ. На Медицинскиот факултет во Белград дипломирал во 1973 година. По завршените студии, Васа Антуновиќ завршува постдипломски студии на Медицинскиот факултет во Белград и во 1978 година го брани магистерскиот труд под наслов *Клиничка слика и дијагностика на туморите на бочните и третата мозочна комора*. Докторирал во 1987 година на Медицинскиот факултет во Белград, со дисертација на тема *Микрохируршко лекување на туморите на понто-церебеларниот агол со посебен осврт на зачувување на функцијата на зафатените кранијални нерви*.

Во Институтот за неврохирургија се вработува во 1974 година и работи сè до своето пензионирање во 2014 година. Својата наставна активност, како редовен професор по предметот *неуронаука*, ја продолжува на Државниот универзитет во Нови Пазар. Од изборот за асистент-приправник на Медицинскиот факултет во Белград во 1979 година ги поминал сите редовни избори во повисоки звања, а во 1997 година е избран во звањето редовен професор по предметот *неврохирургија*.

Специјалистичкиот испит по неврохирургија го завршува во 1980 година. По отворањето на Ургентниот центар на Клиничкиот центар на Србија е назначен за началник на Одделението за неврохирургија, а потоа и за помошник директор на Институтот за неврохирургија. Од 1992 година до 1995 година ја извршува функцијата директор на Институтот за неврохирургија на КЦС, а од 1993 до 1998 година е медицински директор и заменик генерален директор на Клиничкиот центар на Србија. Бил и началник на одделение во Институтот за неврохирургија на КЦС и советник директор на Институтот за неврохирургија на КЦС.

Во рамките на своите професионални активности, д-р Антуновиќ бил член на Интернационалниот издавачки совет на списанието *Chirurgia Neurologica*, на редакцискиот одбор на списанијата *Acta traumatologica Serbica*, *Acta Chirurgica Jugoslavica* и *Chirurgia Urgens*, на *International Advisory Board European Journal of Emergency Surgery* како и на *Acta Chirurgica Mecadonica*. Д-р Васа Антуновиќ бил претседател на Здружението на неврохирурзи на Југославија, делегат во Извршниот комитет на Европската асоцијација на неврохируршките друштва (EANS), а од 1992 до 2002 година член на Извршниот комитет на Светската федерација на неврохируршки друштва (WFNS). Како претседател на Организационите одбори/комитети организирал неколку конгреси и интернационални конференции. Во периодот од 2007 до 2011 година д-р Антуновиќ ја извршувал функцијата претседател на Секцијата за неврохирургија на Српското лекарско друштво. Тој е член и на Извршниот комитет на *Southeastern European Neurosurgical Society*. Д-р Васа Антуновиќ е член на Српското лекарско друштво, на Здружението на неврохирурзи на Југославија, на Научното друштво на Србија, на Американската асоцијација на невролошки хирурзи (AANS), на Американскиот конгрес на невролошки хирурзи (CNS) и на *European Society of Neurooncology*.

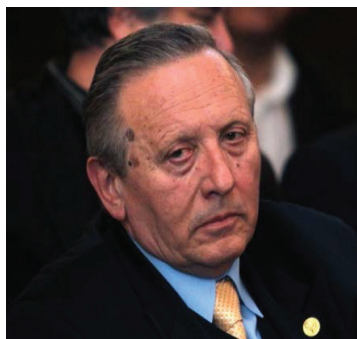
Во рамките на својата професионална и научна работа д-р Васа Антуновиќ повеќепати престојувал во познати светски универзитетски неврохируршки клиници: UC San Francisco, UC Los Angeles, Mt Sinai Hospital, New York University Hospital, University HNO Hospital Zurrich, National Hospital, London, L'Hopital Neurochirurgical Lyon. Тој, исто така, завршил и курсеви за микрохирургија во Клиничкиот центар во Љубљана и во Неврохируршката клиника во Хановер. Д-р Антуновиќ бил косултант за неврохирургија во

клиничките центри во Крагуевац, Подгорица, Бања Лука, Ниш и Скопје, а воедно има звање на визитинг-професор на Универзитетот во Крагуевац, на Универзитетот во Верона, Италија, и на Универзитетот на Јужна Калифорнија во Лос Анџелес, звање редовен професор на Медицинскиот факултет во Бања Лука и одговорен наставник за предметот неврохирургија на Медицинскиот факултет во Подгорица.

За својата богата професионална и научна работа проф. д-р Антуновиќ е добитник на многубројни награди и признанија: плакета на Неврохируршката клиника на Клиничкиот центар на Србија за придонес во хируршкото лекување на туморите во понто-церебеларниот агол во 1988 година и плакета за животен придонес по повод 90 години неврохирургија во Србија и 75 години од основањето на Неврохируршката клиника. Како коавтор е добитник на наградата “Collumela award” за најдобар труд на Интернационалната конференција за невротрауматологија во 1996 година во Италија. Исто така е добитник на златна плакета на Заводот за издавање на учебници на Србија 1997 година. Добитник е и на награда на Фондацијата „Браќа Кариќ“ од областа на науката за 2002 година. Во 2014 година го добива признанието Витез на медицината во Србија.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за медицински науки.

СТЕФАН ВОДЕНИЧАРОВ е роден на 1 септември 1944 во Софија, Бугарија. Се стекнал со диплома машински инженер на Техничкиот универзитет во Софија во 1968 година со специјалност *технологија на металите*. По одбраната на дисертацијата во 1974 година е удостоен со научен степен кандидат на технички науки (денес: доктор) и доктор на технички науки во 1998 година. Во 1989 година станува доцент, а во 1991 година професор.

За дописен член на Бугарската академија на науките е избран во 2004, а за академик во 2012 година.

Од 1969 година работи во Институтот за металознание при БАН. Бил и негов заменик-директор во четири мандати; директор на Институтот е од крајот на 2007 година, а за претседател на БАН со 4-годишен мандат на 3 декември 2012 година. Во период меѓу 6 февруари 2013 и 13 март 2013 година бил министер за образование, млади и наука во Владата на Бојко Борисов. Од 2013 година тој е претседател на Бугарската академија на науките, при што активно се залага за развој на македонско-бугарските односи во науката. По негова иницијатива, во 2014 година се реализираа повеќе од 30 заеднички прокети меѓу МАНУ и БАН.

Главните насоки на неговата научна и научно-апликативна активност се: механика на материјали и испитување на процесите на создавање и развој на пукнатини; управување со ресурси на уникатни индустриски капацитети – нуклеарни реактори, магистрални гасоводи и нафтоводи, генератори на пара и др.; импулсно деформирање; создавање на системи за заштита кои работат на различни физички принципи; развој на интелигентни управувачки системи за заштита. Автор е на повеќе од 70 патенти и над 160 публикации. Раководител е на 207 научни проекти и 21 научен настан во областа на енергетиката и одбраната. Учествува како експерт во национални и меѓународни организации.

За својата богата и значајна научна и професионална дејност, Стефан Воденичаров е добитник на голем број признанија, меѓу кои: орден „Стара Планина“ прв степен, почесен знак „арин Дринов“ за значителни заслуги за хемијата, звање доктор хонорис кауза на Техничкиот универзитет во Варна, почесна значка за заслуги, како пронаоѓач на Министерството за економија, плакета од министерот за одбрана за заслуги, Голема награда на Бугарската стопанска комора за создавање серија високотехнолошки производи, обезбедување на националната безбедност.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за технички науки.

РОС ГЕГЕН (Ros Geoghegan) е роден во 1944 година во Даблин, Ирска. Студирал на Универзитетскиот колеџ во Даблин каде што дипломирал во 1963, а магистрирал во 1964 година. Бил асистент на истиот колеџ во 1965–1966 година. Докторирал на Универзитетот Корнел, САД, во 1970 година.

Од 1970 до 1972 година бил член на Институтот за напредни студии во Принстон, а од 1972 година до денес е вработен на Државниот универзитет на Њујорк во Бингамтон: како доцент од 1972 до 1975 година; вонреден професор 1975–1984; редовен професор 1984–2011; и бартле професор по 2011 година до денес. Исто така, ги имал и следниве позиции: визитинг-доцент на Универзитетот во Џорџија (1974–1975); член на Институтот за напредни студии во Принстон (1978–1979 и 1993); визитинг-истражувач на Институтот за напредни научни студии (Bures-sur-Ivette), Париз (1985–1986); визитинг-истражувач на Институтот за математички науки, Беркли, (1989 и 2007). Покуси студиски престои имал и во Мексико, Полска, Југославија, Шпанија, Германија, Швајцарија, Австралија и Франција.

Основното поле на истражување на Рос Геген е топологијата. Притоа, во тоа широко поле неговиот придонес е во заемната испреплетеност помеѓу теоријата на групи и геометријата. Во текот на својата работа професор Рос Геген учествувал на голем број научни собири, семинари и колоквиуми. Објавил 70 научни трудови и една монографија, при што, според *Mathematical Review*, неговите трудови се цитирани 439 пати од 245 автори.

Рос Геген е член на: Американското математичко друштво, Математичкиот сојуз на Америка и на Ирското математичко друштво. Исто така, тој е член на уредувачките одбори на научните списанија *Expositiones Mathematicae*, *Tbilisi Mathematical Journal* и *Topology Proceedings*. Рецензент е во многу научни списанија меѓу кои се: *Topology*, *Journal of Topology*, *Crelle's Journal*, *Mathematiche Annalen*, *Advances in Mathematics*, *Transactions of the American Mathematical Society*. Американското математичко друштво има организирано две конференции посветени на Рос Геген, а во 1999 година тој бил прогласен за Gehman предавач од страна на Математичкиот сојуз на Америка. Под раководство на Рос Геген, од страна на Националната фондација за наука на САД се финансирани 5 повеќегодишни проекти.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за природно-математички и биотехнички науки.

ДИМИТАР ЕФРЕМОВ е роден на 26 декември 1960 година во Скопје. Во 1986 година дипломирал на Медицинскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, каде што бил и на специјализација по интерна медицина. Стручни усовршувања и студиски престои имал на Медицинскиот факултет на Џорџија во Августа, САД, и во Меѓународниот центар за генетски инженеринг и биотехнологија во Трст, Италија, а во 1994 година се стекнал со звањето доктор на медицински науки на Медицинскиот факултет на Универзитетот во Мاستрихт, Холандија. Тој е светски познат научник од областите на интерната медицина, хематологијата и молекуларната медицина, а во моментот тој е раководител на Одделот за молекуларна хематологија на Меѓународниот центар за генетски инженеринг и биотехнологија во Рим, Италија.

Во својата професионална кариера работел во Меѓународниот центар за генетски инженеринг и биотехнологија во Рим и во Трст, на Клиниката за хематологија при Медицинскиот факултет во Скопје, на Медицинскиот факултет на Џорџија во САД, Истражувачкиот центар за нови технологии во МАНУ. Член е на Комитетот на Европската хематолошка асоцијација за развој на хематолошки истражувања, на Советодавниот одбор за хематологија на AstraZeneca, на Експертскиот комитет на УНЕСКО за меѓународна соработка во Југоисточна Европа, на Комисијата за регистрација на лекови во Македонија, на Комисијата на МАНУ за подготовка на Национална стратегија за развој на здравствениот сектор во Македонија. Воедно, тој е член и на уредувачките одбори на 5 меѓународни научни списанија и 5 професионални здруженија од Европа и Америка.

Во рамките на својата научноистражувачка кариера остварува научна дејност на: национална хабилитација за вонреден професор по хематологија во Италија, вонреден професор по молекуларна биологија на Универзитетот во Нова Горица, Словенија. Професор е и ментор на докторски студии на ИЦГЕБ, Трст, Италија, насловен доцент по интерна медицина на Медицински факултет – Скопје, предавач и ментор на интердисциплинарните постдипломски студии за молекуларна биологија и генетски инженеринг на УКИМ, Скопје, асистент по интерна медицина на Медицински факултет – Скопје. Раководел на 8 истражувачки проекти и остварил 13 најзначајни научни и професионални достигнувања, како и голем придонес во развојот на научната и здравствената дејност во Македонија преку воведување повеќе нови методологии, дијагностики, формирање на првата лабораторија за молекуларна дијагностика и изведување на првите трансплантации на коскена срцевина.

Неговите бројни научни достигнувања се отпечатени во најпознатите светски списанија од подрачјето на хематологијата и молекуларната медицина. Објавил повеќе од 100 трудови во научни списанија и презентирал над 200 апстрактни на конгреси, со вкупен импакт-фактор од над 680. Со над 3.000 цитати и х-индекс 29 се вбројува во редот на најцитираните научници со потекло од Република Македонија. На овој начин тој ја афирмирал и медицината од Република Македонија, од каде што потекнува. Со бројни учества во стручни здруженија и предавања, тој континуирано ја афирмира македонската наука.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за медицински науки.

ЗЛАТКО КРАМАРИЌ е роден на 5 февруари 1956 година во Осиек, Република Хрватска. Дипломирал во 1978 година на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Загреб на групата предмети славистика и филозофија. Магистрирал на истиот факултет во 1982, а докторирал во 1985 година на Филолошкиот факултет во Нови Сад. Во 1979 година е избран за асистент на Педагошкиот факултет во Осиек, а во 1985 година за доцент на Катедрата за македонска книжевност и јазик на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Јосип Јурај Штросмаер“ во Осиек. Во 1989 година е избран за вонреден професор при Катедрата за македонска книжевност и јазик, а во 2007 година за редовен професор. Бил на стручни усовршувања на универзитетите во Ванкувер и Вашингтон. Како визитинг-професор држел предавања на универзитетите во Манхајм, Прага, Скопје, Торонто, Париз, Осло, Москва, Нови Сад, Белград.

Од 1990 до 1992 година, Златко Крамариќ бил претседател на Собранието на Град Осиек, а од 1992 до 2005 година градоначалник на Осиек. Од 1992 до 2008 бил пратеник во хрватскиот Сабор. Од 2009 до 2011 година, Златко Крамариќ бил амбасадор на Република Хрватска во Косово, а од 2011 година бил амбасадор на Република Хрватска во Република Македонија.

Интересирането на Златко Крамариќ за македонската литература е од почетокот на неговите студии, а тоа се интензивира сè повеќе во текот на студиите и набргу добива димензии на вистинска стручност не само во областа на македонската литература, туку и во пошироките домени на македонската култура, како и на општествената и политичката ситуација во Македонија во минатото и денес. На научните собири одржани во Македонија, но и во други земји, Златко Крамариќ настапува со реферати кои ги донесуваат неговите погледи врз актуелните прашања поврзани со македонската книжевност, култура и сфаќањата за идентитетот, при што по изборот во звањето редовен професор, Крамариќ има повеќе такви настапи, меѓу кои се истакнуваат оние во Охрид – 2008, 2009, 2010, 2011, во Риека – 2011, во Скопје – 2011 година.

Златко Крамариќ досега објавил шеснаесет книги, огледи и студии, од кои од областа на македонистиката, целосно или делумно се однесуваат: *Огледи за македонските романсиери* (Скопје, 1986), *Романите на Славко Јаневски* (Скопје, 1987), *Novi Experimentum Mecedonicum* (Osijek, 1988), *„Makedonske teme i dileme“* (Zagreb, 1991), *Идентитет, текст, нација – интерпретација на црнитата од македонската историја* (Загреб, 2009; Скопје, 2010), *Политика. Култура. Идентитет* (Загреб, 2012; Скопје 2012), *Југословенството помеѓу траумата и идентитетот* (Загреб, 2014; Скопје, 2015).

За книгата *Идентитет, текст, нација*, во 2012 година Крамариќ ја доби наградата „Кочо Рацин“ за унапредување на хрватско-македонските книжевни и културни врски. За целокупната своја активност тој го има добиено и високото признание што го доделува Македонската академија на науките и уметностите – медалот „Блаже Конески“.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за уметност.

РЕЦЕП МЕИДАНИ (Rexhep Meidani) е роден на 17 август 1944 година во Тирана, Албанија. Дипломирал физика на Универзитетот во Тирана, во 1966 година, а постдипломски студии завршил на Универзитетот во Каен, Франција, во 1974 година. Докторирал во 1976 година, во областа на физика на цврсто тело, а титулата доктор во областа на Condense Matter Physics ја одбранил на Универзитетот во Тирана, Албанија (Doctor es Sciences) во 1984 година.

Во периодот од 1974 до 1996 година бил научен истражувач во Centre d'Études Nucléaire de Saclay (C.E.N.), Saclay, Франција. Од 1966 година бил на различни наставни функции на Природно-математичкиот факултет на Универзитетот во Тирана, каде што е редовен професор по теоретска физика од 1987 година. Бил декан на Природно-математичкиот факултет од 1988 до 1992 година, раководител на Одделот за општа физика од 1986 и раководител на Одделот за теоретска физика од 1987, 1992–1996 година. Проф. Меидани активно учествувал во работата на високообразовните институции во Албанија и регионот во целиот период од 1966 до 2015 година на Универзитетот во Тирана, Универзитетот во Приштина (1977–1981), Тетовскиот државен универзитет (2006–2007), како и на други универзитети во регионот. Од 1997 до 2002 година проф. д-р Реџеп Меидани е претседател на Република Албанија. За член на Албанската академија на науките е избран во 2003 година.

Проф. д-р Реџеп Меидани е член и почесен член на голем број меѓународни организации, асоцијации и институти, меѓу кои на Клубот од Мадрид, ИЦДЦ од Прага, Институтот за културна дипломатија од Берлин, а воедно е почесен доктор на науки на универзитетите во Истанбул, Солун, Софија, Рим, Бари и Брицпорт, Конектикат.

Во рамките на својата богата научна кариера, објавил 112 научни трудови, монографии, учебници и предавања, а во својата општествено-политичка кариера објавил и 16 политичко-публицистички дела.

За својата научноистражувачка и општествено-политичка работа, Реџеп Меидани е добитник на голем број признанија и академски признанија меѓу кои златни медали и ордени од Грција, Хрватска, Франција, САД, Романија, Чешка, Црна Гора.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за технички науки.

ПРЕДРАГ ПИПЕР е роден на 20 август 1950 година, во Белград. Основното образование го започнал во родниот град, а го завршил во Сремска Каменица, а средно образование завршил во Нови Сад (1968). Дипломирал на Филозофскиот факултет во Нови Сад во 1973 година, каде што потоа работел како асистент и доцент. Магистрирал во 1975 и докторирал во 1981 година, со темата *Заменските предлози во рускиот, полскиот и српскохрватскиот јазик*. На Филолошкиот факултет на Универзитетот во Белград бил избран за вонреден професор (1989) и редовен професор (1991).

Предраг Пипер се занимава со проучување на граматичката и лексичката семантика на српскиот, рускиот, полскиот, словенечкиот, македонскиот, украинскиот, чешкиот, лужичкиот и другите словенски јазик, прашања од општата лингвистика, историја на словенската филологија и други славистички и лингвистички прашања.

Во рамките на своите славистички истражувања Предраг Пипер се занимава и со македонскиот јазик, за што тој објавил трудови во Охрид, Скопје, Белград и во Сеул. Во Јужна Кореја ја вовел македонистиката на универзитетски студии (Описна граматика на македонски јазик на Универзитетот Ханкук за надворешни студии, 1994–1997). Во САНУ раководи со Одборот за српски јазик и литература во споредба со други јазици и книжевности, во чии рамки силно ги поддржува проектите што ги проучуваат српскиот јазик и српската литература во споредба со македонскиот јазик и македонската литература.

Бил шеф на Катедрата за руски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Нови Сад и управник на Катедрата за славистика на Филолошкиот факултет во Белград. Во својата богата професорска кариера предавал и на универзитетите во Москва, Санкт Петербург, Воронеж, Иваново, Сеул, Сапоро, Задар, Ниш, Љубљана, а бил гостински предавач во МАНУ и на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Предраг Пипер е потпретседател на Уредувачкиот одбор на Српската енциклопедија и главен уредник на списанието *Јужнословенски филолог*. Исто така, тој е член на уредувачки одбори и уреднички совети на неколку странски научни списанија. Како претседател на организациски одбор организирал неколку меѓународни симпозиуми: Белград (1988), Нови Сад (2005), Нови Сад – Белград (2010), Сапоро (2011). Од 1985 година тој е член, а од 2009 година претседател на Комисијата за проучување на граматичката структура на словенските јазици при Меѓународниот славистички комитет. Предраг Пипер бил заменик-претседател на Меѓународната асоцијација на професори по руски јазик и книжевност (1986–1990). Член е на Матица српска, Српската книжевна задруга и Друштвото на слависти на Србија. За дописен член на САНУ е избран на 30 октомври 2003 година. Во САНУ го иницирал основањето на две комисии и бил (ко)уредник на шест изданија на овие комисии.

Добитник е на наградите: Плакета за почесен член на Бугарското русистичко друштво (Софија, 1990), Орден на пријателството меѓу народите (Москва, 1990), Наградата „Павле Ивик“ на Славистичкото друштво на Србија (со коавторите на *Синтакса на современиот српски јазик*, Белград 2007) и други.

Научното творештво на Предраг Пипер вклучува 196 посебни изданија, од кои 29 монографии, универзитетски учебници, библиографии и подготвени изданија, 2 преведени книги, 165 изданија на учебници и прирачници за основно и за средно училиште (повеќе од педесет наслови) и 392 библиографски единици на студии, статии, презентации и др.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за лингвистика и литературна наука.

ЈАН СОКОЛОВСКИ (Jan Sokolowski) е роден на 14 октомври 1944 година во Тарногура, Полска. Од 1965 до 1970 година студирал русистика на Вроцлавскиот универзитет, каде се здобил со звањето магистер на дисертација од областа на полската и руската фразеологија и идиоматика. Во 1977 година ја одбранил докторската дисертација на тема *Негатива во современиот руски јазик*, а во 2001 година врз основа на хабилитационата расправа се здобил со звањето доцент, а од 2005 година е професор.

Јан Соколовски се занимава со словенска лингвистика, особено со компаративните студии за системите за зборообразување на словенските јазици во синхронизација, зборообразувањето во рускиот и македонскиот јазик, граматичка конфронтација на полскиот и македонскиот јазик, историја на славистиката и лингвистичките прашања на македонската дијаспора во Полска.

Во своето професионално работење тој ги извршува функциите раководител на Одделот за руски јазик и раководител на лабораторијата за македонистика и е член на Комитетот за славистика на ПАН, Комисијата за европски култури при Вроцлавското одделение на ПАН, Вроцлавското научно здружение – Комисија за преведување на јазици и Полското друштво за лингвистика. Учествувал во меѓународниот истражувачки проект „Полски-македонски. Граматичка конфронтација“. Тој членувал и учествувал во уредувачките одбори на 9 списанија и е рецензент во 3 научни списанија.

За својата работа е добитник на наградите: Награда на Министерството за образование и наука III степен за достигнувања во областа на истражувањето (1983), Плакета на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (2007 и 2009), медал „Блаже Конески“ доделен од страна на Македонската академија на науките и уметностите (2010), медал „200 години од Државниот универзитет во Вроцлав“ (2011).

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за лингвистика и литературна наука.

ШАШТИ ХЕРМАНСОН (Kersti Hermansson) е родена на 14 февруари 1951 година во градот Мастерас во Шведска каде што завршила основно и средно образование, а потоа една година го посетувала колеџот Врџ Мавг во САД. Универзитетските студии ги завршила на Универзитетот во Упсала во Шведска каде што и магистрала. На Универзитетот во Упсала докторираше во 1984 година со докторска теза на тема *Распределба на електроните во сврзана молекула од вода*. Од 1984 до 1986 година била на постдокторски престој кај Dr. Enrico Clementi, во IBM Kingston во САД.

За предавач по неорганска хемија на Универзитетот во Упсала била избрана во 1986 година, за доцент во 1988 година, за вонреден професор во 1996 и за редовен професор на Универзитетот во Упсала во 2000 година. Во периодот од 2008 до 2012 била гостин-професор и на Кралскиот институт за технологија во Стокхолм. Почесни професорски звања има на Универзитетот во Банкок во Тајланд (2005 година) и на Универзитетот во Инсбрук во Австрија (2009 година).

За член на Кралската академија на науки во Упсала била избрана во 1988 година, за член на Кралското шведско научно друштво во Упсала во 2002 година, а за член на Кралската шведска академија на науките во 2007 година. Професор Хермансон има развиено долгогодишна богата и плодна меѓународна соработка со повеќе институции во светот од САД, Германија, Австрија, Холандија и Кина, како и онаа во рамките на европскиот COST проект. Проф. Хермансон особено ја истакнува долгогодишната (во текот на повеќе декади) и мошне успешна соработка на полето на структурната хемија и спектроскопијата со Институтот за хемија на Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во својата научноистражувачка работа Шашти Хермансон има објавено 209 научни трудови од кои петте најцитирани ја преминуваат бројката од околу 800 цитати, како и 8 заеднички трудови со проф. Љупчо Пејов. За својата работа е одликувана со награди и признанија од Шведската кралска академија на науки (1987), Универзитетот во Упсала (1988), Шведското хемиско друштво (2003). Член е на Нобеловата фондација (од 2010) и избрана е за дополнителен професор на Универзитетот во Бангкок, Тајланд, како и за почесен професор во одделот за применета физика на јоните на Универзитетот во Инсбрук, Австрија.

Избрана е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за природно-математички и биотехнички науки.

АНДРАЖ ЧАРНИ е роден на 11 август 1962 година во Љубљана, Република Словенија. Дипломирал на Универзитетот во Љубљана, каде што магистрирал и докторирал од областа на биолошките науки. Работи како научен советник во Биолошкиот институт „Јован Хаџи“ при ЗРЦ (Научноистражувачки центар) на Словенечката академија на науките и уметностите, Љубљана.

Постдокторски студиски престои реализирал во Франција (1991), Австрија (1995–1996), (1993–1994) и Англија (1995, 1997). Бил гостин-професор на постдипломски студии на повеќе

Универзитети, меѓу кои на Универзитетот во Анкона, Италија, каде што одржувал настава на постдипломски студии (2001), на Универзитетот во Марибор (2006/2007), на Шумарскиот факултет во Загреб (2006/2007 и 2007/2008).

Одржува настава како гостин-професор по специјализирани ботанички дисциплини на Универзитетот во Нова Горица (од 2008 година), на Биотехничкиот факултет во Љубљана (од 2009/10 година) и на Универзитетот во Марибор.

Д-р Андраж Чарни е еден од водечките и највлијателните фитоценолози на Балканскиот Полуостров и во Европа. Неговите обемни трудови се однесуваат на голем број вегетационски типови – започнувајќи од рудералната вегетација, вегетацијата која се развива по рабови на шуми, ранопролетната терофитска вегетација, вегетацијата на газени места, вегетација на високи тревести растенија која се развива покрај планински потоци, вегетација на термофилни дабови шуми, вегетација на букови шуми, субмедитеранска и медитеранска грмушеста вегетација и многу други. Своите научни резултати ги презентирал во околу 300 научни трудови, абстракти и прилози на научни конференции, самостојни научни или стручни статии, посебни монографии или поглавја во монографии, вегетационски карти и сл. (прилог Библиографија). Во престижната база Web of Science-Science Citation Index, цитирани се 47 научни трудови, додека во базата Scopus – 66 научни трудови на д-р Андраж Чарни. Неговите трудови се објавени во голем број еминентни интернационални научни списанија.

Д-р Андраж Чарни повеќе од 20 години интензивно соработува со своите колеги од Ботаничкиот завод со ботаничка градина при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и со Македонската академија на науките и уметностите. Во изминатиот период заеднички биле реализирани 11 билатерални проекти, во кои раководител од словенечка страна бил д-р Андраж Чарни, а од македонска страна академик Владо Матевски.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за природно-математички и биотехнички науки.

САШО ЦЕРОСКИ е роден во Охрид во 1968 година. Основно училиште завршува во с. Драслајца, Струга, а средно училиште во Струга (првите две години) и Охрид (трета година), каде што со полагање на испити предвремено, во три години (со одличен успех), го завршува четиригодишното средно насочено образование (математика и информатика) во октомври 1985 година. Во основното и средното училиште учествува на њнатпревари од различни области,

при што освојува бројни награди на регионално, републичко и на сојузно ниво, а во јули 1985 и бронзен медал на XXV Меѓународна математичка олимпијада во Хелсинки, Финска. Од ноември 1985 година образованието го продолжува во Љубљана, каде што на Факултетот за електротехника и информатика студира информатички и компјутерски науки, дипломира во 1989 година и магистрира во 1991 година. Како дотогаш најмлад кандидат на факултетот, докторира во 1995 година. За време на своите докторски студии, Сашо Цероски престојува девет месеци на Тјуринговиот институт во Глазгов, Шкотска, каде што заедно со д-р Стивен Маглтон работи на подрачјето на индуктивно логично програмирање, т.е. релациско учење и податочно рударење над комплексни податоци во формализмот на логика од прв ред. Една од централните теми на дисертацијата на Цероски е пресметковната комплексност на алгоритмите за ИЛП, додека другата централна тематика го засега подрачјето на компјутерско откривање на природни закони (во науката) со фокус, пред сè, на автоматизираното моделирање на динамички системи со диференцијални равенки. За својата дисертација, Цероски во 1996 година ја добива наградата „Златен медал на Јожеф Штефан“ која се доделува за најдобра и највидна во светски рамки (најцитирана) дисертација од областа на природните и техничките науки во Словенија.

Во рамките на својата научноистражувачка кариера, Сашо Цероски реализирал постдокторски истражувања во Институтот Фраунхофер во Германија и Ираклион, Грција, а по враќањето на Институтот „Јожеф Штефан“ станува научен соработник и носител и координатор на повеќе домашни и меѓународни проекти. Се хабилитира во педагошки назив на Универзитетот во Љубљана и предава на Политехника Нова Горица, а во 2004 година станува вонреден професор и дополнително се вработува на Меѓународната постдипломска школа „Јожеф Штефан“. Предава на постдипломски (магистарски и докторски) студии на теми тесно поврзани со неговите истражувања (анализа на комплексни и структурирани податоци, автоматизирано моделирање на динамички системи, откривање на знаење од еколошки податоци). Во 2006 станува научен советник на Институтот „Јожеф Штефан“. Во 2005 година Цероски ја започнува својата научна соработка со Македонија, конкретно со Институтот за информатика на ПМФ, УКИМ. Во периодот 2005–2009 година соработува на неколку проекти од подрачјето на екологијата, каде методи за податочно рударење употребува на проблеми од областа на заштита на животната средина и природното наследство (и на Република Македонија). Во 2010 година е избран за редовен професор на Универзитетот во Љубљана. Дополнително се вработува и како научен советник на Центарот на одличност за интегрирани пристапи кон хемијата и биологијата на протеините. Во периодот 2008–2014 година соработува на повеќе проекти на тема моделирање на динамички системи. Меѓу нив е најзначаен проектот “SUMO: Super-modeling by combining imperfect models”, кој го координира МАНУ.

Во својата научноистражувачка кариера објавил над 427 научни трудови, статии, монографии, поглавја во зборници, учебници и научни монографии, реферати на меѓународни научни собири, како и 10 книги, при што има исклучително висока значајност, видност и релевантност со повеќе од 11.000 цитати. Носител е на 18 меѓународни и 8 национални истражувачки проекти.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за технички науки.

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВСКИ

е роден на 29 август 1930 во Крагуевац, Србија. Основно и средно образование завршува во Битола и во Берковица, дипломирал на Архитектонскиот факултет во Скопје, а магистрирал на Јејлскиот универзитет во САД. Се вработил во Заводот за урбанизам и архитектура во Скопје, а потоа работел и во Белград и во Њујорк. Работел на проекти за приморска станбена населба и урбанистички проекти за кибуци во Хаифа, Израел, урбанистичките проекти за населбите Жданец и Чаир, извршува архитектонска практика на полето на станбената архитектура во бирото „Пројекат“ и работел во областа на административните објекти во Њујорк, САД.

Научната кариера ја започнал во 1958 година кога бил примен за асистент, а подоцна станал и редовен професор на предметот *Проектирање на станбени и угостителски објекти* на Архитектонскиот отсек на Техничкиот факултет во Скопје каде што бил ментор на магистранти и докторанди, како и на неколку стотици студенти – дипломи. Бил раководител на Институтот за проектирање и претседател на Советот за урбанизам на Град Скопје, а во периодот 1987–1988 ја извршувал функцијата декан на Архитектонскиот факултет. Професионалната кариера ја завршил во 1995 година како редовен професор на Архитектонскиот факултет.

Член е на Архитектонската академија при Сојузот на архитектите на Македонија. Одржал повеќе предавања за великаните на современата светска архитектура, за архитектите во Скопје, како и за современата архитектура во Македонија на неколку факултети во странство. Во областа на научноистражувачката дејност го издал третиот том од книгата *Градителите во Македонија на XX век* и објавил неколку научни трудови, како и двотомното дело *Градителите во Македонија XVIII–XX век*, а за неговото творештво се објавени над 100 статии во стручни списанија и во дневниот печат. Во својот работен век изработил над 390 проекти и студии, меѓу кои позначајни и препознатливи се Архив на Град Скопје, Студентски дом „Гоце Делчев“ во Скопје, Спомен-дом на Разловечкото востание во с. Разловци, Делчевско, Меморијален музеј АСНОМ во Пелинце. Учествовал на 38 конкурси на кои освоил повеќе први, втори и трети награди на македонско и југословенско ниво, а изработил и 40 студии. За својата награда е добитник на повеќе награди, меѓу кои: *Борбина плакета* за Архивот на Град Скопје, Студентскиот дом „Гоце Делчев“ и Спомен-домот на Разловечкото востание; националната награда *11 Октомври*; *Големата награда* на БИМАС за Спомен-домот на Разловечкото востание, палатата „Унија“ во Скопје и Меморијалниот музеј на АСНОМ; Орден на трудот со златен венец и наградата *Андреја Дамјанов* за животно дело.

Во 2015 година, проф. Георги Константиновски е избран за почесен член на МАНУ.

ВЛАДИМИР КОСТОВ е роден во 1932 година во Битола. Основно и средно образование завршил во родниот град, а дипломирал на Филозофскиот факултет во Скопје. Работел како професор на Педагошката академија при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола од нејзиното основање, па сè до своето пензионирање.

Бил еден од основачите како и главен уредник на списанието „Развиток“. Инаугуриран во доктор на филолошки науки при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола.

Има објавено 17 романи, 10 збирки новели и раскази и 8 книги за деца и млади. Застапен е во антологиите на македонскиот расказ кај нас и во светот.

За литературна дејност е одликуван со орден „Заслуги за народ со златен венец“. Добитник е на повеќе награди и признанија, меѓу кои во два наврати наградата на Град Битола „4 Ноември“, како и третпат за животно дело, како и на републичките награди: „11 Октомври“, „1 Мај“, наградата „Рациново признание“; наградата на Друштвото на писателите на Македонија „Ванчо Николески“; „Гоцева повелба“ за литературна дејност; наградите на Сојузот на здруженијата на наставниците по македонски јазик и литература и „Феникс“.

Неколку негови дела – романи и новели доживеале драматизација и сценска изведба од Битолскиот народен театар на редовниот репертоар и неколку меѓународни театарски фестивали во земјата и во странство, а негови дела се застапени и како задолжителна лектира за обработка во наставната програма за средните училишта. За неговото творештво кое започнува со објавување на првиот роман уште во далечната 1967 година е пишувано во повеќе наврати во списанија, публикации, книги, прегледи и рецензии од видни македонски книжевници. Биографски податоци, животни погледи, погледи на литературата како творечки феномен и погледи на актуелни општествени настани Владимир Костов изнесува и во бројни интервјуа. Покрај со белетристика, Владимир Костов се занимава и со проучувања од областа на јазикот и литературата, за што има објавено 8 научни трудови.

Во 2015 година проф. Владимир Костов е избран за почесен член на МАНУ.

X
A SUMMARY OF THE ACTIVITIES
OF THE MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS IN 2015

I. COMPOSITION OF THE MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

On 31 December 2015, the Academy had 43 full members, 5 correspondents, 69 foreign members and three honorary members.

I. Department for Linguistics and Literary Sciences

Full members

- Dr. Milan Gjurčinov*, born on 28 July 1928 in Belgrade. Elected for corresponding member on 7 October 1988, full member since 21 April 1994.
- Dr. Katica Kjulavkova*, born on 21 December 1951 in Veles. Elected for full member on 27 May 2003.
- Dr. Vitomir Mitevski*, born on 14 October 1951 in Kumanovo. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Gjorgi Pop-Atanasov*, born on 10 November 1940 in Elesnica. Elected for full member on 4 June 2012.
- Dr. Blaže Ristovski*, born on 21 March 1931 in the village of Garnikovo. Elected for corresponding member on 7 October 1988, full member since 20 June 1996.
- Dr. h.c. Zuzanna Topolińska*, born on 2 January 1931 in Warsaw. Elected for foreign member on 22 December 1976, full member since 20 June 1996.

Correspondent members

- Dr. Marjan Markovic*, born on 7 February 1967 in Skopje. Elected for correspondent member on 17 June 2015.

Foreign members

- Dr. Kajetan Gantar*, born on 11 October 1930 in Ljubljana. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Henadz Apanasavich Cychun*, born on 30 October 1936 in the village of Kuncovcina, Grodnenski Region. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Ilija Čašule*, born on 27 July 1957 in Skopje. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Ivan Dorovsky*, born in 1935 in the village of Cuka. Elected for foreign member on 14 May 1979.
- Dr. Victor Friedman*, born on 18 October 1949 in Chicago, Illinois. Elected for foreign member on 21 April 1994.
- Dr. Radomir Ivanovic*, born on 28 August 1936 in the village of Smonica. Elected for foreign member on 7 May 1991.
- Dr. Goran Kalodjera*, born on 20 March 1951 in Dubrovnik. Elected for foreign member on 27 May 2003.
- Dr. Christina Kramer*, born on 3 August 1954 in Hartford, Connecticut. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Predrag Matvejevic*, born in 1932 in Mostar. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Nullo Minissi*, born in 1921 in Viterbo. Elected for foreign member on 14 May 1979.
- Dr. Oleksey Semyonovich Onischenko*, born on 17 March 1933 in the village of Rudka, Poltav Region. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Włodzimierz Pianka*, born in 1937 in Wolomin near Warszawa. Elected for foreign member on 26 June 1997.
- Dr. Predrag Piper*, born on 20 August 1950 in Belgrade. Elected for foreign member on 17 June 2015.

- Dr. Alla Genadevna Sesken*, born on 30 March 1952 in Lepelj, Belarus. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Jan Sokolowski*, born 14 October 1944 in Tarangura, Poland. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Rina Pavlovna Uskikova*, born on 11 March 1933 in Moscow. Elected for foreign member on 14 May 1979.
- Dr. Zdenka Ribarova*, born on 13 June 1945 in Prague. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Krzysztof Wroclawski*, born on 28 September 1937 in the Rodom. Elected for foreign member on 4 June 2012.

II. Department for Social Sciences

Full members

- Dr. Abdulmenaf Bedzeti*, born on 2 July 1939 in Mala Rečica. Elected for full member on 4 June 2012.
- Dr. h.c. Vera Bitrakova-Grozdanova*, born on 19 July 1939 in Ohrid. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Taki Fiti*, born on 7 November 1950 in Krusevo. Elected for full member on 27 May 2003.
- Dr. Taki Fiti*, born on 7 November 1950 in Krusevo. Elected for full member on 27 May 2003.
- Dr. h.c. Cvetan Grozdanov*, born on 5 March 1936 in Ohrid. Elected for corresponding member on 7 May 1991, full member since 20 June 1996.
- Dr. Vlado Kambovski*, born on 5 January 1948 in Bitola. Elected for full member on 10 May 2006.
- Dr. Ivan Katarzgiev*, born on 6 January 1926 in the village of Ploski. Elected for full member on 27 May 2003.
- Dr. Goce Petreski*, born on 31 August 1953 in Krusevo. Elected for full member on 27 May 2009.

Correspondent members

- Dr. Dragi Gjorgiev*, born on 28 April 1963 in Struinca. Elected for correspondent member on 17 June 2015.
- Dr. Izet Zeqiri*, born on 2 January 1967 in Zdeptiste. Elected for correspondent member on 17 June 2015.

Foreign members

- Dr. Isak Adizes*, born on 22 October 1937 in Skopje. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Robert Badinter*, born on 30 March 1928 in Paris. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Josef C. Brada*, born on 10 October 1942 in Prague. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Momir Gjurović*, born on 7 May 1941 in Danilovgrad. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Ekmeledin Ĩsanođly*, born on 26 December 1943 in Bregenz. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Mihaljo Dika*, born on 11 February 1943 in Skopje. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Ilber Ortayli*, born in 1947 in Bregenz. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Slobodan Perović*, born on 10 September 1932 in Prokuplje. Elected for foreign member on 27 May 2009.

- Dr. Andrew Rossos*, born on 28 February 1941 in V'mbel, Kostur Region. Elected for foreign member on 27 May 2009.
- Dr. Vlado Strugar*, born on 28 December 1922 in Ceklin. Elected for foreign member on 23 November 1981.
- Dr. Gojko Subotic*, born on 11 August 1931 in Bosanska Gradiska. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Razvan Theodorescu*, born on 22 May 1939 in Bucarest. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. James R. Wiseman*, born on 29 August 1934 in North Little Rock, Arkansas. Elected for foreign member on 27 May 2003.

III. Department for Medical Sciences

Full members

- Dr. Ilija Filipče*, born on 28 July 1946 in Ohrid. Elected for full member on 27 maj 2009 godina.
- Dr. Momir H. Polenaković*, born on 26 April 1939 in Skopje. Elected for full member on 26 June 1997.
- Dr. Nada Pop-Jordanova*, born on 17 March 1947 in Skopje. Elected for full member on 4 June 2012.
- Dr Živko Popov*, born on 23 June 1950 in Kavadarci. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Vladimir Serafimoski*, born on 3 June 1948 in Gostivar. Elected for full member on 10 May 2000.

Correspondent members

- Dr. Aleksanar Dimovski*, born on 18 October 1963 in Skopje. Elected for correspondent member on 17 June 2015.
- Dr Saško Kedev*, born on 6 July 1962 in Stip. Elected for correspondent member on 17 June 2015.

Foreign members

- Dr. Clement Claude Abbou*, born on 5 February 1944 in Moknine. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- D-r Vasa Antunović*, born on 15 January 1944 in Sretici. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Andrew Dwork*, born on 10 August 1951 in New York. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- D-r Dimitar Efremov*, born on 26 December 1960 in Skopje. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. h.c. Horst Klinkmann*, born on 7 May 1935 in Teterov. Elected for foreign member on 27 May 2003.
- Dr Ferid Murad*, born on 14 September 1936 in Vaiting, Indiana. Elected for foreign member on 10 May 2000.
- Dr. Rainer Ingo Peter Kotz*, born on 28 February 1941 in Vienna. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Ljubiša Rakić*, born on 11 April 1931 in Sarajevo. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Antonie Škoklev*, born on 1923 in Kostur. Elected for foreign member on 24 June 1986.
- Dr. Felix Unger*, born on 2 March 1946 in Klagenfurt. Elected for foreign member on 4 June 2012.

IV. Department for Technical Sciences

Full members

- Dr. Alajdin Abazi*, born on 1 November 1942 in Tetovo. Elected for full member on 10 May 2006.
- Dr. Tome Boševski*, born on 8 October 1937 in Bitola. Elected for corresponding member on 7 October 1988, full member since 21 April 1994.
- Dr. Leonid Grčev*, born on 28 April 1951 in Skopje. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Ratko Janev*, born on 30 March 1939 in Sandanski. Elected for foreign member on 7 October 1988, full member since 16 October 2000.
- Dr. Gligor Kanevče*, born on 3 January 1946 in Ohrid. Elected for full member on 10 May 2000.
- Dr. Ljupčo Kocarev*, born on 25 February 1955 in Skopje. Elected for foreign member on 27 maj 2003, full member since 1 May 2007.
- Dr. Jordan Pop-Jordanov*, born on 23 November 1925 in Veliko Gradiste. Elected for corresponding member on 25 December 1969, full member since 26 December 1974.

Foreign member

- Dr. Sašo Džeroski*, born on 31 May 1968 in Ohrid. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Jurgen Kurths*, born on 11 March 1953 in Arendse. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Rexhep Meidani*, born on 17 August 1944 in Tirana. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Simeon Oka*, born on 3 October 1935 in Belgrade. Elected for foreign member on 4 June 2012.
- Dr. Momcilo M. Ristić*, born on 27 July 1929 in the village of Mrcaevci, Čačak. Elected for foreign member on 24 June 1986.
- Dr. Stefan Vodeničarov*, born on 1 September 1944 in Sofia. Elected for foreign member on 17 June 2015.

V. Department for Natural, Mathematical and Biotechnological Sciences

Full members

- Dr. Dončo Dimovski*, born on 1 October 1954 in Bitola. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Gjorgji Filipovski*, born on 6 May 1919 in the village of Sorovič. Elected for full member on 18 August 1967.
- Dr. Gligor Jovanovski*, born on 17 July 1945 in the village of Nistrovo, Gostivar region. Elected for full member on 10 May 2006.
- Dr. Vlado Matevski*, born on 4 December 1953 in G. Crsko, Kičevsko. Elected for full member on 27 May 2009.
- Dr. Bojan Šoptrajanov*, born on 26 January in Čačak. Elected for corresponding member on 21 April 1994, full member since 20 June 1996.

Foreign members

- Dr. Ros Geoghegan*, born on 1944 in Dublin. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Andraž Čarni*, born on 11 August 1962 in Ljubljana. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Dušan Hadži*, born on 26 August 1921 in Ljubljana. Elected for foreign member on 10 May 2006.
- Dr. Kersti Hermansson*, born on 14 February 1951 in Mastears. Elected for foreign member on 17 June 2015.
- Dr. Vladimír Majer*, born on 14 September 1922 in Sisak. Elected for foreign member on 7 May 1991.

Dr. Hari M. Srivastava, born on 5 July 1940 in Karon, Utar Pradesh. Elected for foreign member on 10 May 2006.

Dr. Ivo Šlaus, born on 26 September 1931 in Split. Elected for foreign member on 10 May 2006.

VI. Department for Arts

Full members

Gazanfer Bayram, born on 17 March 1943 in Priština. Elected for corresponding member on 4 June 2012.

Bogomil Gjuzel, born on 9 february 1939 in Čačak. Elected for corresponding member on 4 June 2012.

Mateja Matevski, born on 13 March 1929 in Istanbul. Elected for corresponding member on 14 May 1979, full member since 21 November 1983.

Boro Mitričeski, born on 10 May 1927 in Prilep. Elected for full member on 26 July 1997.

Mitko Madžunkov, born on 19 March 1943 in Strumica. Elected for foreign member on 27 maj 2003, full member since 1 May 2007.

Božin Pavlovski, born on 7 January 1942 in the village of Žvan. Elected for corresponding member on 7 Ocotber 1988, full member since 20 June 1996.

Radovan Pavlovski, born on 23 November 1937 in Niš. Elected for full member on 10 May 2006.

Tome Serafičimovski, born on 14 July 1935 in the village of Zubovce. Elected for corresponding member on 7 October 1988, full member since 21 April 1994.

Dr. Georgi Stardelov, born on 28 August 1930 in Gevgelija. Elected for corresponding member on 24 June 1986, full member since 7 May 1991.

Dr. Luan Starova, born on 14 August 1941 in Podgradec. Elected for full member on 27 May 2003.

Vasko Taškovski, born 31 August 1937 in the village of Niže Pole. Elected for corresponding member on 21 April 1994, full member since 20 June 1996.

Dr. Vlada Urošević, born on 17 October 1934 in Skopje. Elected for full member on 26 June 1997.

Foreign members

Dr. Ali Aliu, born on 1 April 1934 in the village of Krani. Elected for foreign member on 10 May 2006.

Dumitru M. Jon, born on 26 September 1947 in the village of Bratesti, Kurtea de Ardzes. Elected for foreign member on 10 May 2000.

Dr. Zlatko Kramarić, born on 5 February 1956 in Osiek. Elected for foreign member on 17 June 2015.

Ljubomir Levčev, born on 27 April 1935 in Trojan. Elected for corresponding member on 4 June 2012.

Edgar Morin, born on 18 July 1921 in Pariz. Elected for foreign member on 27 May 2009.

Miodrag Pavlović, born on 28 November 1928 in Novi Sad. Elected for foreign member on 10 May 2006.

Sreten Perović, born on 15 February 1932 in Gornja Gorica (Podgorica). Elected for foreign member on 27 May 2009.

Justo Jorge Padrón, born on 1 October 1943 in Las Palmas de Gran Canary. Elected for foreign member on 27 May 2003.

Philippe Roberts-Jones, born on 8 November 1924 in Brussels. Elected for foreign member on 10 May 2006.

Goran Stefanovski, born on 27 April 1952 in Bitola. Elected for foreign member on 27 maj 2003.

Kiro Urdin, born on 12 May 1945 in Strumica. Elected for foreign member on 27 May 2003.

Risto Vasilevski, born on 31 January 1943 in the village of Nakolec. Elected for foreign member on 10 May 2006.

Vladimir Velicković, born on 11 August 1935 in Blgrade. Elected for corresponding member on 4 June 2012.

Honorary members

Georgi Konstantinovski, born on 27 November 1918 in Kiev. Elected for honorary member on 10 May 2006.

Vladimir Kostov, born on 27 November 1918 in Kiev. Elected for honorary member on 17 June 2015.

Boris Evgenevich Paton, born on 27 November 1918 in Kiev. Elected for honorary member on 17 June 2015.

II. SCIENTIFIC-RESEARCH AND ARTISTIC PROJECTS

Members of the Academy worked on 88 research and artistic projects in 2015.

A. Distribution of Projects among the Departments (55):

- Department for Linguistic and Literary Sciences, 8;
- Department for Social Sciences, 12;
- Department for Medical Sciences, 6;
- Department for Technical Sciences, 8;
- Department for Natural, Mathematical and Biotechnological Sciences, 9;
- Department for Arts, 12 projects.

Department for Linguistics and Literary Science

- ***Collected Works of Blaže Koneski – Critical Edition***
Academician Milan Gjurčinov
- ***Ancient, Byzantine and Macedonian Epic Poetry***
Academician Vitomir Mitevski
- ***Slavic Manuscripts from Macedonia in Foreign Manuscript Collections (X–XIX century)*** (X–XIX)
Academician Gjorgji Pop-Atanasov
- ***Collected Works of Krste P. Misirkov***
Academician Blaže Ristovski
- ***Methods of Literary Hermeneutics***
Academician Kata Kulavkova
- ***Continuity and Discontinuity as a Research Problem***
Academician Vitomir Mitevski
- ***European Values in the Work of the Bulgarian and Macedonian Literary Artists in the 20th Century***
Academician Milan Gjurčinov
- ***Cultural Integration and Stability in the Balkans***
Academician Kata Kulavkova

Department for Social Sciences

- ***Unemployment and Policies for Increasing Employment***
Academician Goce Petreski

- *Unemployment and Active Economic Policies with Special Emphasis on the Republic of Macedonia*
Academician Abdulmenaf Bedzeti
- *Macedonian from Versailles 1919 to ASNOM 1944*
Academician Ivan Katardziev
- *Bogomil Movement and Bogomil Literature*
Academician Blaže Ristovski, Prof. Maja Angelovska-Panova
- *Liberation Movements of Macedonia and Bulgaria and the Struggle of the Macedonian and the Bulgarian People for Their States in the 19th Century until the Young Turk Revolution*
Academician Ivan Katardziev, Prof. Vlado Popovski
- *Processes of Modernization in the Balkans under Ottoman Rule in the 19th Century*
Corresponding member Dragi Gjorgjiev
- *Orthodoxy and Catholicism in the Balkans in the 19-20 Century*
Academician Ivan Katardziev, Prof. Dalibor Jovanovski
- *Contemporary Projections of the Cultural Traditions and the European Perspective; Ethnological, Folkloric and Ethnomusicological aspects*
Academician Blaže Ristovski, Prof. Tanas Vražinovski
- *The Implications of the European Debt Crisis on the Process of Economic Integration in the European Union*
Academician Taki Fiti
- *Accelerating the Economic Growth, Investments and Economic Cooperation*
Academician Goce Petreski
- *Judicial Reform*
Academician Vlado Kambovski
- *Regional Cooperation and Development in the European Integration Process: Implementation the Best EU Practices in the SEE*
Academician Vlado Kambovski

Department for Medical Sciences

- **Insulin Resistance, Lipid Profile and Thyroid Disorders in Patients with Chronic Hepatitis C**
Academician Vladimir Serafimoski
- *Establishment of Bank of Urinary Bladder Tumors and Their Derivates and Analysis of Molecular Markers Relevant in the Assessment of the Reoccurrence and Progression of the Disease*
Academician Zivko Popov
- *Psychophysiology of attention: comparison of children and adults* Academician Nada Pop-Jordanova
- *Tympanoplasty type 1s. Myringoplasty: Should the Graft be Placed Medially or Laterally to the Membrane Tympani*
Academician Ilija Filipče
- *EMF-MED: European network for innovative uses of EMFs in Medical Applications – funded by EU ESF COST*
Academician Nada Pop-Jordanova
- *Integrated Immunogenic Analysis of the Molecular Markers of the Bladder Cancer Relevant in the Assessment of the Reoccurrence and Progression of the Disease*
Academician Živko Popov

Department for Technical Sciences

- *Existing Theories of Power and Their Application in Intelligent Networks*
Academician Alajdin Abazi
- ***Optimal Operation of the Hydropower Complex of Cascade Power Plants***
Academician Tome Boševski
- *Electromagnetic Occurrences in Layered Environments*
Academician Leonid Grčev
- *Development of Methods for Strategic Planning in Energy Sector*
Academician Gligor Kanevče
- *Stability of the Energy Networks / Systems in the Presence of renewable and Distributed Energy Sources Networks*
Academician Lupco Kocarev
- ***Quantum theory of atomic and molecular processes in thermonuclear fusion plasmas***
Academician Ratko Janev
- ***Synchronous Operation of a Nuclear Power Plant with Reversible hydro Power Plant***
Academician Tome Boševski, Prof. Anton Causevski
- ***Analysis of the Benefits and Requirements for the Use of New Generations of Nuclear Reactors in Bulgaria and in the Republic of Macedonia***
Academician Tome Boševski, Prof. Nikola Popov

Department for Natural, Mathematical and Biotechnological Sciences

- ***Topological-geometrical- and Algebraic-combinatorial Problems***
Academician Dončo Dimovski
- *Studying natural hard substances*
Academician Gligor Jovanovski
- *Experimental and Theoretical Studies of Simple and Double Salts and Complexes*
Academician Bojan Šoptrajanov
- *Study on the Soil of the Republic of Macedonia by Creating the Pedological Map in Scale of 1:200,000 and Interpretation*
Academician Gorgi Filipovski
- *Study on the Soils of Eastern Macedonia*
Academician Gorgi Filipovski
- *The Flora of the Republic of Macedonia*
Academician Vlado Matevski
- ***Statistical Modeling and Statistical Learning: Application and Development***
Academician Dončo Dimovski, Dr. Zaneta Popeska
- ***Analysis, Geometry, Topology***
Academician Dončo Dimovski
- ***Student Institute of Mathematics and Informatics***
Academician Dončo Dimovski

Department for Arts

- *Completion of the Works (37) of William Shakespeare with Translation of Four Plays in Macedonian*

- Academician Bogomil Gjuzel
- *Poetics of the Rendition*
Academician Mateja Matevski
 - *Birds from the Last Year's Nests, Second Book*
Academician Mitko Madžunkov
 - *Root Disease*
Academician Božin Pavlovski
 - *Inexhaustible Water Currents (trilogy) – III part*
Academician Radovan Pavlovski
 - *Balkan Literary Saga (narrative trilogy: Balkan Babylon, Time of the Janissaries and Polyphonists)*
Academician Luan Starova
 - *Childhood (novel)*
Academician Vlada Urošević
 - *Four Elements*
Academician Gazanfer Bajram
 - *Free Forms (Small Format)*
Academician Boro Mitričeski
 - *Woman as an Inspiration*
Academician Tome Serafimovski
 - *Controlled Watercolor*
Academician Vasko Taškovski
 - *Waters and Sailings, Les nourritures terrestres*
Academician Gligor Čemerski

B. Distribution of Projects among the Research Centres (33)

- Research Centre for Energy and Sustainable Development, 3
- Genetic Engineering and Biotechnology Research Centre *Georgi D. Efremov*, 6
- Lexicographical Centre, 2
- Centre for Strategic Research, 2
- Areal Linguistics Research Centre *Bozidar Vidoeski*, 2
- Research Center for Cultural Heritage, 4
- Research Center for Computer Science and Information Technologies, 5
- Research Center for Environment and Materials, 9

Research Center for Energy and Sustainable Development

- *European Network on Robotics for Neurorehabilitation – ENRN*
Academician Jordan Pop-Jordanov
- *Strategy on Energy Development in the Republic of Macedonia for the period to 2035*
Academician Gligor Kanevče
- *Development of Methods for Energy Strategy Planning*
Academician Gligor Kanevče

Research Center for Genetic Engineering and Biotechnology *Georgi D. Efremov*

- *Detecting Biomarkers in Prostate Cancer Using 2DIGE/MS/MS Technology*
Academician Momir Polenaković

- *Building Schizophrenia Research in Macedonia*
Academician Momir Polenaković
- *Structural and Functional Changes of the Y Chromosome in Malignant Diseases*
Prof. Dr. Dijana Plaseska-Karanfilska
- *Molecular Basis of Breast and Ovarian Cancer in the Republic of Macedonia*
Prof. Dr. Dijana Plaseska-Karanfilska
- *Genetic Screening for Mutation in GH1 and GHRHR in a Cohort of Patients with Isolated Deficiency (IGHD)*
Academician Momir Polenaković
- *Balkan Endemic Nephropathy*
Academician Momir Polenaković, Prof. Dr. Dijana Plaseska-Karanfilska

Lexicographical Centre

- *Macedonian Scientific, Scholarly and Technical Terminology*
Academician Vitomir Mitevski
- *History of the Culture on the Territory of Macedonia*
Academician Georgi Stardelov

Center for Strategic Research

- *Harmonization of the Legal System of the Republic of Macedonia with the European Union Law*
Academician Vlado Kambovski
- *Fiscal Multipliers*
Academician Taki Fiti

Research Center for Areal Linguistics *Bozidar Vidoeski*

- *International Linguistic Atlases*
Academician Zuzana Topolinska
- *Position of the Macedonian Language in the Slavonic and Balkan Language World*
Academician Zuzana Topolinska

Research Center for Cultural Heritage

- *Fresco Painting of the Mother of God (St. Clement)*
Academician Cvetan Grozdanov
- *Beliefs through the Picture in Stone in Ancient Times in Macedonia – Corpus of Monuments*
Academician Vera Bitrakova Grozdanova
- *From Paganism to Christianity - Ritual and Art*
Academician Vera Bitrakova Grozdanova
- *Art in the 19th century - Debar and Samokov School*
Academician Cvetan Grozdanov

Research Center for Computer Science and Information Technologies

- *Influence of the Renewable Energy Sources to the Protection of the Environment in the Western Balkan Countries*
Academician Ljupco Kocarev
- *EURAXESS – Researchers in Motion*

Academician Ljupco Kocarev

- *Non-coherent Communication for Future Wireless Networks*

Academician Ljupco Kocarev

- *Examination of Communications in Heterogeneous Wireless Networks*

Academician Ljupco Kocarev, Doc. Igor Mishkovski

- *Bulgarian-Macedonian Scientific and Innovation Cooperation: Balkan and European Perspectives*

Academician Ljupco Kocarev

Research Center for Environment and Materials

- *Application of Atomic Absorption Spectrometry in the Analysis of Trace Elements*

Academician Gligor Jovanovski, Prof. Dr. Trajce Stafilov

- *Spectroscopic and Structural research of Some Metal Complexes*

Academician Bojan Soptrajanov, Prof. Dr. Viktor Stefov

- *Tautomeric Balances in Molecular Clusters and Liquids*

Academician Bojan Soptrajanov, Prof. Dr. Ljupco Pejov

- *Study of the Surface Morphology of Nanostructured Thin Layers with Techniques of Scanning Probe Microscopy*

Academician Gligor Jovanovski, Prof. Dr. Biljana Pejova

- *Structural Characterization and Research of the Electrical and Catalytic Properties of Newly Synthesized Complex Perovskites*

Academician Bojan Soptrajanov, Prof. Dr. Slobodka Aleksovska

- *Preparation and Characterization of Electrochromic Thin Films of Vanadium Oxides*

Academician Gligor Jovanovski, Prof. Dr. Metodija Najdoski

- *Synthesis, Characterization and Antimicrobial Evaluation of Some New Quinolones*

Academician Gligor Jovanovski, Prof. Dr. Emil Popovski

- *Capture of Charge in Structures Metal/Oxide/High k-Dielectric/Oxide/Si (MOHOS) for Application in Lasting Memories*

Academician Bojan Soptrajanov, Prof. Dr. Nenad Novkovski

- *Floristic and Taxonomic Studies of Some Genera of the Families Lamiaceae and Astraceae in the Republic of Macedonia and in the Republic of Bulgaria*

Academician Vlado Matevski

III. SCIENTIFIC AND OTHER MEETINGS AND ARTISTIC PERFORMANCES

a) Scientific meetings

Scientific Meetings – Macedonians of Islamic Religion in Historical and Contemporary Contexts

Scientific Conference – Liberation Struggles of Macedonia from the Eastern Crisis to the Balkan wars

Scientific and Artistic Visit of the Ohrid Literary and Scientific Center of “Urania”

Scientific Conference – Science and Art 2

Day of the Macedonian Academy of Sciences and Arts

National Conference – Multiculturalism and Tolerance – Migration and Challenges of the Social Integration

b) Solemn meetings

Solemn Meeting on the Occasion of the 70th Anniversary of the Victory over the Fascism and May 9 – Day of Europe

Solemn Meeting on the Occasion of the 70th Anniversary of the Publication of the Macedonian Orthography

Solemn Academy Dedicated to Josip Juraj Strossmayer

Solemn Event on the Occasion of 80 Years of the Birth and 60 Years of Work of Acad. Tome Serafimovski

Solemn Event on the Occasion of 70 Years of the Birth of Acad. Gligor Jovanovski

Solemn Event on the Occasion of 90 Years of the Birth of Acad. Risto Lozanovski

Solemn Event on the Occasion of 90 Years of the Birth of Acad. Vlastimir Nikolovski

c) Inaugural speeches

Prof. Dr. Sasho Dzeroski, *Scientific Knowledge with Machine Learning*

Acad. Rexhep Meidani, *From Phase Transitions in Liquid Crystals, Mixtures and Biological Systems to Those in Public, Social and Political Life*

Acad. Stefan Vodenitcharov, *Degradation of Metal Structures under Radiation and Influence on the Life of the NPP “Kozloduy”*

Prof. Dr. Vasa Antunovic, *Treating Patients from Vestibular Schwannoma*

Prof. Dr. Sasko Kedev, *Trans-Radial Approach: from Coronary to Carotid Interventions*

d) Lectures

Dr. Stephen Priest, *British empiricists III: Ayer and the logical positivism*

Prof. Dr. Erika Johnson, *Young Academy of Sweden*

Prof. Dr. Georgi Kapriev, *Byzantine philosophers after 1204 and the West*

e) Promotions

Selected Works in Ten Volumes of Acad. Blaze Ristovski

Kurbinovo by Acad. Cvetan Grozdanov

Balkanvavilonci by Acad. Luan Starova

Ivan Dejan – Life and Work of Petar Dejanov

Selected Works (I-VI) of Acad. Ksente Bogoyev

St. Naum of Ohrid, Acad. Cvetan Grozdanov

Pedology (Soil) Map of the Republic of Macedonia

Jews in Macedonia: History, Tradition, Culture, Language and Religion

Sermons by Acad. Vlado Kambovski

f) Exhibitions

Gligor Ćemerski – *Events and Characters of the Macedonian Land*

Vasko Tashkovski – *50 years of work*

IV. PUBLICATIONS

In 2015, 14 serials and 27 special editions were published, one phototype edition, two publications of the *Trifun Kostovski Foundation* and catalogues from exhibitions.

a. Serials

1. *Contributions, Section of Social Sciences*, XLV 1, 2014.
2. *Contributions, Section of Social Sciences*, XLV 2, 2014.
3. *Contributions, Section of Medical Sciences*, XXXV 3 2014.
4. *Contributions, Section of Medical Sciences*, XXXVI 1 2015.
5. *Contributions, Section of Medical Sciences*, XXXVI 2 2015.
6. *Contributions, Section of Linguistic and Literary Sciences*, XXXIX 1–2, 2014.
7. *Contributions, Section of Linguistic and Literary Sciences*, XXXL 1–2, 2014.
8. *Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences*, 36 1, 2015.
9. *Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences*, 36 2, 2015.
10. *Manuscript*, I 1–2, 2015.
11. *Balkan Journal of Medical Genetics*, 2014, Vol. 17 (1).
12. *Balkan Journal of Medical Genetics*, 2014, Vol. 17 (2).
13. *Bulletin of the Macedonian Academy of Sciences and Arts*, 2014, XLI, 1–2.
14. *Annual of the Macedonian Academy of Sciences and Arts*, 2014.

b. Special editions

1. Ksente Bogoev, *Selected works*, Volume IV.
2. Ksente Bogoev, *Selected works*, Volume V.
3. Ksente Bogoev, *Selected works*, Volume VI.
4. Abdulmenaf Bexheti, Shenay Hadzimustafa, *Economic cooperation promotion between Republic of Macedonia and Republic of Turkey, with special emphasis on investment attraction*.
5. Eduard Hercigonja, *A Millenium of Croatian glagoliticism*.
6. *New knowledge for new development*. International conference.
7. *Subjunctive, with special reference to the Macedonian da-constructions*, Morphosyntactic studies III.
8. *Festschrift presented as a memorial to Blagoj Popov, a member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts*.
9. *Festschrift presented as a memorial to Ilija Vaskov, a member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts*.
10. *Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan. Großmachtinteressen und regionalkonflikte (von Berlin 1878 bis Neuilly 1919/1920. Auseinandersetzungen , Band 3*.
11. Gjorgi Pop-Atanasov, *Macedonian Glagolitic Alphabet*.
12. Bogomil Gjuzel, *King John* by W. Shakespeare.
13. Jordan Pop-Jordanov, *Selected papers I–IV*.
14. Gligor Jovanovski, *Collected papers I–III*.
15. Georgi Stardelov, *Summa aestheticae* (vol. I: *Southslavic aesthetics*); *Summa aestheticae* (vol. II: *Balkan aesthetics*); *Summa aestheticae* (vol. III: *History of European aesthetics of the XX century*).
16. Victor A. Friedman, *Macedonian studies 2*.
17. Vera Bitrakova–Grozdanova, *Golem Grad Prespa II*.
18. Cvetan Grozdanov, *Kurbinovo, Selected papers I*.
19. Taškovski, *Drawings, sketches, graphics*.
20. Naum Celakovski, Vesna Celakoska-Jordanova, Emilija Celakoska, *English-Macedonian dictionary of mathematical terms*.
21. *Romanising oriental gods? Religious transformations in the Balkan provinces in the Roman period. New finds and novel perspectives*.
22. Vlado Kambovski, *Speeches*.
23. *A Legacy of books from the library of academician Haralampie Polenakovik*.

24. Mitko Madžunkov, *Astragals*.
 25. Bogomil Gjuzel, *King Henri VIII* by W. Shakespeare.

V. INTER ACADEMY COOPERATION AND COOPERATION WITH OTHER SCIENTIFIC AND ARTISTIC INSTITUTIONS

The Macedonian Academy of Sciences and Arts has signed bilateral agreements on scientific cooperation with the following academies:

- *Australian Academy of Social Sciences*
- *Austrian Academy of Sciences*
- *Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina*
- *Academy of Sciences and Arts of the Republic of Srpska*
- *Albanian Academy of Sciences*
- *British Academy*
- *Bulgarian Academy of Sciences*
- *Chinese Academy of Social Sciences*
- *Croatian Academy of Sciences and Arts*
- *Czech Academy of Sciences*
- *Estonian Academy of Sciences*
- *Hungarian Academy of Sciences*
- *Italian National Research Council*
- *Kosovo Academy of Sciences and Arts*
- *Leibniz Society of Sciences from Berlin*
- *Montenegrin Academy of Sciences and Arts*
- *National Academy of Science of Belarus*
- *National Academy of Sciences of Ukraine*
- *Polish Academy of Sciences*
- *Polish Academy of Sciences and Arts*
- *Romanian Academy*
- *Royal Flemish Academy of Sciences and Arts*
- *Royal Society of London*
- *Royal Swedish Academy of Literature, History and Antiques*
- *Russian Academy of Sciences*
- *Serbian Academy of Sciences and Arts*
- *Slovak Academy of Sciences*
- *Slovenian Academy of Sciences and Arts*
- *Turkish Academy of Sciences*

and is a member of the following Academy Associations:

- *European Federation of Academies of Sciences and Humanities (ALLEA)*
- *InterAcademy Partnership (IAP)*
- *International Council for Science (ICSU)*
- *Union Académique Internationale (UAI)*
- *Danube Academy Conference (DAC)*

ЛЕТОПИС НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

2015

Издавач:
Македонска академија на науките и уметностите

Компјутерска обработка:
Лидија Симовска

Јазична редакција:
Софија Чолаковска-Поповска
Бобан Карапејовски

Коректура:
Драгица Топузоска

Тираж:
200 примероци

Печат:
„Винсент графика“ – Скопје